
Предмет: Договор за създаване на конституция за Европа

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕАМБЮЛ

ЧАСТ I

- ДЯЛ I – ОПРЕДЕЛЕНИЕ И ЦЕЛИ НА СЪЮЗА
- ДЯЛ II – ОСНОВНИ ПРАВА И
ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА
- ДЯЛ III – КОМПЕТЕНЦИИ НА СЪЮЗА
- ДЯЛ IV – ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИ НА СЪЮЗА
ГЛАВА I – ИНСТИТУЦИОННА РАМКА
ГЛАВА II – ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И КОНСУЛТАТИВНИ
ОРГАНИ НА СЪЮЗА
- ДЯЛ V – УПРАЖНЯВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ НА СЪЮЗА
ГЛАВА I – ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
ГЛАВА II – СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ
ГЛАВА III – ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
- ДЯЛ VI – ДЕМОКРАТИЧНОСТ НА СЪЮЗА
- ДЯЛ VII – ФИНАНСИ НА СЪЮЗА
- ДЯЛ VIII – СЪЮЗЪТ И СЪСЕДНИТЕ МУ СТРАНИ
- ДЯЛ IX – ЧЛЕНСТВО В СЪЮЗА

ЧАСТ II: ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА СЪЮЗА

ПРЕАМБЮЛ

- ДЯЛ I – ДОСТОЙНСТВО
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

- ДЯЛ II – СВОБОДИ
- ДЯЛ III – РАВЕНСТВО
- ДЯЛ IV – СОЛИДАРНОСТ
- ДЯЛ V – ГРАЖДАНСКИ ПРАВА
- ДЯЛ VI – ПРАВОСЪДИЕ
- ДЯЛ VII – ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ТЪЛКУВАНЕТО И ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА

ЧАСТ III: ПОЛИТИКИ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА СЪЮЗА

- ДЯЛ I – ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
- ДЯЛ II – НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО
- ДЯЛ III – ВЪТРЕШНИ ПОЛИТИКИ И ДЕЙСТВИЯ

ГЛАВА I – ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

- Раздел 1 – Установяване и функциониране на вътрешния пазар
- Раздел 2 – Свободно движение на хора и услуги
 - Подраздел 1 – Работници
 - Подраздел 2 – Свобода на установяване
 - Подраздел 3 – Свободно предоставяне на услуги
- Раздел 3 – Свободно движение на стоки
 - Подраздел 1 – Митнически съюз
 - Подраздел 2 – Митническо сътрудничество
 - Подраздел 3 – Забрана на количествени ограничения
- Раздел 4 – Капитал и плащания
- Раздел 5 – Правила за конкуренцията
 - Подраздел 1 – Правила за предприятията
 - Подраздел 2 – Помощи, предоставяни от държавите-членки
- Раздел 6 – Данъчни разпоредби
- Раздел 7 – Общи разпоредби

ГЛАВА II – ИКОНОМИЧЕСКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

- Раздел 1 – Икономическа политика
- Раздел 2 – Парична политика
- Раздел 3 – Институционни разпоредби
- Раздел 4 – Разпоредби, отнасящи се до държавите-членки, чиято валута е евро
- Раздел 5 – Преходни разпоредби

ГЛАВА III – ПОЛИТИКИ В ДРУГИ ОБЛАСТИ

- Раздел 1 – Заетост
- Раздел 2 – Социална политика
- Раздел 3 – Икономическо, социално и териториално сближаване
- Раздел 4 – Земеделие и рибарство
- Раздел 5 – Околна среда

Раздел 6 – Защита на потребителите
Раздел 7 – Транспорт
Раздел 8 – Трансевропейски мрежи
Раздел 9 – Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство
Раздел 10 – Енергетика

ГЛАВА IV – ПРОСТРАНСТВО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Раздел 1 – Общи разпоредби
Раздел 2 – Политики на контрол по границите, право на убежище и имиграция
Раздел 3 – Съдебно сътрудничество по граждански дела
Раздел 4 – Съдебно сътрудничество по наказателни дела
Раздел 5 – Полицейско сътрудничество

ГЛАВА V – ОБЛАСТИ, В КОИТО СЪЮЗЪТ МОЖЕ ДА ПРЕДПРИЕМА ДЕЙСТВИЯ ПО КООРДИНИРАНЕ, ДОПЪЛВАНЕ ИЛИ ПОДКРЕПА

Раздел 1 – Обществено здраве
Раздел 2 – Индустрия
Раздел 3 – Култура
Раздел 4 – Туризм
Раздел 5 – Образование, младеж, спорт и професионално обучение
Раздел 6 – Гражданска защита
Раздел 7 – Административно сътрудничество

ДЯЛ IV – АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ

ДЯЛ V – ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I – РАЗПОРЕДБИ С ОБЩО ПРИЛОЖЕНИЕ

ГЛАВА II – ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ

Раздел 1 – Общи разпоредби
Раздел 2 – Обща политика за сигурност и отбрана
Раздел 3 – Финансови разпоредби

ГЛАВА III – ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

ГЛАВА IV – СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ И ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ

Раздел 1 – Сътрудничество с цел развитие
Раздел 2 – Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни
Раздел 3 – Хуманитарна помощ

ГЛАВА V – ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ

ГЛАВА VI – МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

ГЛАВА VII – ОТНОШЕНИЯ НА СЪЮЗА С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ТРЕТИ СТРАНИ И ДЕЛЕГАЦИИ НА СЪЮЗА

ГЛАВА VIII – ПРИЛАГАНЕ НА КЛАУЗАТА ЗА СОЛИДАРНОСТ

ДЯЛ VI – ФУНКЦИОНИРАНЕ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I – РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ

Раздел 1 – Институции

Подраздел 1 – Европейски парламент

Подраздел 2 – Европейски съвет

Подраздел 3 – Съвет на министрите

Подраздел 4 – Европейска комисия

Подраздел 5 – Съд на Европейския съюз

Подраздел 6 – Европейска централна банка

Подраздел 7 – Сметна палата

Раздел 2 – Консултативни органи на Съюза

Подраздел 1 – Комитет на регионите

Подраздел 2 – Икономически и социален комитет

Раздел 3 – Европейска инвестиционна банка

Раздел 4 – Общи разпоредби за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза

ГЛАВА II – ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел 1 – Многогодишна финансова рамка

Раздел 2 – Годишен бюджет на Съюза

Раздел 3 – Изпълнение на бюджета и освобождаване от отговорност

Раздел 4 – Общи разпоредби

Раздел 5 – Борба срещу измамите

ГЛАВА III – ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ДЯЛ VII: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧАСТ IV: ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДОГОВОР ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КОНСТИТУЦИЯ ЗА ЕВРОПА

ПРЕАМБЮЛ

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА, НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ДАНИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ, НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА ИСПАНИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИРЛАНДИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА КИПЪР, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛИТВА, НЕГОВО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКИЯТ ХЕРЦОГ НА ЛЮКСЕМБУРГ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МАЛТА, НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ, ФЕДЕРАЛНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ПОЛША, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА

СЛОВЕНИЯ, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА, ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ, ПРАВИТЕЛСТВОТО НА КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ, НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

ВДЪХНОВЕНИ от културното, религиозното и хуманистичното наследство на Европа, от което са се развили универсалните ценности на ненакърнимите и неотменими права на човешката личност, свобода, демокрация, равенство и принципите на правовата държава,

УВЕРЕНИ, че Европа, отново обединена след горчив опит, възнамерява да продължи по пътя на цивилизацията, напредъка и благоденствието, за доброто на всички нейни жители, включително и най-слабите и най-онеправданите; че тя иска да остане континент отворен за култура, знание и социален прогрес; че желае да задълбочи демократичния и прозрачен характер на обществения си живот и да работи за мир, справедливост и солидарност в света,

УБЕДЕНИ, че народите на Европа, оставайки горди със своята собствена национална идентичност и история, са решени да преодолеят старите си разделения и все по-тясно обединени, да коват своето общо бъдеще,

УБЕДЕНИ, че „обединена в многообразието” Европа им предлага най-добрите шансове да продължат, като зачитат правата на всеки човек и осъзнават на своите отговорности що се отнася до бъдещите поколения и планетата, голямото предизвикателство, което я прави привилегировано пространство на човешката надежда,

РЕШЕНИ да продължат постигнатото при работата в рамките на Договорите за създаване на Европейските общности и Договора за Европейския съюз, като гарантират приемствеността на достиженията на правото на ЕС,

ПРИЗНАТЕЛНИ на членовете на Европейския конвент за изработването на настоящата Конституция в името на гражданите и на държавите на Европа,

ОПРЕДЕЛИХА ЗА СВОИ УПЪЛНОМОЩЕНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ,

Guy VERHOFFSTADT Г
Министър-председател

Karel DE GUCHT
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,

Stanislav GROSS
Министър-председател

Cyril SVOBODA
Министър на външните работи

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ДАНИЯ,

Anders Fogh RASMUSSEN

Министър-председател

Per Stig MØLLER

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

Gerhard SCHRÖDER

Федерален канцлер

Joseph FISCHER

Федерален министър на външните работи и заместник-федерален канцлер

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ,

Juhan PARTS

Министър-председател

Kristiina OJULAND

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

Kostas KARAMANLIS

Министър-председател

Petros G. MOLYVIATIS

Министър на външните работи

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА ИСПАНИЯ,

José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO

Председател на правителството

Miguel Angel MORATINOS CUYAUBÉ

Министър на външните работи и сътрудничество

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

Jacques CHIRAC

Президент

Jean-Pierre RAFFARIN

Министър-председател

Michel BARNIER

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИРЛАНДИЯ,

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Bertie AHERN
Министър-председател (Taoiseach)

Dermot AHERN
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

Silvio BERLUSCONI
Министър-председател

Franco FRATTINI
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА КИПЪР,

Tassos PAPADOPOULOS
Президент

George IACOVOU
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ,

Vaira VĪŽE FREIBERGA
Президент

Indulis EMSIS
Министър-председател

Artis PABRIKS
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛИТВА,

Valdas ADAMKUS
Президент

Algirdas Mykolas BRAZAUSKAS
Министър-председател

Antanas VALIONIS
Министър на външните работи

НЕГОВО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКИЯТ ХЕРЦОГ НА ЛЮКСЕМБУРГ,

Jean-Claude JUNKER
Министър-председател, държавен министър

Jean ASSELBORN

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Заместник министър-председател, министър на външните работи и имиграцията

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ,

Ferenc GYURCSÁNY
Министър-председател

László KOVÁCS
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МАЛТА,

The Hon Lawrence GONZI
Министър-председател

The Hon Michael FRENDU
Министър на външните работи

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ,

Dr. J. P. BALKENENDE
Министър-председател

Dr. B. R. BOT
Министър на външните работи

ФЕДЕРАЛНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

Dr. Wolfgang SCHÜSSEL
Федерален канцлер

Dr. Ursula PLASSNIK
Федерален министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ПОЛША,

Marek BELKA
Министър-председател

Włodzimierz CIMOSZEWICZ
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

Pedro Miguel DE SANTANA LOPES
Министър-председател

António Victor MARTINS MONTEIRO
Министър на външните работи и Португалските общности в чужбина

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Anton ROP
Председател на правителството

Ivo VAJGL
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА,

Mikuláš DZURINDA
Министър-председател

Eduard KUKAN
Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ,

Matti VANHANEN
Министър-председател

Erkki TUOMIOJA
Министър на външните работи

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ,

Göran PERSSON
Министър-председател

Laila FREIVALDS
Министър на външните работи

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО
ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ

The Rt. Hon Tony BLAIR
Министър-председател

The Rt. Hon Jack STRAW
Държавен секретар на външните работи и по въпросите на Британската Общност

КОИТО, след като си размениха установените за валидни и съставени в надлежна форма пълномощия, се споразумяха относно следното:

ЧАСТ I

ДЯЛ I

ОПРЕДЕЛЕНИЕ И ЦЕЛИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-1

Създаване на Съюза

1. Вдъхновена от волята на гражданите и на държавите в Европа да изградят общото си бъдеще, настоящата Конституция създава Европейския съюз, на който държавите-членки предоставят компетенции, за да бъдат постигнати общите им цели. Съюзът координира политиките на държавите-членки за постигането на тези цели, и упражнява по общностен начин компетенциите, които те му предоставят.
2. Съюзът е отворен за всички европейски държави, които зачитат неговите ценности и които поемат задължението да ги утвърждават съвместно.

ЧЛЕН I-2

Ценности на Съюза

Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, принципа на правовата държава и на зачитането на правата на човека, включително на правата на лицата, принадлежащи към малцинства. Тези ценности са общи за всички държави-членки в общество, чийто характеристики са плурализма, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.

ЧЛЕН I-3

Цели на Съюза

1. Съюзът има за цел да съдейства за утвърждаването на мира, на ценностите си и на благоденствието на своите народи.
2. Съюзът предлага на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, и вътрешен пазар, в който конкуренцията е свободна и ненарушена.
3. Съюзът работи за устойчивото развитие на Европа, основаващо се върху балансиран икономически растеж и ценова стабилност, силно конкурентна социална пазарна икономика, която има за цел пълна заетост и социален прогрес, и високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда. Той насърчава научния и техническия прогрес.

Той се бори срещу социалното изключване и дискриминациите и насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето.

Той насърчава икономическото, социалното и териториалното единство, както и солидарността между държавите-членки.

Той зачита своето богато културно и езиково многообразие и гарантира опазването и развитието на европейското културно наследство.

4. В отношенията си с останалата част от света, Съюзът утвърждава и насърчава своите ценности и интереси. Той допринася за мира, сигурността, устойчивото развитие на планетата, солидарността и взаимното уважение между народите, свободната и справедлива търговия, премахването на бедността и защитата на правата на човека и в частност, тези на детето, както и за стриктното спазване и развитието на международното право, а именно зачитането на принципите на устава на Обединените нации.

5. Съюзът преследва своите цели чрез подходящи средства, в зависимост от компетенциите, които са му предоставени в Конституцията.

ЧЛЕН I- 4

Основни свободи и недискриминация

1. Свободното движение на хора, стоки, услуги и капитали, както и свободата на установяване, са гарантирани от Съюза, и в неговите граници, съгласно разпоредбите на Конституцията.

2. В рамките на приложното поле на Конституцията и без да се засягат особените ѝ разпоредби, се забранява всякаква дискриминация, основана на националността.

ЧЛЕН I-5

Отношения между Съюза и държавите-членки

1. Съюзът зачита равенството на държавите-членки пред Конституцията, както и националната им идентичност, присъща на техните основни политически и конституционни структури, включително по отношение на регионалното и местно самоуправление. Той зачита съществените функции на държавата, и по-специално онези, които имат за цел да осигуряват нейната териториална цялост, да поддържат обществения ред и да опазват националната сигурност.

2. Съгласно принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачи, произтичащи от Конституцията.

Държавите-членки вземат всички необходими мерки, общи или специални, за осъществяване на своите задължения, произтичащи от Конституцията или от актовете на институциите на Съюза.

Държавите-членки съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат осъществяването на целите на Съюза.

ЧЛЕН I-6

Право на Съюза

Конституцията и правото, прието от институциите на Съюза при упражняване на
12004V-Constitution ЦПП-редактиран

предоставените му компетенции, имат примат над правото на държавите-членки.

ЧЛЕН I-7

Юридическа правосубектност

Съюзът има юридическа правосубектност.

ЧЛЕН I-8

Символи на Съюза

Знамето на Съюза представлява кръг, съставен от дванадесет златни звезди върху син фон.

Химнът на Съюза е откъс от „Ода на радостта” от Девета симфония на Лудвиг ван Бетховен.

Девизът на Съюза е „Обединени в многообразието”.

Валутата на Съюза е еврото.

Денят на Европа се чества на 9 май в целия Съюз.

ДЯЛ II

ОСНОВНИ ПРАВА И ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-9

Основни права

1. Съюзът признава правата, свободите и принципите, изложени в Хартата за основните права, която съставлява част II.
2. Съюзът се присъединява към Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Това присъединяване не променя компетенциите на Съюза, такива каквито са определени в Конституцията.
3. Основните права, гарантирани от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи произтичащи от общите конституционни традиции на държавите-членки, са част от правото на Съюза в качеството им на общи принципи.

ЧЛЕН I-10

Гражданство на Съюза

1. Гражданин на Съюза е всяко лице, което е гражданин на държава-членка.

Гражданството на Съюза се добавя към националното гражданство и не го заменя.

2. Гражданите на Съюза се ползват от правата и носят задълженията, предвидени от Конституцията. Те имат:

- а) право свободно да се придвижват и да пребивават на територията на държавите-членки;
- б) право да избират и да бъдат избирани в изборите за Европейски парламент и в общинските избори в държавата-членка, където пребивават, при същите условия, както и гражданите на тази държава;
- в) право на територията на трета държава, в която държавата-членка, на която те са граждани, няма представителство, да се ползват от закрилата на дипломатическите и консулските власти на всяка държава-членка, при същите условия, както и гражданите на тази държава;
- г) право да отправят петиции до Европейския парламент, да се обръщат към Европейския омбудсман, както и да се обръщат към институциите и към консултативните органи на Съюза, на един от езиците на Конституцията, и да получават отговор на същия език.

Тези права се упражняват при условията и в границите, определени от Конституцията, и чрез мерките, приети по нейното прилагане.

ДЯЛ Ш

КОМПЕТЕНЦИИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-11

Основни принципи

1. Принципът на предоставената компетенция определя границите на компетенциите на Съюза. Принципът на субсидиарност и принципът на пропорционалност определят тяхното упражняване.

2. По силата на принципа на предоставената компетенция, Съюзът действа в границите на компетенциите, които държавите-членки са му предоставили по Конституцията, с оглед постигане на поставените от нея цели. Всички други компетенции, които не са предоставени на Съюза с Конституцията, принадлежат на държавите-членки.

3. По силата на принципа на субсидиарност, в областите, които не попадат в неговата изключителна компетенция, Съюзът действа само и доколкото целите на предвидената дейност не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, както на централно, така и на регионално и местно равнище, но поради обхвата или очаквания резултат от предвидената дейност биха могли да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза.

Институциите на Съюза прилагат принципа на субсидиарност в съответствие с Протокола за 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

прилагане на принципите на субсидиарността и пропорционалността. Националните парламенти следят за спазването на този принцип в съответствие с процедурата, предвидена в протокола.

4. По силата на принципа на пропорционалност, съдържанието и формата на действие на Съюза не превишават степента, която е необходима, за постигане целите на Конституцията.

Институциите на Съюза прилагат принципа на пропорционалност в съответствие с протокола за прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност.

ЧЛЕН I-12

Категории компетенции

1. Когато Конституцията предоставя на Съюза изключителна компетенция в определена област, само Съюзът може да законодателства и да приема правнозадължителни актове, докато същото е възможно за държавите-членки, единствено ако са оправомощени за това от Съюза или за прилагането на актовете на Съюза.

2. Когато Конституцията предоставя на Съюза компетенция, споделена с държавите-членки, в определена област, Съюзът и държавите-членки могат да законодателстват и да приемат правнозадължителни актове в тази област. Държавите-членки упражняват своята компетенция, доколкото Съюзът не е упражнил или е решил на прекрати упражняването на своята компетенция.

3. Държавите-членки координират икономическата си политика и политика по заетостта според определените в част III форми, чието определяне е от компетенциите на Съюза.

4. Съюзът разполага с компетенция за определяне и осъществяване на обща политика в областта на външните отношения и сигурността, включително и за постепенното определяне на обща отбранителна политика.

5. В определени области и при условията, предвидени от Конституцията, Съюзът разполага с компетенция да осъществява действия по подкрепа, координиране или допълване на дейността на държавите-членки, без с това да замества тяхната компетенция в тези области.

Правнозадължителните актове на Съюза, приети въз основа на разпоредбите в част III, свързани с тези области, не могат да доведат до хармонизирането на законовите и подзаконовите актове на държавите-членки.

6. Обхватът и реда на упражняване на компетенциите на Съюза са определени от разпоредбите, които се отнасят до всяка една област, по част III на Конституцията.

ЧЛЕН I-13

Изключителни компетенции

1. Съюзът разполага с изключителна компетенция в следните области:

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

- а) митнически съюз;
- б) установяване на правила на конкуренция, необходими за функциониране на вътрешния пазар;
- в) парична политика на държавите-членки, чиято валута е еврото;
- г) опазване на морските биологични ресурси, в рамките на общата външна политика на рибарството;
- д) обща търговска политика.

2. Съюзът разполага също с изключителна компетенция за сключване на международни договори, когато това сключване е предвидено в законодателен акт на Съюза, или е необходимо, за да му позволи да упражнява своята вътрешна компетенция или доколкото това сключване може да засегне общите правила или да промени техния обхват.

ЧЛЕН I-14

Области на споделени компетенции

1. Съюзът разполага със споделена компетенция с държавите-членки, когато Конституцията му предоставя компетенция, която не се отнася до областите, посочени в членове I-13 и I-17.

2. Компетенциите, споделени между Съюза и държавите-членки се прилагат в следните основни области:

- а) вътрешен пазар;
- б) социална политика, що се отнася до аспектите, определени в част III;
- в) икономическо, социално и териториално единство;
- г) земеделие и рибарство, с изключение на опазването на морските биологични ресурси;
- д) околна среда;
- е) защита на потребителите;
- ж) транспорт;
- з) трансевропейски мрежи;
- и) енергетика;
- й) пространство на свобода, сигурност и справедливост;
- к) общи проблеми на безопасността по въпросите на общественото здраве за аспектите, определени в част III.

3. В областите на научните изследвания, технологичното развитие и космоса, Съюзът разполага с компетенция да предприема действия, и по-специално, да определя и прилага програми; въпреки това, упражняването на тази компетенция не възпрепятства държавите-членки да упражняват тяхната компетенция.

4. В областите на сътрудничество по развитие и хуманитарна помощ, Съюзът разполага с компетентност да предприема действия и да води обща политика, без това да възпрепятства държавите-членки да упражняват тяхната компетенция.

ЧЛЕН I-15

Координация на икономическите политики и политиките по заетостта

1. Държавите-членки координират икономическите си политики в рамките на Съюза. За тази цел Съветът на министрите приема мерки, и по-специално най-важните насоки на тези политики.

Прилагат се специфични разпоредби за държавите-членки, чиято валута е еврото.

2. Съюзът предприема мерки, за да гарантира координацията на политиките по заетостта на държавите-членки, и по-специално определя главните насоки на тези политики.

3. Съюзът може да предприема инициативи, за да осигури координацията на социалните политики на държавите-членки.

ЧЛЕН I-16

Обща политика в областта на външните отношения и сигурността

1. Компетенцията на Съюза в сферата на общата политика в областта на външните отношения и сигурността обхваща всички области на външната политика, както и всички въпроси, които са свързани със сигурността на Съюза, включително и прогресивното определяне на обща политика на отбраната, която може да прерасне в обща отбрана.

2. Държавите-членки подкрепят активно и безрезервно общата политика в областта на външните отношения и сигурността на Съюза в дух на лоялност и взаимна солидарност, и зачитат актовете, приети от Съюза в тази област. Те се въздържат от всякакво действие, противоречащо на интересите на Съюза, или което би могло да навреди на неговата ефективност.

ЧЛЕН I-17

Области на действие за подкрепа, координация или допълване

Съюзът разполага с компетенция да осъществява действия по подкрепа, координация или допълване. Областите на тези действия, в тяхното европейско измерение, са:

- а) опазване и подобряване на човешкото здраве;
- б) индустрия;
- в) култура;
- г) туризъм;
- д) образование, младеж, спорт и професионално обучение;
- е) гражданска защита;

ж) административно сътрудничество.

ЧЛЕН I-18

Клауза за гъвкавост

1. Ако действие на Съюза изглежда необходимо в рамките на политиките, дефинирани в част III, за да се постигне някоя от целите, предвидени от Конституцията, без в нея да са предвидени необходимите за тази цел правомощия, Съветът на министрите, с единодушие, по предложение на Комисията и след одобрение на Европейския парламент, приема подходящите мерки.

2. В рамките на процедурата за контрол на принципа на субсидиарност, предвиден в член I-11, параграф 3, Европейската комисия обръща внимание на националните парламенти на държавите-членки на предложенията, основаващи се на настоящия член.

3. Мерките, приети на основание на настоящия член, не могат да доведат до хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в случаите, когато Конституцията изключва такова хармонизиране.

ДЯЛ IV

ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

ЧЛЕН I-19

Институции на Съюза

1. Съюзът разполага с институционална рамка, която има за цел да:

- утвърждава неговите ценности;
- преследва неговите цели;
- да служи на интересите на Съюза, на неговите граждани и на държавите-членки;
- да гарантира единността, ефективността и приемствеността на своите политики и на своите действия.

Институционалната рамка на Съюза включва:

- Европейски парламент;

- Европейски съвет;
 - Съвет на министрите (по-нататък наричан „Съветът”);
 - Европейска комисия (по-нататък наричана „Комисията”);
- Съд на Европейския съюз.

2. Всяка институция действа в рамките на правомощията, които са ѝ предоставени от Конституцията, в съответствие с процедурите и при условията, предвидени от нея. Институциите функционират при лоялно сътрудничество.

ЧЛЕН I-20

Европейски парламент

1. Европейският парламент осъществява, съвместно със Съвета, законодателната и бюджетната функция. Той осъществява функции по политически контрол и консултиране, в съответствие с условията, определени от Конституцията. Той избира председателя на Европейската комисия.

2. Европейският парламент се състои от представители на гражданите на Съюза. Броят на неговите членове не надвишава седемстотин и петдесет. Представителството на гражданите се гарантира чрез прогресивно намаляване, като се фиксира минимален праг от шест представители за всяка държава-членка. Нито една държава-членка няма право да притежава повече от 96 места.

Европейският съвет приема с единодушие, въз основа на предложение на Европейския парламент и с негово съгласие, решение, с което се определя състава на Европейския парламент, при зачитане на принципите, посочени в първа алинея.

3. Членовете на Европейския парламент се избират за мандат от пет години чрез всеобщи преки избори, при свободно и тайно гласуване.

4. Европейският парламент избира своя председател и своето бюро измежду своите членове.

ЧЛЕН I-21

Европейски съвет

1. Европейският съвет дава на Съюза необходимия стимул за неговото развитие и определя неговите общи политически насоки и приоритети.

2. Европейският съвет се състои от държавните или правителствените ръководители на държавите-членки, от председателя на Европейския съвет и председателя на Комисията. Министърът на външните работи на Съюза участва в работата му.

3. Европейският съвет се свиква всяко тримесечие от неговия председател. Когато дневният ред го налага, членовете на Съвета могат да решат да бъдат подпомагани от по един министър, а председателя на Комисията – от един европейски комисар. Ако обстоятелствата го налагат, председателят свиква извънредно събрание на Европейския съвет.

4. Европейският съвет се произнася с консенсус освен в случаите, при които в Конституцията е предвидено друго.

ЧЛЕН I-22

Председател на Европейския съвет

1. Европейският съвет избира своя председател с квалифицирано мнозинство за срок от две години и половина, като той може веднъж да бъде преизбран. В случай на невъзможност или на сериозно нарушение, Европейският съвет може да прекрати неговия мандат според същата процедура.

2. Председателят на Европейския съвет:

а) председателства и ръководи работата на Европейския съвет;

б) съвместно с председателя на Комисията и въз основа работата на Съвета по общи въпроси осигурява подготовката и приемствеността на работата на Европейския съвет;

в) допринася за улесняване на единството и консенсуса в Европейския съвет;

г) представя пред Европейския парламент доклад след всяко заседание на Европейския съвет.

Председателят на Европейския съвет осигурява на своето равнище и в това си качество външното представителство на Съюза по въпросите, отнасящи се до общата политика в областта на външните отношения и сигурността, без да се засягат компетенциите на министъра на външните работи на Съюза.

3. Председателят на Европейския съвет не може да осъществява национален мандат.

ЧЛЕН I-23

Съвет на министрите

1. Съветът упражнява, съвместно с Европейския парламент, законодателната и бюджетната функция. Той осъществява функциите по дефиниране и координиране на политиките при условията, предвидени по Конституцията.

2. Съветът се състои от по един представител на всяка държава-членка на равнище министри, който може да обвързва правителството на държавата-членка, която представлява, и да упражнява правото на глас.

3. Съветът взема решенията си с квалифицирано мнозинство, освен когато в Конституцията е предвидено друго.

ЧЛЕН I-24

Състави на Съвета на министрите

1. Съветът заседава в различни състави.
2. Съветът по общите въпроси осигурява съгласуваността в работата на различните състави на Съвета.

Той подготвя заседанията на Европейския съвет и заедно с председателя на Европейския съвет и Комисията следи за изпълнението на взетите решения.

3. Съветът по външните работи разработва външната дейност на Съюза в съответствие със стратегическите насоки, определени от Европейския съвет и осигурява последователността в неговите действия.

4. Европейският съвет приема с квалифицирано мнозинство европейско решение, определящо другите състави, в които Съветът може да заседава.

5. Комитетът на постоянните представители на правителствата на държавите-членки отговаря за подготовката за работата на Съвета.

6. Съветът заседава в открито заседание, когато разисква и гласува законопроекти. За тази цел всяко заседание на Съвета се разделя на две части – разискване на законодателни актове и незаконодателни дейности на Съюза.

7. Председателството на различните състави на Съвета, с изключение на Съвета по външни работи, се поема от представителите на всяка държава-членка в Съвета според равновесен ротационен принцип, в съответствие с условията, предвидени в Европейското решение на Европейския съвет. Европейският съвет решава с квалифицирано мнозинство.

ЧЛЕН I-25

Определение на квалифицирано мнозинство в Европейския съвет и в Съвета

1. Квалифицирано мнозинство се дефинира като мнозинство от поне 55% от членовете на Съвета, включващо най-малко петнадесет членове, които представляват поне 65 % от населението на държавите-членки на Съюза.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко четирима членове на Съвета, като при липса на такова квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

2. Чрез дерогация от параграф 1, в случаите в които Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на министъра на външните работи на Съюза, квалифицираното мнозинство се определя като най-малко 72 % от членовете на Съвета, които представляват поне 65 % от населението на държавите-членки на Съюза.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат по отношение на Европейския съвет, когато той се произнася с квалифицирано мнозинство.
4. Председателят на Съвета и председателят на Комисията не участват в гласуването в рамките на Европейския съвет.

ЧЛЕН I-26

Европейска комисия

1. Европейската комисия насърчава общия интерес на Съюза и предприема инициативи в тази насока. Тя гарантира прилагането на разпоредбите на Конституцията и на разпоредбите, приети от институциите по силата на Конституцията. Тя следи за прилагането на правото на Съюза под контрола на Съда на Европейския съюз. Тя изпълнява бюджета и управлява програми. Тя изпълнява функциите по координация, изпълнение и управление, съобразно условията, определени от Конституцията. С изключение на общата политика в областта на външните отношения и сигурността и в други случаи, предвидени в Конституцията, тя осигурява външното представителство на Съюза. Тя поема инициативите за годишното и многогодишното планиране на Съюза с цел да се постигнат споразумения между институциите.
2. Законодателен акт на Съюза може да бъде приет единствено по предложение на Комисията, освен когато в Конституцията е предвидено друго. Другите актове се приемат по предложение на Комисията, в случаите когато Конституцията предвижда това.
3. Мандатът на Комисията е пет години.
4. Членовете на Комисията се избират на основание тяхната обща компетентност и ангажираност към европейската идея и измежду лица, чиято независимост е извън съмнение.
5. Първата Комисия, избрана съгласно разпоредбите на Конституцията, се състои от по един представител на всяка държава-членка, включително председателя и министъра на външните работи, който е и един от заместник-председателите на Комисията.
6. След края на мандата на Комисията, предвиден в параграф 5, Комисията се състои от такъв брой членове, в това число и председателя и министъра на външните работи на Съюза, който да отговаря на две трети от броя на държавите-членки, освен ако Европейския съвет с единодушие реши да промени този брой.

Членовете на Комисията се избират измежду гражданите на държавите-членки на основата на равноправен ротационен принцип. Този принцип се определя с европейско решение, прието с единодушие от Европейския съвет, съгласно следните принципи:

- а) държавите-членки се третират на стриктно равноправна основа по отношение определянето на последователността на участие и продължителността на членството на техните граждани в Комисията; в резултат на това, разликата между общия брой мандати на граждани на две държави-членки не може никога да е повече от един;
- б) без да се засяга разпоредбата на буква а), всяка следваща Комисия е съставена така, че да отразява в задоволителна степен демографското и географското многообразие на

съвкупността от държави-членки на Съюза.

7. Комисията изпълнява своите задължения при пълна независимост. Без да се засягат разпоредбите на член I-28, параграф 2, членовете на Комисията не търсят, нито приемат инструкции от правителство или от друга институция, орган, служба или формирование. Те се въздържат от всякакво действие, несъвместимо с техните задължения или с изпълнението на техните задачи.

8. Комисията, като цяло, е отговорна пред Европейския парламент. В съответствие с член III-340 Европейският парламент може да гласува вот на недоверие на Комисията. Ако такъв вот на недоверие бъде приет, членовете на Комисията трябва да подадат колективно оставка, като министърът на външните работи на Съюза също подава оставка.

ЧЛЕН I-27

Председател на Европейската комисия

1. Като се вземат предвид изборите за Европейски парламент и след провеждане на подходящи консултации, Европейският съвет, с квалифицирано мнозинство, предлага на Европейския парламент кандидат за длъжността на председател на Комисията. Този кандидат се избира от Европейския парламент с мнозинство от членовете му. Ако този кандидат не получи изискуемото мнозинство, Европейският съвет, с квалифицирано мнозинство, предлага на Европейския парламент в срок от един месец нов кандидат, който се избира от Европейския парламент според същата процедура.

2. Съветът, по общо съгласие с избрания председател, приема списъка на другите лица, които се предлагат за членове от състава на Комисията. Те се избират на основата на предложенията на държавите-членки, в съответствие с критериите, предвидени в член I-26, параграф 4 и параграф 6, алинея втора.

Председателят, министърът на външните работи на Съюза и другите членове на Комисията, се одобряват чрез гласуване, като цяло, от Европейския парламент. На основание на това одобрение, Комисията се назначава от Европейския съвет с квалифицирано мнозинство.

3. Председателят на Комисията:

- а) определя насоките на работа на Комисията;
- б) взема решения за вътрешната ѝ организация, с цел да осигури единството, ефективността и колегиалното начало в нейната дейност;
- в) назначава заместник-председатели, освен министъра на външните работи на Съюза измежду членовете на Комисията.

Член на Комисията подава своята оставка, ако председателят му я поиска. Министърът на външните работи на Съюза подава оставка в съответствие с процедурата, предвидена в член I-28, параграф 1, ако председателят му я поиска.

ЧЛЕН I-28

Министър на външните работи на Съюза

1. Европейският съвет, с квалифицирано мнозинство, със съгласието на председателя на Комисията, назначава министъра на външните работи на ЕС. Европейският съвет има право да прекрати мандата му по същата процедура.
2. Министърът на външните работи на Съюза ръководи общата политика на Съюза в областта на външните отношения и сигурността. Той допринася чрез предложенията си за изработването на тази политика, и я провежда в качеството си на пълномощник на Съвета. Същото се отнася за общата политика по сигурността и отбраната.
3. Министърът на външните работи на Съюза председателства Съвета по външни отношения.
4. Министърът на външните работи на Съюза е един от заместник-председателите на Комисията. Той осигурява единството на външната дейност на Съюза. Той отговаря, в рамките на Комисията, за отговорностите, предоставени ѝ в рамките на външните отношения и за координация на други аспекти на външната дейност на Съюза. При изпълнение на тези отговорности в рамките на Комисията и само за тези отговорности, министърът на външните работи на Съюза е обвързан от процедурите, които регулират функционирането на Комисията доколкото това е в съответствие с параграфи 2 и 3.

ЧЛЕН I-29

Съдът на Европейския съюз

1. Съдът на Европейския съюз се състои от Съда, Общия съд и специализирани съдилища. Той осигурява зачитането на правото при тълкуването и прилагането на Конституцията.

Държавите-членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна юридическа защита в областите, които са в обхвата на правото на Съюза.

2. Европейският съд се състои от по един съдия от държава-членка. Съдът се подпомага от генерални адвокати.

Общият съд се състои от поне по един съдия от държава-членка.

Съдиите и генералните адвокати на Съда, и съдиите на Общия съд, избрани измежду личности, чиято независимост е извън съмнение и които отговарят на изискванията на членове III-355 и III-356. Те се назначават по общо съгласие между правителствата на държавите-членки за срок от шест години. Оттеглящите се съдии и генерални адвокати могат да бъдат назначени отново.

3. Съдът на Европейския съюз се произнася, в съответствие с част III:

a) по искове, подадени от държава-членка, от институция или от физическо или

юридическо лице;

б) при даване на преюдициални заключения, по искане на националните юрисдикции, относно тълкуването на правото на Съюза или относно действителността на актове, приети от институциите;

в) в други случаи, предвидени в Конституцията.

ГЛАВА II

ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-30

Европейска централна банка

1. Европейската централна банка и националните централни банки образуват Европейската система на централните банки. Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки, чиято валута е еврото, които съставляват Евросистемата, провеждат паричната политика на Съюза.

2. Европейската система на централните банки се управлява от органите за вземане на решения на Европейската централна банка. Основната цел на Европейската система на централните банки е поддържането на ценовата стабилност. Без да се засяга тази цел, тя подпомага общите икономически политики в Съюза, за да допринесе за постигането на целите на Съюза. Тя изпълнява всяка друга задача на централна банка, в съответствие с разпоредбите на част III и устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

3. Европейската централна банка е институция. Тя има юридическа правосубектност. Тя само може да разреши емитирането на еврото. Тя е независима при упражняването на своите правомощия и при управлението на своите финанси. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и правителствата на държавите-членки се задължават да зачитат тази независимост.

4. Европейската централна банка предприема необходимите мерки за изпълнението на своите задачи, в съответствие с разпоредбите на членове от III-185 до III-191 и член III-196, и съгласно условията, предвидени в устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка. В съответствие със същите тези разпоредби, държавите-членки, които не са въвели еврото, както и централните банки, запазват своите компетенции по паричните въпроси.

5. По отношение на областите от обхвата на предоставените ѝ компетенции, консултиране с Европейската централна банка се провежда по всеки проект за акт на Съюза, както и по всеки проект за нормативна уредба на национално равнище, и може да дава становище.

6. Органите за вземане на решения на Европейската централна банка, техният състав и реда на функционирането им, са определени в членове III-382 и III-383, както и в устава на

Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

ЧЛЕН I-31

Сметна палата

1. Сметната палата е институция. Тя извършва финансовия контрол на Съюза.
2. Тя проверява отчетите за всички приходи и разходи на Съюза и осигурява добро финансово управление.
3. Тя се състои от по един гражданин от всяка държава-членка. Нейните членове изпълняват функциите си при пълна независимост, в общия интерес на Съюза.

ЧЛЕН I-32

Консултативни органи на Съюза

1. Европейският парламент, Съветът и Комисията се подпомагат от Комитет на регионите и от Икономически и социален комитет, които упражняват консултативни функции.
2. Комитетът на регионите се състои от представители на регионалните и местни органи, които или са на изборна длъжност в рамките на дадена регионална или местна власт, или носят политическа отговорност пред изборен орган.
3. Икономическият и социален комитет се състои от представители на организации на работодателите, на работниците, както и на други представители на гражданското общество, в частност в социално-икономическата, гражданската, професионалната и културната област.
4. Членовете на Комитета на регионите и на Икономическия и социален комитет не са обвързани със задължителен мандат. Те упражняват своите функции при пълна независимост в общия интерес на Съюза.
5. Правилата относно състава на тези комитети, определянето на техните членове, техните правомощия и функциониране са дефинирани в членове от III-386 до III-392.

Правилата, посочени в параграфи 2 и 3, свързани със състава на тези комитети, се преразглеждат на редовни интервали от време от Съвета, като се отчитат икономическото, социално и демографско развитие на Съюза. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски решения за тази цел.

ДЯЛ V

УПРАЖНЯВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН I-33

Юридически актове на Съюза

1. При упражняване на компетенциите, предоставени му от Конституцията, Съюзът използва като юридически инструменти, в съответствие с разпоредбите на част III, европейски закони, европейски рамкови закони, европейски регламенти, европейски решения, препоръки и становища.

Европейският закон е законодателен акт с общо приложение. Той е задължителен в своята цялост и е пряко приложим във всички държави-членки.

Европейският рамков закон е законодателен акт, който обвързва по отношение на постигането на резултат държавите-членки, до които е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и методите за постигане на този резултат.

Европейският регламент е незаконодателен акт с общо приложение при изпълнението на законодателните актове и на някои специфични разпоредби на Конституцията. Той може да е задължителен в своята цялост и да се прилага пряко във всички държави-членки, или да обвързва по отношение на постигането на даден резултат държавите-членки, до които е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и методите за постигане на този резултат.

Европейското решение е незаконодателен акт, който е задължителен в своята цялост. Решението, което точно определя онези, до които е адресирано, е задължително само за тях.

Препоръките и становищата нямат задължителна сила.

2. Когато Европейският парламент и Съветът са сезирани с предложение за законодателен акт, те се въздържат да приемат актове, които не са предвидени от съответната законодателна процедура във въпросната област.

ЧЛЕН I-34

Законодателни актове

1. Европейските закони и рамковите закони се приемат по предложение на Комисията, съвместно от Европейския парламент и от Съвета, в съответствие с обикновената законодателна процедура, посочена в член III-396. Ако тези две институции не постигнат съгласие, въпросният акт не се приема.

2. В специфичните случаи, предвидени в Конституцията, европейските закони и рамковите закони се приемат от Европейския парламент с участието на Съвета или от последния с участието на Европейския парламент, в съответствие със специални законодателни процедури.

3. В специфични случаи, предвидени в Конституцията, европейските закони и рамковите

закони могат да се приемат по инициатива на група държави-членки или от Европейския парламент, по препоръка на Европейска централна банка, или по искане на Съда на Европейския съюз или Европейската инвестиционна банка.

ЧЛЕН I-35

Незаконодателни актове

1. Европейският съвет приема европейски решения в случаите, предвидени в Конституцията.
2. Съветът и Комисията, по-специално в случаите, предвидени в членове I-36 и I-37, и Европейската централна банка, в специфични случаи, предвидени в Конституцията, приемат европейски регламенти и европейски решения.
3. Съветът приема препоръки. Той се произнася по предложение на Комисията във всички случаи, когато Конституцията предвижда той да приема актове по предложение на Комисията. Съветът приема решения с единодушие в тези области, където единодушието се изисква за приемане на акт на Съюза. Комисията и Европейската централна банка, в специфични случаи, предвидени в Конституцията, приемат препоръки.

ЧЛЕН I-36

Делегирани европейски регламенти

1. Европейските закони и рамковите закони могат да делегират на Комисията правомощието да приема делегирани европейски регламенти, които допълват или изменят определени несъществени елементи от закона или от рамковия закон.

Европейските закони и рамковите закони определят изрично целите, съдържанието, приложното поле и продължителността на делегирането. Съществените елементи от една област се запазват за европейския закон или рамковия закон и съответно не са предмет на делегиране.

2. В европейските закони и рамковите закони изрично се определят следните условия, при които се осъществява делегирането. Тези условия могат да се състоят от следните възможности:
 - а) Европейският парламент или Съветът могат да решат да оттеглят делегирането,
 - б) делегираният европейски регламент може да влезе в сила единствено ако в срок, определен от закона или от рамковия закон, Европейският парламент или Съветът не направят възражения.

За целите на букви а) и б), Европейският парламент се произнася с мнозинство от членовете му, а Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство.

ЧЛЕН I-37

Изпълнителни актове

1. Държавите-членки взимат всички мерки по вътрешното право, необходими за привеждане в изпълнение на правно задължителните актове на Съюза.
2. В случаите, когато са необходими уеднаквени условия за прилагане на правно задължителните актове на Съюза, тези актове предоставят на Комисията изпълнителни компетенции, или в някои специфични и надлежно обосновани случаи, както и в случаите, предвидени в член I-40, на Съвета.
3. За целите на параграф 2, европейският закон установява предварително правилата и общите принципи относно механизмите за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването от страна на Комисията на изпълнителните компетенции.
4. Изпълнителните актове на Съюза се приемат под формата на европейски изпълнителни регламенти или европейски изпълнителни решения.

ЧЛЕН I-38

Принципи, които са общи за юридическите актове на Съюза

1. Когато Конституцията не определя точно вида акт, който следва да се приеме, институциите решават, съобразно приложимите процедури, кой вид акт трябва да приемат за всеки отделен случай, съгласно принципа за пропорционалността, посочен в член I-11.
2. Законодателните актове се обосновават и визират предложенията, инициативите, препоръките, изискванията или становищата, предвидени от Конституцията.

ЧЛЕН I-39

Публикуване и влизане в сила

1. Европейските закони и рамковите закони, приети съгласно обикновената законодателна процедура, се подписват от председателя на Европейския парламент и от председателя на Съвета.

В останалите случаи, те се подписват от председателя на институцията, която ги приема.

Европейските закони и рамковите закони се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз* и влизат в сила от датата, която те посочват, или, ако тази дата не е посочена, от двадесетия ден след тяхното публикуване.

2. Европейските регламенти и европейските решения, в които не е посочен адресат, се подписват от председателя на институцията, която ги е приела.

Европейските регламенти и решения, чийто адресат не е посочен, се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз* и влизат в сила от датата, която посочват, или, ако тази дата не е посочена, от двадесетия ден след тяхното публикуване.

3. Европейските решения, различни от тези по параграф 2, се съобщават на тези, до които са адресирани, и влизат в сила от датата на съобщаването.

ГЛАВА II

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН I-40

Специфични разпоредби относно общата политика в областта на външните отношения и сигурността

1. Европейският съюз провежда обща политика в областта на външните отношения и сигурността, основана на развитието на взаимна политическа солидарност между държавите-членки, на точно дефиниране на въпросите от общ интерес и постигане на все по-висока степен на обединяване действията на държавите-членки.
2. Европейският съвет дефинира стратегическите интереси на Съюза и установява целите на неговата обща политика в областта на външните отношения и сигурността. Съветът разработва тази политика в рамките на стратегическите насоки, установени от Европейския съвет и съгласно условията на част III от Конституцията.
3. Европейският съвет и Съветът приемат необходимите европейски решения.
4. Общата политика в областта на външните отношения и сигурността се изпълнява от министъра на външните работи на Съюза и от държавите-членки, като се използват както националните средства, така и средствата на Съюза.
5. Държавите-членки се консултират взаимно в рамките на Европейския съвет и на Съвета по всички въпроси на обща политика в областта на външните отношения и сигурността, представляващи общ интерес, с цел да дефинират общ подход. Преди предприемането на каквото и да било действие от международен мащаб или всякакво обвързване, което би могло да засегне интересите на Съюза, всяка държава-членка се консултира с другите в рамките на Европейския съвет или на Съвета. Държавите-членки гарантират, чрез обединяване на техните действия, за отстояването на интересите и принципите на Съюза на международната сцена. Държавите-членки са солидарни помежду си.
6. В областта на общата политика в областта на външните отношения и сигурността, Европейският съвет и Съветът приемат европейски решения с единодушие, с изключение на случаите, предвидени в част III от Конституцията. Те се произнасят по предложение на някоя от държавите-членки, на министъра на външните работи на Съюза, или на този министър, с подкрепата на Комисията. Това не се отнася за европейските закони и рамковите закони.
7. Европейският съвет може с единодушие, да приеме европейско решение, което дава

право на Съвета да се произнася с квалифицирано мнозинство в случаи, различни от тези, които са посочени в част III.

8. Европейският парламент се консултира редовно относно главните аспекти и основните решения в областта на общата политика в областта на външните отношения и сигурността и редовно се информира за развитието ѝ.

ЧЛЕН I-41

Специфични разпоредби относно прилагането на общата политика в областта на външните отношения и сигурността

1. Общата политика на сигурност и отбрана е неразделна част от общата политика в областта на външните отношения и сигурността. Тя осигурява на Съюза оперативен капацитет, като се използват цивилни и военни средства. Съюзът може да прибегне до тези средства при изпълнение на мисии извън Съюза, с цел опазването на мира, предотвратяването на конфликти и засилването на международната сигурност, съгласно принципите на устава на Обединените нации. Изпълнението на тези задачи се извършва чрез средства, предоставени от държавите-членки.

2. Общата политика на сигурност и отбрана включва постепенното дефиниране на една обща политика на отбрана на Съюза. Тя ще доведе до обща отбрана от момента, в който Европейският съвет вземе това решение с единодушие. В този случай, той препоръчва на държавите-членки да приемат решение в този смисъл, съгласно техните съответни конституционни изисквания.

Политиката на Съюза, по смисъла на настоящия член, не накърнява специфичния характер на политиката на сигурност и на отбрана на някои от държавите-членки, тя зачита задълженията, произтичащи от Северноатлантическия договор за определени държавите-членки, които считат, че тяхната обща отбрана се реализира в рамките на Северноатлантическия съюз (НАТО) и е съвместима с общата външна политика за сигурност и отбрана, приета в тези рамки.

3. Държавите-членки предоставят на разположение на Съюза, с цел привеждане в изпълнение на общата външна политика за сигурност и отбрана, цивилен и военен капацитет, за да допринесат за реализиране на целите, дефинирани от Съвета. Държавите-членки, които сформират помежду си многонационални сили, могат също да ги предоставят на разположение на общата външна политика в областта на сигурността и отбраната.

Държавите-членки се задължават постепенно да подобряват своя военен капацитет. Те създават агенция в областта на развитието на защитния потенциал, проучванията, военните достижения и въоръжаването (Европейска агенция за отбрана), чиято цел е да дефинира оперативните нужди, да насърчава необходимите мерки за разрешаването им и да допринася за дефинирането им и, при нужда, да приведе в изпълнение всички необходими мерки за засилване на производствената и технологична база в областта на отбраната, да участва в дефинирането на европейска политика на капацитета и въоръжаването, както и да подпомага Съвета при оценяването на подобрението на военния капацитет.

4. Европейските решения, свързани с общата политика на сигурността и отбраната,

включително и решенията, отнасящи се до започване на мисия, както е посочено в настоящия член, се приемат от Съвета с единодушие, по предложение на Министъра на външните работи на Съюза или на някоя от държавите-членки. Министърът на външните работи може да предложи да се използват както ресурсите на държавите-членки, така и инструментите на Съюза, съвместно с Комисията, когато е подходящо.

5. Съветът може да повери изпълнението на мисия, в рамките на Съюза, на група от няколко държави-членки с оглед защитата на принципите на Съюза и отстояването на неговите интереси. Изпълнението на тази мисия се ръководи съгласно разпоредбите на член III-310.

6. Държавите-членки, чийто военен капацитет отговаря на по-високи критерии, които са поели помежду си по-строги взаимни ангажименти в тази област, с цел участие в най-отговорните мисии, установяват постоянно сътрудничество, структурирано в рамките на Съюза. Това сътрудничество се регулира от разпоредбите на член III-312. То не засяга разпоредбите на член III-309.

7. В случай, че държава-членка стане жертва на въоръжена агресия на нейната територия, другите държави-членки са задължени да ѝ окажат помощ и съдействие с всички средства, с които разполагат, военни и други, в съответствие с разпоредбите на член 51 от устава на Обединените нации. Това не накърнява специфичния характер на политиката на сигурност и отбрана на определени държави-членки.

Ангажиментите и сътрудничеството в тази област са съвместими с ангажиментите, поети в рамките на Северноатлантическия договор, който за онези държави-членки, които са участнички в него, остава основа на колективната им защита и форум на изпълнението му.

8. Провеждат се редовни консултации с Европейския парламент по основните аспекти и решения по общата политика на сигурност и отбрана, и се информира за нейното осъществяване.

ЧЛЕН I-42

Специфични разпоредби относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие

1. Съюзът образува пространство на свобода, сигурност и правосъдие като:

а) приема европейски закони и рамкови закони, целящи да сближат, когато е необходимо, законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в областите, изброени в част III;

б) насърчава взаимното доверие между компетентните органи на държавите-членки, в частност на основата на взаимното признаване на съдебни и извънсъдебни решения;

в) провежда оперативно сътрудничество на компетентните органи на държавите-членки, включително полицейските служби, митническите служби и другите специализирани служби в областта на предотвратяването и разкриването на наказателни правонарушения.

2. Националните парламенти могат, в рамките на това пространство на свобода,

12004V-Constitution ЦПП-редактиран

сигурност и правосъдие, да участват в механизмите за оценка, предвидени в член III-260. Те участват в политическия мониторинг на Европол и в оценката на дейността на Евроюст, съгласно членове III-276 и III-273..

3. В областта на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси, държавите-членки имат право на инициатива, съгласно член III-264.

ЧЛЕН I-43

Клауза за солидарност

1. Съюзът и неговите държави-членки действат съвместно, в дух на солидарност, в случаите, когато някоя от държавите-членки стане обект на терористичен акт, на природно или причинено от човек бедствие. Съюзът мобилизира всички средства, с които разполага, в това число и военни средства, предоставени от държавите-членки с цел:

а) - да се предотврати терористична заплаха на територията на държавите-членки;
- да се защитят демократичните институции и цивилното население от евентуална терористична атака;
- да се съдейства на дадена държава-членка на територията ѝ, по искане на нейните политически власти, в случай на терористично нападение;;

б) да се съдейства на дадена държава-членка на територията ѝ, по искане на нейните политически власти, в случай на природно или причинено от човек бедствие.

2. Условието за привеждане в изпълнение на разпоредбата на настоящия член са формулирани в член III-329.

ГЛАВА III

ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН I-44

Засилено сътрудничество

1. Държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество в рамките на не изключителните компетенции на Съюза, могат да ползват неговите институции и да упражняват тези компетенции, прилагайки подходящите разпоредби на Конституцията, при спазване на границите в съответствие с реда, предвидени в настоящия член, както и в членове от III-416 до III-423.

Засиленото сътрудничество има за цел да благоприятства осъществяването на целите на Съюза, да защитава неговите интереси и да засилва процеса на интеграцията. Такова сътрудничество е открито за всички държави-членки по всяко време съгласно член III-418.

2. Окончателното решение за установяване на засилено сътрудничество се дава от Съвета, след като в неговите рамки се установи, че целите на това сътрудничество не могат да бъдат постигнати в разумен срок от Съюза като цяло и, при условие, че в него участват

поне една трета от държавите-членки. Съветът се произнася съгласно процедурата, предвидена в член III-419.

3. Всички членове на Съвета могат да участват в неговите разисквания, но само представителите на държавите-членки, участващи в засилено сътрудничество, участват в гласуването.

Единодушието се образува единствено от гласовете на държавите-членки, участващи в това сътрудничество.

Квалифицираното мнозинство се дефинира като най-малко 55% от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, като се обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, представляващи повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, като при липса на такова квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

Чрез дерогация от трета и четвърта алинеи, в случаите, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията, или когато Съветът не се произнася по инициатива на министъра на външните работи, изискуемото квалифицирано мнозинство се състои най-малко от 72% от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, и като се обхващат най-малко от 65% от населението им.

4. Актовете, приети в рамките на засилено сътрудничество, обвързват единствено държавите-членки, участващи в това сътрудничество. Те не се считат за част от достиженията на правото на ЕС, които следва да бъдат приети от страните кандидатки при присъединяване към Съюза.

ДЯЛ VI

ДЕМОКРАТИЧНОСТ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-45

Принцип на демократично равенство

Във всички свои дейности, Съюзът зачита принципа на равенство между гражданите, които се ползват от еднакво внимание от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

ЧЛЕН I-46

Принцип на представителна демокрация

1. Функционирането на Съюза се основава на представителната демокрация.
2. Гражданите на Съюза се представляват директно на равнище на Съюза в Европейския парламент.

Държавите-членки се представляват в Европейския съвет от техните държавни глави или ръководителите на техните правителства, а в Съвета – от техните правителства, които от своя страна отговарят демократично пред националните парламенти, или пред гражданите си.

3. Всеки гражданин има право да участва в демократичния живот на Съюза. Решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите.

4. Политическите партии на европейско равнище допринасят за формирането на европейско политическо съзнание и за изразяване на волята на гражданите на Съюза.

ЧЛЕН I-47

Принцип на демокрация на участието

1. Институциите предоставят чрез подходящи средства на гражданите и на представителните организации възможността да изразят и да обменят публично своите възгледи във всички области от дейността на Съюза.

2. С цел да осигури единство и прозрачност в дейностите на Съюза, Комисията провежда широки консултации със заинтересованите страни.

3. С цел да осигури единство и прозрачност в дейността на Съюза, Комисията извършва широки консултации със заинтересованите страни.

4. Най-малко един милион граждани на Съюза, граждани на значителен брой държави-членки, могат да поемат инициативата да поканят Комисията да представи, в рамките на предоставените ѝ правомощия, подходящо предложение по въпроси, за които гражданите считат, че е необходим юридически акт на Съюза с оглед прилагането на Конституцията. Разпоредбите, свързани с изискуемите процедури и условия, приети за представянето на такава гражданска инициатива, включително минималния брой държави-членки, от които трябва да произхождат гражданите, се определят с европейски закон.

ЧЛЕН I-48

Социални партньори и автономен социален диалог

Европейският съюз признава и насърчава ролята на социалните партньори на съюзно равнище, отчитайки многообразието на националните системи. Той улеснява диалога между тях при зачитане на тяхната автономност.

Тристранната социална среща на високо равнище по растежа и заетостта допринася за социалния диалог.

ЧЛЕН I-49

Европейски омбудсман

Европейският омбудсман, който се избира от Европейския парламент, получава жалби, които се отнасят до лошо функциониране на администрацията в рамките на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза по реда, предвиден в Конституцията. Той проучва жалбите и докладва по тях. Европейският омбудсман осъществява своите функции при пълна независимост.

ЧЛЕН I-50

Прозрачност в работата на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза

1. С цел да се насърчава доброто управление и да се осигурява участието на гражданското общество, институциите, органите, службите и агенциите на Съюза работят, при възможно най-голямо зачитане на принципа на откритост.
2. Заседанията на Европейския парламент са публични, както и тези на Съвета, когато обсъжда и приема даден законопроект.
3. Всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице, с пребиваване или седалище в някоя държава-членка, има право на достъп до документите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, в каквато и форма да са, съгласно условията по част III.

Европейски закон установява основните принципи и ограниченията, по причини от публичен или частен интерес, за осъществяване на правото на достъп до тези документи.

4. Всяка институция, орган, служба или агенция определя с вътрешния си правилник особени разпоредби относно достъпа до документите си, в съответствие с европейския закон, посочени в параграф 3.

ЧЛЕН I-51

Защита на личните данни

1. Всеки има право на защита на личните му данни.
2. Реда за закрила на физическите лица по отношение използването на личните данни от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и от държавите-членки, при извършване на действия в приложното поле на правото на Съюза, както и по отношение на свободното движение на тези данни се определят от европейски закон или рамков закон. Спазването на тези правила е предмет на контрол от страна на независими органи.

ЧЛЕН I-52

Статут на църквите и на нерелигиозни организации

1. Съюзът зачита и не влияе върху статута на църквите и религиозните сдружения или общности по националното право в държавите-членки.
2. Съюзът зачита също и статута на философските и нерелигиозните организации.
3. Като признава тяхната идентичност и техния специфичен принос, Съюзът поддържа открит, прозрачен и редовен диалог с тези църкви и организации.

ДЯЛ VII

ФИНАНСИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН I-53

Бюджетни и финансови принципи

1. Всички приходи и разходи на Съюза се включват в прогнози, изготвени за всяка финансова година и се отразяват в бюджета, съгласно разпоредбите на част III.
2. Приходите и разходите по бюджета са в баланс.
3. Бюджетните разходи, отразени в бюджета се разрешават за годишния бюджетен период, в съответствие с европейския закон, посочен в член III-412.
4. Изпълнението на разходите, отразени в бюджета изисква предварително приемане на юридически акт, обвързващ Съюза, който предвижда правно основание за действието на Съюза и за изпълнението на съответстващия разход в съответствие с европейския закон, посочен в член III-412, с изключение на предвидените в този закон случаи.
5. С оглед осигуряване на бюджетна дисциплина, Съюзът не приема актове, които биха могли да имат значителни последици върху бюджета, без да гарантира, че разход, възникнал по такъв акт, може да бъде финансиран в рамките на собствените ресурси на Съюза, и в съответствие с многогодишната финансова рамка, посочена в член I-55.
6. Бюджетът на Съюза се изпълнява съгласно принципа на стабилно финансово управление. Държавите-членки и Съюзът си сътрудничат, за да могат да гарантират, че определените бюджетни средства, записани в бюджета, се използват съгласно този принцип.
7. Съюзът и държавите-членки се борят срещу измамата и всяка друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза, съгласно член III-415.

ЧЛЕН I-54

Собствени ресурси на Съюза

1. Съюзът осигурява необходимите му средства за постигането на своите цели и за

успешното осъществяване на своите политики.

2. Без да се засягат другите приходи, бюджетът на Съюза, се финансира изцяло от неговите собствени ресурси.

3. Европейски закон на Съвета определя разпоредбите, приложими относно системата на собствени ресурси на Съюза. В този контекст е възможно да се установят нови категории собствени ресурси или да се отмени вече съществуваща категория. Съветът се произнася с единодушие, след консултиране с Европейския парламент. Този закон влиза в сила единствено след като се получи одобрението на държавите-членки, съгласно съответните им конституционни изисквания.

4. Европейски закон на Съвета определя мерките по прилагането на системата от собствени ресурси на Съюза, доколкото това е предвидено в европейския закон, приет според параграф 3. Съветът се произнася след като получи съгласието на Европейския парламент.

ЧЛЕН I-55

Многогодишна финансова рамка

1. Многогодишната финансова рамка цели да осигури систематичност в движението на разходите на Съюза в рамките на неговите собствени ресурси. Тя определя стойностите на годишните тавани на бюджетните ангажименти по категории разходи съгласно член III-402.

2. Европейски закон на Съвета определя многогодишната финансова рамка. Съветът се произнася с единодушие, след като получи съгласието на Европейския парламент, дадено с мнозинство от неговите членове.

3. Годишният бюджет на Съюза е в съответствие с многогодишната финансова рамка..

4. Европейският съвет може, с единодушие, да приеме европейско решение, оправомощаващо Съвета да действа с квалифицирано мнозинство, когато приема европейския закон, посочен в параграф 2.

ЧЛЕН I-56

Бюджет на Съюза

Годишният бюджет на Съюза се определя с европейски закон съгласно условията, предвидени в член III-404.

ДЯЛ VIII

СЪЮЗЪТ И СЪСЕДНИТЕ МУ СТРАНИ

ЧЛЕН I-57

Съюзът и съседните му страни

1. Съюзът развива със съседните си държави привилегирани отношения, с оглед установяването на пространство на просперитет и на добросъседство, основано на принципите на Съюза, и характеризиращо се с близки и мирни отношения на основата на сътрудничеството.
2. С тази цел, съгласно разпоредбите на параграф 1, Съюзът може да сключва специфични споразумения със заинтересованите страни. Тези споразумения могат да съдържат реципрочни права и задължения, както и възможност за предприемане на съвместни действия. Тяхното прилагане е предмет на периодични консултации и действия. Тяхното привеждане в изпълнение е предмет на периодични консултации.

ДЯЛ IX

ЧЛЕНСТВО В СЪЮЗА

ЧЛЕН I-58

Критерии и процедура за присъединяване към Съюза

1. Съюзът е открит към всички европейски държави, които зачитат ценностите, посочени в член I-2 и се ангажират да допринасят за развитието на тези ценности, действайки съвместно.
2. Всяка европейска държава, която желае да стане член на Съюза, подава молба до Съвета. Европейският парламент и националните парламенти се информират за подадената молба. Съветът се произнася с единодушие, след консултиране с Комисията и одобрение на Европейския парламент, който се произнася с мнозинство. Условието и договореностите по приемането се установяват чрез споразумение между държавите-членки и страната кандидатка. Това споразумение подлежи на ратифициране от всички договарящи страни, съгласно техните съответни конституционни изисквания.

ЧЛЕН I-59

Суспендиране на някои права, произтичащи от членство в Съюза

1. По мотивирано предложение на една трета от държавите-членки или по мотивирано предложение на Европейския парламент, или по предложение на Комисията, Съветът може да приеме европейско решение, констатиращо, че съществува явен риск от сериозно нарушение от държава-членка на ценностите, посочени в член I-2. Съветът се произнася с мнозинство от четири пети от членовете си, след като получи съгласието на Европейския парламент.

Преди да направи тази констатация, Съветът изслушва заинтересованата държава-членка и може да ѝ отпрати препоръки, като се произнася съгласно същата процедура.

Съветът редовно проверява дали основанията, довели до тази констатация, все още са налице.

2. Европейският съвет, по инициатива на една трета от държавите-членки или по предложение на Комисията, може да приеме европейско решение, с което се констатира наличието на сериозно и трайно нарушение от страна на държава-членка на ценностите, изложени в член I-2, след като покани тази държава-членка да изложи своето становище. Европейският съвет се произнася с единодушие след получаване на съгласието на Европейския парламент.

3. След като е направена констатацията по параграф 2, Съветът с квалифицирано мнозинство може да приеме европейско решение за суспендиране на някои от правата, произтичащи от прилагането на Конституцията, по отношение на въпросната държава-членка, включително правото на глас на тази държава-членка в Съвета. Съветът взема предвид евентуалните последствия от такова суспендиране по отношение правата и задълженията на физическите и юридическите лица.

Тази държава-членка остава, във всички случаи, обвързана от задълженията, които произтичат за нея по Конституцията.

4. Съветът, с квалифицирано мнозинство, може да приеме европейско решение, изменящо или отменящо мерките, взети по параграф 3, за да отговори на възникнали промени в положението, което е довело до налагането им.

5. За целите на настоящия член, членът на Европейския съвет или на Съвета, представляващ засегнатата държава-членка, не участва в гласуването, а засегнатата държава-членка не се брои при изчислението на едната трета или четирите пети от държавите-членки, посочени в параграфи 1 и 2. Въздържането на присъстващите или представените членове не представлява пречка за приемането на решенията, посочени в параграф 2.

За приемане на европейски решения по параграфи 3 и 4, квалифицираното мнозинство се определя от най-малко от 72% от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, обхващащи поне 65% от населението на тези държави.

Когато след решение за суспендиране правата за гласуване по параграф 3, Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство на основание разпоредба на Конституцията, това квалифицирано мнозинство се определя както в алинея втора, а именно, когато Съветът се произнася по предложение на Комисията или на министъра на външните работи на Съюза, като най-малко 55% от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, обхващащи най-малко 65% от населението на тези държави. В последния случай, блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минимален брой членове на Съвета, представляващи повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, като при липса на такова, квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

6. За целите на настоящия член, Европейският парламент се произнася с мнозинство от две трети от подадените гласове, представляващи мнозинството от членовете му.

ЧЛЕН I-60

Доброволно оттегляне от Съюза

1. Всяка държава-членка може, съгласно нейните конституционни изисквания, да реши да се оттегли от Европейския съюз.
2. Държавата-членка, която реши да се оттегли, съобщава намерението си на Европейския съвет. В светлината на насоките на Европейския съвет, Съюзът преговаря и сключва с тази държава споразумение, с което се определят условията за нейното оттегляне, като се съобразяват рамките на бъдещите отношения на тази държава със Съюза. Преговорите за това споразумение са извършват в съответствие с процедурите от член III-325, параграф 3. То се сключва от Съвета, които се произнася с квалифицирано мнозинство, след получаване на съгласието на Европейския парламент.
3. Конституцията престава да се прилага спрямо заинтересованата държава от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, или, в други случаи, две години след нотификацията, посочена в параграф 2, освен ако Европейският съвет, в съгласие със заинтересованата държава-членка, реши да продължи този срок.
4. За целите на параграфи 2 и 3, членът на Европейския съвет или на Съвета, който представлява оттеглящата се държава не участва нито в обсъжданията, нито в решенията на Европейския съвет или на Съвета, които се отнасят до нея.

Квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, обхващащо най-малко 65% от населението на тези държави.

5. Ако оттеглилата се от Съюза държава поиска да се присъедини отново, по нейната молба се прилага процедурата, посочена в член I-58.

ЧАСТ II

ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА СЪЮЗА

ПРЕАМБЮЛ

Народите на Европа, като създават все по-тесен съюз помежду си, решиха да споделят мирно бъдеще, основано на общи ценности.

Като съзнава своето духовно и морално наследство, Съюзът се позовава на неделимите, универсални принципи на човешко достойнство, свобода, равенство и солидарност; той се основава върху принципите на демокрацията и на правовата държава. Той поставя човека в центъра на своята дейност, като учредява гражданство на Съюза и създава пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Съюзът допринася за съхраняването и развитието на тези общи ценности при зачитане на многообразието в културите и традициите на европейските народи, както и националната идентичност на държавите-членки и на организирането на техните публични власти на национално, регионално и местно равнище; той се стреми да допринася за уравнивено и

устойчиво развитие и да гарантира свободното движение на хора, стоки, услуги и капитали, както и свободата на установяване.

За тази цел е необходимо, като ги правят по-видими в една Харта, да се засили защитата на основните права в светлината на промените в обществото, социалния прогрес и научните и технологични развития.

Настоящата харта утвърждава отново, зачитайки компетенциите и задачите на Съюза, както и принципа на субсидиарност, правата, които произтичат по-специално от конституционните традиции и общите международни задължения на държавите-членки, на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, на социалните харти, приети от Съюза и от Съвета на Европа, както и от юриспруденцията на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека. В този контекст Хартата ще бъде тълкувана от съдилищата на Съюза и на държавите-членки, като надлежно се вземат предвид разясненията, изработени под властта на Президиума на Конвента, който изработи Хартата, и актуализирани под ръководството на Президиума на Европейския конвент.

Упражняването на тези права е свързано с отговорности и задължения както спрямо другите хора, така и спрямо човешката общност и бъдещите поколения.

Въз основа на всичко това, Съюзът приема и зачита правата, свободите и принципите, изложени по-долу.

ДЯЛ I

ДОСТОЙНСТВО

ЧЛЕН II-61

Човешко достойнство

Човешкото достойнство е ненакърнимо. То трябва да бъде зачитано и защитавано.

ЧЛЕН II-62

Право на живот

1. Всеки има право на живот.
2. Никой не може да бъде осъждан на смърт, нито екзекутиран.

ЧЛЕН II-63

Право на неприкосновеност на личността

1. Всеки има право на физическа и духовна неприкосновеност.

2. В областта на медицината и на биологията, по-специално трябва да бъдат зачитани:
- а) свободното и информирано съгласие на заинтересованото лице, според процедурите, предвидени в закона;
 - б) забраната на евгеничните практики, а именно тези, които имат за цел селекцията на хора;
 - в) забраната да се използва човешкото тяло и неговите части с цел финансово облагодетелстване;
 - г) забраната на репродуктивното клониране на човешки същества.

ЧЛЕН II-64

Забрана на изтезанията и нечовешкото или унижително отношение или наказание

Никой не може да бъде подлаган на изтезание, на нечовешко или унижително отношение или наказание.

ЧЛЕН II-65

Забрана на робството и принудителния труд

- 1. Никой не може да бъде държан в робство, или в принудително подчинение.
- 2. Никой не може да бъде заставян да извършва принудителен или задължителен труд.
- 3. Трафикът на хора е забранен.

ДЯЛ II

СВОБОДИ

ЧЛЕН II-66

Право на свобода и сигурност

Всеки има право на свобода и сигурност.

ЧЛЕН II-67

Зачитане на личния и семейния живот

Всеки има право на зачитане на личния и семейния живот, на неговото жилище и

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

комуникации.

ЧЛЕН II-68

Защита на личните данни

1. Всеки има право на защита на личните му данни.
2. Тези данни трябва да бъдат обработвани лоялно, за точно определени цели и на основата на съгласието на заинтересованото лице или на друго легитимно основание, предвидено в закон. Всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него и правото да получи поправки по тях.
3. Зачитането на тези правила подлежи на контрол от независим орган.

ЧЛЕН II-69

Право на встъпване в брак и право на създаване на семейство

Правото на встъпване в брак и правото на създаване на семейство са гарантирани в съответствие с националните закони, които регулират упражняването им.

ЧЛЕН II-70

Свобода на мисълта, съвестта и религията

1. Всеки има право на свобода на мисълта, съвестта и религията. Това право включва и правото да променя религията или убежденията, както и свободата да показва открито своята религия или своето убеждение, индивидуално или колективно, публично или частно, да изразява религиозни или други убеждения чрез богослужение, обучение, практики и извършване на ритуали.
2. Правото на възражение по съвест е признато според националните закони, които регулират упражняването на това право.

ЧЛЕН II-71

Свобода на изразяването и на информацията

1. Всеки има право на свобода на изразяването. Това право включва свободата на мнение и свободата на получаване и разпространяване на информация или на идеи, без да се предполага намесата на публичните власти и независимо от границите.
2. Свободата и плурализмът на медиите се зачитат.

ЧЛЕН II-72

Свобода на събранията и на сдружаването

1. Всеки има право на свобода на мирни събрания и свободно сдружаване на всякакво равнище, по-специално в областите на политическото, профсъюзното или гражданското сдружаване, което включва и правото на всеки да основава или да членува в синдикати, за защита на своите интереси.
2. Политическите партии на равнище на Съюза допринасят за изразяването на политическата воля на гражданите на Съюза.

ЧЛЕН II-73

Свобода на изкуствата и на науките

Изкуствата и научните изследвания са свободни. Зачита се академичната свобода.

ЧЛЕН II-74

Право на образование

1. Всеки има право на образование, както и на достъп до професионално обучение и продължаващо обучение.
2. Това право включва възможността да се получи безплатно задължително образование.
3. Свободата да се създават учебни заведения при надлежно зачитане на демократичните принципи, както и правото на родителите да осигуряват образованието и обучението на децата си, съгласно своите религиозни, философски и педагогически убеждения, се зачитат според националните закони, които регулират упражняването на тези права.

ЧЛЕН II-75

Свобода на избор на професия и право на труд

1. Всеки има право да работи и да упражнява свободно избрана или приета професия.
2. Всеки гражданин на Съюза има свободата да търси работа, да работи, да се установява или да предоставя услуги във всяка държава-членка.
3. Гражданите на трети държави, които имат разрешение да работят на територията на държавите-членки, имат право на условия на работа еднакви с тези, при които работят гражданите на Съюза.

ЧЛЕН II-76

Свобода на стопанската инициатива

Свободата на стопанската инициатива се признава, в съответствие със законодателството на Съюза и националните законодателства и практики.

ЧЛЕН II-77

Право на собственост

1. Всеки има право да притежава, да ползва, да се разпорежда и да завещава имущество, което е придобил законно. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в случаите и при условията, предвидени със закон, срещу справедливо обезщетение, изплатено своевременно за неговата загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон, доколкото е необходимо за общия интерес.
2. Интелектуалната собственост е защитена.

ЧЛЕН II-78

Право на убежище

Правото на убежище се гарантира при зачитане на правилата на Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и Протокола от 31 януари 1967 г., за статута на бежанците и съгласно Конституцията.

ЧЛЕН II-79

Защита в случай на отвеждане, експулсиране и екстрадиране

1. Колективното експулсиране е забранено.
2. Никой не може да бъде отведен, експулсиран или екстрадиран в държава, в която съществува сериозен риск да бъде осъден на смърт, да бъде подложен на изтезание или друго нечовешко или унижително отношение или наказание.

ДЯЛ III

РАВЕНСТВО

ЧЛЕН II-80

Равенство пред закона

Всички хора са равни пред закона.

ЧЛЕН II-81

Забрана на дискриминацията

1. Забранена е всяка дискриминация, основана на пол, раса, цвят, етнически или социален произход, генетични белези, език, религия или убеждение, политическо или друго мнение, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение, увреждания, възраст или сексуална ориентация.
2. В областта на прилагане на Конституцията и без да се засягат нейните специфични разпоредби, се забранява всяка дискриминация на основата на националната принадлежност.

ЧЛЕН II-82

Културно, религиозно и езиково многообразие

Съюзът зачита културното, религиозното и езиковото многообразие.

ЧЛЕН II-83

Равенство между мъжете и жените

Равенството между мъжете и жените трябва да бъде гарантирано във всички области, включително по отношение на заетостта, труда и възнаграждението.

Принципът на равенството не пречи на запазването или приемането на мерки, предвиждащи специфични предимства в полза на по-слабо представения пол.

ЧЛЕН II-84

Права на детето

1. Децата имат право да получават закрила и грижи, необходими за благоденствието им. Те могат да изразяват свободно своето мнение. То се взема предвид по въпросите, които се отнасят до тях, в зависимост от възрастта и зрелостта им.
2. При всички действия, които предприемат публичните власти или частни институции по отношение на децата, от първостепенно значение е да се има предвид най-доброто в интерес на детето.
3. Всяко дете има право да поддържа редовно лични отношения и пряк контакт с двамата си родители, освен когато това е против неговия интерес.

ЧЛЕН II-85

Права на възрастните хора

Съюзът признава и зачита правото на възрастните хора да водят достоен и независим живот

и да участват в социалния и културния живот.

ЧЛЕН II-86

Интегриране на хората с увреждания

Съюзът признава и зачита правото на хората с увреждания да се ползват от мерки, насочени към осигуряване на тяхната независимост, на социалното им и професионално интегриране и участието им в живота на общността.

ДЯЛ IV

СОЛИДАРНОСТ

ЧЛЕН II-87

Право на информиране и на консултиране на работниците в предприятието.

На работниците или на техните представители трябва да се гарантира, на подходящите равнища, своевременно информиране и консултиране, в случаите и при условията, предвидени от правото на Съюза, както и от националните законодателства и практики.

ЧЛЕН II-88

Право на колективни преговори и действия

Работниците и служителите или техните организации имат, съгласно правото на Съюза и на националните законодателства и практики, право да преговарят и да сключват колективни договори на съответното равнище, както и да предприемат, в случай на конфликт на интереси, колективни действия за защита на техните интереси, включително стачка.

ЧЛЕН II-89

Право на достъп до службите по труда

Всяко лице има право на достъп до безплатна служба по труда.

ЧЛЕН II-90

Защита в случай на неоснователно уволнение

Всеки работник има право на защита срещу всяко неоснователно уволнение, в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики.

ЧЛЕН II-91

Справедливи условия на труд

1. Всеки работник има право на условия на труд, които запазват неговото здраве, сигурност и достойнство.
2. Всеки работник има право на ограничаване на максималната продължителност на труда, на дневна и седмична почивка, както и на платен годишен отпуск.

ЧЛЕН II-92

Забрана на детския труд и защита на работещите младежи

Детският труд е забранен. Минималната възраст за допускане до работа не може да бъде по-ниска от възрастта на завършване периода на задължително образование, без да се засягат по-благоприятните правила за младежите и с изключение на ограничен брой дерогации. Младежите, приети на работа, трябва да се ползват от условия на работа, адаптирани за тяхната възраст и да са защитени срещу икономическа експлоатация или срещу всеки труд, който би могъл да навреди на сигурността, здравето, физическото, духовното, моралното или социалното им развитие, или да пречи на образованието им.

ЧЛЕН II-93

Семеен и професионален живот

1. Семейството се ползва с юридическа, икономическа и социална защита.
2. С цел да се съчетава семейният с професионалния живот, всяко лице има право да бъде защитено срещу всяко уволнение, което има за мотив бременност, както и право на платен отпуск по майчинство и на родителски отпуск за раждане или осиновяване на дете.

ЧЛЕН II-94

Социално осигуряване и социална помощ

1. Съюзът признава и зачита правото на обезщетения от социалното осигуряване и социалните грижи в случаи като майчинство, заболяване, трудова злополука, неработоспособност или старост, както и в случаите на загуба на работа, в съответствие с правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.
2. Всеки, който пребивава постоянно и се придвижва законно в границите на Европейския съюз има право на обезщетения от социалното осигуряване и социални придобивки съгласно законодателството на Съюза и националните законодателства и практики.
3. С цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, Съюзът признава и зачита правото на социална помощ и помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно

съществуване на всички нуждаещи се, според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.

ЧЛЕН II-95

Здравеопазване

Всяко лице има право на достъп до здравна профилактика и ползване на медицински грижи при условията, установени от националните законодателства и практики. В определянето и прилагането на всички политики и действия на Съюза се осигурява високо равнище на здравеопазване.

ЧЛЕН II-96

Достъп до услугите от общ икономически интерес

Съюзът признава и зачита достъпа до услугите от общ икономически интерес, така както е предвидено от националните законодателства и практики, в съответствие с Конституцията, с цел да се стимулира социалното и териториално единство в рамките на Съюза.

ЧЛЕН II-97

Опазване на околната среда

В политиките на Съюза се интегрира и се осигурява високо равнище на опазване на околната среда и подобряване на качеството ѝ, съгласно принципа за устойчиво развитие.

ЧЛЕН II-98

Защита на потребителите

В политиките на Съюза се осигурява високо равнище на защита на потребителите.

ДЯЛ V.

ПРАВА НА ГРАЖДАНИТЕ

ЧЛЕН II-99

Право на гражданите да избират и да бъдат избирани в изборите за Европейски парламент

1. Всеки гражданин на Съюза има право да избира и да бъде избран в изборите за Европейски парламент в държавата-членка, на чиято територия пребивава, при същите условия, както и гражданите на тази държава.

2. Членовете на Европейския парламент се избират на основата на всеобщо и пряко

избирателно право при свободно и тайно гласуване.

ЧЛЕН II-100

Право на гражданите да избират и да бъдат избирани в общинските избори

Всеки гражданин на Съюза има право да избира и да бъде избран в общински избори в държавата-членка, на чиято територия пребивава, при същите условия, както и гражданите на тази държава.

ЧЛЕН II-101

Право на добра администрация

1. Всеки има право на безпристрастно и справедливо разглеждане на неговите въпроси в разумен срок от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.
2. Това право включва по-специално:
 - а) правото на всяко лице да бъде изслушвано преди да бъде взета индивидуална мярка, която има неблагоприятни последици за него;
 - б) правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат законните интереси на поверителност и професионална и служебна тайна;
 - в) задължението на администрацията да мотивира своите решения.
3. Всяко лице има право на обезщетение от страна на Съюза за вредите, нанесени му от институциите или от техните служители при изпълнение на служебните им функции, съгласно основните принципи, общи за правото на държавите-членки.
4. Всяко лице може да се обърне към институциите на Съюза на един от официалните езици на Конституцията и следва да получи отговор на същия език.

ЧЛЕН II-102

Право на достъп до документи

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо и юридическо лице, което пребивава или има седалище в държава-членка, има право на достъп до документите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, независимо от материята, върху която те са съставени.

ЧЛЕН II-103

Европейски омбудсман

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище в една от държавите-членки, има право да сезира европейския омбудсман за случаи на лоша администрация в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на ЕС, при изпълнението на неговите съдебни функции.

ЧЛЕН II-104

Право на петиции

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище в една от държавите-членки, има право да отправя петиция до Европейския парламент.

ЧЛЕН II-105

Свобода на придвижване и на пребиваване

1. Всеки гражданин на Съюза има право да се придвижва и да пребивава свободно на територията на държавите-членки.
2. С право на свободно движение и пребиваване се ползват гражданите на трети страни, които, съобразно с Конституцията, пребивават законно на територията на държава-членка.

ЧЛЕН II-106

Дипломатическа и консулска закрила

Всеки гражданин на Съюза се ползва на територията на трети страни, в които държавата-членка, на която той е гражданин, няма представителство, от закрилата на дипломатическите и консулските органи на всяка друга държава-членка при същите условия, както и условията, с които се ползват гражданите на тази държава-членка.

ДЯЛ VI

ПРАВОСЪДИЕ

ЧЛЕН II-107

Право на ефективно средство на правна защита и право на справедлив съдебен процес

Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били накърнени, има право на ефективно средство на правна защита пред съд, в съответствие с условията, предвидени в настоящия член.

Всеки има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден по-рано със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

На лицата, които нямат достатъчно средства, се предоставя безплатна правна помощ, в случаите когато се счита, че тази помощ е необходима, за да се осигури ефективен достъп до правосъдие.

ЧЛЕН II-108

Презумпция за невинност и право на защита

1. Всеки обвиняем се счита за невинен до доказване на противното съгласно закона.
2. Зачитането на правото на защита на всеки обвиняем е гарантирано.

ЧЛЕН II-109

Принципи на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията

1. Никой не може да бъде признат за виновен за каквото и да е наказуемо деяние, поради каквото и да било действие или бездействие, което в момента на извършването му не е представлявало наказуемо деяние съгласно националното или международното право. Също така, не може да бъде налагано по-тежко наказание от това, което се е прилагало към момента на извършването на наказуемото деяние. Ако след извършване на наказуемото деяние, законът предвиди по-леко наказание, прилага се това наказание.
2. Настоящият член не засяга осъждането или наказването на лице, виновно за действие или бездействие, което в момента на извършването му е било престъпление по смисъла на общите принципи, признати от всички народи.
3. Тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна с престъплението.

ЧЛЕН II-110

Право да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление

Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказан за престъпно деяние, за което вече е бил окончателно оправдан или признат за виновен в рамките на Съюза съгласно закона.

ДЯЛ VII

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ТЪЛКУВАНЕТО И ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА

ЧЛЕН II-111

Приложно поле

1. Разпоредбите на настоящата харта са насочени към за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност и за държавите-

членки, единствено, когато те прилагат правото на Съюза. Следователно, те зачитат правата, спазват принципите и съдействат за прилагането им, в съответствие със съответните им компетенции и като зачитат границите на компетенциите на Съюза, предвидени в другите части от Конституцията.

2. Настоящата харта не разширява приложното поле на правото на Съюза извън компетенциите на Съюза, не създава никакви нови компетенции или задачи за Съюза и не променя, определените в други части на Конституцията компетенции и задачи.

ЧЛЕН II-112

Обхват и тълкуване на правата и принципите

1. Всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от настоящата харта, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на гореспоменатите права и свободи. Съобразно принципа на пропорционалността, ограничения могат да бъдат налагани, само ако са необходими и ако действително отговарят на цели от общ интерес, признати от Съюза или при необходимост да се защитят правата и свободите на другите.

2. Правата, признати от настоящата харта, които са предмет на други разпоредби на Конституцията, се упражняват при съответните условия и граници, определени в тези части.

3. Доколкото настоящата харта съдържа права, съответстващи на правата, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, тяхното съдържание и техния обхват са същите, като тези, уредени по тази Конвенция. Тази разпоредба не представлява пречка правото на Съюза да предостави по-широка защита.

4. Доколкото настоящата харта съдържа основните права, такива, каквито произтичат от конституционните традиции, общи за държавите-членки, тези права трябва да бъдат тълкувани в хармония с тези традиции.

5. Разпоредбите на настоящата харта, които уреждат принципи, могат да бъдат приложени чрез законодателни и изпълнителни актове, приети от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и чрез актове на държавите-членки, когато те прилагат законодателството на Съюза при упражняване на съответните им компетенции. Позоваването на тези принципи пред съд е допустимо само за тълкуване и контрол на законността на тези актове.

6. Националните законодателства и практики, така както са специфично посочени в настоящата харта, напълно се зачита.

7. Обясненията, изготвени като средство да се предоставят насоки при тълкуване на Хартата на основните права, следва да се вземат под внимание от съдилищата на Съюза и държавите-членки.

ЧЛЕН II-113

Степен на закрила

Никоя разпоредба на настоящата харта не трябва да бъде тълкувана като ограничаваща или силно накърняваща правата на човека и основните свободи в съответните области на приложение, приети от правото на Съюза, международното право и международните конвенции, по които Съюзът, Общността и всички държави-членки са страна, включително Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и от конституциите на държавите-членки.

ЧЛЕН II-114

Забрана на злоупотребата с право

Никоя от разпоредбите на настоящата харта не се тълкува като даваща право да се извършва каквато и да е дейност или да се осъществява каквото и да е действие, целящо накърняване на правата и свободите, признати в настоящата харта или ограничаването им в по-голяма степен от онази, която е предвидена в настоящата харта.

ЧАСТ III

ПОЛИТИКИ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА СЪЮЗА

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-115

Съюзът следи за единството между политиките и дейностите, посочени в настоящата част, съобразявайки се преди всичко с целите на Съюза като цяло и с принципа на предоставената компетентност.

ЧЛЕН III- 116

При всички дейности, посочени в настоящата част, Съюзът се стреми да премахне неравенството и да насърчава равенството между мъжете и жените.

ЧЛЕН III-117

При определянето и осъществяването на политиките и дейностите, посочени в настоящата част, Съюзът взема под внимание изискванията за висока степен на заетост, гаранциите за адекватна социална защита, за борба срещу социалното изключване, и високо ниво на образование, обучение и защита на човешкото здраве.

ЧЛЕН III-118

При определянето и осъществяването на политиките и дейностите, посочени в настоящата част, Съюзът се стреми да се бори срещу всякаква дискриминация, основана на пол, раса

или етнически произход, религия или убеждения, увреждания, възраст или сексуална ориентация.

ЧЛЕН III-119

Изискванията за опазване на околната среда следва да бъдат включени в определянето и осъществяването на политиките и дейностите на Съюза, посочени в настоящата част, и по-специално с цел допринасяне за устойчивото развитие.

ЧЛЕН III-120

Изискванията за защита на потребителите следва да се вземат предвид при определянето и изпълнението на други политики и дейности на Съюза.

ЧЛЕН III-121

При определянето и осъществяването на политиките и дейностите в областта на земеделието, рибарството, транспорта, вътрешния пазар, изследванията и технологичното развитие и космическото пространство, предвид това, че животните са чувствителни същества, Съюзът и държавите-членки вземат изцяло пред вид изискванията за хуманно отношение към животните, като същевременно спазват законодателните или административни разпоредби и обичаите в държавите-членки, свързани с религиозни култове, културни традиции и регионални наследства.

ЧЛЕН III-122

Без да се засягат разпоредбите на членове I-5, III-166, III-167 и III-238 и оценявайки мястото, което заемат службите от общ икономически интерес, чиято важност се оценява единодушно от всички в Съюза, както и ролята, която те заемат за постигането на неговата социална и териториална кохезия, Съюзът и държавите-членки, в границите на съответните им компетенции и в рамките на приложното поле на Конституцията, следят функционирането на тези служби да се основава на принципи и условия, в частност икономически и финансови, които да им позволяват да изпълнят своите мисии. Европейският закон определя тези принципи и условия, без да се засягат правомощията на държавите-членки, в съответствие с Конституцията, за предоставяне, изпълнение и финансиране на тези служби.

ДЯЛ II

НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО

ЧЛЕН III-123

Европейски закони или европейски рамкови закони могат да уреждат забраната на всякаква дискриминация, основана на националността, съгласно посоченото в член I-4, параграф 2.

ЧЛЕН III-124

1. Без да се засягат останалите разпоредби на Конституцията и в рамките на компетенциите, които Съюзът ѝ предоставя, европейски закон или рамков закон на Съвета може да постанови необходимите мерки за борба срещу всякаква дискриминация, основана на пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, увреждания, възраст или сексуална ориентация. Съветът се произнася с единодушие, след получаване на съгласие от Европейския парламент.

2. Чрез дерогация от параграф 1 европейски закон или рамков закон може да установи основните принципи за насърчителните мерки на Съюза и определя такива мерки, за да подкрепи дейностите на държавите-членки с оглед постигане на целите, посочени в параграф 1, с изключение на хармонизирането на техните законови и подзаконови разпоредби.

ЧЛЕН III-125

1. Ако дадена дейност на Съюза се окаже необходима за улесняване на упражняването на правото, посочено в член I-10, параграф 2, а), относно свободното движение и пребиваване на всеки гражданин или гражданка на Съюза, и само ако Конституцията не е предвидила правомощия за действия в тази област, европейският закон или европейският рамков закон може да постанови мерки за постигането на тази цел.

2. За същата цел като посочената в параграф 1, и ако Конституцията е предвидила необходимите правомощия за действие, европейски закон или рамков закон на Съвета може да постанови мерки относно паспортите, личните карти, разрешителните за пребиваване или други подобни документи, както и мерки относно социалното осигуряване или социалната закрила. Той се произнася с единодушие след консултации с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-126

Европейски закон или рамков закон на Съвета определя подробно режима за упражняване на правото, посочено в член I-10, параграф 2, б) на всеки гражданин на Съюза да избира и да бъде избран в общинските избори и в изборите за Европейския парламент в държавата-членка, на територията на която той пребивава, без да е гражданин на тази държава. Съветът се произнася с единодушие след консултации с Европейския парламент. Този режим може да предвижда и дерогации в случаите, когато специфични за една държава-членка проблеми обуславят това.

Правото на всеки гражданин да избира и да бъде избран в изборите за Европейския парламент се упражняват, без да се засяга член III-330, параграф 1 и мерките, приети за тяхното прилагане.

ЧЛЕН III-127

Държавите-членки приемат необходимите разпоредби за осигуряването на дипломатическа и консулска закрила на гражданите на Съюза в трети страни, така както е посочено в член I-10, параграф 2, буква в).

Държавите-членки следва да започнат международни преговори с цел осигуряването на такава закрила.

Европейски закон на Съвета може да постанови необходимите мерки за улесняване на тази закрита. Съветът се произнася след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-128

Езиците, на които всеки гражданин на Съюза има право да се обръща към институциите или органите, по силата на член I-10, параграф 2, г) и да получава отговор, са посочени в член IV-448, параграф 1. Институциите и органите, посочени в член I-10, параграф 2, г), са изброените в член I-19, параграф 1, втора алинея, членове I-30, I-31 и I-32, както и Европейският омбудсман.

ЧЛЕН III-129

Комисията представя на всеки три години доклад до Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет относно прилагането на член I-10 и на настоящия дял. Този доклад отчита развитието на Съюза.

Въз основа на този доклад, без да се засягат останалите разпоредби на Конституцията, европейски закон или европейски рамков закон на Съвета може да допълни правата, предвидени в член I-10. Съветът се произнася с единодушие след одобрение от Европейския парламент. Този закон или рамков закон влиза в сила единствено след неговото одобряване от държавите-членки съгласно техните съответни конституционни изисквания.

ДЯЛ III

ВЪТРЕШНИ ПОЛИТИКИ И ДЕЙСТВИЯ

ГЛАВА I

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

РАЗДЕЛ I

УСТАНОВЯВАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

ЧЛЕН III-130

1. Съюзът приема мерките, предназначени за установяване или гарантиране функционирането на вътрешния пазар, съгласно съответните разпоредби на Конституцията.
2. Вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което свободното движение на хора, услуги, стоки и капитали е гарантирано съгласно Конституцията.
3. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейските регламенти или

решения, които очертават насоките и необходимите условия за осигуряване на балансиран прогрес във всички засегнати отрасли.

4. При изготвяне на своите предложения за постигане на целите по параграфи 1 и 2, Комисията следва да взема предвид степента на усилието, което определени икономики, при които се наблюдават разлики в развитието им, ще трябва да положат с оглед изграждането на вътрешния пазар и тя може да предложи подходящи мерки.

Ако тези мерки приемат формата на дерогация, то те трябва да са с временен характер и да причиняват възможно най-малко затрудняване на функционирането на вътрешния пазар.

ЧЛЕН III-131

Държавите-членки се консултират взаимно за съвместно предприемане на необходимите стъпки за предотвратяване на негативното въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, на мерките, които държава-членка може да бъде задължена да предприеме в случай на сериозни вътрешни затруднения, засягащи обществения ред, в случай на война, при сериозно международно напрежение, представляващо заплаха за война, или за да изпълни поетите от нея задължения с цел опазването на мира и международната сигурност.

ЧЛЕН III-132

Ако мерките, предприети при обстоятелствата, предвидени в членове III-131 и III-436 предизвикат нарушаване на условията на конкуренцията във вътрешния пазар, Комисията разглежда, заедно със засегнатата държава-членка, условията, при които тези мерки могат да бъдат приведени в съответствие с правилата, уредени в Конституцията.

Чрез дерогация от процедурата, предвидена в членове III-360 и III-361, Комисията или всяка държава-членка може да отнесе въпроса директно до Съда, ако счита, че друга държава-членка злоупотребява с правомощията, предвидени в членове III-131 и III-436. Съдът се произнася в закрито заседание.

РАЗДЕЛ 2

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА ХОРА И НА УСЛУГИ

ПОДРАЗДЕЛ 1

Работници

ЧЛЕН III-133

1. Работниците имат право да се движат свободно в рамките на Съюза.
2. Забранена е всякаква дискриминация на работници от държавите-членки, основана на националност, по отношение на наемането на работа, възнаграждението и другите условия за работа.

3. Работниците имат право, при ограничения на основание зачитането на обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве:

- а) да приемат действително направени предложения за работа,
- б) да се придвижват свободно на територията на държавите-членки, за тази цел,
- в) да пребивават в държава-членка, за целите на работата, на която са наети, в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно наемането на работа на гражданите на тази държава,
- г) да останат на територията на съответната държавата-членка след като са били наети на работа в тази държава, при условията, уредени в европейски регламенти, приети от Комисията.

4. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат по отношение на наемането на работа в държавната служба.

ЧЛЕН III-134

Мерките, необходими за осигуряване на свободното движение на работници, така както е определено в член III-133, се установяват с европейски закон или европейски рамков закон. Те се приемат след консултации с Икономическия и социален комитет.

Европейският закон или европейския рамков закон имат за цел по-специално:

- а) осигуряването на тясно сътрудничество между националните служби по заетостта,
- б) премахване на онези административни процедури и практики и на сроковете за достъп до налични работни места, произтичащи от националното законодателство, или от по-рано сключени споразумения между държавите-членки, чието запазване би представлявало пречка за свободното движение на работници,
- в) премахване на всякакви срокове и други ограничения, предвидени от националните законодателства или от по-рано сключени споразумения между държавите-членки, които налагат на работниците на други държави-членки условия относно свободния избор на работа, различни от тези, наложени на работниците граждани на съответната държава-членка,
- г) създаване на подходящи механизми на съгласуване на предлагането и търсенето на работни места и за улесняване на баланса помежду им, при условия, които целят да се избегнат сериозни заплахи за жизненото равнище и степента на заетост в отделните региони и в различните промишлени отрасли.

ЧЛЕН III-135

Държавите-членки поощряват обмена на млади работници в рамките на съвместна програма.

ЧЛЕН III-136

1. В областта на социалното осигуряване, европейски закон или рамков закон постановява необходимите мерки за гарантиране на свободното движение на работниците, а именно чрез установяването на система, която позволява осигуряването на работниците мигранти, на заетите или самостоятелно заетите лица, и на лицата, които са на тяхна издръжка:

а) натрупването на всички периоди, взимани предвид по законите на различните държави, за целите на придобиването и запазването в сила на правото на обезщетение както и при изчисляването на обезщетението;

б) на изплащането на обезщетения на лицата, пребиваващи на териториите на държавите-членки.

2. Когато член на Съвета счете, че даден проект на европейски закон или европейски рамков закон, посочен в параграф 1 би засегнал фундаменталните аспекти на системата за социално осигуряване, особено по отношение на приложното поле, стойността и финансовата структура, или би засегнал финансовия баланс на тази система, може да поиска отнасянето на този въпрос към Европейския съвет. В този случай, процедурата по член III-396 се спира. След обсъждане и в рамките на четири месеца от това суспендиране, Европейският съвет:

а) връща проекта отново на Съвета, с което се прекратява спирането на процедурата, посочена в член III-396, или

б) отправя искане до Комисията за представяне на ново предложение; в този случай първоначално предложението се счита, че не е приет.

ПОДРАЗДЕЛ 2

СВОБОДА НА УСТАНОВЯВАНЕ

ЧЛЕН III-137

В рамките на настоящия подраздел, ограниченията по отношение на свободното установяване на граждани на държава-членка на територията на друга държава-членка, са забранени. Тази забрана се прилага също и за ограниченията при установяване на представителства, клонове или дъщерни дружества от граждани, на която и да е държава-членка, установили се на територията на която и да е държава-членка.

Гражданите на държава-членка имат право, на територията на друга държава-членка, да предприемат и да осъществяват дейности като самостоятелно заети лица и да учредяват и управляват предприятия, и по-специално дружества по смисъла на член III-142, параграф втори, при условията, определени от законодателството на държавата-членка, където се осъществява установяването, за нейните собствени граждани, в съответствие с разпоредбите на раздел 4 относно капиталите и плащанията.

Член III-138

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

1. Европейските рамкови закони уреждат мерките за упражняване на свободата на установяване по отношение на специфична дейност. Те се приемат след консултации с Икономическия и социален комитет.

2. Европейският парламент, Съветът и Комисията изпълняват функциите, които са им възложени по силата на параграф 1, и по-специално:

а) като отрежда, по общо правило, приоритетно третиране на дейностите, при които свободата на установяване е особено ценен принос за развитието на производството или търговията,

б) като осигурява тясно сътрудничество между компетентните национални органи с оглед опознаване на специфичното положение в рамките на Съюза на различни дейности,

в) като премахва онези административни процедури и практики, които произтичат от националното законодателство или от по-рано сключени споразумения между държавите-членки, чието запазване би представлявало пречка за свободата на установяване,

г) като гарантира, че работниците от една държава-членка, наети на работа на територията на друга държава-членка, могат да останат на територията на тази държава, за целите на предприемането и осъществяването на дейности в нея като самостоятелно заети лица, когато отговарят на условията, на които би се изисквало те да отговарят ако влизаха в тази държава, по времето, когато те са имали намерение да предприемат тази дейност,

д) като дава възможност на гражданите на една държава-членка да придобиват и да използват земя и сгради, разположени на територията на друга държава-членка, доколкото това не накърнява принципите, установени в член III-227, параграф 2,

е) като осъществява прогресивно премахване на ограниченията по отношение на свободата на установяване на всеки клон от разглежданата дейност, от една страна по отношение условията за създаване върху територията на дадена държава-членка на представителства, клонове или дъщерни дружества, и от друга страна, по отношение условията за влизане на персонала от главното установяване в ръководните или надзорни органи в такива представителства, клонове или дъщерни дружества,

ж) като координира до необходимата степен гаранциите, които се изискват от дружествата на различните държави-членки, по смисъла на член III-142, втори параграф, за защита на интересите на членовете и на други лица, с оглед да направи тези гаранции равностойни навсякъде в Съюза,

з) като се уверява, че условията за установяване не се нарушават от помощ, предоставена от държавите-членки.

ЧЛЕН III-139

По отношение на дейности, които в държава-членка временно или постоянно са свързани с упражняването на официален орган, настоящият подраздел не се прилага във въпросната държава-членка.

Европейски закон или европейски рамков закон може да изключи определени дейности от прилагането на настоящия подраздел.

ЧЛЕН III-140

1. Настоящият подраздел и мерките, приети въз основа на него, не засягат приложимостта на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които предвиждат специално третиране на чуждите граждани на основание обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве.

2. Европейски рамкови закони координират националните разпоредби, посочени в параграф 1.

ЧЛЕН III-141

1. Европейски рамков закон урежда облекчения за лицата при предприемане и осъществяване на дейности като самостоятелно заети лица. Към тях се отнасят:

а) взаимното признаване на дипломи, свидетелства и други официални документи, доказващи образователни степен;

б) координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, относно предприемането и осъществяването на дейности като самостоятелно заети лица.

2. По отношение на медицинската професия, професиите, свързани с нея и фармацевтичната професия, прогресивното премахване на ограниченията е в зависимост от координирането на условията за упражняването на такива професии в различните държави-членки.

ЧЛЕН III-142

Дружествата, учредени в съответствие с правото на държава-членка и чието седалище, централно управление или основно място на дейност е в рамките на Съюза, се третират, за целите на настоящия подраздел, по същия начин както физическите лица, които са граждани на държави-членки.

„Дружества“ означава дружества, учредени по гражданското или търговското право, включително и кооперативните дружества и други юридически лица, чийто статус е предмет на публичното или частното право, с изключение на тези, които са със нестопанска цел.

ЧЛЕН III-143

Държавите-членки предоставят на гражданите на другите държави-членки същото третиране както на собствените им граждани що се отнася до участието в капитала на дружествата или фирмите по смисъла на втори параграф на член III-142, без да се засяга прилагането на останалите разпоредби на Конституцията.

ПОДРАЗДЕЛ 3

СВОБОДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

ЧЛЕН III-144

По силата на разпоредбите на настоящия подраздел, ограниченията върху свободата на предоставяне на услуги в рамките на Съюза са забранени по отношение на гражданите на държави-членки, установени в дадена държава-членка, различна от държавата-членка на лицето, за което са предназначени услугите.

Европейски закони или рамкови закони могат да разширят обхвата на настоящия подраздел за доставчици на услуги, които са граждани на трета държава и които са установени в рамките на Съюза.

ЧЛЕН III-145

По смисъла на Конституцията, за „услуги“ се считат извършваните дейности, предоставяни обикновено срещу възнаграждение, доколкото спрямо тях не се прилагат разпоредбите, отнасящи се до свободното движение на хора, стоки и капитали.

„Услугите“ включват по-специално:

- а) дейности с промишлен характер,
- б) дейности с търговски характер,
- в) занаятчийски дейности,
- г) дейности на професиите.

Без да се засягат разпоредбите на подраздел 2, свързани със свободата на установяване, лицето, предоставящо услуги може, за да направи това, да осъществява своята дейност временно в държавата-членка, където се предоставя услугата, при същите условия като тези, които тази държава прилага спрямо своите собствени граждани.

ЧЛЕН III-146

1. Свободното предоставяне на услуги в областта на транспорта, се урежда в раздел 7 на глава III, свързан с транспорта.

2. Либерализирането на банковите и застрахователните услуги, които са свързани с движението на капитали, се привежда в действие същевременно с либерализирането на свободното движение на капитали.

ЧЛЕН III-147

1. Европейски рамкови закони установяват мерките за постигане на либерализация на специфична услуга. Те се приемат след консултации с Икономическия и социален комитет.

2. Европейските рамкови закони, посочени в параграф 1, дават приоритет, по общо правило, на услугите, които въздействат пряко върху производствените разходи или на услугите, либерализирането на които спомага за насърчаване на търговията със стоки.

ЧЛЕН III-148

Държавите-членки изразяват своята готовност да пристъпят към либерализиране на услугите в степен по-висока от степента, задължително изисквана, по силата на европейския рамков закон, приет съгласно член III-147, параграф 1, ако тяхната обща икономическа ситуация и ситуацията на съответния икономически сектор им позволяват това.

Комисията отправя препоръки до заинтересованите държави-членки по този въпрос.

ЧЛЕН III-149

Доколкото ограниченията върху свободата на предоставяне на услуги не са отменени, държавата-членка ги прилага, без разлика в националност или пребиваване, по отношение на всички лица, които предоставят услуги по смисъла на член III-144, параграф първи.

ЧЛЕН III-150

Разпоредбите на членове от III-139 до III-142 се прилагат по отношение на въпросите, регулирани в настоящия подраздел.

РАЗДЕЛ 3

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ

ПОДРАЗДЕЛ 1

МИТНИЧЕСКИ СЪЮЗ

ЧЛЕН III-151

1. Съюзът обхваща митнически съюз, в чието приложно поле попада цялата търговия със стоки и при който съществува забраната между държавите-членки, за прилагането на мита при внос и износ, и на всякакви такси с равностоен ефект, както и приемането на обща митническа тарифа в техните връзки с трети държави.

2. Параграф 4 и подраздел 3 относно забраната на количествените ограничения се прилагат по отношение на стоките с произход от държавите-членки, както и по отношение на

стоки, с произход от трети страни, които са в свободно обръщение в държавите-членки.

3. Продуктите с произход от трета страна, се считат за стоки, които са в свободно обръщение в държава-членка ако формалностите по вноса са били изпълнени и всички дължими мита или такси с равностоен ефект са наложени в тази държава-членка, и които не са се ползвали от пълно или частично възстановяване на така платените мита и такси.

4. Митата при вноса и износа и таксите с равностоен ефект са забранени между държавите-членки. Тази забрана се прилага и по отношение на митата с фискален характер.

5. Съветът, по предложение на Комисията, приема регламенти или европейски решения, които определят митата от Общата митническа тарифа.

6. При изпълнение на задачите, които са ѝ възложени по силата на настоящия член, Комисията се ръководи от:

а) необходимостта да се насърчава търговския обмен между държавите-членки и трети държави;

б) развитието на условията на конкуренцията в рамките на Съюза, доколкото това развитие би могло да насърчи конкуренцията на предприятията,

в) нуждите от снабдяване на Съюза със суровини и полуфабрикати, като същевременно предприема мерки, за да избегне нарушаване на условията на конкуренцията между държавите-членки, по отношение на готовите продукти,

г) необходимостта да се избягват сериозни затруднения в икономическия живот на държавите-членки и да се гарантира рационално развитие на производството и разрастване на потреблението в рамките на Съюза.

ПОДРАЗДЕЛ 2

МИТНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН III-152

В приложното поле на Конституцията, европейски закон или рамков закон установява мерки за засилване на митническото сътрудничество между държавите-членки, както и между държавите-членки и Комисията.

ПОДРАЗДЕЛ 3

ЗАБРАНА НА КОЛИЧЕСТВЕНИ ОГРАНИЧЕНИЯ

ЧЛЕН III-153

Количествените ограничения върху вноса и износа, както и всички мерки с равностоен ефект

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

са забранени между държавите-членки.

ЧЛЕН III-154

Член III-153 не премахва възможността за забрани или ограничения върху внос, износ или транзит на стоки, основани на съображения, свързани с обществения морал, обществения ред или обществената сигурност, със закрилата на здравето и на живота на хората и на животните или опазването на растенията, със защита на националните богатства с художествена, историческа или археологическа стойност или защита на индустриалната и търговската собственост. Тези забрани или ограничения, обаче, не представляват средство за произволна дискриминация, нито прикрито ограничение по отношение на търговията между държавите-членки.

ЧЛЕН III-155

1. Държавите-членки променят съответно националните монополи с търговски характер по такъв начин, че да се гарантира изключването на всякаква дискриминация между гражданите на държавите-членки при условията на доставка и търговия.

Настоящият член се прилага по отношение на всеки орган, чрез който държава-членка пряко или косвено осъществява надзор, определя или влияе съществено, върху вноса и износа между държавите-членки. Той се прилага също и по отношение на монополите, делегирани от държавата на други.

2. Държавите-членки се въздържат от въвеждане на всякаква нова мярка, противоречаща на посочените в параграф 1 принципи или стесняваща обсега на действие на членовете, уреждащи забраната на митата и количествените ограничения между държавите-членки.

3. В случай, че монопол с търговски характер има правила, предназначени да улеснят разпореждането и валоризирането на земеделските стоки, при прилагането на разпоредбите на настоящия член, следва да се осигурят равностойни гаранции относно заетостта и стандарта на живот на заинтересованите производители.

РАЗДЕЛ 4

КАПИТАЛИ И ПЛАЩАНИЯ

ЧЛЕН III-156

Съгласно разпоредбите на настоящия раздел, ограниченията както по отношение движението на капитали и плащанията между държавите-членки, така и между държавите-членки и трети държави.

ЧЛЕН III-157

1. Член III-156 не засяга прилагането спрямо трети страни на ограничения, съществуващи към 31 декември 1993 г., приети по силата на националното право или правото на Съюза относно движение на капитали към и от трети държави, и когато те са свързани с преки инвестиции, включително и инвестиции в недвижими имоти, установяване

и предоставяне на финансови услуги или допускане на ценни книжа до капиталовите пазари. С оглед ограниченията, съществуващи в националното законодателство в Естония и Унгария, датата е 31 декември 1999 г.

2. Европейски закон или европейски рамков закон постановява мерките относно движението на капитали към и от трети страни, когато те предполагат преки инвестиции, включително и инвестиции в недвижими имоти, установяване, предоставяне на финансови услуги или допускане на ценни книжа в капиталовите пазари.

Европейският парламент и Съветът се стремят да осъществят постигането на целта за свободно движение на капитали между държавите-членки и трети страни, във възможно най-широка степен, без да се засягат други разпоредби на Конституцията.

3. Независимо от параграф 2, само европейски закон или европейски рамков закон на Съвета може да постанови мерки, които представляват крачка назад в правото на Съюза по отношение либерализацията на движението на капитали към или от трети страни. Съветът се произнася с единодушие, след консултации с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-158

1. Член III-156 не засяга правото на държавите-членки:

а) да прилагат съответните разпоредби от тяхното данъчно законодателство, които прави разграничение между данъкоплатци, които не са в същото положение по отношение на мястото им на пребиваване или мястото, където е инвестиран капитала им;

б) да предприемат всички необходими мерки за предотвратяване нарушаването на законови или подзаконови разпоредби на националното законодателство, особено в областта на данъчното облагане и контрола върху финансовите институции, или да предвидат процедури за деклариране движението на капитали с цел административна или статистическа информация, или да предприемат мерки, основаващи се на съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност.

2. Настоящият раздел не засяга приложимостта на ограничения по отношение на правото на установяване, съвместими с Конституцията.

3. Мерките и процедурите, посочени в параграфи 1 и 2, не трябва да представляват нито средство за произволна дискриминация, нито прикрито ограничение на свободното движение на капитали и плащания, както са определени в член III-156.

4. При липсата на европейски закон или европейски рамков закон, предвиден по член III-157, параграф 3, Комисията, или - при липса на европейско решение на Комисията в тримесечен срок от отправяне на заявка от съответната държава членка, Съветът може да приеме европейско решение разпореждащо, че рестриктивните данъчни мерки, приети от държава-членка по отношение на една или повече трети страни, доколкото съответстват на някоя от целите на Съюза и правилното функциониране на вътрешния пазар, се считат за съвместими с Конституцията. Съветът се произнася с единодушие по молба на държавата-членка.

ЧЛЕН III-159

Когато, при извънредни обстоятелства, движенията на капитали към или от трети държави причиняват или заплашват да причинят сериозни затруднения във функционирането на Икономическия и паричен съюз, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или европейски решения, постановяващи защитни мерки по отношение на трети страни, в продължение на период не по-дълъг от шест месеца, и то в случай, че тези мерки са абсолютно наложителни. Той се произнася след консултации с Европейската централна банка.

ЧЛЕН III-160

Когато е необходимо да се постигнат целите, посочени в член III-257, по отношение на предотвратяването, борбата срещу тероризма и свързаните с него дейности, европейските закони определят рамката за административните мерки с оглед на движението на капитали и плащанията, такива като замразяване на фондове, на финансови авоари или придобити икономически блага, принадлежащи на или притежавани от физически или юридически лица или недържавни образувания.

Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или европейски решения, с цел да приведе в изпълнение закона, посочен в първи параграф.

Актовете, посочени в настоящия член съдържат необходимите разпоредби по отношение на правните гаранции.

РАЗДЕЛ 5

ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯТА

ПОДРАЗДЕЛ 1

ПРАВИЛА ПРИЛОЖИМИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА

ЧЛЕН III-161

1. Забраняват се като несъвместими с вътрешния пазар всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които могат да засегнат търговията между държавите-членки и които имат за цел или като резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, и по-точно тези, които:

- а) пряко или косвено фиксират покупни или продажни цени или други търговски условия,
- б) ограничават или контролират производството, пазарите, техническото развитие или инвестициите,
- в) разпределят пазарите или източниците на снабдяване,
- г) прилагат различни условия по отношение на еквивалентни сделки с други търговски

партньори, като по този начин ги поставят при по-неблагоприятни конкурентни условия,

д) поставят сключването на договори в зависимост от приемането на допълнителни задължения, които по своята същност или съгласно търговската практика, нямат връзка с предмета на тези договори.

2. Всички споразумения или решения, които са забранени по силата на настоящия член, са нищожни.

3. Параграф 1 може, обаче, да бъде обявен за неприложим по отношение на:

- всяко споразумение или категория споразумения между предприятия,
- всяко решение или категория решения на сдружения на предприятия, и
- всяка съгласувана практика или категория съгласувани практики,

които допринасят за подобряване на производството или дистрибуцията на стоки или за насърчаване на техническия или икономическия прогрес, като същевременно отрездат за потребителите справедлив дял от получената полза, и които:

а) не налагат на участващите предприятия ограничения, които не са абсолютно необходими за постигането на тези цели,

б) не предоставят на такива предприятия възможността да елиминират конкуренцията, по отношение на съществена част от съответните стоки.

ЧЛЕН III-162

Всяка злоупотреба от страна на едно или повече предприятия с господстващо положение във вътрешния пазар, или в съществена част от него е забранена като несъвместима с вътрешния пазар доколкото би могла да засегне търговията между държави-членки,

Такава злоупотреба може да се състои в:

а) пряко или косвено налагане на нелоялни покупни или продажни цени или на други нелоялни търговски условия;

б) ограничаване на производството, пазарите или техническото развитие във вреда на потребителите,

в) прилагане на различни условия по отношение на еквивалентни сделки с други търговски партньори, като по този начин ги поставя в по-неблагоприятно положение,

г) поставяне сключването на договори в зависимост от приемане от страна на партньорите на допълнителни задължения, които по своята същност или съгласно търговската практика нямат връзка с предмета на тези договори.

ЧЛЕН III-163

1. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейските регламенти относно прилагането на принципите, фигуриращи в членове III-161 и III-162. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

2. Тези регламенти, имат за цел, в частност:

- а) да гарантират спазването на забраните, посочени в член III-161, параграф 1 и в член III-162 като предвидят глоби и периодични имуществени санкции,
- б) да определят подробни правила за прилагането на член III-161, параграф 3 като се вземе предвид, от една страна, необходимостта от осигуряване на ефективен контрол, а от друга, от опростяване във възможно най-голяма степен на администрирането,
- в) да уточнят, при необходимост, приложното поле на членове III-161 и III-162 относно различните отрасли на икономиката,
- г) да определят съответните функции на Комисията и на Съда, при прилагането на разпоредбите, посочени в настоящия параграф,
- д) да определят отношението между законодателствата на държавите-членки и разпоредбите на настоящия раздел или европейските регламенти, приети въз основа на настоящия член.

ЧЛЕН III-164

До влизането в сила на европейските регламенти, приети в приложение на член III-163, компетентните органи на държавите-членки се произнасят относно допустимостта на споразуменията, решенията и съгласуваните практики и относно злоупотребата с господстващо положение във вътрешния пазар, в съответствие с вътрешното право на съответната държава и с разпоредбите на член III-161, по-точно параграф 3, и член III-162.

ЧЛЕН III-165

1. Без да се накърнява член III-164, Комисията следи за прилагането на определените в членове III-161 и III-162 принципи. Тя разследва, по молба на дадена държава-членка или по собствена инициатива, и в сътрудничество с компетентните органи на държавите-членки, които ѝ оказват помощ, случаи на предполагаемо нарушение на гореспоменатите принципи. Ако установи наличие на нарушение, тя предлага съответните мерки за неговото прекратяване.

2. Ако нарушението, по параграф 1 не бъде преустановено, Комисията приема мотивирано европейско решение, констатиращо нарушаването на принципите. Тя може да публикува своето решение и да оправомощи държавите-членки да предприемат мерките, необходими за прекратяването на това положение, чиито условия и подробности се определят от нея.

3. Комисията може да приеме европейски регламенти, отнасящи се до категориите споразумения, за които Съветът е действал въз основа на член III-163, параграф 2, буква б).

ЧЛЕН III-166

1. В случаите на публични предприятия и на предприятия, на които държавите-членки са предоставили специални или изключителни права, държавите-членки нямат право нито да приемат, нито да запазят каквато и да е мярка, противоречаща на разпоредбите на Конституцията, и специално на предвидените в член I-4, параграф 2 и членове от III-161 до III-169.
2. Предприятията, на които е възложено осъществяването на услуги от общ икономически интерес или които имат характер на фискален монопол, са подчинени на разпоредбите на Конституцията, и в частност на правилата за конкуренция, доколкото прилагането на тези правила не възпрепятства юридически или фактически изпълнението на специфичните задачи, които са им възложени. Развитието на търговията не трябва да бъде засягано в степен, която противоречи на интересите на Съюза.
3. Комисията осигурява прилагането на разпоредбите на настоящия член и приема, когато е необходимо, съответни европейски регламенти или решения.

ПОДРАЗДЕЛ 2

ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

ЧЛЕН III-167

1. Освен при ако не е предвидено друго в Конституцията, всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез държавни ресурси под каквато и да е форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставянето в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки е несъвместима с вътрешния пазар, доколкото засяга търговията между държавите-членки.
2. Съвместими с вътрешния пазар са:
 - а) помощите със социален характер, предоставяни на отделни потребители, при условие, че те се предоставят без дискриминация, свързана с произхода на стоките,
 - б) помощите за възстановяване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни обстоятелства,
 - в) помощите, предоставяни за икономиката на някои региони на Федерална Република Германия, засегнати от разделянето на Германия, доколкото тези помощи са необходими за компенсирането на икономическите затруднения, предизвикани от това разделение. Пет години след влизането в сила на настоящия Договор за създаване на Конституция за Европа, Съветът по предложение от Комисията може да приеме европейско решение, отменящо настоящата буква.
3. Могат да се смятат за съвместими с вътрешния пазар:
 - а) помощите за насърчаване на икономическото развитие на региони, в които жизненото равнище е необичайно ниско или в които има високо равнище на безработица, и на

регионите по член III-424, предвид тяхното структурно, икономическо и социално положение;

б) помощите за насърчаване осъществяването на важен проект с общоевропейски интерес или за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката на дадена държава-членка,

в) помощите за улесняване на развитието на определени икономически дейности или определени икономически региони, когато тези помощи не засягат по неблагоприятен начин търговските условия до степен, противоречаща на общия интерес,

г) помощите за насърчаване на културата и опазване на културното наследство, когато тези помощи не засягат търговските условия и конкуренцията в Съюза, в степен, противоречаща на общия интерес,

д) други категории помощи, определени чрез европейски регламенти или решения, приети от Съвета по предложение на Комисията.

ЧЛЕН III-168

1. Комисията извършва, в сътрудничество с държавите-членки, постоянен преглед на съществуващите в тези държави системи за предоставяне на помощи. Тя им предлага подходящи мерки, необходими във връзка с прогресивното развитие или с функционирането на вътрешния пазар.

2. Ако, след като е уведомила заинтересованите страни да представят своите становища, Комисията констатира, че предоставяна помощ от дадена държава-членка или чрез държавни ресурси, е несъвместима с вътрешния пазар от гледна точка на член III-167, или че тази помощ е използвана по неправомерен начин, тя приема европейско решение, чиято цел е да накара заинтересованата държава-членка да я отмени или измени в срок, определен от Комисията.

Ако въпросната държава-членка не се съобрази с това европейско решение в определения срок, Комисията или всяка друга заинтересована държава, може пряко да сезира Съда, чрез дерогация от членове III-360 и III-361.

По искане на държава-членка, Съветът може, произнасяйки се с единодушие, да приеме европейско решение, че помощта, която държавата предоставя или има намерение да предостави, се счита за съвместима с вътрешния пазар, чрез дерогация от член III-167 или на европейските регламенти, предвидени в член III-169, ако такова решение е оправдано от извънредни обстоятелства. Ако, по отношение на тази помощ, Комисията е започнала процедурата, предвидена в настоящия параграф, алинея първа, отправеното искане от заинтересованата държава-членка молба до Съвета води до суспендиране на тази процедура, докато вземане Съветът изрази становище.

Ако Съветът не е изразил становище в срок от три месеца, считано от датата на подаване на искането, Комисията се произнася по случая.

3. Комисията следва да бъде информирана от държавите-членки в достатъчен срок, за да има възможност да представи своето становище по планове за предоставяне или изменение

на помощта. Ако счита, че такъв план не е съвместим с вътрешния пазар по силата на член III-167, тя започва незабавно предвидената в параграф 2 процедура. Заинтересованата държава-членка няма право да привежда в действие предложените мерки, докато тази процедура не доведе до постановяване на окончателно решение.

4. Комисията може да приеме европейски регламенти относно категориите държавни помощи, за които Съветът е решил, съгласно член III-169, че биха могли да бъдат освободени от процедурата, посочена в параграф 3.

ЧЛЕН III-169

Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти относно прилагането на членове III-167 и III-168 и в частност относно определянето на условията за прилагане на член III-168, параграф 3, както и категориите помощи, които са освободени от тази процедура. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

РАЗДЕЛ 6

ДАНЪЧНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-170

1. Някоя държава-членка не може да облага пряко или косвено стоките на други държави-членки с вътрешни данъци, от каквото и да е естество, които надвишават тези, наложени пряко или косвено върху подобни местни стоки.

Освен това, никоя държава-членка не може да налага върху стоките на други държави-членки вътрешни данъци от такъв характер, че да дава косвена защита на производството на други стоки.

2. При износ на стоки от една държава-членка на територията на друга държава-членка възстановяването на вътрешни данъци не може да бъде в размер по-висок от данъците, с които са били пряко или косвено обложени.

3. По отношение на налози, различни от данъци върху оборота, акцизи и други косвени данъци, не се разрешава освобождаване и възстановяване при износ към други държави-членки и не могат да бъдат налагани компенсаторни такси за внос от държави-членки, освен ако разпоредбите предварително са били одобрени за ограничен период от време с европейско решение, прието от Съвета по предложение на Комисията

ЧЛЕН III-171

1. Европейски закон или рамков закон на Съвета постановява мерките за хармонизиране на законодателствата относно данъците върху оборота, акцизи и другите косвени данъци, при условие че това хармонизиране е необходимо, за да се осигури изграждането и функционирането на вътрешния пазар и да се предотврати нарушаването на конкуренцията. Съветът се произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент и с

РАЗДЕЛ 7

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-172

1. Освен ако Конституцията предвижда друго решение, настоящият член се прилага за осъществяване на целите, посочени в член III-130. Европейският закон или рамков закон постановява мерките относно сближаването на законовите, подзаконовите и административни разпоредби на държавите-членки, които имат за цел установяването и функционирането на вътрешния пазар. Той се приема след консултиране с Икономическия и социален комитет.
2. Параграф 1 не се прилага по отношение на данъчните разпоредби, по отношение на разпоредбите, свързани със свободното движение на хора или разпоредбите, отнасящи се до правата и интересите на заетите работници.
3. Комисията, в своите предложения, представени съгласно параграф 1 относно здравеопазването, безопасността, опазването на околната среда и защитата на потребителите, взема за основа едно високо равнище на закрила, като отчита всяко ново развитие, основаващо се на научни факти. В рамките на съответните си правомощия, Европейският парламент и Съветът също се стремят да постигнат тази цел.
4. Ако след приемането посредством европейски закон, рамков закон или европейски регламент на Комисията на определена мярка за хармонизиране, дадена държава-членка счита за необходимо да запази някои национални разпоредби, обосновани от важни изисквания, посочени в член III-154 или свързани с опазването на околната или работната среда, тя ги съобщава на Комисията, като посочва причините за тяхното запазване.
5. Освен това, без да се накърнява параграф 4, ако след приемане на мярка за хармонизиране чрез европейски закон, рамков закон, или чрез европейски регламент на Комисията, дадена държава-членка счита за необходимо въвеждането на някои национални разпоредби, основаващи се на нови научни доказателства относно опазването на околната или работната среда и обосновани от специфичен за тази държава-членка проблем, възникнал след приемането на мярката за хармонизиране, тя съобщава на Комисията предвижданите разпоредби, както и мотивите за тяхното приемане.
6. В срок от шест месеца след уведомяванията, посочени в параграфи 4 и 5, Комисията приема европейско решение, одобряващо или отхвърлящо въпросните национални разпоредби, след като е проверила дали те са или не са средство за произволна дискриминация или прикрито ограничаване на търговията между държави-членки и дали те представляват или не пречка за функционирането на вътрешния пазар.

При отсъствие на решение на Комисията в този срок, националните разпоредби, посочени в параграфи 4 и 5 се считат за одобрени.

При наличие на обстоятелства, обусловени от сложността на въпроса и при отсъствие на
12004V-Constitution ЦПП-редактиран

опасност за човешкото здраве, Комисията може да уведоми въпросната държава, че посоченият в настоящия параграф период може да бъде удължен с нов период с максимална продължителност до шест месеца.

7. Когато, при прилагането на параграф 6, дадена държава-членка е оправомощена да запази или да въведе национални разпоредения, които представляват отклонения по отношение на дадена мярка за хармонизиране, Комисията проучва незабавно дали е уместно да се предложи преработване на тази мярка.

8. Когато дадена държава-членка повдигне специфичен проблем, свързан с общественото здраве, в област, която преди това е била предмет на прилагане на мерки за хармонизиране, тя информира за това Комисията, която незабавно проучва дали е необходимо да предложи подходящи мерки.

9. Чрез дерогация от процедурата, предвидена в членове III-360 и III-361, Комисията и всяка държава-членка могат да сезират директно Съда, ако считат, че друга държава-членка злоупотребява с правомощията, предвидени в настоящия член.

10. Мерките за хармонизиране, посочени в настоящия член, включват в съответни случаи защитна клауза, оправомощаваща държавите-членки да приемат временни мерки, основаващи се на една или повече неикономически причини, посочени в член III-154, които мерки подлежат на контрол съгласно процедура от страна на Съюза.

ЧЛЕН III-173

Без да се накърнява член III-172, европейски рамков закон на Съвета постановява мерките относно сближаването на законовите, подзаконовите или административни разпоредби на държавите-членки, които имат пряко отражение върху установяването или функционирането на вътрешния пазар. Съветът се произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент и с Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-174

В случай, че Комисията установи, че съществуващо различие между законовите, подзаконовите и административни разпоредби на държавите-членки нарушава условията на конкуренция във вътрешния пазар и предизвиква нарушение, което трябва да бъде премахнато, тя се консултира със заинтересованите държави-членки.

Ако тази консултация не доведе до споразумение, европейският рамков закон установява мерки за премахване на въпросното нарушение. Всички други подходящи мерки, предвидени от Конституцията, могат да бъдат приети.

ЧЛЕН III-175

1. Когато има основание за опасение, че приемането или изменението на дадена законова, подзаконова или административна национална разпоредба би могло да предизвика нарушение по смисъла на член III-174, държавата-членка, която има намерение да приеме тези разпоредби, се консултира с Комисията. След като се консултира с държавите-членки, Комисията препоръчва на заинтересованите държави подходящи мерки за предотвратяване

на въпросното нарушение.

2. Ако държавата-членка, която желае да приеме или измени свои национални разпоредби, не спазва препоръката, която Комисията ѝ е отправила, не би могло да се изисква от другите държави-членки, съгласно член III-174, да изменят техните национални разпоредби с цел премахване на това нарушение. Ако държавата-членка, която е пренебрегнала препоръката на Комисията, предизвика нарушение, което вреди единствено на нея, член III-174 не се прилага.

ЧЛЕН III-176

В процеса на създаването и функционирането на вътрешния пазар, европейският закон или рамков закон постановява мерки относно създаването на европейски актове за гарантиране на единна защита на правата върху интелектуалната собственост в Съюза и за учредяването на централизирани режими за оправомощаване, координация и контрол в рамките на Съюза.

Европейски закон на Съвета определя езиковия режим на европейските актове относно интелектуалната собственост. Съветът се произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ГЛАВА II

ИКОНОМИЧЕСКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

ЧЛЕН III-177

С оглед на целите, посочени в член I-3, дейността на държавите-членки и на Съюза включва съгласно условията, предвидени в Конституцията, установяването на икономическа политика, която се основава на тясно координиране на икономическите политики на държавите-членки, на вътрешния пазар и на определянето на общи цели и се осъществява в съответствие с принципа за отворена пазарна икономика със свободна конкуренция.

Същевременно, в съответствие с условията и процедурите, предвидени от Конституцията, тази дейност включва въвеждането на единна валута, еврото, както и определянето и воденето на единна парична политика и на политика на обменния курс, чиято основна цел е да поддържат ценовата стабилност, и без да се накърнява тази цел, да се поддържат общите икономически политики в Съюза, в съответствие с принципа за отворена пазарна икономика със свободна конкуренция.

Тази дейност на държавите-членки и на Съюза, включва спазването на следните ръководни принципи: ценова, фискална и парична стабилност и устойчивост на платежния баланс.

РАЗДЕЛ I

ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

ЧЛЕН III-178

Държавите-членки осъществяват своите икономически политики, така че да допринасят за постигането на целите на Съюза, определени в член I-3, и в контекста на общите насоки, посочени в член III-179, параграф 2. Държавите-членки и Съюзът действат при спазване на принципа за отворена пазарна икономика със свободна конкуренция, като поощряват ефективното разпределяне на ресурсите, и в съответствие с принципите, определени в член III-177.

ЧЛЕН III-179

1. Държавите-членки считат своите икономически политики за въпрос от общ интерес и ги координират в рамките на Съвета, съгласно с член III-178.

2. Съветът, по препоръка на Комисията, изготвя проект на общите насоки на икономическите политики на държавите-членки и на Съюза и докладва своите изводи на Европейския съвет.

Европейският съвет, въз основа на доклада на Съвета, обсъжда заключение относно общите насоки на икономическите политики на държавите-членки и на Съюза. Съветът, въз основа на това заключение, приема препоръка, която определя общите насоки. Той информира за това Европейския парламент.

3. С цел да осигури по-тясна координация на икономическите политики и трайно сближаване на икономическите резултати на държавите-членки, Съветът, въз основа на доклади, представени от Комисията, наблюдава икономическото развитие във всяка от държавите-членки и в Съюза, както и съответствието на икономическите политики с общите насоки, посочени в параграф 2, и редовно извършва цялостна оценка.

За целите на това многостранно наблюдение, държавите-членки предават на Комисията информации за взетите от тях важни мерки в областта на икономическата им политика и всяка друга информация, която считат за необходима.

4. Когато се установи, в рамките на посочената в параграф 3 процедура, че икономическите политики на дадена държава-членка не съответствуват на основите насоки, посочени в параграф 2 или, че те могат да представляват заплаха за правилното функциониране на Икономическия и паричен съюз, Комисията може да отправи предупреждение до съответната държава-членка. Съветът, по препоръка на Комисията, може да отправи необходимите препоръки до въпросната държава-членка. Съветът може да реши, по предложение на Комисията, да публикува препоръките си.

Съгласно разпоредбите на настоящия параграф, Съветът се произнася, без да взема предвид гласа на представителя на въпросната държава-членка в Съвета.

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставляват поне 65 % от населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минимален брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без който квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

5. Председателят на Съвета и Комисията докладват на Европейския парламент относно резултатите от многостранното наблюдение. Председателят на Съвета може да бъде поканен да се яви пред компетентна комисия на Европейския парламент, ако Съветът е публикувал препоръките си.

6. Европейският закон може да определи подробни правила на процедурата за многостранен контрол, посочена в параграфи 3 и 4.

ЧЛЕН III-180

1. Без да се накърняват останалите процедури, предвидени в Конституцията, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейско решение за определяне на мерки, съответстващи на икономическото положение, а именно, ако възникнат сериозни затруднения при снабдяването с определени стоки.

2. Когато дадена държава-членка среща затруднения или за нея съществува сериозна заплаха от тежки затруднения, поради природни бедствия или извънредни събития, които са извън нейния контрол, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейско решение, с което да окаже, при определени условия, финансова помощ на заинтересованата държава-членка, от страна на Съюза. Председателят на Съвета уведомява Европейския парламент за това решение.

ЧЛЕН III-181

1. Забранява се предоставянето на овърдрафти или други видове кредитни улеснения от ЕЦБ или централните банки на държавите-членки (по-нататък „национални централни банки“), в полза на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, на централните управления, регионалните, местни или други органи на публична власт, на други органи, регулирани от публичното право, или на публични предприятия на държавите-членки, както е забранена и покупката на дългови инструменти, с емитент гореспоменатите субекти, директно от ЕЦБ или от националните централни банки.

2. Параграф 1 не се прилага по отношение на кредитните институции, които са публична собственост, които, при предоставянето на резерви от централните банки се третират от националните централни банки и Европейската централна банка като и частни кредитни институции.

ЧЛЕН III-182

Забраняват се всички необосновани от разумни съображения мерки и разпоредби, които създават привилегирован достъп до финансовите институции на институциите, органите, служби или агенциите на Съюза, на централните управления, регионални, местни или други органи на публична власт, други органи, регулирани от публичното право, или публични предприятия на държавите-членки до финансови институции.

ЧЛЕН III-183

1. Съюзът не носи отговорност за и не поема задълженията на централните управления, на регионалните, местни или други публични власти, на другите публични органи или публични предприятия на дадена държава-членка, без с това да се засягат взаимните финансови гаранции за съвместно изпълнение на даден проект. Държава-членка не носи отговорност за и не поема задълженията на централните управления, регионалните, местните или други публични власти, на другите публични органи или публични предприятия на друга държава-членка, без с това да се засягат взаимните финансови гаранции за съвместно изпълнение на даден проект.

2. Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или решения, които уточняват критериите по прилагането на забраните, посочени в членове III-181 и III-182 и в настоящия член. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-184

1. Държавите-членки трябва да избягват прекомерния бюджетен дефицит.

2. Комисията наблюдава развитието на състоянието на бюджета и на съществуващия държавен дълг в държавите-членки, с оглед установяването на очевидни грешки. Поспециално тя следи за спазването на бюджетната дисциплина на основата на следните два критерия:

а) дали съотношението на планирания или действителен държавен дефицит спрямо brutния вътрешен продукт надвишава референтната стойност, освен ако:

i) или съотношението съществено и трайно е намаляло и е достигнало ниво, близко до референтната стойност, или

ii) ако алтернативно, излишъкът над референтната стойност е налице само по изключение и временно и съотношението остава близко до референтната стойност;

б) дали съотношението на държавния дълг спрямо brutния вътрешен продукт надвишава референтната стойност, освен ако съотношението е достатъчно намаляващо и достига референтната стойност със задоволителни темпове

Референтните стойности се определят в Протокола за процедурата при прекомерен дефицит.

3. Ако дадена държава-членка не изпълнява изискванията по един или и по двата критерия, Комисията изготвя доклад. Докладът на Комисията взема предвид дали държавния дефицит надвишава държавните инвестиционни разходи, включително средносрочното икономическо и бюджетно състояние на държавата-членка.

Комисията може също така да изготви доклад, ако въпреки изпълнението на изискванията по критериите, тя е на мнение, че съществува риск от прекомерен дефицит в някоя държава-членка.

4. Икономическият и финансов комитет, създаден по член III-192 издава становище относно доклада на Комисията.

5. Ако Комисията прецени, че в дадена държава-членка съществува или може да възникне прекомерен дефицит, Комисията изпраща становище по този въпрос на Съвета.

6. Съветът, по предложение на Комисията, като взема под внимание евентуалните забележки на въпросната държава-членка и след цялостна оценка, решава дали е налице прекомерен дефицит. В този случай той приема без ненужно отлагане по препоръка на Комисията, препоръките, адресирани до заинтересованата държава-членка, за да може тя да преодолее това положение в определен срок. Тези препоръки не се публикуват, с изключение на разпоредбите на параграф 8.

Съгласно настоящия параграф, Съветът се произнася, без да бъде взет под внимание гласът на члена на Съвета, представляващ въпросната държава-членка.

Квалифицираното мнозинство се определя като мнозинство от най-малко 55 % от останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, съставляващи най-малко 65 % от населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без който квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

7. Съветът, по препоръка на Комисията, приема европейски решения и препоръки, посочени в параграфи 8 до 11.

Той се произнася, без да бъде взет под внимание гласът на представителя на въпросната държава-членка в Съвета.

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставлява поне 65 % населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без което квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

8. Когато Съветът приеме европейско решение установяващо, че никакво действие с реален ефект не е било предприето в отговор на неговите препоръки в определения срок, той може да публикува своите препоръки.

9. Ако държава-членка продължава да не изпълнява на практика препоръките на Съвета, той може да приеме европейско решение, отправящо нареждане към въпросната държава-членка да предприеме в определен срок мерки, целящи намаляването на дефицита, което се счита за необходимо от страна на Съвета като мярка за подобряване на положението.

В такъв случай, Съветът може да поиска от въпросната държава-членка да представя отчети по точно определен график, за да се следят усилията, която тази държава полага за промяна и подобряване на положението.

10. Докато дадена държава-членка продължава да не се съобразява с европейско решение, взето съгласно параграф 9, Съветът може да реши да приложи, или в даден случай да засили една или повече от следните мерки:

- а) да изиска от заинтересованата държава-членка да публикува допълнителни сведения, подлежащи на уточняване от страна на Съвета, преди да издаде облигации и ценни книжа;
- б) да покани Европейската инвестиционна банка да преразгледа своята политика за отпускане на заеми по отношение на въпросната държава-членка;
- в) да изиска от въпросната държава-членка да внесе в Съюза безлихвен депозит в съответен размер до момента, в който Съветът счете, че прекомерният дефицит е преодолян;
- г) да налага глоби в съответен размер.

Председателят на Съвета информира Европейския парламент за взетите решения.

11. Съветът отменя всички или някои от мерките, посочени в параграфи 6 и 8, 9 и 10, когато счете, че прекомерният дефицит във въпросната държава-членка е бил коригиран. Ако преди това Съветът е публикувал своите препоръки, той заявява публично, веднага след отмяната на посоченото в параграф 8 европейско решение, че прекомерният дефицит в тази държава-членка повече не съществува.

12. Правото на иск по членове III-360 и III-361 не може да бъдат упражнявано в рамките на параграфи 1 до 6 или 8 и 9.

13. Допълнителни разпоредби, отнасящи се до привеждането в изпълнение на описаната в настоящия член процедура, са изложени в Протокола относно процедурата във връзка с прекомерните дефицити.

Европейският закон на Съвета постановява съответните мерки, които заместват гореспоменатия протокол. Той се произнася с единодушие след съгласуване с Европейския парламент и с Европейската централна банка.

При условие на съвместимост с другите разпоредби на настоящия параграф, Съветът, по предложение на Комисията, приема европейските регламенти или решения, които определят условията и определенията за прилагането на гореспоменатия протокол. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

РАЗДЕЛ 2

ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

ЧЛЕН III-185

1. Основната цел на Европейската система на централните банки е да поддържа ценовата стабилност. Без да се накърнява тази цел, Европейската система на централните банки подкрепя общите икономически политики в Съюза, с оглед да допринесе за постигането на целите на Съюза, така както са посочени в член I-3. Европейската система на централните банки действа в съответствие с принципа на отворена пазарна икономика при свободна конкуренция, като поощрява ефективното разпределяне на ресурсите и като спазва принципите, посочени в член III-177.

2. Основните задачи, осъществявани с Европейската система на централните банки, са следните:

- а) да определя и осъществява паричната политика на Съюза;
- б) да провежда валутни операции в съответствие с разпоредбите на член III-326;
- в) да държи и управлява официалните резерви в чуждестранна валута на държавите-членки;
- г) да насърчава нормалното функциониране на платежните системи.

3. Параграф 2, буква в) не засяга функцията на правителствата на държавите-членки във връзка с държането и управлението на текущите средства в чуждестранна валута.

4. С Европейската централна банка се провеждат консултации:

- а) относно всеки акт, предложен на Съюза в областите на нейната компетентност;
- б) от националните органи относно всеки проект на нормативна разпоредба в областите на нейната компетентност, но в рамките и при условията, определени от Съвета, в съответствие с процедурата, предвидена в член III-187, параграф 4.

Европейската централна банка може да представя становища пред институциите, органите или агенциите на Съюза или пред националните органи по въпроси от нейната компетентност.

5. Европейската система на централните банки допринася за гладкото провеждане на следваните от компетентните власти политики, свързани с разумния надзор на кредитните институции и стабилността на финансовата система.

6. Европейският закон на Съвета може да възложи специфични задачи на Европейската централна банка, свързани с политиките в областта на финансовия контрол върху кредитните и други финансови институции, с изключение на застрахователните компании. Съветът се произнася единодушно след консултиране с Европейския парламент и с Европейската централна банка.

ЧЛЕН III-186

1. Европейската централна банка има изключителното правомощие да разрешава емитирането на евробанкноти в рамките на Съюза. Европейската централна банка и националните централни банки могат да емитират такива банкноти. Единствено банкнотите, емитирани от Европейската централна банка и националните централни банки, са единственото законно платежно средство в рамките на Съюза.

2. Държавите-членки могат да емитират монети в евро след одобрение на Европейската централна банка относно размера на тиража. Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти, постановяващи мерки за хармонизиране на номиналните стойности и техническите спецификации на всички монети, предназначени да бъдат пуснати

в обръщение, доколкото това е необходимо за осигуряване на нормалното им обръщение в рамките на Съюза. Съветът се произнася след консултиране с Европейския парламент и Европейската централна банка.

ЧЛЕН III-187

1. Европейската система на централните банки се управлява от органите за вземане на решения на Европейската централна банка, които са управителен съвет и изпълнителен съвет.

2. Уставът на Европейската система на централните банки се съдържа в протокола относно устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

3. Член 5, параграфи 1, 2 и 3, член 17 и 18, член 19, параграф 1, членове 22, 23, 24 и 26, член 32, параграфи 2, 3, 4 и 6, член 33, параграф 1, а) и член 36 от устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка могат да бъдат изменени чрез европейски закон:

а) или по предложение на Комисията, след съгласуване с Европейската централна банка;

б) или по препоръка на Европейската централна банка, след съгласуване с Комисията.

4. Съветът приема европейски регламенти и решения, постановяващи мерките, посочени в член 4, член 5, параграф 4, член 19, параграф 2, член 20, член 28, параграф 1, член 29, параграф 2, член 30, параграф 4 и член 34, параграф 3 от устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент:

а) било по предложение на Комисията след консултиране с Европейската централна банка;

б) било по препоръка на Европейската централна банка след консултиране с Комисията.

ЧЛЕН III-188

При упражняване на правомощията и изпълнението на задачите и задълженията, възложени им от Конституцията и устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, нито Европейската централна банка, нито национална централна банка, нито някой от членовете на техните органи за вземане на решения, имат право да искат или да приемат указания от институциите, органите, служби и агенции на Съюза, от правителство на държава-членка или от всеки друг орган. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и правителствата на държавите-членки, се задължават да спазват този принцип и да не се стремят да оказват влияние върху членовете на органите за вземане на решения на Европейската централна банка или на националните централни банки при изпълнение на техните задачи.

ЧЛЕН III-189

Всяка държава-членка осигурява съвместимостта на своето национално законодателство, включително и на устава на своята национална централна банка с Конституцията и с устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

ЧЛЕН III-190

1. За осъществяване на задачите, възложени на Европейската система на централните банки, Европейската централна банка, в съответствие с Конституцията и съгласно условията, предвидени в устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, приема:

а) европейски регламенти, доколкото това е необходимо за осъществяване на задачите, определени в член 3, параграф 11, а), в член 19, параграф 1, член 22 и член 25, параграф 2 от устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, както и в случаите, които са предвидени в европейските регламенти и решения, посочени в член III-187, параграф 4;

б) европейски решения, необходими за осъществяване на задачите, възложени на Европейската система на централните банки съгласно Конституцията и устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка;

в) препоръки и становища.

2. Европейската централна банка може да реши да публикува своите европейски решения, препоръки и становища.

3. Съветът приема съгласно процедурата, предвидена в член III-187, параграф 4, европейските регламенти, определящи границите и условията, според които Европейската централна банка е оправомощена да налага на предприятията глоби или периодични имуществени санкции, в случай на неспазване на нейните европейски регламенти и решения.

РАЗДЕЛ 3

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-192

1. С цел да се спомогне за координирането на политиките на държавите-членки в максимална степен, необходима за функционирането на вътрешния пазар, се създава Икономически и финансов комитет.

2. Задачите на този комитет са:

а) да издава становища по искане на Съвета или на Комисията, или по собствена инициатива, предназначени за тези институции;

б) да следи икономическото и финансово положение на държавите-членки и на Съюза и да докладва редовно за това на Съвета и на Комисията, а именно относно финансовите отношения с трети страни и международни институции;

в) без да се засяга член III-344, да допринася за подготовката на работата на Съвета, както е посочено в член III-159, член III-179, параграфи 2, 3, 4 и 6, членове III-180, III-183 и III-184, член III-185, параграф 6, член III-186, параграф 2, член III-187, параграфи 3 и 4, членове III-191 и III-196, член III-198, параграфи 2 и 3, член III-201, член III-202, параграфи 2 и 3, членове III-322 и III-326 и да изпълнява други консултативни и подготвителни задачи, възложени му от Съвета;

г) да извършва, поне веднъж годишно, преглед на положението по отношение на движението на капитали и свободата на плащанията, така както те произтичат от прилагането на Конституцията и актовете на Съюза; този преглед засяга всички мерки, свързани с движението на капитали и с плащанията; Комитетът докладва на Комисията и на Съвета за резултатите от този преглед.

Всяка една от държавите-членки, Комисията и Европейската централна банка назначават максимално по двама членове на Комитета.

3. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейско решение, определящо условията относно състава на Икономическия и финансов комитет. Той се произнася след консултиране с Европейската централна банка и този комитет. Председателят на Съвета информира Европейския парламент за това решение.

4. Освен задачите, определени в параграф 2, ако и докато съществуват държави-членки, в изключение по смисъла на член III-197, комитетът следи паричното и финансово положение, както и общата платежна система на тези държави-членки и докладва редовно за това на Съвета и на Комисията.

ЧЛЕН III-193

За въпроси, попадащи в приложното поле на член III-179, параграф 4, член III-184, с изключение на параграф 13, членове III-191, III-196, член III-198, параграф 3, и член III-326, Съветът или някоя от държавите-членки могат да поискат от Комисията да отправи, според случая, препоръка или предложение. Комисията разглежда тази молба и представя незабавно заключенията си пред Съвета.

РАЗДЕЛ 4

РАЗПОРЕДБИ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, ЧИЯТО ВАЛУТА Е ЕВРО

ЧЛЕН III-194

1. С цел да се допринесе за правилното функциониране на Икономическия и паричен съюз и съгласно съответните разпоредби на Конституцията, Съветът в съответствие с подходящата процедура по членове III-179 и III-184, с изключение на процедурата по член III-184, параграф 13, приема мерки, отнасящи се до държавите-членки, които са част от еврозоната с цел:

- а) да се засили координацията и надзора на тяхната бюджетна дисциплина;
- б) да се разработят, що се отнася до тях, насоки на икономическа политика, като се внимава те да бъдат съвместими с насоките, приети за Съюза като цяло, и да се осигури съответния надзор.

2. Само членовете на Съвета, представители на държавите-членки, които са част от еврозоната, имат право на глас по въпроси за мерките, посочени в параграф 1.

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставляват поне 65 % населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи над 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без което квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

ЧЛЕН III-195

Условията за свикването на заседанията на министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, са определени в Протокола за Еврогрупата.

ЧЛЕН III-196

1. С цел да гарантира мястото на еврото в международната парична система, Съветът, по предложение на Комисията, приема европейско решение, постановяващо общите позиции, относно въпросите, представляващи особен интерес за икономическия и паричен съюз в рамките на компетентните международни финансови институции и конференции. Съветът се произнася след консултиране с Европейска централна банка.

2. Съветът по предложение на Комисията може да приема подходящи мерки за осигуряване на единно представяне в международните финансови институции и конференции. Съветът се произнася след консултиране с Европейската централна банка.

3. Единствено членовете на Съвета, представители на държавите-членки, които са част от еврозоната, имат право да гласуват относно мерките, посочени в параграфи 1 и 2.

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставляват поне 65 % от населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без което квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

РАЗДЕЛ 5

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-197

1. Държавите-членки, за които Съветът не е решил, че отговарят на необходимите условия за приемане на еврото, са наричани по-нататък „държави-членки, предмет на дерогация”.
2. Разпоредбите на Конституцията, посочени по-долу, не се прилагат спрямо държавите-членки, предмет на дерогация:
 - а) приемане на частите от общите насоки на икономическите политики, отнасящи се до еврозоната като цяло (член III-179, параграф 2);
 - б) принудителни мерки за преодоляване на прекомерните дефицити (член III-184, параграфи 9 и 10);
 - в) цели и задачи на Европейската система на централните банки (член III-185, параграфи 1, 2, 3 и 5);
 - г) емитиране на еврото (член III-186);
 - д) актове на Европейската централна банка (член III-190);
 - е) мерки, свързани с употребата на еврото (член III-191);
 - ж) валутни спогодби и други мерки относно политиката на паричен обмен (член III-326);
 - з) определяне на членовете на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка (член III-382, параграф 2);
 - и) Европейски решения, установяващи общи позиции по въпроси от особено значение за икономическия и паричен съюз в рамки на компетентни международни финансови институции и конференции (член III-196, параграф 1);
 - й) Мерки, осигуряващи единно представляване в рамките на международни финансови институции и конференции (член III-196, параграф 2).

В членовете, съответно в букви от а) до й) „държави-членки” означават държави-членки, чиято парична единица е еврото.

3. Държавите-членки, предмет на дерогация и техните национални централни банки се изключват от правата и задълженията в рамките на Европейската система на централните банки съгласно глава IX от устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.
4. Правото на глас на членовете на Съвета, представители на държавите-членки, предмет на дерогация, се прекратяват при приемането от Съвета на мерките, посочени в членовете, изброени в параграф 2 и следните случаи:

а) препоръки, адресирани към държавите-членки, чиято парична единица в рамките на многостранния надзор, включително и програмите за стабилност и предупрежденията е еврото (член III-179, параграф 4);

б) мерки относно прекомерния дефицит за държавите-членки, чиято парична единица е евро (член III-184, параграфи 6, 7, 8 и 11).

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставляват поне 65 % от населението на участващите държави-членки.

Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без което квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

ЧЛЕН III-198

1. Най-малко веднъж на всеки две години, или по искане на държава-членка, предмет на дерогация, Комисията и Европейската централна банка, докладват на Съвета за напредъка, осъществен от държавите-членки, предмет на дерогация, в изпълнението на техните задължения за осъществяването на Икономическия и паричен съюз. Тези доклади разглеждат, по-специално, дали националното законодателство на всяка една от тези държави-членки, включително и уставът на нейната национална централна банка, е съвместимо с членове III-188 и III-189 и с устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка. Докладите разглеждат, също така, дали е постигнато високо и трайно равнище на конвергенция, анализирайки до каква степен всяка една от държавите-членки е изпълнила следните критерии:

а) постигането на високо равнище на ценова стабилност; това се проявява, когато нивото на инфлацията се приближава най-близко до нивото на три от държавите-членки с най-добри резултати по отношение на ценовата стабилност;

б) устойчивост на държавните финанси; това се проявява при бюджет без прекомерен държавен дефицит по смисъла на член III-184, параграф 6;

в) съобразяване с нормалните граници на отклонение, предвидени от механизма на валутните курсове на Европейската парична система в продължение на най-малко две години, без девалвация на валутата спрямо еврото;

г) трайният характер на конвергенция, постигната от държавата-членка, предмет на дерогация и нейното участие в механизма на валутните курсове, който се отразява в нивото на дългосрочните лихвени проценти.

Четири критерия, посочени в настоящия параграф и съответния период, в който всеки един от тях трябва да бъде спазван, са уточнени в Протокола за критериите за конвергенция. Докладите на Комисията и на Европейската централна банка вземат предвид също така резултатите от интегрирането на пазарите, положението и развитието на платежния баланс по текущата сметка и прегледа на развитието на разходите за единица труд, както и други ценови показатели.

2. След консултиране с Европейския парламент и обсъждане в Европейския съвет, Съветът, по предложение на Комисията, приема европейско решение, което постановява кои държави-членки, предмет на дерогация, отговарят на необходимите условия, въз основа на критериите, посочени в параграф 1, и отменя изключенията за съответните държави-членки.

Съветът се произнася след получена препоръка от квалифицираното мнозинство на онези от членовете му, представляващи държавите-членки, чиято парична единица е евро. Тези членове се произнасят в срок от шест месеца след получаване от Съвета на предложението на Комисията.

Квалифицираното мнозинство се определя като поне 55 % от гласовете на останалите членове на Съвета, представляващи държавите-членки, които съставляват поне 65 % населението на участващите държави-членки. Блокиращо малцинство трябва да включва поне минималния брой от тези други членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки плюс един член, без което квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

3. Ако се вземе решение, съгласно процедурата, предвидена в параграф 2, за отмяна на дерогация, Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или решения, определящи необратимо курса, по който еврото заменя валутата на въпросната държава-членка и постановява останалите мерки, необходими за въвеждане на еврото като единна валута във въпросната държава-членка. Съветът се произнася с единодушно решение на членовете, представляващи държавите-членки, чиято парична единица е евро и съответната държава-членка, след консултиране с Европейската централна банка.

ЧЛЕН III-199

1. Ако и докато съществуват държави-членки, предмет на дерогация, и без да се засяга член III-187, параграф 1, Генералният съвет на Европейската централна банка, посочен в член 45 от устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, се учредява като трети орган за вземане на решения на Европейската централна банка.

2. Ако и докато съществуват държави-членки, предмет на дерогация, по отношение на тези държави-членки, Европейската централна банка :

- а) засилва сътрудничеството между националните централни банки;
- б) засилва координацията на паричните политики на държавите-членки с оглед осигуряване на ценова стабилност;
- в) следи за функционирането на механизма на валутните курсове;
- г) осъществява консултации по въпроси, отнасящи се до правомощията на националните централни банки и засягащи стабилността на финансовите институции и пазари;
- д) поема изпълнението на предишните функции на Европейския фонд за валутно сътрудничество, изпълнявани впоследствие от Европейския паричен институт.

ЧЛЕН III-200

Всяка държава-членка, предмет на дерогация, разглежда своята парична политика като въпрос от общ интерес. Изпълнявайки това, тя се съобразява с опита, натрупан благодарение на сътрудничеството в рамките на механизма на валутните курсове.

ЧЛЕН III-201

1. В случай на затруднения или на сериозна заплаха от затруднения в платежния баланс на държава-членка, предмет на дерогация, произтичащи било от цялостно нарушаване на стабилността на платежния ѝ баланс, било от естеството на валутата, с която тя разполага, и в частност, когато тези затруднения биха могли да застрашат функционирането на вътрешния пазар или реализирането на общата търговска политика, Комисията незабавно проучва положението във въпросната държава и действията, които държавата е предприела или които може да предприеме в съответствие с Конституцията, като използва всички средства, с които разполага. Комисията посочва мерките, които препоръчва да бъдат взети от заинтересованата държава-членка.

Ако действията, предприети от дадена държава-членка, предмет на дерогация, и мерките, предложени от Комисията, се окажат недостатъчни за преодоляване на възникналите или очертаващи се трудности, Комисията препоръчва на Съвета, след съгласуване с Икономическия и финансов комитет, предоставянето на взаимна помощ и подходящите за това методи.

Комисията информира редовно Съвета относно положението и неговото развитие.

2. Съветът приема европейски регламенти или решения за отпускане на такава взаимна помощ и определя условията и подробностите на такава помощ, които могат да са под формата на:

а) съгласувани действия в рамките на други международни организации, към които държавите-членки, предмет на дерогация, могат да се обърнат;

б) мерки, необходими за предотвратяването на затруднения в търговията, когато държавата, предмет на дерогация, преодоляваща проблеми, запазва или въвежда количествени ограничения по отношение на трети държави;

в) отпускане на ограничени кредити от други държави-членки, при условие че дадат съгласието си.

3. Ако препоръчаната от Комисията взаимна помощ не бъде одобрена от Съвета или ако оказаната взаимна помощ и взетите мерки са недостатъчни, Комисията разрешава на държавата-членка, предмет на дерогация, която е в затруднено положение, да предприеме защитни мерки, чиито условия и подробности се определят от Комисията.

Разрешението на Комисията може да бъде отменено, а условията и подробностите могат да бъдат изменени от Съвета.

ЧЛЕН III-202

1. В случай на внезапна криза в платежния баланс и ако не бъде взето незабавно европейско решение за действие по смисъла на член III-201, параграф 2, държава-членка, предмет на дерогация, може да предприеме, с предпазна цел, необходимите защитни мерки. Тези мерки трябва да са такива, че да причинят възможно най-малко смущения във функционирането на вътрешния пазар и да се ограничат само в обхвата, необходим за преодоляване на внезапните трудности, които са възникнали.

2. Комисията и останалите държави-членки трябва да бъдат информирани за тези защитни мерки най-късно в момента на влизането им в сила. Комисията може да препоръча на Съвета предоставянето на взаимна помощ съгласно член III-201.

3. Съветът по препоръка от Комисията и след консултиране с Икономическия и финансов комитет, може да приеме европейско решение, което постановява, че съответната държава-членка изменя, прекратява или отменя защитните мерки, съгласно параграф 1.

ГЛАВА III

ПОЛИТИКИ В ДРУГИ ОБЛАСТИ

РАЗДЕЛ I

ЗАЕТОСТ

ЧЛЕН III-203

Съюзът и държавите-членки, в съответствие с настоящия раздел, разработват координирана стратегия за заетостта и в частност, за поощряване на създаването на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила и пазари на труда, способни да се приспособяват и да реагират бързо спрямо развитието на икономиката, с оглед постигането на целите, посочени в член I-3.

ЧЛЕН III-204

1. Държавите-членки, посредством своите политики в областта на заетостта, допринасят за осъществяването на посочените в член III-203 цели по начин, съвместим с основните насоки на икономическите политики на държавите-членки и на Съюза, приети в приложение на член III-179, параграф 2.

2. Държавите-членки, като вземат предвид националните практики относно отговорностите на социалните партньори, считат насърчаването на заетостта за въпрос от общ интерес и координират своите действия в това отношение в рамките на Съвета, в съответствие с член III-206.

ЧЛЕН III-205

1. Съюзът допринася за постигане на висока степен на заетост, насърчвайки сътрудничеството между държавите-членки и подкрепяйки, а при нужда, допълвайки

тяхната дейност. Същевременно, той зачита изцяло правомощията на държавите-членки в тази област.

2. Целта за постигане на висока степен на заетост се взема предвид при определянето и прилагането на политиките и действията на Съюза.

ЧЛЕН III-206

1. Европейският съвет следи ежегодно положението в областта на заетостта в Съюза и приема заключения по този въпрос, въз основа на съвместен годишен доклад на Съвета и на Комисията.

2. Въз основа на заключенията на Европейския съвет, Съветът, по предложение на Комисията, приема всяка година насоки, с които държавите-членки съобразяват техните политики в областта на заетостта. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент, Комитета на регионите, Икономическия и социален комитет и Комитета по заетостта.

Тези насоки са съвместими с основните насоки, приети в приложение на член III-179, параграф 2.

3. Всяка държава-членка изпраща до Съвета и до Комисията годишен доклад за основните мерки, които е предприела за прилагане на своята политика в областта на заетостта в светлината на насоките относно заетостта, посочени в параграф 2.

4. Въз основа на докладите, посочени в параграф 3 и след като получи становището на Комитета по заетостта, Съветът извършва ежегодно в светлината на насоките в областта на заетостта преглед на прилагането на политиките в областта на заетостта на държавите-членки. Съветът, по препоръка на Комисията, може да приема препоръки, които отправя до държавите-членки.

5. Въз основа на резултатите от този преглед, Съветът и Комисията изпращат съвместен годишен доклад до Европейския съвет, относно положението в областта на заетостта в Съюза и прилагането на насоките в областта на заетостта.

ЧЛЕН III-207

Европейските закони или рамковите закони могат да постановят насърчителни действия, предназначени да поощряват сътрудничеството между държавите-членки и да подкрепят тяхната дейност в областта на заетостта, посредством инициативи, които имат за цел развитието на обмена на информация и на най-добри практики, като предоставя сравнителни анализи и съвети, но и като поощрява новаторските подходи и анализира новите подходи, в частност, прилагайки пилотни проекти. Те се приемат след съгласуване с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Такива европейски закони или рамкови закони не включват хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

ЧЛЕН III-208

Съветът, като се произнася с обикновено мнозинство, приема европейско решение за учредяване на Комитет по заетостта с консултативен характер, с цел да се насърчава координацията между държавите-членки относно политиките в областта на заетостта и пазара на труда. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

Комитетът има следните задачи:

- а) да следи развитието на положението в областта на заетостта и политиките в областта на заетостта, в рамките на Съюза и на държавите-членки;
- б) без да се накърнява член III-344, да формулира становища по искане на Съвета или на Комисията, или по собствена инициатива, и да допринася за подготовката на разискванията на Съвета, посочени в член III-206.

При изпълнение на своя мандат, Комитетът се консултира със социалните партньори.

Всяка държава-членка и Комисията назначават по двама члена на Комитета.

РАЗДЕЛ 2

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

ЧЛЕН III-209

Съюзът и държавите-членки, съзнавайки основните социални права, в частност тези, формулирани в Европейската социална харта, подписана в Торино на 18 октомври 1961 г. и в Хартата на Общността за основните социални права на работниците от 1989 г., имат за цел поощряването на заетостта, подобряването на условията на живот и труд, позволяващи тяхното хармонизиране, адекватна социална защита, социален диалог, развитие на човешките ресурси, позволяващо да се достигне високо и трайно ниво на заетост и борбата срещу социалната изолация.

За тази цел, Съюзът и държавите-членки в тяхната дейност отчитат разнообразието на националните практики, в частност в областта на договорните отношения, както и необходимостта да се запази конкурентоспособността на икономиката на Съюза.

Те считат, че едно такова развитие ще се постигне както в резултат от функционирането на вътрешния пазар, който ще благоприятства за хармонизирането на социалните системи, така и от предвидените в Конституцията процедури и сближаването на законовите, подзаконовите и административни разпоредби на държавите-членки.

ЧЛЕН III-210

1. С оглед на осъществяването на целите, посочени в член III-209, Съюзът подкрепя и допълва дейността на държавите-членки в следните области:

- а) подобряване, най-вече на работната среда с оглед опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работниците;
- б) условията на труд;
- в) социалното осигуряване и социалната закрила на работниците;
- г) закрилата на работниците в случай на прекратяване на трудовия договор;
- д) информирането и консултирането с работниците;
- е) представителството и колективната защита на интересите на работниците и на работодателите, включително и съвместното управление, при условията на параграф 6 ;
- ж) условията за наемане на работа на граждани на трети страни, които пребивават законно на територията на Съюза;
- з) интегрирането на лицата, изключени от пазара на труда, без да се накърнява член III-283;
- и) равенството между мъже и жени, а именно що се отнася до техните шансове на пазара на труда и при третирането им на работното място;
- й) борбата срещу социалното изключване;
- к) модернизирането на системите на социална закрила, без да се накърнява в).

2. За целите на параграф 1 :

- а) Европейските закони или рамковите закони могат да приемат мерки за поощряване на сътрудничеството между държавите-членки посредством инициативи, целящи увеличаване на познанията, развитие на обмена на информация и на най-добри практики, поощряване на новаторския подход и анализиране на новите подходи, с изключение на всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки;
- б) в областите, посочени в параграф 1, а) до и), европейските рамкови закони могат да установят постепенно приложими минимални изисквания, съобразно условията и техническите норми, съществуващи във всяка от държавите-членки. Тези рамкови закони избягват налагането на такива административни, финансови и правни ограничения, които биха възпрепятствали създаването и развитието на малки и средни предприятия.

Във всички случаи, европейските закони или рамковите закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

3. Чрез дерогация от параграф 2, в областите, посочени в параграф 1, в), г), е) и ж), европейските закони или рамковите закони се приемат от Съвета, който се произнася с единодушие, след консултиране с Европейския парламент, с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Съветът може, по предложение на Комисията, да приеме Европейско решение, за да направи обикновената законодателна процедура приложима за параграф 1, г), е) и ж). Той се

произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

4. Държава-членка може да възложи на социалните партньори, по тяхна съвместна молба, прилагането на европейските рамкови закони, приети в приложение на параграфи 2 и 3 или когато е уместно, прилагането на Европейски регламенти или решения, приети в съответствие с член III-212.

В този случай, тя следва да гарантира, че най-късно до датата, на която европейските рамкови закони трябва да влязат в действие, социалните партньори са приложили необходимите разпоредби посредством споразумение, като заинтересованата държава-членка трябва да вземе всякакви необходими мерки, които да ѝ позволяват по всяко време тя да бъде в състояние да гарантира постигането на резултатите, наложени от рамковия закон, регламента или решението.

5. Европейските закони и рамковите закони, приети по силата на настоящия член:

а) не засягат правото, с което се ползват държавите-членки да определят основните принципи на своите системи на социално осигуряване и не трябва да засягат значително финансовото им равновесие;

б) не могат да попречат на държава-членка да запази или да установи по-строги мерки на закрила, съвместими с Конституцията.

6. Настоящият член не се прилага по отношение на заплащане, правото на сдружаване, правото на стачки, нито правото да се наложи локаут.

ЧЛЕН III-211

1. Комисията има за задача да поощрява консултирането със социалните партньори на равнището на Съюза и приема всякакви необходими мерки, за да улесни техния диалог, като се стреми да осигури равновесие в подкрепата на страните.

2. За целите на параграф 1, Комисията, преди да направи предложения в областта на социалната политика, се консултира със социалните партньори относно възможното ориентиране на дейностите на Съюза.

3. Ако след консултирането, посочено в параграф 2, Комисията счете, че е желателна дадена дейност от страна на Съюза, тя се консултира със социалните партньори относно съдържанието на предвижданото предложение. Социалните партньори представят на Комисията становище или, когато е уместно, препоръка.

4. По повод на консултирането, посочено в параграфи 2 и 3, социалните партньори могат да информират Комисията за своето желание да започнат процеса, предвиден в член III-212, параграф 1. Продължителността на процедурата не може да надхвърля девет месеца, освен ако, по общо съгласие на заинтересованите социални партньори и Комисията, бъде решено удължаване.

ЧЛЕН III-212

1. Диалогът между социалните партньори на равнище на Съюза, може да доведе, ако те желаят, до договорни отношения, включително и споразумения.

2. Изпълнението на споразуменията, сключени на равнище на Съюза, се прилагат или съгласно процедурите и практиките, присъщи за социалните партньори и за държавите-членки или що се отнася до областите, посочени в член III-210, по съвместна молба на страните, които са ги подписали, чрез европейски регламенти или решения, приети от Съвета по предложение на Комисията. Европейският парламент се информира за това.

Когато въпросното споразумение съдържа една или няколко разпоредби, отнасящи се до една от областите, за които се изисква единодушие по смисъла на член III-210, параграф 3, Съветът се произнася с единодушие.

ЧЛЕН III-213

С оглед постигане на целите, посочени в член III-209 и без да се накърняват останалите разпоредби от Конституцията, Комисията поощрява сътрудничеството между държавите-членки и спомага за координирането на тяхната дейност във всички области на социалната политика, попадащи в обхвата на настоящия раздел, и по-точно в областите отнасящи се до:

- а) заетостта;
- б) трудовото право и условията на труд;
- в) професионално обучение и квалификационни курсове;
- г) социалното осигуряване;
- д) предотвратяването на трудовите злополуки и професионалните болести;
- е) хигиената на труда;
- ж) синдикалното право и колективното договаряне между работодатели и работниците.

За тази цел, Комисията действа в тесен контакт с държавите-членки посредством проучвания, даване на становища и организиране на консултации както за проблемите, които възникват на национално равнище, така и за онези, които попадат в компетентността на международните организации, и по-точно посредством инициативи с оглед постановяване на насоки и напътствия, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите необходими за периодичния надзор и отчитане. Европейският парламент е напълно информиран за това.

Преди да формулира предвидените в настоящия член становища, Комисията се консултира с Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-214

1. Всяка държава-членка осигурява прилагането на принципа за равно заплащане на мъжете и жените за равен труд или за труд с равна стойност.

2. За целите на настоящия член „възнаграждение” означава обичайната основна или минимална заплата или надница, както и всяка друга придобивка в пари или в натура, изплатена пряко или непряко от работодателя на работника за неговия труд.

Равното заплащане без дискриминация, основана на пола, означава:

а) че възнаграждението за един и същи труд, положен при сделна система за заплащане, се изчислява на база една и съща мерна единица;

б) че възнаграждението за труд, положен при повременна система за заплащане, е едно и също за една и съща работа.

3. Европейските закони или рамковите закони постановяват мерките, целящи осигуряване на прилагането на принципа на равни професионални възможности и равно третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и труда, включително и на принципа за равно заплащане на мъже и жени за равен труд или за труд с равна стойност. Те се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

4. За конкретното осигуряване на пълно равенство между мъже и жени в професионалния живот, принципът на равното третиране не пречи дадена държава-членка да запази или да приеме мерки, предвиждащи специфични предимства, предназначени да улеснят упражняването на дадена професионална дейност от страна на по-слабо представения пол, или да предотвратят или компенсират неизгодни положения в професионалната кариера.

ЧЛЕН III-215

Държавите-членки се стремят да запазят съществуващото съответствие между схемите на платените отпуски.

ЧЛЕН III-216

Комисията изготвя ежегодно доклад относно напредъка в осъществяване на целите, посочени в член III-209, включително демографското положение в Съюза. Тя предава този доклад на Европейския парламент, на Съвета и на Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-217

Съветът приема с обикновено мнозинство европейско решение за учредяване на Комитет за социална закрила, който има консултативен характер, с цел поощряване на сътрудничеството в областта на социалната закрила между държавите-членки и с Комисията. Съветът се произнася след консултиране с Европейския парламент.

Комитетът има за задача:

- а) да наблюдава социалното положение и развитието на политиките за социална закрила в държавите-членки и в Съюза;
- б) да улеснява обмена на информация, опит и добри практики между държавите-членки и с Комисията;
- в) без да се накърнява член III-344, да подготвя доклади, да формулира становища или да предприема други действия в областите, попадащи в неговите правомощия, или по искане на Съвета или на Комисията, или по собствена инициатива.

При изпълнение на своя мандат, Комитетът установява подходящи контакти със социалните партньори.

Всяка държава-членка и Комисията назначават по двама членове на Комитета.

ЧЛЕН III-218

Комисията определя в годишния си доклад до Европейския парламент специална глава за развитието на социалното положение в Съюза.

Европейският парламент може да изиска от Комисията да изготви доклад относно специфични проблеми, свързани със социалното положение.

ЧЛЕН III-219

1. С оглед подобряване на възможностите за наемане на работа на работниците във вътрешния пазар и по този начин, допринасяне за повишаване на жизненото равнище, се учредява Европейски социален фонд, който има за цел да способства за благоприятстване на възможностите за наемане на работа и за географската и професионална мобилност на работниците в рамките на Съюза, както и да способства за адаптирането спрямо индустриалните промени и развитието на производствените системи, в частност посредством професионалното обучение и преквалификация.

2. Фондът се управлява от Комисията. Тя се подпомага в тази задача от комитет, чийто председател е член на Комисията и който се състои от представители на държавите-членки, на синдикалните организации и на организациите на работодатели.

3. Европейските закони постановяват мерките за прилагане, отнасящи се до фонда. Тези закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

РАЗДЕЛ 3

ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

ЧЛЕН III-220

С оглед поощряване на хармоничното развитие на Съюза като цяло, Съюзът развива и следва своята дейност, стремейки се към засилване на своето икономическо, социално и териториално сближаване.

В частност, Съюзът цели да намали разминаването в равнищата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони.

Освен на съответните региони, специално внимание се обръща на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозното и постоянно природно или демографско неблагоприятно положение, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони.

ЧЛЕН III-221

Държавите-членки провеждат своята икономическа политика и я координират с оглед също така на постигане целите, посочени в член III-220. Формулировката и прилагането на политиките и дейностите на Съюза и на вътрешния пазар биват съобразени с тези цели и способстват за тяхното осъществяване. Съюзът подкрепя също така постигането на тези цели чрез дейността, която осъществява посредством структурни фондове (Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, раздел „Ориентиране“; Европейски социален фонд; Европейски фонд за регионално развитие), Европейската инвестиционна банка и останалите съществуващи финансови инструменти.

Комисията представя доклад, на всеки три години, на Европейския парламент, на Съвета, на Комитета на регионите и на Икономическия и социален комитет относно постигнатия напредък в осъществяването на икономическото, социално и териториално сближаване и относно начина, по който различните предвидени в настоящия член средства, са допринесли за това. Този доклад се допълва, при нужда, от подходящи предложения.

Европейските закони или рамковите закони могат да установят всякаква специфична мярка извън фондовете, без да се засягат мерки, приети в рамките на други области от политиките на Съюза. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-222

Европейският фонд за регионално развитие е предназначен да допринесе за коригирането на основните регионални нарушения в балансираното развитие в Съюза, посредством участие в развитието и в структурното приспособяване на изостаналите региони с оглед развитието и преориентирането на западащите индустриални региони.

ЧЛЕН III-223

1. Без да се засяга разпоредбата на член III-224, европейските закони определят задачите, приоритетните цели и организацията на структурните фондове, което може да включва

групиране на фондовете, общите правила, приложими към фондовете, както и необходимите разпоредби за осигуряване на тяхната ефективност и координацията на фондовете помежду им, както и с останалите съществуващи финансови инструменти.

Кохезионен фонд, създаден с европейски закон, допринася финансово за осъществяването на проекти в областта на околната среда и на трансевропейските мрежи в областта на транспортната инфраструктура.

Във всички случаи, европейските закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

2. Първите разпоредби относно структурните фондове и Кохезионния фонд, приети след онези, които са в сила в деня на подписването на Договора за създаване на Конституция за Европа, се установяват посредством европейски закон на Съвета. Съветът взема решение с единодушие, след като получи одобрението на Европейския парламент.

ЧЛЕН III-224

Европейските закони постановяват мерките за прилагане, отнасящи се до Европейския фонд за регионално развитие. Тези закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Що се отнася до Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, раздел „Ориентиране”, и Европейския социален фонд, разпоредбите на членове III-231 и III-219, параграф 3, се прилагат съответно.

РАЗДЕЛ 4

ЗЕМЕДЕЛИЕ И РИБАРСТВО

ЧЛЕН III-225

Съюзът определя и прилага обща политика по отношение на земеделието и рибарството.

Под „земеделски продукти” се разбират продуктите от почвата, животновъдството и рибарството, както и продуктите след първична обработка, които са пряко свързани с тези продукти. Препратките към общата селскостопанска политика или земеделието и използването на термина “земеделски” се разбират като отнасящи се, също така до рибарството, като се имат предвид особените характеристики на този сектор.

ЧЛЕН III- 226

1. Вътрешният пазар обхваща земеделието и търговията със земеделски продукти.
2. Ако друго не е предвидено в членове от III-227 до III-232, правилата, предвидени за установяването и функционирането на вътрешния пазар се прилагат по отношение на земеделските продукти.

3. Продуктите, изброени в приложение I, са предмет на разпоредбите на членове от III-227 до III-232.

4. Функционирането и развитието на вътрешния пазар по отношение на земеделските продукти, трябва да бъдат допълнени от установяването на обща селскостопанска политика.

ЧЛЕН III-227

1. Общата селскостопанска политика има за цел:

а) да увеличава производителността на земеделието, чрез развитие на техническия прогрес, осигуряване на рационалното развитие на земеделското производство, както и оптималното използване на производствените фактори, и в частност, на работната сила;

б) да осигурява по този начин справедливо жизнено равнище за земеделското население, в частност посредством повишаването на индивидуалния доход на лицата, които работят в земеделието;

в) да стабилизира на пазарите;

г) да гарантира сигурността на снабдяването;

д) да осигурява на разумни цени доставките, предназначени за потребителите.

2. При разработването на общата селскостопанска политика и на специалните методи, чието прилагане тя може да изисква, трябва да се вземат предвид:

а) специфичният характер на селскостопанската дейност, произтичащ от социалната структура на земеделието и от структурните и природни различия между различните земеделски региони;

б) необходимостта от подходящо провеждане на нужните изравнявания в степените;

в) фактът, че в държавите-членки земеделието представлява сектор, тясно свързан с икономика като цяло.

ЧЛЕН III-228

1. За постигането на целите, предвидени в член III-227, се създава обща организация на земеделските пазари.

В зависимост от продуктите тази организация приема една от следните форми:

а) общи правила в областта на конкуренцията;

б) задължителна координация между различните национални пазарни организации;

в) Европейска пазарна организация.

2. Общата организация, в една от формите, предвидени в параграф 1, може да включва всички необходими мерки за постигане на определените в член III-227 цели, а именно

регламентиране на цените, на субсидиите както за производството, така и за продажбата на различните продукти, системи за складиране и пренос, общи механизми за стабилизиране на вноса или износа.

Общата организация трябва да се ограничи в постигането на целите, посочени в член III-227 и трябва да изключва всякаква дискриминация между производители или потребители в рамките на Съюза.

Всяка обща ценова политика трябва да се основава върху общи критерии и върху единни методи за изчисление.

3. С цел да се позволи на общата организация, посочена в параграф 1, да постигне целите си, могат да бъдат създадени един или повече фондове за ориентиране и гарантиране на земеделието.

ЧЛЕН III-229

За да се позволи осъществяването на определените в член III-227 цели, в рамките на общата селскостопанска политика могат да бъдат предвидени:

- а) ефективно координиране на усилията в областта на професионалното обучение, научните изследвания и разпространението на агрономически познания, което може да включва съвместно финансирани проекти или институции,
- б) съвместни мерки за насърчаване потреблението на определени продукти.

ЧЛЕН III-230

1. Разпоредбите на раздела, отнасящи се до правилата на конкуренцията, се прилагат по отношение на производството и търговията със земеделски продукти само в определената от европейските закони или рамковите закони степен, съгласно член III-231, параграф 2, като се вземат предвид целите, посочени в член III-227.

2. Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламент или решение, разрешаващо предоставянето на помощ:

- а) за защита на стопанства в неблагоприятно положение поради структурни или природни условия,
- б) в рамките на програми за икономическо развитие.

ЧЛЕН III-231

1. Комисията представя предложения относно изготвянето и прилагането на обща селскостопанска политика, включително и замяната на националните организации с една от формите на обща организация, предвидени в член III-228, параграф 1, както и прилагането на мерките, посочени в настоящия раздел.

Тези предложения отчитат взаимната зависимост между земеделските аспекти, посочени в настоящия раздел.

2. Европейските закони или рамковите закони постановяват общата организация на земеделските пазари, предвидена в член III-228, параграф 1, както и останалите разпоредби, необходими за преследването на целите на обща външна политика в областта на земеделието и рибарството. Те се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

3. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или решения относно определянето на цените, удръжките, помощта и количествените ограничения, както и относно определянето и разпределянето на възможностите за риболов.

4. Общата организация, предвидена в член III-228, параграф 1, може да замени националните пазарни организации, съгласно условията, предвидени в параграф 2, ако:

а) общата организация предлага на държавите-членки, които се противопоставят на тази мярка и които разполагат с национална организация относно въпросното производство, равностойни гаранции за заетостта и жизненото равнище на заинтересованите производители, като се отчитат възможните промени и необходимите специализации с течение на времето, и

б) тази организация осигурява условия за търговия в Съюза, аналогични с онези, които съществуват на даден национален пазар.

5. Ако се създаде обща организация за някои суровини, преди още да съществува обща организация за съответните преработени продукти, въпросните суровини, използвани за преработени продукти, предназначени за износ за трети държави, могат да бъдат внасяни в Съюза откъм.

ЧЛЕН III-232

Когато в държава-членка дадена стока е част от национална пазарна организация или подлежи на дадени вътрешни правила с равностоен ефект, и като такава засяга конкурентното положение на подобно производство в друга държава-членка, държавите-членки налагат компенсационна такса при внос на тази стока, с произход от държавата-членка, в която съществува такава организация или вътрешни правила, освен ако въпросната държава не прилага компенсационна такса при износа.

Комисията приема европейски регламенти или решения, определящи размера на тези такси в степента, необходима за възстановяване на равновесието. Тя може също да разреши и прибягването до други мерки, като определя условията и способите на прилагането им.

РАЗДЕЛ 5

ОКОЛНА СРЕДА

ЧЛЕН III-233

1. Политиката на Съюза в областта на околната среда допринася за постигането на следните цели:

- а) опазването, защитата и подобряването на качеството на околната среда,
- б) закрилата на здравето на хората,
- в) внимателното и рационално използване на природните ресурси,
- г) насърчаване приемането на мерки на международно равнище за преодоляване на регионалните или световните проблеми в областта на околната среда.

2. Политиката на Съюза в областта на околната среда цели достигането на висока степен на защита, като се отчита разнообразието на положението в различните региони на Съюза.

Тя се основава на принципа на предпазване и превантивни действия, принципа на приоритетното коригиране още при самия източник за уврежданията върху околната среда и на принципа „замърсителят плаща“.

В този контекст, мерките за хармонизиране, отговарящи на изискванията в областта на опазването на околната среда, включват, когато е необходимо, защитна клауза, позволяваща на държавите-членки да вземат мерки, основаващи се на икономически причини, свързани с околната среда, които мерки подлежат на процедура на контрол от страна на Съюза.

3. При разработването на своята политика в областта на околната среда, Съюзът взема предвид:

- а) наличните научни и технически данни,
- б) условията в областта на околната среда в различните региони на Съюза,
- в) ползата и разходите, свързани с предприемането или липсата на дадена дейност,
- г) икономическото и социално развитие на Съюза като цяло и балансираното развитие на неговите региони.

4. В рамките на съответните им компетенции, Съюзът и държавите-членки си сътрудничат с трети страни и с компетентните международни организации. Условията и способите на сътрудничеството от страна на Съюза могат да подлежат на споразумения между Съюза и заинтересованите трети страни.

Първата алинея не накърнява компетенциите на държавите-членки относно воденето на преговори с международни организации и сключването на международни споразумения.

ЧЛЕН III-234

1. Европейските закони или рамковите закони постановяват действията, които трябва да се предприемат за постигането на целите, посочени в член III-233. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

2. Чрез дерогация от параграф 1 и без да се засяга член III-172, Съветът приема с единодушие европейски закони или рамкови закони, постановяващи:

- а) мерки предимно от данъчно естество;
- б) мерки, отнасящи се до:
 - i) териториалното устройство;
 - ii) количественото управление на водните ресурси или отнасящи се пряко или косвено до наличността на тези ресурси;
 - iii) предназначението на земите, с изключение на управлението на отпадъците;
- в) мерки, които засягат съществено избора на дадена държава-членка между различни източници на енергия и общата структура на нейното енергоснабдяване.

Съветът, по предложение на Комисията, може с единодушие да приеме европейско решение, което да направи приложима обичайната законова процедура относно въпросите, посочени в първата алинея.

Във всички случаи, Съветът се произнася след консултиране с Европейския парламент, Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

3. Европейските закони създават програми за действие с общ характер, в които се определят приоритетните за постигане цели. Тези закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

Мерките, необходими за прилагането на тези програми, се приемат съгласно условията, предвидени в параграфи 1 или 2, в зависимост от случаите.

4. Без да се накърняват някои мерки, приети от Съюза, държавите-членки осигуряват финансирането и осъществяването на политиката в областта на околната среда.

5. Без да се накърнява принципа на „замърсителят плаща“, ако дадена мярка, основаваща се на параграф 1, предполага разходи, преценени като несъразмерни за публичните власти на дадена държава-членка, тази мярка предвижда в подходяща форма:

- а) временни изключения и/или
- б) финансова подкрепа от Кохезионния фонд.

6. Защитните мерки, приети съгласно настоящия член, не представляват пречка за запазването или въвеждането от страна на всяка държава-членка на по-строги мерки за защита. Тези мерки трябва да бъдат съвместими с Конституцията. За тях се отправя уведомление до Комисията.

РАЗДЕЛ 6

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

ЧЛЕН III-235

1. С оглед поощряване на интересите и осигуряване на висока степен на защита на потребителите, Съюзът допринася за закрилата на тяхното здраве, безопасността и икономическите им интереси, както и за прилагането на тяхното право на информация, обучение и на правото им да се сдружават помежду си за защита на своите интереси.

2. Съюзът допринася за осъществяването на целите, посочени в параграф 1, посредством:

а) мерки, приети в приложение на член III-172 в рамките на осъществяването и функционирането на вътрешния пазар;

б) мерки, които подкрепят, допълват и осигуряват последователността на политиката на държавите-членки.

3. Европейските закони или рамковите закони установяват мерките, посочени в параграф 2, буква б). Тези закони се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

4. Актовете, приети в приложение на параграф 3, не могат да попречат на дадена държава-членка да запази или да изготви по-строги защитни разпоредби. Тези разпоредби трябва да бъдат съвместими с Конституцията. За тях се изпраща уведомление до Комисията.

РАЗДЕЛ 7

ТРАНСПОРТ

ЧЛЕН III-236

1. Целите на Конституцията относно въпросите, които са предмет на разпоредбите на настоящия раздел, се осъществяват в рамките на обща транспортна политика.

2. Европейските закони или рамковите закони прилагат параграф 1, като вземат предвид специалните аспекти, свързани с транспорта. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Тези европейски закони или рамкови закони установяват:

а) общи правила, приложими по отношение на международния транспорт от или към територията на държава-членка, или преминаващ през територията на една или повече държави-членки;

б) условията за допускането на непостоянно пребиваващи превозвачи в системата на националния транспорт в рамките на дадена държава-членка;

в) мерки за подобряване на безопасността на транспорта;

г) всякакви други подходящи мерки.

3. При приемането на европейските закони или рамковите закони, посочени в параграф 2, следва да се вземат предвид случаите, при които тяхното прилагане би могло сериозно да засегне жизнения стандарт и нивото на заетост в определени региони, както и експлоатацията на транспортното оборудване.

ЧЛЕН III-237

До приемането на европейските закони или рамковите закони, посочени в член III-236, параграф 2, и без единодушното приемане на европейско решение от Съвета, свързано с дерогация, никоя държава-членка не може да приема по-неблагоприятни разпоредби от действащите в тази област към 1 януари 1958 г., а за новите държави-членки към датата на тяхното присъединяване, които поставят превозвачите от другите държави-членки пряко или косвено в по-неблагоприятно положение от местните превозвачи.

ЧЛЕН III-238

Съвместими с Конституцията са помощите, които отговарят на нуждите за координация на транспорта, или представляват заплащане за определени задължения, присъщи на концепцията за обществена услуга.

ЧЛЕН III-239

Всички мерки в областта на цените и условията на транспорта, приети в рамките на Конституцията, трябва да вземат предвид икономическото положение на превозвачите.

ЧЛЕН III-240

1. По отношение на транспортните връзки в рамките на Съюза, се забранява всякакъв вид дискриминация, състояща се в прилагането от страна на превозвач на различни цени и условия за превоз на едни и същи стоки, по един и същ маршрут, според държавата по произход или местоназначението на превозваните стоки.

2. Параграф 1 не изключва възможността за приемане на други европейски закони или рамкови закони при прилагането на член III-236, параграф 2.

3. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или решения за прилагането на параграф 1. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент и Икономическия и социален комитет.

Съветът може, по-конкретно, да приема необходимите европейски регламенти и решения, даващи възможност на институциите да следят за спазването на правилото, посочено в параграф 1 и гарантиращи възможността потребителите да се ползват изцяло от него.

4. Комисията, по собствена инициатива или по искане на държава-членка, разглежда случаите на дискриминация, посочени в параграф 1 и след консултиране с всяка заинтересована държава-членка, приема в рамките на европейските регламенти и решения, посочени в параграф 3, необходимите европейски решения.

ЧЛЕН III-241

1. Прилагането, наложено от дадена държава-членка, на цени и условия, отнасящи се до превозите във вътрешността на Съюза, съдържащи какъвто и да било елемент на подкрепа или защита на интерес на едно или няколко предприятия или определени производства, се забранява, освен ако е разрешено с европейско решение на Комисията.

2. Комисията, по собствена инициатива или по молба на дадена държава-членка, разглежда цените и условията, посочени в параграф 1, вземайки най-вече предвид, от една страна, изискванията за съответстваща регионална икономическа политика, нуждите на по-слабо развитите райони, както и проблемите на райони, сериозно засегнати от политически обстоятелства, а от друга страна, отражението на тези цени и условия върху конкуренцията между различни видове транспорт.

След консултиране с всяка заинтересована държава-членка, Комисията приема необходимите европейски решения.

3. Забраната, предвидена в параграф 1, не се прилага по отношение на тарифите в рамките на конкуренцията.

ЧЛЕН III-242

Таксите или налозите, които се събират от даден превозвач при преминаването на границите, не трябва да надвишават разумна граница, като се вземат предвид действителните разходи, произтичащи от това преминаване.

Държавите-членки се стремят да намалят тези разходи.

Комисията може да отправи препоръки до държавите-членки относно прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН III-243

Разпоредбите на настоящия раздел не представляват пречка за мерките, приети във Федерална република Германия, доколкото тези мерки са необходими, за да се компенсират икономическите недостатъци, причинени от разделянето на Германия, в икономиката на някои засегнати от това разделение райони на Федералната Република. Пет години след влизането в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа, Съветът, като взема решение по предложение на Комисията, може да приеме европейско решение, което да отмени настоящия член.

ЧЛЕН III-244

Към Комисията се създава Консултативен комитет, състоящ се от експерти, определени от правителствата на държавите-членки. Комисията се консултира с Комитета в областта на транспорта, всеки път, когато счита, че това е необходимо.

ЧЛЕН III-245

1. Настоящият раздел се прилага по отношение на железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт.
2. Европейските закони или рамковите закони могат да постановят подходящи мерки относно морския и въздушния транспорт. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

РАЗДЕЛ 8

ТРАНСЕВРОПЕЙСКИ МРЕЖИ

ЧЛЕН III-246

1. За да допринесе за осъществяване на целите, посочени в членове III-130 и III-220 и за да позволи на гражданите на Съюза, на икономическите оператори, както и на регионалните и местни единици да се ползват изцяло от предимствата, произтичащи от установяването на пространство без вътрешни граници, Съюзът допринася за установяването и развитието на трансевропейски мрежи в секторите на транспортните, телекомуникационните и енергийните инфраструктури.
2. В рамките на система от отворени и конкурентни пазари, дейността на Съюза има за цел да благоприятства взаимната свързаност и оперативната съвместимост на националните мрежи, както и достъпа до тези мрежи. Той взема предвид, по-специално, необходимостта от свързване на островните региони, регионите без излаз на море и периферните региони с централните региони на Съюза.

ЧЛЕН III-247

1. С оглед осъществяване на целите, посочени в член III-246, Съюзът:
 - а) определя насоки, отнасящи се до целите, приоритетите и основните линии на действие, предвиждани в областта на трансевропейските мрежи; тези насоки определят проекти от общ интерес;
 - б) осъществява всякакви действия, които може да се окажат необходими за осигуряване на взаимодействието между мрежите, и по-точно в областта на хармонизирането на техническата стандартизация;
 - в) може да подкрепя проекти от общ интерес, поддържани от държавите-членки и определени в рамките на насоките, посочени в буква а), по-точно под формата на проучвания за изпълнимостта на гаранции по заеми или субсидиране на лихви; Съюзът може също така да допринася за финансирането в държавите-членки на специфични проекти в областта на транспортната инфраструктура посредством Кохезионния фонд.

В своите действия Съюза взема предвид потенциалната икономическа жизнеспособност на проектите.

2. Европейските закони или рамковите закони определят насоките и останалите мерки, посочени в параграф 1. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Насоките и проектите от общ интерес, които засягат територията на дадена държава-членка, изискват съгласието на тази държава-членка.

3. Държавите-членки координират помежду си, във връзка с Комисията, провежданите на национално ниво политики, които могат да имат съществено отражение върху осъществяването на целите, посочени в член III-246. Комисията може в тясно сътрудничество с държавите-членки да предприеме всякаква полезна инициатива за насърчаване на това сътрудничество.

4. Съюзът може да си сътрудничи с трети страни, с оглед насърчаване на проекти от взаимен интерес и осигуряване на оперативната съвместимост на мрежите.

РАЗДЕЛ 9

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

ЧЛЕН III-248

1. Съюзът има за цел да укрепва научните и технологични основи чрез постигането на Европейско научноизследователско пространство, в което изследователите, научните познания и технологиите се движат свободно, и да насърчава развитието на неговата конкурентоспособност, включително тази на неговата индустрия, както и да насърчава научноизследователските дейности, смятани за необходими по силата на други глави от Конституцията.

2. За целите, посочени в параграф 1, Съюзът насърчава предприятията в целия Съюз, включително малките и средни предприятия, научноизследователските центрове и университетите в техните усилия за високо качество на научните изследвания и технологично развитие. Той подкрепя техните усилия за сътрудничество, като има за цел специално да позволи на изследователите да си сътрудничат свободно отвъд границите, а на предприятията да експлоатират потенциалите на вътрешния пазар, по-специално чрез откриването на обществени поръчки на национално равнище, определянето на общи стандарти и премахването на юридическите и данъчни пречки пред това сътрудничество.

3. Всички действия на Съюза в областта на научните изследвания и технологичното развитие, включително демонстрационните проекти, се решават и осъществяват в съответствие с настоящия раздел.

ЧЛЕН III-249

За постигането на целите, посочени в член III-248, Съюзът осъществява следните действия, които допълват предприетите от държавите-членки действия:

- а) осъществяване на програми за научни изследвания, технологично развитие и демонстрация чрез насърчаване на сътрудничеството с и между предприятията, научноизследователските центрове и университетите;
- б) насърчаване на сътрудничеството на Съюза с трети страни и с международни организации, осъществено в областта на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрациите;
- в) разпространяване и оптимизиране на резултатите от действията на Съюза в областта на научните изследвания, технологично развитие и демонстрациите;
- г) стимулиране на обучението и мобилността на научните работници в Съюза.

ЧЛЕН III-250

1. Съюзът и държавите-членки координират своите действия в областта на научните изследвания и технологичното развитие, с цел да осигурят взаимната съвместимост между националните политики и политиката на Съюза.
2. Комисията може да предприеме в тясно сътрудничество с държавите-членки всякакви полезни инициативи за насърчаване на координацията, посочена в параграф 1, а именно инициативи с оглед установяване на насоки и ориентири, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на необходимите елементи за периодичен надзор и оценка. Европейският парламент е напълно информиран за това.

ЧЛЕН III-251

1. Европейските закони установяват многогодишната рамкова програма, която обобщава всички действия на Съюза. Теза закони се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

Рамковата програма:

- а) определя научните и технологични цели, които трябва да бъдат осъществени посредством действията, предвидени в член III-249 и свързаните с тях приоритети;
 - б) посочва главните насоки на тези действия;
 - в) определя максималния общ размер и способите за финансово участие на Съюза в рамковата програма, както и съответните дялове на всяка от предвидените дейности.
2. Многогодишната рамкова програма се адаптира или допълва в зависимост от промените в положението.

3. Европейски закон на Съвета установява специфични програми за въвеждане на многогодишната рамкова програма в рамките на всяка една дейност. Всяка специфична програма уточнява подробните правила за осъществяването ѝ, определя продължителността ѝ и предвижда средствата, смятани за необходими. Сборът от сумите, смятани за необходими, определени от специфичните програми, не може да превишава общия

максимален размер на сумата, определена за рамковата програма и за всяка отделна дейност. Такъв закон се приема от Съвета след консултиране с Европейския парламент и Икономическия и социален комитет.

4. Като допълнение към действията, планирани в многогодишната рамкова програма, европейските закони установяват мерки, необходими за въвеждането на Европейското научноизследователско пространство. Тези закони се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-252

1. При осъществяване на многогодишната рамкова програма, европейските закони или рамковите закони постановяват:

а) правилата за участие на предприятията, на научноизследователските центрове и университетите;

б) правилата, регламентиращи разпространението на резултатите от научните изследвания.

Тези европейски закони или рамкови закони се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

2. При осъществяването на многогодишна рамкова програма, европейските закони могат да създадат допълнителни програми, в които участват само някои държави-членки, осигуряващи своето финансиране, при евентуално участие от страна на Съюза.

Този европейски закон определя правилата, приложими спрямо допълнителните програми, а именно в областта на разпространение на знанията и на достъпа на други държави-членки. Те се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет и със съгласието на заинтересованите държави-членки.

3. При прилагането на многогодишната рамкова програма, европейските закони предвиждат със съгласието на заинтересованите държави-членки, участие в научноизследователски програми и в програми за развитие, предприети от няколко държави-членки, включително участието в структурите, създадени за изпълнението на тези програми.

Тези европейски закони се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

4. При осъществяването на многогодишната рамкова програма, Съюзът може да предвиди сътрудничество в областта на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрациите на Съюза, с трети страни или с международни организации.

Подробните условия за такова сътрудничество могат да бъдат предмет на споразумение между Съюза и заинтересованите трети страни.

ЧЛЕН III-253

Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

решения, целящи създаването на общи предприятия или всяка друга структура, необходима за доброто изпълнение на програмите за научни изследвания, технологично развитие и демонстрация на Съюза. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент и Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-254

1. С цел да насърчава научния и технически прогрес, промишлената конкурентоспособност и прилагането на своите политики, Съюзът изработва европейска политика за космическото пространство. За тази цел, той може да насърчава съвместните инициативи, да подкрепя научните изследвания и технологичното развитие и да координира усилията, необходими за проучването и използването на космическото пространство.
2. С оглед да допринесат за осъществяването на целите, посочени в параграф 1, европейските закони или рамкови закони постановяват необходимите мерки, които могат да бъдат представени под формата на Европейска програма за космическото пространство.
3. Съюзът установява всички подходящи връзки с Европейската агенция за космическото пространство.

ЧЛЕН III-255

В началото на всяка година, Комисията представя доклад пред Европейския парламент и пред Съвета. Този доклад включва информация относно действията, осъществявани в областта на научните изследвания и технологичното развитие и разпространението на резултатите от предходната година, както и относно работната програма през текущата година.

РАЗДЕЛ 10

ЕНЕРГЕТИКА

ЧЛЕН III-256

1. В рамките на осъществяването и функционирането на вътрешния пазар и предвид изискването за опазване и подобряване на околната среда, политиката на Съюза в областта на енергетиката, има за цел:
 - а) осигуряване функционирането на енергийния пазар;
 - б) гарантиране сигурността на енергоснабдяване на Съюза, и
 - в) насърчаване енергийната ефективност и икономии на енергия, както и развитието на нови и възобновяеми енергийни източници.
2. Без да се накърнява прилагането на другите разпоредби от Конституцията, в европейски закони или рамкови закони се постановяват необходимите мерки за постигането на целите, посочени в параграф 1. Такива закони се приемат след консултиране с Комитета

на регионите и с Икономическия и социален комитет.

Тези европейски закони или рамкови закони не засягат правото на дадена държава-членка да определя условията за използване на своите енергийни източници, своя избор между различните енергийни източници и общата структура на енергийното й снабдяване, без да се засяга член III-234, параграф 2, в).

3. Чрез дерогация от параграф 2, даден европейски закон или рамков закон на Съвета установява мерките, посочени в него, когато те са предимно от данъчно естество. Съветът взема решение с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ГЛАВА IV

ПРОСТРАНСТВО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-257

1. Съюзът представлява пространство на свобода, сигурност и правосъдие, като зачита основните права и различните правни системи и традиции на държавите-членки.

2. Той осигурява отсъствието на контрол на лицата на вътрешните граници и развива единна политика по въпросите на убежището, имиграцията и контрола на външните граници, която се основава на солидарността между държавите-членки и която е справедлива спрямо гражданите от трети страни. По смисъла на настоящата глава, апатридите се третираат както гражданите на трети страни.

3. Съюзът се стреми да осигурява високо равнище на сигурност, чрез мерки за предотвратяване и борба срещу престъпността, расизма и ксенофобията, мерки за координиране и сътрудничество между полицейските и съдебните органи и другите компетентни власти, както и чрез взаимното признаване на решения по наказателни дела и ако е необходимо, чрез сближаването на наказателните законодателства.

4. Съюзът улеснява достъпа до правосъдие, а именно чрез принципа на взаимното признаване на съдебните решения и извънсъдебните решения по граждански дела.

ЧЛЕН III-258

Европейският съвет определя стратегическите насоки на законодателното и оперативно планиране, в пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

ЧЛЕН III-259

Националните парламенти на държавите-членки, по отношение на законодателните инициативи и предложения, представени в рамките на раздели 4 и 5 на настоящата глава, следят за зачитането на принципа на субсидиарност, съгласно договореностите, предвидени в Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност.

ЧЛЕН III-260

Без да се накърняват членове от III-360 до III-362, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или решения, установяващи условията, чрез които държавите-членки, в сътрудничество с Комисията, оценяват обективно и безпристрастно привеждането в изпълнение, от страна на властите на държавите-членки, на политиките на Съюза, посочени в настоящата глава, и по-точно с оглед да се благоприятства за пълното прилагане на принципа на взаимното признаване. Европейският парламент и националните парламенти на държавите-членки се информират за съдържанието и резултатите от оценката.

ЧЛЕН III-261

В рамките на Съвета се създава постоянен комитет, чиято цел е да осигурява вътре в Съюза насърчаването и засилването на оперативното сътрудничество в областта на вътрешната сигурност. Без да се накърнява член III-344, той подпомага координирането на дейността на компетентните органи на държавите-членки. Представителите на съответните органи, службите и агенциите на Съюза могат да бъдат приобщени към работата на комитета. Европейският парламент и националните парламенти на държавите-членки се информират за неговата работа.

ЧЛЕН III-262

Разпоредбите на настоящата глава не засягат упражняването на отговорностите, които носят държавите-членки по отношение на поддържането на обществения и правов ред и опазването на вътрешната сигурност.

ЧЛЕН III-263

Съветът приема европейски регламенти за осигуряване на административното сътрудничество между компетентните служби на държавите-членки в областите, посочени в настоящата глава, както и между тези служби и Комисията. Той се произнася по предложение на Комисията, без да се засяга член III-264 и след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-264

Актовете, посочени в раздели 4 и 5, заедно с европейските регламенти, посочени в член III-263, които осигуряват административното сътрудничество в областите, обхванати от тези раздели, се приемат:

- а) по предложение на Комисията, или
- б) по инициатива на една четвърт от държавите-членки.

РАЗДЕЛ 2

ПОЛИТИКИ НА КОНТРОЛ ПО ГРАНИЦИТЕ, ПРАВО НА УБЕЖИЩЕ И ИМИГРАЦИЯ

ЧЛЕН III-265

1. Съюзът развива политика, която има за цел:
 - а) осигуряване на липсата на всякакъв контрол на всички лица, без оглед на тяхното гражданство, когато те преминават вътрешните граници;
 - б) осигуряване на контрол на лицата и ефективното наблюдаване при преминаване на външните граници;
 - в) постепенно въвеждане на интегрирана система за управление на външните граници.
2. За целите на параграф 1, европейските закони или рамковите закони постановяват мерки, относно:
 - а) общата визова политика и други документи за краткосрочно пребиваване;
 - б) контрола, на който подлежат лицата, преминаващи външните граници;
 - в) условията, при които гражданите на трети страни могат да се движат свободно в рамките на Съюза за кратък период от време;
 - г) необходимите мерки за постепенното установяване на интегрирана система за управление на външните граници;
 - д) липсата на контрол на лицата, без оглед на тяхната националност, когато преминават вътрешните граници.
3. Настоящият член не накърнява компетенциите на държавите-членки относно географското определяне на техните граници съгласно международното право.

ЧЛЕН III-266

1. Съюзът разработва обща политика относно даването на убежище, допълнителна закрила и временна закрила, целяща да се даде подходящ статут на всеки гражданин на трета страна, който се нуждае от международна закрила и да се гарантира зачитането на принципа на „забрана за връщане”. Тази политика трябва да бъде съгласувана с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола от 31 януари 1967 г. относно статута на бежанците, както и с другите съответни договори.
2. За целите на параграф 1, европейските закони или рамковите закони постановяват мерките относно обща европейска система за даване на убежище, която съдържа:
 - а) единен статут относно даването на убежище на гражданите на трети страни, валиден в целия Съюз;

- б) единен статут относно субсидиарната закрила на гражданите на трети страни, които без да се ползват от европейско убежище, се нуждаят от международна закрила;
- в) обща система за временна закрила на изселници в случай на масова изселническа вълна;
- г) общи процедури за предоставяне и отнемане на единния статут за убежище или за субсидиарна закрила;
- д) критерии и механизми за определянето коя държава-членка отговаря за разглеждането на дадена молба за убежище или за субсидиарна закрила;
- е) стандарти относно условията за приемане на лица, търсещи убежище или субсидиарна закрила;
- ж) партньорство и сътрудничество с трети страни с оглед направляване притока от лица, търсещи убежище или субсидиарна или временна закрила.

3. В случай, че една или повече държави-членки са изправени пред извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани от трети страни, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или решения, постановяващи временни мерки в полза на една или повече от засегнатите държави-членки. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-267

1. Съюзът развива обща имиграционна политика, целяща да гарантира, на всички етапи, ефективно управление на миграционните вълни, справедливо третиране на гражданите на трети страни, които пребивават законно в държавите-членки, както и предотвратяване и засилени мерки за борба срещу незаконната имиграция и трафика на хора.
 2. За целите на параграф 1, европейските закони или рамковите закони установяват мерки в следните области:
 - а) условията за влизане и пребиваване, както и мерките относно издаване от държавите-членки на дългосрочни визи и разрешения за пребиваване, включително с цел събиране на семейства;
 - б) определянето на правата на гражданите на трети страни, пребиваващи законно в дадена държава-членка, включително и условията относно свободата на движение и пребиваване в другите държави-членки;
 - в) незаконната имиграция и неразрешеното пребиваване, включително отстраняването и репатрирането на пребиваващите без разрешение лица;
 - г) борбата срещу трафика на хора, и по-специално на жени и деца.
 3. Съюзът може да сключва с трети страни споразумения относно връщането в държавата по произход или месторождение на граждани на трети страни, които не отговарят
- 12004V-Constitution ЦПП-редактиран

или вече не отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на една от държавите-членки.

4. Европейските закони или рамковите закони могат да постановяват мерки за поощряване и подкрепа на дейността на държавите-членки за насърчаване на интеграцията на граждани от трети страни, пребиваващи законно на тяхната територия, с изключение на хармонизирането на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

5. Настоящият член не засяга правото на държавите-членки да определят степента на прием относно гражданите на трети страни, с произход от трети страни на тяхната територия с цел да търсят работа като заети или самостоятелно заети лица .

ЧЛЕН III-268

Политиките на Съюза, представени в настоящия раздел и тяхното прилагане се ръководят от принципа на солидарността и на справедливото разпределение на отговорностите между държавите-членки, включително и във финансовата област. Когато е необходимо, актовете на Съюза, приети по силата на настоящия раздел, съдържат подходящи мерки за прилагането на този принцип.

РАЗДЕЛ 3

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

ЧЛЕН III-269

1. Съюзът развива съдебно сътрудничество по граждански дела, имащи трансгранични последици, основаващо се върху принципа на взаимното признаване на съдебните решения и решенията по извънсъдебни дела. Това сътрудничество може да включва приемането на мерки за сближаване на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

2. За целите на параграф 1, европейските закони или рамковите закони постановяват мерки, по-специално, когато е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар, целящи да гарантират:

- а) взаимното признаване, между държавите-членки, на съдебните решения и на решенията по извънсъдебни дела и тяхното изпълнение;
- б) трансгранично уведомяване за съдебните и извънсъдебните актове;
- в) съвместимостта на приложимите правила в държавите-членки относно колизия на законите и юрисдикциите;
- г) сътрудничество при събирането на доказателства;
- д) ефективен достъп до правосъдие;

е) премахването на препятствията за правилното протичане на гражданските производства, като при нужда се насърчава съвместимостта на правилата относно гражданските производства, прилагани в държавите-членки;

ж) развиване на алтернативни методи за разрешаване на споровете;

з) подкрепа в обучението на магистрати и съдебни служители.

3. Чрез дерогация от параграф 2, мерките относно семейното право, имащи трансгранични последици, се постановяват с европейски закон или рамков закон на Съвета. Съветът взема решение с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме европейско решение, определящо аспектите на семейното право с трансгранични последици, които биха могли да бъдат предмет на обикновена законодателна процедура. Съветът взема решение с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

РАЗДЕЛ 4

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

ЧЛЕН III-270

1. Съдебното сътрудничество по наказателни дела в Съюза се основава върху принципите на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения и включва сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в областите, посочени в параграф 2 и в член III-271.

Европейските закони или рамковите закони постановяват мерките, които имат за цел:

а) установяването на правила и процедури с цел осигуряване на признаването, в целия Съюз, на всички видове присъди и съдебни решения;

б) предотвратяване и разрешаване на спорове за компетентност между държавите-членки;

в) подкрепят обучението на магистрати и съдебни служители;

г) улесняване на сътрудничеството между съдебните или еквивалентни власти на държавите-членки във връзка с наказателните производства и изпълнението на решения.

2. С цел да улесни взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, както и на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателни дела с трансгранично измерение,

европейските рамкови закони могат да установят минимални правила. Тези правила отчитат различията между правните традиции и системи на държавите-членки.

Те се отнасят до:

- а) взаимната допустимост на доказателства между държавите-членки;
- б) правата на отделните лица в наказателно производство;
- в) правата на жертвите на престъпност;
- г) други специфични аспекти на наказателното производство, които Съветът предварително определя чрез европейско решение; за приемането на такова решение Съветът взема решение с единодушие след одобрение на Европейския парламент.

Приемането на минималните правила, посочени в настоящия параграф, не пречи на държавите-членки да запазят или да въведат закрита на отделните лица на по-високо равнище.

3. В случай, че член на Съвета счете, че европейски рамков проектозакон, посочен в параграф 2, би засегнал основни аспекти от наказателноправната система на неговата държава, той може да изиска Европейският съвет да бъде сезиран във връзка с рамковия проектозакон. В такъв случай процедурата, посочена в член III-396, следва да се суспендира. След дискусия, в срок до четири месеца от това суспендиране, Европейският съвет:

- а) отнася проектозакона обратно до Съвета, който прекратява суспендирането на процедурата, посочена в член III-396, или
- б) изисква от Комисията или от групата държави-членки, от които произхожда проектозаконът, да подадат нов проектозакон; в такъв случай, се счита, че първоначално предложеният акт не е бил приет.

4. В случай, че до края на периода, посочен в параграф 3, Европейският съвет не се е произнесъл или, в случай, че до 12 месеца от подаването на нов проектозакон, съгласно изискванията на параграф 3, б) европейски рамков закон не е бил приет, и най-малко една трета от държавите-членки желае да установи засилено сътрудничество, основаващо се на въпросния рамков проектозакон, те уведомяват Европейския парламент, Съвета и Комисията за това.

В такъв случай, пълномощията да се процедира в засилено сътрудничество, посочени в членове I-44, параграф 2 и III-419, параграф 1, се считат за предоставени и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

ЧЛЕН III-271

1. Европейските рамкови закони могат да установят минимални правила относно квалифицирането на наказуеми деяния и определянето на санкции в областта на особено тежки престъпления с трансгранично измерение, произтичащо от естеството или последиците на тези деяния или от особена необходимост за общо противодействие.

Тези области на престъпност са следните: тероризъм, трафик на хора и сексуална експлоатация на жени и деца, незаконен трафик на наркотици, незаконен трафик на оръжия, пране на пари, корупция, фалшифициране на платежни средства, компютърна престъпност и организирана престъпност.

В зависимост от развитието на престъпността, Съветът може да приеме европейско решение за определяне на други области на престъпност, които съвпадат с критериите, посочени в настоящия параграф. Той се произнася с единодушие след одобрение на Европейския парламент.

2. Ако сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в областта на наказателното право се окаже необходимо, за да гарантира ефективното прилагане на политика на Съюза в област, в която са приети мерки за хармонизиране, европейските рамкови закони могат да установят минимални правила относно квалифицирането на наказуемите деяния и определянето на санкции в съответната област. Без да се накърнява член III-264, тези рамкови закони се приемат съгласно същата процедура, която се прилага за приемането на въпросните мерки за хармонизиране.

3. В случай, че член на Съвета счете, че европейски рамков проектозакон, посочен в параграфи 1 и 2, би засегнал основни аспекти от наказателноправната система на неговата държава, той може да изиска Европейският съвет да бъде сезиран във връзка с рамковия проектозакон. В такъв случай когато процедурата, посочена в член III-396 е приложима, тя следва да се суспендира. След дискусия, в срок до четири месеца от това суспендиране, Европейският съвет:

а) отнася проектозакона обратно до Съвета, който прекратява суспендирането на процедурата, посочена в член III-396, когато тя се прилага, или

б) изисква от Комисията или от групата държави-членки, от които произхожда проектозаконът, да подадат нов проектозакон; в такъв случай, се счита, че първоначално предложеният акт не е бил приет.

4. В случай, че до края на периода, посочен в параграф 3, Европейският съвет не се е произнесъл или, в случай, че до 12 месеца от подаването на нов проектозакон съгласно изискванията на параграф 3, буква б), европейски рамков закон не е бил приет и най-малко една трета от държавите-членки желае да установи засилено сътрудничество, основаващо се на въпросния рамков проектозакон, те уведомяват Европейския парламент, Съвета и Комисията за това.

В такъв случай, пълномощията да се процедира в засилено сътрудничество, посочени в членове I-44, параграф 2 и III-419, параграф 1, се считат за предоставени и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

ЧЛЕН III-272

Европейските закони или рамковите закони могат да установят мерки за насърчаване и подкрепа на дейността на държавите-членки в областта на предотвратяването на престъпността, с изключение на хармонизирането на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

ЧЛЕН III-273

1. Задачата на Евроюст е да подкрепи и да засили координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и преследване по отношение на сериозната престъпност, засягаща две или повече държави-членки, или изискваща съвместно преследване, въз основа на извършените оперативни действия и предоставената от органите на държавите-членки и от Европол информация.

В този контекст, европейските закони определят структурата, функционирането, областта на действие и задачите на Евроюст. Тези задачи могат да включват:

- а) започването на наказателни разследвания, както и предложение да се започне преследване, провеждани от компетентните национални органи, по-точно онези, които се отнасят до правонарушения срещу финансовите интереси на Съюза;
- б) координацията на разследванията и преследванията, посочени в буква а);
- в) засилването на съдебното сътрудничество, включително чрез разрешаването на спорове за компетентност и чрез тясно сътрудничество с Европейската съдебна мрежа.

Европейските закони определят условията за участие на Европейския парламент и на националните парламенти при оценяване действията на Евроюст.

2. В рамките на преследванията, представени в параграф 1, и без да се накърнява член III-274, официалните действия по съдебни процедури се извършват от компетентните национални длъжностни лица.

ЧЛЕН III-274

1. В борбата с престъпленията, свързани с финансовите интереси на Съюза, европейски закон на Съвета може да учреди Европейска прокуратура на основата на Евроюст. Съветът се произнася с единодушие след одобрение от страна на Европейския парламент.

2. Европейската прокуратура е компетентна при извършване на издирване, наказателно преследване и предаване на съдебните власти на извършителите и съучастниците в тежки престъпления, по целесъобразност в сътрудничество с Европол, както и при правонарушения, засягащи финансовите интереси на Съюза, както са определени от европейския закон, предвиден в параграф 1. Тя упражнява пред компетентните юрисдикции на държавите-членки функциите по обвинението във връзка с тези правонарушения.

3. Европейският закон, посочен в параграф 1, определя общите правила, приложими по отношение на Европейската прокуратура, условията за изпълнение на функциите ѝ, процедурните правила, приложими спрямо действията ѝ, както и онези, които уреждат приемливостта на доказателствата и правилата, приложими по отношение съдебния контрол на процесуалните мерки, които тя прилага при изпълнението на своите функции.

4. Европейският съвет може, по същото време или впоследствие, да приеме европейско решение за изменение на параграф 1 с цел да се разширят правомощията на Европейската прокуратура по отношение на борбата с тежките престъпления с трансгранично измерение и за изменение съответно на параграф 2 що се отнася до извършителите и съучастниците в тежки престъпления, които засягат няколко държави-членки. Европейският съвет взема решение с единодушие, след като е получил одобрение от страна на Европейския парламент

и след консултиране с Комисията.

РАЗДЕЛ 5

ПОЛИЦЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН III-275

1. Съюзът разгръща полицейско сътрудничество, което обединява всички компетентни органи на държавите-членки, включително полицейските служби, митническите органи и други специализирани правоприлагащи служби, специализирани в областта на предотвратяването, разкриването и разследването на наказателни престъпления.
2. За целите на параграф 1, европейските закони или рамковите закони могат да постановят мерки относно:
 - а) събирането, натрупването, обработването, анализа и обмена на съответната информация;
 - б) подпомагане в областта на обучението на служители, както и сътрудничеството в областта на обмен на служители, в оборудването и в изследванията в областта на криминалистиката;
 - в) общите следствени методи, свързани с разкриването на тежки форми на организирана престъпност.
3. Европейски закон или рамков закон на Съвета може да постанови мерки относно оперативното сътрудничество между органите, посочени в настоящия член. Съветът се произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-276

1. Задачата на Европол е да подкрепи и подсили дейността на полицейските власти и други правоприлагащи служби на държавите-членки, както и взаимното им сътрудничество в предотвратяването и борбата с тежката престъпност, засягаща две или повече държави-членки, с тероризма и формите на престъпност, засягащи общ интерес, обхванат от политика на Съюза.
2. Европейските закони определят структурата, функционирането, областта на действие и задачите на Европол. Тези задачи могат да включват:
 - а) събирането, натрупването, обработването, анализа и обмена на информации, предавани по-точно от властите на държавите-членки или от трети страни или органи;
 - б) координирането, организирането и осъществяването на разследване и оперативни действия, провеждани съвместно с компетентните власти на държавите-членки или в рамките на съвместни следствени екипи в определени случаи в сътрудничество с Евроюст.

Европейските закони определят също така начините за контрол на действията на Европол от 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

страна на Европейския парламент, съвместно с националните парламенти.

3. Всяко оперативно действие на Европол трябва да бъде извършвано във връзка и със съгласието на властите на държавата-членка или на държавите, чиято територия е засегната. Прилагането на принудителни мерки е от изключителната компетентност на съответните национални власти.

ЧЛЕН III-277

Европейски закон или рамков закон на Съвета определя условията и границите, в които компетентните власти на държавите-членки, посочени в членове III-270 и III-275 могат да действат на територията на друга държава-членка във връзка и със съгласието на властите на тази държава. Съветът се произнася с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ГЛАВА V

ОБЛАСТИ, В КОИТО СЪЮЗЪТ МОЖЕ ДА ПРЕДПРИЕМА ДЕЙСТВИЯ ПО КООРДИНИРАНЕ, ДОПЪЛВАНЕ ИЛИ ПОДКРЕПА

РАЗДЕЛ 1

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

ЧЛЕН III-278

1. При определянето и осъществяването на всички политики и действия на Съюза, се гарантира висока степен на опазване на човешкото здраве.

Действията на Съюза, допълващи националните политики, са насочени към подобряването на общественото здраве, предотвратяването на болестите и заразите при хората, както и отстраняване източниците на опасността за физическото и психично здраве. Тази дейност включва също:

- а) борбата със сериозните заболявания, като се насърчават изследванията, свързани с техните първопричини, предаването и предотвратяването им, както и информацията и обучението в областта на здравеопазването;
- б) наблюдение на тежките трансгранични заплахи за здравето, навременното предупреждение в случай на такива заплахи и борбата с тях.

Съюзът допълва действията на държавите-членки с цел намаляване на вредното въздействие на наркотиците върху здравето, включително посредством информация и превенция.

2. Съюзът насърчава сътрудничеството между държавите-членки в областите, посочени в настоящия член и при необходимост подкрепя техните действия. Той насърчава, по-специално, сътрудничеството между държавите-членки за подобряване взаимната допълняемост на техните здравни служби по трансграничните райони.

Държавите-членки координират помежду си, във връзка с Комисията, своите политики и програми в областите, посочени в параграф 1. Комисията може да приеме, в тясна връзка с държавите-членки, всякаква полезна инициатива за поощряване на тази координация, а именно чрез инициативи с оглед установяване на насоки и ориентири, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на необходимите елементи за периодичен надзор и оценка. Европейският парламент получава пълна информация за това.

3. Съюзът и държавите-членки благоприятстват сътрудничеството с трети страни и с компетентните международни организации в областта на общественото здраве.

4. Чрез дерогация от член I-12, параграф 5 и член I-17, а) и в съответствие с член I-14, параграф 2, к), европейските закони или рамковите закони допринасят за осъществяването на целите, посочени в настоящия член, постановявайки следните мерки за преодоляване на общите проблеми на сигурността:

а) мерки, определящи високи стандарти за качество и безопасност на органите и веществата от човешки произход, на кръвта и кръвните продукти; тези мерки не могат да попречат на държава-членка да запази или да установи по-строги мерки на закрила;

б) мерки във ветеринарната и фитосанитарната област, имащи за непосредствена цел опазване на общественото здраве;

в) мерки, фиксиращи високи стандарти за качество и мерки за безопасност на медицинските продукти и апаратурата за медицински цели;

г) мерки относно надзора на тежките трансгранични заплахи за здравето, навременното предупреждение в случай на такива заплахи и борбата с тях.

Такива европейски закони или рамкови закони се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

5. Европейските закони или рамковите закони могат също така да постановят насърчителни мерки, имащи за цел опазване и подобряване на човешкото здраве и борба с тежките трансгранични заплахи за здравето, както и мерки, които имат за непосредствена цел опазването на човешкото здраве по отношение на употребата на тютюн и злоупотребата с алкохол, с изключение на всякакво хармонизиране на законовите и подзаконови разпоредби на държавите-членки. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

6. Съгласно настоящия член, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме също така и препоръки.

7. Действията на Съюза в областта на общественото здраве са съобразени изцяло с отговорностите на държавите-членки в областта на организирането и предоставянето на здравни услуги и медицинска помощ. Отговорностите на държавите-членки включват управлението на медицинските служби и медицинската помощ, както и разпределянето на ресурсите, които са им предоставени. Мерките, посочени в параграф 4, а), не накърняват националните разпоредби относно донорството или използването за медицински цели на органи и кръв.

РАЗДЕЛ 2

ПРОМИШЛЕННОСТ

ЧЛЕН III-279

1. Съюзът и държавите-членки се грижат за осигуряването на необходимите условия за конкурентоспособността на промишлеността на Съюза.

С оглед на това, в съответствие със системата на отворени и конкурентни пазари, тяхната дейност има за цел:

- а) да ускори адаптирането на индустрията към структурните промени;
- б) да насърчава създаването на благоприятна среда за инициатива и за развитието на предприятията в целия Съюз, и най-вече малките и средни предприятия;
- в) да насърчава благоприятна среда за сътрудничество между предприятията;
- г) да благоприятства за по-добрата експлоатация на промишления потенциал на политиките в областта на новаторството, на научноизследователската дейност и на технологичното развитие.

2. Държавите-членки се консултират взаимно, с участието на Комисията, и доколкото е необходимо, координират своите действия. Комисията може да предприеме всякаква полезна инициатива за поощряване на тази координация, а именно инициативи с оглед установяване на насоки и ориентири, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на необходимите елементи за периодичен надзор и оценка. Европейският парламент е напълно информиран за това.

3. Съюзът допринася за осъществяването на целите, посочени в параграф 1, посредством политиките и действията, които той изпълнява по силата на други разпоредби на Конституцията. Европейските закони или рамковите закони могат да постановят специфични мерки в подкрепа на действията, извършвани в държавите-членки за постигане на целите, посочени в параграф 1 без всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки. Те се приемат след консултиране с Икономическия и социален комитет.

Настоящият раздел не представлява основа за въвеждането, от страна на Съюза, на каквато и да е мярка, можеща да доведе до нарушаване на конкуренцията или съдържаща данъчни разпоредби, или разпоредби отнасящи се до правата и интересите на заетите лица.

РАЗДЕЛ 3

КУЛТУРА

ЧЛЕН III-280

1. Съюзът допринася за разцвета на културите на държавите-членки при зачитане на националното и регионалното им многообразие и популяризиране на общото им културно наследство.

2. Действията на Съюза имат за цел да насърчават сътрудничеството между държавите-членки и при необходимост, да подкрепят и допълват техните действия в следните области:

а) подобряване на познаването и разпространението на културата и историята на европейските народи;

б) съхранение и опазване на културното наследство от европейско значение;

в) културен обмен без търговски цели,

г) художествена и литературна творческа дейност, включително и в аудиовизуалния сектор.

3. Съюзът и държавите-членки насърчават сътрудничеството с трети страни и с компетентните международни организации в областта на културата, и в частност със Съвета на Европа.

4. Съюзът взема предвид културните аспекти в своите действия, по силата на други разпоредби от Конституцията, с цел по-конкретно зачитане и поощряване на разнообразието на своите култури.

5. За да допринесат за осъществяване на целите, посочени в настоящия член:

а) европейските закони или рамковите закони постановяват насърчителни мерки, с изключение на всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите;

б) Съветът, по предложение на Комисията, приема препоръки.

РАЗДЕЛ 4

ТУРИЗЪМ

ЧЛЕН III-281

1. Съюзът допълва действията на държавите-членки в сектора на туризма, по-специално чрез насърчаване конкурентноспособността в този сектор на предприятията в Съюза.

За тази цел, действията на Съюза се насочват към:

а) окуражаване създаването на благоприятна среда за развитие на предприятия в този сектор;

б) насърчаване сътрудничеството между държавите-членки, по-специално чрез обмен на

добри практики;

2. Европейските закони или рамкови закони установяват специфични мерки за допълване действията в рамките на държавите-членки за постигане на целите, посочени в настоящия член, с изключение хармонизация на законовите и административни разпоредби на държавите-членки.

РАЗДЕЛ 5

ОБРАЗОВАНИЕ, МЛАДЕЖ, СПОРТ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

ЧЛЕН III-282

1. Съюзът допринася за развитието на качествено образование, като насърчава сътрудничеството между държавите-членки и при необходимост, като подкрепя и допълва тяхната дейност. Той зачита изцяло отговорността на държавите-членки относно съдържанието на преподаването и организирането на образователната система, както и тяхното културно и езиково многообразие.

Съюзът допринася за поощряване на ролята на спорта в европейския живот, като има предвид неговата социална и възпитателна функция и факта, че той се основава на доброволното участие.

Дейността на Съюза има за цел :

- а) да развива европейското измерение в образованието, в частност, посредством преподаването и разпространението на езиците на държавите-членки;
- б) да насърчава мобилността на студентите и на преподавателите, включително като насърчава академичното признаване на дипломите и на периодите на обучение;
- в) да поощрява сътрудничеството между учебните заведения;
- г) да развива обмена на информация и на опит по въпроси, които са общи за образователните системи на държавите-членки;
- д) да насърчава развитието на обмена между младежите и между социалните възпитатели и да насърчава участието на младежите в демократичния живот в Европа;
- е) да поощрява развитието на дистанционното обучение;
- ж) да разгръща европейското измерение в спорта, поощрявайки справедливостта при състезанията и сътрудничеството между спортните организации, както и закриляйки физическата и морална неприкосновеност на спортистите, и най-вече на младите спортисти.

2. Съюзът и държавите-членки благоприятстват сътрудничеството с трети страни и с компетентните международни организации в областта на образованието и спорта, и в частност със Съвета на Европа.

3. За да допринесат за осъществяването на посочените в настоящия член цели:

а) европейските закони или рамковите закони постановяват насърчителни действия, без всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и с Икономическия и социален комитет.

б) Съветът, по предложение на Комисията, приема препоръки.

ЧЛЕН III-283

1. Съюзът прилага политика на професионално обучение, която подкрепя и допълва действията на държавите-членки, като същевременно зачита изцяло отговорността на държавите-членки за съдържанието и организирането на професионалното обучение.

Дейността на Съюза има за цел:

а) да улеснява приспособяването към индустриалните промени, а именно, посредством професионалното обучение и преквалификация;

б) да подобрява началното и продължаващо професионално обучение, с цел улесняване на професионалната интеграция и преквалификация на пазара на труда;

в) да улеснява достъпа до професионалното обучение и да благоприятства мобилността на инструкторите и на обучаваните лица и най-вече на младите хора;

г) да стимулира сътрудничеството в областта на обучението между учебни заведения или заведенията за професионално обучение и предприятия;

д) да развива обмена на информация и на опит по въпроси, които са общи за системите на обучение на държавите-членки.

2. Съюзът и държавите-членки насърчават сътрудничеството с трети страни и с компетентните международни организации в областта на професионалното обучение.

3. За да допринесат за постигането на целите, посочени в настоящия член:

а) Европейските закони или рамковите закони постановяват необходимите мерки с изключение на всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки. Те се приемат след консултиране с Комитета на регионите и Икономическия и социален комитет.

б) Съветът, по предложение на Комисията, приема препоръки.

РАЗДЕЛ 6

ГРАЖДАНСКА ЗАЩИТА

ЧЛЕН III-284

1. Съюзът поощрява сътрудничеството между държавите-членки с оглед засилване на ефективността на системите за предотвратяване и защита от природни и причинени от човека бедствия.

Дейността на Съюза има за цел:

а) да подкрепя и допълва дейността на държавите-членки на национално, регионално и местно равнище, в областта на превенцията на рисковете, при подготовката на техния персонал за гражданска защита и при намесата в случай на природно или причинено от човека бедствие в рамките на Съюза;

б) да поощрява оперативното бързо и ефективно сътрудничество между националните служби за гражданска защита;

в) да насърчава съвместимостта на действията на международно равнище в областта на гражданската защита.

2. Европейските закони или рамковите закони постановяват необходимите мерки, които да допринесат за осъществяването на целите, посочени в параграф 1, без всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

РАЗДЕЛ 7

АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН III-285

1. Ефективното прилагане на правото на Съюза от страна на държавите-членки, което е основно условие за правилното функциониране на Съюза, се счита за въпрос от взаимен интерес.

2. Съюзът може да подкрепи усилията, положени от държавите-членки за подобряване на техния административен капацитет за прилагане на правото на Съюза. Тази дейност може да се състои именно в улесняване обмена на информация и на служители, както и подкрепяне на програмите за обучение и квалификация. Никоя държава-членка не е задължена да прибегва до тази подкрепа. Европейските закони постановяват необходимите за тази цел мерки без всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

3. Разпоредбите на настоящия член не засягат задължението на държавите-членки за прилагане на правото на Съюза, нито прерогативите и задълженията на Комисията. Те не засягат също така и останалите разпоредби на Конституцията, които предвиждат административно сътрудничество между държавите-членки, както и между държавите-членки и Съюза.

ДЯЛ IV

АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ

ЧЛЕН III- 286

1. Неевропейските страни и територии, които поддържат специални отношения с Дания, Франция, Нидерландия и Обединеното кралство, се асоциират към Съюза. Тези страни и територии, наричани по-нататък „страни и територии”, са изброени в приложение II.

Настоящият дял се прилага по отношение на Гренландия, при спазване на специфичните разпоредби от Протокола относно договореностите за Гренландия.

2. Целта на асоциирането е поощряването на икономическото и социално развитие на страните и териториите и установяването на тесни икономически връзки между тях и Съюза.

Асоциирането трябва на първо място да благоприятства за защита на интересите и просперитета на жителите на тези страни и територии с оглед те да достигнат икономическото, социално и културно развитие, към което се стремят.

ЧЛЕН III-287

Асоциирането има следните цели:

а) държавите-членки прилагат по отношение на търговията със страните и териториите същия режим, който прилагат помежду си по силата на Конституцията,

б) всяка страна или територия прилага по отношение на търговията си с държавите-членки и с останалите държави и територии, същия режим, който прилага по отношение на европейската държава, с която поддържа специални отношения,

в) държавите-членки допринасят за инвестициите, необходими за прогресивното развитие на тези страни и територии,

г) за инвестициите, които се финансират от Съюза, участието в търговете и доставките е открито при равни условия за всички физически и юридически лица, които са граждани на държава-членка или на една от държавите и териториите,

д) в отношенията между държавите-членки и страните и териториите, правото на установяване на гражданите и дружествата се регулира в съответствие с разпоредбите на подраздел 2 от раздел 2 на глава I от дял III, отнасящи се до свободата на установяване, и съгласно процедурите, установени в настоящия подраздел, въз основа на недискриминация и съобразно всички актове, приети съгласно член III-291.

ЧЛЕН III-288

1. Митата върху вноса в държавите-членки на стоки с произход от страните и териториите се забраняват в съответствие със забраната на обмитяването между държавите-членки съгласно разпоредбите, предвидени в Конституцията.

2 Митата върху вноса във всяка държава или територия от държавите-членки или от

останалите държави или територии се забранява съгласно разпоредбите на член III-151, параграф 4.

3. Независимо от това, държавите и териториите могат да събират мита, които отговарят на нуждите на тяхното развитие и индустриализация или осигуряват приходи за техния бюджет.

Митата, посочени в алинея първа, не могат да превишават стойността на митата, с които се облага вноса на продукти от държавата-членка, с която всяка държава или територия поддържа специални отношения.

4. Параграф 2 не се прилага по отношение на държавите и териториите, които поради особените международни задължения, с които са обвързани, вече прилагат недискриминационна митническа тарифа.

5. Въвеждането или промяната в митата, с които се облагат внасяните в държавите и териториите стоки, не трябва да води, правно или фактически, до пряка или косвена дискриминация между вноса от различните държави-членки.

ЧЛЕН III-289

Ако митническите стойности, прилагани по отношение на стоките от трета държава при влизането в дадена държава или територия предвид прилагането на разпоредбите на член III-288, параграф 1 са от такова естество, че да предизвикват нарушаване на търговията в ущърб на някоя от държавите-членки, последната може да поиска от Комисията да предложи на останалите държави-членки да предприемат необходимите мерки за преодоляване на това положение.

ЧЛЕН III-290

Съгласно разпоредбите, отнасящи се до общественото здраве, обществената сигурност и обществения ред, свободата на движение в държавите-членки на работниците от държавите и териториите, и на работниците от държавите-членки в държавите и териториите, се регулира от актовете, приети съгласно член III-291.

ЧЛЕН III-291

Съветът приема с единодушие, въз основа на придобития опит в рамките на асоциирането на държавите и териториите към Съюза, европейски закони, рамкови закони, регламенти и решения относно подробните правила и процедурите за асоцииране на страните и териториите към Съюза. Тези закони и рамкови закони се приемат след консултиране с Европейския парламент.

ДЯЛ V

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I

РАЗПОРЕДБИ С ОБЩО ПРИЛОЖЕНИЕ

ЧЛЕН III-292

1. Дейността на Съюза на международната сцена се базира върху основополагащите принципи за неговото създаване, развитие и разширяване, които той цели да насърчава в останалата част от света: демокрацията, принципите на правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитане на принципите на устава на Организацията на Обединените нации и на международното право.

Съюзът се стреми да развива отношения и да изгражда партньорство с трети страни и с международните, регионалните или световни организации, които споделят принципите, посочени в алинея 1. Той благоприятства за многостранното разрешаване на общите въпроси, в частност в рамките на Организацията на Обединените нации.

2. Съюзът определя и провежда общи политики и действия, и допринася за осигуряването на висока степен на сътрудничество във всички области на международните отношения, с цел:

а) опазване на ценностите, основните му интереси, сигурността, независимостта и целостта му;

б) утвърждаване и укрепване на демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и принципите на международното право;

в) опазване на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност, съгласно целите и принципите на Хартата на Организацията на Обединените нации, принципите на Заключителния акт от Хелзинки и целите на Парижката харта, включително онези, отнасящи се до външните граници;

г) подкрепа на устойчивото развитие в икономически и социален план и в областта на опазването на околната среда в развиващите се страни, с основна цел премахване на бедността;

д) насърчаване на интеграцията на всички държави в световната икономика, включително чрез прогресивно премахване на ограниченията пред международната търговия;

е) допринасяне за изработване на международни мерки за опазване и подобряване на качеството на околната среда и устойчивото управление на световните природни ресурси, с цел осигуряване на устойчиво развитие;

ж) подпомагане на населението, държавите и регионите, пострадали от природни или причинени от човека бедствия; и

з) спомагане за развитието на международна система, основана на засиленото многостранно сътрудничество и доброто глобално управление.

3. Съюзът зачита принципите и следва целите, изброени в параграфи 1 и 2 при изготвянето и прилагането на различните области на неговата външна дейност, обхваната от настоящия дял, както и във външните аспекти на другите си политики.

Съюзът осигурява единството между различните области на своята външна дейност и между тях и другите си политики. Съветът и Комисията, подпомагани от министъра на външните работи на Съюза, осигуряват това единство и си сътрудничат с тази цел.

ЧЛЕН III-293

1. Въз основа на принципите и целите, изброени в член III-292, Европейският съвет определя стратегическите интереси и цели на Съюза.

Европейските решения на Европейския съвет относно стратегическите интереси и цели на Съюза се отнасят до общата външна политика и политика на сигурност, както и до други области от външната дейност на Съюза. Те могат да касаят отношенията на Съюза с конкретна държава или регион, или да имат тематичен подход. Те определят тяхната продължителност и средствата, които Съюзът и държавите-членки трябва да вложат.

Европейският съвет се произнася с единодушие по препоръка на Съвета, приета от него съгласно условията, предвидени за всяка област. Европейските решения на Европейския съвет се прилагат съгласно процедурите, предвидени в Конституцията.

2. Министърът на външните работи на Съюза, по отношение на общата външна политика и политиката на сигурност, и Комисията по отношение на останалите области на външна дейност могат да представят съвместни предложения пред Съвета.

ГЛАВА II

ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-294

1. В рамките на принципите и целите на своята външна дейност, Съюзът определя и прилага обща външна политика и политика на сигурност, обхващаща всички области на външната политика и политиката на сигурност.

2. Държавите-членки подкрепят активно и безрезервно общата външна политика и политиката на сигурност, в дух на лоялност и взаимна солидарност.

Държавите-членки работят съвместно за укрепването и развитието на взаимната политическа солидарност между тях. Те се въздържат от всякакво действие, противоречащо на интересите на Съюза, или което би могло да навреди на неговата ефективност, в ролята му на обединяваща сила в международните отношения.

Съветът и министърът на външните работи следят за спазването на тези принципи.

3. Съюзът провежда общата външна политика и политика на сигурност като:
 - a) определя общите насоки;
 - б) приема европейски решения, определящи:
 - i) действията на Съюза;
 - ii) позициите на Съюза;
 - iii) договореностите за прилагането на европейските решения, посочени в точки i) и ii);
 - в) укрепва системното сътрудничество между държавите-членки при провеждането на тяхната политика.

ЧЛЕН III-295

1. Европейският съвет определя общите насоки на общата външна политика и политиката на сигурност, включително и въпросите, които имат отражения в областта на отбраната.

Ако международното развитие го изисква, председателят на Европейския съвет свиква извънредно заседание на Европейския съвет с цел да определи стратегическите насоки на политиката на Съюза по отношение на това развитие.

2. Съветът приема европейски решения, необходими за определянето и прилагането на общата външна политика и политиката на сигурност, въз основа на общите насоки и стратегически линии, определени от Европейския съвет.

ЧЛЕН III-296

1. Министърът на външните работи на Съюза, който председателства Съвета по външните работи, допринася чрез своите предложения за подготовката на общата външна политика и политиката на сигурност и осигурява прилагането на европейските решения, приети от Европейския съвет и Съвета.

2. По отношение на въпросите, отнасящи се до Общата външна политика и политиката на сигурност, Съюзът се представлява от министъра на външните работи на Съюза. Той води политическия диалог с трети страни от името на Съюза и изразява позицията на Съюза в международните организации, както и на международните конференции.

3. При изпълнението на своите функции, министърът на външните работи на Съюза се подпомага от Европейска служба за външна дейност. Тази служба работи съвместно с дипломатическите служби на държавите-членки и включва длъжностни лица от съответните служби на Генералния секретариат на Съвета и на Комисията, както и персонал от националните дипломатически служби на държавите-членки. Организирането и функционирането на Европейската служба за външна дейност се установяват с европейско

решение на Съвета. Съветът взема решение по предложение на Министъра на външните работи на Съюза след консултиране с Европейския парламент и след като е получил съгласието на Комисията.

ЧЛЕН III-297

1. Когато международно положение изисква оперативно действие от страна на Съюза, Съветът приема необходимите европейски решения. Тези решения определят целите, обхвата, средствата, които трябва да се предоставят на Съюза, както и условията за осъществяването на действието и ако е необходимо, неговата продължителност.

Ако настъпи промяна в обстоятелствата, имаща явно отражение върху въпрос, който е предмет на такова европейско решение, Съветът преразглежда принципите и целите на това действие и приема необходимите европейски решения.

2. Европейските решения, посочени в параграф 1, обвързват държавите-членки при заемането на позиция от тяхна страна и при провеждането на тяхната дейност.

3. За всяко заемане на позиция или всяко национално действие, съгласно европейско решение, посочено в параграф 1, следва да се предостави информация от съответните държави-членки в срокове, които позволяват, при необходимост, предварително консултиране в рамките на Съвета. Задължението за предварителното уведомяване не се прилага относно мерките, които само се транспонират на национално равнище на такива европейски решения.

4. В случай на крайна необходимост, свързана с развитието на положението и при невъзможност за преразглеждане на европейското решение съгласно втората алинея от параграф 1, държавите-членки могат да вземат необходимите мерки в зависимост от спешността на проблема, като отчитат общите цели на това решение. Съответната държава-членка, уведомява незабавно Съвета за тези мерки.

5. В случай на сериозни затруднения при прилагането на дадено европейско решение по смисъла на настоящия член, държава-членка сезира Съвета, който ги обсъжда и търси подходящото им разрешаване. Тези разрешения не могат да противоречат на целите на действието, нито да вредят на неговата ефективност.

ЧЛЕН III-298

Съветът приема европейски решения, които определят подхода на Съюза по определен въпрос от географско или тематично естество. Държавите-членки гарантират съответствието на техните национални политики с позициите на Съюза.

ЧЛЕН III-299

1. Всяка държава-членка, министърът на външните работи на Съюза, или министърът с подкрепата на Комисията може да сезира Съвета по всеки въпрос, отнасящ се до общата външна политика и политиката на сигурност и да му представи предложения.

2. В случаите, изискващи бързо решение, министърът на външните работи на Съюза

свиква извънредно заседание на Съвета, било служебно, било по искане на дадена държава-членка в срок от четиридесет и осем часа или в случай на абсолютна необходимост, в по-кратък срок.

ЧЛЕН III-300

1. Европейските решения, посочени в настоящата глава, се приемат от Съвета, който се произнася с единодушие.

Всеки член на Съвета, който се въздържа от гласуване, може да придружи своето въздържане с формална декларация. В такъв случай, той не е задължен да прилага европейското решение, но приема, че това решение задължава Съюза. В духа на взаимна солидарност, въпросната държава-членка се въздържа от всякакво действие, което би могло да противоречи на действието на Съюза, основаващо се на това решение или да го възпрепятства, като останалите държави-членки зачитат нейната позиция. Ако членовете на Съвета, които придружават своето въздържане от гласуване с такава декларация, представляват поне една трета от държавите-членки, съставляващи поне една трета от населението на Съюза, решението не се приема.

2. Чрез дерогация от параграф 1, Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство:

а) когато приема европейски решения, отнасящи се до действия и позиции на Съюза въз основа на европейско решение на Европейския съвет относно стратегическите интереси и цели на Съюза, както е посочено в член III-293, параграф 1;

б) когато приема европейско решение относно действие или позиция на Съюза по предложение от министъра на външните работи, представено вследствие на конкретна молба, която Европейският съвет му е отправил по собствена инициатива или по инициатива на министъра;

в) когато приема европейско решение, което въвежда европейско решение, определящо действие или позиция на Съюза;

г) когато приема европейско решение, относно определянето на специален представител съгласно член III-302.

Ако член на Съвета заяви, че поради жизнено важни посочени от него причини, свързани с националната политика, той възнамерява да се противопостави на приемането на решение, което трябва да бъде прието с квалифицирано мнозинство, гласуването не се провежда. Министърът на външните работи на Съюза би трябвало да потърси в тясно сътрудничество със заинтересованата държава-членка, приемливо за нея решение. Съветът, като се произнася с квалифицирано мнозинство, може да поиска от Европейския съвет да бъде сезиран по въпроса с цел взимане на европейско решение с единодушие.

3. В съответствие с член I-40, параграф 7, Европейският съвет може да приеме с единодушие европейско решение, постановяващо, че Съветът следва да се произнася с квалифицирано мнозинство в случаите, различни от тези, посочени в параграф 2 от настоящия член.

4. Параграфи 2 и 3 не се прилагат за решенията, имащи последици във военната област или в областта на отбраната.

ЧЛЕН III-301

1. Когато Съюзът е определил общ подход по смисъла на член I-40, параграф 5, министърът на външните работи на Съюза и министрите на външните работи на държавите-членки координират действията си в рамките на Съвета.
2. Дипломатическите представителства на държавите-членки и делегациите на Съюза в трети страни и в международните организации си сътрудничат и допринасят за формулирането и прилагането на общ подход, посочен в параграф 1.

ЧЛЕН III-302

Съветът може да назначи, по предложение на министъра на външните работи на Съюза, специален представител, на който се предоставя мандат във връзка с определени политически въпроси. Специалният представител изпълнява мандата си под ръководството на министъра на външните работи на Съюза.

ЧЛЕН III-303

Съюзът може да сключва споразумения с една или няколко държави или международни организации в областите, обхванати от настоящата глава.

ЧЛЕН III-304

1. Министърът на външните работи на Съюза се консултира и информира Европейския парламент в съответствие с член I-40, параграф 8 и член I-41, параграф 8. Той гарантира, че възгледите на Европейския парламент са взети предвид надлежно. Специалните представители могат да участват в информирането на Европейския парламент.
2. Европейският парламент може да отправя въпроси или да формулира препоръки към Съвета и министъра на външните работи на Съюза. Два пъти в годината той провежда дебат относно осъществения напредък в прилагането на общата външна политика и политиката на сигурност, включително и обща външна политика в областта на сигурността и отбраната.

ЧЛЕН III-305

1. Държавите-членки координират дейността си в международните организации и по време на международни конференции. Те отстояват позициите на Съюза на тези форуми. Министърът на външните работи на Съюза организира тази координация.

В международните организации и по време на международни конференции, в които не участват всички държави-членки, участващите държави отстояват позициите на Съюза.

2. В съответствие с член I-16, параграф 2 държавите-членки, представени в международни организации или международни конференции, в които не участват всички държави-членки, информират отсъстващите държави, както и министъра на външните

работи на Съюза, за всеки въпрос от общ интерес.

Държавите-членки, които също са членки на Съвета за сигурност на Организацията на Обединените нации, действат съгласувано и изчерпателно информират за това останалите държави-членки и министъра на външните работи на Съюза. Държавите-членки, които са членки на Съвета за сигурност, ще защитават, при изпълнение на техните функции, позициите и интересите на Съюза, без да се накърняват отговорностите, с които са натоварени по силата на устава на Организацията на Обединените нации.

Когато Съюзът определя позиция по определена тема, включена в дневния ред на Съвета за сигурност на Организацията на Обединените нации, държавите-членки, които заседават в него, поставят искане министърът на външните работи да бъде поканен, за да изложи позицията на Съюза.

ЧЛЕН III-306

Дипломатическите и консулските представителства на държавите-членки и делегациите на Съюза в трети страни и в международни конференции, както и техните представители в международните организации, си сътрудничат, за да гарантират спазването и прилагането на европейските решения, определящи позициите и действията на Съюза, приети съгласно настоящата глава. Те засилват сътрудничеството си, като обменят информация и извършват съвместни оценки.

Те допринасят за прилагане на разпоредбите, посочени в член I-10, параграф 2, буква в), относно правото на закрила на европейските граждани на територията на трети страни, както и за приетите мерки съгласно разпоредбите на член III-127.

ЧЛЕН III-307

1. Без да се засягат разпоредбите на член III-344, Комитетът по политика и сигурност следи международното положение в областите, отнасящи се до общата външна политика и политиката на сигурност и допринася за определяне на политиките, като издават становища до Съвета, по искане от негова страна, по искане на министъра на външните работи на Съюза или по собствена инициатива. Той следи също така за прилагане на договорените политики, без да се накърняват правомощията на министъра на външните работи на Съюза.

2. Съгласно разпоредбите на настоящата глава, Комитетът по политика и сигурност упражнява, под ръководството на Съвета и на министъра на външните работи на Съюза, политическия контрол и стратегическото ръководство на операциите за управление на кризи, така както са определени в член III-309.

Съветът може да упълномощи Комитета, за целите на дадена операция за управление на кризи и през целия период на тяхното времетраене, да взема подходящи мерки относно политическия контрол и стратегическото ръководство на операцията.

ЧЛЕН III-308

Прилагането на общата външна политика и политиката на сигурност не засяга прилагането на процедурите и обхвата на правомощията на институциите, определени от Конституцията

за упражняването на компетенциите на Съюза, изброени в членове от I-13 до I-15 и член I-17.

По същия начин прилагането на политиките, посочени в тези членове, не засягат прилагането на процедурите и обхвата на правомощията на институциите, определени от Конституцията за упражняването на компетенциите на Съюза съгласно настоящата глава.

РАЗДЕЛ I

ОБЩА ПОЛИТИКА ЗА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

ЧЛЕН III-309

1. Задачите, посочени в член I-41, параграф 1, при които Съюзът може да прибегне до използването на граждански и военни средства, включват съвместни действия в областта на разоръжаването, хуманитарните и евакуационни мисии, мисии за съвет и помощ във военната област, мисии за предотвратяване на конфликти и поддържане на мира, мисиите на военни сили за управление на кризи, включително умиротворителните мисии и стабилизиращи обстановката операции след края на конфликти. Всички тези мисии могат да допринесат за борбата срещу тероризма, включително чрез помощта, оказвана на трети страни, за да се борят с тероризма на своята територия.

2. Съветът приема европейски решения относно задачите, посочени в параграф 1, като определя техните цели и обхват, както и общите условия за осъществяването им. Министърът на външните работи на Съюза, под ръководството на Съвета и в тясна и постоянна връзка с Комитета за политика и сигурност, следи за координацията на гражданските и военни аспекти на тези мисии.

ЧЛЕН III-310

1. В рамките на европейските решения, приети съгласно разпоредбите на член III-309, Съветът може да повери осъществяването на дадена задача на група от държави-членки, които разполагат с необходимите възможности и желаят да се включат в дадената мисия. Тези държави-членки, заедно с министъра на външните работи на Съюза, се споразумяват помежду си относно ръководенето на мисията.

2. Държавите-членки, които участват в мисията, информират редовно Съвета за напредъка в осъществяването ѝ по тяхна собствена инициатива или по молба на друга държава-членка. Тези държави незабавно информират Съвета, в случай че осъществяването на мисията има значителни последици или изисква изменения на целта, обхвата и условията, определени за мисията в европейските решения, посочени в параграф 1. В такива случаи Съветът приема необходимите европейски решения.

ЧЛЕН III-311

1. Агенцията за развитие на отбранителни способности, изследвания, отбранителна аквизиция и въоръжаване (Европейска агенция за отбрана), създадена с член I-41, параграф 3, поставена под ръководството на Съвета, има следната задача:

- а) да допринася за определяне целите относно военни възможности на държавите-членки и да оцени спазването на поетите от държавите-членки ангажименти относно тези възможности;
- б) да поощрява хармонизирането на оперативните нужди и приемането на методи за ефективно и съвместимо снабдяване;
- в) да предлага многостранни проекти за изпълнение на целите в областта на военните възможности, да осигурява координирането на програмите, изпълнявани от държавите-членки и управлението на специфични програми за сътрудничество;
- г) да подкрепя научните изследвания в областта на отбранителните технологии, координирането и планирането на съвместни изследователски дейности и разработки на технически решения, съответстващи на бъдещи оперативни нужди;
- д) да допринася за определянето, ако е необходимо, и за прилагането, на всяка полезна мярка за укрепване на производствената и технологичната база в областта на отбраната и подобряване ефективността на военните разходи.

2. Европейската агенция за отбрана е отворена за всички държави-членки, които желаят да участват в нея. Съветът, с квалифицирано мнозинство, приема европейско решение, определящо статута, седалището и правилника за дейността на Агенцията. Това решение взема предвид степента на ефективно участие в действията на Агенцията. В рамките на Агенцията се сформират специфични групи, обединяващи държави-членки, които осъществяват съвместни проекти. Агенцията изпълнява своите задачи, като при необходимост запазва връзка с Комисията.

ЧЛЕН III-312

1. Държавите-членки, които желаят да участват в постоянното структурно сътрудничество съгласно член I-41, параграф 6, които отговарят на критериите и са поели ангажименти в областта на военните възможности, определени в Протокола за постоянното структурно сътрудничество, уведомяват Съвета и министъра на външните работи на Съюза за тяхното намерение.

2. В рамките на 3 месеца след уведомлението, посочено в параграф 1, Съветът приема европейско решение, което установява структурирано сътрудничество и определя списъка на участващите държави-членки. Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство след консултиране с министъра на външните работи на Съюза.

3. Всяка държава-членка, която, на по-късен етап, желае да участва в постоянното структурирано сътрудничество уведомява за намерението си Съвета и Министъра на външните работи на Съюза.

Съветът приема европейско решение, което потвърждава участието на въпросната държава-членка, която отговаря на критериите и изпълнява ангажиментите, посочени в членове 1 и 2 от Протокола за постоянното структурирано сътрудничество. Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство след консултиране с министъра на външните работи на Съюза. В

гласуването участват само членове на Съвета, които представляват участващите държави-членки.

Квалифицирано мнозинство се определя като най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки, обхващащи най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращо малцинство трябва да включва най-малко минимален брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, като при липса на такова, квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

4. В случай, че участваща държава-членка престане да отговаря на критериите или вече не е в състояние да изпълнява ангажиментите си, посочени в членове 1 и 2 от Протокола за постоянното структурирано сътрудничество, Съветът може да приеме европейско решение, което суспендира участието на въпросната държава-членка.

Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство. В гласуването участват само членове на Съвета, които представляват участващите държави-членки с изключение на въпросната държава-членка.

Квалифицирано мнозинство се определя като най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки, обхващащи най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращо малцинство трябва да включва най-малко минимален брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, като при липса на такова, квалифицираното мнозинство се обявява за постигнато.

5. Всяка участваща държава-членка, която желае да се оттегли от постоянното структурирано сътрудничество уведомява за намерението си Съвета, който взема под внимание преустановяването на участие на въпросната държава-членка.

6. Европейските решения и препоръки на Съвета в рамките на постоянното структурирано сътрудничество, различни от предвидените в параграфи 2 до 5, се приемат с единодушие. За целите на настоящия параграф, единодушие се конституира само от гласовете на представителите на участващите държави-членки.

РАЗДЕЛ 3

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-313

1. Административните разходи на институциите, произтичащи от разпоредбите, посочени в настоящата глава, са за сметка на бюджета на Съюза.

2. Оперативните разходи, произтичащи от прилагането на въпросните разпоредби, също са за сметка на бюджета на Съюза, с изключение на разходите, свързани с операции, имащи последици във военната сфера или в областта на отбраната и в случаите, за които Съветът взема различно решение.

Когато определен разход не е за сметка на бюджета на Съюза, той остава за сметка на държавите-членки, в зависимост от съответния размер на брутния национален продукт, освен ако Съветът, не приеме различно решение за това. Що се отнася до разходите, свързани с операции, имащи последици във военната сфера или в областта на отбраната, държавите-членки, чиито представители в Съвета са отправили формална декларация по смисъла на член III-300, параграф 1, алинея втора, не се задължават да участват в тяхното финансиране.

3. Съветът приема европейско решение, постановяващо специфичните процедури за гарантиране на бърз достъп до заделените средства от бюджета на Съюза, предназначени за спешно финансиране на инициативи в рамките на общата външна политика и политика на сигурност и в частност за подготовка на мисиите, посочени в член I-41, параграф 1 и член III-309. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

Подготовката на мисиите, посочени в член I-41, параграф 1 и член III-309, които не са за сметка на бюджета на Съюза, се финансират от начален фонд, съставен от вноски на държавите-членки.

Съветът приема с квалифицирано мнозинство, по предложение на министъра на външните работи на Съюза, европейски решения, постановяващи:

- а) процедурите за сформирани и финансиране на началния фонд, в частност, сумите отпуснати на фонда;
- б) процедурите за управление на началния фонд;
- в) процедурите за финансов контрол.

Когато мисията, планирана в съответствие с член I-41, параграф 1 не може да бъде за сметка на бюджета на Съюза, Съветът упълномощава министъра на външните работи на Съюза да използва този фонд. Министърът на външните работи на Съюза докладва пред Съвета относно изпълнението на това поръчение.

ГЛАВА III

ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

ЧЛЕН III-314

Като установява митнически съюз в съответствие с член III-151, Съюзът допринася, в съответствие с общия интерес, за хармоничното развитие на световната търговия, за постепенното премахване на ограниченията пред международната търговия и чуждестранните преки инвестиции, и за намаляването на митническите и други бариери.

ЧЛЕН III-315

1. Общата търговска политика се основава на единни принципи, а именно по отношение на промяна на тарифните ставки, сключването на тарифни и търговски споразумения

относно търговията със стоки и услуги, и търговските аспекти на интелектуалната собственост, чуждестранните преки инвестиции, постигане на уеднаквяване на мерките за либерализация, експортната политика, както и мерките за защита на търговията и по-специално онези, които трябва да се предприемат в случай на дъмпинг или на субсидии. Общата търговска политика се провежда съгласно принципите и целите на външното действие на Съюза.

2. Европейските закони постановяват мерките, определящи рамката за изпълнение на общата търговска политика.

3. Когато трябва да се водят преговори и да се сключват споразумения с една или повече държави или международни организации, се прилага член III-325 при спазване на специалните разпоредби на този член.

Комисията представя препоръки на Съвета, който я упълномощава да започне необходимите преговори. Съветът и Комисията са длъжни да следят за постигането на съвместимост между сключените споразумения и вътрешните политики и правила на Съюза.

Тези преговори се водят от Комисията, която се консултира със специален комитет, назначен от Съвета, за да я подпомага в тази задача и в рамките на директивите, които Съветът може да ѝ отправи. Комисията докладва редовно на специалния комитет, както и на Европейския парламент относно хода на преговорите.

4. Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство за воденето на преговори и сключването на споразуменията, посочени в параграф 3.

По отношение на воденето на преговори и сключването на споразумения в областта на търговията с услуги и търговските аспекти на интелектуалната собственост, както и по отношение на чуждестранните преки инвестиции, Съветът се произнася с единодушие, когато такива споразумения съдържат разпоредби, съгласно които се изисква единодушие за приемането на вътрешни правила.

Съветът се произнася с единодушие и относно преговорите и сключването на споразумения:

а) в областта на търговията с културни и аудиовизуални услуги, когато съществува риск тези споразумения да засегнат културното и езиково многообразие на Съюза;

б) в областта на търговията със социални, образователни и здравни услуги, когато има опасност тези споразумения сериозно да нарушат националната организация на такива услуги и да засегнат отговорността на държавите-членки да ги предоставят.

5. Преговорите и сключването на международни споразумения в областта на транспорта се уреждат от разпоредбите на раздел 7, глава III от дял III и на член III-325.

6. Упражняването на компетенциите, предоставени от настоящия член в областта на общата търговска политика, не засяга разграничаването на компетенциите между Съюза и държавите-членки, и не води до хармонизиране на законовите или подзаконовите разпоредби на държавите-членки, доколкото Конституцията изключва такова хармонизиране.

ГЛАВА IV

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ И ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ

РАЗДЕЛ 1

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЦЕЛ РАЗВИТИЕ

ЧЛЕН III-316

1. Политиката на Съюза в областта на сътрудничеството с цел развитие се води в рамките на принципите и целите на външната дейност на Съюза. Политиките на Съюза и на държавите-членки в областта на сътрудничеството с цел развитие взаимно се допълват и подсилват.

Основната задача на политиката на Съюза в областта на сътрудничеството с цел развитие е намаляването и като крайна цел изкореняването на бедността. Съюзът взема предвид целите на сътрудничеството с цел развитие при осъществяване на политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни.

2. Съюзът и държавите-членки спазват задълженията и вземат предвид целите, които са одобрили в рамките на Организацията на Обединените нации и другите компетентни международни организации.

ЧЛЕН III-317

1. Европейските закони или рамковите закони постановяват необходимите мерки за прилагане на политиката на сътрудничество с цел развитие, които може да се отнасят до многогодишни програми за сътрудничество с развиващите се страни или програми с тематичен подход.

2. Съюзът може да сключва с трети страни и с компетентните международни организации споразумения, необходими за осъществяването на целите, посочени в членове III-292 и III-316.

Първата алинея не засяга компетенциите на държавите-членки по отношение воденето на преговори в международни органи и сключването на международни споразумения.

3. Европейската инвестиционна банка допринася съгласно условията, предвидени в устава ѝ, за прилагането на мерките, посочени в параграф 1.

ЧЛЕН III-318

1. За да насърчават взаимното допълване и ефективността на техните действия, Съюзът и държавите-членки координират своите политики в областта на сътрудничеството с цел развитие и се консултират относно програмите си за оказване на помощ, включително в рамките на международните организации и по време на международни конференции. Те могат да предприемат съвместно действие. Държавите-членки дават своя принос, ако е необходимо, за осъществяването на програмите на Съюза за помощ.

2. Комисията може да предприеме всякаква полезна инициатива, за да насърчи координацията, посочена в параграф 1.

3. В рамките на съответните им области на компетентност, Съюзът и държавите-членки си сътрудничат с трети страни и с компетентните международни организации.

РАЗДЕЛ 2

ИКОНОМИЧЕСКО, ФИНАНСОВО И ТЕХНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

ЧЛЕН III-319

1. Без да се засягат останалите разпоредби на Конституцията и в частност членове от III-316 до III-318, Съюзът прилага мерки в областта на икономическото, финансовото и техническо сътрудничество, включително и оказва помощ, по-специално във финансовата област, с трети страни, различни от развиващите се страни. Тези мерки са в съответствие с политиката на развитие на Съюза и се провеждат съгласно принципите и целите на външната му дейност. Мерките на Съюза и на държавите-членки взаимно се допълват и подсилват.

2. Европейските закони и рамковите закони постановяват необходимите мерки за прилагането на разпоредбите на параграф 1.

3. В рамките на съответните им области на компетентност, Съюзът и държавите-членки си сътрудничат с трети страни и с компетентните международни организации. Договореностите за сътрудничество със Съюза могат да бъдат предмет на споразумения между Съюза и трети заинтересовани страни.

Разпоредбите на алинея първа не засягат компетенциите на държавите-членки да водят преговори в международни органи и да сключват споразумения.

ЧЛЕН III-320

Когато ситуацията в трета страна налага спешна финансова помощ от Съюза, Съветът, по предложение на Комисията, приема необходимите европейски решения.

РАЗДЕЛ 3

ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ

ЧЛЕН III-321

1. Действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ се осъществяват съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза. Тези действия имат за цел оказването на *ad hoc* съдействие, помощ и закрила на населението на трети страни, жертва на природни

бедствия или предизвикани от човека катастрофи, за да се посрещнат нуждите в хуманитарната област, произтичащи от тези различни ситуации. Действията на Съюза и на държавите-членки взаимно се допълват и подсилват.

2. Действията в областта на хуманитарната помощ се осъществяват съгласно принципите на международното право и съгласно принципите на непристрастност, неутралитет и недискриминация.

3. Европейските закони и рамковите закони постановяват мерките, определящи условията, при които се осъществяват действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ.

4. Съюзът може да сключва с трети страни и с компетентните международни организации всякакви споразумения, които спомагат за постигането на целите, посочени в параграф 1 и в член III-292.

Първата алинея не накърнява компетенциите на държавите-членки по отношение воденето на преговори в международни органи и сключването на международни споразумения.

5. За да се установи рамка за съвместен принос на младите европейски граждани към действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ, се създава Европейски доброволен корпус за хуманитарна помощ. Европейските закони определят правилата и процедурите за функционирането му.

6. Комисията може да предприеме всякаква полезна инициатива, за да насърчи координацията между действията на Съюза и тези на държавите-членки с цел да засили ефективността и взаимното допълване на мерките на Съюза и на националните мерки за хуманитарна помощ.

7. Съюзът гарантира координирането и съгласуваността на хуманитарните му действия с действията на международните организации и органи, в частност тези, които влизат в системата на Организацията на Обединените нации.

ГЛАВА V

ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ

ЧЛЕН III-322

1. Когато европейско решение, прието по силата на глава II, предвижда преустановяването или ограничаването, изцяло или частично, на икономическите и финансови отношения с една или няколко трети страни, Съветът, като се произнася с квалифицирано мнозинство, по съвместно предложение на министъра на външните работи на Съюза и на Комисията, приема необходимите европейски регламенти или решения. Той информира Европейския парламент за това.

2. Когато европейско решение, прието по силата на глава II, предвижда това, Съветът може да приеме ограничителни мерки съгласно процедурата, посочена в параграф 1, по отношение на физически или юридически лица, групи или недържавни образувания.

3. Актовете посочени в настоящия член включват необходимите разпоредби за правни гаранции.

ГЛАВА VI

МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

ЧЛЕН III- 323

1. Съюзът може да сключва споразумения с една или няколко трети страни или международни организации, когато Конституцията предвижда това или когато сключването на такова споразумение е необходимо за осъществяването на някоя от целите, определени от Конституцията, в рамките на политиките на Съюза и ако това е предвидено в някой от правнозадължителните актове на Съюза или може да засегне общите правила или да измени техния обхват.

2. Сключените от Съюза споразумения обвързват институциите на Съюза и държавите-членки.

ЧЛЕН III-324

Съюзът може да сключва споразумения за асоцииране с една или няколко трети страни или международни организации. С тези споразумения се създава асоцииране, характеризиращо се с взаимни права и задължения, общи действия и специални процедури.

ЧЛЕН III-325

1. Без да се накърняват особените разпоредби на член III-315, споразуменията между Съюза и трети страни или международни организации се договарят и се сключват съгласно следната процедура.

2. Съветът дава разрешение за започване на преговорите, приема насоки за преговорите и разрешава подписването на споразуменията и ги сключва.

3. Комисията или министърът на външните работи на Съюза в случаите, когато споразумението се отнася изключително или предимно до общата външна политика и политиката за сигурност, представя препоръки до Съвета, който приема европейско решение, разрешаващо започването на преговорите в зависимост от предвидените споразумения, като се назначава преговарящ за Съюза или ръководител на преговарящия екип.

4. Съветът може да отправи насоки до преговарящия и да определи специален комитет, с който да се консултира в хода на преговорите.

5. Съветът, по предложение на преговарящия, приема европейско решение, с което се разрешава подписване на споразумението и ако е необходимо, временното му прилагане

преди влизане в сила.

б. По предложение на преговарящия, Съветът приема европейско решение за сключване на споразумението.

С изключение на случаите, когато споразумението се отнася изключително до общата външна политика и политиката за сигурност, Съветът приема европейското решение за сключване на споразумението:

- (a) след получаване на съгласието на Европейския парламент в следните случаи:
 - (i) споразумения за асоцииране;
 - (ii) присъединяване от страна на Съюза към Европейската конвенция за защита на човешките права и основни свободи;
 - (iii) споразумения за създаване на специфична институционална рамка чрез организиране на процедури за сътрудничество;
 - (iv) споразумения със сериозни бюджетни последици за Съюза;
 - (v) споразумения, обхващащи областите, за които се прилага или обща законодателна процедура, или специална законодателна процедура, където се изисква съгласие от Европейския парламент.

Европейският парламент и Съветът могат при спешност да се споразумеят за срок за даване на съгласието.

б) след консултиране с Европейския парламент в други случаи. Европейският парламент предоставя становището си в срока, който Съветът може да определи в зависимост от спешността на въпроса. При липса на становище в определения срок, Съветът се произнася.

7. Чрез дерогация от разпоредбите на параграфи 5, 6 и 9 Съветът може при сключването на дадено споразумение да упълномощи преговарящия да одобри, от името на Съюза, измененията по споразумението, когато то предвижда, че такива изменения следва да бъдат приети съгласно опростена процедура или от орган, предвиден във въпросното споразумение; Съветът може да добави специфични условия към това упълномощаване.

8. По време на цялата процедура, Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство.

Той се произнася с единодушие, когато споразумението се отнася до област, за която се изисква единодушие за приемане на даден акт на Съюза, както и за споразуменията за асоцииране и за споразумения съгласно член III-319 с държавите, които са кандидатки за присъединяване.

9. Съветът, по предложение на Комисията, или на министъра на външните работи на Съюза, приема европейско решение за суспендиране на дадено споразумение и установяването на позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза чрез орган, създаден със специално споразумение, когато този орган има за задача да приеме актове с

правен ефект, с изключение на актовете, допълващи или изменящи институционалните рамки на споразумението.

10. Европейският парламент се информира незабавно и подробно за всички етапи на процедурата.

11. Държава-членка, Европейският парламент, Съветът или Комисията може да приеме становището на Съда на Европейския съюз относно съвместимостта на предвиждано споразумение с разпоредбите на Конституцията. В случай на отрицателно становище от страна на Съда на ЕС, предвижданото споразумение не може да влезе в сила, освен ако не се внесат промени или не се ревизира Конституцията.

ЧЛЕН III-326

1. Чрез дерогация от разпоредбите на член III-325, по препоръка на Европейската централна банка или на Комисията и след консултиране с Европейската централна банка с цел постигане на консенсус относно стремежа за ценова стабилност, Съветът може да сключи формални споразумения за обменния курс на еврото по отношение на валути, различни от тези, които са законно средство за разплащане в рамките на Съюза. Съветът се произнася с единодушие и след консултиране с Европейския парламент съгласно процедурата, посочена в параграф 3.

Съветът, по препоръка на Европейската централна банка или по препоръка на Комисията и след консултиране с Европейската централна банка, с цел постигане на консенсус относно стремежа за ценова стабилност, може да приеме, да измени или да не приложи централните курсове на еврото в системата на обменните курсове. Председателят на Съвета информира Европейския парламент за приемането, изменянето или неприлагането на централните курсове на еврото.

2. При отсъствие на система на обменни курсове по отношение на една или няколко валути, различни от тези, които са законно средство за разплащане в рамките на Съюза, по смисъла на параграф 1, Съветът, по препоръка на Европейската централна банка или по препоръка на Комисията и след консултиране с Европейската централна банка, може да формулира главните насоки на политиката на обмен по отношение на тези валути. Тези главни насоки не накърняват основната цел на Европейската система на централните банки, а именно запазването на стабилността на цените.

3. Чрез дерогация от разпоредбите на член III-325, в случай че споразумения по въпроси за паричния режим или обмен трябва да бъдат предмет на преговори между Съюза и една или няколко държави или международни организации, Съветът, като се произнася се по препоръка на Комисията и след консултиране с Европейската централна банка, приема разпоредби относно преговарянето и сключването на тези споразумения. Тези разпоредби трябва да осигуряват изразяването на единна позиция от страна на Съюза. Комисията неизменно участва в преговорите.

4. Без да се засягат компетенциите и споразуменията на Съюза в областта на Икономическия и паричен съюз, държавите-членки могат да преговарят в международните органи и да сключват международни споразумения.

ГЛАВА VII

ОТНОШЕНИЯ НА СЪЮЗА С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ТРЕТИ СТРАНИ И ДЕЛЕГАЦИИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН III-327

1. Съюзът установява всякакъв вид полезно сътрудничество с ООН, Съвета на Европа, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Съюзът осигурява също така необходимите връзки и с други международни организации.

2. Министърът на външните работи на Съюза и Комисията отговарят за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН III-328

1. Делегациите на Съюза в трети държави и в международните организации представляват Съюза.

2. Делегациите на Съюза действат под ръководството на министъра на външните работи на Съюза, в тясно сътрудничество с дипломатическите мисии на държавите-членки.

ГЛАВА VIII

ПРИЛАГАНЕ НА КЛАУЗАТА ЗА СОЛИДАРНОСТ

ЧЛЕН III-329

1. Ако дадена държава-членка стане обект на терористично нападение или на природно или на предизвикано от човека бедствие, останалите държави-членки ѝ оказват съдействие, по молба на техните политически власти. За тази цел държавите-членки съгласуват действията си в рамките на Съвета.

2. Разпоредбите за прилагане от страна на Съюза на клаузата за солидарност съгласно член I-43 се определя от европейско решение, прието от Съвета, действащ по съвместно предложение на Комисията и на министъра на външните работи на Съюза. Съветът действа в съответствие с член III-300, параграф 1, когато това решение включва въпроси, свързани с отбраната. Европейският парламент се информира за това.

За целите на този параграф и без да се нарушава член III-344, Съветът се подпомага от Комитета по политиката и сигурността, с подкрепата на структурите, създадени в рамките на обща външна политика за сигурност и отбрана, и от Комитета по член III-261; двата комитета, ако е необходимо, му представят съвместни становища.

3. С оглед да осигури на Съюза възможност за ефективно действие, Европейският съвет редовно прави преглед на заплахите, пред които е изправен Съюзът.

ДЯЛ VI

ФУНКЦИОНИРАНЕ НА СЪЮЗА

ГЛАВА I

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ

РАЗДЕЛ 1

ИНСТИТУЦИИ

ПОДРАЗДЕЛ 1

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

ЧЛЕН III-330

1. Европейски закон или рамков закон на Съвета определя необходимите мерки, за избор на членовете на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори по еднаква за всички държави-членки процедура или съгласно общи за всички държави-членки принципи.

Съветът се произнася с единодушие по проект на Европейския парламент, след получаване на одобрение на последния, който се произнася с мнозинството от членовете му. Този закон или рамков закон влиза в сила само след одобряване от държавите-членки, съгласно техните съответни конституционни норми.

2. Европейски закон на Европейския парламент определя статута и основните условия за упражняване на функциите на неговите членове. Европейският парламент приема акта по собствена инициатива, след като получи становище от Комисията и с одобрение от Съвета. Съветът се произнася с единодушие по отношение на всички правила или условия, отнасящи се до данъчното облагане за настоящите или бивши членове на Европейския парламент.

ЧЛЕН III-331

Европейският закон определя статута на политическите партии на европейско равнище по смисъла на член I-46, параграф 4, и в частност правилата за тяхното финансиране.

ЧЛЕН III-332

Европейският парламент може, с мнозинство от своите членове, да поиска от Комисията да представи съответно предложение по въпросите, които според него изискват изготвянето на акт на Съюза относно прилагането на Конституцията. Ако Комисията не внесе предложение,

тя съобщава причините за това на Европейския парламент.

ЧЛЕН III-333

При изпълнението на своите задачи Европейският парламент може по искане на една четвърт от неговите членове, да сформира временна анкетна комисия, която, без да накърнява компетенциите, предоставени от Конституцията на други институции и органи, да разследва предполагаеми нарушения или случаи на лошо администриране при прилагане правото на Съюза, освен ако за същото не се води процес пред правораздавателен орган и докато съдебното производство не е приключило.

Временната анкетна комисия се разпуска след представяне на нейния доклад.

Европейски закон на Европейския парламент, определя условията за упражняването на правото на разследване. Европейският парламент приема акта по собствена инициатива, след получаване на одобрението на Съвета и на Комисията.

ЧЛЕН III-334

В съответствие с член I-10, параграф 2, г), всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице с пребиваване или седалище на територията на държава-членка, имат право да отправя, индивидуално или съвместно с други граждани или лица, петиция до Европейския парламент по въпрос, който се отнася до сферите на действие на Съюза и който пряко го засяга.

ЧЛЕН III-335

1. Европейският парламент назначава европейски омбудсман. Омбудсманът, съгласно членове I-10, параграф 2, г) и I-49, е компетентен да получава жалби от всеки гражданин на Съюза или от всяко физическо или юридическо лице, с пребиваване или със седалище в някоя от държавите-членки, относно случаи на лошо администриране в действията на институциите, органите или агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на съдебните му функции.

В съответствие със своите функции, омбудсманът извършва разследвания, които счита за оправдани, или по собствена инициатива, или въз основа на жалби, които са му били отправени пряко или с посредничеството на член на Европейския парламент, освен в случаите, когато твърденията в жалбите са предмет или са били предмет на съдебно производство. В случаите, когато омбудсманът е установил случай на лошо администриране, той сезира въпросната институция, орган, служба или агенция, които разполагат със срок от три месеца, за да представят своето становище. Омбудсманът впоследствие предава доклад до Европейския парламент и до заинтересованата институция, орган, служба или агенция. Лицето, което е подало жалбата, се информира за резултата от тези разследвания.

Омбудсманът представя ежегоден доклад до Европейския парламент относно резултатите от разследванията.

2. Омбудсманът се назначава след избора на Европейския парламент за срока на мандата

на парламента. Мандатът му може да бъде подновяван.

Омбудсманът може да бъде освободен от длъжност от Съда по искане на Европейския парламент, ако не отговаря на условията, необходими за изпълнението на длъжността му или ако е извършил сериозно нарушение.

3. Омбудсманът изпълнява функциите си при пълна независимост. При изпълнение на своите задължения той не изисква, нито получава инструкции от друга институция, орган, служба или агенция. По време на своя мандат омбудсманът не може да упражнява никаква друга платена или неплатена професионална дейност.

4. Европейски закон на Европейския парламент определя статута и общите условия за изпълнение на функциите на омбудсмана. Европейският парламент се произнася по собствена инициатива, след като получи становище от Комисията и след одобрението от Съвета.

ЧЛЕН III-336

Европейският парламент провежда една сесия годишно. По право той се свиква на заседание втория вторник на месец март.

Европейският парламент може да бъде свикан на извънредна сесия по искане на мнозинството от членовете му, на Съвета или на Комисията.

ЧЛЕН III-337

1. Европейският съвет и Съвета се изслушват от Европейския парламент в съответствие с условията, предвидени в процедурните правила на Европейския съвет и от вътрешния правилник на Съвета.

2. Комисията може да присъства на всички заседания на Европейския парламент и да бъде изслушвана по негово искане. Комисията отговаря устно или писмено на въпросите, поставени от Европейския парламент или от неговите членове.

3. Европейският парламент дискутира на открито заседание общия годишен доклад, изпратен до него от Комисията.

ЧЛЕН III-338

Освен ако друго не е предвидено в Конституцията, Европейският парламент се произнася с мнозинство от подадените гласове. Процедурният правилник определя кворума.

ЧЛЕН III-339

Европейският парламент приема свой процедурен правилник с мнозинство от своите членове.

Актовете на Европейския парламент се публикуват съгласно предвидените в Конституцията и в неговия процедурен правилник условия.

ЧЛЕН III-340

Когато в Европейския парламент бъде внесено предложение за вот на недоверие, свързано с дейностите на Комисията, той се произнася по него поне три дни след внасяне на предложението и прави това само с явно гласуване.

Ако вотът на недоверие бъде приет с мнозинство от две трети от подадените гласове, представляващи мнозинство от членовете на Европейския парламент, Комисията подава оставка като орган, а министърът на външните работи на Съюза се оттегля от задълженията си, които изпълнява в рамките на Комисията. Те продължават да изпълняват задълженията си, докато бъдат заменени, съгласно членове I-26 и I-27. В този случай мандатът на членовете на Комисията, назначени да я заменят, изтича на датата, на която би изтекъл мандатът на членовете на Комисията, които са били задължени да подадат колективна оставка.

ПОДРАЗДЕЛ 2

ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ

ЧЛЕН III-341

1. При гласуване всеки член на Европейския съвет може да гласува от името на не повече от един от другите членове.

Въздържането от гласуване на присъстващите или представляваните членове не е пречка за приемане на актове на Европейския съвет, които изискват единодушие.

2. Председателят на Европейския парламент може да бъде поканен да бъде изслушан от Европейския съвет.

3. Европейският съвет приема с обикновено мнозинство своите собствени процедурни правила.

4. Европейският съвет се подпомага от генералния секретариат на Съвета.

ПОДРАЗДЕЛ 3

СЪВЕТ НА МИНИСТРИТЕ

ЧЛЕН III-342

Съветът се свиква от своя председател по негова инициатива, по искане на един от неговите членове или на Комисията.

ЧЛЕН III-343

1. При гласуване всеки член на Съвета може да гласува от името на не повече от един от другите членове.
2. При разисквания, които изискват обикновено мнозинство, Съветът се произнася с мнозинство от своите членове.
3. Въздържането от гласуване на присъстващите или представляваните членове не е пречка за приемане от Съвета на актове, които изискват единодушие.

ЧЛЕН III-344

1. Комитет, състоящ се от постоянните представители на държавите-членки, отговаря за подготовката на работата на Съвета и за изпълнение на възложените му от Съвета поръчения. Комитетът може да приеме процедурни решения в случаите, предвидени от процедурния правилник на Съвета.
2. Съветът се подпомага от генерален секретариат, ръководен от Генерален секретар, назначен от Съвета.

Съветът гласува с обикновено мнозинство организацията на генералния секретариат.

3. Съветът се произнася с обикновено мнозинство по процедурните въпроси, както и по приемането на процедурния правилник.

ЧЛЕН III -345

Съветът, с обикновено мнозинство, може да поиска от Комисията да предприеме проучвания, които счита за уместни за осъществяването на общите цели и да му представи съответни предложения. Ако Комисията не представи предложение, тя уведомява Съвета за причините.

ЧЛЕН III -346

Съветът приема европейски решения, определящи статута на комитетите, предвидени от Конституцията. Той се произнася с обикновено мнозинство след консултиране с Комисията.

ПОДРАЗДЕЛ 4

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ЧЛЕН III-347

Членовете на Комисията се въздържат от всякакво действие, несъвместимо с техните функции. Държавите-членки зачитат тяхната независимост и не се опитват да оказват влияние върху членовете на Комисията при изпълнението на техните задачи.

Членовете на Комисията не могат по време на своя мандат да упражняват друга платена или неплатена професионална дейност. При встъпването си в длъжност, те тържествено поемат задължението да спазват, както по време на мандата си, така и след неговото изтичане, произтичащите от поста им задължения и в частност задължението за почтеност и въздържаност относно приемането на определени постове или облаги след края на мандата им. В случай на нарушаване на тези задължения Съдът, сезиран от Съвета с обикновено мнозинство или от Комисията, може според случая, да ги освободи от длъжност, според условията на член III-349 или да лиши съответния член от право на пенсия или от други полагащи се облаги.

ЧЛЕН III-348

1. Освен редовното подновяване на състава или при смърт, пълномощията на членовете на Комисията се прекратяват при подаване на оставка или освобождаване от длъжност.
2. Мястото на член на Комисията, който е подал оставка или е починал, се заема за остатъка от мандата от нов член от същата националност, назначен от Съвета в общо съгласие с председателя на Комисията, след консултиране с Европейския парламент, съгласно критериите от член I-26, параграф 4.

Съветът може, с единодушие, по предложение на председателя на Комисията да реши, че няма нужда да се попълва освободеното място, особено когато оставащият от мандата период е кратък.
3. В случай на оставка, освобождаване от длъжност или смърт, председателят се заменя за оставащия от мандата му период, съгласно член I-27, параграф 1.
4. При оставка, при служебно освобождаване от длъжност или смърт, министърът на външните работи на Съюза се заменя за оставащия от мандата му период, в съответствие с член I-28, параграф 1.
5. В случай на колективна оставка на членовете на Комисията, те остават на длъжност и продължават да изпълняват текущи задачи, докато се извърши тяхната замяна за оставащия от мандата им период, съгласно членове I-26 и I-27.

ЧЛЕН III -349

Ако член на Комисията престане да изпълнява условията, необходими за упражняването на функциите си или ако е извършил сериозно нарушение, той може да бъде освободен от длъжност от Съда, по иск на Съвета, произнасящ се с обикновено мнозинство, или от Комисията.

ЧЛЕН III-350

Без да се накърняват разпоредбите на член I-28, параграф 4, отговорностите, с които е натоварена Комисията, се структурират и разпределят между нейните членове от председателя, съгласно член I-27, параграф 3. Председателят може да внася промени в разпределянето на тези отговорности във всеки момент на мандата. Членовете на Комисията

изпълняват функциите, които са им възложени от председателя, под неговото ръководство.

ЧЛЕН III –351

Решенията на Комисията се приемат с мнозинство на членовете на Колегията. Процедурният правилник определя кворума.

ЧЛЕН III –352

1. Комисията приема свой процедурен правилник, за да осигури своето и на своите служби функциониране. Тя осигурява публикуването на този правилник.
2. Комисията публикува ежегодно, не по-късно от един месец преди откриване сесията на Европейския парламент, общ доклад за дейността на Съюза.

ПОДРАЗДЕЛ 5

СЪДЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЧЛЕН III-353

Съдът заседава в състави, в разширен състав или в пленум, съгласно статута на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН III-354

Съдът на Европейския съюз се подпомага от осем генерални адвокати. Ако Европейският съд поиска това, Съветът може, с единодушие, да приеме решение за увеличаване броя на генералните адвокати.

Генералният адвокат има за задача да представя публично, напълно безпристрастно и независимо, мотивирани заключения по делата, за които съгласно статута на Съда, се изисква неговото участие.

ЧЛЕН III-355

Съдиите и генералните адвокати на Европейския съд се избират измежду личности, които представят всички гаранции за независимост и които отговарят на всички условия, изисквани в техните съответни държави, за заемане на най-висшите съдебни длъжности, или които са юристи с призната компетентност, се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки, след съгласуване с Комитета, предвиден в член III-357.

Частична подмяна на съдиите и на генералните адвокати се извършва на всеки три години, съгласно условията, предвидени в Статута на Съда.

Съдиите избират помежду си председател на Европейския съд, за срок от три години.

Неговият мандат може да бъде подновяван.

Съдът на Европейския съюз приема свой процедурен правилник. Този правилник подлежи на одобрение на Съвета.

ЧЛЕН III-356

Броят на съдиите в Общия съд се определя от статута на Съда на Европейския съюз. Статутът може да предвиди Общият съд да бъде подпомаган от генерални адвокати.

Членовете на Общия съд се избират измежду лица, които предоставят всички гаранции за независимост и притежават необходимата правоспособност за заемане на висши съдебни длъжности. Те се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки, след консултиране с Комитета, предвиден в член III-357.

Частична промяна в състава на Общия съд се извършва на всеки три години.

Съдиите избират помежду си председател на Общия съд за срок от три години. Неговият мандат може да бъде подновяван.

Общият съд приема свой процедурен правилник, след съгласуване с Европейския съд. Този правилник подлежи на одобрение от Съвета.

Освен ако статутът на Съда не предвижда друго, разпоредбите на Конституцията, които се отнасят до Съда на Европейския съюз, се прилагат и за Общия съд.

ЧЛЕН III-357

Създава се комитет, който да дава становище относно съответствието с изискванията на кандидатите за упражняване на функциите на съдия и генерален адвокат на съда и на Общия съд преди правителствата на държавите-членки да предложат кандидатурите, посочени в членове III-355 и III-356.

Комитетът е съставен от седем члена, личности измежду бивши членове на Европейския съд и на Общия съд, членове на висши национални юрисдикции и юристи с призната компетентност, един от които се предлага от Европейския парламент. Съветът приема европейско решение, определящо правилата за функциониране на този комитет, както и европейско решение за назначаване на неговите членове. Той се произнася по инициатива на председателя на Съда на ЕС.

ЧЛЕН III-358

1. Общият съд е компетентен да разглежда и да се произнася като първа инстанция по дела съгласно членове III-365, III-367, III-370, III-372 и III-374, с изключение на онези, които са възложени на специализиран състав, създаден по III-359, както и на онези, които статутът запазва за Европейския съд. Статутът може да предвиди компетенции на Общия съд и относно други категории дела.

Решенията на Общия съд по силата на настоящия параграф подлежат на обжалване само по 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

въпросите на правоприлагането пред Съда на Европейския съюз, съгласно предвидените в статута на Съда условия и ограничения.

2. Общият съд е компетентен да разглежда и да се произнася по дела срещу решенията на специализираните състави.

Решенията, постановени от Общия съд по силата на настоящия параграф по изключение подлежат на обжалване пред Европейския съд, при условията и ограниченията, предвидени от статута, в случай на сериозен риск от засягане на единството или целостта на правото на Съюза.

3. Общият съд е компетентен да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, отправени към него по силата на член III-369, в специфични сфери, определени от статута на Съда на Европейския съюз.

Когато Общият съд счита, че делото изисква принципно решение, което може да засегне единството или целостта на правото на Съюза, той може да препрати делото към Европейския съд, който да се произнесе.

Решенията, постановени от Общия съд относно преюдициални запитвания могат по изключение да бъдат преразглеждани от Европейския съд, съгласно условията и ограниченията, предвидени от статута, в случай на сериозен риск от засягане единството или целостта на правото на Съюза.

ЧЛЕН III-359

1. Европейски закон може да постанови създаването на специализирани съдебни състави към Общия съд, натоварени да разглеждат като първа инстанция някои определени категории дела в специфични материи. Законът се приема или по предложение на Комисията, след консултиране със Съда, или по искане на Съда след консултиране с Комисията.

2. Европейският закон за създаване на специализирано съдилище определя правилата за конституирането му и уточнява обхвата на компетенциите, които му се предоставят.

3. Решенията на специализираните съдилища подлежат на обжалване, ограничено само до правни въпроси, или на обжалване по същество, когато това е предвидено в европейския закон за създаването на специализираното съдилище, пред Общия съд.

4. Членовете на специализираните съдилища се избират измежду лица, чиято независимост е извън съмнение и отговарят на изискванията за заемане на съдебни длъжности. Те се назначават от Съвета, който се произнася с единодушие.

5. Специализираните съдилища приемат свой процедурен правилник, съгласуван със Съда. Този правилник подлежи на одобрение от Съвета.

6. Освен ако европейски закон за сформирането на специализирано съдилище не предвижда друго, разпоредбите на Конституцията относно Съда и разпоредбите на статута на Съда се прилагат и спрямо специализираните съдилища.

ЧЛЕН III-360

Ако Комисията счита, че дадена държава-членка не е изпълнила някое от задълженията, произтичащо от Конституцията, тя издава мотивирано становище по този въпрос, след като е дала възможност на тази държава да изложи своите съображения.

Ако съответната държава не се съобрази с това становище, в срока определен от Комисията, Комисията може да сезира Съда.

ЧЛЕН III-361

Всяка от държавите-членки може да сезира Съда, ако счита, че друга държава-членка не е изпълнила някое от задълженията, произтичащи от Конституцията.

Преди държава-членка да подаде иск срещу друга държава-членка, относно твърдение за неизпълнение от страна на въпросната държава на задължение, което Конституцията ѝ възлага, тя поставя въпроса пред Комисията.

Комисията издава мотивирано становище, след като на всяка от заинтересованите държави е предоставена възможност да изложи съответно съображенията относно собствените им позиции и тези срещу ответната страна, устно и писмено.

Ако Комисията не е издала становище в срок от три месеца от датата на поставяне на въпроса пред нея, липсата на становище не е пречка за сезиране на Съда.

ЧЛЕН III-362

1. Ако Съдът установи, че държава-членка не е изпълнила задължение, което произтича от Конституцията, тази държава е длъжна да предприеме необходимите мерки с оглед изпълнението на решението на Съда.

2. Ако Комисията счита, че въпросната държава-членка не е предприела необходимите мерки с оглед изпълнението на решението на Съда по параграф 1, тя може да сезира Съда, след като предостави възможност на тази държава да изложи своите съображения. Тя посочва размера на еднократно платима сума или периодична имуществена санкция, която въпросната държава-членка трябва да заплати, изчислена съобразно обстоятелствата.

Ако Съдът установи, че въпросната държава-членка не се е съоборила с неговото решение, той може да ѝ наложи заплащането на еднократно платима сума или на периодична имуществена санкция.

Тази процедура не засяга член III-361.

3. Когато Комисията сезира Съда с иск по силата на член III-360, считайки, че въпросната държава не е изпълнила задължението си да съобщи за мерките по въвеждане на европейски рамков закон, тя може, ако счита за уместно, да определи размера на еднократно платима сума или периодична имуществена санкция, която въпросната държава-членка трябва да заплати, изчислена съобразно обстоятелствата.

Ако Съдът установи, че има неизпълнение на гореспоменатото задължение, той може да наложи на въпросната държава-членка да заплати еднократна сума или периодична имуществена санкция, като размерът на санкцията не трябва да надвишава размера, определен от Комисията. Плащането трябва да бъде извършено в срок, определен в решението на Съда.

ЧЛЕН III-363

Европейски закони или европейски регламенти на Съвета могат да предоставят на Съда обща компетентност по отношение на санкциите, които са предвидени в тях.

ЧЛЕН III-364

Без да се засягат останалите разпоредби на Конституцията, европейски закон може да предостави на Съда на Европейския съюз, до степен, която той определя, компетентността да се произнася по спорове относно прилагането на актове, приети въз основа на Конституцията, установяващи европейски права на интелектуалната собственост.

ЧЛЕН III -365

1. Съдът на Европейския съюз осъществява контрол относно законосъобразността на европейските закони и европейските рамкови закони, на актовете на Съвета, на Комисията и на Европейската централна банка, с изключение на препоръките и становищата, както и на актове на Европейския парламент, предназначени да произведат правен ефект по отношение на трети лица. Той контролира също и законосъобразността на актовете, издадени от органите или агенциите на Съюза, призвани да произвеждат правен ефект по отношение на трети страни.

2. В съответствие с целите на параграф 1 Съдът е компетентен да се произнася по икове на държава-членка, Европейският парламент, Съветът или Комисията на основание некомпетентност, съществено процесуално нарушение, нарушаване на Конституцията или на всякаква правна норма по приложението ѝ, или злоупотреба с власт.

3. Съдът на Европейския съюз е компетентен при условията, посочени в параграфи 1 и 2, да се произнася относно исковите, заведени от Сметната палата, от Европейската централна банка и от Комитета на регионите, за защита на техните изключителни правомощия.

4. Всяко физическо или юридическо лице може да заведе иск, при условията, посочени в параграфи 1 и 2 срещу решенията, които са адресирани до него или които го засягат пряко или лично, както и срещу подзаконовни актове, които го засягат пряко и които не включват изпълнителни мерки.

5. Актовете за създаване на органите, службите и агенциите на Съюза могат да предвидят специфични условия и разпоредби относно исковите на физически или юридически лица срещу актове на тези органи или агенции, предназначени да произвеждат правен ефект.

6. Исковите, предвидени в настоящия член, трябва да бъдат заведени в срок от два месеца, считано, в зависимост от случая, от публикуването на акта, от неговото съобщаване

на ищеца, или, при липса на уведомяване, от деня, в който той е узнал за него.

ЧЛЕН III-366

Ако искът е обоснован, Съдът обявява атакувания акт за недействителен.

Независимо от това той определя, ако счете за необходимо, онези от юридическите последствия на недействителния акт, които трябва да се считат за окончателни.

ЧЛЕН III-367

В случай, че при нарушаване на Конституцията Европейският парламент, Съветът, Комисията или Европейската централна банка бездействат, държавите-членки и другите институции на Съюза могат да сезират Съда с цел установяване на това нарушение. Тази разпоредба се прилага при същите условия спрямо органите и агенциите на Съюза, които бездействат.

Тази иск е допустим само ако съответната институция, орган или агенция, преди това е поканена да действа. Ако след изтичане на срок от два месеца от тази покана институцията, агенцията или органът не се е произнесъл, искът може да бъде заведен в нов двумесечен срок.

Всяко физическо или юридическо лице може да сезира Съда съгласно условията, определени в първи и втори параграфи, за да подаде иск относно пропускането, от страна на дадена институция, орган или агенция на Съюза да адресира до него даден вид акт, с изключение на препоръка или становище.

ЧЛЕН III-368

Институцията, органите, службите или агенциите, чийто акт е бил отменен или чието бездействие е било обявено за противоречащо на Конституцията, са длъжни да предприемат необходимите мерки за изпълнение на решението на Съда на Европейския съюз.

Това задължение не засяга задължението, което може да произтече от прилагането на член III-431, втори параграф.

ЧЛЕН III-369

Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася преюдициално относно:

- а) тълкуването на Конституцията,
- б) валидността и тълкуването на актовете на институциите на Съюза.

Когато такъв въпрос бъде повдигнат пред юрисдикция в държава-членка, тази юрисдикция би могла, ако счита, че по този въпрос е необходимо решение, за да бъде постановено нейното решение, да поиска от Съда да се произнесе.

Когато такъв въпрос е повдигнат по всящо дело пред национална юрисдикция на дадена държава, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно вътрешноправния ред, тази юрисдикция е длъжна да сезира Съда.

Ако такъв въпрос е повдигнат по всящо дело пред национална юрисдикция във връзка със задържано лице, Съдът се произнася в най-кратък срок.

ЧЛЕН III-370

Съдът на Европейския съюз е компетентен да разглежда спорове относно обезщетения за вредите, посочени в член III-431, втори и трети параграф.

ЧЛЕН III-371

Съдът е компетентен да се произнася по законосъобразността на акт, приет от Европейския съвет или от Съвета по член I-59 само по искане на заинтересованата държава-членка, и само относно процедурата, предвидена в гореспоменатия член.

Такова искане следва да бъде направено в рамките на един месец от датата на констатацията. Съдът се произнася в срок от месец, считано от датата на въпросното искане.

ЧЛЕН III-372

Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася по всеки спор между Съюза и неговите служители, в границите и при условията, определени от Правилника на длъжностните лица и условия за наемане на другите служители на Съюза.

ЧЛЕН III-373

Съдът на Европейския съюз е компетентен, в посочените по-долу граници, да решава спорове относно:

- а) изпълнението на задълженията от страна на държавите-членки, произтичащи от устава на Европейската инвестиционна банка. Съветът на директорите на банката разполага в това отношение с компетенциите, предоставени на Комисията съгласно член III-360;
- б) решенията на Съвета на гуверньорите на Европейската инвестиционна банка. Всяка държава-членка, Комисията и Съветът на директорите на банката могат да подават иск по този въпрос при условията, предвидени в член III-365;
- в) решенията на Съветът на директорите на Европейската инвестиционна банка. Исковете срещу тези решения могат да бъдат подавани, според предвидените условия в член III-365, само от държави-членки или от Комисията, и само относно нарушения на процедурите, предвидени в член 19, параграфи 2, 5, 6 и 7 от устава на банката;
- г) изпълнението от националните централни банки на задълженията, произтичащи от Конституцията и устава на Европейската система на централните банки, и Европейската

централна банка. Управителният съвет на Европейската централна банка разполага, в тази връзка, по отношение на националните централни банки, с правомощията, предоставени на Комисията от член III-360 по отношение на държавите-членки. Ако Съдът установи, че национална централна банка не е изпълнила задължение, произтичащо от Конституцията, тази банка се задължава да предприеме необходимите разпоредби за изпълнение на решението на Съда.

ЧЛЕН III-374

Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася, по силата на арбитражна клауза, съдържаща се в договор, отнасящ се към публичното или частното право, сключен от Съюза или от негово име.

ЧЛЕН III-375

1. При условията на компетенциите, които Конституцията предоставя на Съда, споровете, по които Съюзът е страна, не могат, на това основание, да бъдат изключени от компетенциите на националните юрисдикции.

2. Държавите-членки се задължават да не решават по друг начин спор, възникнал във връзка с тълкуването или прилагането на Конституцията по начин, различен от изрично предвидените в настоящата Конституция.

3. Съдът има компетенции по всички спорове между държавите-членки, свързани с Конституцията, ако спорът е изпратен до него при специално споразумение между страните.

ЧЛЕН III-376

Съдът на Европейския съюз не е компетентен по смисъла на членовете I-40 и I-41 и на разпоредбите на глава II от дял V относно общата външна политика и политика за сигурност и член III-293 относно общата външна политика и политика на сигурност.

Въпреки това, Съдът е компетентен да се произнася относно исковите по контрола за законност на ограничителните мерки спрямо физически или юридически лица, приети от Съвета на основание член III-308, формулирани при условията, посочени в член III-365, параграф 4 от глава II от дял V.

ЧЛЕН III-377

При упражняване на своите компетенции, свързани с разпоредбите на раздели 4 и 5 от глава IV, дял III относно пространството на свобода, сигурност и справедливост, Съдът не е компетентен да проверява валидността или пропорционалността на операции, водени от страна на полицията или други правоприлагащи служби в държава-членка, нито да се произнася относно изпълнението на задълженията на държавите-членки за поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност, когато тези актове се уреждат от вътрешното право.

ЧЛЕН III-378

Независимо от изтичането на срока, предвиден в член III-365, параграф 6, всяка страна може при спор, който засяга акт с общо приложение, приет от институция, орган, служба или агенция на Съюза, да изтъква основанията, предвидени в член III-365, параграф 2, за да обоснове пред Съда неприложимостта на този акт.

ЧЛЕН III -379

1. Подадените до Съда на Европейския съюз жалби нямат суспензивно действие. Въпреки това, Съдът може, ако счита, че обстоятелствата го изискват, да постанови спиране на изпълнението на оспорвания акт.

2. По делата, за които е сезиран, Съдът може да разпорежда необходимите временни мерки.

ЧЛЕН III-380

Решенията на Съда имат изпълнителна сила при условията, определени в член III-401.

ЧЛЕН III-381

Статутът на Съда на Европейския съюз се приема с протокол.

Европейски закон може да измени разпоредбите на статута, с изключение на разпоредбите на дял I и на член 64. Той се приема по искане на Съда след консултиране с Комисията, или по предложение на Комисията след консултиране със Съда.

ПОДРАЗДЕЛ 6

ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЧЛЕН III-382

1. Управителният съвет на Европейската централна банка се състои от членовете на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка и управителите на националните централни банки на държавите-членки, без да се нарушава член III-197.

2. Изпълнителният съвет включва председателя, заместник-председателя и четири други членове.

Председателят, заместник-председателят и другите членове на Изпълнителния съвет се назначават от Европейския съвет, с квалифицирано мнозинство, избрани сред личности с признат професионален опит в областта на паричните и банковите въпроси, по препоръка на Съвета и след консултиране с Европейския парламент и Управителния съвет на Европейската централна банка.

Техният мандат е 8 години и не се подновява.

Само граждани на държавите-членки могат да бъдат членове на Изпълнителния съвет.

ЧЛЕН III-383

1. Председателят на Съвета и един член от Комисията могат да участват в заседанията на Управителния съвет на Европейската централна банка без да имат право да гласуват.

Председателят на Съвета може да изпраща предложение за обсъждане до Управителния съвет на Европейската централна банка.

2. Председателят на Европейската централна банка се поканва да участва в срещите на Съвета, когато той обсъжда въпроси, свързани с целите и задачите на Европейската система на централните банки.

3. Европейската централна банка изпраща до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета и Комисията годишен доклад за дейностите на Европейската система на централните банки и за паричната политика както за предходната, така и за текущата година. Председателят на Европейската централна банка представя този доклад на Европейския парламент, който може да проведе общ дебат на тази основа, както и на Съвета.

Председателят на Европейската централна банка и другите членове от Изпълнителния съвет могат, по искане на Европейския парламент или по тяхна собствена инициатива, да бъдат изслушвани от компетентните органи на Европейския парламент.

ПОДРАЗДЕЛ 7

СМЕТНА ПАЛАТА

ЧЛЕН III-384

1. Сметната палата проверява отчетите за всички приходи и разходи на Съюза. Тя проверява също така отчетите за всички приходи и разходи на всеки орган, служба или агенция, създадена от Съюза, доколкото актът за учредяването им не изключва такава проверка.

Сметната палата предоставя на Европейския парламент и на Съвета декларация, гарантираща точността на отчетите, както и законността и правомерността на свързаните операции, които са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*. Тази декларация може да бъде допълнена със специфични оценки за всяка основна сфера на действие на Съюза.

2. Сметната палата проверява законността и правомерността на приходите и разходите и се уверява в стабилното финансово управление. Междувременно, тя сигнализира за всички нередности.

Одитът върху приходите се осъществява на основата както на предвидените, така и на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

постъпилите приходи в Съюза.

Одитът върху разходите се осъществява на основата както на поетите задължения, така и на извършените плащания.

Тези одити могат да бъдат извършени преди приключването на отчетите за съответната финансова година.

3. Одитът се осъществява по документи и ако е необходимо, на място, в останалите институции, в помещенията на всеки орган, служба или агенция, управляваща приходи или разходи от името на Съюза и в държавите-членки, включително и в помещенията на всяко физическо или юридическо лице, което получава плащания от бюджета. Одитът в държавите-членки се осъществява съвместно с националните одиторски органи, а ако те нямат необходимите компетенции, с компетентните национални служби. Сметната палата и националните контролни органи на държавите-членки осъществяват сътрудничество, основаващо се на доверие и взаимно зачитане на независимостта. Тези органи или служби информират Сметната палата относно намерението си да участват в одита.

Всеки документ или всяка информация, необходими за изпълнението на задачата на Сметната палата, ѝ се съобщава, при нейно искане, от останалите институции, от органите, управляващи приходи или разходи от името на Съюза, от физическите или юридическите лица, които получават плащания, произхождащи от бюджета и от националните контролни органи, или, ако те нямат необходимите компетенции, от компетентните национални служби.

По отношение на дейността на управление на приходите и разходите на Съюза от Европейската инвестиционна банка, правото на достъп на Сметната палата до притежаваната от Банката информация се урежда със споразумение, сключено между Сметната палата, Банката и Комисията. Дори при отсъствие на такова споразумение, Сметната палата има достъп до информацията, необходима за извършване на одита върху управляваните от Банката приходи и разходи на Съюза.

4. Сметната палата изготвя годишен доклад след приключването на всяка финансова година. Този доклад се представя на останалите институции и се публикува в Официален вестник на Европейския съюз, заедно с отговорите на съответните институции относно бележките на Сметната палата.

Сметната палата може да представя във всеки един момент своите бележки, а именно под формата на специални доклади по отделни въпроси и да издава становища по искане на някоя от другите институции.

Тя приема своите годишни отчети, специални доклади или становища с мнозинство от своите членове. Независимо от това, тя може да съставя свои вътрешни отделения с оглед приемането на някои категории доклади или становища, при предвидените от вътрешния ѝ правилник условия.

Тя подпомага Европейския парламент и Съвета при упражняването на тяхната контролна функция спрямо изпълнението на бюджета.

Сметната палата изготвя свой процедурен правилник. Този правилник подлежи на одобрението на Съвета.

ЧЛЕН III-385

1. Членовете на Сметната палата се избират измежду личности, които участват или са участвали, в своите съответни държави във външни одиторски органи или които притежават специална квалификация за тази дейност. Тяхната независимост трябва да е извън съмнение.

2. Членовете на Сметната палата се назначават за шест години. Техният мандат може да се подновява. Съветът приема европейско решение, определящо списък на членовете, изготвен съгласно предложенията направени от всяка държава-членка. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

Членовете на Сметната палата избират помежду си председател за срок от три години. Неговият мандат може да бъде подновяван.

3. При изпълнението на техните задължения, членовете на Сметната палата нито търсят, нито приемат инструкции от което и да е правителство или от който и да е друг орган. Те се въздържат от всякаква дейност, несъвместима с характера на техните функции.

4. Членовете на Сметната палата не могат по време на своя мандат да изпълняват никаква друга платена или неплатено професионална дейност. Когато встъпват в длъжност, те тържествено се задължават да изпълняват както по време на своя мандат, така и след това, произтичащите от тяхната длъжност задължения, а именно да проявяват почтеност и въздържаност относно приемането, след края на мандата им, на определени постове или облаги.

5. Освен при редовното подновяване на състава или в случай на смърт, пълномощията на член на Сметната палата могат да се прекратят при доброволна оставка или чрез освобождаване от длъжност, обявено от Съда съгласно параграф 6.

Освободеното място се попълва за оставащия от мандата на члена период.

Освен в случаите на освобождаване от длъжност членовете на Сметната палата остават на техния пост, докато бъдат заменени.

6. Членовете на Сметната палата могат да бъдат освободени от длъжност, или да бъдат лишени от правото на пенсия или други полагащи се облаги, само ако Съдът по молба на Сметната палата констатира, че те са престанали да отговарят на необходимите условия или да изпълняват произтичащите от тяхната длъжност задължения.

РАЗДЕЛ 2

КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ НА СЪЮЗА

ПОДРАЗДЕЛ 1

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

ЧЛЕН III-386

Броят на членовете на Комитета на регионите е не повече от триста и петдесет. Съветът приема с единодушие европейско решение, определящо състава на Комитета.

Членовете на Комитета, както и равен брой заместници, се назначават за пет години. Техният мандат може да бъде подновяван. Никой член на Комитета не може да бъде същевременно и член на Европейския парламент.

Съветът приема европейското решение, определящо списъка на членовете и на заместниците, изработен съгласно предложенията на всяка държава-членка.

При изтичане на мандата, посочен в член I-32, параграф 2, по силата на който те са били предложени, мандатът на членовете на Комитета се прекратява служебно и те се заменят за остатъка от споменатия мандат по същата процедура.

ЧЛЕН III-387

Комитетът на регионите избира измежду членовете си председател и бюро за срок от две години и половина.

Комитетът се свиква от председателя по искане на Европейския парламент, Съвета или Комисията. Той може, също така да заседава и по собствена инициатива. Той приема свой процедурен правилник.

ЧЛЕН III-388

Комитетът на регионите се консултира от Европейския парламент, Съвета или от Комисията в случаите, предвидени от Конституцията, както и във всички други случаи, по-специално, когато се отнася до трансграничното сътрудничество, когато някоя от тези институции реши, че е необходимо.

Ако счита за необходимо, Европейският парламент, Съветът или Комисията, отпуска на Комитета, с оглед той да може да даде своето становище, срок, който не може да бъде по-кратък от месец, считано от датата, на която председателят е бил уведомен за това. След изтичане на този срок, липсата на становище не е пречка за предприемане на по-нататъшни действия.

Когато Икономическия и социален комитет се консултира, Комитетът на регионите се информира от Европейския парламент, Съвета или Комисията относно поисканото становище. Комитетът на регионите може, когато счита, че се засягат специфични регионални интереси, да представи становище по въпроса. Той може също така да издава становища по собствена инициатива в случаите, когато счита това за необходимо.

Становището на Комитета, както и протокол от разискванията, се изпращат на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията.

ПОДРАЗДЕЛ 2

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

ЧЛЕН III-389

Броят на членовете на Икономическия и социален комитет е не повече от триста и петдесет. Съветът приема с единодушие европейско решение, определящо състава на Комитета.

ЧЛЕН III-390

Членовете на Икономическия и социален комитет се назначават за пет години. Техният мандат може да бъде подновяван.

Съветът приема европейско решение, което определя списъка на членовете, съгласно предложенията направени от всяка държава-членка.

Съветът се произнася след консултиране с Комисията. Той може да получи мнението на европейските организации, представящи различните икономически и социални сектори и гражданското общество, интересувани се от дейностите на Съюза.

ЧЛЕН III-391

Икономическият и социален комитет избира измежду своите членове председател и бюро за срок от две години и половина.

Той се свиква от председателя по искане на Европейския парламент, Съвета или Комисията. Той може, също така, да заседава и по собствена инициатива.

Той приема свой процедурен правилник.

ЧЛЕН III-392

Икономическият и социален комитет задължително се консултира от Европейския парламент, Съвета или от Комисията в случаите, предвидени от Конституцията. Във всички други случаи той може да бъде консултиран от тези институции. Той може да издава становища и по собствена инициатива.

Ако считат за необходимо, Европейският парламент, Съветът или Комисията, дават на Комитета, с оглед той да може да издаде своето становище, срок, който не може да бъде по-кратък от един месец считано от датата, на която председателят е бил уведомен за това. След изтичане на срока липсата на становище не е пречка за предприемане на по-нататъшни действия.

Становището на Комитета, както и протокол от разискванията, се предават на Европейския парламент, Съвета и Комисията.

РАЗДЕЛ 3

ЕВРОПЕЙСКА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

ЧЛЕН III-393

Европейската инвестиционна банка е юридическо лице.

Членове на Европейската инвестиционна банка са държавите-членки.

Уставът на Европейската инвестиционна банка се приема с протокол.

Европейски закон на Съвета може да изменя устава на Европейската инвестиционна банка. Съветът действа с единодушие било по искане на Европейската инвестиционна банка и след консултиране с Комисията, било по предложение на Комисията, след консултиране с Европейския парламент и Европейската инвестиционна банка.

ЧЛЕН III-394

Европейската инвестиционна банка има за задача да допринася чрез капиталовите пазари и своите собствени ресурси за балансираното и стабилно развитие на вътрешния пазар в интерес на Съюза. С оглед на това, банката улеснява, без да цели печалба, по-специално посредством предоставянето на заеми и гаранции, финансирането на следните проекти във всички сектори на икономиката:

- а) проекти за развитието на по-слабо развити региони;
- б) проекти за модернизирването или преобразуването на предприятията или за развитие на нови дейности, налагащи се от постепенното установяване на вътрешния пазар, когато тези проекти са от такъв мащаб или естество, че не могат да бъдат финансирани изцяло по начините на финансиране, съществуващи в отделните държави-членки;
- в) проекти от общ интерес за няколко държави-членки, които са от такъв мащаб или естество, че не могат да бъдат финансирани изцяло със съществуващите средства в отделните държави-членки.

При изпълнението на своята задача, банката подпомага финансирането на инвестиционни програми във връзка с използването на структурните фондове и на другите финансови инструменти на Съюза.

РАЗДЕЛ 4

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОРГАНИТЕ, СЛУЖБИТЕ И АГЕНЦИИТЕ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН III-395

1. Когато по силата на Конституцията, даден акт на Съвета се приема по предложение на Комисията, Съветът може да приеме акт, изменящ това предложение само с единодушие,

освен при условията на членове I-55, I-56, III-396, параграфи 10 и 13, и III-404 и III-405, параграф 2.

2. Докато Съветът не се е произнесъл, Комисията може да измени своето предложение по всяко време на процедурите за приемането на акт на Съюза.

ЧЛЕН III-396

1. Когато по силата на Конституцията закони или европейски рамкови закони се приемат според обикновената законова процедура, се прилагат следните разпоредби.

2. Комисията представя предложение до Европейския парламент и до Съвета.

Първо четене

3. Европейският парламент приема позиция на първо четене и я изпраща на Съвета.

4. Ако Съветът одобри позицията на Европейския парламент, предложеният акт се приема с формулировка, която съответства на позицията на Европейския парламент.

5. Ако Съветът не одобри позицията на Европейския парламент, той приема позиция на първо четене и я изпраща на Европейския парламент.

6. Съветът информира подробно Европейския парламент относно причините, които са го довели до неговата позиция на първо четене. Комисията информира подробно Европейския парламент за своята позиция.

Второ четене

7. Ако в срок от три месеца след получаването, Европейският парламент:

а) одобри позицията на Съвета на първо четене или не се произнесе, предложеният акт се счита за приет с формулировка, която съответства на позицията на Европейския парламент;

б) отхвърля, с мнозинство от своите членове позицията на Съвета от първото четене, предложеният акт се счита за отхвърлен;

в) предлага, с мнозинство от членовете си, изменения в позицията на Съвета от първото четене, така измененият текст се предава на Съвета и на Комисията, които приемат становища относно измененията.

8. Ако в срок от три месеца след получаване на измененията на Европейския парламент, Съветът, с квалифицирано мнозинство,

а) одобри всички тези изменения, актът се счита за приет;

б) не одобри всички тези изменения, председателят на Съвета, съгласувано с председателя на Европейския парламент, свиква помирителния комитет в срок от шест седмици.

9. Съветът се произнася с единодушие относно измененията, предмет на отрицателно становище от страна на Комисията.

Помирителна процедура

10. Помирителният комитет, който се състои от членовете на Съвета или техни представители и същия брой членове, представляващи Европейския парламент, има задача да постигне споразумение по общ проект, с квалифицирано мнозинство на членовете на Съвета или на техните представители и с мнозинство на членовете, представляващи Европейския парламент, в срок от шест седмици от момента на неговото свикване, въз основа на позициите на второ четене на Парламента и на Съвета.

11. Комисията участва в работата на Помирителния комитет и предприема всички необходими инициативи, за да подпомогне сближаването на позициите на Европейския парламент и Съвета.

12. Ако в срок от шест седмици след неговото свикване, Помирителният комитет не одобри общ проект, предложеният акт се счита за отхвърлен.

Трето четене

13. Ако в този срок Помирителният комитет одобри общ проект, Европейският парламент и Съвета разполагат, всеки от своя страна, с по шест седмици, считано от тази дата, за да приемат съответния акт, съгласно общия проект, като Европейският парламент се произнася с мнозинство на подадените гласове, а Съветът – с квалифицирано мнозинство. Ако това не бъде изпълнено, предложеният акт се счита за отхвърлен.

14. Сроковете от три месеца и от шест седмици, посочени в настоящия член, се продължават, с не повече от съответно един месец или две седмици, по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Особени разпоредби

15. Когато в специално предвидени от Конституцията случаи за закон или рамков закон се прилага обикновената законодателна процедура по инициатива на група държави-членки, по препоръка на Европейската централна банка или по искане на Съда на ЕС, параграф 2, параграф 6, второ изречение и параграф 9, не са приложими.

Европейският парламент и Съветът предават на Комисията проекта на акта и своите позиции на първо и второ четене. Европейският парламент или Съветът могат да поискат становището на Комисията по всяко време, като Комисията може да представи също становището си по своя собствена инициатива. Тя може, ако счете за необходимо, да участва в Помирителния комитет, при условията предвидени в параграф 11.

ЧЛЕН III-397

Европейският парламент, Съветът и Комисията провеждат взаимно консултиране и организират по общо съгласие механизмите за сътрудничеството помежду им. За тази цел, при зачитане на Конституцията, те могат да сключват междуинституционални споразумения, които могат да имат обвързващ характер.

ЧЛЕН III-398

1. При изпълнение на своите задачи, институциите, органите, службите и агенциите на Съюза се опират върху ефективна, независима, отворена европейска администрация.
2. В съответствие с правилника за персонала и условията за заетостта, приети въз основа на член III-427, европейските закони създават разпоредби за тази цел.

ЧЛЕН III-399

1. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза осигуряват прозрачност в тяхната работа и определят, съгласно член I-50, специфични разпоредби в процедурните си правилници относно публичния достъп до документите. Спрямо Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка и Европейската инвестиционна банка се прилагат разпоредбите на член I-50, параграф 3 само, когато изпълняват административни функции.
2. Европейският парламент и Съветът осигуряват публикуването на документите, отнасящи се до законодателните процедури при условията, предвидени от европейския закон, съгласно член I-50, параграф 3.

ЧЛЕН III-400

1. Съветът приема европейски регламенти и европейски решения определящи:
 - а) заплатите, допълнителните възнаграждения и пенсиите на председателя на Европейския съвет, на председателя на Комисията, на министъра на външните работи, на европейските комисари, на председателите, членовете и секретарите на Съда на Европейския съюз, както и на генералния секретар на Съвета.
 - б) условията за работа и по-специално заплатите, допълнителните възнаграждения и пенсиите на председателя и на членовете на Сметната палата.
 - в) всяко плащане, което следва да се извърши, вместо възнаграждението за лицата, съгласно букви а) и б).
2. Съветът приема регламенти и европейски решения определящи привилегиите, отнасящи се до членовете на Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН III-401

Актовете на Съвета, на Комисията или на Европейската централна банка, които налагат парично задължение за субекти, различни от държавите, имат изпълнителна сила.

Принудителното изпълнение се урежда от разпоредбите на гражданскопроцесуалните норми, които са в сила в държавата-членка, на чиято територия се осъществява. Изпълнителното

основание се приема без допълнителен контрол, освен за автентичност на акта, от страна на националния орган, определен за тази цел от правителството на всяка държава-членка и за който то уведомява Комисията и Съда на Европейския съюз.

След изпълнението на тези формалности по молба на заинтересованата страна, тя може да пристъпи към принудително изпълнение, като сезира директно компетентната институция съгласно националното законодателство.

Принудителното изпълнение може да бъде спряно само с решение на Съда на Европейския съюз. Независимо от това, контролът относно правомерността на изпълнителните мерки е от компетентност на националните юрисдикции.

ГЛАВА II

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

РАЗДЕЛ 1

МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА

ЧЛЕН III-402

1. Многогодишната финансова рамка се съставя за период от най-малко пет години, съгласно член I-55.
2. Финансовата рамка определя размера на годишните тавани на средствата, отпуснати за посрещане на бюджетни ангажименти по категория разходи, както и годишния таван на предоставени бюджетни средства. Категориите разходи, чийто брой е ограничен, съответстват на главните сектори от дейността на Съюза.
3. Финансовата рамка предвижда всички други необходими разпоредби за нормалното протичане на годишната бюджетна процедура.
4. Когато европейският закон на Съвета, определящ нова финансова рамка, не е приет преди края на предходната финансова рамка, приложението на таваните и другите разпоредби за последната година по изтичащата финансова рамка се продължават до приемането на този закон.
5. В хода на процедурата по приемането на финансовата рамка Европейският парламент, Съветът и Комисията, вземат всички необходими мерки за улесняване завършването на процедурата.

РАЗДЕЛ 2

ГОДИШЕН БЮДЖЕТ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН III-403

Финансовата година започва на 1 януари и завършва на 31 декември.

ЧЛЕН III-404

Европейски закон определя годишния бюджет на Съюза съгласно следните разпоредби:

1. Всяка институция съставя преди 1 юли предварителен разчет на своите разходи за следващата финансова година. Комисията обединява тези разчети в проектобюджет. Той се придружава от становище, което може да съдържа различаващи се разчети.

Проектобюджетът съдържа разчет за приходите и разчет за разходите.

2. Комисията внася проектобюджета в Европейския парламент и Съвета не по-късно от 1 септември на годината, която предхожда тази, през която трябва да бъде изпълнен бюджетът.

Комисията може да внесе изменения в проектобюджета по време на процедурата, до свикването на помирителния комитет, посочен в параграф 5.

3. Съветът определя своята позиция по проектобюджета и го представя на Европейския парламент не по-късно от 1 октомври от предходната спрямо изпълнението на бюджета, година. Той информира подробно Европейския парламент относно мотивите на своята позиция.

4. Ако в срок от четиридесет и два дни след това представяне, Европейският парламент:

а) одобри позицията на Съвета, европейският закон за бюджета се счита за приет;

б) не е взел решение, европейският закон за бюджета се счита за приет;

в) приеме с мнозинство от членовете си изменения относно позицията на Съвета, така измененият проект се предава на Съвета и на Комисията. Председателят на Европейския парламент, съвместно с председателя на Съвета, свиква незабавно Помирителния комитет. Помирителният комитет не се събира на заседание, ако в срок от десет дни Съветът съобщи на Европейския парламент, че одобрява всички предложени от него изменения.

5. Помирителният комитет, който обединява членовете на Съвета или техни представители и същия брой членове, представляващи Европейския парламент, има за задача да постигне споразумение по общ проект, като се произнася с квалифицирано мнозинство на членовете на Съвета или на техните представители и с мнозинство на членовете, представляващи Европейския парламент, в срок от двадесет и един дни, считано от свикването, на основата на позициите на Европейския парламент и на Съвета.

Комисията участва в работата на Помирителния комитет и предприема всички необходими инициативи за сближаване на позициите на Европейския парламент и на Съвета.

6. Ако в срока от двадесет и един дни, посочен в параграф 5, Помирителният комитет одобри общ проект, Европейският парламент и Съветът разполагат, със срок от четиринадесет дни, считано от тази дата, за да приемат общия проект.

7. Ако в срока от четиринадесет дни, съгласно параграф 6:

- а) Европейският парламент и Съветът одобряват общия текст или не вземат решение, или една от тези институции одобри общия текст, а другата не вземе решение, европейският закон, определящ бюджета се смята, че е окончателно приет в съответствие с проекта, или
- б) Европейският парламент, с мнозинство от членовете си, и Съветът отхвърлят общия проект, или ако едната от тези институции отхвърли общия проект, а другата не вземе решение, Комисията изпраща нов проектобюджет, или
- в) Европейският парламент, с мнозинство от своите членове, отхвърли общия проект, а Съветът го одобри, Комисията изпраща нов проектобюджет, или
- г) Европейският парламент одобри общия проект, а Съветът го отхвърли, Европейският парламент може, в срок от четиринадесет дни от датата на отхвърлянето от Съвета и с мнозинство от своите членове и три пети от подадените гласове, да потвърди всички или част от измененията съгласно параграф 4, буква в). Ако изменение на Европейския парламент не е потвърдено, договорената позиция в Помирителния комитет относно бюджетната глава, предмет на изменението, се запазва. Европейският закон, установяващ бюджета се счита за окончателно приет на тази основа.
8. Ако в рамките на двадесет и един дни, съгласно параграф 5, Помирителният комитет не одобри общия текст, Комисията изпраща нов проектобюджет.
9. Когато процедурата съгласно този член е изпълнена, председателят на Европейския парламент декларира, че европейският закон, установяващ бюджета е окончателно приет.
10. Всяка институция упражнява своите компетенции съгласно този член в съответствие с Конституцията и актовете приети към нея, с особено отношение към собствените ресурси на Съюза и баланса между приходите и разходите.

ЧЛЕН III-405

1. При липса на окончателно приет европейски закон за бюджета в началото на съответната финансова година разходите могат да бъдат осъществявани месечно по глави, съгласно разпоредбите на европейския закон посочен в член III-412, като сумата по всяка съответна глава не трябва да превишава една дванадесета от бюджетните средства за въпросната глава от бюджета за предходната финансова година; въпреки това, тази сума не трябва да е по-голяма от една дванадесета от заделените средства, предвидени за същата глава в проектобюджета.

2. Съветът, по предложение на Комисията, и при отчитане на останалите условия, определени в параграф 1, може да приеме европейско решение, разрешаващо разходи, които надвишават една дванадесета, в съответствие с Европейския закон, посочен в член III-412. Той предава това решение незабавно на Европейския парламент.

Това европейско решение предвижда необходимите мерки относно средствата за приложение на настоящия член, в съответствие с европейските закони съгласно член I-54, параграфи 3 и 4.

То влиза в сила тридесет дни след неговото приемане, ако в този срок Европейският
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

парламент, с мнозинство от членовете си, не реши да намали разходите.

ЧЛЕН III-406

При условията, определени от европейския закон, посочен в член III-412, заделените средства, с изключение на онези, които се отнасят до разходите за служителите, които не са били използвани в края на дадената финансова година, могат да бъдат прехвърлени към следващата финансова година, но не по-нататък.

Заделените средства са разпределени по глави, обединяващи разходите според техния вид или предназначение, и разпределени в подгрупи, съгласно европейския закон, посочен в член III-412.

Разходите на:

- Европейския парламент,
- Европейския съвет и Съвета,
- Комисията и
- Съда на Европейския съюз

са предмет на обособени части от бюджета, без това да засяга разпоредбите относно специалния режим на някои общи разходи.

РАЗДЕЛ 3

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА И ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОТГОВОРНОСТ

ЧЛЕН III-407

Комисията изпълнява бюджета в сътрудничество с държавите-членки, съгласно разпоредбите на европейския закон по член III-412, на своя отговорност и в границите на предоставените бюджетни средства, въз основа на принципите на стабилно финансово управление. Държавите-членки си сътрудничат с Комисията, за да гарантират, че бюджетните средства ще бъдат използвани съгласно тези принципи.

Европейският закон, посочен в член 412, определя задълженията на държавите-членки за контрол и одит при изпълнението на бюджета, както и отговорностите, които произтичат от това. Той определя отговорностите и особените условия, съгласно които всяка институция участва в изпълнението на своите разходи.

В рамките на бюджета Комисията може в границите и при условията, определени от европейския закон, посочен в член III-412, да прехвърля бюджетни средства от една глава в друга, или от едно подразделение в друго.

ЧЛЕН III-408

Комисията представя ежегодно пред Европейския парламент и Съвета сметките за изтеклата финансова година, относно изпълнението на бюджета. Освен това, Комисията им предоставя финансов отчет за активите и пасивите на Съюза.

Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета също и доклад за оценка на финансите на Съюза, въз основа на постигнатите резултати, по-специално във връзка с насоките, дадени от Европейския парламент и Съвета по силата на член III-409.

ЧЛЕН III-409

1. Европейският парламент, по препоръка на Съвета, освобождава Комисията от отговорност за изпълнението на бюджета. За тази цел Европейският парламент, след Съвета, преглежда сметките, финансовия отчет и доклада за оценка, посочени в член III-408, годишния доклад на Сметната палата, придружен от отговорите на одитираните институции на забележките на Сметната палата, декларацията за гарантиране по член III-384, параграф 1, втора алинея, както и съответните специални доклади на Сметната палата.

2. Преди да освободи Комисията от отговорност или с друга цел, свързана с упражняването на нейните правомощия по изпълнение на бюджета, Европейският парламент може да поиска да изслуша Комисията по изпълнението на разходите или функционирането на системите за финансов контрол. Комисията представя пред Европейския парламент всякаква необходима информация при поискване от негова страна.

3. Комисията взема всички възможни мерки, за да се съобрази с бележките, придружаващи решенията за освобождаване от отговорност и другите бележки на Европейския парламент относно изпълнението на разходите, както и коментарите, придружаващи препоръките за освобождаване от отговорност, приети от Съвета.

4. По искане на Европейския парламент или на Съвета, Комисията докладва относно взетите мерки, съобразно забележките и коментарите и по-точно инструкциите, дадени на службите, отговорни за изпълнението на бюджета. Тези доклади се представят и на Сметната палата.

РАЗДЕЛ 4

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-410

Многогодишната финансова рамка и годишният бюджет се приемат в евро.

ЧЛЕН III-411

Комисията може, при условие че уведоми за това компетентните органи на заинтересованите държави, да прехвърли във валутата на една от държавите-членки авоарите, които тя притежава, във валутата на друга държава-членка, доколкото това е необходимо за тяхното използване за целите, за които те са предназначени от Конституцията. Комисията избягва, в рамките на възможното, да извършва такива прехвърляния, ако притежава налични или

ликвидни авоари във валутите, от които се нуждае.

Комисията контактува с всяка една от заинтересованите държавите-членки посредством съответен орган, определен от въпросната държава. При осъществяване на финансовите операции Комисията ползва услугите на емисионната банка на заинтересованата държава-членка или на друга финансова институция, одобрена от тази държава.

ЧЛЕН III-412

1. Европейските закони постановяват:

- а) финансовите норми, които определят условията по съставянето и изпълняването на бюджета и относно представянето и одитирането на сметките;
- б) правилата относно контрола върху отговорността на финансовите ревизори, разпоредителите и счетоводителите.

Те се приемат след консултиране със Сметната палата.

2. Съветът приема по предложение на Комисията европейски регламент, определящ условията и процедурата, според които предвидените бюджетни приходи в режима на собствените средства на Съюза се предоставят на разположение на Комисията и определя мерките, които трябва да се прилагат, за да се посрещнат, в случай на необходимост, нуждите от налични средства. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент и Сметната палата.

3. Съветът се произнася с единодушие, до 31 декември 2006 г., по всички случаи, посочени в настоящия член.

ЧЛЕН III-413

Европейският парламент, Съветът и Комисията следят за наличието на финансови средства, позволяващи на Съюза да изпълнява своите правни задължения спрямо трети страни.

ЧЛЕН III-414

По инициатива на Комисията се свикват редовни срещи на председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията в рамките на бюджетните процедури, посочени в настоящата глава. Председателите вземат всички необходими мерки, за координиране и сближаване на позициите на институциите за улесняване на изпълнението на разпоредбите на настоящата глава.

РАЗДЕЛ 5

БОРБА СРЕЩУ ИЗМАМИТЕ

ЧЛЕН III-415

1. Съюзът и държавите-членки се борят срещу измамите и всяка друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза, посредством приети съгласно настоящия член мерки. Тези мерки са възпиращи и предоставят ефективна защита в държавите-членки във всички институции, органи, служби и агенции на Съюза.

2. Държавите-членки взимат същите мерки за борба срещу измамите, които засягат финансовите интереси на Съюза, каквито предприемат за борба срещу измамите, засягащи техните собствени финансови интереси.

3. Без да се засягат останалите разпоредби на Конституцията, държавите-членки координират тяхната дейност, за да защитават финансовите интереси на Съюза от измами. За тази цел те организират, заедно с Комисията, тясно и редовно сътрудничество между компетентните органи.

4. Европейският закон или европейският рамков закон определя необходимите мерки за предотвратяване на измамите, накърняващи финансовите интереси на Съюза и на борбата срещу тези измами, с оглед предоставяне на ефективна и равностойна защита в държавите-членки. Той се приема след консултиране със Сметната палата.

5. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, представя всяка година пред Европейския парламент и Съвета доклад досежно мерките и разпоредбите, приети в изпълнение на настоящия член.

ГЛАВА III

ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН III-416

Всяко действие на засилено сътрудничество е в съответствие с Конституцията и с правото на Съюза.

Такова сътрудничество не може да засяга вътрешния пазар, нито икономическото, социално и териториално сближаване. То не може да представлява пречка, нито дискриминация спрямо търговията между държавите-членки, нито да предизвиква нарушения на конкуренцията между тях.

ЧЛЕН III-417

Всяко действие на засилено сътрудничество зачита компетенциите, правата и задълженията на държавите-членки, които не участват в него. Те, от своя страна, не пречат на прилагането на засилено сътрудничество от страна на държави, които участват в него.

ЧЛЕН III-418

1. При установяване на засиленото сътрудничество, то е отворено за всички държави-
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

членки, при условие че то е в съответствие с евентуалните условия за участие, определени с европейското решение за разрешаването му. То остава отворено във всеки друг момент, при условие че се зачитат освен евентуалните гореспоменати условия и вече приетите в тази насока актове.

Комисията и държавите-членки, участващи в засилено сътрудничество се стремят да улесняват участието на възможно най-голям брой държави-членки.

2. Комисията и в определени случаи министърът на външните работи на Съюза информират редовно всички членове на Съвета и на Европейския парламент за развитието на засиленото сътрудничество.

ЧЛЕН III-419

1. Държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество в определена област, посочена в Конституцията, с изключение на областите от изключителна компетентност и на общата външна политика и политика на сигурност, отправят искане до Комисията, уточнявайки приложното поле и целите, набелязани чрез предложеното засилено сътрудничество. Комисията може да представи на Съвета предложение в тази насока. Ако Комисията не представи предложение, тя съобщава съображенията си на заинтересованите държави.

Разрешението да се установи засилено сътрудничество се дава чрез европейско решение на Съвета по предложение на Комисията и след одобрение от Европейския парламент.

2. В рамките на общата външна политика и политика за сигурност, искането на държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество, се адресира до Съвета. То се предава на министъра на външните работи на Съюза, който дава своето становище относно съвместимостта на засиленото сътрудничество и общата външна политика и политика за сигурност на Съюза, както и на Комисията, която дава своето становище, а именно относно съвместимостта на засиленото сътрудничество с другите политики на Съюза. Искането се предава за информация и на Европейския парламент.

Разрешението да се установи засилено сътрудничество се дава посредством европейско решение на Съвета, прието с единодушие.

ЧЛЕН III-420

1. Всяка държава-членка, която желае да участва в засилено сътрудничество в някоя от областите, посочени в член III-419, параграф 1, съобщава своето намерение до Съвета и до Комисията.

Комисията в срок от четири месеца, считано от датата на получаване на уведомлението, потвърждава участието на въпросните държави-членки. Тя установява в определени случаи дали условията за евентуално участие са изпълнени и приема временните мерки, считани за необходими с оглед приложението на вече приетите актове в рамките на засиленото сътрудничество.

Независимо от това, ако Комисията счита, че условията за участие не са изпълнени, тя посочва разпоредбите, които могат да бъдат приети, за да се отговори на условията и

определя срок за преразглеждане на молбата за участие. До изтичането на този срок тя преразглежда молбата съгласно процедурата, предвидена в предходната алинея. Ако Комисията счита, че условията за участие все още не са изпълнени, съответната държавата-членка може да сезира Съвета по тази молба. Той се произнася, съгласно член I-44, параграф 3. Съветът може също така да приеме по предложение на Комисията временни мерки, посочени в алинея втора.

2. Всяка държава-членка, която желае да участва в засилено сътрудничество в рамките на общата външна политика и политика за сигурност, съобщава своето намерение на Съвета, на министъра на външните работи и на Комисията.

Съветът потвърждава участието на въпросната държава-членка след консултиране с министъра на външните работи на Съюза и след установяване при необходимост, че условията за участие са изпълнени. Съветът, по предложение на министъра на външните работи на Съюза, може също така да приеме временни мерки, необходими с оглед прилагането на вече приети актове в рамките на засиленото сътрудничество. Независимо от това, ако Съветът счита, че условията за участие не са изпълнени, той посочва разпоредбите, които могат да бъдат приети, за да се отговори на тази условия и определя срок за преразглеждане на молбата за участие.

За целите на настоящия параграф, Съветът се произнася с единодушие съгласно с член I-44, параграф 3.

ЧЛЕН III-421

Разходите, свързани с прилагането на едно засилено сътрудничество, с изключение на административните разходи относно институциите, са за сметка на държавите-членки, които участват в сътрудничеството, освен ако Съветът, произнасяйки се с единодушие на всички свои членове не вземе друго решение след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН III-422

1. Когато дадена разпоредба на Конституцията, която може да бъде приложена в рамките на засилено сътрудничество, предвижда Съветът да се произнесе с единодушие, Съветът, произнасяйки се с единодушие съгласно условията предвидени в член I-44, параграф 3, може да приеме европейско решение, предвиждащо, че той ще се произнесе с квалифицирано мнозинство.

2. Когато дадена разпоредба на Конституцията, която би могла да се приложи в рамките на засилено сътрудничество, предвижда Съветът да приеме европейски закони или рамкови закони съгласно специалната законодателна процедура, Съветът, произнасяйки се с единодушие съгласно условията, предвидени в член I-44, параграф 3, може по собствена инициатива да реши да се произнесе съгласно обикновената законодателна процедура. Съветът се произнася след консултиране с Европейския парламент.

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат към решения, които имат отражение във военната област или в областта на отбраната.

ЧЛЕН III-423

Съветът и Комисията осигуряват съгласуваността на дейностите, предприети в рамките на засиленото сътрудничество, както и съгласуваността на тези действия с политиките на Съюза, и си сътрудничат в тази насока.

ДЯЛ VII

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН III-424

Като се има предвид структурното икономическо и социално положение на Гуадалупа, Френска Гиана, Мартиника, Реюнион, Азорските острови, Мадейра и Канарските острови, което е усложнено поради тяхната отдалеченост, факта, че са острови, малката им повърхност, трудния релеф и климат, тяхната икономическа зависимост по отношение на малък брой стоки-фактори, чиято постоянност и комбиниране сериозно спъват тяхното развитие, Съветът по предложение на Комисията, приема специфични европейски регламенти и решения, целящи, най-вече, да определят условията на прилагане на Конституцията по отношение на тези региони, включително и общите политики. Той се произнася след консултиране с Европейския парламент.

Мерките, посочени в алинея първа, са насочени най-вече спрямо митническите и търговските политики, данъчната политика, свободните зони, политиките в областта на земеделието и рибарството, условията за снабдяване със суровини и с потребителски стоки от първа необходимост, държавните помощи и условията за достъп до структурните фондове и до хоризонталните програми на Съюза.

Съветът предприема действията, посочени в алинея първа, вземайки предвид особените характеристики и ограничения в най-периферните региони, без да се засяга интегритета и единството на правовия ред на Съюза, включително вътрешния пазар и общите политики.

ЧЛЕН III-425

Конституцията не накърнява по никакъв начин режима на собствеността в държавите-членки.

ЧЛЕН III-426

Във всяка една от държавите-членки, Съюзът притежава най-широката правоспособност, предоставена на юридически лица от националните законодателства; той може в частност да придобива и отчуждава движимо и недвижимо имущество и може да участва в съдебни производства. За тази цел Съюзът се представлява от Комисията. Независимо от това, той се представлява от всяка институция по силата на административната им автономност по отношение на въпросите, свързани със съответното им функциониране.

ЧЛЕН III-427

Европейски закон определя Правилника за длъжностните лица и условията за работа на другите служители на Съюза. Той се приема след консултиране с другите заинтересовани институции.

ЧЛЕН III-428

За изпълнението на задачите, които са ѝ възложени, Комисията може да събира всякаква информация и да извършва всякакви проверки, които са необходими, в рамките и при условията, определени от европейски регламент или решение, прието от Съвета с обикновено мнозинство.

ЧЛЕН III-429

1. Без да се накърнява член 5 от Протокола относно устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, европейски закон или рамков закон определя мерки за изготвяне на статистики, когато това е необходимо за изпълнението на дейността на Съюза.

2. Изготвянето на статистики се извършва при спазване на безпристрастността, надеждността, обективността, научната независимост, принципите за ценовата ефективност и поверителността на статистическата информация; то не трябва да води до прекомерни разходи за икономическите оператори.

ЧЛЕН III-430

Членовете на институциите на Съюза, членовете на комитетите, както и длъжностните лица и служителите на Съюза са длъжни, дори и след като са престанали да изпълняват длъжността си, да не разкриват информация, която по своето естество, представлява професионална тайна, и по-точно, информацията относно предприятията, техните търговски отношения или формиране себестойността на продукцията им.

ЧЛЕН III-431

Договорната отговорност на Съюза се урежда от правото, приложимо за въпросния договор.

В случаи на извъндоговорна отговорност в съответствие с общите принципи за законодателствата на държавите-членки Съюзът възстановява вредите, причинени от неговите институции или от неговите служители при изпълнение на техните задължения.

Независимо от алинея втора, Европейската централна банка в съответствие с общите принципи на законодателствата на държавите-членки възстановява вредите, причинени от самата нея или от нейните служители при изпълнението на техните задължения.

Личната отговорност на служителите по отношение на Съюза е уредена от разпоредби, определени в Правилника за длъжностните лица или условията за работа, приложими към тях.

ЧЛЕН III-432

Седалището на институциите на Съюза се определя по общо съгласие на правителствата на държавите-членки.

ЧЛЕН III-433

Съветът приема с единодушие европейски регламент, определящ езиковия режим на институциите на Съюза, без да накърнява разпоредбите, предвидени в статута на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН III-434

Съюзът се ползва на територията на държавите-членки от привилегиите и имунитета, необходими за изпълнението на неговите задачи, при условията, определени в Протокола относно привилегиите и имунитета на Европейския съюз.

ЧЛЕН III-435

Правата и задълженията, произтичащи от споразумения, сключени преди 1 януари 1958 г., или за присъединилите се държави, сключени преди датата на тяхното присъединяване, между една или повече държави-членки, от една страна, и между една или повече трети държави, от друга, не се накърняват от разпоредбите на Конституцията.

При несъвместимост на тези споразумения с Конституцията, заинтересованите една или повече държави-членки, използват всички подходящи средства, за да отстранят констатираните несъответствия. В случай на необходимост, държавите-членки си оказват взаимна помощ за постигането на тази цел и при необходимост приемат обща позиция.

При прилагането на споразуменията, посочени в алинея първа, държавите-членки вземат предвид факта, че предимствата, предоставени по Конституцията от всяка държава-членка, са неразделна част от Съюза и поради това са неразривно свързани със създаването на общи институции, с възлагането на правомощия на тези институции и с предоставяне на едни и същи предимства от страна на всички други държави-членки.

ЧЛЕН III-436

1. Конституцията не възпрепятства прилагането на следните разпоредби:
 - а) никоя държава-членка не е задължена да предоставя информация, чието разкриване тя счита за противоречащо с основните интереси на нейната сигурност,
 - б) всяка държава-членка може да предприеме мерките, които счита за необходими за защита на съществените интереси на своята сигурност, свързани с производството или търговията с оръжие, муниции и военни материали; тези мерки не трябва да пречат на условията на конкуренция в рамките на вътрешния пазар по отношение на продукти без специално предназначение за военни цели.

2. Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме с единодушие европейско решение, което да измени списъка, определен от него на 15 април 1958 г. относно продуктите, по отношение на които се прилагат разпоредбите на параграф 1, буква б).

ЧАСТ IV

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН IV-437

ОТМЯНА НА ПРЕДХОДНИТЕ ДОГОВОРИ

1. Настоящият Договор за създаване на Конституция за Европа отменя Договора за създаване на Европейската общност, Договора за Европейския съюз, както и актовете и договорите, които са ги допълвали или изменяли и които фигурират в Протокола, съгласно разпоредбите на параграф 2 на настоящия член.

2. Договорите за присъединяване на:

а) Кралство Дания, Ирландия, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;

б) Република Гърция;

в) Кралство Испания и Португалската република;

г) Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция, и

д) Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република,

се отменят.

Въпреки това обаче,

- разпоредбите на Договорите, съгласно букви от а) до д) и установени или визирани съответно в Протокола за договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания и Португалската република, Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция остават в сила и тяхното правен ефект се запазва в съответствие с този протокол,

- разпоредбите на Договора, съгласно буква е), които са предвидени или визирани съответно в Протокола на Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република остават в сила и правният им ефект се запазва в съответствие с настоящия протокол.

ЧЛЕН IV-438

Правоприемство и юридическа непрекъснатост

1. Европейският съюз, създаден с настоящия Договор, е правоприемник на Европейския съюз, създаден с Договора за Европейския съюз и Европейската общност.
2. Докато се приемат нови разпоредби за прилагането на настоящия договор, или до края на техния мандат, институциите, органите, службите и агенциите, съществуващи на датата на влизане в сила на настоящия Договор, предмет на член IV-439, упражняват правомощията си по смисъла на настоящия Договор, в състава който имат на тази дата.
3. Актовете на институциите, органите, службите и агенциите, приети въз основа на договорите и актовете, отменени от член IV-437, остават в сила. Тяхната правна сила се запазва, докато тези актове бъдат отменени, анулирани или изменени при прилагането на настоящия Договор. Същото важи за споразуменията, сключени между държавите-членки въз основа на договорите и актовете, отменени от член IV-437.

Другите компоненти на достиженията на правото на ЕО и ЕС (*acquis*), съществуващи по време на влизане в сила на настоящия Договор, в частност междуинституционалните споразумения, решенията и споразуменията, постигнати от представителите на правителствата на държавите-членки на срещи в Съвета, споразумения, сключени от държавите-членки относно функционирането на Съюза или на Общността, или свързани с действия от страна на Съюза или Общността, декларациите, включително тези, направени в контекста на междуправителствени конференции, както и резолюциите или други позиции, приети от Европейския съвет или от Съвета, и тези, свързани със Съюза или с Общността, приети с общо съгласие на държавите-членки, също се запазват, докато бъдат отменени или изменени.

4. Съдебната практика на Съда на Европейските общности и на Първоинстанционния съд относно тълкуването и прилагането на договорите и актовете, отменени от член IV-437, както и на актовете и споразуменията, приети за тяхното прилагане, остават *mutatis mutandis* тълкувателният източник на правото на Съюза и по-специално, за сравнимите разпоредби на Конституцията.
5. Непрекъснатостта на административните и правните процедури, които са започнали преди датата на влизане в сила на настоящия Договор, се привежда в съответствие с Конституцията. Институциите, органите, службите и агенциите, отговарящи за тези процедури, предприемат всички подходящи мерки за тази цел.

ЧЛЕН IV-439

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С НЯКОИ ИНСТИТУЦИИ

Преходните разпоредби, свързани със състава на Европейския парламент, с определението за квалифицирано мнозинство в Европейския съвет и в Съвета, включително случаите, в които не всички членове на Европейския съвет или на Съвета гласуват, и със състава на Комисията, включително министъра на външните работи на Съюза, се предвиждат в Протокола за преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на ЕС.

ЧЛЕН IV-440

Обхват

1. Настоящият Договор се прилага към Кралство Белгия, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Ирландия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Република Словения, Словашката република, Република Финландия, Кралство Швеция и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

2. Договорът за създаване на настоящата Конституция се прилага по отношение на Гуадалупа, Френска Гиана, Мартиника, Реюнион, Азорските острови, Мадейра, Канарските острови в съответствие с член III-424.

3. Отвъдморските страни и територии, чийто списък фигурира в приложение II на настоящия Договор, подлежат на специален режим на асоцииране, определен в дял IV, част III от Конституцията.

Настоящият Договор не се прилага към онези отвъдморски страни и територии, които поддържат специални отношения с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и които не са включени в гореспоменатия списък.

4. Настоящият договор се прилага към европейските територии, за чиито външни отношения отговаря държава-членка.

5. Настоящият договор се прилага по отношение на Аландските острови с изключенията, които съществуват в Договора, съгласно член IV-437, параграф 2, буква г) и които са инкорпорирани в раздел 5 от дял V на Протокола от договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската република и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

6. Независимо от параграфи от 1 до 5:

а) настоящият Договор не се прилага към Фарьорските острови;

б) настоящият Договор се прилага към Акротири и Декелия, суверенни бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър, само до степен, необходима за осигуряване прилагането на разпоредбите, предвидени в Протокола за суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър, приложен към Акта за присъединяване, който е неразделна част от Договора, съгласно член IV-437, параграф 2, буква д) и който е инкорпорирани в дял III на част II от Протокола за Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република.

в) настоящият договор се прилага към англо-нормандските острови и остров Ман само

до степен, необходима да осигури прилагането на разпоредбите за тези острови, предвидени в Договора, съгласно член IV-437, параграф 2, буква а) и които са инкорпорирани в раздел 3 от дял II на Протокола за договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания и Португалската република, Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

7. Европейският съвет, по инициатива на съответната държава-членка може да приеме европейско решение за изменение на статута по отношение на Съюза за Датската, Френската или Нидерландската държава или територия, съгласно параграфи 2 и 3. Европейският съвет действа единодушно след консултиране с Комисията.

ЧЛЕН IV-441

Регионални съюзи

Настоящият Договор не е пречка за съществуването или реализирането на регионални съюзи между Белгия и Люксембург или между Белгия, Люксембург и Нидерландия, доколкото целите на тези регионални съюзи не са постигнати посредством прилагането на гореспоменатия Договор.

ЧЛЕН IV-442

Протоколи и приложения

Протоколите и приложенията към настоящия Договор представляват неразделна част от него.

ЧЛЕН IV-443

Процедура за преразглеждане на договора

1. Правителството на всяка държава-членка, Европейският парламент или Комисията могат да представят пред Съвета проекти за изменение на настоящия договор. Тези проекти се изпращат на Европейския съвет от Съвета и се съобщават на националните парламенти на държавите-членки.

3. Ако Европейският съвет след консултиране с Европейския парламент и Комисията, приеме с обикновено мнозинство решение в полза на разглеждането на предлаганите изменения, председателят на Европейския съвет свиква Конвент, съставен от представители на парламентите на държавите-членки, на държавни ръководители или ръководителите на правителствата на държавите-членки, на Европейския парламент и на Комисията. Европейската централна банка също се консултира в случай на институционални промени в паричната сфера. Конвентът разглежда предложенията за изменения и приема с консенсус препоръка към Конференцията на представителите на правителствата на държавите-членки, съгласно параграф 3.

Европейският съвет може да реши с обикновено мнозинство, след получаване на одобрение

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

от Европейския парламент, да не свиква Конвент, ако мащабът на измененията не го налага. В този случай Европейският съвет определя мандата на Конференция на представителите на правителствата на държавите-членки.

3. Конференция на представителите на правителствата на държавите-членки се свиква от председателя на Съвета, за определяне чрез общо съгласие на измененията, които следва да се направят в настоящия договор.

Измененията влизат в сила, след като са ратифицирани от всички държави-членки, в съответствие с техните конституционни изисквания.

4. Ако след изтичане на срок от две години от подписването на Договора за изменение на настоящия договор, четири пети от държавите-членки са го ратифицирали, а една или повече от държавите-членки са срещнали трудности по ратифицирането, Европейският съвет се сезира.

ЧЛЕН IV-444

ОПРОСТЕНА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ

1. В случаите, в които част III разпорежда Съветът да действа с единодушие в дадена област, Европейският съвет може да приеме Европейско решение, даващо право на Съвета да действа с квалифицирано мнозинство в тази област или в този случай.

Настоящият параграф не се прилага към решения от военно естество или в областта на отбраната.

2. В случаите, в които част III разпорежда европейските закони и рамковите закони да бъдат приети от Съвета в съответствие със специална законодателна процедура, Европейският съвет може да приеме Европейско решение, позволяващо приемането на такива европейски закони или рамкови закони в съответствие с обикновената законодателна процедура.

3. Всяка инициатива, поета от Европейския съвет въз основа на параграфи 1 или 2, се съобщава на националните парламенти. Ако национален парламент извести своето несъгласие в рамките на 6 месеца от датата на такова съобщение, европейското решение, посочено в параграфи 1 или 2, не се приема. При липса на несъгласие, Европейският съвет може да приеме решението.

За приемането на Европейското решение съгласно параграфи 1 и 2, Европейският съвет действа с единодушие, след като получи одобрението на Европейския парламент, което се дава чрез мнозинство от неговите членове.

ЧЛЕН IV-445

Опростена процедура за преразглеждане относно вътрешните политики и действия на Европейския съюз

1. Правителството на всяка държава-членка, Европейският парламент или Комисията

могат да представят на Европейския съвет предложения за преразглеждане на всички или част от разпоредбите на дял III от част III за вътрешните политики и действия на Съюза.

2. Европейският съвет може да приеме европейско решение, изменящо всички или част от разпоредбите на дял III от част III. Европейският съвет действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент и Комисията и Европейската централна банка в случаи на институционални промени в паричната сфера.

Такова Европейско решение не влиза в сила, докато не е одобрено от всички държави-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.

3. Европейското решение съгласно параграф 2 не увеличава компетенциите, предоставени на Съюза в настоящия договор.

ЧЛЕН IV-446

Срок

Настоящият договор се сключва за неограничен период.

ЧЛЕН IV-447

Ратифициране и влизане в сила

1. Настоящият договор се ратифицира от високодоговарящите страни в съответствие със съответните техни конституционни изисквания. Ратификационните инструменти се депозират при правителството на Италианската република.

2. Настоящият договор влиза в сила на 1 ноември 2006 г., при условие че всички ратификационни инструменти са депозирани, или ако тази дата не се спази, на първия ден от втория месец, който следва депозирането на ратификационния инструмент от последната държава, подписала договора, която го ратифицира.

ЧЛЕН IV-448

Автентични текстове и преводи

1. Настоящият договор, изготвен в единствен оригинал на английски, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски езици, като текстовете на всички тези езици са еднакво автентични, се депозира в архивите на правителството на Италианската република, което ще изпрати заверено копие до всяко от правителствата на другите подписали се страни.

2. Настоящият договор може да бъде превеждан на всеки друг език, определен от държавите-членки, сред тези, които в съответствие с техния конституционен ред, имат официален статут за цялата или част от тяхната територия. Заверено копие на такива преводи се осигурява от съответните държави-членки, което се депозира в архивите на Съвета.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

подписаха настоящия договор.

CONFÉRENCE
DES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS
DES ÉTATS MEMBRES

Bruxelles, le 13 octobre 2004

CIG 87/04
ADD 1 REV 1

ADDENDUM 1 AU DOCUMENT CIG 87/04 REV 1

Objet: Protocoles et annexes I et II annexés au traité établissant une Constitution pour l'Europe

СЪДЪРЖАНИЕ

A.

Протоколи, приложени към Договора за създаване на Конституция за Европа

1. Протокол за ролята на националните парламенти в Европейския съюз
2. Протокол за прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност
3. Протокол за статута на Съда на Европейския съюз
4. Протокол за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка
5. Протокол за устава на Европейската инвестиционна банка
6. Протокол за местоположението на седалищата на институциите и на някои органи, служби, агенции и департаменти на Европейския съюз
7. Протокол за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз
8. Протокол за Договорите и Актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската република, и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция
9. Протокол за Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република

10. Протокол за процедурата при прекомерен дефицит
11. Протокол за критериите за конвергенция
12. Протокол за Еврогрупата
13. Протокол за някои разпоредби, свързани с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия по отношение на Икономическия и паричен съюз
14. Протокол за някои разпоредби, свързани с Дания по отношение на Икономическия и паричен съюз
15. Протокол за някои задачи на Националната банка на Дания
16. Протокол за режима на франка в системата на Тихоокеанската финансова общност
17. Протокол за достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, включено в правната уредба на Европейския съюз
18. Протокол за прилагането на някои аспекти на член III-130 от Конституцията по отношение на Обединеното кралство и на Ирландия
19. Протокол за позицията на Обединеното кралство и на Ирландия за политиките по отношение на граничния контрол, убежището и имиграцията, съдебното сътрудничество по граждански дела и полицейското сътрудничество.
20. Протокол за позицията на Дания
21. Протокол за външните отношения на държавите-членки във връзка с преминаването през външните граници
22. Протокол за правото на убежище на граждани от държавите-членки
23. Протокол за постоянното структурирано сътрудничество, предвидено в член I-41, параграф 6 и член III-312 от Конституцията
24. Протокол за разпоредбите на член I-41, параграф 2 от Конституцията
25. Протокол за вноса в Европейския съюз на петролни продукти, рафинирани в Нидерландските Антили
26. Протокол за придобиването на собственост в Дания
27. Протокол за системата на публичното радио- и телевизионно разпространение в държавите-членки
28. Протокол за разпоредбата на член III-214 от Конституцията
29. Протокол за икономическото, социалното и териториалното сближаване
30. Протокол за специалния режим на Гренландия

31. Протокол за разпоредбата на член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия
32. Протокол за разпоредбата на член I-9, параграф 2 от Конституцията за присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
33. Протокол за актовете и договорите, които допълват или изменят Договора за създаване на Европейската общност и Договора за Европейски съюз
34. Протокол за преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на Съюза
35. Протокол за финансовите последици от изтичането на срока на действие на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана и на Изследователския фонд за въглища и стомана
36. Протокол за изменение на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия

Б. Приложения към Договора за създаване на Конституция за Европа

1. Приложение I: Списък по член III-226 от Конституцията
2. Приложение II: Отвъдморските страни и територии, за които се прилага дял IV на част III на Конституцията

А. ПРОТОКОЛИ,
ПРИЛОЖЕНИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КОНСТИТУЦИЯ ЗА ЕВРОПА

1. ПРОТОКОЛ
ЗА РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ
В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО НАПОМНЯТ, че начинът, по който различните национални парламенти упражняват контрол върху своите правителства относно действията на Съюза, се определя от конституционната уредба и практика, присъщи на всяка държава-членка,

КАТО ЖЕЛАЯТ, въпреки това, да насърчат засиленото участие на националните парламенти в действията на Европейския съюз и да увеличат възможността им да изразяват становищата си по законопроектите и по въпроси, които могат да представляват особен интерес за тях,

ПРИЕХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за Европейската общност за атомна енергия:

ДЯЛ I

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ

ЧЛЕН 1

Консултативните документи на Комисията (зелени книги, бели книги и съобщения) се предават пряко от Комисията на националните парламенти на държавите-членки след публикуването им. Комисията изпраща на националните парламенти и годишната законодателна програма, както и всички други инструменти на законодателно планиране или политика, едновременно с изпращането им на Европейския парламент и на Съвета.

ЧЛЕН 2

Проектите на европейски законодателни актове, адресирани до Европейския парламент и до Съвета, се изпращат на националните парламенти.

По смисъла на този протокол „проекти на европейски законодателни актове” означава предложения на Комисията, инициативи на група от държави-членки, инициативи на Европейския парламент, искания от Съда на Европейския съюз, препоръки от Европейската централна банка и искания от Европейската инвестиционна банка за приемане на европейски законодателен акт.

Проектите на европейски законодателни актове на Комисията се изпращат пряко от Комисията до националните парламенти едновременно с изпращането им на Европейския парламент и на Съвета.

Проектите на европейски законодателни актове на Европейския парламент се изпращат до националните парламенти пряко от Европейския парламент.

Проектите на европейски законодателни актове на група държави-членки, Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка се изпращат до националните парламенти от Съвета.

ЧЛЕН 3

Националните парламенти могат да отправят до председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията мотивирано становище относно съответствието на даден проект за европейски законодателен акт с принципа на субсидиарност съгласно процедурата, предвидена в Протокола за прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност. Ако проектът за европейски законодателен акт е на група държави-членки, председателят на Съвета изпраща мотивираното становище или становища до правителствата на тези държави-членки.

Ако проектът за европейски законодателен акт е на Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, председателят на Съвета изпраща мотивираното становище до съответната институция или орган.

ЧЛЕН 4

Между датата, на която даден проект на европейски законодателен акт се предава на националните парламенти на официалните езици на Съюза и датата, на която той се включва

в проекта за дневен ред на Съвета, за приемане или приемането на определена позиция в рамките на законодателна процедура, трябва да изтече срок от шест седмици. Изключения са възможни в неотложни случаи, причините за които се излагат в акта или позицията на Съвета. С изключение на надлежно мотивирани неотложни случаи, за нито един проект за европейски законодателен акт не може да бъде постигано съгласие през тези шест седмици. С изключение на неотложни и надлежно мотивирани случаи, срокът между включването на проект за европейски законодателен акт в проекта за дневен ред на Съвета и приемането на позиция е десетдневен.

ЧЛЕН 5

Дневният ред и резултатите от заседанията на Съвета, включително протоколите от заседанията на Съвета, на които той обсъжда проекти за европейски законодателни актове, се изпращат директно на националните парламенти едновременно с изпращането им до правителствата на държавите-членки.

ЧЛЕН 6

В случаите, когато Европейският съвет възнамерява да се позове на разпоредбите на член IV-444, параграфи 1 или 2 от Конституцията, националните парламенти предварително да бъдат информирани за инициативата на Европейския съвет най-малко шест месеца преди приемането на всяко европейско решение.

ЧЛЕН 7

Сметната палата изпраща за сведение годишния си отчет на националните парламенти, едновременно с изпращането му на Европейския парламент и на Съвета.

ЧЛЕН 8

Когато националната парламентарна система не е еднокамарна, членове 1 - 7 се прилагат по отношение на съставящите я камари.

ДЯЛ II

ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН 9

Европейският парламент и националните парламенти заедно определят организацията и насърчаването на ефективно и редовно интерпарламентарно сътрудничество в рамките на Съюза.

ЧЛЕН 10

Конференция на парламентарните комисии по европейските въпроси може да предложи на вниманието на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията всяко предложение, което

й се струва подходящо. Наред с това, тази Конференция съдейства и за обмена на информация и на най-добри практики между парламентите на държавите-членки и Европейския парламент, в това число и между специализираните им комисии. Тя може и да организира интерпарламентарни конференции по конкретни теми, по-специално за обсъждане на въпросите на общата външна политика и политиката на сигурност, включително общата политика на сигурност и отбрана. Предложенията на Конференцията не обвързват по никакъв начин националните парламенти, нито могат да предопределят тяхната позиция.

2. ПРОТОКОЛ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да гарантират, че решенията се взимат възможно най-близко до гражданите на Съюза;

РЕШЕНИ да определят условията за прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност, уредени в член I-11 от Конституцията, както и да установят система за контрол на прилагането на тези принципи от институциите,

СЕ СПОРАЗУМЯХА за следните разпоредби, приложени към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Всяка институция следи постоянно за зачитане на принципите на субсидиарност и пропорционалност, уредени в член I-11 от Конституцията.

ЧЛЕН 2

Преди да предложи европейски законодателен акт, Комисията провежда широко консултиране. Когато е необходимо, това консултиране отчита регионалното и локалното измерение на предвижданите действия. В изключително неотложни случаи Комисията не провежда такова консултиране. В предложението си тя излага мотивите за своето решение.

ЧЛЕН 3

По смисъла на този протокол „проекти на европейски законодателни актове” означава предложения на Комисията, инициативи на група от държави-членки, инициативи на Европейския парламент, искания от Съда на Европейския съюз, препоръки от Европейската централна банка и искания от Европейската инвестиционна банка за приемане на европейски законодателен акт.

ЧЛЕН 4

Комисията изпраща всички свои проекти за европейски законодателни актове, както и изменените си предложения, до националните парламенти на държавите-членки едновременно с изпращането им до законодателните органи на Съюза.

Европейският парламент изпраща проектите си за европейски законодателни актове и изменените си предложения до националните парламенти.

Съветът изпраща проектите за европейски законодателни актове, инициирани от група държави-членки, Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, както и изменените проекти до националните парламенти.

След приемането им законодателните резолюции на Европейския парламент и позициите на Съвета се изпращат от тях на националните парламенти.

ЧЛЕН 5

Проектите за европейски законодателни актове трябва да бъдат обосновани от гледна точка на принципите на субсидиарност и пропорционалност. Всеки проект за европейски законодателен акт трябва да съдържа подробно изложение, позволяващо да се оцени зачитането на принципите на субсидиарност и пропорционалност. Това изложение трябва да съдържа елементи, позволяващи оценка на финансовото отражение на предложението, и в случаите на рамков закон, неговите последици за нормите, които държавите-членки трябва да приемат, включително и регионалното законодателство, когато е необходимо. Основанията да се направи заключението, че дадена цел на Съюза може да бъде по-добре постигната на съюзно равнище, трябва да бъдат подкрепени както с качествени, а когато това е възможно, и с количествени показатели. Проектите за законодателни европейски актове трябва да отчитат необходимостта всяка тежест, финансова или административна, за Съюза, националните правителства, регионалните или местните власти, стопанските субекти и гражданите, да бъде възможно най-малка и съобразена с поставената цел.

ЧЛЕН 6

Всеки национален парламент на държавите-членки или всяка камара на национален парламент може в срок от шест седмици, считано от датата на предаване на проекта за европейски законодателен акт, да изпрати на председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията мотивирано становище, в което се излагат причините, поради които той счита, че въпросното предложение не е съобразено с принципа на субсидиарност. Задача на националните парламенти или всяка от камарите на даден национален парламент е да се консултират, когато е подходящо, с регионалните парламенти, имащи законодателни правомощия.

Ако проектът за европейски законодателен акт е инициран от група държави-членки, председателят на Съвета изпраща становището до правителствата на тези държави-членки.

Ако проектът за европейски законодателен акт е инициран от Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, председателят на Съвета становището изпраща до съответния орган.

ЧЛЕН 7

Европейският парламент, Съветът и Комисията, и където е необходимо – групата държави-членки, Съдът на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка – когато проектът за европейски законодателен акт произхожда от тях, взимат предвид мотивираните становища на националните парламенти или на камарите на националните парламенти.

Всеки национален парламент има два гласа, поделени въз основа на националната парламентарна система. В случаите на двукамарна парламентарна система всяка от камарите има по един глас.

Когато мотивираните становища относно незачитането на принципа на субсидиарност в даден проект за европейски законодателен акт представляват най-малко една трета от общия брой на гласовете на националните парламенти в съответствие с втория параграф, проектът трябва да бъде преразгледан. За проекти за европейски законодателни актове, внесени на основание член III-264 от Конституцията, относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие, прагът е една четвърт.

В резултат на повторното разглеждане Комисията, или според случая групата държави-членки, Европейският парламент, Съдът на Европейския съюз, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, могат да решат да поддържат, изменят или да оттеглят проекта. Това решение се мотивира.

ЧЛЕН 8

Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася по искове на основание нарушаване на принципа на субсидиарност от европейски законодателен акт, подадени в съответствие с правилата на член III-365 от Конституцията от държавите-членки или обявени от тях, съгласно правния им ред от името на техния национален парламент или камара на парламента им.

В съответствие с правилата, предвидени в същия член, Комитетът на регионите също може да завежда такива искове срещу европейски законодателни актове, за чието приемане Конституцията предвижда неговото консултиране.

ЧЛЕН 9

Комисията представя всяка година на Европейския съвет, на Европейския парламент, на Съвета и на националните парламенти доклад по прилагането на член I-11 от Конституцията. Този годишен доклад се изпраща и на Комитета на регионите и на Икономическия и социален комитет.

3. ПРОТОКОЛ ЗА СТАТУТА НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да уредят статута на Съда на Европейския съюз, предвиден в член III-381 от Конституцията,

СЕ ДОГОВОРИХА относно следните разпоредби, приложени към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧЛЕН 1

Съдът на Европейския съюз се конституира и функционира в съответствие с Конституцията, с Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Договора за Евратом) и с този статут.

ДЯЛ I

СЪДИИ И ГЕНЕРАЛНИ АДВОКАТИ

ЧЛЕН 2

Преди да встъпи в длъжност всеки съдия в открито заседание полага клетва пред Съда на Европейския съюз да изпълнява задълженията си безпристрастно и съвестно да пази тайната на разискванията на Съда.

ЧЛЕН 3

Съдиите се ползват с имунитет срещу съдебно преследване. След прекратяване на техните функции те продължават да се ползват с имунитет по отношение на действията, предприети в изпълнение на служебните им задължения, включително за казаното или написаното от тях.

Пленумът на Съда на Европейския съюз има право да отнеме този имунитет. Ако решението засяга член на Общия съд или на специализиран съдебен състав, Съдът взема решението си след консултиране със съответния съд.

Когато имунитета е отнет и е започнало наказателно преследване срещу съдия, същият може да бъде съден във всяка държава-членка, но само от съд, който е компетентен да разглежда дела срещу членовете на най-висшата национална съдебна инстанция.

Членове 11 - 14 и член 17 от Протокола за привилегиите и имунитетите на Съюза се прилага по отношение на съдиите, генералните адвокати, секретарите и помощник-докладчиците на Съда на Европейския съюз, без да се засягат разпоредбите относно имунитета срещу съдебно преследване по първи, втори и трети параграф от настоящия член.

ЧЛЕН 4

Съдиите не могат да заемат политическа или административна длъжност.

Те не могат да упражняват друга платена или неплатена професионална дейност, освен ако с Европейско решение на Съвета, с обикновено мнозинство, не е предвидено изрично изключение.

Когато встъпват в длъжност те тържествено се заклеват, че както по време на мандата си, така и след неговото изтичане ще изпълняват задълженията, произтичащи от тази длъжност, по-специално своето задължение за почтеност и въздържаност относно приемането на определени постове или облаги след края на мандата им.

При съмнение в горепосоченото Съдът на Европейския съюз взема решение. Ако решението засяга член на Общия съд или на специализиран съд, Съдът взема решението си след консултиране със съответния съд.

ЧЛЕН 5

Извън случаите на редовното обновяване или при смърт, пълномощията на съдията се прекратяват при подаване на оставка.

В случай на подаване на оставка, същата се адресира до председателя на съда, който я предава на председателя на Съвета. Мястото се счита за освободено от момента на предаване на това последно уведомление.

Съдията продължава да изпълнява функциите си до встъпването в длъжност на неговия приемник освен в случаите, когато се прилага член 6.

ЧЛЕН 6

Съдия може да бъде освободен от длъжност или да бъде лишен от правото си на пенсия или други ползи, само ако по единодушно мнение на съдиите и генералните адвокати на Съда на Европейския съюз той повече не отговаря на необходимите условия или не изпълнява служебните си задължения. Съответният съдия не взема участие в това обсъждане. Ако въпросното лице е член на Общия съд или на специализиран съд, Съдът взема решението си след консултиране със съответния съд.

Секретарят на Съда на Европейския съюз уведомява председателя на Европейския парламент и председателя на Комисията за взетото решение, и го съобщава на председателя на Съвета.

Ако с решението съдията е освободен от длъжност, вакантното място възниква от момента на последното уведомление.

ЧЛЕН 7

Съдия, който трябва да замени член на Съда на Европейския съюз, чийто мандат не е изтекъл, се назначава за остатъка от мандата на неговия предшественик.

ЧЛЕН 8

Разпоредбите на членове 2 - 7 се прилагат и по отношение на генералните адвокати.

ДЯЛ II

ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЧЛЕН 9

Когато, на всеки три години, съставът на съдиите бива частично обновяван, последователно се подменят тринадесет и дванадесет съдии.

Когато, на всеки три години, съставът на генералните адвокати бива частично обновяван, всеки път се подменят четирима генерални адвокати.

ЧЛЕН 10

Секретарят полага клетва пред Съда на Европейския съюз да изпълнява функциите си безпристрастно и съвестно да пази тайната на разискванията на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН 11

Съдът на Европейския съюз прави необходимото за заместването на секретаря, когато той е възпрепятстван да присъства.

ЧЛЕН 12

Длъжностните лица и останалите служители към Съда на Европейския съюз осигуряват неговото функциониране. Те отговарят пред секретаря, под ръководството на председателя.

ЧЛЕН 13

В европейски закон може да се предвиди назначаването на помощник-докладчици и да се уредят правилата за тяхната дейност. Законът се приема по искане на Съда на Европейския съюз. От помощник-докладчиците може да се изисква, при условията на процедурния правилник, да участват в подготвителните проучвания по делата, висящи пред Съда на Европейския съюз и да подпомагат съдията-докладчик по делото.

Помощник-докладчиците се избират измежду лица, чиято независимост е извън съмнение, и които притежават необходимата юридическа квалификация; те се назначават с европейско решение от Съвета, с обикновено мнозинство. Те полагат клетва пред Съда на Европейския съюз да изпълнява задълженията си безпристрастно и съвестно да пазят тайната на разискванията на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН 14

От съдиите, генералните адвокати и секретаря се изисква да имат постоянно пребиваване по седалището на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН 15

Съдът на Европейския съюз е в непрекъсната сесия. Продължителността на съдебната ваканция се определя от Съда на Европейския съюз с оглед нуждите на неговата работа.

ЧЛЕН 16

Съдът на Европейския съюз създава състави, състоящи се от трима или петима съдии. Съдиите избират председатели на съставите измежду своите членове. Председателите на съставите от пет съдии се избират за срок от три години. Те могат да бъдат преизбрани веднъж.

Разширеният състав се състои от тринадесет съдии. Той се председателства от председателя на Съда на Европейския съюз. Председателите на съставите от петима съдии и други съдии, назначени в съответствие с условията, предвидени в процедурния правилник, също са част от разширения състав.

Съдът на Европейския съюз заседава в разширен състав, когато държава-членка или институция на Съюза, която е страна в производството, поиска това.

Съдът на Европейския съюз заседава в пленум, когато разглежда дела по член III-335, параграф 2, член III-347, параграф 2, член III-349 или член III-385, параграф 6 от Конституцията.

Наред с това, когато счита, че висящото пред него дело е от изключителна важност, Съдът на Европейския съюз може да реши, след изслушване на генералния адвокат, да разгледа делото в пленум.

ЧЛЕН 17

Решенията на Съда на Европейския съюз са валидни, само ако в разискванията са участвали нечетен брой съдии.

Решенията на съставите, състоящи се от трима или петима съдии са валидни, само ако са били взети от трима съдии.

Решенията на разширения състав са валидни, само ако заседават девет съдии.

Решенията на пленума са валидни, само ако заседават петнадесет съдии.

В случай, че някой от съдиите в даден състав е възпрепятстван да присъства, за участие в заседанията може да бъде повикан съдия от друг състав, в съответствие с условията, предвидени в процедурния правилник.

ЧЛЕН 18

Нито съдия, нито генерален адвокат може да взема участие в разглеждането на дело, в което по-рано е участвал като представител или съветник, или е действал в полза на някоя от страните, или е бил призван да се произнесе като член на съд или трибунал или разследваща комисия, или в каквото и да било друго качество.

Ако по някаква особена причина, даден съдия или генерален адвокат счита, че той не би следвало да вземе участие в постановяването на решението или разглеждането на определено дело, той уведомява за това председателя. Ако по някаква особена причина, председателят счита, че даден съдия или генерален адвокат не трябва да заседава или да представя заключение по определено дело, той съответно го уведомява.

Всяко затруднение, произтичащо от прилагането на настоящия член, се урежда с решение на Съда на Европейския съюз.

Никоя от страните не може да иска промени в състава на Съда на Европейския съюз или на неговите състави на основание гражданството на съдия, или неучастието в Съда или в състава на съдия с гражданството на съответната страна.

ДЯЛ Ш

ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЧЛЕН 19

Държавите-членки и институциите на Съюза се представляват пред Съда на Европейския съюз от представител, назначен за всеки конкретен случай. Този представител може да бъде подпомаган от съветник или от адвокат.

Държавите, различни от държавите-членки, страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, а също и Надзорният орган на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), посочен в това споразумение, се представляват по същия начин.

Останалите страни се представляват от адвокат.

Само адвокат, който има право да практикува пред съд на държава-членка или на друга държава, която е страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, може да представлява или да подпомага страна пред Съда на Европейския съюз.

Когато тези представители, съветници и адвокати се явяват пред Съда на Европейския съюз, те се ползват с правата и имунитетите, необходими за независимото упражняване на техните функции при условията, предвидени в процедурния правилник.

По отношение на съветниците и адвокатите, които се явяват пред него, Съдът на Европейския съюз има правомощията, с които обикновено разполагат съдилищата при условията, предвидени в процедурния правилник.

Университетските преподаватели, граждани на държави-членки, чието право им дава право да се явяват пред съд, се ползват пред Съда на Европейския съюз с правата, предоставени от този член на адвокатите.

ЧЛЕН 20

Производството пред Съда на Европейския съюз се състои от две части: писмена и устна.

Писменото производство се състои в съобщаване на страните и на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, чиито актове се оспорват, на молбите, изявленията, защитите и бележките, и на отговорите – ако има такива, както и на всички документи в подкрепа, или на техни заверени копия.

Съобщенията се изпращат от секретаря по реда и в сроковете, предвидени в процедурния правилник.

Устното производство се състои от прочитане на доклада, представен от съдията-докладчик, изслушване от Съда на Европейския съюз на представителите, съветниците и адвокатите, и на заключенията на генералния адвокат, както и от изслушване на свидетелите и експертите, ако има такива.

Когато счита, че делото не повдига нови правни проблеми, Съдът на Европейския съюз може да реши след изслушване на генералния адвокат, че делото може да бъде решено без представяне на заключения на генералния адвокат.

ЧЛЕН 21

Дело се завежда пред Съда на Европейския съюз с писмена искова молба, адресирана до секретаря. В исквата молба се посочва името на ищеца и неговия постоянен адрес, както и качеството на подписалия молбата, името/имената на страната/страните, срещу която/които е заведена молбата, предмета на спора, формата на исканото съдебно нареждане и кратко изложение на правните аргументи, на които се основава исквата молба.

Молбата се придружава, по целесъобразност, от мярката, чието обявяване за недействителна се иска или, при обстоятелствата по член III-367 от Конституцията – от писмените доказателства относно датата, на която институцията е трябвало да действа в съответствие с този член. Ако документите не са представени с исквата молба, секретарят иска от съответната страна да ги представи в разумен срок, но правата на страната не се погасяват, дори и документите да бъдат представени след изтичането на срока за образуване на дело.

ЧЛЕН 22

В случаите, визирани в член 18 от Договора за ЕАСТ, Съдът на Европейския съюз се сезира с жалба, адресирана до секретаря. В жалбата се посочват името и постоянния адрес на жалбоподателя и данни за подписалото я лице, данни за решението, което се обжалва, имената на ответниците, предметът на спора, доказателствата и кратко изложение на основанията за обжалване.

Жалбата се придружава от заверен препис на оспорваното решение на Арбитражната комисия.

Ако Съдът отхвърли жалбата, решението на Арбитражната комисия се превръща в окончателно.

Ако Съдът отмени решението на Арбитражната комисия и когато това е подходящо, въпросът може да бъде преразгледан от Арбитражната комисия по инициатива на една от страните по делото. Последната е обвързана от всяко решение на Съда по правни въпроси.

ЧЛЕН 23

В случаите по член III-369 от Конституцията решението на съда или трибунала на държава-членка, с което се спира производството пред него и въпросът се отнася до Съда на Европейския съюз, се съобщават на Съда на Европейския съюз от съответния национален съд или трибунал. След това решението се съобщава от Секретаря на Съда на Европейския съюз на Европейския съюз на страните, на държавите-членки и на Комисията, както и на институцията, органа, службата или агенцията, която е приела акта, чиято действителност или тълкуване е предмет на спора.

В срок от два месеца от това съобщаване страните, държавите-членки, Комисията, и когато е уместно – институцията, органа, службата или агенцията, която е приела акта, чиято действителност или тълкуване е предмет на спора, имат право да представят на Съда на Европейския съюз становище по делото или писмени бележки.

Решението на националния съд или трибунал се съобщава от секретаря на Съда на Европейския съюз и на държавите, различни от държавите-членки, страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, а също и на Надзорния орган на ЕАСТ, посочен в това споразумение, който в срок от два месеца от уведомяването може, ако се засяга област от приложението на споразумението, да представи на Съда на Европейския съюз становище по делото или писмени бележки. Този параграф не се прилага по въпроси, попадащи в обхвата на Договора за ЕВРАТОМ.

Когато в споразумение по специфичен въпрос, сключено от Съвета с една или повече държави, които не са членки, се предвижда, че тези държави имат право да представят становища или писмени бележки в случаите, когато съд или трибунал на държава-членка отправя до Съда на Европейския съюз искане за преюдициално заключение по въпрос, попадащ в обхвата на споразумението, решението на националния съд или трибунал, в което се съдържа това питане, се съобщава също на съответните държави, които не са членки. В срок от два месеца от това уведомление тези държави могат да депозират в Съда на Европейския съюз становище по делото или писмени бележки.

ЧЛЕН 24

Съдът на Европейския съюз може да изисква от страните да представят всички документи и да разкрият цялата информация, която той счита за необходима. Всеки отказ се отбелязва в протокола.

Съдът на Европейския съюз може също така да изисква от държавите-членки и

институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, които не са страни по делото, да представят цялата информация, която Съдът счита за необходима за целите на производството.

ЧЛЕН 25

Съдът на Европейския съюз може по всяко време да възложи на дадено лице, орган, комитет или друга организация по негов избор, задачата да представи експертно мнение.

ЧЛЕН 26

Свидетели могат да бъдат изслушвани при условията, предвидени в процедурния правилник.

ЧЛЕН 27

По отношение на неявилите се свидетели Съдът на Европейския съюз има правомощията, с които по принцип разполагат съдилищата и трибуналите и може да налага парични глоби при условията, предвидени в процедурния правилник.

ЧЛЕН 28

Свидетелите и експертите могат да бъдат изслушвани под клетва, полагана във формата, предвидена в процедурния правилник, или по начин, предвиден в закона на държавата на свидетеля или експерта.

ЧЛЕН 29

Съдът на Европейския съюз може да нареди изслушване на свидетел или експерт от друг съдебен орган по мястото на постоянно пребиваване на този свидетел или експерт.

Това нареждане се изпраща за изпълнение от компетентния съдебен орган, при условията на процедурния правилник. Документите, изготвени в съответствие със съдебната поръчка, се връщат на Съда на Европейския съюз при същите условия.

Съдът на Европейския съюз покрива разходите, без да се накърнява правото му да ги възложи, когато е подходящо, на страните.

ЧЛЕН 30

Държавите-членки разглеждат всяко нарушение на клетвата на свидетел или експерт по същия начин, както ако нарушението е било извършено пред неин граждански съд. По искане на Съда на Европейския съюз съответната държава-членка съди нарушителя пред свой компетентен съд.

ЧЛЕН 31

Съдебните заседания са открити, освен ако Съдът на Европейския съюз, по своя инициатива или по искане на страните, при наличието на сериозни основания не реши друго.

ЧЛЕН 32

По време на пренията Съда на Европейския съюз може да разпитва експерти, свидетели и самите страни. Последните обаче могат да се обръщат към Съда на Европейския съюз само чрез своите представители.

ЧЛЕН 33

За всяко заседание се води протокол, който се подписва от председателя и от секретаря.

ЧЛЕН 34

Списъкът на делата за разглеждане се съставя от председателя.

ЧЛЕН 35

Разискванията на Съда на Европейския съюз се провеждат и остават в тайна.

ЧЛЕН 36

В решенията се излагат мотивите, на които те са основани. В тях се посочват имената на съдиите, които са взели участие в разискванията.

ЧЛЕН 37

Решенията се подписват от председателя и от секретаря. Те се прочитат в открито заседание.

ЧЛЕН 38

Съдът на Европейския съюз се произнася относно разходите.

ЧЛЕН 39

Председателят на Съда на Европейския съюз може, в бързо производство, уредено в процедурния правилник, което може доколкото е необходимо, да се различава от някои правила, съдържащи се в този статут, да се произнася по искове за спиране на принудителното изпълнение съгласно предвиденото в член III-379, параграф 1 от Конституцията и член 157 от Договора за ЕВРАТОМ, или да предприеме временни мерки по член III-379, параграф 2, или да спре изпълнението в съответствие с четвъртия параграф от член III-401 от Конституцията или с третия параграф от член 164 от Договора за ЕВРАТОМ.

Ако председателят е възпрепятстван да присъства, мястото му се заема от друг съдия при условия, предвидени в процедурния правилник.

Определението на председателя или на заместващия го съдия е временно и по никакъв начин не предрешава решението на Съда на Европейския съюз по съществуващото на делото.

ЧЛЕН 40

Държавите-членки и институциите на Съюза могат да встъпват в делата пред Съда на Европейския съюз.

Със същото право разполагат и органите, службите и агенциите на Съюза, както и всяко лице, което може да докаже своя интерес от изхода на висящо пред Съда на Европейския съюз дело. Физическите и юридически лица не могат да встъпват по дела между държави-членки, между институциите на Съюза или между държави-членки и институциите на Съюза.

Без да се накърнява втората алинея, държавите, различни от държавите-членки, които са страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и контролния орган на ЕАСТ, посочен в това споразумение, могат да встъпват по висящи пред Съда на Европейския съюз дела, когато се засяга някоя от областите на приложение на споразумението.

Искането за встъпване е ограничено до подпомагане по отношение на твърденията на една от страните.

ЧЛЕН 41

Ако ответната страна, след като е била надлежно призована, не представи писмената си защита, тя служебно губи делото. В срок от един месец от съобщаването на това решение, срещу него може да се подаде възражение. Възражението не спира изпълнението на решението, освен ако Съдът на Европейския съюз не реши друго.

ЧЛЕН 42

Държавите-членки, институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице могат в случаите и при условията, предвидени в процедурния правилник, в качеството си на трети страни да оспорват решение, постановено без те да бъдат изслушани, когато това решение накърнява техни права.

ЧЛЕН 43

Ако съществува съмнение относно смисъла или обхвата на дадено решение Съдът на Европейския съюз може да направи тълкуване по искане на всяка от страните или на всяка от институциите на Съюза, която докаже, че е заинтересована.

ЧЛЕН 44

Иск за преразглеждане на решение се отправя до Съда на Европейския съюз само при разкриване на обстоятелство, което има решаващо значение, и което при постановяване на решението не е било известно на Съда и на страната, която иска преразглеждане.

Процедурата по преразглеждането започва с решение на Съда, изрично посочващо съществуването на ново обстоятелство, с което се признава, че то е от характер, обуславящ преразглеждане, и искът се обявява за допустим на това основание.

Преразглеждане не може да се иска след изтичането на десет години от датата на решението.

ЧЛЕН 45

Отсрочки по съображения за отдалеченост се уреждат в процедурния правилник.

Нито едно право не може да бъде накърнено вследствие изтичане на даден срок, ако заинтересованата страна докаже наличието на случайно събитие или непреодолима сила.

ЧЛЕН 46

Исковете срещу Съюза по дела на база извъндоговорна отговорност се погасяват след изтичането на срок от пет години от датата на възникване на събитието, което ги обуславя. Давността се прекъсва с предявяването на иск пред Съда на Европейския съюз, или ако преди това образуването на това производство увредената страна е предявила претенцията си пред съответната институция на Съюза. В последния случай производството се образува в двумесечен срок, както предвижда член III-365 от Конституцията. Прилага се член III-367, параграф 2 от Конституцията.

Настоящият член се прилага и в производства срещу Европейската централна банка във връзка с извъндоговорната отговорност.

ДЯЛ IV

ОБЩ СЪД

ЧЛЕН 47

Член 9, параграф 1, членове 14 и 15, член 17, параграфи 1, 2, 4 и 5 и член 18 се прилагат по отношение на Общия съд и неговите членове.

Членове 10, 11 и 14 се прилагат по отношение на секретаря на Общия съд *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 48

Общият съд се състои от двадесет и пет съдии.

ЧЛЕН 49

Членовете на Общия съд могат да бъдат призовавани да изпълняват функцията на генерален адвокат.

Задължение на генералния адвокат е, като действа с пълна безпристрастност и независимост, да представя пред съда в открито заседание, мотивирано заключение по определени дела, заведени пред Общия съд, с цел подпомагане на Съда при изпълнението на неговата задача.

Критериите за определяне на тези дела, както и процедурите за определяне на генералните адвокати, се уреждат в процедурния правилник на Общия съд.

Член, който е призован да изпълнява функцията на генерален адвокат, не може да участва в решаването на делото.

ЧЛЕН 50

Общият съд заседава в състави от трима или петима съдии. Съдиите избират председатели на съставите измежду тях. Председателите на съставите от пет съдии се избират за срок от три години. Те могат да бъдат преизбрани веднъж.

Формирането на съставите и възлагането на делата на тях се урежда от процедурния правилник. В някои случаи, определени от процедурния правилник, Общият съд може да заседава в пленум или да се състои от един съдия.

Процедурният правилник може също така да предвиди, че Общият съд може да заседава в разширен състав по определени в него дела.

ЧЛЕН 51

Чрез дерогация от член III-358, параграф 1 от Конституцията, Съдът на Европейския съюз има запазена юрисдикция по исковете по членове III-365 и III-367 от Конституцията, когато те са заведени от държава-членка за:

а) неправомерно действие или бездействие от страна на Европейския парламент или на Съвета, или съвместно на двете институции, с изключение на:

- европейски решения, приети от Съвета по член III-168, параграф 2, алинея 3 от Конституцията;

- актове на Съвета, приети по силата на акт на Съвета относно мерки за защита на търговията по смисъла на член III-315 от Конституцията;

- актове на Съвета, с които Съветът упражнява изпълнителните си правомощия в съответствие с член I-37, параграф 2 от Конституцията;

б) неправомерно действие или бездействие на Комисията по член III-420, параграф 1 от Конституцията.

Съдът на Европейския съюз има запазена юрисдикция и за исковете по същите членове, 12004V-Constitution ЦПП-редактиран

когато те са заведени от институцията на Съюза срещу неправомерно действие или бездействие на Европейския парламент или на Съвета, или съвместно на двете институции, или на Комисията, или заведени от институцията срещу неправомерно действие или бездействие на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 52

Председателят на Съда на Европейския съюз и председателя на Общия съд определят по общо съгласие условията, при които длъжностните лица и другите служители към Съда на Европейския съюз предоставят услугите си на Общия съд, за да се позволи неговото функциониране. Определени длъжностни лица и други служители отговарят пред секретаря на Общия съд под ръководството на председателя на Общия съд.

ЧЛЕН 53

Производството пред Общия съд се урежда от дял III.

В процедурния правилник се уреждат всички необходими допълнителни и по-подробни разпоредби. Процедурният правилник може да дерогира от член 40, параграф 4 и член 41, за да бъдат отразени специфичните особености на съдопроизводството в областта на интелектуалната собственост.

Независимо от член 20, параграф 4 генералният адвокат може да представи мотивираното си заключение писмено.

ЧЛЕН 54

Когато искова молба или друг процесуален документ, адресиран до Общия съд по погрешка е подаден до секретаря на Съда на Европейския съюз, той незабавно се препраща от него до секретаря на Общия съд. Аналогично, когато искова молба или друг процесуален документ, адресиран до Съда по погрешка е подаден до секретаря на Общия съд, той незабавно се препраща от него до секретаря на Съда на Европейския съюз.

Когато Общият съд установи, че не е компетентен да разгледа и реши дело, по което е компетентен Съдът на Европейския съюз, той изпраща делото на Съда на Европейския съюз. Аналогично, когато Съдът на Европейския съюз установи, че не е компетентен да разгледа и реши дело, по което е компетентен Общият съд, той изпраща делото на Общия съд, като този съд не може да откаже да разгледа делото.

Когато Съдът на Европейския съюз и Общият съд са сезирани с искове, които имат еднакъв предмет, повдига се еднакъв въпрос за тълкуване или се оспорва валидността на един и същи акт, Общият съд може, след изслушване на страните, да спре висящото пред него производство, до постановяване на решението на Съда на Европейския съюз, или – ако искът е заведен по член III-365 от Конституцията или по член 146 от Договора за ЕВРАТОМ, да се десезира, така че да позволи на Съда на Европейския съюз да се произнесе по тези искове. При същите обстоятелства Съдът на Европейския съюз може също да реши да спре висящото пред него производство. В този случай производството пред Общия съд продължава.

Когато държава-членка и институцията оспорват един и същи акт, Общият съд се десезира, за

да може Съдът на Европейския съюз да се произнесе по тези искове.

ЧЛЕН 55

Окончателните решения на Общия съд, както и решенията, с които частично се разрешават материалноправни въпроси или се разрешава процесуален въпрос по възражение за липса на компетентност или на недопустимост, се съобщават от секретаря на Общия съд на всички страни, както и на държавите-членки и на институциите на Съюза, дори и ако те не са встъпили в делото пред Общия съд.

ЧЛЕН 56

Окончателните решения на Общия съд и решенията на този съд, с които частично се разрешават материалноправни въпроси или се разрешава процесуален въпрос по възражение за липса на компетентност или недопустимост, подлежат на обжалване пред Съда на Европейския съюз в срок от два месеца от съобщаване на решението.

Жалбата може да бъде подадена от всяка страна, чиито искания са изцяло или частично отхвърлени. Въпреки това, встъпилите страни, различни от държавите-членки и институциите на Съюза, могат да обжалват само ако решението на Общия съд пряко ги засяга.

С изключение на делата, свързани със спор между Съюза и служители на Съюза, жалба могат да подават и държавите-членки и институциите, които не са встъпили в производството пред Общия съд. Тези държави-членки и институции са в същото положение като държавите-членки и институциите, които са встъпили в производството при първа инстанция.

ЧЛЕН 57

Всяко лице, чието искане за встъпване е било отхвърлено от Общия съд, може да обжалва пред Съда на Европейския съюз в срок от две седмици от уведомяването на решението за отхвърляне на неговото искане.

Страните по производството могат да обжалват пред Съда на Европейския съюз всяко решение на Общия съд по член III-379, параграфи 1 или 2, или член III-401, параграф 4 от Конституцията, или член 157, или член 164, параграф 3 от Договора за ЕВРАТОМ, в срок от два месеца от уведомяването.

Обжалването по първите два параграфа се провежда и решава по процедурата по член 39.

ЧЛЕН 58

Обжалването пред Съда на Европейския съюз се ограничава само до правни въпроси. Основанията за обжалване са липса на компетентност на Общия съд, нарушение на процесуални правила, което накърнява интересите на жалбоподателя, както и нарушение на правото на Съюза от страна на Общия съд.

Размерът на присъдените разноси или страната, на която се възлагат, не подлежат на отделно обжалване.

ЧЛЕН 59

Когато бъде обжалвано решение на Общия съд, производството пред Съда на Европейския съюз се състои от писмена и устна част. В съответствие с условията, предвидени в процедурния правилник, Съдът на Европейския съюз, след като изслуша генералния адвокат и страните, може да реши делото и без устна процедура.

ЧЛЕН 60

Без да се накърнява член III-379, параграфи 1 и 2 от Конституцията и член 157 от Договора за ЕВРАТОМ, обжалването няма суспензивно действие.

Чрез дерогация от член III-380 от Конституцията, решенията на Общия съд, с които се обявяват за недействителен европейски закон или европейски регламент, които са задължителни в своята цялост и се прилагат пряко в държавите-членки, имат действие от датата, на която изтича срока по член 56, параграф 1 от този статут или, ако в този срок решението е било обжалвано – от датата на отхвърляне на жалбата, без с това обаче да се накърнява правото на страната да поиска от Съда на Европейския съюз, по силата на член III-379, параграфи 1 и 2 от Конституцията и член 157 от Договора за ЕВРАТОМ, спиране на действието на европейския закон или европейския регламент, който е бил обявен за недействителен, или постановяването на друга временна мярка.

ЧЛЕН 61

Ако жалбата е основателна, Съдът на Европейския съюз отменя решението на Общия съд. Той може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Общия съд за постановяване на решение.

Когато делото е върнато на Общия съд, този съд е обвързан от всяко решение на Съда на Европейския съюз по правни въпроси.

Когато жалбата на държава-членка или на институция на Съюза, която не е встъпила в производството пред Общия съд, е основателна, Съдът на Европейския съюз може, ако счете това за необходимо, да постанови кои от последиците на отмененото решение на Общия съд се считат за окончателни по отношение на страните по делото.

ЧЛЕН 62

В случаите, предвидени в член III-358, параграфи 2 и 3 от Конституцията, когато първият генерален-адвокат счита, че съществува сериозен риск от засягане на единството или целостта на правото на Съюза, той може да предложи на Съда на Европейския съюз да преразгледа решението на Общия съд.

Предложението трябва да бъде направено в рамките на един месец от постановяване на решението на Общия съд. В срок от един месец от получаване на предложението, направено от първия генерален-адвокат, Съдът на Европейския съюз решава дали решението ще бъде преразгледано или не.

ДЯЛ V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 63

Процедурните правилници на Съда на Европейския съюз и на Общия съд съдържат всички необходими разпоредби за прилагането, или ако това се налага, допълването на този статут.

ЧЛЕН 64

Правилата, уреждащи езиковите договореност, приложими към Съда на Европейския съюз, се определят с европейски регламент, приет от Съвета с единодушие. Този регламент се приема или по искане на Съда на Европейския съюз след консултиране с Комисията и Европейския парламент, или по предложение на Комисията след консултиране със Съда на Европейския съюз и Европейския парламент.

До приемането на тези правила се прилагат разпоредбите на процедурния правилник на Съда на Европейския съюз и на процедурния правилник на Общия съд, уреждащи езиковите договорености. Чрез дерогация от членове III-355 и III-356 от Конституцията, тези разпоредби могат да бъдат изменяни или отменяни само от Съвета, с единодушие.

ЧЛЕН 65

1. Чрез дерогация от член IV-437 от Конституцията всяко изменение на Протокола за статута на Съда на Европейския съюз, приложено към Договора за Европейски съюз, Договора за създаване на Европейската общност и Договора за ЕВРАТОМ, прието между подписването и влизането в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа, остава в сила.

2. За да бъдат инкорпорирани в разпоредбите за влизане в сила на настоящия статут, измененията, посочени в параграф 1, са предмет на официална кодификация с европейски закон, приет от Съвета по искане на Съда на Европейския съюз. Настоящият член се отменя от момента на влизане в сила на европейския закон за кодификация.

4. ПРОТОКОЛ
ЗА УСТАВА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА
НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ
И НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да изготвят устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, предвиден в членове I-30 и III-187, параграф 2 от Конституцията,

СЕ ДОГОВОРИХА относно следните разпоредби, които да бъдат приложени към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ГЛАВА I

ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 1

Европейска система на централните банки

1. В съответствие с член I-30, параграф 1 от Конституцията, Европейската централна банка и националните централни банки образуват Европейската система на централните банки. Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки, чиято валута е еврото, съставляват Евросистемата.
2. Европейската система на централните банки и Европейската централна банка изпълняват задачите си и осъществяват дейностите си в съответствие с Конституцията и настоящия устав.

ГЛАВА II

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 2

Цели

В съответствие с членове I-30, параграф 2 и III-185, параграф 1 от Конституцията, основната цел на Европейската система на централните банки е да поддържа ценова стабилност. Без да се накърнява тази цел, тя подкрепя общите икономически политики на Съюза, за да допринесе за постигането на неговите цели, посочени в член I-3 от Конституцията. Европейската система на централните банки действа в съответствие с принципа на отворената пазарна икономика при свободна конкуренция, като подкрепя ефективното разпределение на ресурсите и спазва принципите, посочени в член III-177 от Конституцията.

ЧЛЕН 3

Задачи

1. В съответствие с член III-185, параграф 2 от Конституцията основните задачи, осъществявани чрез Европейската система на централните банки, са:

- а) да определя и осъществява паричната политика на Съюза;
- б) да осъществява валутни операции в съответствие с разпоредбите на член III-326 от Конституцията;
- в) да държи и управлява официалните резерви в чуждестранна валута на държавите-членки;
- г) да насърчава нормалното функциониране на платежните системи.

2. В съответствие с член III-185, параграф 3 от Конституцията, алинея 1, буква в) от настоящия член не засяга функцията на правителствата на държавите-членки във връзка с държането и управлението на текущите средства в чуждестранна валута.

3. В съответствие с член III-185, параграф 5 от Конституцията, Европейската система на централните банки допринася за гладкото осъществяване на политиката, провеждана от компетентните органи, свързана с разумния надзор върху кредитните институции и със стабилността на финансовата система.

ЧЛЕН 4

Консултативни функции

В съответствие с член III-185, параграф 4 от Конституцията, с Европейската централна банка се провеждат консултации:

- а) във връзка с всеки предложен акт на Съюза в областите на нейната компетентност;
- б) от националните власти, във връзка с всеки проект за нормативна разпоредба в областите на нейната компетентност, но в рамките и при условията, определени от Съвета, в съответствие с процедурата, предвидена в член 41;

Европейската централна банка може да представя становища на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, или на националните органи, по въпроси, в кръга на нейната компетентност.

ЧЛЕН 5

Събиране на статистическа информация

1. С цел осъществяване на задачите на Европейската система на централните банки, Европейската централна банка, подпомагана от националните централни банки, събира необходимата статистическа информация от компетентните национални власти или пряко от стопанските субекти. За тази цел тя си сътрудничи с институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, и с компетентните власти на държавите-членки или на трети държави и

с международни организации.

2. Националните централни банки осъществяват, доколкото това е възможно, задачите, описани в параграф 1.
3. Европейската централна банка допринася, когато е необходимо, за хармонизацията на разпоредбите и практиките, регулиращи събирането, обобщаването и разпространяването на статистически данни в областите на нейната компетентност.
4. Съветът, в съответствие с процедурата по член 41, определя физическите и юридическите лица, които са длъжни да спазват изискванията за предоставяне на информация, режима на поверителност и съответните разпоредби за изпълнение на задълженията.

ЧЛЕН 6

Международно сътрудничество

1. В областта на международното сътрудничество, свързано със задачите, възложени на Европейската система на централните банки, Европейската централна банка определя как да бъде представявана Европейската система на централните банки.
2. Европейската централна банка и, след нейното одобрение, националните централни банки могат да участват в международни парични институции.
3. Параграфи 1 и 2 не засягат член III-196 от Конституцията.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 7

Независимост

В съответствие с член III-188 от Конституцията, при упражняване на правомощията и изпълнението на задачите и задълженията, възложени им с Конституцията и този устав, нито Европейската централна банка, нито национална централна банка, нито някой от членовете на техните органи за вземане на решения, имат право да искат или да приемат указания от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, от някое правителство на държава-членка или от някой друг орган. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, и правителствата на държавите-членки се задължават да спазват този принцип и да не се стремят да оказват влияние върху членовете на органите за вземане на решения на Европейската централна банка или на националните централни банки при изпълнение на техните задачи.

ЧЛЕН 8

Общ принцип

Европейската система на централните банки се ръководи от органите за вземане на решения на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 9

Европейска централна банка

1. Европейската централна банка, която в съответствие с член I-30, параграф 3 от Конституцията има правосубектност, притежава във всяка от държавите-членки най-широката правоспособност и дееспособност, предоставена на юридическите лица в съответствие с националното законодателство. Тя може, в частност, да придобива или да се разпорежда с движимо и недвижимо имущество и да бъде страна по юридически производства.
2. Европейската централна банка осигурява изпълнението на задачите, възложени на Европейската система на централните банки по член III-185, параграфи 2, 3 и 5 от Конституцията чрез осъществяване на нейната собствена дейност в съответствие с настоящия устав или чрез националните централни банки по силата на член 12, параграф 1 и член 14.
3. В съответствие с член III-187, параграф 1 от Конституцията, органите за вземане на решения на Европейската централна банка са Управителен съвет и Изпълнителен съвет.

ЧЛЕН 10

Управителен съвет

1. В съответствие с член III-382, параграф 1 от Конституцията, Управителният съвет се състои от членовете на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка и управителите на националните централни банки на държавите-членки без дерогация по член III-197 от Конституцията.
2. Всеки член на Управителен съвет има един глас. От датата, на която броят на членовете на Управителен съвет надвиши 21, всеки член на Управителен съвет има един глас и броят на управителите с право на глас става 15. Разпределянето и ротацията на тези права на глас се извършва както следва:
 - а) от датата, на която броят на управителите надвиши 15, но преди да достигне 22, управителите се разделят на две групи, според размера на дела на националната централна банка на държавата-членка в агрегирания брутен вътрешен продукт по пазарни цени и в общия агрегиран баланс на паричните финансови институции на държавите-членки, чиято валута е еврото. На дяловете в агрегирания брутен вътрешен продукт по пазарни цени и в целия агрегиран баланс на паричните финансови институции се присвояват тегла от 5/6 и респективно 1/6. Първата група се състои от пет управители, а втората – от останалите управители. Управителите на национални централни банки разпределени в първата група упражняват правото си на глас не по-рядко от управителите на националните централни банки от втората група. При спазване на изискванията на предходното изречение първата

група получава право на четири гласа, а на втората група получава право на единадесет гласа.

б) от датата, на която броят на управителите достигне 22, управителите се разпределят в три групи по ред, основан на критериите по буква а). Първата група се състои от пет управители и получава право на четири гласа. Втората група се състои от половината от общия брой на управителите, като всеки остатък се закръгля до най-близкото цяло число, и получава право на осем гласа. Третата група се състои от останалите управители и получава право на три гласа;

в) във всяка група управителите разполагат с правото си на глас за равни периоди от време;

г) за изчисляването на дяловете в агрегирания брутен вътрешен продукт по пазарни цени се прилага член 29, параграф 2. Общият агрегиран баланс на паричните финансови институции се изчислява в съответствие със статистическите изисквания, които се прилагат в Съюза към момента на изчисляването.

д) когато агрегираният брутен вътрешен продукт по пазарни цени се коригира в съответствие с член 29, параграф 3, или когато се увеличи броят на управителите, размерът и/или съставът на групите се коригира в съответствие с принципите, изложени в тази алинея.

е) Управителният съвет приема с мнозинство от две трети от всички свои членове, включително и тези без право на глас, всички мерки, необходими за изпълнението на принципите, изложени в тази алинея, и може да реши да отложи началото на ротационната система до датата, на която броят на управителите надвиши 18.

Правото на глас се упражнява лично. Чрез дерогация от това правило, процедурният правилник, посочен в член 12, параграф 3 може да предвижда, че членовете на Управителния съвет могат да гласуват чрез телеконферендна връзка. Процедурният правилник следва да предвиди също така, че когато член на Управителния съвет е възпрепятстван да присъства на заседанията на Управителния съвет за продължителен период, той може да определи заместник за член на Управителния съвет.

Първата и втората алинеи не засягат правото на глас на всички членове на Управителния съвет, включително тези без право на глас, по параграф 3 и по член 40, параграфи 2 и 3. Освен ако друго не е предвидено в настоящия устав, Управителният съвет приема решения с обикновено мнозинство от членовете, които имат право на глас. В случай на равенство на гласовете, председателят има решаващ глас.

За да се проведе гласуване в Управителния съвет, е необходим кворум от две трети от членовете му. Ако изискването за кворум не е спазено, председателят може да свика извънредно заседание, на което решенията могат да бъдат взети, независимо от кворума.

3. За всяко решение, което следва да се приемат по членове 28, 29, 30, 32, 33 и 49, гласовете в Управителния съвет се претеглят в съответствие с дела на националните централни банки в записания капитал на Европейската централна банка. Тежестта на гласовете на членовете на Изпълнителния съвет е равен на нула. Решение, което изисква квалифицирано мнозинство се приема, ако подадените гласове „за” представляват най-малко две трети от записания капитал на Европейската централна банка и са най-малко на половината от притежателите на дялове. Ако управител е възпрепятстван да присъства, той

може да определи свой заместник, който да упражни неговия претеглен глас.

4. Разискванията на заседанията са поверителни. Управителният съвет може да реши да оповести резултатите от своите разисквания.

5. Управителният съвет се събира на заседания най-малко десет пъти годишно.

ЧЛЕН 11

Изпълнителен съвет

1. В съответствие с алинея 1 на член III-382, параграф 2 от Конституцията, Изпълнителният съвет се състои от председател, заместник-председател и четирима други члена.

Членовете изпълняват задълженията си при пълно работно време. Никой член няма право да осъществява каквато и да е дейност, срещу заплащане или не, освен по изключение, освен ако за него не бъде предоставено като изключение разрешение от Управителния съвет.

2. В съответствие с член III-382, параграф 2 от Конституцията, председателят, заместник-председателят и другите членове на Изпълнителния съвет се назначават с квалифицирано мнозинство от Европейския съвет, измежду лицата с призната компетентност и професионален опит по парични или банкови въпроси, по препоръка на Съвета и след консултиране с Европейския парламент и Управителния съвет.

Техният мандат е осем години и не подлежи на подновяване.

Само граждани на държавите-членки могат да бъдат членове на Изпълнителния съвет.

3. Условието на трудовите правоотношения на членовете на Изпълнителния съвет, в частност техните заплати, пенсии и други плащания, във връзка със социалното осигуряване се уреждат въз основа на договори с Европейската централна банка и се определят от Управителния съвет по предложение на комитет, състоящ се от трима членове, назначени от Управителния съвет и други трима члена, определени от Съвета. Членовете на Изпълнителния съвет нямат право да гласуват по въпросите, посочени в настоящия.

4. Ако даден член на Изпълнителния съвет повече не отговаря на изискванията, които са необходими за изпълнение на неговите служебни задължения или ако е виновен за съществено нарушение, Съдът на ЕС може да го освободи от длъжност по искане на Управителния съвет или на Изпълнителния съвет.

5. Всеки член на Изпълнителния съвет, който присъства лично, има право да гласува, като за тази цел разполага с един глас. Освен ако не е предвидено друго, Изпълнителният съвет приема решения с обикновено мнозинство от подадените гласове. В случай на равенство на гласовете председателят има решаващ глас. Разпоредбите във връзка с гласуването се определят в процедурния правилник, посочен в член 12, параграф 3.

6. Изпълнителният съвет отговаря за текущата дейност на Европейската централна банка.

7. Всяко вакантно място в Изпълнителния съвет се попълва чрез назначаване на нов

член, в съответствие с параграф 2.

ЧЛЕН 12

Задължения на органите за вземане на решения

1. Управителният съвет приема насоките и решенията, необходими за осигуряване изпълнението на задачите, възложени на Европейската система на централните банки по Конституцията и по настоящия устав. Управителният съвет формулира паричната политика на Съюза, включително, в зависимост от конкретния случай, решенията, отнасящи се до междинни цели на паричната политика, до основните лихвени проценти и депозирането на резерви в Европейската система на централните банки, и приема необходимите насоки за тяхното осъществяване.

Изпълнителният съвет осъществява парична политика, в съответствие с насоките и решенията, приети от Управителния съвет. При осъществяването на тази си дейност, Изпълнителният съвет дава необходимите указания на националните централни банки. Заедно с това Изпълнителния съвет да притежава някои делегирани правомощия, когато Управителният съвет е решил така.

Доколкото това се счита за възможно и подходящо и без да се накърняват разпоредбите на настоящия член, Европейската централна банка може да възлага на националните централни банки изпълнението на операции, които са част от задачите на Европейската система на централните банки.

2. Изпълнителният съвет отговаря за подготовката на заседанията на Управителния съвет.

3. Управителният съвет приема процедурен правилник, който определя вътрешната организация на Европейската централна банка и на нейните органи за вземане на решения.

4. Управителният съвет изпълнява консултативните функции, посочени в член 4.

5. Управителният съвет взема решенията, посочени в член 6.

ЧЛЕН 13

Председател

1. Председателят, или при негово отсъствие, заместник-председателят, председателства заседанията на Управителния съвет и на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка.

2. Без да се накърнява член 38, председателя, или определено от него лице представляват Европейската централна банка пред трети лица.

ЧЛЕН 14

Национални централни банки

1. В съответствие с член III-189 от Конституцията, всяка държава-членка осигурява

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

съответствието на нейното национално законодателство, включително и устройствения закон на нейната национална централна банка, с Конституцията и с настоящия устав.

2. Устройствените закони на националните централни банки, в частност, предвиждат, че мандатът на управителя на националната централна банка е не по-кратък от 5 години.

Управител може да бъде освободен от длъжност само ако той повече не отговаря на изискванията, които са необходими за изпълнението на неговите задължения или ако е виновен за съществено нарушение. Решението по този въпрос може да бъде отнесено до Съда от засегнатия управител или от Управителния съвет на основание нарушение на Конституцията или на правна норма за нейното прилагане. Такива дела се завеждат в срок до два месеца от публикуване на решението или от неговото съобщаване на ищеца, или при липсата на такова, от датата, в който последният е узнал за него, в зависимост от конкретния случай.

3. Националните централни банки са неразделна част от Европейската система на централните банки и действат в съответствие с насоките и указанията на Европейската централна банка. Управителният съвет предприема необходимите мерки, за да гарантира спазването на насоките и указанията на Европейската централна банка, и изисква предоставяне на всякаква необходима информация.

4. Националните централни банки могат да изпълняват и функции, извън посочените в настоящия устав, освен ако Управителният съвет не приеме, с мнозинство от две трети от подадените гласове, че тези функции са несъвместими с целите и задачите на Европейската система на централните банки. Тези функции се осъществяват на отговорност и за сметка на националните централни банки и не се считат за част от функциите на Европейската система на централните банки

ЧЛЕН 15

Задължения за предоставяне на информация

1. Европейската централна банка съставя и публикува доклади за дейността на Европейската система на централните банки най-малко веднъж на тримесечие.

2. Консолидираният финансов отчет на Европейската система на централните банки се публикува всяка седмица.

3. В съответствие с член III-383, параграф 3 от Конституцията, Европейската централна банка предоставя на Европейския парламент, на Европейския съвет, на Съвета и на Комисията годишен отчет за дейността на Европейската система на централните банки и за паричната политика както през настоящата, така и през предходната година.

4. Докладите и отчетите, посочени в настоящия член, се предоставят на заинтересованите страни безплатно.

ЧЛЕН 16

Банкноти

В съответствие с член III-186, параграф 1 от Конституцията Управителният съвет има изключителното право да разрешава емитирането на евробанкноти в Европейския съюз. Европейската централна банка и националните централни банки могат да емитират такива банкноти. Единствено банкнотите, емитирани от Европейската централна банка и от националните централни банки, имат статут на законно платежно средство в Съюза.

Европейската централна банка спазва, доколкото е възможно, съществуващите практики във връзка с емитирането и дизайна на банкнотите.

ГЛАВА IV

ПАРИЧНИ ФУНКЦИИ И ОПЕРАЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 17

Сметки в Европейската централна банка и в националните централни банки

За осъществяване на операциите си Европейската централна банка и националните централни банки могат да откриват сметки на кредитни институции, субекти на публичното право и други участници на пазара, както и да приемат като обезпечение активи, включително безналични ценни книжа.

ЧЛЕН 18

Операции на отворения пазар и кредитни операции

1. С цел да постигнат целите на Европейската система на централните банки и за осъществяване на възложените им задачи, Европейската централна банка и националните централни банки могат:

а) да участват на финансовите пазари посредством окончателни покупки и продажби (спот и форуърд) или по споразумения за обратно изкупуване, както и посредством предоставяне или получаване на вземания и търгуеми инструменти, независимо от това дали са във валути на Общността или не, а също така и в благородни метали;

б) да осъществяват кредитни операции с кредитните институции и други участници на пазара, при които предоставянето на заеми се основава на адекватни обезпечения.

2. Европейската централна банка определя общите принципи за операциите на отворения пазар и кредитни операции, осъществявани от нея самата и от националните централни банки, включително обявяването на условията, при които те са готови да сключват такива сделки.

ЧЛЕН 19

Задължителни минимални резерви

1. При спазване на член 2, Европейската централна банка може да поиска от
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

кредитните институции, създадени в държавите-членки да поддържат задължителни минимални резерви по сметки в Европейската централна банка и националните централни банки, в изпълнение на целите на паричната политика. Управителният съвет може да приема регламенти, отнасящи се до изчисляването и определянето на необходимите задължителни минимални резерви. В случаи на тяхното неспазване, Европейската централна банка има право да налага наказателна лихва или други санкции, които са със сходен ефект.

2. За прилагането на настоящия член, Съветът в съответствие с процедурата, предвидена в член 41 определя основата за минималните резерви и максимално допустимите съотношения между тези резерви и тяхната основа, както и подходящите санкции в случаите на неспазване.

ЧЛЕН 20

Други инструменти на паричен контрол

Управителният съвет може с мнозинство от две трети от подадените гласове да вземе решение относно използването на други оперативни методи за паричен контрол, които намира за подходящи, при спазване на член 2.

Съветът, в съответствие с процедурата, предвидена в член 41, определя обхвата на тези методи, ако те налагат задължения на трети лица.

ЧЛЕН 21

Операции със субекти на публичното право

1. В съответствие с член III-181 от Конституцията, забранени са овърдрафтите или други видове кредитни улеснения, предоставяни от Европейската централна банка или от националните централни банки в полза на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, централното управление, регионалните, местните или други органи на публичната власт, други органи, регулирани от публичното право или на публичните предприятия на държавите-членки, както е забранена и покупка на дългови инструменти, с емитент гореспоменатите субекти, директно от Европейската централна банка или националните централни банки.

2. Европейската централна банка и националните централни банки могат да действат като фискални агенти в полза на субектите, посочени в параграф 1.

3. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат спрямо кредитни институции, които са публична собственост, на които по отношение на предоставянето на резерви от страна на националните централните банки се предоставя същото третиране от страна на националните централни банки и от Европейската централна банка, както на частните кредитни институции.

ЧЛЕН 22

Клирингови и платежни системи

Европейската централна банка и националните централни банки могат да осигурят улеснения, а Европейската централна банка да приеме регламенти, осигуряващи ефикасни и стабилни платежни и клирингови системи в Съюза и с други страни.

ЧЛЕН 23

Външни операции

Европейската централна банка и националните централни банки могат:

- а) да установят отношения с централните банки и финансовите институции в други страни и в зависимост от конкретния случай - с международни организации;
- б) да придобиват и продават спот и форуърд, всички видове активи в чуждестранна валута и благородни метали с незабавно или отложено плащане; терминът „активи в чуждестранна валута” включва ценни книжа и всички останали активи във валута на която и да е държава, или в разчетни единици и държани каквато и да било форма;
- в) да държат и управляват активите, посочени в настоящия член;
- г) да осъществяват всички видове банкови сделки при отношенията си с трети страни и международни организации, включително операции по предоставяне и вземане на заеми.

ЧЛЕН 24

Други операции

В допълнение на операциите, свързани с техните задачи, Европейската централна банка и националните централни банки могат да извършват операции за техни административни цели или за техния персонал.

ГЛАВА V

РАЗУМЕН НАДЗОР

ЧЛЕН 25

Разумен надзор

1. Европейската централна банка може да дава становища и да бъде консултирана от Съвета, Комисията и компетентните власти на държавите-членки във връзка с обхвата и прилагането на законодателството на Съюза отнасящо се до разумния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система.
2. В съответствие с всеки европейски закон, приет по член III-185, параграф 6 от Конституцията, Европейската централна банка може да осъществява специфични задачи, отнасящи се до разумния надзор върху кредитните институции и другите финансови институции, с изключение на застрахователните предприятия.

ГЛАВА VI

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 26

Финансови отчети

1. Финансовата година на Европейската централна банка и на националните централни банки започва от първия ден на месец януари и завършва в последния ден на месец декември.
2. Годишните отчети на Европейската централна банка се съставят от Изпълнителния съвет в съответствие с принципите, установени от Управителния съвет. Отчетите се одобряват от Управителния съвет и след това се публикуват.
3. За аналитични и оперативни цели Изпълнителният съвет съставя консолидиран баланс на Европейската система на централните банки, обхващащ активите и пасивите на националните централни банки, включени в Европейската система на централните банки.
4. За прилагането на настоящия член Управителният съвет приема необходимите правила за стандартизиране на отчитането и докладването на операциите, осъществявани от националните централни банки.

ЧЛЕН 27

Одит

1. Отчетите на Европейската централна банка и на националните централни банки се проверяват от независими външни одитори, препоръчани от Управителния съвет и одобрени от Съвета. Одиторите имат пълни правомощия да преглеждат всички книги и счетоводни отчети на Европейската централна банка и на националните централни банки и да получават изчерпателна информация относно техните сделки.
2. Член III-384 от Конституцията се прилага само по отношение на прегледа на ефективността на операциите на управлението на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 28

Капитал на Европейската централна банка

1. Капиталът на Европейската централна банка е 5 милиарда евро. Капиталът може да бъде увеличаван с размери, определени в европейско решение на Управителния съвет, прието с квалифицирано мнозинство, съгласно предвиденото в член 10, параграф 3, в рамките и при условията, приети от Съвета по процедурата на член 41.
2. Единствено националните централни банки могат да записват и държат капитала на

Европейската централна банка. Подписката на капитала се осъществява в съответствие с алгоритъма, установен в член 29.

3. Управителният съвет, с квалифицирано мнозинство, предвидено в член 10, параграф 3, определя степента и формата за внасяне на капитала.

4. При условията на параграф 5, дяловете на националните централни банки в записания капитал на Европейската централна банка не могат да бъдат прехвърляни, залагани или запорирани.

5. Ако алгоритъмът, посочен в член 29 бъде изменен, националните централни банки прехвърлят помежду си дялове от капитала, доколкото това е необходимо, за да се осигури съответствие на разпределението на дяловете с променения алгоритъм. Управителният съвет определя условията за осъществяване на тези прехвърляния.

ЧЛЕН 29

Алгоритъм за записване на капитала

1. Алгоритъмът за записване на капитала на Европейската централна банка, определен за първи път през 1998 г. при създаването на Европейската система на централните банки, се определя като на всяка национална централна банка се присвоява определено тегло в алгоритъма, равно на сбора от:

— 50% от дела на съответната държава-членка в населението на Съюза в годината, предхождаща създаването на Европейската система на централните банки;

— 50% от дела на съответната държава-членка в брутният вътрешен продукт на Съюза, по пазарни цени, в съответствие данните от последните пет години, преди годината, предхождаща създаването на Европейската система на централните банки.

Процентите се закръгляват нагоре или надолу до най-близкото кратно на 0,0001 процента.

2. Статистическите данни, необходими за прилагането на този член, се предоставят от Комисията, в съответствие с разпоредби, приети от Съвета по процедурата, предвидена в член 41.

3. Теглата, присвоени на националните централни банки, се преразглеждат на всеки пет години след създаването на Европейската система на централните банки по аналогия с разпоредбите, посочени в параграф 1. Измененият алгоритъм се прилага от първия ден на следващата година.

4. Управителният съвет взема всички необходими мерки за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН 30

Прехвърляне на валутни резерви на Европейската централна банка

1. Без да се накърняват разпоредбите на член 28, националните централни банки

предоставят на Европейската централна банка резерви в чуждестранна валута, различна от валутите на държавите-членки, евро, резервни позиции на Международния валутен фонд и специални права на тираж, до размер еквивалентен на 50 милиарда евро. Управителният съвет взема решение относно частта, която следва да бъде поискана от Европейската централна банка. Европейската централна банка има пълното право да държи и управлява прехвърлените ѝ валутни резерви и да ги ползва за целите, посочени в настоящия устав.

2. Вноските на всяка национална централна банка се определят пропорционално на нейния дял в записания капитал на Европейската централна банка.

3. Всяка национална централна банка има право на вземане към Европейската централна банка, съответстващи на нейната вноска. Управителният съвет определя начина на олихвяване на тези вземания.

4. Европейската централна банка може да изисква превеждането на валутни резерви над размера, определен в параграф 1в съответствие с параграф 2, в рамките и при условията, определени от Съвета по процедурата, предвидена в член 41.

5. Европейската централна банка може да държи и да управлява резервни позиции на Международния валутен фонд и специални права на тираж и да обединява такива активи.

6. Управителният съвет предприема всички други мерки, които са необходими за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН 31

Валутни резерви, държани от националните централни банки

1. Националните централни банки имат право да извършват сделки, за да изпълнят задълженията си към международни организации, съгласно член 23.

2. Всички останали операции с валутни резерви, останали в националните централни банки след осъществяването на прехвърлянията, предвидени в член 30, както и сделките на държавите-членки, осъществявани с текущите им средства в чуждестранна валута над размер, определен по реда на параграф 3, подлежат на одобрение от ЕЦБ, с цел да се гарантира съвместимост с политиката на обменния курс и на паричната политика на Съюза.

3. Управителният съвет приема насоки с цел да улесни тези операции.

ЧЛЕН 32

Разпределение на паричния приход на националните централни банки

1. Приходът, който се начислява на националните централни банки при осъществяване на функцията на Европейската система на централните банки (по-долу наричан „паричен приход“) се разпределя в края на всяка финансова година, в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

2. Размерът на паричния приход на всяка национална централна банка е равен на нейния

годишен приход, получен от нейните активи срещу банкнотите в обращение и задълженията по депозити на кредитните институции. Тези активи се отчитат от националните централни банки в съответствие с насоките, приети от Управителния съвет.

3. Ако след началото на третия етап структурата на баланса на националните централни банки по преценка на Управителния съвет не позволява прилагането на параграф 2, Управителният съвет с квалифицирано мнозинство може да вземе решение, че като изключение от параграф 2, паричният приход ще бъде изчисляван по алтернативен метод за срок не по-дълъг от пет години.

4. Размерът на паричния приход на всяка национална централна банка се намалява с размер, равен на размера на лихвите, платени от тази централна банка по депозитите на кредитните институции, в съответствие с член 19.

Управителният съвет може да вземе решение националните централни банки да бъдат обезщетени за разходите във връзка с емитирането на банкноти или при извънредни обстоятелства – за специфични загуби, възникващи от операции, извършени при осъществяването на паричната политика на Европейската система на централните банки. Обезщетението е във форма, считана за подходяща от Управителния съвет. Тези суми могат да бъдат прихванати срещу паричния приход на националните централни банки.

5. Сумата на паричния приход на националните централни банки се разпределя между тях пропорционално на внесените от тях дялове от капитала на Европейската централна банка, при спазване на решенията, приети от Управителния съвет в съответствие с член 33, параграф 2.

6. Клирингът и сетълментът на балансите, произтичащи от разпределянето на паричния приход се осъществява от Европейската централна банка в съответствие с насоките, приети от Управителния съвет.

7. Управителният съвет предприема всички други мерки, които са необходими за прилагането на настоящия член мерки.

ЧЛЕН 33

Разпределяне на нетните печалби и загуби на Европейската централна банка

1. Нетната печалба на Европейската централна банка се прехвърля в следната последователност:

а) размер, определен от Управителния съвет, който не може да превишава 20% от печалбата, се прехвърля в общ резервен фонд, чиято горна граница е равна на 100% от капитала;

б) останалата нетна печалба се разпределя между притежателите на дялове на Европейската централна банка пропорционално на размера на внесените от тях дялове.

2. В случай на загуба реализирана от ЕЦБ, недостигът може да бъде покрит за сметка на общия резервен фонд на ЕЦБ и, ако е необходимо, след решение на Управителния съвет, за сметка на паричния приход за съответната финансова година, в съотношения и размери,

които се разпределят между националните централни банки в съответствие с член 32, параграф 5.

ГЛАВА VII

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 34

Правни актове

1. В съответствие с член III-190 от Конституцията, Европейската централна банка приема:

а) европейски регламенти, доколкото това е необходимо за осъществяване на задачите, посочени в член 3, параграф 1, а), член 19, параграф 1, член 22 или член 25, параграф 2 от този устав и в случаите, определени в европейските регламенти и решенията, посочени в член 41;

б) европейски решения, необходими за осъществяването на задачите, възложени на Европейската система на централните банки от Конституцията и от този устав;

в) препоръки и становища.

2. Европейската централна банка може да вземе решение да публикува своите европейски решения, препоръки и становища.

3. В рамките и при условията, приети от Съвета в съответствие с процедурата, предвидена в член 41, Европейската централна банка има право да налага глоби или периодични парични санкции на предприятията при неспазване на задълженията им, произтичащи от нейните европейски регламенти и решения.

ЧЛЕН 35

Съдебен контрол и свързани с това въпроси

1. Действията или бездействията на Европейската централна банка подлежат на преглед или тълкуване от Съда на Европейския съюз в случаите и при условията, предвидени в Конституцията. Европейската централна банка може да образува производства в случаите и при условията, предвидени в Конституцията.

2. Споровете между Европейската централна банка от една страна, и нейните кредитори, длъжници или всяко друго лице – от друга, се решават от компетентните национални съдилища, освен в случаите, когато компетентността е предоставена на Съда на Европейския съюз.

3. Спрямо Европейската централна банка се прилага режимът на отговорност, предвиден в член III-431 от Конституцията. Отговорността на националните централни

банки се урежда от съответните национални закони.

4. Съдът на Европейския съюз е компетентен да правораздава въз основа на всяка арбитражна клауза, съдържаща се в договор, сключен от или от името на Европейската централна банка, независимо от това дали съответният договор се регулира от публичното или от частното право.

5. Решението на Европейската централна банка да сезира Съда на Европейския съюз се взема от Управителния съвет.

6. Съдът на Европейския съюз е компетентен да правораздава по спорове, отнасящи се до изпълнението от страна на национална централна банка на задължения, произтичащи от Конституцията и от настоящия устав. Ако Европейската централна банка счита, че национална централна банка не е изпълнила свое задължение, произтичащо от Конституцията или от настоящия устав, тя представя мотивирано становище по въпроса, след като даде на заинтересованата национална централна банка възможност да представи своите съображения. Ако заинтересованата национална централна банка не се съобрази със становището в срок, определен от Европейската централна банка, последната може да сезира Съда на Европейския съюз

ЧЛЕН 36

Персонал

1. Управителният съвет по предложение на Изпълнителния съвет определя условията за работа на персонала на Европейската централна банка.

2. Съдът на Европейския съюз е компетентен да правораздава по всеки спор между Европейската централна банка и нейни служители в рамките и при условията, предвидени в условията за работа.

ЧЛЕН 37

Професионална тайна

1. Членовете на управителните органи и персонала на Европейската централна банка и националните централни банки са длъжни и след преустановяване на задълженията им да не разкриват информация, която е предмет на задължение за професионална тайна.

2. Спрямо лицата, получили достъп до данни, за които, въз основа на законодателството на Съюза съществува задължение за пазене на тайна, се прилагат разпоредбите на това законодателство.

ЧЛЕН 38

Представителство

Европейската централна банка е правно обвързана по отношение на трети лица от 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

председателя или от двама члена на Изпълнителния съвет, или от подписите на двама служители на Европейската централна банка, които са надлежно упълномощени от председателя да подписват от името на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 39

Привилегии и имунитети

Европейската централна банка притежава на териториите на държавите-членки тези привилегии и имунитети, които са необходими за изпълнението на нейните задачи, при условията, предвидени в Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз.

ГЛАВА VIII

ИЗМЕНЕНИЕ НА УСТАВА И ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ЧЛЕН 40

Опростена процедура за изменение

1. В съответствие с член III-187, параграф 3 от Конституцията, членове 5, параграфи 1, 2 и 3, членове 17, 18, 19, параграф 1, членове 22, 23, 24, 26, 32, параграфи 2, 3, 4 и 6, член 33, параграф 1, а) и член 36 от настоящия устав могат да бъдат изменяни с европейски закони:

- а) по предложение на Комисията и след консултации с Европейската централна банка, или
- б) по препоръка на Европейската централна банка и след консултации с Комисията.

2. Член 10, параграф 2 може да бъде изменян с Европейско решение на Европейския съвет, прието с единодушие по препоръка на Европейската централна банка след консултации с Европейския парламент и Комисията, или по препоръка от Комисията след консултации с Европейския парламент и Европейската централна банка. Тези изменения не могат да влязат в сила докато не бъдат одобрени от държавите-членки в съответствие с конституционните им изисквания.

3. Приемането на препоръка от Европейската централна банка в съответствие с настоящия член изисква единодушно решение на Управителния съвет.

ЧЛЕН 41

Допълнително законодателство

В съответствие с член III-187, параграф 4 от Конституцията, Съветът приема европейски регламенти и решения, установяващи мерките по членове 4, 5, параграф 4, член 19, параграф 2, членове 20, 28, параграф 1, член 29, параграф 2, член 30, параграф 4 и член 34, параграф 3 от настоящия устав. Той приема актовете след консултации с Европейския парламент или:

- а) по предложение на Комисията след консултации с Европейската централна банка, или
- б) по препоръка от Европейската централна банка след консултации с комисията.

ГЛАВА IX

ПРЕХОДНИ И ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

ЧЛЕН 42

Общи разпоредби

1. Дерогацията, посочена в член III-197, параграф 1 от Конституцията означава, че следните членове от настоящия устав не предоставят никакви права и нито създават задължения за съответната държава-членка: 3, 6, 9, параграф 2, 12, параграф 1, 14, параграф 3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, параграф 2, 27, 30, 31, 32, 33, 34 и 50.
2. Централните банки на държавите-членки, предмет на дерогация, както е посочено в член III-197, параграф 1 от Конституцията запазват правомощията си в областта на паричната политика, в съответствие с тяхното национално право.
3. В съответствие с алинея 2 на член III-197, параграф 2 от Конституцията, в членове 3, 11, параграф 2 и член 19 от настоящия устав „държави-членки” означава държави-членки, чиято валута е еврото.
4. В член 9, параграф 2, член 10, параграф 2 и 3, член 12, параграф 1, членове 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, член 33, параграф 2 и член 50 от настоящия устав, „национални централни банки” означава националните централни банки на държавите-членки, чиято валута е еврото.
5. В членове 10, параграф 3 и 33, параграф 1 „притежатели на дялове от капитала” означава националните централни банки на държавите-членки, чиято валута е еврото.
6. В членове 10, параграф 3 и 30, параграф 2 „записан капитал” означава капитала на Европейската централна банка, записан от националните централни банки на държавите-членки, чиято валута е еврото.

ЧЛЕН 43

Преходни задачи на Европейската централна банка

Европейската централна банка поема предишните функции на Европейския паричен институт, посочени в член III-199, параграф 2 от Конституцията, които поради дерогациите на една или повече държави-членки трябва да продължат да бъдат изпълнявани и след въвеждането на еврото.

Европейската централна банка изпълнява консултативна функция при подготовката за 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

отмяната на дерогациите, посочени в член III-198 от Конституцията.

ЧЛЕН 44

Генерален съвет на Европейската централна банка

1. Без да се засяга член III-187, параграф 1 от Конституцията, генералният съвет се създава като трети орган за вземане на решения на Европейската централна банка.
2. Генералният съвет се състои от председателя и заместник-председателя на Европейската централна банка и от управителите на националните централни банки. Останалите членове на Изпълнителния съвет могат да участват, без да имат правото да гласуват на срещите на генералния съвет.
3. Отговорностите на генералния съвет са изчерпателно изброени в член 46.

ЧЛЕН 45

Работа на Генералния съвет

1. Председателят или в негово отсъствие заместник-председателят на Европейската централна банка председателства генералния съвет на Европейската централна банка.
2. Председателят на Съвета и един член на Комисията могат да участват без да имат право да гласуват на заседанията на генералния съвет.
3. Председателят подготвя заседанията на генералния съвет.
4. Като изключение от член 12, параграф 3, генералният съвет приема свой процедурен правилник.
5. Секретариатът на генералния съвет се осигурява от Европейската централна банка.

ЧЛЕН 46

Отговорности на Генералния съвет

1. Генералният съвет:
 - а) изпълнява задачите, посочени в член 43;
 - б) допринася за осъществяването на консултативните функции, посочени в членове 4 и 25, параграф 1.
2. Генералният съвет допринася за:
 - а) събирането на статистическата информация в съответствие с предвиденото в член 5;

- б) дейностите по предоставяне на информация на Европейската централна банка, в съответствие с предвиденото в член 15;
- в) създаването на необходимите правила по прилагането на член 29, в съответствие с предвиденото в член 29, параграф 4;
- г) определянето на условията за работа на персонала на Европейската централна банка в съответствие с предвиденото в член 36.

3. Генералният съвет допринася за осъществяването на необходимата подготовка за необратимото фиксиране на обменните курсове на валутите на държавите-членки предмет на дерогация, спрямо валутите или единната валута на държавите-членки без дерогация, в съответствие с предвиденото член III-198, параграф 3 от Конституцията.

4. Председателят на Европейската централна банка информира генералния съвет относно решенията на Управителния съвет.

ЧЛЕН 47

Преходни разпоредби относно капитала на Европейската централна банка

В съответствие с член 29, на всяка национална централна банка се присвоява определено тегло в алгоритъма за записване на капитала на Европейската централна банка. Чрез дерогация от член 28, параграф 3, централните банки на държавите-членки, предмет на дерогация, няма да внасят записания от тях капитал, освен ако генералният съвет, като действа с мнозинство, представляващо поне две трети от записания капитал на Европейската централна банка и поне половината от притежателите на дялове, не вземе решение, че следва да бъде внесен един минимален процент като вноска за покриване на оперативните разходи на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 48

Отложено плащане на капитала, резерви и провизии на Европейската централна банка

1. Централната банка на държава-членка, чиято дерогация е отменена, внася записания от нея дял от капитала на Европейската централна банка по същия начин, както централните банки на други държави-членки, чиято валута е еврото, и прехвърля на Европейската централна банка валутни резервите в съответствие с член 30, параграф 1. Сумата, която следва да бъде прехвърлена се определя като се умножи стойността в евро, по приложимите към момента обменни курсове, на валутните резерви, които са били прехвърлени вече на Европейската централна банка в съответствие с член 30, параграф 1, по съотношението между броя на дяловете, записани от съответната национална централна банка и броя на дяловете, които вече са били внесени от другите национални централни банки.

2. Освен плащането, което трябва да бъде направено в съответствие с параграф 1, съответната централна банка предоставя средства за резервите на ЕЦБ, и за провизиите, еквивалентни на резервите, както и за сумата към резервите и провизиите, в съответствие с баланса на отчета на приходите и разходите към 31 декември на годината, предхождаща отмяната на дерогацията. Размерът на сумата, която се внася, се определя като се умножи

размерът на резервите, както е определено по-горе и както е посочено в одобрения баланс на ЕЦБ, по съотношението между броя на дяловете, записан от съответната централна банка и броя на дяловете, които вече са били внесени от останалите централни банки..

3. Когато една или повече страни стават държави-членки и съответните им централни банки стават част от Европейската система на централните банки, записаният капитал на Европейската централна банка и ограничението на размера на валутните резерви, които могат да бъдат прехвърлени на Европейската централна банка, автоматично се увеличават. Увеличението се определя като се умножат съответните важещи към момента размери по съотношението, в рамките на разширения алгоритъм за записване на капитала, между теглото на присъединяващите се национални централни банки и теглото на националните банки, които са вече членове на Европейската система на централните банки. Теглото на всяка национална банка в алгоритъма за записване на капитала се изчислява по аналогия с член 29, параграф 1 и в съответствие с член 29, параграф 2. Референтните периоди, които се използват за статистическите данни са идентични с тези, които са били приложени към последната петгодишна корекция на теглата съгласно член 29, параграф 3.

ЧЛЕН 49

Изключение от член 32

1. Ако, след началото на третия етап, Управителният съвет реши, че прилагането на член 32 води до значителни изменения в относителните позиции на прихода на националните централни банки, размерът на прихода, който се разпределя в съответствие с член 32, се намалява с еднакъв процент, който не надвишава 60% през първата финансова година от началото на третия етап, и който се намалява с най-малко 12 процентни пункта през всяка следваща финансова година.

2. Параграф 1 се прилага в продължение на не повече от пет финансови години след началото на третия етап.

ЧЛЕН 50

Обмяна на банкнотите, във валути на държавите-членки

След необратимото фиксиране на обменните курсове в съответствие с член III-198, параграф 3 от Конституцията, Управителният съвет предприема всички необходими мерки, за да гарантира, че обмяната на банкнотите, емитирани във валути на държавите-членки с необратимо фиксирани обменни курсове, се осъществява от националните централни банки по съответната им номинална стойност.

ЧЛЕН 51

Прилагане на преходните разпоредби

Ако и докато съществуват държави-членки с дерогация, се прилагат членове от 42 до 47.

5. ПРОТОКОЛ
ЗА УСТАВА НА ЕВРОПЕЙСКАТА
ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да изготвят устава на Европейската инвестиционна банка, предвиден в член III-393 от Конституцията,

СЕ ДОГОВОРИХА относно следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Създава се Европейска инвестиционна банка, посочена в член III-393 от Конституцията (по-нататък „Банката”); тя изпълнява функциите си и осъществява дейността си в съответствие с разпоредбите на Конституцията и на този устав.

ЧЛЕН 2

Задачата на Банката е определена в член III-394 от Конституцията.

ЧЛЕН 3

В съответствие с член III-393 от Конституцията членовете на Банката са държавите-членки.

ЧЛЕН 4

1. Капиталът на банката е 163 653 737 000 евро, записан от държавите-членки както следва:

Германия	26 649 532 500
Франция	26 649 532 500
Италия	26 649 532 500
Обединеното кралство	26 649 532 500
Испания	15 989 719 500
Белгия	7 387 065 000
Нидерландия	7 387 065 000
Швеция	4 900 585 500
Дания	3 740 283 000
Австрия	3 666 973 500
Полша	3 411 263 500
Финландия	2 106 816 000
Гърция	2 003 725 500
Португалия	1 291 287 000
Чешката република	1 258 785 500

Унгария	1 190 868 500
Ирландия	935 070 000
Словакия	428 490 500
Словения	397 815 000
Литва	249 617 500
Люксембург	187 015 500
Кипър	183 382 000
Латвия	152 335 000
Естония	117 640 000
Малта	69 804 000

Държавите-членки отговарят само до размера на своя дял от записания, но неизплатен капитал.

2. Приемането на нови държави-членки води до увеличаване на записания капитал, съответстващо на капитала, привлечен от новата държава-членка.
3. Съветът на гуверньорите може с единодушие да реши да увеличи записания капитал.
4. Членственият дял в записания капитал не може да бъде прехвърлян, залаган или запориран.

ЧЛЕН 5

1. Записаният капитал се изплаща от държавите-членки в размер до 5% от средноаритметичната стойност на сумите, предвидени в член 4, параграф 1.
2. В случай на увеличаване на записания капитал, Съветът на гуверньорите с единодушие определя процента, който следва да изплати и условията по плащането. Плащанията в брой се правят изключително в евро.
3. Съветът на директорите може да поиска заплащане на баланса на записания капитал до степената, необходима на Банката за посрещане на задълженията ѝ.

Всяка държава-членка прави това плащане пропорционално на дела си в записания капитал.

ЧЛЕН 6

Банката се ръководи и управлява от Съвет на гуверньорите, Съвет на директорите и Управителен комитет.

ЧЛЕН 7

1. Съветът на гуверньорите се състои от министри, назначени от държавите-членки.
2. Съветът на гуверньорите определя общите директиви за кредитната политика на Банката в съответствие с целите на Съюза.

Съветът на гуверньорите осигурява изпълнението на тези директиви.

3. Наред с това Съветът на гуверньорите:

- а) решава дали да бъде увеличен записания капитал в съответствие с член 4, параграф 3 и член 5, параграф 2;
 - б) за целите на член 9, параграф 1 определя принципите, приложими към финансовите операции, предприети в рамките на задачата на Банката;
 - в) упражнява правомощията, предвидени в членове 9 и 11 по отношение на назначаването и принудителното пенсиониране на членовете на Съвета на директорите и на Управителния комитет, и правомощията, предвидени във втората алинея от член 11, параграф 1;
 - г) взема решения относно предоставянето на финансиране за инвестиционните операции, които се осъществяват изцяло или отчасти извън териториите на държавите-членки в съответствие с член 16, параграф 1;
 - д) утвърждава годишния отчет на Съвета на директорите;
 - е) утвърждава годишния баланс и счетоводния отчет за приходите и разходите;
 - ж) утвърждава процедурния правилник на Банката;
- з) упражнява други правомощия, предоставени му с този устав.

4. В рамките на Конституцията и на този устав, Съветът на гуверньорите, като действа с единодушие, може да приема всякакви решения относно спиране на операциите на Банката и, ако е необходимо – нейната ликвидация.

ЧЛЕН 8

1. Освен ако друго не е предвидено в този устав, решенията на Съвета на гуверньорите се вземат с мнозинство от неговите членове. Това мнозинство трябва да представлява най-малко 50% от записания капитал.

Квалифицираното мнозинство изисква осемнадесет гласа „за” и 68% от записания капитал.

2. Въздържането на присъстващи или представлявани членове не пречатства приемането на решенията, изискващи единодушие.

ЧЛЕН 9

1. Управителният съвет взема решения относно предоставянето на финансиране, в частност под формата на заеми и гаранции, и предоставянето на заеми; той определя лихвените проценти върху предоставените заеми, комисионните и останалите такси. Той може, на основание на решение, взето с квалифицирано мнозинство, да делегира някои от функциите си на Управителния комитет. Той определя условията на това делегиране и контролира нейното изпълнение.

Съветът на директорите следи за правилното ръководство на Банката; той гарантира, че тя се управлява в съответствие с Конституцията и с този устав, и с общите директиви на Съвета на гуверньорите.

В края на финансовата година Съветът на директорите представя доклад на Съвета на гуверньорите и го публикува след неговото утвърждаване.

2. Съветът на директорите се състои от двадесет и шест директори и шестнадесет алтернативни директори.

Директорите се назначават от Съвета на гуверньорите за пет години, по един – предложен от всяка държава-членка. Също един се предлага от Комисията.

Алтернативните директори се назначават от Съвета на гуверньорите за пет години по следната схема:

- двама алтернативни директора, предложени от Федерална република Германия,
- двама алтернативни директора, предложени от Френската република,
- двама алтернативни директора, предложени от Италианската република,
- двама алтернативни директора, предложени от Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия,
- един алтернативен директор, предложен по общо съгласие между Кралство Испания и Португалската република,
- един алтернативен директор, предложен по общо съгласие между Кралство Белгия, Великото херцогство на Люксембург и Кралство Нидерландия,
- един алтернативен директор, предложен по общо съгласие между Кралство Дания, Република Гърция и Ирландия,
- един алтернативен директор, предложен по общо съгласие между Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция,
- трима алтернативни директори, предложени по общо съгласие между Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република,
- един алтернативен директор, предложен от Комисията.

Съветът на директорите съвместно избира шест експерти без право на глас; трима като членове и трима като алтернативни директори.

Назначенията на директорите и на алтернативните директори могат да бъдат подновявани.

Процедурният правилник определят условията за участие в заседанията на Съвета на
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

директорите и разпоредбите, приложими към алтернативните директори и съвместно избраните експерти.

Председателят на Управителния комитет или в негово отсъствие, един от заместник-председателите, председателства заседанията на Съвета на директорите, но не гласува.

Членовете на Съвета на директорите се избират измежду лица, чиято независимост и компетентност са извън всякакво съмнение. Те отговарят само пред Банката.

3. Директор може да бъде принудително пенсиониран от Съвета на гуверньорите само, ако той повече не отговаря на условията, необходими за изпълнението на неговите задължения; Съветът трябва да се произнесе с квалифицирано мнозинство.

Ако годишният доклад не бъде утвърден, Съветът на директорите подава оставка.

4. Всяка вакантна длъжност, която възниква в резултат на смърт, оставка, принудително пенсиониране или колективна оставка, се попълва в съответствие с параграф 2. Съответният член се замества за остатъка от неговия мандат, с изключение на случаите, когато се замества целият Съвет на директорите.

5. Съветът на гуверньорите определя възнаграждението на членовете на Съвета на директорите. Съветът на гуверньорите определя дейностите, които са несъвместими с функциите на директор или на алтернативен директор.

ЧЛЕН 10

1. Всеки директор има право на един глас в Съвета на директорите. Той може да преотстъпи гласа си във всички случаи, в съответствие с процедурите, предвидени в процедурния правилник на Банката.

2. Освен ако друго не е предвидено в настоящия устав, решенията на Съвета на директорите се вземат от най-малко една трета от членовете с право на глас, представляващи поне 50% от записания капитал. Квалифицираното мнозинство изисква осемнадесет гласа „за” и 68% от записания капитал. Процедурният правилник на Банката определя колко члена на Съвета на директорите съставляват кворума, необходим за приема на решения.

ЧЛЕН 11

1. Управителният комитет се състои от председател и осем заместник-председатели, назначени за срок от шест години от Съвета на гуверньорите по предложение на Съвета на директорите. Същите могат да бъдат преизбрани.

Съветът на гуверньорите с единодушие може да промени броя на членовете на Управителния комитет.

2. По предложение на Съвета на директорите, прието с квалифицирано мнозинство, Съветът на гуверньорите може с квалифицирано мнозинство да пенсионира принудително член на Управителния комитет.

3. Управителният комитет отговаря за текущата дейност на банката, под ръководството на председателя и надзора на Съвета на директорите.

Той изготвя решенията на Съвета на директорите, включително решенията за сключване на заеми и предоставянето на финансиране, в частност под формата на заеми и гаранции. Той осигурява изпълнението на тези решения.

4. Управителният комитет с мнозинство приема становища по предложения за сключване на заеми или предоставяне на финансиране, в частност под формата на заеми и гаранции.

5. Съветът на гуверньорите определя възнаграждението на членовете на Управителния комитет и определя дейностите, които са несъвместими с техните задължения.

6. Председателят или, в негово отсъствие, заместник-председателят представляват Банката в съдебни и други дела.

7. Персоналът на Банката е под ръководството на председателя. Персоналът се назначава и освобождава от председателя. При подбора на персонала, се вземат предвид не само личните способности и квалификация, но и справедливото представяне на гражданите на държавите-членки. Процедурният правилник установява кой орган е компетентен да приема разпоредбите, приложими по отношение на персонала.

8. Управителният комитет и персоналът на Банката отговарят единствено пред Банката и са напълно независими при изпълнението на своите задължения.

ЧЛЕН 12

1. Комитет, състоящ се от шест члена, назначени въз основа на тяхната компетентност от Съвета на гуверньорите, удостоверява, че дейностите на Банката спазват най-добрите банкови практики и отговарят за одита на нейното счетоводство.

2. Комитетът, посочен в параграф 1, ежегодно удостоверява, че операциите на Банката са били проведени и счетоводните ѝ книги водени по правилен начин. За тази цел, той проверява дали операциите на Банката са били изпълнени в съответствие с формалностите и процедурите, предвидени в нейния устав и в процедурния правилник.

3. Комитетът, посочен в параграф 1, потвърждава, че финансовите отчети, както и всяка друга финансова информация, съдържаща се в годишните счетоводни отчети, съставени от Съвета на директорите, дават ярна и безпристрастна представа за финансовите позиции на Банката относно нейните активи и отговорности, и резултатите от нейните операции и паричните ѝ потоци за разглежданата финансова година.

4. В процедурния правилник се определят изискванията за квалификация на членовете на Комитета и условията за дейността на Комитета.

ЧЛЕН 13

Банката общува с всяка държава-членка чрез определен от тази държава орган. При осъществяването на финансовите операции Банката може да се обръща към националната централна банка на съответната държава-членка или към други финансови институции, одобрени от тази държава.

ЧЛЕН 14

1. Банката си сътрудничи с всички международни организации, действащи в области, подобни на нейната.
2. Банката се стреми да установи всички необходими контакти в интерес на сътрудничеството с банковите и финансовите институции в държавите, в които се разпростират нейните операции.

ЧЛЕН 15

По искане на държава-членка или на Комисията, или по негова собствена инициатива, Съветът на гуверньорите, в съответствие със същите разпоредби относно тяхното приемане, тълкува или допълва директивите, приети от него съгласно член 7.

ЧЛЕН 16

1. В рамките на задачата, поставена в член III-394 от Конституцията, Банката предоставя финансиране, в частност под формата на заеми и гаранции, на собствените си членове или на частни или публични предприятия за осъществяването на инвестиции на териториите на държавите-членки, в степента, в която такива средства не могат да бъдат осигурени от други източници при разумни условия.

Независимо от това, с решение на Съвета на гуверньорите, взето с квалифицирано мнозинство по предложение на Съвета на директорите, Банката може да предостави финансиране за осъществяването на инвестиции изцяло или отчасти извън териториите на държавите-членки.

2. Доколкото е възможно, заемите се предоставят само при условие, че се ползват и други източници на финансиране.

3. При предоставянето на заем на предприятие или на друго образувание, различно от държава-членка, Банката дава заема под условие или на гаранция от държавата-членка, на чиято територия ще се осъществи инвестицията, или на адекватни гаранции, или на финансовото положение на длъжника.

Освен това, в съответствие с принципите, установени от Съвета на гуверньорите по силата на член 7, параграф 3, буква б), и когато изпълнението на проектите, предвидени в член III-394 от Конституцията налага това, Съветът на директорите с квалифицирано мнозинство определя условията и предпоставките за всяка финансова операция, която представлява специфичен риск и като такава се счита за специална дейност.

4. Банката може да гарантира заеми, договорени от публични или частни предприятия или от други образувания с цел осъществяването на проекти, предвидени в член III-394 от Конституцията.

5. Във всеки един момент общият размер на непогасените заеми и гаранции, предоставени от Банката, не може да надвишава 250% от нейния записан капитал, резервите, неразпределените провизии и излишъка по сметка на печалбата и загубите. Така образуваният общ размер се намалява със сума равна на записания размер (независимо дали е реално внесен) за всяко участие на банката.

Във всеки един момент размерът на разходваните участия на Банката не може да надвишава сума, съответстваща на пълната сума на внесения записан капитал, резервите, неразпределените провизии и излишъка по сметка на печалбата и загубите.

По изключение, специалните дейности на Банката, съгласно решеното от Съвета на гуверньорите и Съвета на директорите в съответствие с параграф 3, са предмет на специално отпусната сума от резерва.

Настоящият параграф се прилага само по отношение на консолидираните отчети на Банката.

6. Банката се защитава срещу валутни рискове чрез включването в договорите за заеми и гаранции на такива клаузи, каквито счита за подходящи.

ЧЛЕН 17

1. Лихвените проценти по заемите, предоставяни от банката и комисионните и останалите такси се адаптират към преобладаващите условия на капиталовия пазар и се изчисляват по такъв начин, че приходите от тях да дават възможност на Банката да посреща задълженията си, да покрива разноските и рисковете, и да поддържа резервен фонд, съгласно предвиденото в член 22.

2. Банката не може да предоставя намаления на лихвения процент. Когато е желателно намаляване на лихвения процент с оглед характера на инвестицията, която ще се финансира, заинтересованата държава-членка или друга агенция може да предостави помощ срещу заплащането на лихва в степен, съвместима с член III-167 от Конституцията.

ЧЛЕН 18

При финансовите си операции Банката спазва следните принципи:

1. Осигурява използването на фондовете ѝ по най-рационалния начин в интерес на Съюза.

Тя може да дава заеми или гаранции само:

а) когато, в случай на инвестиции от предприятия в производствения сектор, плащанията за лихви и амортизации се покриват от оперативните печалби или, в случай на други инвестиции – чрез задължение, поето от държавата, в която се прави инвестицията, или по друг начин; и

б) когато изпълнението на инвестицията допринася за нарастване на икономическата продуктивност като цяло и насърчава създаването или функционирането на вътрешния пазар.

2. Тя няма нито да придобива участие в предприятието, нито да поема отговорност за неговото управление, освен ако това не е необходимо за охраняване на правата на Банката за гарантиране връщането на заетите финансови средства.

Независимо от това, в съответствие с принципите, определени от Съвета на гуверньорите по силата на член 7, параграф 3, буква б), и когато изпълнението на операциите, предвидени в член III-394 от Конституцията налага това, Съветът на директорите с квалифицирано мнозинство определя условията и предпоставките за участие в търговското предприятие, обикновено като допълнение на заем или гаранция, доколкото това се налага за финансирането на инвестиция или програма.

3. Тя може да се разпорежда с вземанията си на капиталовия пазар и може за тази цел да изисква от длъжниците си да издават облигации или други ценни книжа.

4. Нито Банката, нито държавите-членки могат да налагат условия за разходването на дадените в заем финансови средства в определена държава-членка.

5. Банката може да постави като условие за предоставянето на заеми организирането на международни търгове.

6. Банката не може да финансира изцяло или отчасти инвестиция, на която се противопоставя държавата-членка, на чиято територия тя ще бъде осъществена.

7. В допълнение на дейността ѝ по предоставяне на заеми, Банката може да предоставя техническа помощ в съответствие с условия, определени от Съвета на гуверньорите с квалифицирано мнозинство, и в съответствие с този устав.

ЧЛЕН 19

1. Всяко предприятие или публично или частно образование може да кандидатства за финансиране пряко пред Банката. Заявките до Банката могат да бъдат подадени и чрез Комисията или чрез държавата-членка, на чиято територия ще бъде осъществена инвестицията.

2. Заявките, подадени чрез Комисията, се изпращат за становище на държавата-членка, на чиято територия ще бъде осъществена инвестицията. Заявките, подадени чрез държава-членка се изпращат за становище на Комисията. Заявките, подадени пряко от предприятието, се изпращат за становище на държавата-членка и на Комисията.

Съответната държава-членка и Комисията дават становища в срок от два месеца. Ако в този срок не бъде получен отговор, Банката може да приеме, че няма възражения срещу въпросната инвестиция.

3. Съветът на директорите се произнася по операциите за финансиране, представени му от Управителния комитет.

4. Управителният комитет проверява дали представените му операции за финансиране отговарят на разпоредбите на този устав, в частност на членове 16 - 18. Когато Управителният комитет подкрепя операцията за финансиране, той отправя съответно предложение до Съвета на директорите. Комитетът може да постави положителното си становище под определени условия, които счита за съществени. Когато Управителният комитет е против предоставянето на финансиране, той изпраща съответните документи, заедно със становището си на Съвета на директорите.

5. Когато Управителният комитет даде отрицателно становище, Съветът на директорите не може да предоставя съответното финансиране, освен ако решението му е взето с единодушие.

6. Когато Комисията даде отрицателно становище, Съветът на директорите не може да предоставя съответното финансиране, освен ако решението му е взето с единодушие, като директорът, предложен от Комисията, се въздържа при гласуването.

7. Когато и Управителният комитет и Комисията дадат отрицателно становище, Съветът на директорите не може да предостави исканото финансиране.

8. В случай, че дадена операция по финансиране, свързана с утвърдена инвестиция трябва да бъде реструктурирана за запазване на правата и интересите на Банката, Управителният комитет незабавно взема неотложни мерки, които счита за необходими, като незабавно докладва за тях на Съвета на директорите.

ЧЛЕН 20

1. Банката заема на финансовите пазари финансовите средства, необходими за осъществяването на нейните задачи.

2. Банката може да взема заеми на финансовите пазари за държавите-членки в съответствие с правните норми, приложими към тези пазари.

Компетентните власти на държава-членка чрез дерогация по смисъла на член III-197, параграф 1 от Конституцията могат да се противопоставят на това, само ако имат причини да се опасяват от сериозни смущения на капиталовия си пазар.

ЧЛЕН 21

1. Банката може да ползва всички налични финансови средства, от които не се нуждае непосредствено за поемане на задълженията си, по следните начини:

а) тя може да инвестира на паричните пазари;

б) тя може, при спазване на изискванията на член 18, параграф 2, да купува и продава ценни книжа;

в) тя може да осъществява всякакви други финансови операции, свързани с нейните цели.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 23, Банката не може, при управление на инвестициите си, да се ангажира с валутен арбитраж, който не е непосредствено необходим за осъществяване на операциите ѝ по предоставяне на заеми или за изпълнение на задълженията, възникнали от събирането на заеми или предоставянето на гаранции от нея.

3. В областите, обхванати от настоящия член, Банката действа в съгласие с компетентните власти или с националната централна банка на съответната държава-членка.

ЧЛЕН 22

1. Постепенно се натрупва резервен фонд, в размер до 10% от записания капитал. Ако нивото на задлъжнялост на Банката оправдава това, Съветът на директорите може да реши да отдели допълнителни резерви. До пълното изграждане на резервен фонд, той се захранва от:

а) лихва, получена по заеми, предоставени от Банката от суми, плащани от държавите-членки по силата на член 5;

б) лихва, получена по заеми, предоставени от Банката от финансови средства, получени от връщането на заемите, посочени в буква а);

доколкото тези приходи не са необходими за посрещане на задълженията на Банката или за покриване на разноските ѝ.

2. Ресурсите на резервен фонд се инвестират така, че да бъдат по всяко време на разположение за посрещане на целите на фонда.

ЧЛЕН 23

1. Банката има право по всяко време да прехвърли активите си във валутата на държава-членка, чиято валута не е евро, с цел осъществяване на финансовите операции, съответстващи на задачата по член III-394 от Конституцията, като се взема предвид разпоредбата на член 21 от настоящия устав. Доколкото е възможно, Банката избягва такива прехвърляния, ако разполага с пари в брой или с ликвидни активи в необходимата валута.

2. Банката не може да обръща активите си във валутата на държава-членка, чиято валута не е еврото, във валутата на трета страна без съгласието на съответната държава-членка.

3. Банката може свободно да разполага с внесената част от капитала си и със всяка валута, заета на пазарите извън Съюза.

4. Държавите-членки се задължават да предоставят на длъжниците на Банката необходимата валута за изплащане на капитала и плащане на лихвите по заемите или комисионните по гаранциите, дадени от Банката за инвестициите, които се правят на тяхна територия.

ЧЛЕН 24

Ако някоя държава-членка не изпълни членствените си задължения, произтичащи от този устав, в частност задължението да изплати дела си от записания капитал или да обслужва заемите си, предоставянето на заеми или гаранции на тази държава-членка може да бъде суспендирано с решение на Съвета на гуверньорите, взето с квалифицирано мнозинство.

Това решение не освобождава нито държавата-членка, нито нейните граждани от задълженията им към Банката.

ЧЛЕН 25

1. Ако Съветът на гуверньорите реши да суспендира операциите на Банката, всички нейни дейности се прекратяват незабавно, с изключение на необходимите за осигуряване на дължимата реализация, защита или запазване на нейните активи и уреждането на нейните задължения.

2. В случай на ликвидация, Съветът на гуверньорите назначава ликвидатори и им дава инструкции за осъществяване на ликвидацията. Той гарантира защитата на правата на членовете на персонала.

ЧЛЕН 26

1. Във всяка от държавите-членки Банката се ползва с най-широката правоспособност и дееспособност, предоставена на юридическите лица по нейното право. Тя може в частност да придобива и да се разпорежда с движимо и недвижимо имущество и да бъде страна по съдебни производства.

2. Имуществото на Банката е освободено от всички форми на реквизиция и експроприране.

ЧЛЕН 27

1. Споровете между Банката, от една страна, и нейните кредитори, длъжници или трети страни, от друга, се решават от компетентните национални съдилища, освен в случаите, когато компетентността е предоставена на Съда на Европейския съюз. Банката може да включи арбитражна клауза във всеки договор.

2. Банката има адрес за връчване във всяка държава-членка. Тя може обаче във всеки договор да посочи конкретен адрес за връчване.

3. Имуществото и активите на Банката не могат да бъдат запорирани или изземвани, освен по силата на съдебно решение.

ЧЛЕН 28

1. Съветът на гуверньорите може с единодушие да реши да създаде клонове или други образувания, които са юридически лица и имат финансова независимост.

2. Съветът на гуверньорите с единодушие приема устава на образуванията, посочени в параграф 1, като в частност определя техните цели, структура, капитал, членство, седалище, финансови ресурси, средства за намеса и условия на одитиране, както и тяхното взаимоотношение с органите на Банката.

3. Банката може да участва в тяхното управление и в записания им капитал до размер, определен от Съвета на гуверньорите с единодушие.

4. Протоколът за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз се прилага по отношение на образуванията по параграф 1, доколкото те са предвидени според правото на Съюза, по отношение на членовете на техните органи при изпълнение на задълженията им като такива и по отношение на техния персонал, при условията и предпоставките, приложими към Банката.

Тези дивиденди, прирастът на капитала или другите форми на приходи, произтичащи от тези образувания, на които имат право членовете, различни от Европейския съюз и Банката, остават подчинени на фискалните разпоредби на приложимото законодателство.

5. Съдът на Европейския съюз, в определените по-долу ограничения, е компетентен да разглежда спорове относно мерки, приети от органите на образувания, създадени съгласно правото на Съюза. Производствата срещу такива мерки могат да бъдат образувани по инициатива на всеки член на такова образувание в това му качество или по инициатива на държави-членки при условията, предвидени в член III-365 от Конституцията.

6. Съветът на гуверньорите може с единодушие да реши да допусне персонала на образуванията, създадени съгласно правото на Съюза, до съвместни схеми с Банката, при спазване на съответните вътрешни процедури.

6. ПРОТОКОЛ ЗА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА СЕДАЛИЩАТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ И НА НЯКОИ ОРГАНИ, СЛУЖБИ, АГЕНЦИИ И ДЕПАРТАМЕНТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД член III-432 от Конституцията,

КАТО ПРИПОМНЯТ И ПОТВЪРЖДАВАТ Решението от 8 април 1965 г. и без да засягат решенията относно седалищата на бъдещите институции, органи, служби, агенции и департаменти,

СЕ ДОГОВОРИХА относно следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

1. Седалището на Европейския парламент е в Страсбург, където се провеждат 12 месечни пленарни сесии, включително бюджетната. Допълнителните пленарни сесии се провеждат в Брюксел. Комисиите на Европейския парламент заседават в Брюксел.

Генералният секретариат на Европейския парламент и неговите департаменти остават в Люксембург.

2. Седалището на Съвета е в Брюксел. През месеците април, юни и октомври Съветът заседава в Люксембург.
3. Седалището на Комисията е в Брюксел. Департаментите, посочени в членове 7, 8 и 9 от Решението от 8 април 1965 г. се намират в Люксембург.
4. Седалището на Съда на Европейския съюз е в Люксембург.
5. Седалището на Европейската централна банка е във Франкфурт.
6. Седалището на Сметната палата е в Люксембург.
7. Седалището на Комитета на регионите е в Брюксел.
8. Седалището на Икономическия и социален комитет е в Брюксел.
9. Седалището на Европейската инвестиционна банка е в Люксембург.
10. Седалището на Европол е в Хага.

7. ПРОТОКОЛ

ЗА ПРИВИЛЕГИИТЕ И ИМУНИТЕТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО СЧИТАТ, че в съответствие с член III-434 от Конституцията, Съюзът се ползва на териториите на държавите-членки с такива привилегии и имунитети, каквито са необходими за изпълнението на неговите задачи.

СЕ ДОГОВОРИХА относно следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ГЛАВА I

ИМУЩЕСТВО, ФОНДОВЕ, АКТИВИ И ОПЕРАЦИИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН 1

Помещенията и сградите на Съюза са неприкосновени. Те не могат да бъдат подлагани на обиск, реквизиция, конфискация или експроприиране. Имуществата и активите на Съюза не могат да бъдат подлагани на каквито и да било административни или правни ограничения, без разрешение на Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН 2

Архивите на Съюза са неприкосновени.

ЧЛЕН 3

Съюзът, неговите активи, приходи и друго имущество са освободени от всички преки данъци.

Правителствата на държавите-членки, когато е възможно, предприемат всички подходящи мерки, за отстъпка или възстановяване на косвените данъци или данъците върху продажбите, включени в цената на движимото или недвижимото имущество, когато Съюзът, за свои официални нужди, осъществява съществени покупки, чиято цена включва данъци от този вид. Тези разпоредби не се прилагат по такъв начин, че да предизвикат нарушаване на конкуренцията в рамките на Съюза.

Не се предоставя освобождаване от данъците и други задължения, които са свързани с предоставянето на комунални услуги.

ЧЛЕН 4

Съюзът е освободен от всички мита, забрани и ограничения върху вноса и износа по отношение на продукти, предназначение за негово официално ползване; с внесените по този ред продукти не могат да се извършват сделки на разпореждане, независимо дали срещу заплащане или не, на територията на държавата, в която са били внесени, освен при условия, одобрени от правителството на тази държава.

Съюзът е освободен и от всички мита, забрани и ограничения върху вноса и износа по отношение на неговите публикации.

ГЛАВА II

КОМУНИКАЦИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕМИНАВАНЕ (*LAISSEZ-PASSER*)

ЧЛЕН 5

При техните официални комуникации и изпращането на всички техни документи, институциите на Съюза се ползват на територията на всяка държава-членка с третирането, предоставяно от тази държава на дипломатическите мисии.

Официалната кореспонденция и другите официални комуникации на институциите на Съюза не могат да бъдат подлагани на цензура.

ЧЛЕН 6

На членовете и служителите на институциите на Съюза може да бъде издадено разрешение за преминаване (*laissez-passer*) от председателите на тези институции, във форма, предписана от Европейски регламент на Съвета, приет с обикновено мнозинство, което се признава за валиден за пътуване документ от властите на държавите-членки. Валидното разрешение за

преминаване (*laissez-passer*) се издава на длъжностни лица и други служители при условията, определени в Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители на Съюза.

Комисията може да сключва споразумения за признаването на тези разрешения за преминаване (*laissez-passer*) като документи, валидни за пътуване на територията на трети страни.

ГЛАВА III

ЧЛЕНОВЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

ЧЛЕН 7

Никакво административно или друго ограничение не може да бъде налагано върху свободното движение на членовете на Европейския парламент, които пътуват до или от мястото на заседанията на Европейския парламент.

На членовете на Европейския парламент, що се отнася до митническия и валутния контрол, се предоставят:

- а) от тяхното собствено правителство – същите улеснения, както предоставяните на високопоставените служители, които пътуват в чужбина на временни официални мисии;
- б) от правителствата на останалите държави-членки – същите улеснения, както предоставяните на представителите на чужди правителства, осъществяващи временни официални мисии.

ЧЛЕН 8

Членовете на Европейския парламент не могат да бъдат подлагани под каквато и да било форма на разпитване, задържане или съдебно производство във връзка с изразените от тях мнения или подадените от тях гласове при изпълнението на задълженията им.

ЧЛЕН 9

През време на сесиите на Европейския парламент неговите членове притежават:

- а) на територията на тяхната собствена държава – имунитетите, предоставяни на членовете на техния парламент;
- б) на територията на всяка друга държава-членка – имунитет за всякаква форма на задържане или съдебно преследване.

Имунитетът по подобен начин се прилага и по отношение на членовете по време на тяхното пътуване до и от мястото на заседанието на Европейския парламент.

Не може да има позоваване на имунитета, когато член на парламента бъде заловен на местопрестъплението и имунитетът не е пречка за упражняване на правото за отнемане на имунитета на някой от неговите членове от страна на Европейския парламент.

ГЛАВА IV

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, КОИТО УЧАСТВАТ В РАБОТАТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ НА ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 10

Представителите на държавите-членки, които участват в работата на институциите на Съюза, техните съветници и технически експерти, при изпълнението на своите задължения и по време на пътуването си до и от мястото на заседанието, се ползват от обичайните привилегии, имунитети и улеснения.

Този член се прилага също така и спрямо членовете на консултативните органи на Съюза.

ГЛАВА ПЕТА

ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА И ДРУГИ СЛУЖИТЕЛИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН 11

На територията на всяка държава-членка, независимо от тяхната националност длъжностните лица и другите служители на Съюза:

- а) при спазване на разпоредбите на Конституцията, свързани от една страна с правилата за отговорността на длъжностните лица и другите служители към Съюза, и от друга – с компетентността на Съда на Европейския съюз по спорове между Съюза и неговите длъжностни лица и други служители, имат имунитет по отношение на съдебни производства във връзка с осъществените от тях действия в служебното им качество, включително за казаното или написаното от тях. Те продължават да се ползват от този имунитет и след като са престанали да заемат съответната длъжност;
- б) заедно със своите съпруги/зи и членовете на издръжка на техните семейства, те не могат да бъдат подлагани на имиграционни ограничения или към тях да бъдат прилагани формалностите за регистриране на чужденци;
- в) що се отнася до разпоредбите за притежаването и обmena на валута, те се ползват със същите улеснения, каквито обикновено се предоставят на длъжностните лица на международните организации;
- г) те се ползват с правото да внасят безмитно своите мебели и движимо имущество при поемането на поста в съответната държава, както и правото безмитно да изнасят своите мебели и движимо имущество при приключване на мандата им в тази държава, при спазване и в двата случая на условията, които се считат за необходими от правителството на държавата, в която се осъществява това право;

д) имат право да внасят безмитно лек автомобил за лична употреба, придобит или в държавата на тяхното последно място на постоянно пребиваване, или в държавата, чиито граждани са те, при условията на вътрешния пазар на тази държава, както и да го изнасят безмитно, при спазване във всеки един от случаите на условията, които се считат за необходими от правителството на съответната държава.

ЧЛЕН 12

Длъжностните лица и другите служители на Съюза подлежат на данъчно облагане в полза на Съюза върху изплатените им от Съюза заплати, възнаграждения и хонорари, в съответствие с условията и процедурата, предвидени в европейски закон. Този закон се приема след консултиране със заинтересованите институции.

Длъжностните лица и другите служители на Съюза се освобождават от националните данъци върху заплатите, възнагражденията и хонорарите, които са им били изплатени от Съюза.

ЧЛЕН 13

За целите на прилагането на данъка върху дохода, на имуществения данък и на данъка наследство, както и за целите на прилагането на конвенциите за премахване на двойното данъчно облагане, сключени между държавите-членки на Съюза, длъжностните лица и другите служители на Съюза, които единствено поради осъществяването на функциите си в служба на Съюза са установили своето място на пребиваване на територията на държава-членка, различна от тази на тяхното местоживееие за данъчни цели към момента на постъпване на работа в Съюза, се считат, както в държавата на тяхното действително пребиваване, така и в държавата, където е тяхното местоживееие за данъчни цели, за запазили местоживееенето си в последната държава, при условие че тя е член на Съюза. Тази разпоредба се прилага също така и спрямо съпруга(ата), доколкото последният(ата) не упражнява никаква дейност срещу заплащане, и спрямо децата, които са на издръжка и под грижата на лицата, посочени в този член.

Движимата собственост, която принадлежи на лицата, посочени в предходната алинея и е разположена на територията на държавата, където те пребивават, се освобождава от данък наследство в тази държава; при оценяването на този данък, тази собственост се счита като намираща се в страната на тяхното местоживееие за данъчни цели, при спазване на правата на трети страни и при съобразяване с възможното прилагане на международните конвенции за двойното данъчно облагане.

Всяко местоживееие, което е било придобито единствено с оглед изпълнението на задълженията в международни организации не се взема предвид за прилагането на разпоредбите на този член.

ЧЛЕН 14

Схемата за обезщетения за социално осигуряване на длъжностните лица и другите служители на Съюза се определя в европейски закон. Този закон се приема след консултиране със заинтересованите институции.

ЧЛЕН 15

Категориите длъжностни лица и други служители, по отношение на които се прилагат изцяло или отчасти разпоредбите на член 11, втория параграф от член 12 и член 13, се определят в европейки закон. Този закон се приема след консултиране със заинтересованите институции.

Имената, ранговете и адресите на длъжностните лица и на другите служители, включени в тези категории, се съобщават периодично на правителствата на държавите-членки.

ГЛАВА VI

ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ НА МИСИИТЕ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, АКРЕДИТИРАНИ КЪМ ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 16

Държавата-членка, на чиято територия е седалището на Съюза, е длъжна да предостави обичайните привилегии и имунитети за дипломати на мисиите на трети страни, акредитирани към Съюза.

ГЛАВА VII

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 17

Привилегиите, имунитетите и улесненията се предоставят на длъжностните лица и на другите служители на Съюза единствено в интерес на Съюза.

Всяка институция на Съюза се задължава да отнеме имунитета, предоставен на длъжностно лице или на друг служител, когато институцията счита, че отнемането на този имунитет не противоречи на интересите на Съюза.

ЧЛЕН 18

Институциите на Съюза, за целите на прилагането на настоящия протокол, си сътрудничат с отговорните органи на съответните държави-членки.

ЧЛЕН 19

Членове 11 - 14 и член 17 се прилагат по отношение на членовете на Комисията.

ЧЛЕН 20

Членове 11 - 14 и член 17 се прилагат по отношение на съдиите, генералните адвокати, секретаря и помощник-докладчиците на Съда на Европейския съюз, без да се накърнява член 3 от Протокола за статута на Съда на Европейския съюз, които се отнасят до имунитета от съдебно преследване на съдиите и генералните адвокати.

Членове 11 - 14 и член 17 се прилагат по отношение на членовете на Сметната палата.

ЧЛЕН 21

Настоящият протокол се прилага също така по отношение на Европейската централна банка, на членовете на нейните органи и нейния персонал, без да се засягат разпоредбите на Протокола за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

Европейската централна банка освен това се освобождава от всякакъв вид данъчно облагане или налози от подобен характер, свързани с увеличаването на капитала по какъвто и да е начин, както и от различни формалности, които могат да бъдат свързани с него, в държавата, където е седалището на банката. Дейностите на банката и нейните органи, осъществявани в съответствие с устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, не подлежат на облагане с данък върху оборота.

ЧЛЕН 22

Настоящият протокол се прилага също така по отношение на Европейската инвестиционна банка, на членовете на нейните органи, на нейния персонал и представителите на държавите-членки, които вземат участие в нейната дейност, без да се засягат разпоредбите на Протокола за устава на Банката.

Европейската инвестиционна банка освен това е освободена от всякакъв вид данъчно облагане или налози от подобен характер, свързани с увеличаването на капитала по какъвто и да е начин, както и от различни формалности, които могат да бъдат свързани с него, в държавата, където е седалището на Банката. По подобен начин нейното закриване или ликвидация няма да доведе до облагане с каквито и да е налози. Дейностите на Банката и на нейните органи, осъществявани в съответствие с нейния устав, не подлежат на облагане с данък оборот.

8. ПРОТОКОЛ

ЗА ДОГОВОРИТЕ И АКТОВЕТЕ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА КРАЛСТВО ДАНИЯ,
ИРЛАНДИЯ И ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И
СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ, НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,
НА КРАЛСТВО ИСПАНИЯ И ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА
И НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ, РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ
И КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО НАПОМНЯТ, че Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия се присъединиха към Европейските общности на 1 януари 1973 г.; че Република Гърция се присъедини към Европейските общности на 1 януари 1981 г.; че Кралство Испания и Португалската република се присъединиха към Европейските общности на 1 януари 1986 г.; че Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция се присъединиха към Европейските общности и към Европейския съюз на 1 януари 1995 г.;

КАТО СЧИТАТ, че член IV-437, параграф 2 от Конституцията предвижда отмяна на гореспоменатите Договори за присъединяване;

КАТО СЧИТАТ, че някои разпоредби, съдържащи се в тези договори за присъединяване и в актовете, приложени към тях продължават да бъдат от значение; и, че член IV-437, параграф 2 от Конституцията предвижда, че тези разпоредби трябва да бъдат включени или посочени в протокол, така че да останат в сила и тяхното правно действие да бъде запазено;

КАТО СЕ ИМА ПРЕДВИД, че въпросните разпоредби налагат технически корекции, необходими за привеждането им в съответствие с Конституцията без да се променя тяхното правно действие,

ПРИЕХА следните разпоредби, които приложение към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ДЯЛ I

Общи разпоредби

Правата и задълженията, произтичащи от Договорите за присъединяване, посочени в член IV-437, параграф 2, букви а) - г) от Конституцията започнаха да действат, при предвидените в тези договори условия на следните дати:

- а) 1 януари 1973 г. за Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- б) 1 януари 1981 г. за Република Гърция;
- в) 1 януари 1986 г. за Кралство Испания и Португалската република;
- г) 1 януари 1995 г. за Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

ЧЛЕН 2

1. От присъединяващите се държави, посочени в член 1, се изисква да се присъединят към следните споразумения или конвенции, сключени преди съответните им присъединявания, доколкото тези договорености или конвенции все още са в сила:

- а) споразуменията и конвенциите, сключени между другите държави-членки, които са основани на Договора за създаване на Европейската общност, на Договора за създаване на европейската общност за атомна енергия или на Договора за създаване на Европейския съюз, или които са неразделна част от постигането на целите на тези договори, или са свързани с функционирането на Общностите или на Съюза, или свързани с техните дейности.

б) споразуменията или конвенциите, сключени от останалите държави-членки, като действат съвместно с Европейските общности, с една или повече трети държави или с международна организация, както и споразуменията, свързани с тези споразумения или конвенции. В това отношение Съюзът и останалите държави-членки оказват помощ на присъединяващите се държави, посочени в член 1.

2. Присъединяващите се държави, посочени в член 1, вземат когато е необходимо, подходящи мерки за приспособяване на тяхната позиция по отношение на международните организации, и спрямо онези международни споразумения, по които Съюзът или Европейската общност за атомна енергия или други държави-членки също са страни, към правата и задълженията, произтичащи от тяхното членство.

ЧЛЕН 3

Разпоредбите на Актовете за присъединяване, които имат за цел или последица да отменят или изменят по друг начин освен като временна мярка, актове, приети от институциите, органите, службите или агенциите на Европейските общности или на Европейския съюз, създадени с Договора за Европейски съюз, според тълкуването на Съда на Европейските общности и на Първоинстанционния съд, остават в сила, при условията на параграф 2.

Разпоредбите, посочени в параграф 1 имат същия правен характер, както и актовете, които те отменят или изменят и са предмет на същите правила както тези актове.

ЧЛЕН 4

Текстовете на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Европейските общности или на Европейския съюз, създадени с Договора за Европейски съюз, които са били приети преди посочените в член 1 присъединявания, и които впоследствие са били съставени последователно на английски и датски език, на гръцки език, на испански и португалски език, на финландски и шведски език, стават автентични от датата на съответното присъединяване, посочено в член 1, при същите условия като текстовете, съставени и автентични на останалите езици.

ЧЛЕН 5

С европейски закон на Съвета могат да бъдат отменени преходните разпоредби, съдържащи се в настоящия протокол, след като те престанат да бъдат приложими. Съветът решава с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ, ВЗЕТИ ОТ АКТА ОТНОСНО УСЛОВИЯТА ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА КРАЛСТВО ДАНИЯ, ИРЛАНДИЯ И ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ

РАЗДЕЛ I

Разпоредби относно Гибралтар

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

ЧЛЕН 6

1. Актовете на институциите относно продуктите в приложение I към Конституцията и продуктите, подчинени на специални разпоредби при внос в Общността, като следствие от привеждането в действие на Общата селскостопанска политика, както и актовете в областта на хармонизиране на законодателството на държавите-членки относно данъка върху оборота не се прилагат по отношение на Гибралтар, освен ако Съветът приеме Европейско решение, което предвижда друго. Съветът решава с единодушие по предложение на Комисията.

2. Положението на Гибралтар, определено в точка VI от приложение II към Акта относно условията по присъединяването на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, се запазва.

РАЗДЕЛ 2 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ФЕРЬОРСКИТЕ ОСТРОВИ

ЧЛЕН 7

Датските граждани с постоянно местоживее на Ферьорските острови се считат за граждани на държава-членка по смисъла на Конституцията само от датата, на която Конституцията стане приложима по отношение на тези острови.

РАЗДЕЛ 3 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО НОРМАНДСКИТЕ ОСТРОВИ И ОСТРОВ МАН

ЧЛЕН 8

1. Правилата на Съюза в митническата област и в областта на количествените ограничения, в частност митата, таксите с равностоен ефект и Общата митническа тарифа се прилагат по отношение на Нормандските острови и остров Ман при същите условия, както по отношение на Обединеното кралство.

2. По отношение на земеделските продукти и получените от тях продукти, които са обект на специален режим на търговия, налозите и другите мерки по внос, предвидени в правилата на Съюза и приложими по отношение на Обединеното кралство, се прилагат спрямо трети страни.

Прилагат се и онези разпоредби на правилата на Съюза, които са необходимис оглед осигуряването на свободното движение и спазването на нормалните условия на конкуренция в търговията с тези продукти.

Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или решения, определящи условията, при които разпоредбите, посочени в първа и втора алинея, се прилагат по отношение на тези територии.

ЧЛЕН 9

Правата, с които се ползват гражданите на Нормандските острови или на остров Ман в Обединеното кралство, не се засягат от правото на Съюза. Тези лица, обаче, не се ползват от разпоредбите на правото на Съюза, свързани със свободното движение на хора и услуги.

ЧЛЕН 10

Разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, приложими по отношение на лицата или предприятията по смисъла на член 196 от този договор, се прилагат и по отношение на тези лица или предприятия, когато те са установени на териториите, посочени в член 8 от този протокол.

ЧЛЕН 11

Властите на териториите, посочени в член 8, третират по еднакъв начин всички физически и юридически лица от Съюза.

ЧЛЕН 12

Ако при прилагането на режима, определен в настоящия раздел, възникнат трудности за едната или другата страна в отношенията между Съюза и териториите, посочени в член 8, Комисията незабавно предлага на Съвета защитните мерки, които счита за необходими, като определя условията и предпоставките за тяхното прилагане.

Съветът приема подходящите европейски регламенти или решения в едномесечен срок.

ЧЛЕН 13

По смисъла на този раздел гражданин на Нормандските острови или на остров Ман е всеки британски гражданин, който има такова гражданство по силата на факта, че той самият, негов родител или баба/дядо са родени, осиновени, натурализирани или регистрирани на съответния остров; но за тези цели такова лице не може да се разглежда като гражданин на Нормандските острови или на остров Ман ако той самият, негов родител или баба/дядо са родени, осиновени, натурализирани или регистрирани в Обединеното кралство. Той не се счита за такъв също, ако през даден период обичайно е пребивавало в Обединеното кралство в продължение на пет години.

Административните разпоредби, необходими за идентифицирането на тези лица, се съобщават на Комисията.

Раздел 4

Разпоредби за прилагане на политиката на индустриализация и икономическо развитие на Ирландия

ЧЛЕН 14

Държавите-членки отбелязват факта, че правителството на Ирландия се е заело с прилагането на политиката на индустриализация и икономическо развитие, предназначена да изравни жизнения стандарт на Ирландия с този на останалите държави-членки и да премахне безработицата, като прогресивно изравни различията в нивата на развитие на отделните региони.

Те признават, че в техен общ интерес е да бъдат постигнати целите на тази политика и се договарят да препоръчат за тази цел прилагането от институциите на всички средства и процедури, предвидени в Конституцията, особено чрез подходящо използване на ресурсите на Съюза, предназначени за реализацията на неговите цели.

В частност държавите-членки признават, че при прилагането на членове III-167 и III-168 от Конституцията ще бъде необходимо да се вземат предвид целите на икономическия растеж и повишаването на жизнения стандарт на населението.

Раздел 5

Разпоредби относно обмена на информация с Дания
в областта на ядрената енергия

ЧЛЕН 15

1. От 1 януари 1973 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се предоставя на разположение на Дания, която ограничено я разпространява на своя територия при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1973 г. Дания предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия равна по обем информация в секторите, посочени в параграф 3. Тази информация се излага подробно в документ, който се изпраща на Комисията. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Секторите, в които Дания предоставя информация на Европейската общност за атомна енергия са както следва:

- а) DOR органично охладени с тежка вода реактори;
- б) DT-350, DK-400 реактори с тежка вода под налягане;
- в) високотемпературна газова верига;
- г) системи за контролно измервателни уреди и специално електронно оборудване;
- д) надеждност;
- е) реакторна физика, реакторна динамика и топлообмен;
- ж) реакторно тестване на материали и оборудване.

4. Дания се задължава да предостави на Европейската общност за атомна енергия всяка допълнителна информация, освен докладите, които ще представи, в частност по време на посещенията на служителите на Европейската общност за атомна енергия или на служители от държавите-членки в Центъра Ризьо при условия, които ще бъдат определени по взаимно съгласие за всеки отделен случай.

ЧЛЕН 16

1. В секторите, в които Дания представи информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патентите, подадени в държавите-членки и доколкото те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или полуизключителна лицензия за правата върху този патент.

2. Когато е била предоставена изключителна или полуизключителна лицензия, Дания насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или полуизключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

РАЗДЕЛ 6 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБМЕНА НА ИНФОРМАЦИЯ С ИРЛАНДИЯ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ

ЧЛЕН 17

1. От 1 януари 1973 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се предоставя на разположение на Ирландия, която ограничено я разпространява на своя територия при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1973 г. Ирландия предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия информация, получена в ядрената сфера в Ирландия, която е получила ограничено разпространение, доколкото не засяга строго търговски приложения. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Информацията, посочена в параграфи 1 и 2 засяга главно изследвания за развитието на енергийни реактори и работата по радиоизотопите и тяхното приложение в медицината, включително проблемите на радиационната защита.

ЧЛЕН 18

1. В секторите, в които Ирландия подаде информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патентите, подадени в държавите-членки и доколкото те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или полуизключителна лицензия за правата върху този патент.

2. Когато е била предоставена изключителна или полуизключителна лицензия, Ирландия насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или полуизключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

Раздел 7

Разпоредби относно обмена на информация с Обединеното кралство
в областта на ядрената енергия

ЧЛЕН 19

1. От 1 януари 1973 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се предоставя на разположение на Обединеното кралство, което ограничено я разпространява на своя територия, при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1973 г. Обединеното кралство предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия равна по обем информация, посочена в списъка, съдържащ се в приложението¹ към Протокол № 28 към Акта относно условията за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия. Тази информация се излага подробно в документ, който се изпраща на Комисията. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Предвид по-значителния интерес на европейската общност за атомна енергия в някои сектори, Обединеното кралство отделя особено внимание при предаването на информация в следните сектори:

- а) изследване и развитие на реакторите с бързи неутрони (включително безопасност);
- б) фундаментални изследвания (приложими към типовете реактори);
- в) безопасност на реакторите, които не работят с бързи неутрони;
- г) металургия, стомана, циркониеви сплави и бетон;
- д) съвместимост на структурните материали;
- е) експериментално производство на гориво;
- ж) термохидродинамика;
- з) контролно-измервателни уреди.

ЧЛЕН 20

1. В секторите, в които Обединеното кралство подава информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патентите, подадени в държавите-членки и доколкото

¹ ОВ L 73, 27.3.1972, стр. 84.

те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или полуизключителна лицензия за правата върху този патент.

2. Когато е била предоставена изключителна или полуизключителна лицензия, Обединеното кралство насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или полуизключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

ДЯЛ Ш

РАЗПОРЕДБИ, ВЗЕТИ ОТ АКТА ОТНОСНО УСЛОВИЯТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ

Раздел 1

Разпоредби за освобождаването на Гърция от мита върху вноса на някои стоки

ЧЛЕН 21

Член III-151 от Конституцията не препятстват Гърция от запазването на освобождаването, предоставено преди 1 януари 1979 г. по силата на:

- а) Закон № 4171/61 (Общи мерки за помощ за развитие на икономиката на страната),
- б) Наредба-закон № 2687/53 (Инвестиции и закрила на чуждестранния капитал),
- в) Закон № 289/76 (Поощрителни мерки за насърчаване на развитието на граничните региони и уреждане на свързаните с това въпроси),

до изтичане на срока на споразуменията, сключени от гръцкото правителство с облагодетелстваните от тези мерки лица.

РАЗДЕЛ 2 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ЧЛЕН 22

Актовете, посочени в точка II.2 от приложение VIII² към Акта относно условията по присъединяването на Република Гърция се прилагат по отношение на Република Гърция при

² ОВ L 291, 19.11.1979 г., стр. 163.

условията, предвидени в това приложение, с изключение на препратките към точки 9 и 18, буква б) от нея.

РАЗДЕЛ 3 РАЗПОРЕДБИ ЗА ПАМУКА

ЧЛЕН 23

1. Настоящият раздел се отнася до памука, нито кардиран, нито пениран, попадащ в подпозиция 520 100 от Комбинираната номенклатура.

2. В Съюза се въвежда система по-специално за:

а) подпомагане на памукопроизводството в регионите на Съюза, когато това е важно за селскостопанската икономика,

б) да се позволи на съответните производители да печелят справедливи доходи,

в) стабилизиране на пазара чрез структурни подобрения на ниво доставка и маркетинг.

3. Системата по параграф 2 включва предоставянето на помощ за производство.

4. За да се позволи на памукопроизводителите да доставят и адаптират продукцията си към пазарните изисквания, се въвежда система за насърчаване формирането на групи производители и федерации на такива групи.

Тази система предвижда предоставянето на помощи с оглед осигуряването на стимули за формирането и улесняване функционирането на групите от производители.

Групите, които могат да се ползват от тази система трябва да:

а) бъдат създадени по инициатива на самите производители,

б) предоставят достатъчни гаранции за продължителността и ефективността на тяхното действие,

в) признати от съответната държава-членка.

5. Системата за търговия на Съюза с трети страни няма да бъде засегната. В това отношение, по-специално няма да бъдат налагани мерки за ограничаване на вноса.

6. В европейски закон на Съвета се определят необходимите промени на системата, въведена по силата на този раздел.

Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти и решения, установяващи общи правила, необходими за прилагането на разпоредбите на този раздел.

Съветът действа след консултиране с Европейския парламент.

РАЗДЕЛ 4 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИКОНОМИЧЕСКОТО И ИНДУСТРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ГЪРЦИЯ

ЧЛЕН 24

Държавите-членки отбелязват факта, че правителството на Република Гърция се е заело с провеждане на политика на индустриализация и икономическо развитие, предназначена да изравни жизнения стандарт на Република Гърция с този на останалите държави-членки и да премахне безработицата, като прогресивно изравни различията в нивата на развитие на отделните региони.

Държавите-членки считат, че в техен общ интерес е да бъдат постигнати целите на тази политика и се договарят да препоръчат за тази цел прилагането от институциите на всички средства и процедури, предвидени в Конституцията, особено чрез подходящо използване на ресурсите на Съюза, предназначени за реализацията на неговите цели.

В частност държавите-членки признават, че при прилагането на членове III-167 и III-168 от Конституцията ще бъде необходимо да се вземат предвид целите на икономическия растеж и повишаването на жизнения стандарт на населението.

РАЗДЕЛ 5 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБМЕНА НА ИНФОРМАЦИЯ С ГЪРЦИЯ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ

ЧЛЕН 25

1. От 1 януари 1981 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се предоставя на разположение на Гърция, която ограничено я разпространява на своя територия, при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1981 г. Гърция предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия информация, получена в ядрената сфера в Гърция, която е получила ограничено разпространение, доколкото не засяга строго търговски приложения. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Информацията, посочена в параграфи 1 и 2 засяга главно:

- а) изследвания за приложението на радиоизотопите в следните области: медицина, земеделие, ентомология и защита на околната среда.
- б) приложението на ядрената технология към археометрията,
- в) развитието на електронните медицински апарати,

- г) развитието на методите за проучване на радиоактивни руди.

ЧЛЕН 26

1. В секторите, в които Гърция подава информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патентите, подадени в държавите-членки и доколкото те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или полуизключителна лицензия за правата върху този патент.

2. Когато е била предоставена изключителна или полуизключителна лицензия, Гърция насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или полуизключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ, ВЗЕТИ ОТ АКТА ОТНОСНО УСЛОВИЯТА ЗА ПИСЪЕДИНЯВАНЕ НА КРАЛСТВО ИСПАНИЯ И ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА

РАЗДЕЛ 1 ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 27

Собствените ресурси, получени от данък добавена стойност се изчисляват и проверяват все едно, че Канарските острови и Сеута и Мелила са били включени в териториалното поле на приложение на Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите-членки за данъците върху оборота – Обща система на данък добавена стойност: единна данъчна основа.

РАЗДЕЛ 2 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПАТЕНТИТЕ

ЧЛЕН 28

Разпоредбите на испанското национално право, свързани с тежестта на доказване, приети по силата на параграф 2 от Протокол № 8 към Акта относно условията за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република, не се прилагат ако производството във връзка с имитация на патента е било образувано срещу притежателя на друг патент за технология за производство на продукт, идентичен на получения в резултат на патентованата технология на ищеца, ако този друг патент е бил издаден преди 1 януари 1986 г.

В случаите, когато прехвърлянето на тежестта на доказване не се прилага, Кралство Испания продължава да изисква от титуляра на патента да приведе доказателства за нарушението. Във всички тези случаи Кралство Испания прилага съдебна процедура, известна като „изземване по опис”.

„Запор-опис” означава процедура, която представлява част от системата, посочена в първи и втори параграф, чрез която всяко лице, което има право да заведе иск за нарушение може, след получаване на съдебна заповед, издадена по негово искане, да поиска съставянето на подробен опис на оспорваните действия, в помещенията на предполагаемия нарушител от съдия-изпълнител, подпомаган от експерти, в частност чрез фотокопиране на технически документи, с или без реално запориране. С тази съдебна заповед може да се наложи заплащането на гаранция, предназначена да обезщети вредите, причинени на обвинения нарушител, в случай на щета, причинена от “запор-опис”.

ЧЛЕН 29

Разпоредбите на португалското национално право, свързани с тежестта на доказване, които бяха приети по силата на параграф 2 от Протокол № 19 към Акта относно условията за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република, не се прилагат ако производството във връзка с нарушението е било образувано срещу титуляра на друг патент за друг процес за производство на продукт, идентичен на получения в резултат на патентования процес на ищеца, ако този друг патент е бил издаден преди 1 януари 1986 г.

В случаите, когато обръщането на доказателствената тежест не се прилага, Кралство Испания продължава да изисква от титуляра на патента да приведе доказателства за нарушението. Във всички тези случаи Кралство Испания прилага съдебна процедура, известна като „запор-опис”.

„Запор-опис” означава процедура, която представлява част от системата, посочена в първи и втори параграф, чрез която всяко лице, което има право да заведе иск за нарушение може, след получаване на съдебно разпореждане, издадено по негово искане, да поиска съставянето на подробен описан на оспорваните действия в помещенията на предполагаемия нарушител от съдия-изпълнител, подпомаган от експерти, в частност чрез фотокопиране на технически документи, с или без реално запориране. С тази съдебна заповед може да се наложи заплащането на гаранция, предназначена да обезщети вредите, причинени на обвинения нарушител в случай на вреда, причинена от “запор-опис”.

РАЗДЕЛ 3

РАЗПОРЕДБИ ЗА МЕХАНИЗМА ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОТГОВОРНОСТИ В РАМКИТЕ НА СПОРАЗУМЕНИЯТА ЗА РИБАРСТВО, СКЛЮЧЕНИ ОТ СЪЮЗА С ТРЕТИ СТРАНИ

ЧЛЕН 30

1. С настоящото се създава специална система за изпълнението на операции, осъществявани в допълнение на риболовните дейности, предприети от съдовете, плаващи под флага на държава-членка във води, попадащи под суверенитета или под юрисдикцията на трета страна в рамките на отговорностите, създадени по силата на споразуменията за рибарство, сключени от Съюза с въпросните трети страни.

2. Операциите, които е вероятно да бъдат осъществени в допълнение на риболовните дейности, при условията и в рамките, посочени в параграфи 3 и 4, са свързани с:

а) обработката на територията на съответната трета държава на рибни продукти, уловени от кораби, плаващи под флага на държава-членка във водите на тази трета страна в хода на риболовните дейности, осъществявани по силата на риболовно споразумение, с цел предлагането на тези продукти на Съюзния пазар по тарифните позиции, попадащи в глава 3 от Общата митническа тарифа.

б) натоварването или прехвърлянето на рибни продукти, попадащи в глава 3 от Общата митническа тарифа, на борда на кораб, плаващ под флага на държава-членка, осъществявано в рамките на дейностите, предвидени в такова риболовно споразумение, с цел тяхното транспортиране или преработване с оглед предлагането им на Съюзния пазар.

3. Вносът в Съюза на продукти, които са били подложени на операциите, посочени в параграф 2, се осъществяват при суспендиране, изцяло или отчасти, на митата по Общата митническа тарифа или прилагането на специален режим на облагане, при условията и в рамките на допълнителност, фиксирана годишно във връзка с обема на риболовните възможности, произтичащи от въпросните споразумения и от придружаващите ги подробни правила.

4. В европейски закони или рамкови закони се определят общите правила по прилагането на този режим и в частност критериите за фиксиране и разпределяне на съответните количества.

Подробните правила по прилагането на този режим и съответните количества се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 37 от Регламент (ЕО) № 104/2000.

РАЗДЕЛ 4 РАЗПОРЕДБИ ЗА СЕУТА И МЕЛИЛА

ПОДРАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 31

1. Конституцията и актовете на институциите се прилагат по отношение на Сеута и Мелила, при условията на дерогациите, посочени в параграфи 2 и 3 и останалите разпоредби на настоящия раздел.

2. Условията за Сеута и Мелила, при които се прилагат разпоредбите на Конституцията относно свободното движение на стоки и актовете на институциите относно митническото законодателство и търговската политика, са изложени в подраздел 3 от настоящия раздел.

3. Без да се засягат специалните разпоредби на член 32, актовете на институциите относно Общата селскостопанска политика и Общата политика по рибарството не се прилагат по отношение на Сеута и Мелила.

4. По искане на Кралство Испания, в европейски закон или рамков закон Съветът може:

(а) да включи Сеута и Мелила в митническата територия на Съюза;

(б) да определи подходящи мерки, насочени към разпространето на действащите разпоредби на правото на Съюза към Сеута и Мелила.

По предложение на Комисията, действаща по собствена инициатива или по искане на държава-членка, Съветът може да приеме европейски закон или рамков закон, с който ако е необходимо, се изменят договореностите, приложими към Сеута и Мелила.

Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

Подраздел 2

Разпоредби относно Общата политика по рибарството

ЧЛЕН 32

1. При спазване на параграф 2 и без да се засяга подраздел 3, общата политика по рибарството не се прилага по отношение на Сеута и Мелила.

2. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейските закони, рамковите закони, регламентите или решенията, с които:

а) се определят структурните мерки, които могат да бъдат приети в полза на Сеута и Мелила;

б) се определят подходящите процедури за отчитане на всички или на част от интересите на Сеута и Мелила при приемането на актове, за всеки отделен случай, предвид водените от Съюза преговори, насочени към възобновяването или сключването на риболовни споразумения с трети страни и предвид специфичните интереси на Сеута и Мелила в рамките на международните конвенции относно рибарството, по които Съюзът е договаряща страна.

3. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски закони, рамкови закони, регламенти или решения, с които се определят, по целесъобразност, възможностите и условията за взаимен достъп до съответните риболовни зони и до техните ресурси. Той действа с единодушие.

4. Европейските закони и рамкови закони, посочени в параграфи 2 и 3 се приемат след консултиране с Европейския парламент.

Подраздел 3

Разпоредби относно свободното движение на стоки, митническото законодателство и търговската политика

ЧЛЕН 33

1. Продуктите с произход от Сеута и Мелила и продуктите, идващи от трети страни, внесени в Сеута или в Мелила при условията на приложимите към тях споразумения, не се считат, при пускането им в свободно обръщение на митническата територия на Съюза, за стоки, отговарящи на условията на параграфи 1 - 3 от член III-151 от Конституцията.
2. Митническата територия на Съюза не включва Сеута и Мелила.
3. Освен ако друго не е предвидено в този подраздел, актовете на институциите по отношение на митническото законодателство за външната търговия се прилагат при същите условия за търговия между митническата територия на Съюза от една страна, и Сеута и Мелила от друга.
4. Освен ако друго не е предвидено в този подраздел, актовете на институциите по отношение на общата търговска политика, били те самостоятелни или постановени в споразумение, които са пряко свързани с вноса и износа на стоки, не се прилагат по отношение на Сеута и Мелила.
5. Освен ако друго не е предвидено в този дял, в търговията си със Сеута и Мелила за продуктите, попадащи в приложение I към Конституцията, Съюзът прилага общите договорености, които прилага във външната си търговия.

ЧЛЕН 34

При спазване на изискванията на член 35, вносните мита в митническата територия на Съюза на продукти с произход от Сеута или Мелила се премахват.

ЧЛЕН 35

1. Рибните продукти, попадащи в тарифни позиции № 03.01, 03.02, 03.03, 16.04, 16.05 и подпозиции 05.11.91 и 23.01.20 от Общата митническа тарифа, с произход от Сеута или Мелила, се освобождават от мита за цялата територия на Съюза, в рамките на тарифни квоти, изчислени по продукт върху средните количества, реално пласирани през 1982 г., 1983 г. и 1984 г.

Освобождаването за свободно обръщение на продуктите, внесени на митническата територия на Съюза, в рамките на тези тарифни квоти, се обуславя от спазването на правилата, предвидени в общата организация на пазарите и в частност във връзка с референтните цени.

3. Съветът, по предложение на Комисията, всяка година приема европейски регламенти или решения, с които се отварят и разпределят тарифни квоти в съответствие с подробните правила, предвидени в параграф 1.

ЧЛЕН 36

1. В случай, че прилагането на член 34 би довело до съществено увеличаване на вноса на някои продукти с произход Сеута или Мелила, и така да засегне производителите от Съюза, Съветът по предложение на Комисията, може да приеме европейски регламенти или решения, с които да постави специални условия за достъп на тези продукти на митническата територия на Съюза.

2. Когато, поради факта, че общата търговска политика и Общата митническа тарифа не се прилагат по отношение на вноса на суровини или междинни продукти в Сеута или Мелила, вносът на продукт с произход от Сеута или Мелила причинява или може да причини сериозно увреждане на производствена дейност, упражнявана в една или повече държави-членки, Комисията, по искане на държава-членка или по собствена инициатива, може да вземе съответни мерки.

ЧЛЕН 37

Вносните мита и таксите с равностоен на мито ефект в Сеута и Мелила за продукти, произхождащи от митническата територия на Съюза, се премахват.

ЧЛЕН 38

Митата, таксите с равностоен на мито ефект и търговските договорености, прилагани за вноса в Сеута и Мелила за стоки с произход от трета страна, не могат да бъдат по-неблагоприятни от прилаганите от Съюза съобразно неговите международни ангажименти или преференциалните договорености по отношение на тази трета страна при условие, че тази трета страна третира вноса от Сеута и Мелила по същия начин както вноса от Съюза. Независимо от това договореностите, прилагани към вноса в Сеута и Мелила по отношение на идващите от тази трета страна стоки, не могат да бъдат по-благоприятни от прилаганите по отношение на вноса на продукти с произход от митническата територия на Съюза.

ЧЛЕН 39

Съветът, по предложение на Комисията, приема европейски регламенти или решения, с които се определят правилата по прилагането на този подраздел и в частност правилата за произход, приложими към търговията, съгласно посоченото в членове 34, 35 и 37, включително разпоредбите относно идентифицирането на продуктите и контрола за произход.

Правилата включват по-специално разпоредби относно маркировката и/или етикетирането на продуктите, условията за регистрация на плавателните съдове, прилагането на правилото за смесен произход за рибните продукти, както и разпоредби, даващи възможност за определяне на произхода на продуктите.

РАЗДЕЛ 5

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ИСПАНИЯ

ЧЛЕН 40

Държавите-членки отбелязват факта, че испанското правителство се е заело с провеждането на политика на регионално развитие, предназначена по-специално да стимулира икономическия растеж на по-слабо развитите региони и области на Испания.

Те считат, че в техен общи интерес е да бъдат постигнати целите на тази политика.

С цел подпомагане на испанското правителство в тази му задача те се договарят да препоръчат на институциите ползването на всички средства и процедури, предвидени в Конституцията, особено чрез подходящо използване на ресурсите на Съюза, предназначени за реализацията на неговите цели.

В частност държавите-членки считат, че при прилагането на членове III-167 и III-168 от Конституцията ще бъде необходимо да се вземат предвид целите на икономическия растеж и повишаването на жизнения стандарт на населението в по-слабо развитите региони и области на Испания.

РАЗДЕЛ 6 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИКОНОМИЧЕСКОТО И ИНДУСТРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ПОРТУГАЛИЯ

ЧЛЕН 41

Държавите-членки отбелязват факта, че португалското правителство се е заело с провеждане на политиката на индустриализация и икономическо развитие, предназначена да изравни жизнения стандарт на Португалия с този на останалите държави-членки и да премахне безработицата, като прогресивно изравни различията в нивата на развитие на отделните региони.

Те признават, че в техен общ интерес е да бъдат постигнати целите на тази политика.

Те се договарят да препоръчат за тази цел прилагането от институциите на всички средства и процедури, предвидени в Конституцията, особено чрез подходящо използване на ресурсите на Съюза, предназначени за реализацията на неговите цели.

В частност държавите-членки признават, че при прилагането на членове III-167 и III-168 от Конституцията ще бъде необходимо да се вземат предвид целите на икономическия растеж и повишаването на жизнения стандарт на населението.

РАЗДЕЛ 7 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБМЕНА НА ИНФОРМАЦИЯ С КРАЛСТВО ИСПАНИЯ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ

ЧЛЕН 42

1. От 1 януари 1986 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската

общност за атомна енергия, се предоставят на разположение на Кралство Испания, което ограничено я разпространява на своя територия, при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1986 г. Кралство Испания предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия информация, получена в ядрената сфера в Испания, на която е било дадено ограничено разпространение, доколкото не засяга строго търговски приложения. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Информацията по параграфи 1 и 2 засяга главно:

- а) ядрена физика (ниско и високо енергийна);
- б) радиационна защита;
- в) изотопни приложения, в частност стабилните изотопи;
- г) изследователски реактори и съответните горива;
- д) изследвания в областта на горивния цикъл (по-специално разработването на мините и обработката на нискокачествена уранова руда; оптимизация на горивни елементи за ядрени реактори).

ЧЛЕН 43

1. В секторите, в които Кралство Испания подава информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патенти, подадени в държавите-членки и доколкото те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или частично изключителна лицензия за правата върху тези патенти.

2. Когато е била предоставена изключителна или частично изключителна лицензия, Кралство Испания насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или частично изключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

Раздел 8

Разпоредби относно обмена на информация с Португалската република в областта на ядрената енергия

ЧЛЕН 44

1. От 1 януари 1986 г. информацията, която е била съобщена на държавите-членки, на лицата и предприятията, в съответствие с член 13 от Договора за създаване на Европейската

общност за атомна енергия, се предоставят на разположение на Португалската република, която ограничено я разпространява на своя територия, при условията, предвидени в този член.

2. От 1 януари 1986 г. Португалската република предоставя на разположение на Европейската общност за атомна енергия информация, получена в ядрената сфера в Португалия, на която е било дадено ограничено разпространение, доколкото не засяга строго търговски приложения. Комисията съобщава тази информация на предприятията на Общността при условията, предвидени в член 13 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

3. Информацията по параграфи 1 и 2 засяга главно:

а) реакторна динамика;

б) радиационна защита;

в) прилагане на ядрени техники за измерване (в областта на промишлеността, земеделието, археологията и геологията);

г) атомна физика (ефективно измерване на напречните сечения, тръбопроводни техники;

д) извличане на уран в металургията.

ЧЛЕН 45

1. В секторите, в които Португалската република подаде информация на Европейската общност за атомна енергия, компетентните власти издават при поискване на търговска основа лицензии на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността, когато те притежават изключителни права върху патенти, подадени в държавите-членки и доколкото те нямат задължение или ангажимент по отношение на трети страни да предоставят изключителна или частично изключителна лицензия за правата върху тези патенти.

2. Когато е била предоставена изключителна или частично изключителна лицензия, Португалската република насърчава и улеснява предоставянето на подлицензии на търговска основа на държавите-членки, лицата и предприятията на Общността от притежателите на такива лицензии.

Такива изключителни или частично изключителни лицензии се издават на нормална търговска основа.

ДЯЛ V

РАЗПОРЕДБИ, ВЗЕТИ ОТ АКТА ОТНОСНО УСЛОВИЯТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ, РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ И КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ

РАЗДЕЛ 1

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 46

Собствените ресурси, получени от данък върху добавена стойност се изчисляват и проверяват все едно, че Аландските острови са били включени в териториалното приложно поле на Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите-членки относно данъците върху оборота – Обща система на данък добавена стойност: единна данъчна основа.

РАЗДЕЛ 2 РАЗПОРЕДБИ ЗА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

ЧЛЕН 47

Когато са налице сериозни затруднения, причинени от присъединяването, които се запазват и след пълното прилагане на член 48 и на останалите мерки, произтичащи от действащите в Съюза правила, Комисията може да приеме европейско решение, с което се разрешава на Финландия да предостави национални помощи на производителите за улесняване на тяхната пълна интеграция в Общата селскостопанска политика.

ЧЛЕН 48

1. Комисията приема европейски решения, с които се разрешава на Финландия и Швеция да предоставят дългосрочни национални помощи с оглед осигуряване запазването на селскостопанската дейност в определени региони. Тези региони трябва да обхващат земеделските области, разположени на север от шестдесет и втория паралел и някои гранични области на юг от този паралел, подложени на подобни климатични условия, които правят селскостопанската дейност особено трудна.

2. Регионите, посочени в параграф 1 се определят от Комисията, като в частност се взема предвид:

а) ниската гъстота на населението;

б) делът на селскостопанска земя от цялата повърхност;

в) делът на селскостопанска земя, отделен за посевни култури, предназначени за консумация от човека, в използваната за земеделски цели повърхност.

3. Националните помощи, предвидени в параграф 1, могат да бъдат свързани с физически производствени фактори, като хектари селскостопанска земя или глави добитък, като се вземат предвид съответните ограничения, предвидени в общата организация на пазара, както и историческите закономерности в производството на всяка ферма, но не трябва да:

а) се свързват с бъдещо производство;

б) или да водят до увеличаване на производството или на нивото на цялостното подпомагане, отчетено за референтен период, предхождащ 1 януари 1995 г., който се определя от Комисията.

Тези помощи могат да бъдат диференцирани по региони.

Помощите трябва да се отпускат по-специално за:

- а) запазване на традиционното основно производство и преработване, естествено подходящи за климатичните условия на съответните региони;
- б) подобряване на структурите за производство, маркетинг и преработване на земеделски продукти;
- в) улесняване на пласирането на споменатите продукти;
- г) осигуряване защитата на околната среда и опазването на природата.

ЧЛЕН 49

1. Помощите, предвидени в членове 47 и 48 и всяка друга национална помощ, предмет на разрешение от Комисията по този дял, се съобщава на Комисията. Те не могат да бъдат прилагани преди получаването на разрешение.

2. Що се отнася до помощите, предвидени в член 48, считано от 1 януари 1996 г. на всеки пет години Комисията представя на Съвета доклад за:

- а) дадените разрешения;
- б) резултатите от помощите, предоставени по силата на тези разрешения.

При подготовката за съставянето на тези доклади държавите-членки, които са получили такива разрешения, своевременно предоставят на Комисията информация относно въздействието на предоставените помощи, илюстриращи забелязаното развитие в селскостопанската политика на въпросните региони.

ЧЛЕН 50

В сферата на помощите, предвидени в членове III-167 и III-168 от Конституцията:

- а) измежду помощите, прилагани в Австрия, Финландия и Швеция преди 1 януари 1995 г., само съобщените на Комисията до 30 април 1995 г. ще се считат за съществуващи помощи по смисъла на член III-168, параграф 1 от Конституцията;
- б) съществуващите помощи и плановете за предоставяне или изменение на помощи, които са били съобщени на Комисията преди 1 януари 1995 г., се считат за съобщени на тази дата.

ЧЛЕН 51

1. Освен ако друго не е предвидено в специални клаузи, Съветът по предложение на Комисията приема необходимите европейски регламенти или решения по прилагането на този раздел.

2. С европейски закон на Съвета могат да бъдат направени промени в разпоредбите на този раздел, ако такива се окажат необходими в резултат на изменение на правото на Съюза. Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН 52

1. Ако са необходими преходни мерки за улесняване на преминаването от действащия режим в Австрия, Финландия и Швеция към произтичащия от прилагането на общата организация на пазарите при условията, посочени в Акта относно условията за присъединяване на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция, такива мерки се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 38 от Регламент № 136/66/ЕИО или, според случая, в съответните членове на другите регламенти за общата организация на земеделските пазари. Тези мерки могат да бъдат взети през период, изтичащ на 31 декември 1997 г. и тяхното прилагане се ограничава до тази дата.

2. С европейски закон на Съвета може да бъде удължен срока по параграф 1. Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН 53

Членове 51 и 52 се прилагат по отношение на рибните продукти.

Раздел 3

Разпоредби относно преходните мерки

ЧЛЕН 54

В актовете, посочени в точки VII.Б.1, VII.Г.1, VII.Г.2.в, IX.2.б, в, е, ж, з, и, й, л, м, н, ч, ш, щ и аа, и X.а, б и в приложение XV³ към Акта относно условията за присъединяване на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция се прилагат по отношение на Австрия, Финландия и Швеция при условията, предвидени в това приложение.

Във връзка с точка IX.2.ч от приложение XV, посочено в параграф 1, препратката към разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност, в частност членове 90 и 91 от него, трябва да се разбират в смисъл на позоваване на разпоредбите на Конституцията, в частност член III-170, параграфи 1 и 2 от нея.

РАЗДЕЛ 4

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛОЖИМОСТТА НА НЯКОИ АКТОВЕ

³ ОВ С 241, 29.8.1994, стр. 322.

ЧЛЕН 55

1. Всички решения за индивидуално освобождаване и решенията с отрицателна атестация, взети преди 1 януари 1995 г. по член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) или член 1 от Протокол 25 към това споразумение, независимо дали от Надзорния орган на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) или от Комисията, които се отнасят до случаи, попадащи в член 81 от Договора за създаване на Европейската общност, в резултат на присъединяването остават в действие за целите на член III-161 от Конституцията, докато не изтече определения в тях срок или докато Комисията не приеме надлежно мотивирано европейско решение в обратния смисъл, в съответствие с правото на Съюза.

2. Всички решения, взети от Надзорния орган на ЕАСТ преди 1 януари 1995 г. по силата на член 61 от Споразумението за ЕИП, които попадат в обхвата на член 87 от Договора за създаване на Европейската общност, в резултат на присъединяването остават в действие по отношение на член III-167 от Конституцията, освен ако Комисията не приеме европейско решение в обратния смисъл по силата на член III-168 от Конституцията. Настоящият параграф не се прилага към решенията, които са предмет на производствата, предвидени в член 64 от Споразумението за ЕИП.

3. Без да се накърняват параграфи 1 и 2, решенията, взети от Надзорния орган на ЕАСТ остават в действие след 1 януари 1995 г., освен ако Комисията не вземе надлежно мотивирано решение в обратния смисъл в съответствие с правото на Съюза.

РАЗДЕЛ 5 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО АЛАНДСКИТЕ ОСТРОВИ

ЧЛЕН 56

Разпоредбите на Конституцията не изключват прилагането на разпоредбите, които са в сила към 1 януари 1994 г. по отношение на Аландските острови относно:

а) ограниченията, на недискриминационна основа, на правото на физическите лица, които не се ползват с *hembygdsrätt/kotiseutu oikeus* (регионално гражданство) в Аланд, и на юридическите лица да придобиват и притежават недвижими имоти на Аландските острови без разрешение на компетентните власти на Аландските острови

б) ограничения, на недискриминационна основа, на правото на установяване и на правото на предоставяне на услуги от физически лица, които не се ползват с *hembygdsrätt/kotiseutu oikeus* (регионално гражданство) в Аланд, и на юридическите лица без разрешение на компетентните власти на Аландските острови.

ЧЛЕН 57

1. Територията на Аландските острови – считана за трета територия, по определението на трето тире на член 3, параграф 1 от Директива 77/388/ЕИО на Съвета, и за национална територия, попадаща извън приложното поле на директивите за хармонизиране на акциза, съгласно определението на член 2 от Директива 92/12/ЕИО на Съвета – се изключва от 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

териториалното приложно поле на правото на Съюза в областите на хармонизиране на законодателствата на държавите-членки относно данъците върху оборота и акцизите, и другите форми на косвено данъчно облагане.

Настоящият параграф не се прилага към разпоредбите на Директива 69/335/ЕИО на Съвета, относно увеличаването на капитала.

2. Дерогацията, предвидена в параграф 1, цели запазването на жизнеспособна местна икономика на островите и няма да се отрази негативно на интересите на Съюза, нито на неговите общи политики. Ако Комисията счита, че разпоредбите на параграф 1 не са вече оправдани, по-специално по отношение на лоялната конкуренция или собствените ресурси, тя отправя съответните предложения до Съвета, който приема необходимите актове в съответствие с отнасящите се до този въпрос членове от Конституцията.

ЧЛЕН 58

Република Финландия осигурява прилагането на същото третиране спрямо всички физически и юридически лица на държавите-членки в Аландските острови.

ЧЛЕН 59

Разпоредбите на този раздел се прилагат в светлината на Декларацията за Аландските острови, която инкорпорира, без да променя нейното правно действие, формулировката на преамбюла на Протокол № 2 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

РАЗДЕЛ 6 РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО НАРОДА САМИ

ЧЛЕН 60

Независимо от разпоредбите на Конституцията на народа Сами могат да бъдат предоставени изключителни права за отглеждане на северни елени в традиционните области на живот на народа Сами.

ЧЛЕН 61

Настоящият раздел може да бъде разширен, така че да отчита всяко по-нататъшно развитие на изключителните права на народа Сами, свързани с техните традиционни начини за препитание. С европейски закон на Съвета могат да бъдат направени необходимите изменения в този раздел. Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент и с Комитета на регионите.

ЧЛЕН 62

Разпоредбите на този раздел се прилагат в светлината на Декларацията относно народа Сами, която инкорпорира, без да променя нейното правно действие, формулировката на Протокол

№ 3 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

РАЗДЕЛ 7
СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ В РАМКИТЕ НА СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ
ВЪВ ФИНЛАНДИЯ И ШВЕЦИЯ

ЧЛЕН 63

Областите, обхванати от целта за насърчаване на развитието и структурното приспособяване на регионите с изключително ниска гъстота на населението по принцип представляват или принадлежат към региони на ниво II по NUTS с гъстота на населението 8 или по-малко лица на квадратен километър. Помощта от Съюза може, при спазване на изискването за концентрация, да обхване граничещи и съседни по-малки области, които отговарят на същия критерий за гъстота на населението. Регионите и областите, посочени в този член, са посочени в приложението I⁴ към Протокол № 6 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

РАЗДЕЛ 8
РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ И КОМБИНИРАНИЯ ТРАНСПОРТ В
АВСТРИЯ

ЧЛЕН 64

1. За целите на този раздел се прилагат следните определения:

а) „тежкотоварно превозно средство” означава всяко моторно превозно средство, с максимално разрешено тегло над 7,5 тона, регистрирано в държава-членка, предназначено да превозва стоки или транспортни ремаркета, включително полуремаркета или ремаркета с минимално разрешено тегло над 7,5 тона, теглени от моторно превозно средство, регистрирано в държава-членка, с максимално разрешено тегло 7,5 тона или по-малко;

б) „комбиниран транспорт” означава превоза на стоки чрез тежкотоварни превозни средства или товарни единици, които извършват част от тяхното пътуване по железници и започват или завършват пътуването по шосе, като транзитният трафик не може при никакви обстоятелства да прекосява австрийската територия само по шосе по пътя си към или от железопътна гара.

2. Членове 65 - 71 се прилагат по отношение на разпоредбата относно предоставянето на железопътен и комбиниран транспорт при прекосяване на територията на Австрия.

ЧЛЕН 65

⁴ ОВ С 241, 29.8.1994 г., стр. 355.

Съюзът и заинтересованите държави-членки, в рамките на техните компетентности, приемат и тясно координират мерки за развитие и насърчаване на комбинирания транспорт за презалпийски превоз на стоки.

ЧЛЕН 66

При определянето на общите насоки, предвидени в член III-247 от Конституцията, Съюзът осигурява, че осите, определени в приложението I⁵ към Протокол № 9 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция, съставляват част от трансевропейските мрежи за железопътен и комбиниран транспорт, и освен това са посочени като проекти от общ интерес.

ЧЛЕН 67

Съюзът и заинтересованите държави-членки, в рамките на съответните им компетентности, прилагат мерките, посочени в приложението 2⁶ към Протокол № 9 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

ЧЛЕН 68

Съюзът и заинтересованите държави членки полагат най-големи усилия за развиване и използване на допълнителния железопътен капацитет, посочен в приложението 3⁷ към Протокол № 9 към Акта за условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

ЧЛЕН 69

Съюзът и заинтересованите държави-членки вземат мерки за насърчаване на осигуряването на железопътен и комбиниран транспорт. Когато е подходящо и при условията на разпоредбите на Конституцията, такива мерки се приемат чрез тясно консултиране с железопътните компании и другите лица, предоставящи железопътни услуги. Приоритетно значение се отдава на мерките, установени в разпоредби на правото на Съюза относно железниците и комбинирания транспорт. При прилагането на всички мерки особено внимание се отдава на конкурентноспособността, ефективността и прозрачността на цените на железопътния и комбинирания транспорт. В частност, заинтересованите държави-членки се стремят да вземат мерки, които гарантират, че цените на комбинирания транспорт са конкурентни спрямо цените на останалите видове транспорт. Всяка помощ, предоставена за тази цел, е в съответствие с правото на Съюза.

ЧЛЕН 70

В случай на сериозни смущения на пазара в железопътния транзит, Съюзът и заинтересованите държави-членки предприемат всички възможни съгласувани действия за

⁵ ОВ С 241, 29.8.1994, стр. 364.

⁶ ОВ С 241, 29.8.1994, стр. 365.

⁷ ОВ С 241, 29.8.1994, стр. 367.

поддържането на пътния поток. Приоритетно значение се отдава на чувствителните товари, като подлежащите на разваляне храни.

ЧЛЕН 71

Комисията, като действа в съответствие с процедурата по член 73, параграф 2 прави преглед на действието на настоящия раздел.

ЧЛЕН 72

1. Настоящият член се прилага по отношение на превоза на стоки по шосе при пътувания, осъществявани в рамките на територията на Общността.

2. За пътуванията, които включват транзит на стоки по шосе през Австрия, се прилага режимът, установен за пътувания за собствена сметка и за пътувания за чужда сметка, на Първа директива от 23 юли 1962 г. и Регламент (ЕИО) № 881/92 на Съвета, при условията на разпоредбите на настоящия член.

3. До 1 януари 1998 г. се прилагат следните разпоредби:

а) общото количество на емисиите на NOx от тежкотоварни превозни средства, които прекосяват Австрия се намалява с 60% за периода между 1 януари 1992 г. и 31 декември 2003 г., по таблицата в приложение 4.

б) Намаленията на общото количество на NOx емисиите от тежкотоварни превозни средства се администрират в система от екоточки. Според тази система от всяко тежкотоварно превозно средство, което прекосява Австрия, се изисква определен брой екоточки, равен на неговите NOx емисии (разрешени в рамките на Съответствието на производството (СП) или в рамките на одобрението по тип). Методът на изчисление и администриране на тези точки е описан в приложение 5.

в) Ако броят на транзитните пътувания в дадена година надхвърли референтната бройка, установена за 1991 г. с повече от 8%, Комисията, като действа по реда на процедурата, предвидена в член 16, приема подходящи мерки в съответствие с параграф 3 от приложение 5.

г) Австрия издава и своевременно предоставя екоточковите карти, необходими за администрирането на екоточковата система по приложение 5, за тежкотоварни превозни средства, транзитно преминаващи през Австрия.

д) Екоточките се разпределят от Комисията между държавите-членки в съответствие с разпоредби, които се приемат по реда на параграф 7.

4. До 1 януари 1998 г. Съветът прави преглед на действието на разпоредбите относно транзита на стоки по шосе през Австрия, въз основа на доклад от Комисията. Прегледът се извършва в съответствие с основните принципи на общностното право, като нормалното функциониране на вътрешния пазар, в частност на свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги, защита на околната среда в интерес на Общността като цяло, и безопасността на движението. Освен ако Съветът с единодушие по предложение на

Комисията и след консултиране с Европейския парламент не реши друго, преходният период се удължава до 1 януари 2001 г., като през това време се прилагат разпоредбите на параграф

5. До 1 януари 2001 г. Комисията, в сътрудничество с Европейската агенция по околна среда, прави специално научно изследване за степента, до която целта за намаляване на замърсяването, предвидена в параграф 3, буква а), е била постигната. Ако Комисията достигне до заключение, че тази цел е била трайно постигната, разпоредбите на параграф 3 спират да се прилагат след 1 януари 2001 г. Ако Комисията достигне до заключение, че тази цел не е била трайно постигната, Съветът, като действа в съответствие с член 75 от Договора за ЕО, може да приеме мерки в рамките на Общността, които да осигурят еквивалентна защита на околната среда, в частност 60% намаляване на замърсяването. Ако Съветът не приеме такива мерки, преходният период автоматично се удължава окончателно с три години, през които се прилагат разпоредбите на параграф 3.

6. В края на преходния период достиженията на правото на Общността (*acquis*) се прилагат цялостно.

7. Комисията, в съответствие с процедурата, предвидена в член 16, приема подробни мерки относно процедурите, свързани със системата от екоточки, разпределението на екоточките и техническите въпроси, свързани с прилагането на този член, които влизат в сила на датата на присъединяване на Австрия.

Мерките, посочени в първата алинея гарантират, че се запазва фактическото положение за настоящите държави-членки, произтичащо от прилагането на Директива (ЕИО) № 3637/92 на Съвета и от Административното споразумение, подписано на 23 декември 1992 г., с което се определя датата на влизане в сила и процедурите за въвеждане на екоточковата система, посочена в Преходното споразумение. Ще бъдат положени всички необходими усилия, за да се гарантира, че делът на екоточки, отделен за Гърция, адекватно отразява нейните нужди в този контекст.

ЧЛЕН 73

1. Комисията се подпомага от Комитет.

2. В случаите, когато има препратка към този параграф се прилагат членове 3 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

3. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Раздел 9

Разпоредби относно използването на специфични австрийски термини в немския език в правната рамка на Европейския съюз

ЧЛЕН 74

1. Специфичните австрийски термини в немския език, съдържащи се в австрийския

правен ред и посочени в приложението⁸ към Протокол № 10 към Акта относно условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция, имат същия статус и могат да бъдат използвани със същото правно действие както съответстващите им термини, които се използват в Германия и също са посочени в приложението.

2. В немската езикова версия на новите правни актове австрийските термини, посочени в приложението към Протокол № 10 към Акта относно условията по присъединяването на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция се добавят по подходящ начин към съответстващите им термини, използвани в Германия.

9. ПРОТОКОЛ

ЗА ДОГОВОРА И АКТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,
РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ, РЕПУБЛИКА КИПЪР,
РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ, РЕПУБЛИКА ЛИТВА,
РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ, РЕПУБЛИКА МАЛТА,
РЕПУБЛИКА ПОЛША, РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ И
СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО НАПОМНЯТ, че Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република се присъединиха към Европейските общности и към Европейския съюз, създаден с Договора за Европейски съюз на 1 май 2004 г.;

КАТО СЧИТАТ, че член IV-437, параграф 2, буква д) от Конституцията предвижда, че Договорът от 16 април 2003 г. относно посочените по-горе присъединявания се отменя;

КАТО СЧИТАТ, че много от разпоредбите на Акта, приложен към Договора за присъединяване остават от значение; че член IV-437, параграф 2 от Конституцията предвижда, че тези разпоредби трябва да бъдат включени или към тях да се препрати в протокол, така че да останат в сила и тяхното правно действие да бъде запазено;

КАТО СЧИТАТ, че някои от разпоредбите се нуждаят от технически изменения, необходими за привеждането им в съответствие с Конституцията, без това да променя тяхното правно действие,

ПРИЕХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за Създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧАСТ ПЪРВА

РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С АКТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ ОТ 16 АПРИЛ 2003 г.

⁸ ОВ С 241, 29.8.1994, стр. 370

ДЯЛ I

ПРИНЦИПИ

ЧЛЕН 1

За целите на настоящия протокол:

- а) изразът „Акт за присъединяване от 16 април 2003 г.” означава Акт относно условията за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република, както и промените на Договорите, на които се основава Европейският съюз;
- б) изразите „Договор за създаване на Европейската общност” („Договор за ЕО”) и „Договор за създаване на Европейската общност за атомна енергия” („Договор за ЕВРАТОМ”) обозначават тези договори, изменени с договори или други актове, които са влезли в сила преди 1 май 2004 г.;
- в) изразът „Договор за Европейски съюз” („Договор за ЕС”) обозначава договора, изменен с договори или други актове, които са влезли в сила преди 1 май 2004 г.;
- г) думата „Общността” обозначава едната или и двете от Общностите, посочени в буква б), според случая.
- д) изразът „настоящите държави-членки” обозначава следните държави-членки: Кралство Белгия, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Ирландия, Италианската република, Великото херцогство Люксембург, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Португалия, Република Финландия, Кралство Швеция и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- е) изразът „новите държави-членки” обозначава следните държави-членки: Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република.

ЧЛЕН 2

Правата и задълженията, произтичащи от Договора за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и на Словашката република, посочени в член IV-437, параграф 2, буква д) от Конституцията, влизат в действие, при условията, предвидени в този договор, считано от 1 май 2004 г.

ЧЛЕН 3

1. Разпоредбите на достиженията на правото на ЕС от Шенген, интегрирано в правната рамка на Съюза с протокола, приложен към договора за създаване на Конституция за Европа 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

(по-нататък наричан „Шенгенския протокол“) и актовете, които са основани или по-друг начин са свързани с тях, и са посочени в приложение I към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., както и всички по-нататъшни такива актове, приети преди 1 май 2004 г., са обвързващи за и приложими в новите държави-членки от 1 май 2004 г.

2. Разпоредбите на достиженията на правото на ЕС от Шенген, интегрирано в правната рамка на Съюза и актовете, които са основани или по-друг начин са свързани с тях, но не са посочени в параграф 1, въпреки че са обвързващи за новите държави-членки от 1 май 2004 г., няма да се прилагат в нова държава-членка, освен по силата на европейско решение на Съвета след удостоверяване в съответствие с приложимите шенгенски процедури за оценяване, че необходимите условия за прилагането на всички части на съответното достижение на правото на Общността, са били изпълнени в новата държава-членка.

Съветът взема решението си след консултиране с Европейския парламент, като действа с единодушие на членовете си, представляващи правителствата на държавите-членки, по отношение на които разпоредбите, посочени в настоящия параграф, вече са били приведени в действие, и на представителя на правителството на държавата-членка, по отношение на която разпоредбите се привеждат в действие. Членовете на Съвета, представляващи правителствата на Ирландия и на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия вземат участие в това решение, доколкото то се отнася до разпоредбите на достиженията на правото на ЕС от Шенген и актовете, основани или по друг начин свързани с тях, в които тези две държави участват.

3. Споразуменията, сключени от Съвета по член 6 от Шенгенския протокол са обвързващи за новите държави-членки от 1 май 2004 г.

4. По отношение на конвенциите или инструментите в областта на правосъдието и вътрешните работи, които са неразделна част от постигането на целите на Договора за ЕС, от новите държави-членки се изисква:

а) да се присъединят към онези от тях, които до 1 май 2004 г. са били отворени за подписване от настоящите държави-членки, и към онези, които вече са били изработени от Съвета в съответствие с дял VI на Договора за ЕС и препоръчани на държавите-членки за приемане;

б) да въведат административни и други разпоредби, аналогични на приетите до 1 май 2004 г. от настоящите държави-членки или от Съвета, за улесняване на практическото сътрудничество между институциите на държавите-членки и организациите, работещи в областта на правосъдието и вътрешните работи.

ЧЛЕН 4

Всяка нова държава-членка участва в икономическия и паричен съюз от 1 май 2004 г. като държава-членка, предмет на изключение по смисъла на член III-197 от Конституцията.

ЧЛЕН 5

1. От новите държави-членки, които са се присъединили с Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. към решенията и споразуменията, приети от представителите на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

правителствата на държавите-членки, участващи в Съвета, се изисква да се присъединят към всички останали споразумения, сключени от настоящите държави-членки във връзка с функционирането на Съюза или с неговите дейности.

2. От новите държави-членки се изисква да се присъединят към конвенциите, предвидени в член 293 от Договора за ЕО, и към онези, които са неразделна част от постигането на целите на Договора за ЕО, доколкото все още са в сила, както и към протоколите за тяхното тълкуване от Съда на Европейските общности, подписани от настоящите държави-членки, като за тази цел от тях се изисква да започнат преговори с настоящите държави-членки за приемане на необходимите изменения в тях.

ЧЛЕН 6

1. От новите държави-членки се изисква да се присъединят, при предвидените в този протокол условия, към споразуменията и конвенциите, сключени или временно прилагани съвместно от настоящите държави-членки и от Съюза или Европейската общност за атомна енергия, и към сключените от тези държави споразумения, които са свързани със споменатите споразумения или конвенции.

Присъединяването на новите държави-членки към споразуменията или конвенциите, посочени в параграф 4, както и споразуменията с Беларус, Китай, Чили, Меркосур и Швейцария, които са сключени или подписани съвместно от Общността и настоящите държави-членки, се одобряват чрез сключване на протокол към тези споразумения или конвенции от Съвета, с единодушие от името на държавите-членки, и третата страна или страни, или съответната международна организация. Тази процедура не накърнява собствените компетентности на Съюза и на Европейската общност за атомна енергия и не засяга разпределението на правомощията между Съюза и Европейската общност за атомна енергия и държавите-членки по отношение на сключването на такива споразумения в бъдеще или на други споразумения, които не са свързани с присъединяването. Комисията води преговорите по тези протоколи от името на държавите-членки, въз основа на директиви за преговори, одобрени от Съвета с единодушие, и след консултиране с комитет, съставен от представители на държавите-членки. Тя представя на Съвета проект на протоколите, подлежащи на сключване.

2. При присъединяване към споразуменията и конвенциите, посочени в параграф 1, новите държави-членки придобиват същите права и задължения по тези споразумения и конвенции като настоящите държави-членки.

3. От новите държави-членки се изисква да се присъединят, при предвидените в този протокол условия, към Споразумението за Европейското икономическо пространство⁹, в съответствие с член 128 от това споразумение.

4. Считано от 1 май 2004 г., и когато е подходящо, в очакване на сключването на необходимите протоколи, посочени в параграф 1, новите държави-членки прилагат разпоредбите на споразуменията, сключени съвместно от настоящите държави-членки и Общността с Алжир, Армения, Азербайджан, България, Хърватия, Египет, Бивша югославска република Македония, Грузия, Израел, Йордания, Казахстан, Киргизстан,

⁹ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

Ливан, Мексико, Мароко, Румъния, Руската федерация, Сан Марино, Южна Африка, Южна Корея, Сирия, Тунис, Турция, Туркменистан, Украйна и Узбекистан, както и разпоредбите на други споразумения, сключени съвместно от настоящите държави-членки и Общността преди 1 май 2004 г.

Всякакви промени на тези споразумения са предмет на протоколи, сключени от съдоговарящите страни в съответствие с разпоредбите на алинея втора на параграф 1. Ако протоколите не са били сключени до 1 май 2004 г., Съюзът, Европейската общност за атомна енергия и държавите-членки вземат, в рамките на техните компетентности, необходимите мерки за справяне със ситуацията.

5. Считано от 1 май 2004 г. новите държави-членки прилагат двустранните споразумения за текстила и споразуменията с трети страни, сключени между Общността и трети страни.

Количествените ограничения, прилагани от Съюза по отношение на вноса на текстилни продукти и облекла се коригират с цел отразяване на присъединяването на новите държави-членки.

Ако измененията на двустранните споразумения за текстила и договореностите не са влезли в сила до 1 май 2004 г., Съюзът прави необходимите корекции в правилата си за внос на текстилни продукти и облекла от трети страни цел отразяване на присъединяването на новите държави-членки.

6. Количествените ограничения, прилагани от Съюза по отношение на вноса на стомана и металургични продукти, се коригират въз основа на вноса на новите държави-членки на металургични продукти, произхождащи от съответните страни-доставчици, през годините непосредствено предхождащи подписването на Договора за присъединяване.

7. Риболовните споразумения, сключени преди 1 май 2004 г. от новите държави-членки с трети страни се управляват от Съюза.

Правата и задълженията, произтичащи за новите държави-членки от тези споразумения не се засягат през периода на временно запазване на разпоредбите на тези споразумения.

Веднага щом е възможно, и във всички случаи преди изтичането на срока на споразуменията, посочени в първата алинея, Съветът по предложение на Комисията приема във всеки отделен случай подходящи европейски решения за продължаване на риболовните дейности, произтичащи от тези споразумения, като остава отворена и възможността за удължаване на някои споразумения за срок, не по-дълъг от една година.

8. С действие от 1 май 2004 г., новите държави-членки се оттеглят от всички споразумения за свободна търговия с трети страни, включително Централно европейското споразумение за свободна търговия.

В степента, в която споразуменията между една или повече нови държави-членки от една страна, и една или повече трети страни от друга, са несъвместими със задълженията, произтичащи от Конституцията и по-специално от този протокол, новите държави-членки предприемат всички необходими стъпки за елиминиране на установените несъответствия. Ако някоя нова държава-членка срещне трудности при изменението на споразумение, сключено с една или повече трети страни преди присъединяването, тя се оттегля от споразумението при условията, предвидени в него.

9. Когато това е необходимо, новите държави-членки вземат подходящи мерки за приспособяване на тяхната позиция по отношение на международни организации и по отношение на международните споразумения, по които Съюзът или Европейската общност за атомна енергия или други държави-членки също са страни, към правата и задълженията им, възникващи от присъединяването им към Съюза.

В частност на 1 май 2004 г. или на най-ранната възможна дата след това те се оттеглят от международните риболовни споразумения и организации, по които Съюзът също е страна, освен ако тяхното членство е свързано с въпроси, различни от рибарството.

ЧЛЕН 7

Актовете, приети от институциите, с които са свързани преходните разпоредби, предвидени в този протокол запазват правния си характер; в частност, процедурите за изменение на тези актове продължават да се прилагат.

ЧЛЕН 8

Разпоредбите на Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., както са тълкувани от Съда на Европейските общности и от Първоинстанционния съд, чиято цел или действие е да отменят или изменят, но не и като преходна мярка, актове, приети от институциите, органите, службите или агенциите на Общността или на Европейския съюз, създадени с Договора за Европейски съюз, остават в сила, при условията на параграф 2.

Тези разпоредби имат същия правен статут като актовете, които отменят или изменят и се уреждат от правилата, на които са подчинени тези актове.

ЧЛЕН 9

Текстовете на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Общността или Европейския съюз, създадени с Договора за Европейски съюз и текстовете на актовете на Европейската централна банка, които са приети преди 1 май 2004 г. и които са били съставени на естонски, латвийски, литовски, малтийски, полски, словашки, словенски, унгарски и чешки език стават автентични на тази дата, при същите условия както текстовете, съставени и автентични на останалите езици.

ЧЛЕН 10

Преходните разпоредби на настоящия протокол, които вече са неприложими могат да бъдат отменени с европейски закон на Съвета. Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН 11

Като преходна мярка, прилагането на Конституцията и на актовете, приети от институциите, се подчинява на предвидените в настоящия протокол дерогации.

ДЯЛ II

ПОСТОЯННИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 12

Измененията на актовете, посочени в приложение III към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., наложени от присъединяването се съставят в съответствие с изложените в това приложение насоки и в съответствие с процедурите и при условията, предвидени в член 36.

ЧЛЕН 13

Мерките, посочени в приложение IV към Акта за присъединяване от 16 април 2004 г. се прилагат при условията, предвидени в това приложение.

ЧЛЕН 14

С европейски закон на Съвета могат да бъдат въведени такива изменения в разпоредбите на настоящия протокол, свързани с Общата селскостопанска политика, каквито се окажат необходими в резултат на изменение на правото на Съюза. Съветът действа с единодушие след консултиране с Европейския парламент

ДЯЛ ТРЕТИ

ВРЕМЕННИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 15

Мерките, посочени в приложения V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII и XIV към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. се прилагат по отношение на новите държави-членки при условията, предвидени в приложенията.

ЧЛЕН 16

1. Приходите, обозначени като „мита по Общата митническа тарифа и други мита”, посочени в член 2, параграф 1, буква б) от Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета от 29 септември 2000 г. за системата на собствените ресурси на Европейските общности¹⁰, или съответстващата разпоредба във всяко решение, което би заместило споменатото, включва митата, изчислени на основа ставките, произтичащи от Общата митническа тарифа и всяка тарифна отстъпка, свързана с тях, които се прилагат от Съюза в търговията на новите държави-членки с трети страни.

2. За 2004 г., хармонизираната основа за определяне на ДДС и на основата за БНД

¹⁰ ОВ L 253, 7.10.2000, стр. 42.

(брутен национален доход) за всяка нова държава-членка, посочена в член 2, параграф 1, букви в) и г) от Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета, е равна на две трети от годишната основа. Основата за БНД на всяка нова държава-членка, която се взема предвид при изчисляване на финансирането на корекцията по отношение на бюджетните дисбаланси, отпуснато на Обединеното кралство по член 5, параграф 1 от Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета, също е равна на две трети от годишната основа.

3. За целите на определянето на замразената ставка за 2004 г. по член 2, параграф 4, буква б) от Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета, основите с максимален допустим размер на новите държави-членки се изчисляват на база две трети от тяхната неограничена ДДС основа и две трети от техния БНД.

ЧЛЕН 17

1. Бюджетът на Съюза за финансовата година 2004 се преработва, за да се отчете присъединяването на новите държави-членки чрез изменение на бюджета, което влиза в сила от 1 май 2004 г.

2. Дванадесетте месечни дванадесети части от източниците на средства от ДДС и БНД, които следва да се внасят от новите държави-членки съгласно изменения бюджет, посочен в параграф 1, както и корекцията с обратна сила на месечните дванадесети части за периода януари-април 2004 г., които се отнасят само за настоящите държави-членки, се преобразуват в осмини, които ще се изисква да бъдат внесени през периода май-декември 2004 г. Корекциите с обратна сила вследствие на евентуално последващо изменение на бюджета, приет през 2004 г., по същия начин се преобразуват в равни части, които ще се изисква да бъдат внесени през оставащия период на годината.

ЧЛЕН 18

На първия работен ден от всеки месец Съюзът изплаща на Чешката република, Кипър, Малта и Словения, като разходно перо от бюджета на Съюза, една осмина част през 2004 г., считано от 1 май 2004 г., и една дванадесета част през 2005 г. и 2006 г. от следните суми на временна бюджетна компенсация:

	2004 г.	2005 г.	2006 г.
	(в милиона евро, по цени 1999 г.)		
Чешка република	125,4	178,0	85,1
Кипър	68,9	119,2	112,3
Малта	37,8	65,6	62,9
Словения	29,5	66,4	35,5

ЧЛЕН 19

На първия работен ден от всеки месец Съюзът изплаща на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия, като разходно перо от бюджета на Съюза, една осмина част през 2004 г., считано от 1 май 2004 г., и една дванадесета част през 2005 г. и 2006 г. от следните суми от специалните еднократни

плащания по инструмента за улесняване на бюджетните парични потоци:

	2004 г.	2005 г.	2006 г.
	(в милиона евро, по цени за 1999 г.)		
Чешка република	174,70	91,55	91,55
Естония	15,80	2,90	2,90
Кипър	27,70	5,05	5,05
Латвия	19,50	3,40	3,40
Литва	34,80	6,30	6,30
Унгария	155,30	27,95	27,95
Малта	12,20	27,15	27,15
Полша	442,80	550,00	450,00
Словения	65,40	17,85	17,85
Словакия	63,20	11,35	11,35

За всички изчисления във връзка с разпределението на структурни фондове за 2004, 2005 и 2006 г. под внимание се вземат един милиард евро за Полша и 100 милиона евро за Чешката република, включени в специалните еднократни плащания по инструмента за улесняване на бюджетните парични потоци.

ЧЛЕН 20

1. Изброените по-долу нови държави-членки плащат следните суми в Изследователския фонд за въглища и стомана, посочен в Решение 2002/234/ЕОВС от 27 февруари 2002 г. на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно финансовите последици от изтичането на срока на действие на Договора за ЕОВС и относно Изследователския фонд за въглища и стомана¹¹:

	(в милиона евро, по текущи цени)
Чешка република	39,88
Естония	2,50
Латвия	2,69
Унгария	9,93
Полша	92,46
Словения	2,36
Словакия	20,11

2. Плащанията в Изследователския фонд за въглища и стомана се извършват под формата на четири вноски, считано от 2006 г. и се изплащат, както следва на първия работен ден от първия месец на всяка година:

2006 г.: 15%
2007 г.: 20%
2008 г.: 30%
2009 г.: 35%.

¹¹ ОВ L 79, 22.3.2002 г., стр. 42.

ЧЛЕН 21

1. Ако не е предвидено друго в настоящия протокол, след 31 декември 2003 г. не се поемат никакви финансови ангажименти по програма ФАР¹², програма ФАР за трансгранично сътрудничество¹³, предприсъединителните фондове за Кипър и Малта¹⁴, програма ИСПА¹⁵ и програма САПАРД¹⁶ в полза на новите държави-членки. От 1 януари 2004 г. новите държави-членки се третират по същия начин както настоящите държави-членки по отношение на разходите по първите три позиции от Финансовата перспектива, определена в Междуинституционалното споразумение¹⁷ от 6 май 1999 г., съобразно индивидуалните спецификации и изключения, които са предвидени по-долу или другаде в настоящия протокол. Максималните допълнителни отчисления за позиции 1, 2, 3 и 5 от Финансовата перспектива, свързани с разширяването, са посочени в приложение XV към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. Въпреки това, не могат да се поемат никакви финансови ангажименти по бюджета за 2004 г. за която и да е програма или агенция преди присъединяването на съответната нова държава-членка.

2. Съгласно член 2, параграф 1, член 2, параграф 2 и член 3, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1258/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. относно финансирането на Общата селскостопанска политика¹⁸, разпоредбите на параграф 1 не се прилагат за разходите по Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, секция Гарантиране, които в съответствие с разпоредбите на член 2 от настоящия протокол ще отговарят на условията за финансиране от Общността едва от 1 май 2004 г.

Въпреки това, съгласно разпоредбите на член 47 а от Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. за подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти¹⁹, разпоредбите на параграф 1 от настоящия член се прилагат за разходите за развитие на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, секция Гарантиране, съобразно условията, посочени в изменението на същия регламент в приложение II към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

3. Съобразно разпоредбите на последното изречение от параграф 1, считано от 1 януари 2004 г. новите държави-членки участват в програмите и агенциите на Съюза, които се финансират от общия бюджет на Съюза, при същите условия, които важат за настоящите държави-членки.

4. При необходимост от мерки за улесняване на прехода от предприсъединителния режим към режима, който се установява вследствие на прилагането на разпоредбите на

¹² Регламент (ЕИО) № 3906/89 (ОВ L 375, 23.12.1989 г., стр. 11).

¹³ Регламент (ЕО) № 2760/98 (ОВ L 345, 19.12.1998 г., стр. 49).

¹⁴ Регламент (ЕО) № 555/2000 (ОВ L 68, 16.3.2000 г., стр. 3).

¹⁵ Регламент (ЕО) № 1267/1999 (ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 73).

¹⁶ Регламент (ЕО) № 1268/1999 (ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 87).

¹⁷ Междуинституционално споразумение от 6 май 1999 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина и усъвършенстването на бюджетния процес (ОВ С 172, 18.6.1999 г., стр. 1).

¹⁸ ОВ L 160, 26.6.1999 г., стр. 103.

¹⁹ ОВ L 160, 26.6.1999 г., стр. 80.

настоящия член, Комисията приема необходимите мерки.

ЧЛЕН 22

1. Поканите за търг, възлагането на поръчки, изпълнението и плащанията на предприєдинителни помощи по програма ФАР, програма ФАР за трансгранично сътрудничество и предприєдинителните фондове за Кипър и Малта, считано от 1 май 2004 г. се ръководят от изпълнителни агенции в новите държави-членки.

Комисията приема европейски решения за премахване на упражнявания от нея предварителен контрол на предложенията и договарянето след даване на положителна оценка на Системата за разширено децентрализирано изпълнение (СРДИ) в съответствие с критериите и условията, които са определени в приложението към Регламент (ЕО) № 1266/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г. за координиране на помощите за страните кандидатки в рамките на предприєдинителната стратегия и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3906/89²⁰.

Ако тези решения за премахване на предварителния контрол не са приети преди 1 май 2004 г., всички договори, които са подписани между 1 май 2004 г. и датата, на която са взети решенията на Комисията, не отговарят на условията за предприєдинителна помощ.

Въпреки това, по изключение, ако решенията на Комисията за премахване на предварителния контрол се забавят след 1 май 2004 г. по причини, които не могат да се вменят на органите на нова държава-членка, Комисията може, в надлежно обосновани случаи, да приеме договорите, които са подписани между 1 май 2004 г. и датата на тези решения за отговарящи на условията за предприєдинителна помощ и продължаването на прилагането на предприєдинителна помощ за ограничен период при условията на упражняване на предварителен контрол на предлагането и договарянето от страна на Комисията.

2. Поетите глобални бюджетни ангажименти преди 1 май 2004 г. съгласно предприєдинителните финансови инструменти, посочени в параграф 1, включително сключването и регистрацията на последващи индивидуални договорености за поемане на юридически задължения и плащания, извършени след 1 май 2004 г., продължават да се уреждат от правилата и разпоредбите на предприєдинителните финансови инструменти и се начисляват по съответните бюджетни глави до приключване на съответните програми и проекти. Независимо от това, процедурите за възлагане на държавни поръчки, които са започнали след 1 май 2004 г., се провеждат в съответствие с разпоредбите на съответните актове на Съюза.

3. Последното планиране на предприєдинителни помощи по параграф 1 се извършва през последната пълна календарна година преди 1 май 2004 г. Действията по тези програми ще трябва да бъдат договорени в рамките на следващите две години, а предвидените във Финансовия меморандум²¹ разплащания следва да бъдат извършени обикновено до края на третата година след поемане на ангажимента. Не се допуска удължаване на договорения срок. По изключение и в надлежно обосновани случаи може да се допуска ограничено удължаване на сроковете по отношение на разплащанията.

²⁰ ОВ L 232, 2.9.1999 г., стр. 34.

²¹ Съгласно посоченото в Насоките за програма ФАР (SEC (1999) 1596, актуализирани на 6.9.2002 г. с документ С 3303/2).

4. За да се гарантира необходимото поетапно прилагане на предприсъединителните финансови инструменти по параграф 1 и на програма ИСПА, и осъществяването на плавен преход от приложимите правила преди 1 май 2004 г., Комисията може да предприема всички подходящи мерки, с които да се гарантира запазването на необходимия законоустановен персонал в новите държави-членки за максимален срок от петнадесет месеца след тази дата. През този период длъжностните лица, които са назначени на длъжност в новите държави-членки преди присъединяването, и които трябва да останат на служба в тези държави след 1 май 2004 г., по изключение се ползват от същите финансови и материални условия, които са били прилагани от Комисията преди 1 май 2004 г. в съответствие с приложение X към Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на други служители на Европейските общности, определен в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68²². Административните разходи, включително за заплати на останалите служители, които са необходими за управлението на предприсъединителните помощи, за цялата 2004 г. и до края на 2005 г. се покриват от средствата по позиция „помощни разходи за операции” (предишна част Б на бюджета) или по равнозначни позиции за финансовите инструменти по параграф 1 и за програма ИСПА на съответните предприсъединителни бюджети.

5. Когато одобрените проекти съгласно Регламент (ЕО) № 1258/1999 не могат да продължават да се финансират по този инструмент, те могат да се включат в планирането на помощи за развитие на селските райони и да се финансират от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието. При необходимост от специфични преходни мерки в това отношение, те се приемат от Комисията в съответствие с процедурата, определена в член 50, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1260/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г. за определяне на общи разпоредби относно структурните фондове²³.

ЧЛЕН 23

1. В периода между 1 май 2004 г. и края на 2006 г., Съюзът предоставя временна финансова помощ, отгук нататък наричана „преходен финансов инструмент”, на новите държави-членки за развиване и укрепване на административния им капацитет за прилагане на законодателството на Съюза и на Европейската общност за атомна енергия, и за насърчаване на обмяната на най-добри практики между специалисти в своята област.

2. Помощта се предоставя в отговор на продължаващата необходимост от укрепване на институционалния капацитет в някои области чрез действия, които не могат да се финансират от структурните фондове, по-конкретно в следните области:

а) правосъдие и вътрешни работи (укрепване на съдебната система, контрола по външните граници, стратегията за борба с корупцията, укрепване на капацитета за правоприлагане);

б) финансов контрол;

в) защита на финансовите интереси на Съюза и на Европейската общност за атомна енергия и борбата с измамите;

²² ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

²³ ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 1.

- г) вътрешен пазар, включително митнически съюз;
- д) околна среда;
- е) ветеринарно-медицинско обслужване и изграждане на административен капацитет във връзка с безопасността на храните;
- ж) административни и контролни структури за земеделието и за развитие на селските райони, включително Интегрираната система за управление и контрол (ИСУК);
- з) ядрена безопасност (укрепване на ефективността и компетентността на органите за ядрена безопасност и на техните помощни технически организации, както и на публичните агенции за управление на радиоактивни отпадъци);
- и) статистика;
- й) укрепване на публичната администрация в съответствие с констатираните потребности в подробния доклад за наблюдение на Комисията, които не са включени в структурните фондове.

3. Решенията за предоставяне на помощ съгласно преходния финансов инструмент се вземат в съответствие с процедурата, предвидена в член 8 от Регламент (ЕИО) № 3906/89 на Съвета от 18 декември 1989 г. относно икономическата помощ за някои страни от Централна и Източна Европа²⁴.

4. Програмата се осъществява в съответствие с разпоредбите на член 53, параграф 1, букви а) и б) от приложимия финансов регламент за общия бюджет на Европейските общности²⁵ или разпоредбите на европейските закони, които го заменят. По отношение на туининг проектите между публичните администрации с цел институционално изграждане, продължава да се прилага процедурата за отправяне на покана за предложения чрез мрежата от лица за контакт в държавите-членки, съгласно предвиденото в рамковите споразумения с настоящите държави-членки за предоставянето на предприемаческа помощ.

Бюджетните ангажименти, отпуснати за преходния финансов инструмент по цени 1999 г. са 200 милиона евро през 2004 г., 120 милиона евро през 2005 г. и 60 милиона евро през 2006 г. Годишните средства, които се отпускат, се разрешават от бюджетния орган в рамките на Финансовата перспектива, определена в Междуинституционалното споразумение от 6 май 1999 г.

ЧЛЕН 24

1. Създава се Инструмент за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение като временен инструмент за подпомагане на държавите-членки бенефициенти в периода между 1 май 2004 г. и края на 2006 г. за финансирането на действия по новите външни граници на Съюза по прилагането на достиженията на правото на ЕС от Шенген и по осъществяването на контрол по външните граници.

С оглед преодоляване на констатираните недостатъци при подготовката за участие в

²⁴ ОВ, бр. L 375, 23.12.1989 г., стр. 11.

²⁵ Регламент № 1605/2002 (ЕО, Евратом) (ОВ, бр. L 248, 16.9.2002 г., стр. 1).

Шенгенското споразумение, следните видове действия отговарят на условията за финансиране по Инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение:

- а) инвестиции в изграждане, ремонт или модернизация на инфраструктурата на гранично-пропускателни пунктове и прилежащи сгради;
- б) всички видове инвестиции в работно оборудване (напр., лабораторно оборудване, детекторни устройства, хардуер и софтуер за Шенгенската информационна система СИС II, транспортни средства);
- в) обучение на гранични служители;
- г) помощ по отношение на логистични и оперативни разходи.

2. Считано от 1 май 2004 г., на изброените по-долу държави-членки бенефициенти се предоставят следните суми по Инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение формата на сумарни безвъзмездни плащания:

	2004 г.	2005 г.	2006 г.
	(в милиона евро, по цени 1999 г.)		
Естония	22,90	22,90	22,90
Латвия	23,70	23,70	23,70
Литва	44,78	61,07	29,85
Унгария	49,30	49,30	49,30
Полша	93,34	93,33	93,33
Словения	35,64	35,63	35,63
Словакия	15,94	15,93	15,93

3. Държавите-членки бенефициенти отговарят за подбора и осъществяването на отделни операции в съответствие с разпоредбите на настоящия член. Те отговарят и за координиране на използването на Инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение с помощите по други инструменти на Съюза, като гарантират съвместимост с политиките и мерките на Съюза и съответствие с разпоредбите на приложимия финансов регламент за общия бюджет на Европейските общности и на европейските закони, които го заменят.

Сумарните безвъзмездни плащания се усвояват в срок от три години от първото плащане, а всички неусвоени или неоснователно изразходвани средства се възстановяват от Комисията. Не по-късно от шест месеца след изтичане на тригодишния краен срок, държавите-членки бенефициенти представят подробен доклад за финансовото изпълнение на сумарните безвъзмездни плащания заедно с отчет за разходите.

Отговорността на държавите-членки бенефициенти не изключва отговорността на Комисията за изпълнение на бюджета на Съюза и се носи съобразно приложимите разпоредби за децентрализирано управление, предвидени в горепосочения финансов регламент или в европейския закон, който го заменя.

4. Комисията си запазва правото да извършва проверки чрез Службата за борба с измамите (ОЛАФ). Комисията и Сметната палата могат да извършват и проверки на място съобразно предвидения за това ред.

5. Комисията може да приема всички необходими технически разпоредби за функционирането на Инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение.

ЧЛЕН 25

Сумите, посочени в членове 18, 19, 23 и 24, се коригират всяка година като част от техническите корекции, предвидени в член 15 от Междунституционалното споразумение от 6 май 1999 г.

ЧЛЕН 26

1. Ако до края на срок до три години след 1 май 2004 г. възникнат сериозни затруднения, които има вероятност трайно да се установят в който и да е отрасъл на икономиката, или които биха могли да доведат до сериозно влошаване на икономическото положение в определена област, съответната нова държава-членка може да поиска разрешение за прилагане на защитни мерки за коригиране на положението и за привеждане на съответния отрасъл в съответствие с икономиката на вътрешния пазар.

При същите обстоятелства, всяка настояща държава-членка може да поиска разрешение за прилагане на защитни мерки по отношение на една или повече нови държави-членки.

2. По искане на заинтересованата държава, Комисията спешно приема европейските регламенти или решения за установяване на защитните мерки, които тя счита за необходими, като посочва условията, при които те следва да бъдат приведени в действие.

В случай на сериозни икономически затруднения и по изрично искане на заинтересованата държава-членка, Комисията взема решение в срок от пет работни дни след получаване на искането, придружено от съответната информация. Мерките, за които е взето решение по този начин, са незабавно приложими, отчитат интересите на заинтересованите страни и не обуславят извършването на гранични проверки.

3. Разрешените мерки по параграф 2 могат да включват отклонения от нормите на Конституцията, и по-конкретно от разпоредбите на настоящия протокол, до степен и за срокове, които са строго необходими за постигане на определените в параграф 1 цели. Отдава се предимство на мерките, които най-малко разстройват функционирането на вътрешния пазар.

ЧЛЕН 27

Ако нова държава-членка не изпълни поети ангажименти в хода на преговорите за присъединяване, което води до сериозно нарушаване на функционирането на вътрешния пазар, включително ангажименти във всички отраслови политики, които касаят икономически дейности с трансгранични последици, или при наличие на предстояща опасност от такова нарушаване, Комисията може до края на срок до три години след 1 май 2004 г., по мотивирано искане на държава-членка или по своя инициатива, да приеме европейски регламенти или решения за установяване на подходящи мерки.

Мерките са съразмерни и се отдава предимство на онези от тях, които най-малко разстройват функционирането на вътрешния пазар и, по целесъобразност, прилагането на съществуващите отраслови защитни механизми. Такива защитни мерки не се използват като средство за произволна дискриминация или прикрито ограничаване на търговията между държавите-членки. Мерките се запазват, докато са строго необходими и във всички случаи се вдигат при изпълнение на съответния ангажимент. Въпреки това, те могат да се прилагат след посочения в параграф 1 срок, ако не са изпълнени съответните ангажименти. В отговор на отбелязания напредък от заинтересованата нова държава-членка в изпълнението на поетите от нея ангажименти Комисията може да променя мерките по целесъобразност. Комисията своевременно информира Съвета преди да отмени европейските регламенти или решения за установяване на защитни мерки, като надлежно отчита всички забележки на Съвета в тази връзка.

ЧЛЕН 28

При наличие на сериозни пропуски или на евентуална предстояща опасност от такива пропуски в определена държава-членка по отношение на въвеждането, състоянието на изпълнение или прилагането на рамковите решения или други съответни ангажименти, инструменти за сътрудничество и решения относно взаимното признаване в областта на наказателното право съгласно дял VI от Договора за ЕС, директивите и регламентите относно взаимното признаване в гражданскоправната сфера съгласно дял IV от Договора за ЕО и европейските и рамкови закони, които са приети въз основа на дял III, глава IV, раздели 3 и 4 на част III от Конституцията, Комисията може до края на срок до три години след 1 май 2004 г., по мотивирано искане на държава-членка или по своя инициатива, след консултиране с държавите-членки, да приема европейски регламенти или решения за установяване на подходящи мерки и да определя условията, при които следва да се привеждат в действие тези мерки.

Тези мерки приемат формата на временно спиране на прилагането на съответните разпоредби и решения във взаимоотношенията между нова държава-членка и всяка друга държава-членка или държави-членки, без да се засяга продължаването на тясно съдебно сътрудничество. Мерките се запазват, докато са строго необходими и във всички случаи се вдигат при отстраняване на пропуските. Въпреки това, те могат да се прилагат след посочения в параграф 1 срок, ако тези пропуски продължават да съществуват. В отговор на отбелязания напредък от заинтересованата нова държава-членка при коригиране на констатираните пропуски Комисията може, след консултиране с държавите-членки, да променя приетите мерки по целесъобразност. Комисията своевременно информира Съвета преди да отмени защитни мерки, като надлежно отчита всички забележки на Съвета в тази връзка.

ЧЛЕН 29

За да не се възпрепятства правилното функциониране на вътрешния пазар, прилагането на националните норми на новите държави-членки през преходните периоди, посочени в приложения V - XIV към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., не води до осъществяването на гранични проверки между държавите-членки.

ЧЛЕН 30

При необходимост от преходни мерки за улесняване на прехода от съществуващия режим в новите държави-членки към режима, който се установява вследствие на прилагането на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Общата селскостопанска политика при определените в настоящия протокол условия, тези мерки се приемат от Комисията в съответствие с процедурата, посочена в член 42, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1260/2001 на Съвета от 19 юни 2001 г. относно общата организация на пазарите в сектор захар²⁶ или, по целесъобразност, в съответните членове на други регламенти относно общата организация на земеделските пазари, или на европейските закони, което ги заменят, или съобразно съответната процедура, определена в приложимото законодателство. Посочените в настоящия член преходни мерки могат да се приемат в срок от три години след 1 май 2004 г., а прилагането им се ограничава в рамките на този срок. Срокът може да се удължава с приет от Съвета европейски закон. Съветът се произнася с единодушие, след консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН 31

При необходимост от преходни мерки за улесняване на прехода от съществуващия режим в новите държави-членки към режима, който се установява вследствие на прилагането на ветеринарните и фитосанитарни норми на Съюза, тези мерки се приемат от Комисията съобразно съответната процедура, определена в приложимото законодателство. Тези мерки се предприемат в срок от три години след 1 май 2004 г., а прилагането им се ограничава в рамките на този срок.

ЧЛЕН 32

1. Мандатът на новите членове на комитетите, групите и другите органи, които са изброени в приложение XVI към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., изтича едновременно с мандата на действащите членове на 1 май 2004 г.

2. Мандатът на новите членове на създадените от Комисията комитети и групи, които са изброени в приложение XVII към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., изтича едновременно с мандата на действащите членове на 1 май 2004 г.

ДЯЛ IV

ПРИЛОЖИМОСТ НА АКТОВЕТЕ НА ИНСТИТУЦИИТЕ

ЧЛЕН 33

От 1 май 2004 г. новите държави-членки се считат за адресати на директивите и решенията по смисъла на член 249 от Договора за ЕО и член 161 от Договора за Евратом, при условие че тези директиви и решения са били адресирани до всички настоящи държави-членки. Освен по отношение на директивите и решенията, които влизат в сила съгласно разпоредбите на член 254, параграфи 1 и 2 от Договора за ЕО, за новите държави-членки се счита, че са получили уведомление за тези директиви и решения на 1 май 2004 г.

²⁶ ОВ L 178, 30.6.2001 г., стр. 1.

ЧЛЕН 34

Новите държави-членки привеждат в изпълнение необходимите мерки за спазване, считано от 1 май 2004 г., на разпоредбите на директивите и решенията по смисъла на член 249 от Договора за ЕО и член 161 от Договора за Евратом, освен ако в приложенията, посочени в член 15, или в други разпоредби на настоящия протокол не е предвиден друг срок.

ЧЛЕН 35

Ако не е предвидено друго, Съветът, по предложение на Комисията, приема необходимите европейски регламенти и решения за прилагане на разпоредбите, които се съдържат в приложения III и IV към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., посочени в членове 12 и 13 от настоящия протокол.

ЧЛЕН 36

1. Когато вследствие на присъединяването се налага корекция на актове на институциите отпреди 1 май 2004 г., и когато необходимите корекции не са предвидени в настоящия протокол, те се извършват в съответствие с процедурата, установена в параграф 2. Тези корекции влизат в сила, считано от 1 май 2004 г.

2. Съветът, по предложение на Комисията, или Комисията, в зависимост от това коя от двете институции е приела първоначалните актове, приемат необходимите за целта актове.

ЧЛЕН 37

В съответствие с член 33 от Договора за Евратом, в срок от три месеца, считано от 1 май 2004 г., новите държави-членки съобщават на Комисията текстовете на законовите, подзаконови или административни разпоредби за гарантиране опазването на здравето на работниците и населението на територията на тези държави срещу опасностите, които произтичат от йонизиращи лъчения.

ЧАСТ ВТОРА

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРОТОКОЛИТЕ, КОИТО СА ПРИЛОЖЕНИ КЪМ АКТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ ОТ 16 АПРИЛ 2003 Г.

ДЯЛ I

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

ЧЛЕН 38

Кралство Испания заплаща сумата от 309 686 775 евро като дялово участие във внесенния капитал за записаното увеличение на капитала. Тази вноска се заплаща на осем равни части с падеж на 30 септември 2004 г., 30 септември 2005 г., 30 септември 2006 г., 31 март 2007 г., 30 септември 2007 г., 31 март 2008 г., 30 септември 2008 г. и 31 март 2009 г.

Кралство Испания извършва вноски на осем равни части с падеж на горепосочените дати към резервите и равнозначните на резерви провизии, както и във все още неразпределената сума към резервите и провизиите, които обхващат отчета за установените в края на месец април 2004 г. приходи и разходи, както са записани в баланса на банката, чийто размер съответства на 4,1292 % от размера на резервите и провизиите.

ЧЛЕН 39

Считано от 1 май 2004 г., новите държави-членки заплащат следните суми, които съответстват на дяловото им участие в капитала, внесен за записания капитал, определен в член 4 от устава на Европейската инвестиционна банка.

Полша	170 563 175 евро
Чешка република	62 939 275 евро
Унгария	59 543 425 евро
Словакия	21 424 525 евро
Словения	19 890 750 евро
Литва	12 480 875 евро
Кипър	9 169 100 евро
Латвия	7 616 750 евро
Естония	5 882 000 евро
Малта	3 490 200 евро

Тези суми се заплащат на осем равни вноски с падеж на 30 септември 2004 г., 30 септември 2005 г., 30 септември 2006 г., 31 март 2007 г., 30 септември 2007 г., 31 март 2008 г., 30 септември 2008 г. и 31 март 2009 г.

ЧЛЕН 40

Новите държави-членки извършват вноски на осем равни части с падеж на датите, посочени в член 39, в резервите и провизиите, които се равняват на резервите, както и към сумата, която все още предстои да бъде заделена за резервите и провизиите, обхващащи балансовата печалба/загуба, установена в края на месец април 2004 г., така както е вписана в счетоводния баланс на Европейската инвестиционна банка, в суми, съответстващи на следните проценти от резервите и провизиите:

Полша	2,2742%
Чешка република	0,8392%
Унгария	0,7939%
Словакия	0,2857%
Словения	0,2652%
Литва	0,1664%
Кипър	0,1223%
Латвия	0,1016%
Естония	0,0784%
Малта	0,0465%

ЧЛЕН 41

Капиталът и вноските, предвидените в членове 38, 39 и 40, се внасят от Кралство Испания и новите държави-членки в брой в евро, освен чрез дерогация, приета с единодушие на Съветът на гуверньорите.

ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРЕСТРУКТУРИРАНЕТО НА ЧЕШКАТА СТОМАНОДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ

ЧЛЕН 42

1. Независимо от разпоредбите на членове III-167 и III-168 от Конституцията, отпуснатите държавни помощи от Чешката република за реструктуриране на определени части от чешката стоманодобивна промишленост в периода 1997 -о 2003 г., се считат за съвместими с вътрешния пазар, при условие че:

- а) срокът, предвиден в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 относно продуктите с произход от ЕОВС към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Чешката република, от друга страна²⁷, е продължен до 1 май 2004 г.;
- б) през периода 2002-2006 г. се спазват условията, които са определени в плана за реструктуриране, въз основа на който е продължен срокът на гореспоменатия протокол;
- в) се спазват условията, определени в настоящия дял, и
- г) след 1 май 2004 г. не се изплащат никакви държавни помощи за реструктуриране на чешката стоманодобивна промишленост.

2. Реструктурирането на чешкия стоманодобивен отрасъл, описано в индивидуалните бизнес планове на дружествата, изброени в приложение 1 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. (оттук нататък наричани „подпомагани дружества“) и в съответствие с предвидените в настоящия дял условия, приключва най-късно на 31 декември 2006 г. (оттук нататък наричан „края на периода на реструктуриране“).

3. Само подпомаганите дружества отговарят на условията за отпускане на държавни помощи в рамките на програмата за реструктуриране на чешката стоманодобивна промишленост.

4. Подпомагано дружество не може:

- 1) а) в случай на сливане с дружество, което не е включено в приложение 1 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., да прехвърля ползата от помощите, предоставени на подпомаганото дружество;
- 2) б) да поема активите на което и да е дружество, което не е включено в приложение 1 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., и което е

²⁷ ОВ L 360, 31.12.1994 г., стр. 2.

обявено в несъстоятелност през периода до 31 декември 2006 г.

5. При извършване на последваща приватизация на което и да подпомагано дружество се съблюдават определените в настоящия дял условия и принципи относно жизнеспособността, държавните помощи и намалението на капацитета.

6. Общият размер на помощите за реструктуриране, които ще се предоставят на подпомаганите дружества, се определя от обосновките, които се съдържат в одобрения план за реструктуриране на чешката стоманодобивна промишленост и в индивидуалните бизнес планове, одобрени от Съвета. Във всички случаи изплатените помощи през периода 1997-2003 г. се ограничават до максимален размер от 14 147 425 201 чешки крони. От тази обща сума Nová Huť получава максимум 5 700 075 201 чешки крони, Vítkovice Steel получава максимум 8 155 350 000 чешки крони и Válcovny Plechu Frýdek Místek получава максимум 292 000 000 чешки крони, в зависимост от посочените изисквания в одобрения план за реструктуриране. Помощите се предоставят само еднократно. Чешката република не предоставя никакви допълнителни държавни помощи за реструктуриране на чешката стоманодобивна промишленост.

7. Нетното намаление на капацитета, което следва да постигне Чешката република по отношение на готови продукти през периода 1997 - 2006 г., е 590 000 тона.

Намалението на капацитета се измерва единствено въз основа на постоянно закриване на производствени мощности чрез физическо унищожаване, което не позволява повторно въвеждане в експлоатация на тези мощности. Декларация за несъстоятелност на стоманодобивно дружество не представлява намаление на капацитета.

Постигането на горепосоченото равнище на нетно намаление на капацитета, заедно с евентуални други намаления на капацитета, които са определени като необходими в програмите за реструктуриране, приключва в съответствие с графика в приложение 2 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

8. Чешката република премахва търговските бариери на пазара на въглища в съответствие с достиженията на правото на ЕС преди присъединяването, като предоставя на чешките стоманодобивни дружества възможност да получат достъп до въглища по цени на международните пазари.

9. Осъществяване на стопанския план за подпомаганото дружество Nová Huť. По-конкретно:

3) а) Заводът Vysoké Pece Ostrava (VPO) се включва в организационната структура на Nová Huť чрез придобиване на пълна собственост върху предприятието. Определя се дата за осъществяване на това сливане, включително за възлагане на отговорността за неговото осъществяване;

б) усилията за реструктуриране се съсредоточават върху следното:

i) преминаване на Nová Huť от производствена към пазарна ориентация и подобряване на ефикасността и ефективността на неговото стопанско управление, включително постигането на по-голяма прозрачност относно разходите;

ii) преразглеждане на производствената гама на Nová Huť и навлизане на пазари с по-

висока добавена стойност;

iii) извършване на необходимите инвестиции от Nová Hut' за постигане на по-високо качество на готовата продукция в краткосрочен план;

4) в) осъществяване на реструктуриране на наетата работна ръка; въз основа на консолидираните стойности на съответните подпомагани дружества, постигане към 31 декември 2006 г. на равнища на производителност, които са съпоставими с постигнатите равнища в стоманодобивната промишленост в Съюза;

г) постигане до 1 май 2004 г. на съответствие със съответните достижения на правото на ЕС в областта на опазването на околната среда, включително извършване на необходимите инвестиции, залегнали в бизнес плана. В съответствие с бизнес плана, извършване до 1 ноември 2007 г. и на необходимите бъдещи инвестиции във връзка с интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването, за да се гарантира спазване на разпоредбите на Директива 96/61/ЕО на Съвета от 24 септември 1996 г. относно интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването²⁸.

10. Осъществяване на бизнес плана за подпомаганото дружество Vítkovice Steel. По-конкретно:

5) а) не по-късно от 31 декември 2006 г. Duo Mill се закрива постоянно. В случай на закупуване на дружеството от стратегически инвеститор, договарят за закупуване се обвързва с условието за закриване до тази дата;

б) усилията за реструктуриране се съсредоточават върху следното:

i) увеличаване на преките продажби и отделяне на по-голямо внимание на намаляването на разходите, тъй като това е от съществено значение за по-ефективното стопанско управление,

ii) приспособяване към пазарното търсене и преминаване към продукти с по-висока добавена стойност,

iii) пренасяне на предложената инвестиция в процеса на вторично производство на стомана от 2004 г. към 2003 г., за да може дружеството да се конкурира с качество, а не с цена;²⁹

б) в) постигане до 1 май 2004 г. на съответствие с релевантните достижения на правото на ЕС в областта на опазването на околната среда, включително извършване на необходимите инвестиции, залегнали в бизнес плана, които включват необходимостта на бъдещи инвестиции във връзка с интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването.

11. Осъществяване на бизнес плана за подпомаганото дружество Válcovny Plechu Frýdek Místek (VPFM). По-конкретно:

а) в края на 2004 г. постоянно се закриват заводи № 1 и 2 за производство на горещо валцована стомана;

²⁸ ОВ L 257, 10.10.1996 г., стр. 26.

б) усилията за реструктуриране се съсредоточават върху следното:

i) извършване на необходимите инвестиции за постигане на по-високо качество на готовата продукция в краткосрочен план след подписване на Договора за присъединяване,

ii) преимуществено реализиране на определените за ключови възможности за повишаване на печалбите (включително реструктуриране на наетата работна ръка, намаляване на разходите, повишаване на производителността и пренасочване на разпространението).

12. Всички последващи промени в цялостния план за реструктуриране и в индивидуалните планове трябва да се съгласуват с Комисията и, по целесъобразност, със Съвета.

13. Реструктурирането се извършва при условията на пълна прозрачност и въз основа на стабилни принципи на пазарната икономика.

14. В съответствие с разпоредбите на параграфи 15 - 18, Комисията и Съветът отблизо контролират осъществяването на реструктурирането и изпълнението на определените в настоящия дял условия за жизнеспособност, държавни помощи и намаления на капацитета преди и след 1 май 2004 г., до края на периода на реструктуриране. В тази връзка Комисията докладва на Съвета.

15. Комисията и Съветът контролират основните етапи на реструктуриране, посочени в приложение 3 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. Позоваването в това приложение на параграф 16 от посочения протокол се тълкува като позоваване на параграф 16 от настоящия член.

16. Контролът включва извършването на независима оценка през 2003 г., 2004 г., 2005 г. и 2006 г. Проверката на Комисията за жизнеспособност представлява важен елемент за гарантиране на постигането на жизнеспособност.

17. Чешката република оказва пълно сътрудничество по отношение на мерките за контрол. По-конкретно:

7) а) не по-късно от 15 март и 15 септември всяка година, до края на периода на реструктуриране, Чешката република представя на Комисията шестмесечни доклади за реструктурирането на подпомаганите дружества,

8)

б) освен ако Комисията не реши друго, тя трябва да получи първия доклад до 15 март 2003 г., а последния до 15 март 2007 г.,

9)

10) в) докладите трябва да съдържат цялата необходима информация за контролиране на процеса на реструктуриране и намаляване на капацитета и използване, и в тях се предоставят достатъчно финансови данни, които да позволяват извършването на оценка, дали са изпълнени съдържащите се в настоящия дял условия и изисквания. Докладите трябва да съдържат най-малко информацията, посочена в приложение 4 към Протокол № 2 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., която Комисията си запазва правото да променя в съответствие с придобития опит в хода на процеса на наблюдение и контрол. Освен индивидуалните бизнес доклади на подпомаганите дружества, също се представя доклад за

цялостното положение на чешкия стоманодобивен отрасъл, включително за последните макроикономически развития,

г) Чешката република задължава подпомаганите дружества да разкриват всички съответни данни, които при други обстоятелства биха могли да се считат за поверителни. При докладването си пред Съвета, Комисията гарантира запазването на поверителния характер на специфична поверителна информация за определено дружество.

18. Комисията може по всяко време да вземе решение за изпращане на независим консултант, който да оцени резултатите от наблюдението и контрола, да извърши необходимите проучвания и да докладва на Комисията и на Съвета.

19. Ако въз основа на докладите, посочени в параграф 17, Комисията констатира съществени отклонения от финансовите данни, въз основа на които е извършена оценката за жизнеспособност, тя може да изиска от Чешката република да предприеме подходящи мерки за укрепване на мерките за реструктуриране на съответните подпомагани дружества.

20. Ако контролът покаже, че:

11) а) не са изпълнени условията за прилагане на съдържащите се в настоящия дял преходни разпоредби, или

б) не са изпълнени поетите ангажименти в рамките на удължаването на периода, през който Чешката република може по изключение да отпуска държавни помощи за реструктурирането на своята стоманодобивна промишленост съгласно Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Чешката република, от друга страна³⁰, или

12)

13) в) по време на периода на реструктуриране Чешката република е предоставила допълнителни несъвместими държавни помощи за стоманодобивната промишленост, и в частност за подпомаганите дружества,

съдържащите се в настоящия дял преходни разпоредби не произвеждат действие.

Комисията предприема подходящи действия, като изисква от всяко заинтересовано дружество да възстанови всички предоставени помощи в нарушение на предвидените в настоящия дял условия.

ДЯЛ III

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО СУВЕРЕННИТЕ БАЗИ НА ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ В КИПЪР

ЧЛЕН 43

1. Суверенните бази се включват в митническата територия на Съюза и за целта за тях се прилагат актовете на Съюза за митническа и обща търговска политика, които са изброени в

³⁰ ОВ L 360, 31.12.1994 г., стр. 2.

част първа от приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. с измененията, посочени в същото приложение. Позоваването на „настоящия протокол” в посоченото приложение се тълкува като позоваване на настоящия дял.

2. По отношение на суверенните бази се прилагат актовете на Съюза относно данъците върху оборота, акцизите и други форми на косвено данъчно облагане, които са изброени в част втора от приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. с измененията, посочени в същото приложение, както и съответните разпоредби, предвидени в настоящия протокол, които се прилагат за Кипър.

3. Актовете на Съюза, които са изброени в част трета от приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., се изменят съгласно посоченото в споменатото приложение, за да се предостави възможност на Обединеното кралство да запази облекченията и освобождаването от мита и данъци върху доставките за нейните сили и съответния личен състав, които са предоставени с Договора за създаване на Република Кипър (оттук нататък наричан „Договора за създаване”).

ЧЛЕН 44

По отношение на суверенните бази се прилагат разпоредбите на членове III-225 - III-232 от Конституцията, заедно с приетите въз основа на тях разпоредби и разпоредбите, които са приети в съответствие с член III-278, параграф 4, буква б) от Конституцията.

ЧЛЕН 45

Лицата, които постоянно пребивават или са наети на работа на територията на суверенните бази, и които съгласно сключените споразумения по силата на Договора за създаване и свързаната с него размяна на ноти от 16 август 1960 г. са субекти на социалноосигурителното законодателство на Република Кипър, за целите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. относно прилагането на схеми за социално осигуряване на наети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността³¹ се приравняват на лица, които постоянно пребивават или са наети на работа на територията на Република Кипър.

ЧЛЕН 46

1. От Република Кипър не се изисква да извършва проверки на хората, които преминават през нейните сухопътни и морски граници със суверенните бази и за такива хора не се прилагат евентуално съществуващите ограничения на Съюза за преминаване през външни граници.

2. Обединеното кралство извършва проверки на лицата, които преминават през външните граници на суверенните бази, в съответствие със задълженията, посочени в част четвърта на приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ЧЛЕН 47

³¹ ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2.

За да се гарантира ефективното изпълнение на определените в настоящия дял цели, Съветът може, по предложение на Комисията, да приеме европейско решение за изменение на членове 43 - 46, включително на приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., или да прилага други разпоредби от Конституцията и от актове на Съюза по отношение на суверенните бази при определени от него условия. Комисията се консултира с Обединеното кралство и с Република Кипър преди да внесе предложение.

ЧЛЕН 48

1. Съобразно разпоредбите на параграф 2, Обединеното кралство отговаря за прилагането на разпоредбите на настоящия дял на територията на суверенните бази. По-конкретно:

а) Обединеното кралство отговаря за прилагането на определените в настоящия дял мерки от страна на Съюза в областта на митниците, косвеното данъчно облагане и общата търговска политика по отношение на стоките, които се влизат в или напускат остров Кипър през пристанище или летище, разположено на територията на суверенните бази;

б) митническите проверки на стоките, които се внасят в или се изнасят от остров Кипър от силите на Обединеното кралство през пристанище или летище, разположено на територията на Република Кипър, могат да се извършват на територията на суверенните бази;

в) Обединеното кралство отговаря за издаването на необходимите лицензи, разрешителни или удостоверения, които се изискват съгласно приложимите от страна на Съюза мерки по отношение на стоките, които се внасят в или се изнасят от остров Кипър от силите на Обединеното кралство.

2. Република Кипър отговаря за управлението и изплащането на всички средства от Съюза, на които евентуално могат да имат право лицата в суверенните бази въз основа на прилагането на общата селскостопанска политика на територията на суверенните бази съгласно член 44, като Република Кипър отчита тези разходи пред Комисията.

3. Без да се накърняват параграфи 1 и 2, Обединеното кралство може, в съответствие със сключените споразумения по силата на Договора за създаване или съгласно някоя от разпоредбите, посочени в членове 43 - 46, да делегира на компетентните органи на Република Кипър изпълнението на всички функции, които са възложени на държава-членка.

4. Обединеното кралство и Република Кипър си сътрудничат за гарантиране на ефективното прилагане на разпоредбите на настоящия дял на територията на суверенните бази и, по целесъобразност, сключват допълнителни споразумения за делегиране на прилагането на някоя от разпоредбите, посочени в членове 43 до 46. Копие от всяко такова споразумение се предоставя на Комисията.

ЧЛЕН 49

Единствената цел на предвидените в настоящия дял договорености е да се регулира особеното положение на суверенните бази на Обединеното кралство в Кипър, като те не се прилагат за никоя друга територия на Съюза, нито изцяло или отчасти служат като прецедент за други специални договорености, които вече съществуват или биха могли да се установят на друга европейска територия, съгласно член IV-440 от Конституцията.

ЧЛЕН 50

На всеки пет години, считано от 1 май 2004 г., Комисията докладва пред Европейския парламент и Съвета за прилагането на разпоредбите на настоящия дял.

ЧЛЕН 51

Разпоредбите на настоящия дял се прилагат в светлината на декларацията относно суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър, в която е включена, без това да променя правното ѝ действие, формулировката на преамбюла към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО АЕЦ „ИГНАЛИНА” В ЛИТВА

ЧЛЕН 52

Като признава готовността на Съюза да предостави достатъчна допълнителна помощ за усилията на Литва да изведе от експлоатация АЕЦ „Игналина” и като подчертава този израз на солидарност, Литва е поела ангажимент да спре блок 1 на АЕЦ “Игналина” преди 2005 г. и блок 2 на същата електроцентрала най-късно до 31 декември 2009 г., и за последващо извеждане от експлоатация на тези блокове.

ЧЛЕН 53

1. През периода 2004-2006 г. Съюзът предоставя на Литва допълнителна финансова помощ в подкрепа на усилията ѝ за извеждане от експлоатация и предприемане на мерки за преодоляване на последиците от спирането и извеждането от експлоатация на АЕЦ „Игналина” (оттук нататък наричана “програма “Игналина”).
2. Решението за мерките по програма „Игналина” и тяхното прилагане се извършват в съответствие с разпоредбите, предвидени в Регламент (ЕИО) № 3906/89 на Съвета от 18 декември 1989 г. относно икономическата помощ за някои страни от Централна и Източна Европа³².
3. Наред с другото, програма „Игналина” включва: мерки в подкрепа на извеждането от експлоатация на АЕЦ “Игналина”; мерки за екологично усъвършенстване в съответствие с достиженията на правото на ЕС и мерки за модернизация на конвенционални производствени мощности, които да заменят производствената мощност на двата реактора на АЕЦ “Игналина”; други мерки, които са последица от решението за спиране и извеждане от експлоатация на тази електроцентрала, и които способстват за необходимото реструктуриране, екологично усъвършенстване и модернизация на отраслите за енергийно производство, пренос и разпределение в Литва, както и за повишаване на сигурността на

³² ОВ L 375, 23.12.1989 г., стр. 11.

енергоснабдяването и за подобряване на енергийната ефективност в Литва.

4. Програма „Игналина” включва мерки за подпомагане на персонала в електроцентралата за поддържането на висока степен на работна безопасност в АЕЦ “Игналина” в периодите преди нейното спиране и по време на извеждането от експлоатация на споменатите реактори.

5. Размерът на помощта по програма „Игналина” за периода 2004 - 2006 г. възлиза на 285 милиона евро бюджетни ангажименти, които се отпускат на равни годишни траншове.

6. За някои мерки помощта по програма „Игналина” може да възлиза на 100% от общите разходи. Следва да се положат всички усилия за продължаване на установената практика на съвместно финансиране по предприсъединителната помощ за усилията на Литва за извеждане от експлоатация, както и за привличане, по целесъобразност, на други източници на съвместно финансиране.

7. Помощта по програма „Игналина” или части от нея могат да се предоставят под формата на вноски на Съюза във Фонда за международна помощ за извеждане от експлоатация на АЕЦ “Игналина”, който се управлява от Европейската банка за възстановяване и развитие.

8. Публичните помощи от национални и международни източници, и източници от Съюза:

а) за екологично усъвършенстване в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за мерки за модернизация на литовската топлоелектроцентрала в Електренай като ключов заместител на производствената мощност на двата реактора на АЕЦ „Игналина”; и

б) за извеждане от експлоатация на АЕЦ „Игналина”

са съвместими с вътрешния пазар, определен в Конституцията.

9. Публичните помощи от национални и международни източници, и източници от Съюза в подкрепа на усилията на Литва за предприемане на мерки за преодоляване на последиците от спирането и извеждането от експлоатация на АЕЦ „Игналина” могат, за всеки отделен случай, да се считат за съвместими съгласно Конституцията с вътрешния пазар, по-специално предоставените публични помощи за повишаване на сигурността на енергоснабдяването.

ЧЛЕН 54

1. Като признава, че извеждането от експлоатация на АЕЦ „Игналина” има дългосрочен характер и представлява изключително финансово бреме за Литва, което е несъразмерно с нейния мащаб и икономическа мощ, Съюзът, солидарно с Литва, предоставя достатъчна допълнителна помощ за усилията за извеждане от експлоатация след 2006 г.

2. За целта програма „Игналина” продължава без прекъсване и след 2006 г. Разпоредбите за прилагане на продължената програма “Игналина” се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 35 от настоящия протокол и влизат в сила най-късно до датата на изтичане на срока на действие на Финансовата перспектива, определена в 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Междуинституционалното споразумение от 6 май 1999 г.

3. Продължената в съответствие с разпоредбите на параграф 2 програма „Игналина” се основава на същите елементи и принципи, които са описани в член 53.

4. За периода на следващата Финансова перспектива се отпуска подходящ цялостен среден бюджет на разходите по продължената програма „Игналина”. Планирането на тези средства ще се извършва въз основа на действителните потребности от плащания и на капацитета за усвояване.

ЧЛЕН 55

Без да се накърнява член 52, в случай на прекъсване на енергоснабдяването в Литва общата предпазна клауза, посочена в член 26, се прилага до 31 декември 2012 г.

ЧЛЕН 56

Разпоредбите на настоящия дял се прилагат в светлината на Декларацията относно АЕЦ „Игналина” в Литва, в която е включена, без това да променя правното ѝ действие, формулировката на преамбюла към Протокол № 4 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ДЯЛ V

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ТРАНЗИТНОТО ПРЕМИНАВАНЕ НА ХОРА ПО СУША МЕЖДУ КАЛИНИНГРАДСКА ОБЛАСТ И ДРУГИ ЧАСТИ НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ

ЧЛЕН 57

Правилата и разпоредбите на Съюза относно транзитното преминаване на хора по суша между Калининградска област и други части на Руската федерация, и по-специално Регламент на Съвета (ЕО) № 693/2003 от 14 април 2003 г. за създаване на документ за улеснено транзитно преминаване (ДУТП) и на документ за улеснено железопътно транзитно преминаване (ДУЖТП), и за изменение на Общите консулски указания и на Общото ръководство³³ сами по себе си не забавят или възпрепятстват пълното участие на Литва в достиженията на правото на ЕС от Шенген, включително премахването на проверките по вътрешните граници.

ЧЛЕН 58

Съюзът подпомага Литва в прилагането на правилата и разпоредбите за транзитно преминаване на хора между Калининградска област и останалите части на Руската федерация с оглед на възможно най-скорошното пълно участие на Литва в Шенгенското пространство.

³³ ОВ L 99, 17.4.2003 г., стр. 8.

Съюзът подпомага Литва в управлението на транзитното преминаване на хора между Калининградска област и останалите части на Руската федерация и най-вече поема евентуалните допълнителни разходи във връзка с прилагането на специфичните разпоредби на достиженията на правото на ЕС, които са предвидени за такова транзитно преминаване.

ЧЛЕН 59

Без да се засягат суверенните права на Литва, всеки допълнителен акт относно транзитното преминаване на хора между Калининградска област и други части на Руската федерация се приема от Съвета по предложение на Комисията. Съветът се произнася с единодушие.

ЧЛЕН 60

Разпоредбите на настоящия дял се прилагат в светлината на Декларацията относно транзитното преминаване на хора по суша между Калининградска област и други части на Руската федерация, в която е включена, без това да променя правното ѝ действие, формулировката на преамбюла към Протокол № 5 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ДЯЛ VI

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИДОБИВАНЕТО НА ВТОРО ЖИЛИЩЕ В МАЛТА

ЧЛЕН 61

Предвид много ограничения брой жилищни сгради в Малта и много ограничения поземлен фонд за застрояване, които могат да покрият само основните потребности, създадени от демографското развитие на сегашните жители, Малта може на недискриминационна основа да запази в сила предвидените в Закона за недвижимите имоти (придобиване от непрестояващи постоянно лица) (глава 246) правила за придобиване и владение на недвижими имоти за целите на второ жилище от граждани на държавите-членки, които не са пребивавали постоянно на законно основание в Малта най-малко пет години.

Малта прилага разрешителен режим за придобиването на недвижими имоти за целите на второ жилище в Малта, който се основава на публикувани, обективни, трайни и прозрачни критерии. Тези критерии не се прилагат по дискриминационен начин, а също не се прави разграничение между граждани на Малта и граждани на останалите държави-членки. Малта гарантира, че при никакви обстоятелства за гражданин на държава-членка не се определят по-големи ограничения от тези, които са определени за гражданин на трета държава.

Разрешение се дава, ако стойността на такъв имот, закупен от гражданин на държава-членка, надвишава праговете, които са предвидени в законодателството на Малта, а именно 30 000 малтийски лири за апартаменти и 50 000 малтийски лири за всички други видове имоти, различни от апартаменти и имоти с историческо значение. Малта може да преразгледа установените от това законодателство прагове с оглед отразяване на промените в цените на пазара на имоти в Малта.

ДЯЛ VII

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО АБОРТИТЕ В МАЛТА

ЧЛЕН 62

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в Договора за създаване на Конституция за Европа или в договорите и актовете за неговото изменение или допълнение, не засяга прилагането на територията на Малта на националното законодателство относно абортите.

ДЯЛ VIII

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРЕСТРУКТУРИРАНЕТО НА ПОЛСКАТА СТОМАНОДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ

ЧЛЕН 63

1. Независимо от разпоредбите на членове III-167 и III-168 от Конституцията, отпуснатите държавни помощи от Полша за реструктуриране на определени части от полската стоманодобивна промишленост се считат за съвместими с вътрешния пазар при условие, че:

- а) срокът, предвиден в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 относно продуктите с произход от ЕОВС към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Полша, от друга страна³⁴, е продължен до 1 май 2004 г.,
- б) през периода 2002-2006 г. се спазват условията, които са определени в плана за реструктуриране, въз основа на който е продължен срока на гореспоменатия протокол,
- в) се спазват условията, определени в настоящия дял, и
- г) след 1 май 2004 г. не се изплащат никакви държавни помощи за реструктуриране на полската стоманодобивна промишленост.

2. Реструктурирането на полския стоманодобивен отрасъл, описано в индивидуалните бизнес планове на дружествата, изброени в Приложение 1 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. (оттук нататък наричани „подпомагани дружества“) и съобразно предвидените в настоящия дял условия, приключва най-късно на 31 декември 2006 г. (оттук нататък наричан „края на периода на реструктуриране“).

3. Само подпомаганите дружества отговарят на условията за отпускане на държавни помощи в рамките на програмата за реструктуриране на полската стоманодобивна промишленост.

4. Подпомагано дружество не може:

³⁴ ОВ L 348, 31.12.1993 г., стр. 2.

а) в случай на сливане с дружество, което не е включено в Приложение 1 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., да прехвърля ползата от предоставените помощи на подпомаганото дружество;

14) б) да поема активите на което и да е дружество, което не е включено в Приложение 1 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., и което е обявено в несъстоятелност през периода до 31 декември 2006 г.

15)

5. При извършване на последваща приватизация на което и да е подпомагано дружество се съблюдават необходимостта от прозрачност и определените в настоящия дял условия и принципи за жизнеспособност, държавни помощи и намаление на капацитета. Не се предоставят никакви допълнителни държавни помощи като част от продажбата на което и да е дружество или на отделни активи.

6. Общият размер на помощите за реструктуриране, които ще се предоставят на подпомаганите дружества, се определя от обосновките, които се съдържат в одобрения план за реструктуриране на полската стоманодобивна промишленост и в индивидуалните бизнес планове, одобрени от Съвета. Във всички случаи общият размер на изплатените помощи през периода 1997-2003 г. не надвишава 3 387 070 000 полски злоти.

От тази обща сума:

а) по отношение на Polskie Huty Stali (оттук нататък наричано „PHS”), помощите за реструктуриране, които вече са отпуснати или ще бъдат отпуснати от 1997 г. до края на 2003 г., не надвишават 3 140 360 000 полски злоти. През периода 1997-2001 г. PHS вече е получило помощи за реструктуриране в размер на 62 360 000 полски злоти; през 2002 г. и 2003 г. то ще получи допълнителни помощи за реструктуриране в размер на не повече от 3 078 000 000 полски злоти, в зависимост от изискванията, които са определени в одобрения план за реструктуриране (които следва да бъдат изцяло изплатени през 2002 г., ако до края на 2002 г. бъде дадено разрешение за продължаване на гратисния период съгласно Протокол № 2 към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Полша, от друга страна, а в противен случай – през 2003 г.);

б) по отношение на Huta Andrzej S.A., Huta Bankowa Sp. z o.o., Huta Batory S.A., Huta Buczek S.A., Huta L.W. Sp. z o.o., Huta Łabędy S.A. и Huta Pokój S.A. (оттук нататък наричани „други подпомагани дружества”), помощите за реструктуриране на стоманодобивния отрасъл, които вече са отпуснати или ще бъдат отпуснати от 1997 г. до края на 2003 г., не надвишават 246 710 000 полски злоти. През периода 1997-2001 г. тези фирми вече са получили помощи за реструктуриране в размер на 37 160 000 полски злоти; те ще получат допълнителни помощи за реструктуриране в размер на не повече от 210 210 000 полски злоти, в зависимост от изискванията, които са определени в одобрения план за реструктуриране (от които 182 170 000 полски злоти през 2002 г. и 27 380 000 полски злоти през 2003 г., ако до края на 2002 г. бъде дадено разрешение за продължаване на гратисния период съгласно Протокол № 2 към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Полша, от друга страна, а в противен случай – 210 210 000 полски злоти през 2003 г.).

Полша не отпуска никакви допълнителни държавни помощи за реструктуриране на полската стоманодобивна промишленост.

7. Нетното намаление на капацитета, което Полша следва да постигне през периода 1997 – 2006 г., е най-малко 1 231 000 тона. Този общ размер включва нетно намаление на капацитета от най-малко 715 000 тона годишно за горещо валцовани продукти и 716 000 тона годишно за студено валцовани продукти, както и увеличение с най-много 200 000 тона годишно за други готови продукти.

Намаленията на капацитета се измерва единствено въз основа на постоянно закриване на производствени съоръжения чрез физическо унищожаване, което не позволява повторно въвеждане в експлоатация на тези съоръжения. Декларация за несъстоятелност на стоманодобивно дружество не съставлява намаление на капацитета.

Нетните намаления на капацитета, посочени в Приложение 2 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., са минимални, а действителните нетни намаления на капацитета, които следва да се постигнат, и графикът за това се определят въз основа на окончателната програма на Полша за реструктуриране и индивидуалните бизнес планове съгласно Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Полша, от друга страна, като се отчита поставената цел за гарантиране на жизнеспособността на подпомаганите дружества към 31 декември 2006 г.

8. Осъществяване на бизнес план за подпомаганото дружество PHS. По-конкретно:

16) а) усилията за реструктуриране се съсредоточават върху следното:

(i) реорганизация на производствените съоръжения на PHS на продуктова основа и осигуряване на хоризонтална функционална организация (закупуване, производство, продажби),

(ii) създаване на единна структура за управление в PHS, която предоставя възможност за пълно осъществяване на взаимодействие в процеса на консолидиране,

(iii) изместване на стратегическото внимание на PHS от производствена към пазарна ориентация,

(iv) подобряване на ефикасността и ефективността на стопанското управление на PHS и осигуряване на по-добър контрол на преките продажби,

(v) преразглеждане от PHS, на основата на стабилни икономически критерии, на стратегията за отделени самостоятелни малки дружества и, по целесъобразност, обратно обединяване на услуги в дружеството-майка,

(vi) преразглеждане на производствената гама на PHS, намаляване на свръхкапацитета за производство на дълги полуготови продукти, и изобщо по-нататъшно изместване към пазара на продукти с по-висока добавена стойност,

(vii) осъществяване на инвестиции от PHS с цел постигане на по-високо качество на готовата продукция; обръщане на специално внимание на постигането на ниво на качеството 3-Sigma в завода на PHS в Краков до датата, която е определена в графика за осъществяване на програмата за реструктуриране на PHS, и във всеки случай най-късно до края на 2006 г.;

б) максимално увеличаване на икономии на разходи в PHS през периода на реструктуриране чрез повишаване на енергийната ефективност, усъвършенстване на системата за закупуване и гарантиране на производителност, която е съпоставима с равнищата в Съюза;

17) в) реструктуриране на наетата работна ръка; въз основа на консолидираните данни, включително за косвената трудова заетост в изцяло притежавани спомагателни дружества, към 31 декември 2006 г. ще бъдат постигнати равнища на производителност, които са съпоставими с постигнатите равнища от групировките за производство на продукти на стоманодобивната промишленост в Съюза;

18) г) евентуална приватизация се извършва при условията на отчитане на необходимостта от прозрачност и пълно съблюдаване на търговската стойност на PHS. Не се предоставят допълнителни държавни помощи като част от продажбата.

9. Осъществяване на стопанския план за другите подпомагани дружества. По-конкретно:

19) а) за всички други подпомагани дружества усилията за реструктуриране се съсредоточават върху следното:

- (i) изместване на стратегическото внимание от производствена към пазарна ориентация,
- (ii) подобряване на ефикасността и ефективността на стопанското управление на дружествата и осигуряване на по-добър контрол на преките продажби,
- (iii) преразглеждане, на основата на стабилни икономически критерии, на стратегията за отделени самостоятелни малки дружества и, по целесъобразност, обратно обединяване на услуги в дружествата-майки;

б) за Huta Bankowa осъществяване на програмата за икономии на разходи;

в) за Huta Buczak получаване на необходимата финансова подкрепа от кредиторите и местните финансови институции и осъществяване на програмата за икономии на разходи, включително намаляване на разходите за инвестиции чрез адаптиране на съществуващите производствени съоръжения;

г) за Huta Łabędy осъществяване на програмата за икономии на разходи и намаляване на зависимостта от миннодобивната промишленост;

д) за Huta Pokój постигане на международни производствени стандарти в дъщерните предприятия, реализиране на икономии на енергийно потребление и отмяна на предложената инвестиция в технологичния и конструктивен участък;

е) за Huta Batory постигане на споразумение с кредиторите и финансовите институции за разсрочване на дълговете и за отпускане на инвестиционни заеми. Дружеството следва да реализира и съществени допълнителни икономии на разходи, свързани с реструктуриране на наетата работна ръка и повишаване на производителността;

ж) за Huta Andrzej осигуряване на стабилна финансова основа за развитие на предприятието чрез договаряне на споразумение с текущите кредитори на дружеството, дългосрочните кредитори, търговските кредитори и финансовите институции. Трябва да се

осъществят допълнителни инвестиции в завода за горещо валцовани тръби, както и да се изпълни програмата за намаляване на персонала;

з) за Huta L.W. осъществяване на инвестиции във връзка с проекта на дружеството за завод за горещо валцоване, подемно оборудване и за опазване на околната среда. Това дружество трябва да постигне и по-високи равнища на производителност чрез реструктуриране на персонала и намаляване на разходите за външни услуги.

10. Всички последващи промени в цялостния план за реструктуриране и в индивидуалните планове трябва да се съгласуват с Комисията и, по целесъобразност, със Съвета.

11. Реструктурирането се извършва при условията на пълна прозрачност и въз основа на утвърдени принципи на пазарната икономика.

12. В съответствие с разпоредбите на параграфи 13 до 18, Комисията и Съветът контролират отблизо осъществяването на реструктурирането и изпълнението на определените в настоящия дял условия за жизнеспособност, държавни помощи и намаления на капацитетата преди и след 1 май 2004 г., до края на периода на реструктуриране. За целта Комисията докладва пред Съвета.

13. Освен упражняването на контрол на държавните помощи, Комисията и Съветът контролират основните етапи на реструктуриране, посочени в Приложение № 3 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. Позоваването в това приложение на параграф 14 от протокола се тълкува като позоваване на параграф 14 от настоящия член.

14. Контролът включва извършването на независима оценка през 2003 г., 2004 г., 2005 г. и 2006 г. Проверката на Комисията за жизнеспособност и измерването на производителността представляват важен елемент от оценката.

15. Полша оказва пълно сътрудничество по отношение на мерките за контрол. По-конкретно:

20) а) не по-късно от 15 март и 15 септември всяка година, до края на периода на реструктуриране, Полша представя на Комисията шестмесечни доклади за реструктурирането на подпомаганите дружества;

21) б) ако Комисията не реши друго, тя трябва да получи първия доклад до 15 март 2003 г., а последния до 15 март 2007 г.;

22) в) докладите трябва да съдържат цялата необходима информация за контролиране на процеса на реструктуриране, държавните помощи и намаляването на капацитетата и неговото използване, и в тях се предоставят достатъчно финансови данни, които да позволяват извършването на оценка дали са изпълнени съдържащите се в настоящия дял условия и изисквания. Докладите трябва да съдържат най-малко информацията, посочена в Приложение № 4 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., която Комисията си запазва правото да променя в съответствие с придобития опит в хода на процеса на наблюдение и контрол. В Приложение № 4 към Протокол № 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., позоваването на параграф 14 от протокола се тълкува като позоваване на параграф 14 от настоящия член. Освен индивидуалните бизнес доклади

на подпомаганите дружества, се представя и доклад за цялостното положение на полския стоманодобивен отрасъл, включително за последните макроикономически развития;

23) г) Полша трябва да предостави и цялата необходима информация за извършване на независимата оценка, предвидена в параграф 14;

24) д) Полша задължава подпомаганите дружества да разкриват всички съответни данни, които при други обстоятелства биха могли да се считат за поверителни. При докладването си пред Съвета Комисията гарантира, че специфичната поверителна информация за определено дружество няма да бъде разкривана.

16. Комисията може по всяко време да вземе решение за изпращане на независим консултант, който да оцени резултатите от наблюдението и контрола, да извърши необходимите проучвания и да докладва на Комисията и на Съвета.

17. Ако въз основа на осъществявания контрол Комисията констатира съществени отклонения от финансовите данни, въз основа на които е извършена оценката за жизнеспособност, тя може да изиска от Полша да предприеме подходящи мерки за укрепване или изменение на мерките за реструктуриране на съответните подпомагани дружества.

18. Ако контролът покаже, че:

25) а) не са изпълнени условията за прилагане на съдържащите се в настоящия дял преходни разпоредби, или

26)

б) не са изпълнени поетите ангажименти в рамките на удължаването на периода, през който Полша може по изключение да отпуска държавни помощи за реструктурирането на своята стоманодобивна промишленост съгласно Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Полша, от друга страна, или

27) в) по време на периода на реструктуриране Полша е предоставила допълнителни несъвместими държавни помощи за стоманодобивната промишленост и в частност за подпомаганите дружества,

съдържащите се в настоящия дял преходни разпоредби не произвеждат действие.

Комисията предприема подходящи действия, като изисква от всяко заинтересовано дружество да възстанови всички помощи, предоставени в нарушение на предвидените в настоящия дял условия.

ДЯЛ IX

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БЛОК 1 И БЛОК 2 НА АЕЦ "БОХУНИЦЕ V1" В СЛОВАКИЯ

ЧЛЕН 64

Словакия е поела ангажимент за спиране на блок 1 на АЕЦ "Бохунице V1" най-късно до 31 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

декември 2006 г. и на блок 2 на същата електроцентрала най-късно до 31 декември 2008 г. и за последващо извеждане от експлоатация на тези блокове.

ЧЛЕН 65

1. През периода 2004-2006 г. Съюзът предоставя на Словакия финансова помощ в подкрепа на усилията ѝ за извеждане от експлоатация и за предприемане на мерки за преодоляване на последиците от спирането и извеждането от експлоатация на блок 1 и блок 2 на АЕЦ „Бохунице V1” (оттук нататък наричана “помощта”).
2. Решението за предоставяне на помощта и неговото прилагане се извършват в съответствие с разпоредбите, предвидени в Регламент (ЕИО) № 3906/89 на Съвета от 18 декември 1989 г. относно икономическата помощ за някои страни от Централна и Източна Европа³⁵.
28)
3. Размерът на помощта за периода 2004-2006 г. възлиза на 90 милиона евро бюджетни ангажименти, които се отпускат на равни годишни траншове.
4. Помощта или части от нея могат да се предоставят под формата на вноски на Съюза във Фонда за международна помощ за извеждане от експлоатация на Атомна електроцентрала „Бохунице”, който се управлява от Европейската банка за възстановяване и развитие.

ЧЛЕН 66

Съюзът признава, че извеждането от експлоатация на АЕЦ „Бохунице V1” трябва да продължи след Финансовата перспектива, определена в Междунституционалното споразумение от 6 май 1999 г., и че това усилие представлява значително финансово бреме за Словакия. Това положение ще бъде взето под внимание в решенията за продължаване на помощта на Съюза в тази област след 2006 г.

ЧЛЕН 67

Разпоредбите на настоящия дял се прилагат в светлината на декларацията относно блок 1 и блок 2 на АЕЦ „Бохунице V1” в Словакия, в която е включена, без това да променя правното ѝ действие, формулировката на преамбюла към Протокол № 9 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ДЯЛ X

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КИПЪР

ЧЛЕН 68

³⁵ ОВ L 375, 23.12.1989 г., стр. 11.

1. Прилагането на разпоредбите на достиженията на правото на Общността и Съюза временно се спира в районите на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър не упражнява ефективен контрол.
2. Съветът, по предложение на Комисията, взема решение за отмяна на посоченото в параграф 1 временно спиране. Решението се взема с единодушие.

ЧЛЕН 69

1. Съветът, по предложение на Комисията, определя условията, при които се прилагат разпоредбите на законодателството на Съюза по отношение на граничната линия между районите, посочени в член 68, и районите, в които правителството на Република Кипър упражнява ефективен контрол. Съветът се произнася с единодушие.
2. През срока на временното спиране на прилагането на разпоредбите на достиженията на правото на Общността и Съюза съгласно член 68, за целите на част четвърта от приложението към Протокол № 3 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. относно суверенните бази на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър, граничната зона между източните суверенни бази и районите, посочени в член 68, се считат за част от външните граници на суверенните бази.

ЧЛЕН 70

1. Някоя от разпоредбите, които се съдържат в настоящия дял, не възпрепятства прилагането на мерки за насърчаване на икономическото развитие на районите, посочени в член 68.
2. Такива мерки не засягат прилагането на достиженията на правото на Общността и Съюза при определените в настоящия протокол условия в която и да е друга част на Република Кипър.

ЧЛЕН 71

В случай на уреждане на кипърския проблем Съветът, по предложение на Комисията, взема решение за промяна на условията за присъединяване на Кипър към Съюза по отношение на турско-кипърската общност. Съветът взема решение с единодушие.

ЧЛЕН 72

Разпоредбите на настоящия дял се прилагат в светлината на декларацията относно Кипър, в която е включена, без това да променя правното й действие, формулировката на преамбюла към Протокол № 10 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

ЧАСТ ТРЕТА

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ АКТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ ОТ 16 АПРИЛ 2003 г.

ЧЛЕН 73

Приложение I и Приложение III до XVII към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г., техните допълнения и приложенията към Протоколи № 2, 3 и 8 към Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.³⁶ съставляват неразделна част от настоящия протокол.

ЧЛЕН 74

1. Позоваването на „Договора за присъединяване” в приложенията, посочени в член 73 от настоящия протокол, се тълкува като позоваване на Договора, посочен в член IV-437, параграф 2, д) от Конституцията, позоваването на датата или времето на подписване на същия договор се тълкува като позоваване на датата 16 април 2003 г., а позоваването на датата на присъединяване се тълкува като позоваване на датата 1 май 2004 г.

2. Без да се засягат разпоредбите на алинея втора, позоваването на „настоящия акт” в приложенията, посочени в член 73 от настоящия протокол, се тълкува като позоваване на Акта за присъединяване от 16 април 2003 г.

Позоваването на разпоредбите на Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. в приложенията, посочени в член 73 от настоящия протокол, се тълкува като позоваване на настоящия протокол съобразно следната таблица на съответствията.

Акт за присъединяване от 16 април 2003 г.	Протокол
Член 21	Член 12
Член 22	Член 13
Член 24	Член 15
Член 32	Член 21
Член 37	Член 26
Член 52	Член 32

3. Изразите, които фигурират в приложенията, посочени в член 73, се тълкуват със значението, което им е определено в следната таблица на съответствията, освен ако се отнасят изключително за правни положения преди влизането в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа.

Изрази, използвани в приложенията	Значение
Договор за създаване на Европейската общност	Конституция
Договор за Европейския съюз	Конституция
Договорите, на които се основава Европейският съюз	Конституция
(Европейска) общност	Съюз
Разширена общност	Съюз
Общност	Съюз
ЕС	Съюз

³⁶ ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 33.

В отклонение от разпоредбите на алинея първа, значението на изреча „общност”, когато се използва за квалификация на термините “преференция” и “рибарство”, остава непроменено.

4. Позоваването на части или на разпоредби от Договора за създаване на Европейската общност в приложенията, посочени в член 73 от настоящия протокол, се тълкува като позоваване на части или на разпоредби от Конституцията съобразно следната таблица на съответствията.

Договор за ЕО	Конституция
Част трета, Дял I	Част III, Дял III, Глава I, Раздел 3
Част трета, Дял I, Глава 1	Част III, Дял III, Глава I, Раздел 3 Подраздел 1
Част трета, Дял II	Част III, Дял III, Глава III, Раздел 4
Част трета, Дял III	Част III, Дял III, Глава I, Раздели 2 и 4
Част трета, Дял VI, Глава 1	Част III, Дял III, Глава I, Раздел 5
Член 31	Член III-155
Член 39	Член III-133
Член 49	Член III-144
Член 58	Член III-158
Член 87	Член III-167
Член 88	Член III-168
Член 226	Член III-360
Приложение I	Приложение I

5. Когато в приложенията, посочени в член 73 от настоящия протокол, се предвижда приемане на юридически актове от Съвета или от Комисията, тези актове приемат формата на европейски регламенти или решения.

10. ПРОТОКОЛ ЗА ПРОЦЕДУРАТА ПРИ ПРЕКОМЕРЕН ДЕФИЦИТ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да предвидят подробности във връзка с процедурата при прекомерен дефицит в съответствие с член III-184 от Конституцията,

ПОСТИГНАХА СЪГЛАСИЕ по следните разпоредби, които да бъдат включени като приложение към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Референтните стойности, посочени в член III-184, параграф 2 от Конституцията, са:

- а) 3% за съотношението между планирания или фактическия бюджетен дефицит и брутният вътрешен продукт по пазарни цени;
- б) 60% за съотношението между държавния дълг и брутният вътрешен продукт, изчислен по пазарни цени.

ЧЛЕН 2

По смисъла на член III-184 от Конституцията и настоящия протокол:

- а) под „държавен” се разбира сектор “Държавно управление”, включващ секторите: “Централно управление”, “Местно управление” – общини и “Социално-осигурителни фондове”, с изключение на търговските операции, в съответствие с определеното в Европейската система от интегрирани икономически сметки;
- б) „дефицит” означава нето получени заеми, както е дефинирано в Европейската система от интегрирани икономически сметки;
- в) „инвестиция” означава бруто образуването на основен капитал, както е дефинирано в Европейската система от интегрирани икономически сметки;
- г) „дълг” означава общ брутен дълг по номинална стойност, дължим в края на всяка година и консолидиран между и в рамките на сектор “Държавно управление”, както е дефинирано в буква а).

ЧЛЕН 3

С цел да се осигури ефективността на процедурата за определянето на прекомерния дефицит, правителствата на държавите-членки са отговорни, в съответствие с тази процедура, за дефицита на определените в член 2, буква а) органи на държавно управление.

Държавите-членки гарантират, че националните процедури в бюджетната област им позволяват да изпълняват произтичащите от Конституцията задължения в тази област. Държавите-членки са длъжни да докладват планирания и фактическия бюджетен дефицит и размера на техния дълг незабавно и редовно на Комисията.

ЧЛЕН 4

Статистическите данни, които се използват за прилагането на настоящия протокол, се предоставят от Комисията.

11. ПРОТОКОЛ ЗА КРИТЕРИИТЕ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ подробно да определят критериите за конвергенция, по които да се ръководи Съюзът при вземане на решенията, посочени в член III-198 от Конституцията, за премахване на изключенията за държавите-членки, които се ползват с изключение,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Критерият за стабилност на цените, посочен в член III-198, параграф 1, а) от Конституцията, означава, че съответната държава-членка има устойчиво ценово изпълнение и среден процент на инфлация, наблюдавана в продължение на една година преди проверката, който не надвишава с повече от 1,5 процентни пункта процента на инфлация на трите държави-членки с най-добри показатели на изпълнение от гледна точка на стабилност на цените. Инфлацията се измерва чрез индекса на потребителските цени на съпоставима основа, като се отчитат различията в националните определения.

ЧЛЕН 2

Критерият за състояние на държавния бюджет, посочен в член III-198, параграф 1, б) от Конституцията, означава, че към момента на проверката съответната държава-членка не е обект на европейско решение на Съвета съгласно член III-184, параграф 6 от Конституцията относно наличието на прекомерен дефицит.

ЧЛЕН 3

Критерият за участие в механизма за валутен обмен на Европейската парична система, посочен в член III-198, параграф 1, в) от Конституцията, означава, че съответната държава-членка е съблюдала нормалните граници на колебание, предвидени от механизма за валутен обмен на Европейската парична система, без създаване на сериозни напрежения в продължение на най-малко две години преди проверката. По-конкретно, държавата-членка трябва да не е извършила обезценяване на валутата си спрямо еврото по централния двустранен обменен курс по своя инициатива през същия период.

ЧЛЕН 4

Критерият за конвергенция на лихвените проценти, посочен в член III-198, параграф 1, г) от Конституцията, означава, че в продължение на период от една година преди проверката съответната държава-членка е имала среден номинален дългосрочен лихвен процент, който не надвишава с повече от 2 процентни пункта средния номинален дългосрочен лихвен процент на трите държави-членки с най-добри показатели от гледна точка на стабилност на цените. Лихвените проценти се измерват въз основа на дългосрочни държавни облигации или съпоставими ценни книжа, като се отчитат различията в националните определения.

ЧЛЕН 5

Комисията предоставя статистическите данни, които следва да се използват за прилагане на разпоредбите на настоящия протокол.

ЧЛЕН 6

Съветът, по предложение на Комисията и след консултиране с Европейския парламент, Европейската централна банка и Икономическия и финансов комитет, посочен в член III-192 от Конституцията, приема с единодушие подходящи разпоредби за подробно определяне на критериите за конвергенция, посочени в член III-198 от Конституцията, които ще заменят разпоредбите на настоящия протокол.

12. ПРОТОКОЛ ЗА ЕВРОГРУПАТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да насърчат създаването на условия за по-висок икономически растеж в Европейския съюз и с цел да развият все по-тясно координиране на икономическите политики в рамките на еврозоната,

КАТО СЪЗНАВАТ необходимостта от формулиране на специални разпоредби за по-добър диалог между държавите-членки, чиято парична единица е еврото, до момента, когато еврото ще се превърне в парична единица на всички държави-членки на Съюза,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, заседават неофициално. Такива заседания се провеждат, при необходимост, за обсъждане на въпроси, свързани с общите им специфични отговорности във връзка с единната валута. Комисията участва в заседанията. На тези заседания, които се подготвят от Комисията и от представителите на финансовите министри на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, се канят за участие представители на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 2

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, избират председател за срок от две години и половина с мнозинство на гласовете на тези държави-членки.

13. ПРОТОКОЛ ЗА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че Обединеното кралство не е задължено или обвързано с ангажимент да приеме еврото без отделно решение в този смисъл на своето правителство и парламент;

ПРЕДВИД факта, че на 16 октомври 1996 г. и на 30 октомври 1997 г. правителството на Обединеното кралство е уведомило Съвета за намерението си да не участва в третия етап от изграждането на Икономически и паричен съюз съгласно условията на параграф 1 от Протокола за някои разпоредби във връзка с Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, който е приложен към Договора за създаване на Европейската общност;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ практиката на правителството на Обединеното кралство за финансиране на нуждите си от заемни средства чрез продажбата на дълг на представители на частния сектор,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Ако Обединеното кралство не уведоми Съвета за намерението си да приеме еврото, то няма задължение в този смисъл.

ЧЛЕН 2

С оглед на уведомлението до Съвета от правителството на Обединеното кралство от 16 октомври 1996 г. и от 30 октомври 1997 г., по отношение на Обединеното кралство се прилагат разпоредбите на членове 3 до 8 и на член 10.

ЧЛЕН 3

Обединеното кралство запазва правомощията си в областта на паричната политика съгласно националното законодателство.

ЧЛЕН 4

По отношение на Обединеното кралство не се прилагат разпоредбите на член I-30, параграф 2, с изключение на първото и последното изречение от него, член I-30, параграф 5, член III-177, параграф втори, член III-184, параграфи 1, 9 и 10, член III-185, параграфи 1 до 5, членове III-186, III-188, III-189, III-190, III-191, III-196, член III-198, параграф 3, членове III-326 и III-382 от Конституцията. Същото се отнася и за разпоредбите на член III-179, параграф 2 от Конституцията по отношение на приемането на частите от широките насоки на икономическа политика, които касаят еврозоната въобще.

В разпоредбите, посочени в параграф първи, позоваването на Съюза или на държавите-членки не включва Обединеното кралство, а позоваването на национални централни банки не включва The Bank of England.

ЧЛЕН 5

Обединеното кралство се стреми да избягва прекомерен държавен дефицит.

Разпоредбите на член III-192, параграф 4 и на член III-200 от Конституцията се прилагат по отношение на Обединеното кралство така, както ако беше направило дерогация. Разпоредбите на членове III-201 и III-202 от Конституцията продължават да се прилагат по отношение на Обединеното кралство.

ЧЛЕН 6

Обединеното кралство временно се лишава от право на глас за приемането от Съвета на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

мерките, посочени в членовете, които са изброени в член 4, и в случаите, посочени в член III-197, параграф 4, алинея първа от Конституцията. За целта се прилагат разпоредбите на член III-197, параграф 4, алинея втора и трета от Конституцията.

Съгласно разпоредбите на член III-382, параграф 2, алинея втора, трета и четвърта от Конституцията, Обединеното кралство също така няма право да участва в назначаването на председателя, заместник-председателя и останалите членове на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка.

ЧЛЕН 7

По отношение на Обединеното кралство не се прилагат разпоредбите на членове 3, 4, 6, 7, член 9, параграф 2, член 10, параграфи 1, 2 и 3, член 11, параграф 2, член 12, параграф 1, членове 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34 и 50 от Протокола за устава на Европейската система от централни банки и на Европейската централна банка („Устава“).

В тези членове позоваването на Съюза или на държавите-членки не включва Обединеното кралство, а позоваването на национални централни банки или на акционери не включва The Bank of England.

Позоваванията в член 10, параграф 3 и член 30, параграф 2 от Устава на „записан капитал на Европейската централна банка” не включват записания капитал от The Bank of England .

ЧЛЕН 8

Разпоредбите на член III-199 от Конституцията и на членове 43 до 47 от Устава произвеждат действие, независимо дали има или няма държава-членка, която се ползва с изключение, съобразно следните изменения:

а) Позоваванията в член 43 от Устава на задачите на Европейската централна банка и на Европейския паричен институт включват задачите, които все още е необходимо да бъдат изпълнени след въвеждане на еврото вследствие на решението на Обединеното кралство да не приеме еврото.

б) Освен задачите, посочени в член 46 от Устава, Европейската централна банка дава съвети във връзка с и съдейства за изготвянето на евентуален европейски регламент или на евентуално европейско решение на Съвета във връзка с Обединеното кралство, което се взема в съответствие с разпоредбите на член 9, а) и в) от настоящия протокол.

в) The Bank of England заплаща заявените от нея акции от капитала на Европейската централна банка под формата на вноска за разходите за дейността на банката при същите условия, които важат за националните централни банки на държавите-членки, които се ползват с изключение.

ЧЛЕН 9

Обединеното кралство може по всяко време да уведоми Съвета за намерението си да приеме еврото. В такъв случай:

а) Обединеното кралство има право да приеме еврото само при условие, че отговаря на необходимите условия. Съветът, по искане на Обединеното кралство, при условията и съобразно процедурата, предвидена в член III-198, параграфи 1 и 2 от Конституцията, взема решение дали Обединеното кралство отговаря на необходимите условия.

б) The Bank of England заплаща записаните от нея акции от капитала, прехвърля на Европейската централна банка чуждестранни резервни активи и извършва вноски в резервите ѝ при същите условия, които важат за националната централна банка на държава-членка, чието право да се ползва с изключение е отменено.

в) Съветът, при условията и съобразно процедурата, предвидена в член III-198, параграф 3 от Конституцията, взема всички други необходими решения за предоставяне на възможност на Обединеното кралство да приеме еврото.

Ако Обединеното кралство приеме еврото съобразно разпоредбите на настоящия член, разпоредбите на членове 3 до 8 преустановяват действието си.

ЧЛЕН 10

Независимо от разпоредбите на член III-181 от Конституцията и член 21, параграф 1 от Устава, правителството на Обединеното кралство може да запази своята кредитна линия „начини и средства” в The Bank of England, ако и докато Обединеното кралство не възприеме еврото.

14. ПРОТОКОЛ ЗА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С ДАНИЯ, ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ, че датската Конституция съдържа разпоредби, които могат да предполагат провеждането на референдум в Дания, преди Дания да се откаже от изключението си;

ПРЕДВИД факта, че на 3 ноември 1993 г. правителството на Дания е уведомило Съвета за намерението си да не участва в третия етап от изграждането на Икономически и паричен съюз съгласно условията на параграф 1 от Протокола за някои разпоредби във връзка с Дания, който е приложен към Договора за създаване на Европейската общност,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

С оглед на уведомлението до Съвета от датското правителство от 3 ноември 1993 г. Дания се ползва с изключение. Последницата от изключението е, че по отношение на Дания се прилагат всички разпоредби на Конституцията и на Устава на Европейската система от централни банки и на Европейската централна банка, които се отнасят до дерогация.

ЧЛЕН 2

По отношение на отмяната на изключението производството по член III-198 от Конституцията започва единствено по искане на Дания.

ЧЛЕН 3

В случай на отмяна на статута на изключение разпоредбите на настоящия протокол спират да се прилагат.

15. ПРОТОКОЛ ЗА НЯКОИ ЗАДАЧИ НА НАЦИОНАЛНАТА БАНКА НА ДАНИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да уредят някои особени проблеми във връзка с Дания,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Разпоредбите на член 14 от Протокола за устава на европейската система от централни банки и на Европейската централна банка не засягат правото на Националната банка на Дания да изпълнява съществуващите си задачи по отношение на частите от Дания, които не са част от Съюза.

16. ПРОТОКОЛ ЗА РЕЖИМА НА ФРАНКА В СИСТЕМАТА НА ТИХООКЕАНСКАТА ФИНАНСОВА ОБЩНОСТ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да вземат под внимание един особен въпрос във връзка с Франция,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Франция може да запази привилегиата за парично емитиране в Нова Каледония, Френска Полинезия, Уалис и Футуна при условията, установени от националното ѝ законодателство, и единствено тя може да определя паритета на франка в Тихоокеанската финансова общност.

17. ПРОТОКОЛ ЗА ДОСТИЖЕНИЯТА НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТ ШЕНГЕН, ВКЛЮЧЕНО В ПРАВНАТА УРЕДБА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

КАТО ПРИПОМНЯТ, че разпоредбите на достиженията на правото от Шенген (acquis), съдържащи споразуменията за постепенно премахване на проверките по общите граници, подписани от някои държави-членки на Европейския съюз в Шенген на 14 юни 1985 г. и на 19 юни 1990 г., както и свързаните с тях споразумения и правила, приети въз основа на тези споразумения, са включени в правната уредба на Европейския съюз чрез протокол, който е приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност;

В СТРЕМЕЖА СИ да запазят достиженията на правото на ЕС от Шенген във вида, в който то е развито от влизането в сила на гореспоменатия протокол, в правната уредба на Конституцията и да развиват тези достижения на правото на ЕС, за да способстват за постигането на целта за осигуряване на гражданите на Съюза на пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници;

КАТО ОТЧИТАТ особената позиция на Дания;

КАТО ОТЧИТАТ факта, че Ирландия и Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия не участват във всички разпоредби на достиженията на правото на ЕС от Шенген, но въпреки това следва да се предвиди възможност за тези държави-членки изцяло или отчасти да приемат други разпоредби на тези достижения на правото на ЕС;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че вследствие на това е необходимо да се използват разпоредбите на Конституцията относно по-тясното сътрудничество между някои държави-членки;

КАТО ОТЧИТАТ необходимостта от запазване на особени взаимоотношения с Република Исландия и Кралство Норвегия, като и двете държави са обвързани от разпоредбите на Скандинавския паспортен съюз, заедно със скандинавските държави, които са членки на Европейския съюз;

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

На Кралство Белгия, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Република Словения, Словашката република, Република Финландия и Кралство Швеция се разрешава да осъществяват засилено сътрудничество помежду си в областите, които са уредени с определени от Съвета разпоредби, съставляващи достиженията на правото на ЕС от Шенген. Това сътрудничество се осъществява в рамките на институционалната и правна уредба на Съюза и при съблюдаване на съответните разпоредби на Конституцията.

ЧЛЕН 2

Достиганията на правото на ЕС по Шенген се прилагат за държавите-членки, посочени в член 1, без да се засягат разпоредбите на член 3 от Протокола относно Договора и Акта за 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република. Съветът ще се замества от Изпълнителния комитет, създаден с Шенгенските споразумения.

ЧЛЕН 3

Участието на Дания в приемането на мерки, които представляват развитие на достиженията на правото на ЕС по Шенген, както и изпълнението на тези мерки и прилагането им по отношение на Дания, се уреждат от съответните разпоредби на Протокола за позицията на Дания.

ЧЛЕН 4

Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия могат по всяко време да поискат да участват в някои или във всички разпоредби на достиженията на правото на ЕС от Шенген.

Съветът приема европейско решение по това искане. Той се произнася с единодушно решение на членовете, посочени в член 1, и на членовете, които представляват правителството на заинтересованата държава-членка.

ЧЛЕН 5

Предложенията и инициативите за доразвиване на достиженията на правото на ЕС от Шенген се съгласуват със съответните разпоредби на Конституцията.

В този смисъл, когато Ирландия или Обединеното кралство или и двете държави не са уведомили писмено председателя на Съвета в разумен срок, че желаят да участват, разрешението, посочено в член III-419, параграф 1 от Конституцията, се счита за дадено на държавите-членки, посочени в член 1, и на Ирландия или Обединеното кралство, когато някоя от тях желае да участва във въпросните области на сътрудничество.

ЧЛЕН 6

Република Исландия и Кралство Норвегия се приобщават към прилагането на достиженията на правото на ЕС от Шенген и неговото доразвиване. За целта се договарят подходящи процедури в споразумение, което следва да се сключи между тези държави и Съвета, който взема решение за това с единодушие на членовете си, посочени в член 1. В това споразумение се включват разпоредби относно приноса на Исландия и Норвегия за евентуалните финансови последици вследствие на прилагането на разпоредбите на настоящия протокол.

Съветът, който се произнася с единодушие, сключва отделно споразумение с Исландия и Норвегия за установяването на права и задължения между Ирландия и Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, от една страна, и Исландия и Норвегия, от друга страна, в областите на приложение на достиженията на правото на ЕС от Шенген, които се прилагат за тези държави.

ЧЛЕН 7

За целите на преговорите за приемане на нови държави-членки в Европейския съюз, достиженията на правото на ЕС от Шенген и допълнителните мерки, приети от институциите в тази област, се считат за достижения на правото на ЕС и трябва да бъдат изцяло възприети от всички страни-кандидатки за членство.

18. ПРОТОКОЛ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НЯКОИ АСПЕКТИ НА ЧЛЕН III-130 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ИРЛАНДИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да уредят някои въпроси, свързани с Обединеното кралство и Ирландия;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД дългогодишното съществуване на специален пътнически режим между Обединеното кралство и Ирландия,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Независимо от разпоредбите на членове III-130 и III-265 от Конституцията, други разпоредби на Конституцията, евентуални мерки, приети въз основа на Конституцията, или евентуално международно споразумение, сключено от Съюза или от Съюза и неговите държави-членки с една или повече трети държави, Обединеното кралство има право да извършва по границите си с други държави-членки такива проверки на хората, които желаят да влязат на територията на Обединеното кралство, каквито счита за необходими, с цел:

а) проверка на правото за влизане на територията на Обединеното кралство на граждани на държави-членки и на лица на тяхна издръжка, които упражняват права, които са им предоставени от законодателството на Съюза, както и на граждани на други държави, на които са предоставени такива права по силата на споразумение, което е задължително за Обединеното кралство; и

б) определяне, дали да се даде или да се откаже разрешение за влизане на територията на Обединеното кралство на други лица.

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в членове III-130 и III-265 от Конституцията или в друга разпоредба на Конституцията, или в приета въз основа на нея мярка, не накърнява правото на Обединеното кралство да приема или извършва такива проверки. Позоваването на Обединеното кралство в настоящия член включва териториите, за чиито външни отношения отговаря Обединеното кралство.

ЧЛЕН 2

Обединеното кралство и Ирландия могат да продължат да сключват споразумения помежду си относно движението на лица между техните територии („Общата пътническа зона”), като същевременно изцяло зачитат правата на лицата, посочени в член 1, параграф първи, буква а) от настоящия протокол. Съответно, докато са в сила такива споразумения, разпоредбите на член 1 от настоящия протокол се прилагат по отношение на Ирландия при същите условия, които важат за Обединеното кралство. Никоя от разпоредбите, които се съдържат в членове III-130 и III-265 от Конституцията или в други разпоредби на Конституцията, или в приета въз основа на нея мярка, не засягат прилагането на такива споразумения.

ЧЛЕН 3

Другите държави-членки имат право да извършват такива проверки по граничните или други пунктове за влизане на тяхна територия на лицата от Обединеното кралство или от територии, за чиито външни отношения отговаря Обединеното кралство, със същата цел, която е посочена в член 1 от настоящия протокол, или на лицата от Ирландия, докато разпоредбите на член 1 от настоящия протокол се прилагат за Ирландия.

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в членове III-130 и III-265 от Конституцията или в друга разпоредба на Конституцията, или в приета въз основа на нея мярка, не накърнява правото на другите държави-членки да приемат или извършват такива проверки.

ЧЛЕН 4

Разпоредбите на настоящия протокол се прилагат и за актовете, които остават в сила на основание член IV-438 от Конституцията.

19. ПРОТОКОЛ ЗА ПОЗИЦИЯТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И НА ИРЛАНДИЯ ЗА ПОЛИТИКИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ГРАНИЧНИЯ КОНТРОЛ, УБЕЖИЩЕТО И ИМИГРАЦИЯТА, СЪДЕБНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА И ПОЛИЦЕЙСКОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да уредят някои въпроси, свързани с Обединеното кралство и Ирландия;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД Протокола за прилагането на някои аспекти на член III-130 от Конституцията по отношение на Обединеното кралство и Ирландия,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Съобразно разпоредбите на член 3, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането от Съвета на предлагани мерки съгласно разпоредбите на раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията или съгласно член III-260 от 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Конституцията, доколкото разпоредбите на споменатия член се отнасят за областите, които са уредени в посочените раздели съгласно член III-263 или член III-275, параграф 2, а) от Конституцията. За актовете на Съвета, които трябва да се приемат с единодушие, е необходимо единодушието на членовете на Съвета, с изключение на представителите на правителствата на Обединеното кралство и Ирландия.

По смисъла на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя от най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, без който се счита, че е постигнато квалифицирано мнозинство.

В отклонение от разпоредбите на параграфи втори и трети, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на Министъра на външните работи на Съюза, необходимото квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които представляват най-малко 65% от населението на тези държави.

ЧЛЕН 2

Вследствие на разпоредбите на член 1 и съобразно разпоредбите на членове 3, 4 и 6 никоя от разпоредбите, които се съдържат в раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията или в член III-260 от Конституцията, доколкото разпоредбите на споменатия член се отнасят за областите, уредени в посочените раздели, или в член III-263 или член III-275, параграф 2, а) от Конституцията, никоя приета мярка въз основа на посочените раздели или членове, никоя от разпоредбите на което и да е международно споразумение, сключено от Съюза в съответствие с разпоредбите на същите раздели или членове, и никое тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз във връзка с такава разпоредба или мярка нямат обвързваща сила за и не са приложими в Обединеното кралство или Ирландия; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат компетентността, правата и задълженията на посочените държави; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат достиженията на правото на Общността или на Съюза, нито съставляват част от правото на Съюза във вида, в който те се прилагат по отношение на Обединеното кралство или Ирландия.

ЧЛЕН 3

1. Обединеното кралство или Ирландия може писмено да уведоми Съвета в срок от три месеца след представянето на предложение пред Съвета съгласно разпоредбите на раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията или след представянето на предложение или инициатива пред Съвета съгласно разпоредбите на член III-263 или член III-275, параграф 2, а) от Конституцията, че желае да участва в приемането и прилагането на всяка такава предложена мярка, след което съответната държава има право на това. За актовете на Съвета, които трябва да бъдат приети с единодушие, е необходимо единодушието на членовете на Съвета, с изключение на член, който не е извършил такова уведомление. Мярка, която е приета в съответствие с разпоредбите на настоящия член, има обвързваща сила по отношение на всички държави-членки, които са участвали в приемането ѝ. В европейските регламенти или решения, които са приети в съответствие с разпоредбите

на член III-260 от Конституцията, се определят условията за участие на Обединеното кралство и Ирландия в оценките относно областите, които са уредени в раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията.

По смисъла на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя от най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, без който се счита, че е постигнато квалифицирано мнозинство.

Чрез дерогация от втори и трети параграф, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на Министъра на външните работи на Съюза, необходимото квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

2. Ако след изтичането на разумен срок определена мярка по параграф 1 не може да бъде приета с участието на Обединеното кралство или Ирландия, в съответствие с разпоредбите на член 1 Съветът може да приеме мярката без участието на Обединеното кралство или Ирландия. В такъв случай се прилагат разпоредбите на член 2.

ЧЛЕН 4

Обединеното кралство или Ирландия могат по всяко време след приемането на мярка в съответствие с разпоредбите на раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията или в съответствие с разпоредбите на член III-263 или на член III-275, параграф 2, а) от Конституцията да уведомят Съвета и Комисията за желанието си да приемат тази мярка. В такъв случай процедурата, предвидена в член III-420, параграф 1 от Конституцията, се прилага *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 5

Държава-членка, която не е обвързана от мярка, която е приета в съответствие с разпоредбите на раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията, на член III-263 или член III-275, параграф 2, а) от Конституцията, не носи никакви финансови последици от тази мярка, освен административните разходи за институциите, освен ако членовете на Съвета, след консултиране с Европейския парламент, единодушно решат друго.

ЧЛЕН 6

Когато в случаите, предвидени в настоящия протокол, Обединеното кралство или Ирландия са обвързани от мярка, която е приета в съответствие с разпоредбите на раздел 2 или раздел 3 на глава IV от дял III на част III от Конституцията, на член III-260 от Конституцията, доколкото разпоредбите на споменатия член се отнасят за областите, които са уредени в посочените раздели, на член III-263 или член III-275, параграф 2, а) от Конституцията, по отношение на тази мярка за съответната държава се прилагат съответните разпоредби на Конституцията.

ЧЛЕН 7

Разпоредбите на член 3 и 4 не засягат разпоредбите на Протокола относно достиженията на правото на ЕС от Шенген, които са включени в нормативната уредба на Европейския съюз.

ЧЛЕН 8

Ирландия може писмено да уведоми Съвета, че повече не желае да бъде обвързана от условията на настоящия протокол. В такъв случай настоящият протокол спира да се прилага за Ирландия.

20. ПРОТОКОЛ ЗА ПОЗИЦИЯТА НА ДАНИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ решението на държавните глави или правителствените ръководители, заседаващи в рамките на Европейския съвет в Единбург на 12 декември 1992 г., във връзка с някои проблеми, повдигнати от Дания относно Договора за Европейския съюз;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ позицията на Дания във връзка с гражданството, Икономическия и паричен съюз, политиката за отбрана и правосъдие и вътрешни работи, посочена в решението от Единбург;

КАТО ОСЪЗНАВАТ факта, че продължаването по силата на Конституцията на правния режим, който произтича от решението от Единбург, значително ще ограничи участието на Дания във важни области на сътрудничество в Съюза, и че би било в интерес на Съюза да се гарантира целостта и пълнотата на достиженията на правото на ЕС в пространството на свобода, сигурност и правосъдие;

В СТРЕМЕЖА СИ да създадат правна уредба, която ще предостави възможност на Дания да участва в приемането на предлагани мерки въз основа на разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията, и като приветстват намерението на Дания да се възползва от тази възможност, когато това стане възможно в съответствие с изискванията на нейните конституционни норми;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че Дания няма да възпрепятства останалите държави-членки допълнително да развиват сътрудничеството си по отношение на мерки, които не са обвързващи за Дания;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД Протокола относно достиженията на правото на ЕС от Шенген, които са включени в правната уредба на Европейския съюз,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Конституцията:

ЧАСТ I

ЧЛЕН 1

Дания не участва в приемането от Съвета на предлагани мерки съгласно разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията. За актовете на Съвета, които трябва да се приемат с единодушие, е необходимо единодушието на членовете на Съвета, с изключение на представителя на правителството на Дания.

По смисъла на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя от най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, без който се счита, че е постигнато квалифицирано мнозинство.

Чрез дерогация от разпоредбите на параграфи втори и трети, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на Министъра на външните работи на Съюза, необходимото квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

ЧЛЕН 2

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в глава IV от дял III на част III от Конституцията, никоя приета мярка въз основа на разпоредбите на посочената глава, никоя от разпоредбите на което и да е международно споразумение, сключено от Съюза в съответствие с разпоредбите на същата глава, и никое тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз във връзка с такава разпоредба или мярка нямат обвързваща сила за и не са приложими в Дания; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат компетентността, правата и задълженията на Дания; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат достиженията на правото на Общността или на Съюза, нито съставляват част от правото на Съюза във вида, в който те се прилагат по отношение на Дания.

ЧЛЕН 3

Дания не носи никакви финансови последици от мерките, посочени в член 1, освен административните разходи за институциите.

ЧЛЕН 4

1. В срок от шест месеца след приемането на мярка по част I за доразвиване на достиженията на правото на ЕС по Шенген Дания взема решение дали ще приложи тази мярка в националното си законодателство. В случай, че реши да направи това, тази мярка ще породи международноправно задължение между Дания и останалите държави-членки, за които мярката има обвързваща сила.

Ако Дания реши да не прилага такава мярка, държавите-членки, за които мярката има обвързваща сила, и Дания ще обсъдят предприемането на подходящи мерки.

2. Дания си запазва съществуващите права и задължения по отношение на достиженията на правото на ЕС по Шенген преди влизането в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа.

ЧАСТ II

ЧЛЕН 5

По отношение на приетите от Съвета мерки в съответствие с разпоредбите на член I-41, член III-295, параграф 1 и членове III-309 до III-313 от Конституцията Дания не участва в изготвянето и прилагането на решения и действия на Съюза, които имат отбранителни аспекти. Поради това Дания не участва в тяхното приемане. Дания няма да възпрепятства останалите държави-членки допълнително да развиват сътрудничеството си в тази област. Дания не е длъжна да участва във финансирането на оперативните разходи, произтичащи от такива мерки, както и да предоставя военни ресурси на Съюза.

За актовете на Съвета, които трябва да се приемат с единодушие, е необходимо единодушието на членовете на Съвета, с изключение на представителя на правителството на Дания.

По смисъла на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя от най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, без който се счита, че е постигнато квалифицирано мнозинство.

Чрез дерогация от разпоредбите на параграфи втори и трети, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на Министъра на външните работи на Съюза, необходимото квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки, и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

ЧАСТ III

ЧЛЕН 6

Разпоредбите на настоящия протокол се прилагат и за оставащите в сила съгласно разпоредбите на член IV-438 от Конституцията мерки, които преди влизането в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа са били уредени от Протокола за позицията на Дания, който е приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност.

ЧЛЕН 7

Разпоредбите на членове 1, 2 и 3 не се прилагат за мерките, с които се определят третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза при преминаване през външните граници на държавите-членки, или за мерките относно единен визов формат.

ЧАСТ IV

ЧЛЕН 8

Дания може по всяко време, съобразно изискванията на нейните конституционни норми, да информира останалите държави-членки, че повече не желае да се ползва, изцяло или отчасти, от разпоредбите на настоящия протокол. В такъв случай Дания изцяло ще прилага съответните действащи мерки, които са предприети в рамките на Съюза.

ЧЛЕН 9

1. По всяко време и без да се засягат разпоредбите на член 8, Дания може, съобразно изискванията на нейните конституционни норми, да уведоми останалите държави-членки, че считано от първо число на месеца, следващ месеца на уведомлението, част I се състои от разпоредбите, които са посочени в приложението. В този случай членове 5 до 9 се преномерират като последица от горното.

2. Шест месеца след датата, на която влиза в сила уведомлението по параграф 1, всички достижения на правото на ЕС от Шенген и приетите мерки за доразвиване на тези достижения на правото, които дотогава са били обвързващи за Дания като международноправни задължения, придобиват обвързваща сила за Дания като законодателство на Съюза.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЧЛЕН 1

Съобразно разпоредбите на член 3 Дания не участва в приемането от Съвета на предлагани мерки съгласно разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията. За актовете на Съвета, които трябва да се приемат с единодушие, е необходимо единодушното на членовете на Съвета, с изключение на представителя на правителството на Дания.

По смисъла на настоящия член, квалифицираното мнозинство се определя от най-малко 55% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки, и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко минималния брой членове на Съвета, които представляват повече от 35% от населението на участващите държави-членки, плюс един член, без който се счита, че е постигнато квалифицирано мнозинство.

Чрез дерогация от разпоредбите на втори и трети параграф, когато Съветът не се произнася по предложение на Комисията или на Министъра на външните работи на Съюза, необходимото квалифицирано мнозинство се определя от най-малко 72% от членовете на Съвета, които представляват участващите държави-членки и които обхващат най-малко 65% от населението на тези държави.

ЧЛЕН 2

В съответствие с разпоредбите на член 1 и при условията на членове 3, 4 и 6, никоя от разпоредбите, които се съдържат в глава IV от дял III на част III от Конституцията, никоя мярка, приета въз основа на разпоредбите на посочената глава, никоя от разпоредбите на което и да е международно споразумение, сключено от Съюза в съответствие с разпоредбите на същата глава, и никое тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз във връзка с

такава разпоредба или мярка нямат обвързваща сила за и не са приложими в Дания; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат компетентността, правата и задълженията на Дания; никоя такава разпоредба, мярка или решение по никакъв начин не засягат достиженията на правото на Общността или на Съюза, нито съставляват част от правото на Съюза във вида, в който те се прилагат по отношение на Дания.

ЧЛЕН 3

1. Дания може писмено да уведоми председателя на Съвета в срок от три месеца след представянето на предложение или инициатива пред Съвета съгласно разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията, че желае да участва в приемането и прилагането на всяка такава предложена мярка, след което тя има право на това.

2. Ако след изтичането на разумен срок определена мярка по параграф 1 не може да бъде приета с участието на Дания, в съответствие с разпоредбите на член 1 Съветът може да приеме мярката без участието на Дания. В такъв случай се прилагат разпоредбите на член 2.

ЧЛЕН 4

Дания може по всяко време след приемането на мярка в съответствие с разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията да уведоми Съвета и Комисията за желанието си да приеме тази мярка. В такъв случай предвидената в член III-420, параграф 1 от Конституцията процедура се прилага *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 5

1. Уведомлението по член 4 се представя не по-късно от шест месеца след окончателното приемане на определена мярка, ако същата е предназначена да доразвие достиженията на правото на ЕС от Шенген.

Ако Дания не представи уведомление по членове 3 или 4 относно мярка за доразвиване на достиженията на правото на ЕС от Шенген, държавите-членки, които са обвързани от тази мярка, и Дания обсъждат предприемането на подходящи мерки.

2. Уведомление по член 3 по отношение на мярка за доразвиване на достиженията на правото на ЕС от Шенген се счита окончателно за уведомление по член 3 по отношение на всяко допълнително предложение или инициатива, които са предназначени да доразвият тази мярка, доколкото въпросното предложение или инициатива доразвиват достиженията на правото на ЕС от Шенген.

ЧЛЕН 6

Когато в случаите, посочени в настоящата част, Дания е обвързана от мярка, която е приета от Съвета в съответствие с разпоредбите на глава IV от дял III на част III от Конституцията, по отношение на тази мярка за Дания се прилагат съответните разпоредби на Конституцията.

ЧЛЕН 7

Когато Дания не е обвързана от мярка, която е приета в съответствие с разпоредбите на глава 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

IV от дял III на част III от Конституцията, тя не носи никакви финансови последици от тази мярка, освен административните разходи за институциите, освен ако Съветът, след консултиране с Европейския парламент, единодушно реши друго.

21. ПРОТОКОЛ ЗА ВЪНШНИТЕ ОТНОШЕНИЯ НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕМИНАВАНЕТО ПРЕЗ ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ необходимостта държавите-членки да гарантират извършването на ефективни проверки по външните им граници, по целесъобразност, в сътрудничество с трети страни,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Разпоредбите относно мерките във връзка с преминаването през външните граници, посочени в член III-265, параграф 2, б) от Конституцията, не засягат компетентността на държавите-членки да преговарят и да сключват споразумения с трети страни при условие, че те съблюдават законодателството на Съюза и други съответни международни споразумения.

22. ПРОТОКОЛ ЗА ПРАВОТО НА УБЕЖИЩЕ НА ГРАЖДАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в съответствие с член I-9, параграф 1 от Конституцията Съюзът признава правата, свободите и принципите, които са заложили в Хартата за основните права;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че съгласно член I-9, параграф 3 от Конституцията основните права, които са гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, съставляват общи принципи на правото на Съюза;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Съдът на Европейския съюз е компетентен да гарантира съблюдаването на закона от Съюза при тълкуването и прилагането на разпоредбите на член I-9, параграфи 1 и 3 от Конституцията;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че съгласно член I-58 от Конституцията всяка европейска държава, когато заявява желание за членство в Съюза, трябва да зачита ценностите, определени в член I-2 от Конституцията;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в член I-59 се установява механизъм за суспендиране на някои права в случай на сериозно и трайно нарушаване на тези ценности от определена държава-

членка;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че всеки гражданин на държава-членка, в качеството си на гражданин на Съюза, се ползва с особен статут и закрила, които се гарантират от държавите-членки в съответствие с разпоредбите на дял II на част I и дял II на част III от Конституцията;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че с Конституцията се установява пространство без вътрешни граници и на всеки гражданин на Съюза се предоставя правото на свободно движение и постоянно пребиваване на територията на държавите-членки;

В СТРЕМЕЖА СИ да се предотврати прилагането на института на убежището за други цели, освен за тези, за които той е предназначен;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че настоящият протокол съблюдава целите и задачите на Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Предвид степента на закрила на основните права и свободи от държавите-членки на Европейския съюз, за всички правни и практически цели във връзка с въпроси относно убежището държавите-членки се считат за сигурни страни на произход една спрямо друга. Съответно всяка евентуална молба от гражданин на държава-членка за предоставяне на убежище може да се разглежда или да се обявява за допустима за разглеждане от друга държава-членка само в следните случаи:

- а) ако държавата-членка, чийто гражданин е молителят, позовавайки се на разпоредбите на член 15 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, пристъпи към предприемането на мерки, с които се отклонява на своя територия от задълженията си по споменатата конвенция;
- б) ако е образувано производство по член I-59, параграфи 1 или 2 от Конституцията, докато Съветът или, по целесъобразност, Европейският съвет приеме европейско решение в тази връзка по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят;
- в) ако Съветът е приел европейско решение в съответствие с разпоредбите на член I-59, параграф 1 от Конституцията по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят, или ако Европейският съвет е приел европейско решение в съответствие с разпоредбите на член I-59, параграф 2 от Конституцията по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят;
- г) ако държава-членка едностранно вземе решение в този смисъл по отношение на молбата на гражданин на друга държава-членка; в такъв случай незабавно се информира Съвета; молбата се разглежда въз основа на презумпцията за явна необоснованост, без това по никакъв начин да засяга, независимо от случая, компетентността на държавата-членка за вземане на решение.

23. ПРОТОКОЛ ЗА ПОСТОЯННОТО СТРУКТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО,
ПРЕДВИДЕНО В ЧЛЕН I-41, ПАРАГРАФ 6 И ЧЛЕН III-312 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД разпоредбите на член I-41, параграф 6 и на член III-312 от Конституцията,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че Съюзът провежда Обща външна политика и политика за сигурност, която се основава на постигането на нарастващо сходство в действията на държавите-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че Общата политика за сигурност и отбрана е неразделна част от външната политика и политика за сигурност; че тя осигурява на Съюза оперативен капацитет, изграден от цивилни и военни ресурси; че Съюзът може да използва тези ресурси при изпълнението на задачите, посочени в член III-309 от Конституцията, извън територията на Съюза за опазване на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност в съответствие с принципите, прокламирани в Устава на Организацията на обединените нации; че при изпълнението на тези задачи следва да използват предоставените от държавите-членки ресурси в съответствие с принципа на единните въоръжени сили;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана на Съюза не накърнява специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на някои държави-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана на Съюза зачита произтичащите от Северноатлантическия договор задължения на държавите-членки, които виждат осъществяването на общата си отбрана в рамките на Организацията на Северноатлантическия договор, който остава основата за колективна отбрана на членуващите в него държави, и че е съвместима с установената в рамките на тази организация обща политика за сигурност и отбрана;

УБЕДЕНИ, че все по-силно налагащата се роля на Съюза при решаването на въпроси на сигурността и отбраната ще способства за жизнеспособността на един обновен Атлантически съюз в съответствие с пакета от споразумения „Берлин-плюс“; РЕШЕНИ да гарантират способността на Съюза изцяло да поеме своите отговорности в рамките на международната общност;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че Организацията на обединените нации може да поиска помощ от Съюза за спешното провеждане на мисии, които са предприети в съответствие с разпоредбите на глава VI и VII от Устава на Организацията на обединените нации;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че укрепването на политиката за сигурност и отбрана ще изисква усилия от страна на държавите-членки в областта на ресурсното осигуряване;

КАТО СЪЗНАВАТ, че откриването на един нов етап от развитието на европейската политика за сигурност и отбрана предполага решителни усилия от страна на заинтересованите държави-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ важната роля на Министъра на външните работи, който изцяло участва в мероприятията във връзка с постоянното структурно сътрудничество,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Постоянното структурно сътрудничество, посочено в член I-41, параграф 6 от Конституцията, е открито за участие на всяка държава-членка, която считано от датата на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа се задължава:

- а) да засили развиването на отбранителната си способност чрез развиване на националния си принос и участие, по целесъобразност, в многонационални сили, в основните европейски програми за техническо осигуряване и в дейността на Агенцията за развитие на отбранителната способност, изследвания, военни достижения и въоръжаване (Европейска отбранителна агенция), и
- б) най-късно до 2007 г. да разполагат с капацитет за осигуряване, на национално равнище или като част от многонационални сили, на специализирани бойни единици за планираните мисии, които на тактическо ниво да са структурирани като бойни групи, заедно със съответните спомагателни елементи, включително транспортни и логистични средства, които да могат да изпълняват задачите, посочени в член III-309, в рамките на период от 5 до 30 дни, по-конкретно в отговор на отправени от Организацията на обединените нации искания, и които да могат да се поддържат за първоначален срок от 30 дни, който може да се продължава до най-малко 120 дни.

ЧЛЕН 2

За постигането на целите, определени в член 1, държавите-членки, които участват в постоянното структурно сътрудничество, се задължават:

- а) да си сътрудничат, считано от датата на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа, с оглед постигането на одобрени цели относно равнището на разходите за инвестиции в отбранителна техника и редовно преразглеждане на тези цели в светлината на световната сигурност и международните отговорности на Съюза;
- б) в максимална степен да уеднаквят отбранителните си апаратури, по-конкретно чрез хармонизиране на определянето на военните си потребности, чрез обединяване и, по целесъобразност, чрез специализация на отбранителните си средства и потенциал, и чрез насърчаване на сътрудничеството в областта на обучението и логистиката;
- в) да предприемат конкретни мерки за повишаване на наличността, взаимната функционалност, гъвкавостта и възможностите за разполагане на сили, по-конкретно чрез определянето на общи цели във връзка с изпращането на сили, включително евентуално преразглеждане на националните си процедури за вземане на решения;
- г) да работят съвместно, за да гарантират предприемането на необходимите мерки за коригиране, включително чрез прилагането на многонационални подходи и без да се нарушават поетите в тази връзка ангажименти в рамките на Организацията на Северноатлантическия договор, на установените недостатъци в рамките на „Механизма за развитие на потенциала“;

д) по целесъобразност да участват в развитието на големи съвместни или европейски програми за техническо осигуряване в рамките на Европейската отбранителна агенция.

ЧЛЕН 3

Европейската отбранителна агенция способства за редовната оценка на приноса на участващите държави-членки от гледна точка на потенциал, по-конкретно на приноса им в съответствие с критериите, които следва да се определят *inter alia* въз основа на член 2, и най-малко веднъж годишно докладва за резултатите от оценката. Резултатите от оценката могат да служат като основа за препоръки на Съвета и за приемането на европейски решения в съответствие с член III-312 от Конституцията.

24. ПРОТОКОЛ ЗА РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН I-41, ПАРАГРАФ 2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД необходимостта от пълно прилагане на разпоредбите на член I-41, параграф 2 от Конституцията;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че политиката на Съюза в съответствие с разпоредбите на член I-41, параграф 2 от Конституцията не накърнява специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на някои държави-членки и зачита произтичащите от Северноатлантическия договор задължения на някои държави-членки, които виждат осъществяването на общата си отбрана в рамките на Организацията на Северноатлантическия договор, и че е съвместима с установената в рамките на тази организация обща политика за сигурност и отбрана;

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Съюзът, съвместно със Западноевропейския съюз, изготвя споразумения за засилено сътрудничество между тях.

25. ПРОТОКОЛ
ЗА ВНОСА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ НА НЕФТЕНИ ПРОДУКТИ, РАФИНИРАНИ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА НИДЕРЛАНДСКИТЕ АНТИЛСКИ ОСТРОВИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ по-подробно да определят приложимия търговски режим за вноса в Съюза на нефтени продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Настоящият протокол се прилага за нефтени продукти, попадащи под номера 27.10, 27.11, 27.12 (парафинови восъци и нефтени восъци), ex 27.13 (парафинови остатъци) и 27.14 (шистов восък) от Комбинираната номенклатура, които се внасят за употреба в държавите-членки.

ЧЛЕН 2

Държавите-членки се задължават да предоставят за нефтените продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови, тарифните преференции, които произтичат от асоциирането на споменатата територия към Съюза, при предвидените в настоящия протокол условия. Настоящите разпоредби са действителни, независимо от характера на първоначално прилаганите правила от държавите-членки.

ЧЛЕН 3

1. Когато Комисията, по искане на държава-членка или по своя инициатива, установи, че вносът в Съюза на нефтени продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови, при режима, предвиден в член 2, поражда действителни затруднения на пазара на една или повече държави-членки, тя приема европейско решение за въвеждането, увеличаването или повторното въвеждане от съответната държава-членка на мита за посочените продукти, чийто размер и срок на прилагане се определят от необходимостта за преодоляване на създаденото положение. Така въведените, увеличени или повторно въведени митнически ставки не могат да превишават митата, приложими към трети страни за същите продукти.

2. Във всички случаи разпоредбите на параграф 1 могат да се прилагат, когато вносът в Съюза на нефтени продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови, достигнат два милиона тона годишно.

3. Съветът се информира за приетите от Комисията европейски решения в изпълнение на разпоредбите на параграфи 1 и 2, включително за тези от тях, с които се дава отказ на искането на държава-членка. По искане на която и да е държава-членка Съветът поема

отговорността за въпроса и може по всяко време да приеме европейско решение за изменение или отмяна на такива решения.

ЧЛЕН 4

1. Ако държава-членка счита, че вносът на нефтени продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови, който се осъществява пряко или чрез друга държава-членка при режима, предвиден в член 2, поражда действителни затруднения на нейния пазар, и че са необходими незабавни действия за тяхното преодоляване, може по своя инициатива да прилага мита за тези вносни продукти, чийто размер не може да надвишава размера на приложимите мита за трети страни по отношение на същите продукти. Тя уведомява Комисията за своето решение, а Комисията в едномесечен срок приема европейско решение, с което се определя, дали предприетите от държавата мерки следва да се запазят, изменят или отменят. По отношение на такова решение на Комисията се прилагат разпоредбите на член 3, параграф 3.

2. Когато количествата на нефтени продукти, рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови, които се внасят пряко или чрез друга държава-членка при режима, предвиден в член 2, в определена държава-членка или държави-членки, надвишават в рамките на една календарна година количествата в тонове, посочени в приложението към настоящия протокол, предприетите мерки в изпълнение на разпоредбите на параграф 1 от тази или тези държави-членки за текущата година се считат за основателни. Комисията, след като се увери, че са достигнати определените количества в тонове, официално вписва предприетите мерки. В такъв случай останалите държави-членки се въздържат от официално поставяне на въпроса за разглеждане от Съвета.

ЧЛЕН 5

Ако Съюзът вземе решение за прилагане на количествени ограничения за нефтени продукти, независимо откъде се внасят, тези ограничения могат да се прилагат и по отношение на вноса на такива продукти от нидерландските Антилски острови. В такъв случай по отношение на нидерландските Антилски острови се предоставя преференциален режим в сравнение с режима за трети страни.

ЧЛЕН 6

1. Съветът може с единодушно решение, след консултиране с Европейския парламент и Комисията, да преразгледа разпоредбите на членове 2 до 5, когато бъде прието общо определение за произход за нефтените продукти от трети и асоциирани страни, или когато бъдат взети решения за въпросните продукти в рамките на обща търговска политика, или когато бъде установена обща енергийна политика.

2. Въпреки това, когато се извършва такова преразглеждане, в полза на нидерландските Антилски острови във всички случаи се запазват равностойни преференции в подходяща форма и за минимално количество от 2,5 милиона тона нефтени продукти.

3. При необходимост ангажиментите на Съюза във връзка с равностойните преференции, посочени в параграф 2, могат да се разпределят по държави, като се вземе предвид количеството в тонове, посочено в приложението към настоящия протокол.

ЧЛЕН 7

С оглед прилагане на разпоредбите на настоящия протокол, Комисията следи схемата за внос в държавите-членки на нефтени продукти, които са рафинирани на територията на нидерландските Антилски острови. Държавите-членки съобщават на Комисията цялата необходима за целта информация, която Комисията отговаря да бъде разпространена в съответствие с препоръчаните от нея административни условия.

ПРИЛОЖЕНИЕ

С оглед прилагане на разпоредбите на член 4, параграф 2, високодоговарящите страни взеха решение количеството от 2 милиона тона нефтени продукти от Антилските острови да бъде разпределено между следните държави-членки, както следва:

Германия	625 000 тона	
Икономически съюз между Белгия и Люксембург		200 000 тона
Франция	75 000 тона	
Италия	100 000 тона	
Нидерландия		1 000 000 тона

26. ПРОТОКОЛ ЗА ПРИДОБИВАНЕТО НА ИМОТИ В ДАНИЯ ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В СТРЕМЕЖА СИ да уредят някои особени проблеми, свързани с Дания,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Независимо от разпоредбите на Конституцията, Дания може да запази съществуващото законодателство относно придобиването на второ жилище.

27. ПРОТОКОЛ ЗА СИСТЕМАТА НА ПУБЛИЧНО РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО СЧИТАТ, че системата на публично радио- и телевизионно разпространение в държавите-членки е пряко свързана с демократичните, социални и културни потребности на всяко общество и с необходимостта от запазване на медийния плурализъм,

ДОГОВОРИХА следните тълкувателни разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Разпоредбите на Конституцията не засягат компетентността на държавите-членки да предвиждат финансиране на публичното радио- и телевизионно разпространение, доколкото това финансиране се предоставя на организации за разпространение на радио- и телевизионни програми за постигането на сферата на влияние на обществената услуга, която е възложена, определена и организирана от всяка държава-членка, и доколкото това финансиране не засяга търговските условия и конкуренцията в Съюза до степен, която би била в противоречие с общия интерес, като същевременно се отчита постигането на сферата на влияние на тази обществена услуга.

28. ПРОТОКОЛ ЗА РАЗПОРЕДБАТА НА ЧЛЕН III-214 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ

ДОГОВОРИХА следната разпоредба, която се прилага към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

По смисъла на член III-214 от Конституцията обезщетенията по професионални схеми за социално осигуряване не се считат за възнаграждение, ако и доколкото се отнасят за периоди на трудова заетост преди 17 май 1990 г., освен в случай на работници или лица, претендиращи за обезщетение въз основа на такива периоди, които преди тази дата са образували съдебно производство или са предявили иск с равностоен ефект съгласно приложимото национално законодателство.

29. ПРОТОКОЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че една от целите, посочени в член I-3 от Конституцията, е насърчаване на икономическото, социално и териториално сближаване, и солидарността между държавите-членки, и че споменатото сближаване фигурира сред областите на поделена компетентност на Съюза, които са изброени в член I-14, параграф 2, в) от Конституцията;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че разпоредбите на раздел 3 на глава III от дял III на част III от Конституцията относно икономическото, социално и териториално сближаване като цяло осигуряват правната основа за консолидиране и по-нататъшно развитие на действията на Съюза в тази област, включително създаването на фонд;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че член III-223 от Конституцията предвижда създаването на Кохезионен фонд;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че Европейската инвестиционна банка отпуска в заем големи и все по-нарастващи суми в полза на по-слабо развитите райони;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ стремежа за по-голяма гъвкавост на режима за разпределение на средства от структурните фондове;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ стремежа за промяна на степента на участие на Съюза в програми и проекти в някои държави-членки;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ предложението за отчитане в по-голяма степен на относителното благоденствие на държавите-членки в рамките на системата от собствени ресурси,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

1. Държавите-членки отново потвърждават, че насърчаването на икономическото, социално и териториално сближаване има жизненоважно значение за пълното развитие и трайния успех на Съюза.

1. 2. Държавите-членки отново потвърждават убеждението си, че структурните фондове следва да продължат да изпълняват значителна роля в постигането на целите на Съюза в областта на сближаването.

3. Държавите-членки отново потвърждават убеждението си, че Европейската инвестиционна банка следва да продължи да отделя по-голямата част от своите ресурси за насърчаване на икономическото, социално и териториално сближаване, и заявяват готовността си за преразглеждане при необходимост на нуждите от капитал на Европейската инвестиционна банка.

4. Държавите-членки приемат, че Кохезионният фонд осигурява финансовото участие на Съюза в проекти в областта на околната среда и трансевропейските мрежи в държави-членки с БВП на глава от населението по-малко от 90% от средната стойност за Съюза, които имат програма, която води до изпълнение на условията за икономическа конвергенция, определени в член III-184 от Конституцията.

5. Държавите-членки заявяват намерението си да допускат по-голяма свобода на гъвкавост при разпределянето на финансиране от структурните фондове за специфични потребности, които не са включени в сегашните разпоредби за структурните фондове.

6. Държавите-членки заявяват волята си за промяна на степента на участие на Съюза в контекста на програми и проекти на структурните фондове с оглед избягване на прекомерното увеличаване на бюджетните разходи в държавите-членки с по-ниска степен на благоденствие.

7. Държавите-членки признават необходимостта от редовно следене на напредъка в постигането на икономическо, социално и териториално сближаване и заявяват готовността си да проучват всички необходими мерки в това отношение.

8. Държавите-членки заявяват намерението си да отчитат в по-голяма степен капацитета за принос на отделните държави-членки в системата от собствени ресурси и да проучват средства за коригиране, по отношение на държавите-членки с по-ниска степен на благоденствие, на регресивните елементи, които съществуват в сегашната им система от собствени ресурси.

30. ПРОТОКОЛ ЗА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ НА ГРЕНЛАНДИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

1. Режимът за внос в Съюза на продукти с произход от Гренландия, които подлежат на правилата за обща организация на пазара на рибни продукти включва, като същевременно съответства на механизмите на общата организация на пазара, освобождаване от мита и такси с равностоен ефект и отсъствието на количествени ограничения или мерки с равностоен ефект, ако предоставените на Съюза по силата на споразумение между него и органа, който отговаря за Гренландия, възможности за достъп до риболовните зони на Гренландия удовлетворяват Съюза.

2. Мерките относно режима за внос на продуктите, посочени в параграф 1, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член III-231 от Конституцията.

31. ПРОТОКОЛ
ЗА РАЗПОРЕДБАТА НА ЧЛЕН 40.3.3 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА НА ИРЛАНДИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

ДОГОВОРИХА следната разпоредба, която се прилага към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧЛЕН ЕДИНСТВЕН

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в Договора за създаване на Конституция за Европа или в договорите или актовете за неговото изменение или допълнение, не засяга прилагането в Ирландия на разпоредбите на член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия.

32. ПРОТОКОЛ ЗА РАЗПОРЕДБАТА НА ЧЛЕН I-9, ПАРАГРАФ 2 ОТ
КОНСТИТУЦИЯТА ОТНОСНО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА СЪЮЗА КЪМ
ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И
ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

Споразумението във връзка с присъединяването на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (оттук нататък наричана „Европейската конвенция”), предвидено в член I-9, параграф 2 от Конституцията, предвижда запазване на специфичните характеристики на Съюза и на законодателството на Съюза, по-конкретно по отношение на:

- а) специфичните разпоредби за възможно участие на Съюза в контролните органи на Европейската конвенция;
- б) необходимите механизми, с които се гарантира по целесъобразност правилното адресиране на образувани производства от държави, които не членуват в Съюза, и на отделни молби до държавите-членки и/или до Съюза.
-

ЧЛЕН 2

Споразумението по член 1 гарантира, че присъединяването на Съюза не засяга компетентността на Съюза или правомощията на неговите институции. То гарантира, че

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

никоя от съдържащите с в него разпоредби не засяга положението на държавите-членки по отношение на Европейската конвенция, по-конкретно по отношение на протоколите към нея, предприеманите от държавите-членки мерки в отклонение от разпоредбите на Европейската конвенция съобразно разпоредбите на член 15 от нея и направените от държавите-членки резерви към Европейската конвенция съобразно разпоредбите на член 57 от нея.

ЧЛЕН 3

Никоя от разпоредбите, които се съдържат в споразумението по член 1, не засяга прилагането на разпоредбите на член III-375, параграф 2 от Конституцията.

33. ПРОТОКОЛ ЗА АКТОВЕТЕ И ДОГОВОРИТЕ, КОИТО ДОПЪЛВАТ ИЛИ ИЗМЕНЯТ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че член IV-437, параграф 1 от Конституцията отменя Договора за създаване на Европейската общност, Договора за Европейския съюз и актовете и договорите, които ги допълват или изменят;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че следва да се състави списък на актовете и договорите, посочени в член IV-437, параграф 1;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че разпоредбите по същество на член 9, параграф 7 от Амстердамския договор следва да се включат като неделима част;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че Акта от 20 септември 1976 г. относно избора на представители в Европейския парламент чрез провеждане на преки и всеобщи избори следва да остане в сила,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧЛЕН 1

1. Отменят се следните актове и договори, които допълват или изменят Договора за създаване на Европейската общност:

29) а) Протоколът от 8 април 1965 г. относно привилегиите и имунитетите на Европейските общности, приложен към Договора за създаване на единен Съвет и единна Комисия (ОВ 152, 13.7.1967 г., стр. 13);

30) б) Договорът от 22 април 1970 г. за изменение на някои бюджетни разпоредби на Договорите за създаване на Европейските общности и на Договора за създаване на единен Съвет и единна Комисия на Европейските общности (ОВ L 2, 2.1.1971 г., стр. 1);

31)

32) в) Договорът от 22 юли 1975 г. за изменение на някои финансови разпоредби на

Договорите за създаване на Европейските общности и на Договора за създаване на единен Съвет и единна Комисия на Европейските общности (ОВ L 359, 31.12.1977 г., стр. 4);

33) г) Договорът от 10 юли 1975 г. за изменение на някои разпоредби на Протокола относно устава на Европейската инвестиционна банка (ОВ L 91, 6.4.1978 г., стр. 1);

34) д) Договорът от 13 март 1984 г. за изменение, по отношение на Гренландия, на Договорите за създаване на Европейските общности (ОВ L 29, 1.2.1985 г., стр. 1);

35) е) Единният европейски акт от 17 февруари 1986 г. и 28 февруари 1986 г. (ОВ L 169, 29.6.1987 г., стр. 1);

36)

37) ж) Актът от 25 март 1993 г. за изменение на Протокола относно устава на Европейската инвестиционна банка, с който Съветът на гуверньорите се оправомощава да създаде Европейски инвестиционен фонд (ОВ L 173, 7.7.1994 г., стр. 14);

38) з) Решение 2003/223/ЕО на Съвета, заседаващ в състава на държавните глави и правителствените ръководители, от 21 март 2003 г. за изменение на член 10.2 от Устава на европейската система от централни банки и на Европейската централна банка (ОВ L 83, 1.4.2003 г., стр. 66).

I. 2. Отменя се Амстердамският договор от 2 октомври 1997 г. за изменение на Договора за Европейския съюз, Договорите за създаване на Европейските общности и някои свързани с тях актове (ОВ С 340, 10.11.1997 г., стр. 1).

II.

III. 3. Отменя се Договорът от Ница от 26 февруари 2001 г. за изменение на Договора за Европейския съюз, Договорите за създаване на Европейските общности и някои свързани с тях актове (ОВ С 80, 10.3.2001 г., стр. 1).

IV.

ЧЛЕН 2

1. Без да се засяга прилагането на разпоредбите на член III-432 от Конституцията и на член 189 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, представителите на правителствата на държавите-членки приемат с общо съгласие необходимите разпоредби с цел разрешаване на някои специфични проблеми във връзка с Великото херцогство Люксембург, които произтичат от създаването на единен Съвет и единна Комисия на Европейските общности.

2. Актът относно избора на представители в Европейския парламент чрез провеждане на преки и всеобщи избори, приложен към Директива 76/787/ЕОВС, ЕИО на Съвета, Евратом (ОВ L 278, 8.10.1976 г., стр. 1), в редакцията му към момента на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа, остава в сила. С оглед привеждането му в съответствие с разпоредбите на Конституцията, този акт се изменя, както следва:

а) Член 1, параграф 3 се заличава.

б) Настоящото изменение не касае английския текст.

в) В член 6, параграф 2, думите „от 8 април 1965 г.“ се заличават, а терминът „Европейски общности“ се заменя с „Европейски съюз“.

- г) В член 7, параграф 1, второ тире, терминът „Комисията на Европейските общности” се заменя с “Европейска Комисия”.
- д) В член 7, параграф 1, трето тире, фразата „Съд на Европейските общности или Първоинстанционен съд” се заменя със “Съд на Европейския съюз”.
- е) В член 7, параграф 1, пето тире, терминът „Сметна палата на Европейските общности” се заменя със “Сметна палата”.
- ж) В член 7, параграф 1, шесто тире, терминът „Омбудсман на Европейските общности” се заменя с “Европейски омбудсман”.
- з) В член 7, параграф 1, седмо тире, фразата „на Европейската икономическа общност и на Европейската общност за атомна енергия” се заменя с “на Европейския съюз”.
- и) В член 7, параграф 1, девето тире, фразата „съгласно Договорите за създаване на Европейската икономическа общност и на Европейската общност за атомна енергия” се заменя със “съгласно Договора за създаване на Конституция за Европа и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия”, а терминът “на общностите” се заменя с “на Съюза”.
- й) В член 7, параграф 1, единадесето тире, фразата „институциите на Европейските общности или на техните специализирани органи, или на Европейската централна банка” се заменя с “институциите, органите, службите или агенциите на Европейския съюз”.
- к) Тиретата в член 7, параграф 1 стават съответно букви от а) до к).
- л) Тиретата в член 7, параграф 2, алинея втора стават съответно букви а) и б).
- м) В член 11, параграф 2, алинея втора, терминът „Общност” се заменя със “Съюз”, думата “определя” се заменя с “приема европейско решение, с което се определя”, а думите “предходната алинея” се заменят с “алинея първа”.
- н) В член 11, параграф 3, фразата „без да се засягат разпоредбите на член 139 от Договора за създаване на Европейската общност” се заменя с “без да се засягат разпоредбите на член III-336 от Конституцията”.
- о) В член 14, терминът „предложение” се заменя с “инициатива”, а фразата “приема такива мерки” се заменя с “приема необходимите европейски регламенти или решения”.

34. ПРОТОКОЛ ЗА ПРЕХОДНИТЕ РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИТЕ НА СЪЮЗА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да се организира прехода от Европейския съюз, създаден с Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност, към Европейския съюз, създаден с Договора за създаване на Конституция за Европа, който е техен правопреемник, е необходимо да се предвидят преходни разпоредби, които ще се прилагат преди пълното влизане в сила на разпоредбите на Конституцията и на 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

необходимите актове за тяхното прилагане,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за Европейската общност за атомна енергия:

ДЯЛ I

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

ЧЛЕН 1

1. В съответствие с разпоредбите на член I-20, параграф 2, алинея 2 от Конституцията, достатъчно време преди изборите за Европейски парламент през 2009 г., Европейският съвет приема европейско решение, с което се определя съставът на Европейския парламент:

2. По време на парламентарния мандат 2004-2009 г. съставът и броят на избраните представители в Европейския парламент във всяка държава-членка остават такива, каквито са към датата на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа, като броят на представителите е както следва:

Белгия	24
Чешката република	24
Дания	14
Германия	99
Естония	6
Гърция	24
Испания	54
Франция	78
Ирландия	13
Италия	78
Кипър	6
Латвия	9
Литва	13
Люксембург	6
Унгария	24
Малта	5
Нидерландия	27
Австрия	18
Полша	54
Португалия	24
Словения	7
Словакия	14
Финландия	14
Швеция	19
Обединено кралство	78

ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА

ЧЛЕН 2

1. Разпоредбите на член I-25, параграфи 1, 2 и 3 от Конституцията относно определянето на квалифицираното мнозинство в Европейския съвет и в Съвета влизат в сила на 1 ноември 2009 г. след провеждането на избори за Европейски парламент през 2009 г. в съответствие с разпоредбите на член I-20, параграф 2 от Конституцията.

2. Посочените по-долу разпоредби остават в сила до 31 октомври 2009 г., без да се засягат разпоредбите на член I-25, параграф 4 от Конституцията.

За актовете на Европейския съвет и на Съвета, за които се изисква квалифицирано мнозинство, гласовете на членовете се претеглят, както следва:

Белгия	12
Чешката република	12
Дания	7
Германия	29
Естония	4
Гърция	12
Испания	27
Франция	29
Ирландия	7
Италия	29
Кипър	4
Латвия	4
Литва	7
Люксембург	4
Унгария	12
Малта	3
Нидерландия	13
Австрия	10
Полша	27
Португалия	12
Словения	4
Словакия	7
Финландия	7
Швеция	10
Обединено кралство	29

Актове се приемат при наличие на най-малко 232 гласа „за”, които представляват мнозинство на членовете, когато съгласно Конституцията те трябва да бъдат приети по предложение на Комисията. В останалите случаи решения се приемат при наличие на най-малко 232 гласа „за”, които представляват най-малко две трети от членовете.

При приемането на акт от Европейския съвет или от Съвета, член на Европейския съвет или на Съвета може да изисква извършването на проверка, която да гарантира, че държавите-членки, които съставляват квалифицираното мнозинство, представляват най-малко 62% от общия брой на населението на Съюза. Ако се окаже, че това не е така, актът не се приема.

3. При последващи присъединявания се изчислява прагът, посочен в параграф 2, за да се гарантира, че прагът за квалифицирано мнозинство, изразен в брой гласове, не надвишава прага, който произтича от таблицата в Декларацията за разширяване на Европейския съюз в Заключителния акт на конференцията, на която е приет Договорът от Ница.

4. Разпоредбите на следните членове влизат в сила на 1 ноември 2009 г.:

- член I-44, параграф 3, алинея трета, четвърта и пета от Конституцията,
- член I-59, параграф 5, алинея втора и трета от Конституцията,
- член I-60, параграф 4, алинея втора от Конституцията,
- член III-179, параграф 4, алинея трета и четвърта от Конституцията,
- член III-184, параграф 6, алинея трета и четвърта от Конституцията,
- член III-184, параграф 7, алинея трета и четвърта от Конституцията,
- член III-194, параграф 2, алинея втора и трета от Конституцията,
- член III-196, параграф 3, алинея втора и трета от Конституцията,
- член III-197, параграф 4, алинея втора и трета от Конституцията,
- член III-198, параграф 2, алинея трета от Конституцията,
- член III-312, параграф 3, алинея трета и четвърта от Конституцията,
- член III-312, параграф 4, алинея трета и четвърта от Конституцията,
- член 1, параграфи втори, трети и четвърти и член 3, параграф 1, алинея втора, трета и четвърта от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия относно политиките за гранични проверки, убежище и имиграция, съдебно сътрудничество по граждански дела и полицейско сътрудничество,
- член 1, параграфи втори, трети и четвърти и член 5, параграфи трети, четвърти и пети от Протокола относно позицията на Дания.

До 31 октомври 2009 г. в случаите, когато не всички членове на Съвета участват в гласуването, а именно в случаите, предвидени в членовете, посочени в алинея първа, квалифицираното мнозинство се определя от предвиденото в параграф 2 съотношение на претеглените гласове и на броя на членовете на Съвета, и по целесъобразност, от процентното съотношение на броя на населението на съответните държави-членки.

ЧЛЕН 3

До влизането в сила на европейското решение, посочено в член I-24, параграф 4 от Конституцията, Съветът може да заседава в конфигурациите, определени в член I-24, параграфи 2 и 3, и в други конфигурации, които са включени в списъка, установен с европейско решение на Съвета по общи въпроси, като се произнася с обикновено

МНОЗИНСТВО.

ДЯЛ III

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КОМИСИЯТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО МИНИСТЪРА НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ НА СЪЮЗА

ЧЛЕН 4

Действащите членове на Комисията към датата на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа остават на длъжност до изтичане на техния мандат. Въпреки това, мандатът на члена, който е от същата националност като Министъра на външните работи на Съюза изтича в деня на назначаването на Министъра на външните работи на Съюза.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА СЪВЕТА, ВЪРХОВНИЯ ПРЕДСТАВИТЕЛ ЗА ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА ЗА СИГУРНОСТ И ЗАМЕСТНИК ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА СЪВЕТА

ЧЛЕН 5

Мандатът на Генералния секретар на Съвета, на Върховния представител за Общата външна политика и политика за сигурност и на заместник Генералния секретар на Съвета изтича в деня на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа. Съветът назначава Генерален секретар в съответствие с разпоредбите на член III-344, параграф 2 от Конституцията.

ДЯЛ V

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КОНСУЛТАТИВНИТЕ ОРГАНИ

ЧЛЕН 6

До влизането в сила на европейското решение, посочено в член III-386 от Конституцията, разпределението на членовете на Комитета на регионите е, както следва:

Белгия	12
Чешката република	12
Дания	9
Германия	24
Естония	7
Гърция	12
Испания	21
Франция	24
Ирландия	9
Италия	24

Кипър	6
Латвия	7
Литва	9
Люксембург	6
Унгария	12
Малта	5
Нидерландия	12
Австрия	12
Полша	21
Португалия	12
Словения	7
Словакия	9
Финландия	9
Швеция	12
Обединено кралство	24

ЧЛЕН 7

До влизането в сила на европейското решение, посочено в член III-389 от Конституцията, разпределението на членовете на Икономическия и социален комитет е, както следва:

Белгия	12
Чешката република	12
Дания	9
Германия	24
Естония	7
Гърция	12
Испания	21
Франция	24
Ирландия	9
Италия	24
Кипър	6
Латвия	7
Литва	9
Люксембург	6
Унгария	12
Малта	5
Нидерландия	12
Австрия	12
Полша	21
Португалия	12
Словения	7
Словакия	9
Финландия	9
Швеция	12
Обединено кралство	24

35. ПРОТОКОЛ ЗА ФИНАНСОВИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ ИЗТИЧАНЕТО НА СРОКА НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА И ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ ФОНД ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че всички активи и пасиви на Европейската общност за въглища и стомана, в състоянието им към 23 юли 2002 г., са прехвърлени на Европейската общност на 24 юли 2002 г.;

КАТО ОТЧИТАТ желанието за използване на тези средства за изследвания в сектори, които са свързани с въгледобивната и стоманодобивната промишленост, а оттам необходимостта да се предвидят някои особени правила в тази връзка,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа:

ЧЛЕН 1

1. Нетната стойност на активите и пасивите на Европейската общност за въглища и стомана във вида, в който са записани в баланса на Европейската общност за въглища и стомана към 23 юли 2002 г., съобразно евентуалното им увеличаване или намаляване вследствие на действията по ликвидация, се считат за активи на Съюза, предназначени за изследвания в сектори, които са свързани с въгледобивната и стоманодобивната промишленост, наричани „Европейска общност за въглища и стомана в ликвидация”. След приключване на ликвидацията те се наричат “Активи на Изследователския фонд за въглища и стомана”.

2. В съответствие с разпоредбите на настоящия протокол и на приетите въз основа на него актове, приходите от тези активи, наричани „Изследователски фонд за въглища и стомана”, се използват изключително за изследвания, извън рамковата програма за изследвания, в сектори, които са свързани с въгледобивната и стоманодобивната промишленост.

ЧЛЕН 2

1. Всички необходими разпоредби за прилагане на разпоредбите на настоящия протокол, включително съществените принципи, се определят с европейски закон на Съвета. Съветът се произнася след получаване на съгласие от Европейския парламент.

2. Съветът, по предложение на Комисията, приема европейските регламенти или решения за определяне на многогодишни финансови насоки за управление на активите на Изследователския фонд за въглища и стомана и на технически насоки за изследователската програма на Изследователския фонд за въглища и стомана. Той се произнася след провеждане на консултиране с Европейския парламент.

ЧЛЕН 3

Ако в настоящия протокол или в приетите въз основа на него актове не е предвидено друго, се прилагат разпоредбите на Конституцията.

36. ПРОТОКОЛ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ необходимостта от продължаване на пълното юридическо действие на разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия;

В СТРЕМЕЖА СИ да приведат разпоредбите на Договора в съответствие с новите правила, предвидени в Договора за създаване на Конституция за Европа, по-конкретно в институционалната и финансовата област,

ДОГОВОРИХА следните разпоредби, които се прилагат към Договора за създаване на Конституция за Европа и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ЧЛЕН 1

Настоящият протокол изменя Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (оттук нататък наричан „Договора за Евратом“) в действащата му редакция към момента на влизане в сила на Договора за създаване на Конституция за Европа.

Независимо от разпоредбите на член IV-437 от Договора за създаване на Конституция за Европа и без да се засягат другите разпоредби на настоящия протокол, не се засяга правното действие на измененията на Договора за Евратом, които са внесени с отменените по силата на член IV-437 от Договора за създаване на Конституция за Европа договори и актове, както и правното действие на действащите актове, които са приети въз основа на Договора за Евратом.

ЧЛЕН 2

Заглавието на дял III от Договора за Евратом „Институционални разпоредби“ се заменя със заглавието “Институционални и финансови разпоредби”.

ЧЛЕН 3

В началото на дял III от Договора за Евратом се добавя следната глава:

„ГЛАВА I

ПРИЛАГАНЕ НА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КОНСТИТУЦИЯ ЗА ЕВРОПА

ЧЛЕН 106 а

2. 1. По отношение на настоящия договор се прилагат разпоредбите на членове I-19 до I-29, членове I-31 до I-39, член I-49 и член I-50, членове I-53 до I-56, членове I-58 до I-60, членове III-330 до III-372, член III-374 и член III-375, членове III-378 до III-381, член III-384 и III-385, членове III-389 до III-392, членове III-395 до III-410, членове III-412 до III-415,

членове III-427, III-433, IV-439 и IV-443 от Договора за създаване на Конституция за Европа.

2. В рамките на настоящия договор, позоваването на Съюза и на Конституцията в разпоредбите, посочени в параграф 1, и в разпоредбите в протоколите, които са приложени към Договора за създаване на Конституция за Европа и към настоящия договор, се тълкува като позоваване съответно на Европейската общност за атомна енергия и на настоящия договор.

3. Разпоредбите на Договора за създаване на Конституция за Европа не отменят разпоредбите на настоящия договор.”

3.

ЧЛЕН 4

Глави I, II и III на дял III от Договора за Евратом се преномерират на II, III и IV.

ЧЛЕН 5

1. Член 3, членове 107 до 132, членове 136 до 143, членове 146 до 156, членове 158 до 163, членове 165 до 170, членове 173, 173а, 175, членове 177 до 179а, членове 180б, 181, 183, 183а, 190 и 204 от Договора за Евратом се отменят.

2. Отменят се преди това приложените протоколи към Договора за Евратом.

4.

ЧЛЕН 6

Заглавието на дял IV „Финансови разпоредби” от Договора за Евратом се заменя със заглавието “Специфични финансови разпоредби”.

ЧЛЕН 7

1. В член 38, параграф трети и в член 82, параграф трети от Договора за Евратом, позоваването на членове 141 и 142 се заменя съответно с позоваване на членове III-360 и III-361 от Конституцията.

2. В член 171, параграф 2 и член 176, параграф 3 от Договора за Евратом, позоваването на член 183 се заменя съответно с позоваване на член III-412 от Конституцията.

3. В член 172, параграф 4 от Договора за Евратом, позоваването на член 177, параграф 5 се заменя съответно с позоваване на член III-404 от Конституцията.

4. В членове 38, 82, 96 и 98 от Договора за Евратом, терминът „директива” се заменя с термина “европейски регламент”.

5. В Договора за Евратом, терминът „решение” се заменя с “европейско решение”, освен в членове 18, 20, 23 и член 53, параграф първи, както и в случаите, когато се постановява решение на Съда на Европейския съюз.

6. В Договора за Евратом, терминът „Съда” се заменя със “Съда на Европейския съюз”.

ЧЛЕН 8

Член 191 от Договора за Евратом се заменя със следното:

“ЧЛЕН 191

На територията на държавите-членки Общността се ползва с необходимите привилегии и имунитети за изпълнение на своите задачи при условията, които са определени в Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз.”

ЧЛЕН 9

Член 198 от Договора за Евратом се заменя със следното:

“ЧЛЕН 198

Ако не е предвидено друго, разпоредбите на настоящия договор се прилагат по отношение на европейските територии на държавите-членки и териториите извън Европа, които са под тяхна юрисдикция.

Те се прилагат и за европейските територии, за чиито външни отношения отговаря държава-членка.

Разпоредбите на настоящия договор се прилагат по отношение на Аландските острови с изключенията, които са първоначално предвидени в Договора, посочен в член IV-437, параграф 2, г) от Договора за създаване на Конституция за Европа, и които са включени като неделима част в Протокола относно договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Република Португалия, Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

Независимо от разпоредбите на параграф първи, втори и трети:

- а) разпоредбите на настоящия договор не се прилагат по отношение на Фарьорските острови или Гренландия;
- б) разпоредбите на настоящия договор не се прилагат по отношение на суверенните бази на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър;
- в) разпоредбите на настоящия договор не се прилагат по отношение на отвъдморските страни и територии, които се намират в особени взаимоотношения с Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, и които не са споменати в списъка в Приложение II от Договора за създаване на Конституция за Европа;
- г) разпоредбите на настоящия договор се прилагат по отношение на англо-нормандските острови и остров Ман само до необходимата степен за гарантиране на прилагането на първоначално предвидените разпоредби за тези острови в Договора, посочен в член IV-437, параграф 2, а) от Договора за създаване на Конституция за Европа, които са включени като

неделима част в Протокола относно договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия, Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Португалска република, Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.”

ЧЛЕН 10

Член 206 от Договора за Евратом се заменя със следното:

“ЧЛЕН 206

Общността може да сключва с една или повече държави, или международни организации споразумения за създаване на асоциации, които предвиждат взаимни права и задължения, общи действия и особени процедури.

Тези споразумения се сключват от Съвета, който се произнася с единодушие и след консултиране с Европейския парламент.

Когато тези споразумения изискват внасяне на изменения в настоящия договор, тези изменения първо се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член IV-443 от Договора за създаване на Конституция за Европа.”

ЧЛЕН 11

В член 225 от Договора за Евратом, параграф втори се заменя със следното:

„Текстът на Договора на английски, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, латвийски, литовски, малтийски, полски, португалски, словашки, словенски, унгарски, фински, чешки и шведски език също е автентичен.”

ЧЛЕН 12

Приходите и разходите на Европейската общност за атомна енергия, освен тези на Агенцията за доставки и на съвместни предприятия, се записват в бюджета на Съюза.

**ПРИЛОЖЕНИЯ
КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ
НА КОНСТИТУЦИЯ ЗА ЕВРОПА**

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК ПО ЧЛЕН III-226 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА

– 1 –	– 2 –
Номер по Комбинираната номенклатура	Описание на продуктите
ГЛАВА 1	Живи животни
ГЛАВА 2	Меса и карантии, годни за консумация
ГЛАВА 3	Риби, ракообразни и мекотели
ГЛАВА 4	Млечни продукти; птичи яйца; естествен мед
ГЛАВА 5	
05.04	Черва, пикочни мехури и стомаси на животни, цели или на парчета, различни от тези на рибите
05.15	Продукти от животински произход, които не са посочени или включени другаде; мъртви животни, включени в глава 1 или глава 3, неподходящи за консумация от човека
– 1 –	– 2 –
Номер по Комбинираната номенклатура	Описание на продуктите
ГЛАВА 6	Живи дървета и други растения; луковици, корени и подобни; отрязани цветя за букети или за украса
ГЛАВА 7	Зеленчуци и някои корени и грудки, годни за консумация
ГЛАВА 8	Плодове и ядки, годни за консумация; цитрусови или пъпешови кори
ГЛАВА 9	Кафе, чай и подправки, без мате (позиция № 09.03)
ГЛАВА 10	Житни растения
ГЛАВА 11	Мелничарски продукти; малц; скорбяла и нишесте; пшеничен глутен; инулин
ГЛАВА 12	Маслодайни семена и плодове; разни видове семена; семена за посев и плодове; индустриални и медицински растения; слама и фуражи

ГЛАВА 13

ex 13.03 Пектин

– 1 –	– 2 –
Номер по	
Комбинираната	Описание на продуктите
номенклатура	

ГЛАВА 15

15.01 Сланина и други претопени свински мазнини; претопени мазнини от домашни птици

15.02 Непретопени мазнини от животни от рода на едрия рогат добитък, овцете или козите; масло от лой (включително „premier jus”), произведени от такива мазнини

15.03 Стеарин от свинска мас, масло от свинска мас, олеостеарин, олеомаргарин и масло от лой, неемулгирани, нито смесени, нито обработени по друг начин

15.04 Мазнини и масла и техните фракции, от риби и морски бозайници, рафинирани или нерафинирани

15.07 Нелетливи растителни масла, в течно или твърдо състояние, сурови, рафинирани или пречистени

15.12 Животински или растителни масла, хидрогенирани, рафинирани или нерафинирани, но не химически променени

15.13 Маргарин, изкуствена свинска мас и други приготвени мазнини, годни за консумация

15.17 Остатъци, получени при обработката на продукти, съдържащи мазнини или восъци от животински или растителен произход

– 1 –	– 2 –
Номер по	
Комбинираната	Описание на продуктите
номенклатура	

ГЛАВА 16 Продукти от месо, риби, ракообразни или мекотели

ГЛАВА 17

17.01 Захар от захарно цвекло и захарна тръстика, в твърдо състояние

17.02 Други видове захар; захарни сиропи; заместители на мед (смесени или не с естествен мед); карамелизирана захар

17.03 Меласи, обезцветени или необезцветени

17.05 * Ароматизирана или оцветена захар, сиропи и меласи, но без плодови сокове със съдържание на добавена захар в каквото и да е съотношение

ГЛАВА 18

18.01 Какао на зърна, цели или натрошени, сурови или печени
18.02 Черупки, обелки, люспи и други отпадъци от какао

– 1 –	– 2 –
Номер	по
Комбинираната номенклатура	Описание на продуктите

ГЛАВА 20 Хранителни продукти от зеленчуци, плодове или други части от растения

ГЛАВА 22

22.04 Мъст от грозде в процес на ферментация, или чийто процес на ферментация е спрян чрез обогатяване с алкохол

22.05 Вина от прясно грозде; мъст от грозде, чийто процес на ферментация е спрян чрез обогатяване с алкохол

22.07 Други ферментирани напитки (например от ябълки, от круши, медовина)

ex 22.08 * Етилов алкохол или други неутрални спиртове, денатурирани или неденатурирани,

ex 22.09 * с всякакво алкохолно съдържание, получени от земеделските продукти, изброени в настоящото приложение, без ликьори и други спиртни напитки и смесени алкохолни продукти (известни като „концентрирани екстракти“) за производство на напитки

ex 22.10 * Оцет и заместители на оцета

– 1 –	– 2 –
Номер	по
Комбинираната номенклатура	Описание на продуктите

ГЛАВА 23 Остатъци и отпадъци от хранителната промишленост; приготвени храни за животни

ГЛАВА 24

24.01 Сурови или необработени тютюни; отпадъци от тютюн

ГЛАВА 45

45.01 Естествен корк, необработен, натрошен, гранулиран или смлян корк; отпадъци от корк

ГЛАВА 54

12004V-Constitution ЦПП-редактиран

54.01 Необработен или обработен лен, но непреден; дреб и отпадъци от лен (включително отпадъците от преди и развлакнените отпадъци)

ГЛАВА 57

57.01 Коноп (*Cannabis sativa* L.), необработен или обработен, но непреден; дреб и отпадъци от коноп (включително отпадъците от преди и развлакнените отпадъци)

(*) Позиция, добавена с член 1 от Регламент № 7а на Съвета на Европейската икономическа общност от 18 декември 1959 г. (ОВ № 7, 30.1.1961 г., стр. 71. Специално издание (на английски език) 1959-1962, стр. 68).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГАТ РАЗПОРЕДБИТЕ НА ДЯЛ IV ОТ ЧАСТ III НА КОНСТИТУЦИЯТА

- Гренландия,
- Нова Каледония и зависими територии,
- Френска Полинезия,
- Френски южни и антарктически територии,
- Уалис и Фугуна,
- Майот,
- Свети Пиер и Микелон,
- Аруба,
- Нидерландски Антилски острови:
 - Бонер,
 - Кюрасао,
 - Саба,
 - Сен Еустатиус,
 - Сен Мартен.
- Ангила,
- Кайманови острови,
- Фолклендски острови,
- Южна Джорджия и Южни Сандвичеви острови,
- Монсерат,
- Питкърн,
- Света Елена и зависими територии,
- Британска антарктическа територия,

- Британска територия в Индийския океан,
- Острови Търкс и Кайкос,
- Британски Вирджински острови,
- Бермудски острови.

CONFÉRENCE
DES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS
DES ÉTATS MEMBRES

Bruxelles, le 25 octobre 2004

CIG 87/04
ADD 2 REV 2

ADDENDUM 2 AU DOCUMENT CIG 87/04 REV 2

Objet: Déclarations à annexer à l'acte final de la Conférence intergouvernementale et acte final

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН АКТ

КОНФЕРЕНЦИЯТА НА ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ - ЧЛЕНКИ, проведена в Брюксел на 30 септември 2003 г. за приемане с общо съгласие Договора за създаване на Конституцията на Европа, прие следния текст:

- I. Договор за създаване на Конституцията за Европа;
- II. Протоколи, приложени към Договора за създаване на Конституцията за Европа.
 1. Протокол за ролята на националните парламенти в Европейския съюз;
 2. Протокол за прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност;
 3. Протокол за статута на Съда на Европейския съюз;
 4. Протокол за устава на Европейската система на централните банки и Европейската централна банка;
 5. Протокол за устава на Европейската инвестиционна банка;
 6. Протокол за местоположението на седалищата на институциите и на някои органи, служби, агенции и департаменти на Европейския съюз;
 7. Протокол за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз;
 8. Протокол за Договорите и Актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската република и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.
 9. Протокол за Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република;
 10. Протокол за процедурата при прекомерен дефицит;
 11. Протокол за критериите за конвергенция;
 12. Протокол за Еврогрупата;
 13. Протокол за някои разпоредби, свързани с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия по отношение на Икономическия и паричен съюз;
 14. Протокол за някои разпоредби, свързани с Дания по отношение на Икономическия и паричен съюз;
 15. Протокол за някои задачи на Националната банка на Дания;
 16. Протокол за режима на франка в системата на Тихоокеанската финансова общност;
 17. Протокол за достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, включено в 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

правната уредба на Европейския съюз;

18. Протокол за прилагането на някои аспекти на член III-130 от Конституцията по отношение на Обединеното кралство и на Ирландия;

19. Протокол за позицията на Обединеното кралство и на Ирландия за политиките по отношение на граничния контрол, убежището и имиграцията, съдебното сътрудничество по граждански дела и полицейското сътрудничество;

20. Протокол за позицията на Дания;

21. Протокол за външните отношения на държавите-членки във връзка с преминаването през външните граници;

22. Протокол за правото на убежище на граждани от държавите-членки;

23. Протокол за постоянното структурно сътрудничество, предвидено в член I-41, параграф 6 и член III-312 от Конституцията

24. Протокол за разпоредбите на член I-41, параграф 2 от Конституцията;

25. Протокол за вноса в Европейския съюз на петролни продукти, рафинирани в Нидерландските Антили;

26. Протокол за придобиването на собственост в Дания;

27. Протокол за системата на публичното радио- и телевизионно разпространение в държавите-членки;

28. Протокол за разпоредбата на член III-214 от Конституцията;

29. Протокол за икономическото, социалното и териториалното сближаване;

30. Протокол за специалния режим на Гренландия;

31. Протокол за разпоредбата на член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия;

32. Протокол за разпоредбата на член I-9, параграф 2 от Конституцията за присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

33. Протокол за актовете и договорите, които допълват или изменят Договора за създаване на Европейската общност и Договора за Европейския съюз;

34. Протокол за преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на Съюза;

35. Протокол за финансовите последици от изтичането на срока на действие на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана и на Изследователския фонд за въглища и стомана;

36. Протокол за изменение на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

III. Приложения към Договора за създаване на Конституция за Европа:

1. Приложение I - Списък по член III-226 от Конституцията;
2. Приложение II - Отвъдморските страни и територии, за които се прилага дял IV от част III от Конституцията
Конференцията прие следните декларации, приложени към Заключителния акт:

A. Декларации, свързани с разпоредбите на Конституцията:

1. Декларация към член I-6;
2. Декларация към член I-9, параграф 2;
3. Декларация към членове I-22, I-27 и I-28;
4. Декларация към член I-24, параграф 7 относно Решение на Европейския съвет относно председателството на Съвета;
5. Декларация към член I-25
6. Декларация към член I-26;
7. Декларация към член I-27;
8. Декларация към член I-36;
9. Декларация към членове I-43 и III-329;
10. Декларация към член I-51;
11. Декларация към член I-57;
12. Декларация, свързана с обясненията относно главата за основните права;
13. Декларация към член III-116;
14. Декларация към членове III-136 и III-267;
15. Декларация към членове III-160 и III-322;
16. Декларация към член III-167, параграф 2, в);
17. Декларация към член III-184;
18. Декларация към член III-213;
19. Декларация към член III-220;
20. Декларация към член III-243;
21. Декларация към член III-248;

22. Декларация към член III-256;
23. Декларация към член III-273, параграф 1, втора алинея;
24. Декларация към член III-296;
25. Декларация към член III-325 за преговорите и заключенията на международните споразумения между държавите-членки относно зоната на свобода, сигурност и правосъдие;
26. Декларация към член III-402, параграф 4;
27. Декларация към член III-419;
28. Декларация към член IV-440, параграф 7;
29. Декларация към член IV-448, параграф 2;
30. Декларация за ратифициране на Договора за създаване на Конституцията за Европа;

Б. Декларации относно протоколите, приложени към Конституцията:

Декларации относно Протоколите към Договорите и Актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската република и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

31. Декларация за Аландските острови;

32. Декларация за народа сами;

Декларации, свързани с Протокола за Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република;

33. Декларация за суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър;

34. Декларация от Комисията относно суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър;

35. Декларация за АЕЦ „Игналина” в Литва;

36. Декларация за транзитно преминаване на хора по суша между регионите на Калининград и други части на Руската федерация;

37. Декларация за блок 1 и блок 2 на АЕЦ „Бохунице V1” в Словакия;

38. Декларация за Кипър;

39. Декларация относно Протокола за позицията на Дания;

40. Декларация относно Протокола за преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на ЕС;

41. Декларация относно Италия.

Също така, Конференцията отбеляза декларациите, изброени по-нататък и приложени към Заключителния акт:

42. Декларация от Кралство Нидерландия към член I-55;

43. Декларация от Кралство Нидерландия към член IV-440;

44. Декларация от Федерална република Германия, Ирландия, Република Унгария, Република Австрия и Кралство Швеция;

45. Декларация от Кралство Испания и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;

46. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно дефиницията на термина „граждани“;

47. Декларация от Кралство Испания относно дефиницията на термина „граждани“;

48. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно правата на глас при изборите в Европейския парламент;

49. Декларация от Кралство Белгия за националните парламенти;

50. Декларация от Република Латвия, Република Унгария относно правописа на наименованието на единната валута в Договора за създаване на Конституцията за Европа.

Съставено в Рим, на двадесет и деветия ден от октомври на две хиляди и четвърта година.

.....

(всички езици)

За:.....

.....

Следните държави подписаха Заключителния акт, в качеството си на страни кандидатки за присъединяване към Европейския съюз, като наблюдатели на Конференцията:

За България:.....

За Румъния:.....

За Турция:.....

I. СЪДЪРЖАНИЕ

A. Декларации, свързани с разпоредбите на Конституцията:

1. Декларация към член I-6;
2. Декларация към член I-9, параграф 2;
3. Декларация към членове I-22, I-27 и I-28;
4. Декларация към член I-24, параграф 7 относно Решение на Европейския съвет относно председателството на Съвета;
5. Декларация към член I-25
6. Декларация към член I-26;
7. Декларация към член I-27;
8. Декларация към член I-36;
9. Декларация към членове I-43 и III-329;
10. Декларация към член I-51;
11. Декларация към член I-57;
12. Декларация, свързана с обясненията относно Хартата за основните права;
13. Декларация към член III-116;
14. Декларация към членове III-136 и III-267;
15. Декларация към членове III-160 и III-322;
16. Декларация към член III-167, параграф 2, буква в);
17. Декларация към член III-184;
18. Декларация към член III-213;
19. Декларация към член III-220;
20. Декларация към член III-243;
21. Декларация към член III-248;
22. Декларация към член III-256;
23. Декларация към член III-273, параграф 1, втора алинея;
24. Декларация към член III-296;

25. Декларация към член III-325 за преговорите и заключенията на международните споразумения между държавите-членки относно зоната на свобода, сигурност и правосъдие;

26. Декларация към член III-402, параграф 4;

27. Декларация към член III-419;

28. Декларация към член IV-440, параграф 7;

29. Декларация към член IV-448, параграф 2;

30. Декларация за ратифициране на Договора за създаване на Конституция за Европа;

Б. Декларации относно Протоколите, приложени към Конституцията:

Декларации относно Протоколите към Договорите и Актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската република и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция.

31. Декларация за Аландските острови;

32. Декларация за народа сáми;

Декларации, свързани с Протокола за Договора и Акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република;

33. Декларация за зоните на суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър;

34. Декларация от Комисията относно зоните на суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър;

35. Декларация за АЕЦ „Игналина” в Литва;

36. Декларация за транзитно преминаване на хора по суша между регионите на Калининград и други части на Руската федерация;

37. Декларация за блок 1 и блок 2 на АЕЦ „Бохунице V1” в Словакия;

38. Декларация за Кипър;

39. Декларация относно Протокола за позицията на Дания;

40. Декларация относно Протокола за преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на ЕС;

41. Декларация относно Италия.

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Декларации от държавите-членки:

42. Декларация от Кралство Нидерландия към член I-55;

43. Декларация от Кралство Нидерландия към член IV-440;

44. Декларация от Федерална република Германия, Ирландия, Република Унгария, Република Австрия и Кралство Швеция;

45. Декларация от Кралство Испания и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;

46. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно дефиницията на термина „граждани“;

47. Декларация от Кралство Испания относно дефиницията на термина „граждани“;

48. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно правото на глас при изборите за Европейски парламент;

49. Декларация от Кралство Белгия за националните парламенти;

50. Декларация от Република Латвия, Република Унгария относно правописа на наименованието на единната валута в Договора за създаване на Конституцията за Европа.

A. ДЕКЛАРАЦИИ, СВЪРЗАНИ С РАЗПОРЕДБИТЕ НА КОНСТИТУЦИЯТА

1. Декларация към член I-6

Конференцията отбелязва, че член I-6 отразява съществуващата съдебна практика на Съда на Европейския съюз и на Първоинстанционния съд.

2. Декларация към член I-9, параграф 2

Конференцията изразява съгласие, че присъединяването на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи следва да бъде извършено така, че да се запазят специфичните характеристики на правото на Съюза. В тази връзка, Конференцията отбелязва съществуването на редовен диалог между Съда на Европейския съюз и Европейския съд за правата на човека; този диалог би могъл да бъде засилен, когато Европейският съюз се присъедини към Конвенцията.

3. Декларация към членове I-22, I-27 и I-28

При избора на лицата, които следва да заемат позициите на председател на Европейския съвет, председател на Комисията и министър на външните работи на Съюза, следва да се има предвид необходимостта от зачитане на географското и демографско разнообразие на Съюза и неговите държави членки.

4. Декларация към член I-24, параграф 7
относно решението на Европейския съвет
за упражняване на Председателството на Съвета

Конференцията декларира, че Съветът следва да започне да подготвя Европейското решение за установяване на мерки за прилагане на Европейското решение на Европейския съвет относно упражняване на Председателството на Съвета, веднага щом Договора за създаване на Конституцията на Европа е подписан и следва да даде своето политическо одобрение в рамките на шест месеца. Проект на Европейското решение на Европейския съвет, който ще бъде приет на датата на влизане в сила на горепосочения Договор е представен както следва:

Проект на Европейското решение на Европейския съвет относно упражняване на председателството на Съвета

ЧЛЕН 1

5. 1. Председателството на Съвета, с изключение на формата Съвет по външните работи, се заема от предварително установени групи от три държави-членки за период от 18 месеца. Групите се формират въз основа на еднакъв ротационен принцип между държавите-членки, като се има предвид тяхната разнородност и географския баланс в рамките на Европейския съюз.

6. 2. Всеки член на групата последователно заема председателството за шестмесечен период на всички формати на Съвета, с изключение на формата Съвет по външните работи. Другите членове на групата подпомагат председателството във всичките му отговорности въз основа на обща програма. Членовете на екипа могат да договарят и друго в отношенията помежду си.

ЧЛЕН 2

Комитетът на постоянните представители на правителствата на държавите-членки се председателства от представител на държавата-членка, която председателства Съвета по общите въпроси.

Председателството на Комитета за политика и сигурност се заема от представител на министъра на външните работи на Съюза.

Председателството на подготвителните органи на различните формати на Съвета, с изключение на формата Съвет по външните работи, е поверено на члена на групата, председателстващ съответния формат, освен ако е предвидено друго, в съответствие с член 4.

ЧЛЕН 3

Съветът по общите въпроси осигурява единството и приемствеността в работата на различните формати на Съвета в рамката на многогодишните програми при сътрудничество с Комисията. Държавите-членки, заемащи председателството, предприемат всички необходими мерки за организацията и гладкото опериране на работата на Съвета, с помощта на Генералния секретариат на Съвета.

ЧЛЕН 4

Съветът приема Европейско решение за установяване на мерките за въвеждане на това решение.

5. Декларация към член I-25

Конференцията декларира, че Европейското решение, свързано с прилагането на член I-25 ще бъде прието от Съвета в деня, в който Договорът за създаване на Конституцията на Европа влезе в сила. Проектът на решението е следният:

Проект на Европейско решение на Съвета, свързано с Приложението на член I-25:

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като има предвид, че:

(1) следва да бъдат приети разпоредби, които позволяват гладко преминаване от системата за взимане на решение в Съвета с квалифицирано мнозинство, както е дефинирано в Договора от Ница и предвидено в член 2, параграф 2 от Протокола относно преходните разпоредби, свързани с институциите и органите на Съюза, приложен към Конституцията, който ще продължи да се прилага до 31 октомври 2009 г. към системата за гласуване по член I-25 от Конституцията, която ще бъде в сила от 1 ноември 2009 г.;

(2) припомня се, че практика на Съвета е да полага всички усилия за засилване на демократичната легитимност на решенията, взети с квалифицирано мнозинство;

(3) преценено е за подходящо настоящото решение да бъде в сила толкова време, колкото е необходимо да се осигури плавно преминаване към новата система за гласуване, предвидена от Конституцията.

РЕШИ СЛЕДНОТО:

ЧЛЕН I

Ако членовете на Съвета представляващи:

- а) поне три четвърти от населението, или
- б) поне три четвърти от броя на държавите-членки

необходими да конституират блокиращо малцинство, в резултат на прилагането на член I-25, параграф 1, алинея първа, или член I-25, параграф 2, се противопоставят на акт на Съвета, който се приема с квалифицирано мнозинство, Съветът провежда разисквания.

ЧЛЕН 2

Съветът, в процеса на тези разисквания, прави всичко възможно, за да постигне задоволително решение в рамките на своите правомощия, в разумен срок и без да нарушава

задължителните срокове, предвидени от правото на Съюза, за да отговори на загрижеността, проявена от членовете на Съвета, съгласно член I.

ЧЛЕН 3

За тази цел, председателят на Съвета, със съдействието на Комисията и в съответствие с процедурния правилник на Съвета, предприема всяка необходима инициатива за постигане на възможно най-широко съгласие в Съвета. Членовете на Съвета му оказват съдействие.

ЧЛЕН 4

Това решение влиза в сила на 1 ноември 2009 г. То остава в сила най-рано до 2014 г. След това Съветът може да го отмени с европейско решение.

6. Декларация към член I-26

Конференцията счита, че когато Комисията не включва граждани от всички държави-членки, Комисията следва да обърне особено внимание на необходимостта да се осигури пълна прозрачност в отношенията с всички държави-членки., Комисията съответно следва да поддържа тесни отношения с всички държави-членки, независимо дали имат гражданин, член на Комисията, и в този контекст да обърне особено внимание на необходимостта да дава информация и да се консултира с всички държави-членки.

Конференцията също така счита, че Комисията следва да вземе всички необходими мерки, за да се гарантира, че политическата, социалната и икономическата реалност във всички държави-членки, включително тези, които нямат гражданин, член на Комисията, са напълно взети предвид. Тези мерки следва да включват гарантиране така, че позицията на тези държави-членки е отчетена чрез подходящи организационни разпоредби.

7. Декларация към член I-27

Конференцията счита, че в съответствие с разпоредбите на Конституцията, Европейският парламент и Европейският съвет съвместно отговарят за гладкото протичане на процедурата по избор на председател на Европейската Комисия. Преди решението на Европейския съвет, представители на Европейския парламент и на Европейския съвет ще проведат необходимите консултации в считания за най-подходящ състав. Тези консултации ще се концентрират върху характеристиките на кандидатите за председател на Комисията, като се вземат предвид изборите за Европейски парламент, в съответствие с член I-27, параграф 1. Разпоредбите за такива консултации може да се определят, в разумен срок чрез общо съгласие между Европейския парламент и Европейския съвет.

8. Декларация към член I-36

Конференцията отбелязва намерението на Комисията да продължи да консултира експерти, назначени от държавите-членки в подготовката на проекти на европейски регламенти в областта на финансовите услуги, в съответствие с установената практика.

9. Декларация към членове I-43 и III –329

Без да се засягат мерките, приети от Съюза в съответствие с неговото задължение за солидарност към държава-членка, която е обект на терористична атака, на природно или причинено от човек бедствие, разпоредбите на членове I-43 и III – 329 от Конституцията не могат да засегнат правото на друга държава-членка да избере най-подходящите средства, за да се съобрази със своето задължение за солидарност към тази държава-членка.

10. Декларация към член I-51

Конференцията декларира, че когато правила за защита на личните данни, които следва да се приемат въз основа на член I-51, биха могли да имат преки последици за националната сигурност, следва да се имат предвид специфичните характеристики на проблема. Тя напомня, че актуално приложимото законодателство, (виж по-специално Директива 95/46/ЕО) включва специфични отклонения в това отношение.

11. Декларация към член I-57

Съюзът взема предвид особеното положение на държавите с малка територия, които поддържат специфични отношения на близост с него.

12. Декларация относно разясненията, свързани с Хартата на основните права

Конференцията отбелязва разясненията, свързани с Хартата на основните права, подготвени под ръководството на Президиума на Конвента, който изработи Хартата, а и я осъвремени под отговорността на Президиума на Европейския конвент, както следва:

РАЗЯСНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

Тези разяснения бяха подготвени първо под ръководството на Президиума на Конвента, който изработи Хартата на основните права на Европейския съюз. Те са осъвременени под отговорността на Президиума на Европейския конвент, в светлината на извършените промени, направени в текста на Хартата от тази Конвенция (по-специално членове 51 и 52¹) и развитието на общностното право. Въпреки че тези разяснения нямат юридически характер, те са ценно средство за тълкуване на разпоредбите на Хартата.

ПРЕАМБЮЛ

Народите на Европа, като създават все по-тесен съюз помежду си, решиха да споделят мирно бъдеще, основано на общи ценности.

Като съзнава своето духовно и морално наследство, Съюзът се позовава на неделимите, универсални принципи на човешко достойнство, свобода, равенство и солидарност; той се основава върху принципите на демокрацията и на правовата държава. Той поставя човека в

¹ Членове II-111 и II-112 от Конституцията.
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

центъра на своята дейност, като учредява гражданство на Съюза и създава пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Съюзът допринася за съхраняването и развитието на тези общи ценности при зачитане на многообразието в културите и традициите на европейските народи, както и националната идентичност на държавите-членки и на организирането на техните публични власти на национално, регионално и местно равнище; той се стреми да допринася за уравнивено и устойчиво развитие и да гарантира свободното движение на хора, стоки, услуги и капитали, както и свободата на установяване.

За тази цел е необходимо, като ги правят по-видими в една харта, да се засили защитата на основните права в светлината на промените в обществото, социалния прогрес и научните и технологични развития.

.

Настоящата харта утвърждава отново, зачитайки компетенциите и задачите на Съюза, както и принципа на субсидиарност, правата, които произтичат по-специално от конституционните традиции и общите международни задължения на държавите-членки, на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, на социалните харти, приети от Съюза и от Съвета на Европа, както и от юриспруденцията на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека. В този контекст Хартата ще бъде тълкувана от съдилищата на Съюза и на държавите-членки, като надлежно се вземат предвид разясненията, изработени под властта на Президиума на Конвента, който изработи Хартата, и актуализирани под ръководството на Президиума на Европейския конвент.

Упражняването на тези права е свързано с отговорности и задължения както спрямо другите хора, така и спрямо човешката общност и бъдещите поколения.

Въз основа на всичко това, Съюзът приема и зачита правата, свободите и принципите, изложени по-долу.

ДЯЛ I

ДОСТОЙНСТВО

ЧЛЕН 1¹

Човешко достойнство

Човешкото достойнство е ненакърнимо. То трябва да бъде зачитано и защитавано.

Разяснение

Достойнството на човека само по себе си е не само основно право, но и съставлява реалната база на основните права. Всеобщата декларация на правата на човека от 1948 г. включва човешкото достойнство в своя преамбюл: „Като има предвид, че признаването на достойнството, присъщо на всички членове на човешкия род, на техните равни и неотменими права представлява основа на свободата, справедливостта и мира в света”. В своето решение

¹ Член II-61 от Конституцията.
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

от 9 октомври 2001 г. по дело C-377/98, Нидерландия срещу Европейския парламент и Съвета, Сборник практика на Съда на ЕО 2001 г., стр. 7079, на основания № 70-77, Съдът на ЕС потвърди, че основното право на човешко достойнство е част от правото на Съюза.

В резултат на това нито едно от правата, предвидени от настоящата Харта, не може да бъдат използвани за накърняване на достойнството на друг човек и това достойнство на човека е част от съдържанието на правата, предвидени от настоящата Харта. То следователно трябва да бъде зачитано, дори при ограничаване на право.

ЧЛЕН 2 ³⁷

Право на живот

1. Всеки има право на живот.
2. Никой не може да бъде осъден на смърт, нито екзекутиран.

Разяснение

7. 1. Параграф 1 от настоящия член е основан на първото изречение на член 2, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС), което гласи следното:

„1. Правото на живот на всеки се защитава от закона...”

8.

9. 2. Второто изречение на разпоредбата, която се отнася до смъртното наказание беше отменено от влизането в сила на член 1 от Протокол № 6 от ЕКЗПЧОС, което гласи както следва:

„Смъртното наказание се премахва. Никой не може да бъде осъден на смърт, нито екзекутиран.”

Член 2, параграф 2 от Хартата ³⁸ е основан на тази разпоредба.

10.

11. 3. Разпоредбите на член 2 от Хартата² съответстват на горепосочените членове на ЕКЗПЧОС и цитирания Протокол. Те имат същия смисъл и обхват, в съответствие с член 52, параграф 3 от Хартата ³⁹. Следователно „негативните” дефиниции, които фигурират в ЕКЗПЧОС, трябва да бъдат разглеждани също като съставна част на Хартата:

a)

b) a) член 2, параграф 2 от ЕКЗПЧОС:

„Лишаване от живот не се разглежда като противоречащо на разпоредбите на този член, когато то е резултат от употреба на сила, призната за абсолютно необходима:

a) при защитата на което и да е лице от незаконно насилие;

б) при осъществяването на законен арест или при предотвратяване на бягство на лице, законно лишено от свобода;

³⁷ Член II-62 от Конституцията.

³⁸ Член II-62, параграф 2 от Конституцията.

³⁹ Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

в) при действия, предприети в съответствие със закона, за потушаване на бунт или метеж”.

с) б) Член 2 от Протокол № 6 от ЕКЗПЧОС:

„Държава може да предвижда в своето законодателство смъртно наказание по отношение на действия, извършени по време на война или при непосредствена опасност от война; това наказание се прилага само в случаите, определени в закона, и в съответствие с неговите разпоредби...”

ЧЛЕН 3 ⁴⁰

Право на неприкосновеност на личността

1. Всеки има право на физическа и духовна неприкосновеност.
2. В областта на медицината и на биологията, по-специално трябва да бъдат зачитани:
 - а) свободното и информирано съгласие на заинтересованото лице, според процедурите, предвидени в закона;
 - б) забраната на евгеничните практики, а именно онези, които имат за цел селекция на хора;
 - в) забраната да се използва човешкото тяло и неговите части с цел финансово облагодетелстване;
 - г) забраната на репродуктивното клониране на човешки индивиди;

Разяснение

1. В своето решение от 9 октомври 2001 г. по дело С377/98 Нидерландия срещу Европейския парламент и Съвета, Сборник практика на Съда на ЕО 2001 г., стр. 7079, на основания №70, 78-80, Съдът потвърди, че основното право на неприкосновеност на личността е част от законодателството на Съюза и включва, в контекста на медицината и биологията, свободното и информирано съгласие на донора и реципиента.

2. Принципите на член 3 от Хартата ² вече са включени в Конвенцията за правата на човека и биомедицината, приет от Съвета на Европа, (ETS 164 и Допълнителния протокол ETS 168). Хартата не предвижда изключение от тези принципи и следователно забранява само репродуктивното клониране. Тя нито разрешава, нито забранява други форми на клониране. Тя в никакъв случай не пречи законодателят да забрани други форми на клониране.

3. Позоваването на евгеничните практики, а именно онези, имащи за цел селекция на човешки индивиди, се отнася до възможни хипотези, при които програми за селекция се организират и въвеждат, включително кампании за стерилизация, принудителна бременност,

⁴⁰ Член II-63 от Конституцията.

² Член II-63 от Конституцията.

задължителни етнически бракове, всички актове, считани за международни престъпления в Устава на Международния наказателен съд, приет в Рим на 17 юли 1998 г. (виж член 7, параграф 1, ж)).

ЧЛЕН 4¹

Забрана на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание

Никой не може да бъде подлаган на изтезания, на нечовешко или унижително отношение или наказание.

Разяснение

Правото по член 4 съответства на правото, гарантирано от член 3 от ЕКЗПЧОС, който има същия текст: „Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание.” По силата на член 52, параграф 3 от Хартата², той има същия смисъл и обхват, както член 3 от ЕКЗПЧОС.

ЧЛЕН 5³

Забрана на робството и на принудителния труд

1. Никой не може да бъде държан в робство или в принудително подчинение.
2. Никой не може да бъде заставян да извършва принудителен или задължителен труд.
3. Трафикът на хора е забранен.

Разяснение

12. 1. Правото, съгласно член 5⁴¹, параграфи 1 и 2 съответства на член 4, параграфи 1 и 2 от ЕКЗПЧОС, който има същия текст. Следователно по силата на член 52, параграф 3 от Хартата⁴², той има същия смисъл и обхват, както член 4 от ЕКЗПЧОС,. Следователно:

- няма ограничения, които законово да засегнат правото по параграф 1;
- в параграф 2 „принудителен или задължителен труд” следва да се разбира в светлината на “негативните” определения, съдържащи се в член 4, параграф 3 от ЕКЗПЧОС:

„За целите на този член не представлява „принудителен или задължителен труд”:

- а) всеки труд, който обикновено е задължителен за лицата, лишени от свобода в съответствие с чл. 5 на тази конвенция или по време на условно

¹ Член II-64 от Конституцията.

² Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

³ Член II-65 от Конституцията.

⁴¹ Член II-65 от Конституцията.

⁴² Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

освобождаване от такова лишаване от свобода;

- б) всяка служба от военен характер или в страните, където се признава освобождаване от военна служба заради религиозни убеждения, службата, отбивана вместо задължителната военна служба;
- в) всяка повинност, изпълнявана в случай на извънредно положение или бедствие, застрашаващи съществуването или благосъстоянието на обществото;
- г) всеки труд или повинност, представляващи елемент от обичайните граждански задължения.

2. Параграф 3 е пряко свързан с достойнството на човешката личност и отчита последното развитие на организираната престъпност, като организиране на незаконна имиграция с цел печалба или мрежи за сексуална експлоатация. Приложението към Конвенцията за Европол съдържа следната дефиниция, която се отнася до трафик с цел сексуална експлоатация: „трафик на хора: подчиняване на лице на реално и незаконно влияние на други лица чрез употреба на насилие или заплаха, или чрез злоупотреба с власт или интриги с цел експлоатация на проституция, форми на сексуална експлоатация и насилие на малолетни или търговия с изоставени деца.” глава VI от Конвенцията, прилагаща Шенгенското споразумение, която е включена в достиженията на правото на ЕС, в която участват Обединеното кралство и Ирландия, съдържа следния текст в член 27, параграф 1, който се отнася до незаконни имигрантски мрежи: “Договарящите страни се задължават да налагат подходящи наказания на всяко лице, което с цел парична облага подпомага или се опитва да подпомага чужденец да влезе или да пребивава постоянно на територията на една от договарящите страни, нарушавайки законите на тази договаряща страна при влизането и постоянното пребиваване на чужденци”. На 19 юли 2002 г., Съветът прие рамково решение относно борбата с трафика на хора (ОВ L 203/1), чийто член 1 подробно определя нарушенията, свързани с трафика на хора с цел експлоатация на труд или сексуална експлоатация, които държавите-членки следва да определят като наказуеми, като прилагат споменатото рамково решение.

ДЯЛ II

СВОБОДИ

ЧЛЕН 6⁴³

Право на свобода и сигурност

Всеки има право на свобода и сигурност.

Разяснение

Правата съгласно член 6¹ съответстват на правата, гарантирани от член 5 на ЕКЗПЧОС, и в съответствие с член 52, параграф 3 от Хартата⁴⁴ те имат същия смисъл и обхват. Следователно ограниченията, които могат законно да бъдат наложени върху тях, не могат да

⁴³ Член II-66 от Конституцията.

⁴⁴ Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

превишават тези, разрешени от ЕКЗПЧОС в текста на член 5:

„1. Всеки има право на свобода и сигурност. Никой не може да бъде лишен от свобода освен в следните случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона:

а) законно лишаване от свобода на лице по силата на постановена от компетентен съд присъда;

б) законен арест или лишаване от свобода на лице за неизпълнение на законно съдебно решение или с цел осигуряване на изпълнението на задължение, предписано от закона;

в) законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се осигури явяването му пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление;

г) лишаване от свобода на непълнолетно лице на основата на законно решение, за да се осигури надзор с възпитателна цел, или законно лишаване от свобода на такова лице с цел да се осигури неговото явяване пред предвидената в закона институция;

д) законно лишаване от свобода на лице с цел да се предотврати разпространението на инфекциозни болести, както и на душевноболни лица, алкохолици, наркомани или скитници;

е) законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се предотврати незаконното му влизане в страната или на лице, против което се предприемат действия за неговото депортиране или екстрадиция.

2. На всяко арестувано лице трябва незабавно да бъдат съобщени на разбираем за него език основанията за арестуването му и всички обвинения, които му се предявяват.

3. Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в съответствие с разпоредбите на параграф 1, в) от настоящия член, трябва своевременно да бъде изправено пред съдия или пред длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции, и има право на гледане на неговото дело в разумен срок или на освобождаване преди гледането на неговото дело в съда. Освобождаването може да бъде обусловено от даването на гаранции за явяване в съда.

4. Всяко арестувано или лишено от свобода лице има право да обжалва законността на неговото задържане в съда, който е задължен в кратък срок да се произнесе; в случай, че задържането е неправомерно, съдът е длъжен да нареди незабавното освобождаване на задържаното лице.

5. Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в нарушение на изискванията на този член, се ползва с осигурено от правните процедури право на обезщетение.”

Правата, предвидени в член 6⁴⁵ следва да бъдат спазвани, особено когато Европейския парламент и Съвета приемат закони и рамкови закони в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси въз основа на членове III-270, III-271 и III-273 от Конституцията, особено за дефиниране на общи минимални разпоредби по отношение

⁴⁵ Член II-66 от Конституцията.

на квалификацията на престъпленията и наказанията и някои аспекти на процесуалното право.

ЧЛЕН 7 ⁴⁶

Зачитане на личния и семейния живот

Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и комуникации.

Разяснение

Правата, гарантирани в член 7² съответстват на тези, гарантирани от член 8 от ЕКЗПЧОС. За да се отчетат развитието на технологиите думата „кореспонденция” се заменя с “комуникации”.

В съответствие с член 52, параграф 3 ⁴⁷ значението и обхвата на това право са едни и същи с тези на съответния член от ЕКЗПЧОС. Следователно ограниченията, които могат законно да бъдат наложени върху тях, не могат да превишават тези, разрешени от член 8 на ЕКЗПЧОС:

„1. Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и тайната на неговата кореспонденция.

2. Намесата на държавните власти в ползването на това право е недопустима освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.”

ЧЛЕН 8 ⁴⁸

Защита на личните данни

1. Всеки има право на защита на личните му данни.

2. Тези данни трябва да бъдат обработвани лоялно, за точно определени цели и на основата на съгласието на заинтересованото лице или на друго легитимно основание, предвидено в закон. Всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него и правото да получи поправки по тях

3. Зачитането на тези правила подлежи на контрол от независим орган.

Разяснение

Този член е основан на член 286 от Договора за създаване на Европейската общност и Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281,

⁴⁶ Член I-67 от Конституцията.

⁴⁷ Член II-112, параграф 3 от конституцията.

⁴⁸ Член II-68 от Конституцията.

23.11.1995 г.) както относно член 8 от ЕКЗПЧОС и относно Конвенцията на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за Конвенция за защита на лицата във връзка с автоматичната обработка на лични данни, която е ратифицирана от всички държави-членки. Член 286 от Договора за ЕО сега се заменя с член I-51 от Конституцията. Отправяне се прави също към Регламент № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и органите и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г.). Цитираните по-горе директива и регламент съдържат условия и ограничения за упражняване на правото на защита на личните данни.

ЧЛЕН 9¹

Право на встъпване в брак и право на създаване на семейство

Правото на встъпване в брак и правото на създаване на семейство са гарантирани в съответствие с националните закони, които регулират упражняването им.

Разяснение

Този член е основан на член 12 от ЕКЗПЧОС, който гласи следното: „Мъжете и жените, достигнали брачна възраст, имат право да встъпват в брак и да създават семейство в съответствие с националните закони, регулиращи упражняването на това право.” Текстът на този член е актуализиран, за да обхваща случаи, при които националното законодателство признава разпоредби, различни от брак за създаване на семейство. Този член нито забранява, нито налага предоставяне на статут на брак на съюз между лица от един и същи пол. Това право е подобно на правото, предоставено от ЕКЗПЧОС, но неговият обхват може да бъде по-широк, когато националното законодателство предвижда това.

ЧЛЕН 10⁴⁹

Свобода на мисълта, съвестта и религията

1. Всеки има право на свобода на мисълта, съвестта и религията. Това право включва и правото да променя религията или убежденията, както и свободата да показва открито своята религия или своето убеждение, индивидуално или колективно, публично или частно, да изразява религиозни или други убеждения чрез богослужение, обучение, практики и извършване на ритуали.

2. Правото на възражение по съвест е признато според националните закони, които регулират упражняването на това право.

Разяснение

Правото, гарантирано в параграф 1 съответства на правото, гарантирано в член 9 от ЕКЗПЧОС и в съответствие с член 52, параграф 3 от Хартата¹ има същия смисъл и обхват. Ограниченията следователно трябва да са съгласно член 9, параграф 2 от Конвенцията, който

¹ Член II-69 от Конституцията.

⁴⁹ Член II-70 от Конституцията.

¹ Член I-112, параграф 3 от Конституцията.

гласи следното:” Свободата да се изповядва религия или съвестта подлежи само на такива ограничения, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество в интерес на обществената сигурност, за защитата на обществения ред, здраве и морал или за защита на правата и свободите на другите.”

Правото, гарантирано в параграф 2, съответства на националните конституционни традиции и на развитието на националното законодателство в тази насока.

ЧЛЕН 11²

Свобода на изразяването и информацията

1. Всеки има право на свобода на изразяването. Това право включва свободата на мнение и свободата на получаване и разпространяване на информация или на идеи, без да се предполага намесата на публичните власти и независимо от границите.
2. Свободата и плурализма на медиите се зачитат.

Разяснение

1. Член 11⁵⁰ съответства на член 10 от Европейската конвенция за правата на човека, който гласи следното:

„1. Всеки има право на свобода на изразяването на мнения. Това право включва свободата да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеса на държавните власти и независимо от границите. Този член не забранява на държавите да въвеждат разрешителен режим за дейността на радио- и телевизионните компании и производителите на кинематографична продукция.

2. *Ползването на тези свободи, доколкото е съпроводено със задължения и отговорности, може да бъде обусловено от процедури, условия, ограничения или санкции, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност, териториалната цялост, за предотвратяване на безредици или на престъпления, за защитата на здравето и морала, както и на репутацията или на правата на другите, за предотвратяване на изтичането на секретна информация или за поддържане на авторитета и безпристрастността на правосъдието.”*

Съгласно член 52, параграф 3 от Хартата⁵¹ смисълът и обхватът на това право са същите като тези, гарантирани от ЕКЗПЧОС. Ограниченията, които могат да бъдат налагани върху него, следователно не могат да надвишават тези, предвидени от член 10, параграф 2 от Конвенцията, без да се засягат ограниченията, които правото в областта на конкуренцията на ЕС може да наложи на правото на държавите-членки да въведат разрешителни режими, съгласно третото изречение на член 10, параграф 1 от ЕКЗПЧОС.

2. Параграф 2 от настоящия член изяснява последиците от параграф 1, по отношение на свободата на медиите. Той е основан по-специално на съдебната практика на Съда на ЕС, по-

² Член II-71 от Конституцията.

⁵⁰ Член II-71 от Конституцията.

⁵¹ Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

специално на дело C-288/89 (решение от 25 юли 1991 г., Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda и др. (1991 г.) Сборник практика на Съда на ЕО I-4007) и на Протокола за системата на публичното радио- и телевизионно предаване в държавите-членки, приложен към Договора за ЕО, а сега към Конституцията, и на Директива на Съвета 89/552/ЕО (по-специално 17- то съображение).

ЧЛЕН 12 ¹

Свобода на събранията и на сдружаването

1. Всеки има право на свобода на мирни събрания и свободно сдружаване на всякакво равнище, по-специално в областите на политическото, профсъюзното или гражданското сдружаване, което включва и правото на всеки да основава или да членува в синдикати, за защита на своите интереси.
2. Политическите партии на равнище на Съюза допринасят за изразяването на политическата воля на гражданите на Съюза.

Разяснение

1. Параграф 1 от настоящия член съответства на член 11 от ЕКЗПЧОС, който гласи следното:

„1. Всеки има право на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, включително правото да образува и членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

2. Упражняването на тези права не подлежи на никакви други ограничения освен на тези, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защитата на здравето и морала или на правата и свободите на другите. Този член не изключва въвеждането на законни ограничения върху упражняването на тези права от служещите във въоръжените сили, полицията или държавната администрация.”

Смисълът на разпоредбите на член 12 ⁵² параграф 1 е аналогичен на този от ЕКЗПЧОС, но техният обхват е по-широк, тъй като те се прилагат на всички нива, включително на европейско ниво. В съответствие с член 52, параграф 3 от Хартата ², ограниченията на това право не могат да са по-големи от тези, считани за легитимни по силата на член 11, параграф 2 от ЕКЗПЧОС.

2. Това право също се основава на член 11 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците.

3. Параграф 2 от настоящия член съответства на член I-46, параграф 4 от Конституцията.

¹ Член I-72 от Конституцията.

⁵² Член I-72 от Конституцията.

² Член I-112, параграф 3 от Конституцията.

ЧЛЕН 13¹

Свобода на изкуствата и на науките

Изкуствата и научните изследвания са свободни. Зачита се академичната свобода.

Разяснение

Това право произтича основно от правото на свобода на мисълта и на словото. То се упражнява по отношение на член 1² и може да бъде обект на ограниченията, разрешени от член 10 от ЕКЗПЧОС.

ЧЛЕН 14³

Право на образование

1. Всеки има право на образование, както и на достъп до професионално обучение и продължаващо обучение.
2. Това право включва възможността да се получи безплатно задължително образование.
3. Свободата да се създават учебни заведения при зачитане на демократичните принципи, както и правото на родителите да осигуряват възпитанието и обучението на децата си, съгласно своите религиозни, философски и педагогически убеждения, се зачитат според националните закони, които регулират упражняването на тези права.

Разяснение

1. Този член е основан на общите конституционни традиции на държавите-членки и на член 2 от Протокола на ЕКЗПЧОС, който гласи:

„Никой не може да бъде лишен от правото на образование. При изпълнението на функциите, поети от нея в областта на образованието и обучението, държавата уважава правото на родителите да дават на своите деца образование и обучение в съответствие със своите религиозни и философски убеждения.”

Беше сметено за целесъобразно да се разшири обхвата на този член, като се включи достъпа до професионално и продължаващо обучение (виж точка 15 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците, и член 10 от Социалната харта) и да се добави принципа на безплатно задължително образование. Така както е формулиран, последният принцип включва само това, че по отношение на задължителното образование всяко дете има възможността да посещава учебно заведение, което предлага безплатно образование. Не е необходимо всички образователни институции, които предоставят професионално и продължаващо обучение, по-специално частните, да бъдат безплатни, нито се изключва за някои специфични форми на образование да се заплаща, ако държавата

¹ Член II-73 от Конституцията.

² Член II-61 от Конституцията.

³ Член II-74 от Конституцията.

предприема мерки да предоставя финансови компенсации. Доколкото Хартата се прилага в Съюза, това означава, че в своите политики на обучение Съюзът трябва да зачита безплатното задължително образование, но това разбира се, не поражда нови компетенции. По отношение на правото на родителите, то трябва да бъде тълкувано в съответствие с разпоредбите на член 24¹.

2. Свободата да се създават публични или частни учебни заведения е гарантирана като един от аспектите на свободата да се осъществява стопанска дейност, но той е ограничен от демократичните принципи и се упражнява в съответствие с разпоредбите, определени от националното законодателство.

ЧЛЕН 15⁵³

Свобода на избор на професия и право на труд

1. Всеки има право да работи и да упражнява свободно избрана или приета професия.
2. Всеки гражданин на Съюза има свободата да търси работа, да работи, да се установява или да предоставя услуги във всяка държава-членка.
3. Гражданите на трети държави, които имат разрешение да работят на територията на държавите-членки, имат право на условия на работа еднакви с тези, при които работят гражданите на Съюза.

Разяснение

Свободата за избор на професия, съгласно член 15, параграф 1¹ се признава от съдебната практика на Съда (виж *inter alia* решение от 14 май 1974 г., дело 4/73 Нолд, Сборник практика на Съда на ЕО, 1974 г., стр. 491, параграфи 12-14 от основанията; решение от 13 декември 1979 г., дело 44/79 Хауер, Сборник практика на Съда на ЕО 1979, стр. 3727; решение от 8 октомври 1986 г. дело 234/85 Келер, Сборник практика на Съда на ЕО, 1986, ЕКЗПЧОС, стр. 2897, параграф 8 от основанията).

Настоящият параграф също се основава на член 1, параграф 2 от Европейската социална харта, подписана на 18 октомври 1961 г. и ратифицирана от всички държави-членки, и на т.4 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците от 9 декември 1989 г. Изразът „условия на труд“ следва да се разбира по смисъла на член III-213 от Конституцията.

Параграф 2 разглежда трите свободи, гарантирани от членове I-4 и III-133, III-137 и III-144 от Конституцията, а именно свобода на движение на работниците, свобода на установяване и свобода на предоставяне на услуги.

Параграф 3 е основан на Договора за ЕО, член 137, параграф 3, четвърто тире, сега заменен от член III-210, параграф 1, буква ж) от Конституцията и от член 19, параграф 4 от Европейската социална харта, подписана на 18 октомври 1961 г. и ратифицирана от всички държави-членки. Член 52, параграф 2 от Хартата⁵⁴ следователно се прилага. Въпросът за

¹ Член II-84 от Конституцията.

⁵³ Член II-75 от Конституцията.

⁵⁴ Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

назначаване на моряци с гражданство на трети страни за екипажите на плавателни съдове, които плават под флага на държава-членка на Съюза, се урежда от законодателството на Съюза и от националното законодателство и практика.

ЧЛЕН 16⁵⁵

Свобода на стопанската инициатива

Свободата на стопанската инициатива се признава, в съответствие със законодателството на Съюза и националните законодателства и практики.

Разяснение

Този член се основава на съдебната практика на Съда на ЕС, който признава свободата да се упражнява икономическа и търговска дейност (виж решенията от 14 май 1974 г., дело 4/73 Нолд, Сборник практика на Съда на ЕО 1974, стр. 491, параграф 14 от основанията; от 27 септември 1979, дело 230-78 SPA Eridiana и други Сборник практика на Съда на ЕО 1979 г., стр. 2749, параграфи 20 и 31 от основанията) и свободата на договаряне (виж *inter alia* Решение Sukkerfabriken Nykøbing, дело 151/78, Сборник практика на Съда на ЕО 1-1979 г., параграф 19 на основанията и решение от 5 октомври 1999 г., С-240/97 Испания срещу Комисията, Сборник практика на Съда на ЕО 1979 г., стр. I-6571, параграф 99 от основанията) и член I-3, параграф 2 от Конституцията, който признава свободната конкуренция. Разбира се, това право следва да се упражнява по отношение на законодателството на Съюза и националното законодателство. Той може да е предмет на ограниченията съгласно член 52, параграф 1 от Хартата⁵⁶

ЧЛЕН 17⁵⁷

Право на собственост

1. Всеки има право да притежава, да ползва, да се разпорежда и да завещава имущество, което е придобил законно. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза в случаите и при условията, предвидени със закон, срещу справедливо обезщетение изплатено своевременно за неговата загуба.. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон, доколкото е необходимо за общия интерес.

2. Интелектуалната собственост е защитена.

Разяснение

Този член е основан на член 1 от протокола на ЕКЗПЧОС:

„Всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своята собственост. Никой не може да бъде лишен от своята собственост освен в интерес на обществото и

⁵⁵ Член II-76 от Конституцията.

⁵⁶ Член II-112, параграф 1 от Конституцията.

⁵⁷ Член II-77 от Конституцията.

съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право.

Предходните разпоредби не накърняват по никакъв начин правото на държавите да въвеждат такива закони, каквито сметат за необходими за осъществяването на контрол върху ползването на собствеността в съответствие с общия интерес или за осигуряване на плащането на данъци или други постъпления или глоби.”

Това е основно право, общо за всички национални конституции. То е признато в редица случаи от съдебната практика на Съда за първи път с решение Хауер (13 декември 1979 г., Сборник практика на Съда на ЕО 1979 г., стр. 3727). Текстът е актуализиран, но в съответствие с член 52, параграф 3¹ смисълът и обхватът на това право са същите като тези на правото, гарантирано от ЕКЗПЧОС и ограниченията не могат да превишават предвидените там.

Защитата на интелектуалната собственост, аспект от правото на собственост, е изрично определена в параграф 2, поради нейната нарастваща значимост и вторичното законодателство на Общността. Интелектуалната собственост обхваща не само литературната и художествената собственост, но също така *inter alia* правото на патентите и търговските марки, както и сродните им права. Гаранциите, предвидени в параграф 1, се прилагат както е по подходящ начин и за интелектуалната собственост.

ЧЛЕН 18⁵⁸

Право на убежище

Правото на убежище се гарантира при зачитане на правилата на Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и Протокола от 31 януари 1967 г., за статута на бежанците и съгласно Конституцията.

Разяснение

Текстът на този член е основан на член 63 от Договора за ЕО, сега заменен от член III-266 от Конституцията, който изисква Съюзът да зачита Женевската конвенция за статута на бежанците. Следва да се направи препратка към протоколите относно Обединеното кралство и Ирландия, приложени към (Договора от Амстердам) Конституцията и с Дания, за да се определи степента, до която тези държави членки въвеждат законодателството на Съюза в тази област и степента, до която този член е приложим към тях. Настоящият член е в съответствие с Протокола за убежище, приложен към Конституцията.

ЧЛЕН 19⁵⁹

Защита в случай на отвеждане, експулсиране и екстрадиране

1. Колективното експулсиране е забранено.
2. Никой не може да бъде отвеждан, експулсиран или екстрадиран в държава, в която

¹ Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

⁵⁸ Член II-78 от Конституцията.

⁵⁹ Член II-79 от Конституцията.

съществува сериозен риск да бъде осъден на смърт, да бъде подложен на изтезание или друго нечовешко или унижително отношение или наказание.

Разяснение

Параграф 1 от настоящия член има същото значение и обхват както член 4 от Протокол № 4 към ЕКЗПЧОС относно колективното експулсиране. Неговата цел е да гарантира, че всяко решение се основава върху специфично разглеждане и не може с една-единствена мярка да бъдат експулсирани всички лица, които са с националност на определена държава (виж също член 13 от Пакта за граждански и политически права). Параграф 2 включва съответната практика на съда от Европейския съд по правата на човека съгласно член 3 от ЕКЗПЧОС (виж Ахмед срещу Австрия, решение от 17 декември 1996 г., Сборник практика на Съда на ЕО 1996 г., стр. VI-2206 и Соринг, решение от 7 юли 1989).

ДЯЛ III

РАВЕНСТВО

ЧЛЕН 20⁶⁰

Равенство пред закона

Всички хора са равни пред закона.

Разяснение

Този член съответства на общ принцип на правото, който е включен във всички Европейски конституции и е признат от Съда на ЕС като основен принцип на правото на Общността (решение от 13 ноември 1984 г., дело 283/83 Racke, Сборник практика на Съда на ЕО 1984 г., стр. 3791, Решение от 17 април 1997 г., дело 15/95 EARL, Сборник практика на Съда на ЕО, 1997 г., стр. I-1961, и решение от 13 април 2000 г., дело 292/97 Карлсон, Сборник практика на Съда на ЕО 2000 г., стр. 2737).

ЧЛЕН 21²

Забрана на дискриминацията

1. Забранена е всяка дискриминация, основавана на пол, раса, цвят, етнически или социален произход, генетични белези, език, религия или убеждения, политическо или друго мнение, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение, увреждания, възраст или сексуална ориентация.
2. В областта на прилагане на Конституцията и без да се засягат нейните специфични разпоредби, се забранява всяка дискриминация на основата на националната принадлежност

⁶⁰ Член II-80 от Конституцията.

² Член II-81 от Конституцията.

Разяснение

Параграф 1 се основава на член 13 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-124 от Конституцията, член 14 от ЕКЗПЧОС и член 11 от Конвенцията за правата на човека и биомедицината по отношение на генетичното наследство. Доколкото това съответства на член 14 от ЕКЗПЧОС, то се прилага в съответствие с него.

Няма противоречие или несъответствие между параграф 1 и член III-124 от Конституцията, който има различни обхват и цел: член III-124 предоставя правомощия на Съюза да приема законови актове, включително за хармонизиране на законите и подзаконовите актове на държавите-членки за борба срещу някои форми на дискриминация, изброени изчерпателно в този член. Такава законова уредба може да обхване действието на органите на държавите-членки (както и отношенията между частните физически лица) във всяка област, попадаща в правомощията на Съюза. Напротив, разпоредбата на член 21, параграф 1 ⁶¹ не създава правомощия за приемане на антидискриминационни закони в тези области на действие на държавите-членки или на частни физически лица, нито постановява широкообхватна забрана за дискриминация в такива сфери. В действителност параграф 1 засяга само дискриминация, проявена от самите институции и органи на Съюза в резултат от упражняването на компетенциите, предоставени им от други членове на Части I и III от Конституцията, и от държавите членки, само когато те прилагат правото на Съюза. Следователно параграф 1 не променя правомощията, предоставени съгласно член III-124, нито тълкуването на този член.

Параграф 2 съответства на член I-4, параграф 2 от Конституцията и следва да се прилага в съответствие с този член.

ЧЛЕН 22 ¹

Културно, религиозно и езиково многообразие

Съюзът зачита културното, религиозното и езиковото многообразие.

Разяснение

Този член е основан на член 6 от Договора за Европейския Съюз и на член 151, параграфи 1 и 4 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-280, параграфи 1 и 4 от Конституцията относно културата. Зачитането на културното и езиковото многообразие понастоящем е залегнало в член I-3, параграф 3 от Конституцията. Този член произтича също от Декларация № 11 от Заключителния акт на Договора от Амстердам относно статута на църквите и светските организации, понастоящем уредени от член I-52 от Конституцията.

ЧЛЕН 23 ²

Равенство между мъжете и жените

Равенството между мъжете и жените трябва да бъде гарантирано във всички области, включително по отношение на заетостта, труда и възнаграждението.

⁶¹ Член II-81 от Конституцията.

¹ Член II-82 от Конституцията

² Член II-83 от Конституцията

Принципът на равенството не пречи на запазването или приемането на мерки, предвиждащи специфични предимства в полза на по-слабо представения пол.

Разяснение

Параграф 1 е основан на член 2 и член 3, параграф 2 от Договора за ЕО, сега заменен от членове I-3 и III-116 от Конституцията, които поставят като цел за Съюза насърчаването на равенството между мъжете и жените, и на член 141, параграф 1 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-214, параграф 1 от Конституцията. Той се основава на член 20 от ревизираната Европейска социална харта от 3 май 1996 година и на точка 16 от Хартата на Общността за правата на работниците.

Той се основава също на член 141, параграф 3 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-214, параграф 3 от Конституцията и член 2, параграф 4 от Директива на Съвета 76/207/ЕИО относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на заетостта, професионалната квалификация и развитие, и условията на труд.

Параграф 2 представя в по-кратка форма член III-214, параграф 4 от Конституцията, който предвижда, че принципът на равно третиране не възпрепятства запазването или приемането на мерки, които предоставят специфични предимства за улесняване на по-слабо представения пол за упражняване на професионална дейност или да предотврати или компенсира неизгодни положения в професионалната кариера. В съответствие с член 52, параграф 21, настоящият параграф не изменя член III-214, параграф 4.

ЧЛЕН 24⁶²

Права на детето

1. Децата имат право да получават закрила и грижи, необходими за благоденствието им. Те могат да изразяват свободно своето мнение. То се взема предвид по въпросите, които се отнасят до тях, в зависимост от възрастта и зрелостта им.

2. При всички действия, които предприемат публичните власти или частни институции по отношение на децата, от първостепенно значение е да се има предвид най-доброто в интерес на детето.

3. Всяко дете има право да поддържа редовно лични отношения и пряк контакт с двамата си родители, освен когато това е против неговия интерес.

Разяснение

Този член е основан на Нюйоркската конвенция за правата на детето, подписана на 20 ноември 1989 година и ратифицирана от всички държави членки, и по-специално членове 3, 9, 12 и 13 от нея.

Параграф 3 отчита факта, че като част от създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, законодателството на Съюза по граждански дела с трансграничен характер,

¹ Член II-112, параграф 2 от Конституцията

⁶² Член II-84 от Конституцията

във връзка с което член III-269 от Конституцията дава правомощия, може да включва по-специално правото на посещение, което позволява на детето да поддържа редовно личен и директен контакт с двамата родители.

ЧЛЕН 25 ⁶³

Права на възрастните хора

Съюзът признава и зачита правото на възрастните хора да водят достоен и независим живот и да участват в социалния и културния живот.

Разяснение

Този член се основава на член 23 от ревизираната Европейска социална харта и членове 24 и 25 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците. Разбира се, участието в социалния и културен живот обхваща също участие и в политическия живот.

ЧЛЕН 26 ⁶⁴

Интегриране на хората с увреждания

Съюзът признава и зачита правото на хората с увреждания да се ползват от мерки, насочени към осигуряване на тяхната независимост, на социалното им и професионално интегриране и участието им в обществения живот.

Разяснение

Принципът, изложен в този член, е основан на член 15 от Европейската социална харта, както и на точка 26 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците.

ДЯЛ IV

СОЛИДАРНОСТ

ЧЛЕН 27 ⁶⁵

Право на информиране и на консултиране на работниците в предприятието.

На работниците или на техните представители трябва да се гарантира, на подходящите равнища, своевременно информиране и консултиране, в случаите и при условията, предвидени от правото на Съюза, както и от националните законодателства и практики.

Разяснение

Този член присъства в ревизираната Европейска социална харта (член 21) и в Хартата на

⁶³ Член II-85 от Конституцията.

⁶⁴ Член II-86 от Конституцията.

⁶⁵ Член II-87 от Конституцията.

Общността относно правата на работниците (точки 17 и 18). Той се прилага при условията, предвидени от законодателството на Съюза и от националните закони. Позоваването на съответното равнище съдържа препратка към равнищата, предвидени от законодателството на съюза и от националните закони и практики, което може да включва и европейско равнище, когато законодателството на Съюза предвижда това. Съществува значителен обем от достижения на правото на ЕС в тази област: членове III-211 и III-212 от Конституцията и Директиви 2002/14/ЕО (обща рамка за информиране и консултиране на служителите в Европейската Общност), 98/59/ЕО (масови уволнения), 2001/23/ЕО (прехвърляне на предприятия) и 94/45/ЕО (Европейски работнически съвети).

ЧЛЕН 28 ¹

Право на колективни преговори и действия

Работниците и служителите или техните организации имат, съгласно правото на Съюза и на националните законодателства и практики, право да преговарят и да сключват колективни договори на съответното равнище, както и да предприемат, в случай на конфликт на интереси, колективни действия за защита на техните интереси, включително стачка.

Разяснение

Този член е основан на член 6 от Европейската социална харта и на Хартата на Общността за основните социални права на работниците (точки 12 до 14). Правото на колективни действия беше признато от Европейския съд за правата на човека като един от елементите на правото на професионалните съюзи, уреден в член 11 от ЕКЗПЧОС. По отношение на съответното равнище, на което колективните преговори могат да бъдат провеждани виж Разяснението, дадено за по-горния член. Условията и границите за упражняване на колективни действия, включително стачка, се определят от националните закони и практики, включително и въпроса дали те могат да бъдат провеждани паралелно в няколко държави-членки.

ЧЛЕН 29 ²

Право на достъп до службите по труда

Всяко лице има право на достъп до безплатна служба по труда.

Разяснение

Този член е основан на член 1, параграф 3 от Европейската социална харта и точка 13 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците.

ЧЛЕН 30 ⁶⁶

Защита в случай на неоснователно уволнение

¹ Член II-88 от Конституцията.

² Член II-89 от Конституцията

⁶⁶ Член II-90 от Конституцията.

Всеки работник има право на защита срещу всяко неоснователно уволнение, в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики .

Разяснение

Този член се основава на член 24 от ревизираната Социална харта. Виж също Директива 2001/23/ЕО относно защита на правата на работниците в случаите на прехвърляне на предприятия и Директива 80/987/ЕИО относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на работодателя, изменена от Директива 2002/74/ЕО.

ЧЛЕН 31⁶⁷

Справедливи условия на труд

1. Всеки работник има право на условия на труд, които запазват неговото здраве, сигурност и достойнство.
2. Всеки работник има право на ограничаване на максималната продължителност на труда, на дневна и седмична почивка, както и на платен годишен отпуск.

Разяснение

1. Параграф 1 от този член е основан на Директива 89/391/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване на подобрения в областта на безопасните и здравословни условия на труд на работниците. Той също се основава на член 3 от Социалната харта и точка 19 от Хартата на Общността за правата на работниците и, по отношение на достойнството на работното място, на член 26 от ревизираната Социална харта. Изразът „условия на труд” следва да се разбира по смисъла на член III-213 от Конституцията.

2. Параграф 2 е основан на Директива 93/104/ЕО относно някои аспекти на организацията на работното време, член 2 от Европейската социална харта и точка 8 от Хартата на Общността относно правата на работниците.

ЧЛЕН 32¹

Забрана на детския труд и защита на работещите младежи

Детският труд е забранен. Минималната възраст за допускане до работа не може да бъде по-ниска от възрастта на завършване периода на задължително образование, без да се засягат по-благоприятните правила за младежите и с изключение на ограничен брой дерогации

Младежите, приети на работа, трябва да имат условия на работа, подходящи за тяхната възраст и да са защитени срещу икономическата експлоатация или срещу всеки труд, който би могъл да навреди на сигурността, здравето, физическото, духовното, моралното или социалното им развитие или да пречи на образованието им.

⁶⁷ Член II-91 от Конституцията.

¹ Член II-92 от Конституцията.

Разяснение

Този член се основава на Директива 94/33/ЕО за закрила на младежите по време на работа, член 7 от Европейската социална харта и точки 20-23 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците.

ЧЛЕН 33 ¹

Семеен и професионален живот

1. Семейството се ползва с юридическа, икономическа и социална защита.
2. С цел да се съчетава семейният с професионалния живот, всяко лице има право да бъде защитено срещу всяко уволнение, което има за мотив бременност, както и право на платен отпуск по майчинство и на родителски отпуск за раждане или осиновяване на дете.

Разяснение

Член 33, параграф 1¹ е основан на член 16 от Европейската социална харта. Параграф 2 се основава на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване на подобрения в областта на безопасните и здравословни условия на труд на бременни работнички, на работнички-родилки или кърмачки и Директива 96/34/ЕО относно рамковото споразумение за родителски отпуск, сключено между СЕКИР, ЕЦДПУ и ЕКП. Той се основава и на член 8 (закрила на майчинството) на Европейската социална харта и на член 27 (право на работниците със семейни задължения да имат равни възможности и да бъдат обект на равностойно отношение) от ревизираната Социална харта. Терминът „майчинство“ обхваща периода от зачеване до отбиване на детето.

ЧЛЕН 34 ²

Социално осигуряване и социална помощ

1. Съюзът признава и зачита правото на обезщетения от социалното осигуряване и социалните грижи в случаи като майчинство, заболяване, трудова злополука, неработоспособност или старост, както и в случаите на загуба на работа, в съответствие с правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.
2. Всеки, който пребивава постоянно и се придвижва законно в границите на Европейския съюз има право на обезщетения от социалното осигуряване и социални придобивки съгласно законодателството на Съюза и националните законодателства и практики.
3. С цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, Съюзът признава и зачита правото на социална помощ и помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно

¹ Член II-93 от Конституцията.

¹ Член II-93 от Конституцията.

² Член II-94 от Конституцията.

съществуване на всички нуждаещи се, според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.

Разяснение

Принципът, заложен в член 34, параграф 1³ е основан на членове 137 и 140 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от членове III-210 и III-213, и на член 12 от Европейската социална харта и точка 10 от Хартата на Общността относно правата на работниците. Съюзът следва да го зачита, когато упражнява правомощия, възложени му по силата на членове III-210 и III-213 от Конституцията. Референцията към социалните служби е свързана със случаи, при които такива услуги са въведени, за да предоставят някои придобивки, но не включва това, че тези услуги следва да се създават там, където не съществуват.

„Майчинство” следва да се разбира в същия смисъл, както в предишния член.

Параграф 2 се основава на член 12, параграф 4 и член 13, параграф 4 от Европейската социална харта и точка 2 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците и отразява правила, произтичащи от Регламент № 1408/71 и Регламент № 1612/68.

Параграф 3 се основава на член 13 от Европейската социална харта и членове 30 и 31 от ревизираната Социална харта и точка 10 от Хартата на Общността. Съюзът следва да го зачита в контекста на политиките, основани на член III-210 от Конституцията.

ЧЛЕН 35¹

Здравеопазване

Всяко лице има право на достъп до здравна профилактика и ползване на медицински грижи при условията, установени от националните законодателства и практики. В определянето и прилагането на всички политики и действия на Съюза се осигурява високо равнище на здравеопазване.

Разяснение

Принципите, заложен в този член, се основават на член 152 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-278 от Конституцията и на членове 11 и 13 от Европейската социална харта. Второто изречение на горния член обхваща член III-278, параграф 1.

ЧЛЕН 36²

Достъп до услуги от общ икономически интерес

Съюзът признава и зачита достъпа до услугите от общ икономически интерес, така както е предвиден от националните законодателства и практики, в съответствие с Конституцията, с цел да се стимулира социалното и териториално единство в рамките на Съюза.

³ Член II-94 от Конституцията.

¹ Член II-95 от Конституцията.

² Член II-96 от Конституцията.

Разяснение

Този член е напълно в съответствие с член III-122 от Конституцията и не въвежда ново право. Той просто определя принципите по отношение на Съюза за достъп до услуги от общ икономически интерес, както е предвидено от националните разпоредби, когато тези разпоредби са съвместими с правото на Съюза.

ЧЛЕН 37¹

Опазване на околната среда

В политиките на Съюза се интегрира и се осигурява високо равнище на опазване на околната среда и подобряване на качеството ѝ съгласно принципа за устойчиво развитие.

Разяснение

Принципите, заложи в този член, се основават на членове 2, 6 и 174 от Договора за ЕО, понастоящем заменени от членове I-3, параграф 3, III-119 и III-233 от Конституцията.

Той също се основава на разпоредбите на някои национални конституции.

ЧЛЕН 38¹

Защита на потребителите

В политиките на Съюза се осигурява високо равнище на защита на потребителите.

Разяснение

Принципите, заложи в този член, се основават на член 153 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член III-235 от Конституцията.

ДЯЛ V

ГРАЖДАНСКИ ПРАВА

ЧЛЕН 39²

Право на гражданите да избират и да бъдат избирани в изборите за Европейски парламент

1. Всеки гражданин на Съюза има право да избира и да бъде избран в изборите за Европейски парламент в държавата-членка, на чиято територия пребивава, при същите условия, както и гражданите на тази държава.

¹ Член II-97 от Конституцията.

¹ Член II-98 от Конституцията.

² Член II-99 от Конституцията.

2. Членовете на Европейския парламент се избират на основата на всеобщо и пряко изборително право при свободно и тайно гласуване.

Разяснение

Член 39¹ се прилага при условията, заложиени в Части I и III от Конституцията, в съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата². Член 39, параграф 1¹ съответства на правото, гарантирано в член I-10, параграф 2 от Конституцията (виж също закононото основание в член III-126 за приемане на подробни разпоредби за упражняване на това право) и член 39, параграф 2¹ съответства на член I-20, параграф 2 от Конституцията. Член 39, параграф 2¹ обхваща основните принципи на електоралната система в една демократична държава.

ЧЛЕН 40³

Право на гражданите да избират и да бъдат избирани в общинските избори

Всеки гражданин на Съюза има право да избира и да бъде избран в общински избори в държавата-членка, на чиято територия пребивава, при същите условия, както и гражданите на тази държава.

.

Разяснение

Този член съответства на правото, гарантирано от член I-10, параграф 2 от Конституцията (виж също закононото основание в член III-126 за приемане на подробни разпоредби за упражняване на това право). В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата² той се прилага при условията, заложиени в тези членове от части I и III от Конституцията.

ЧЛЕН 41¹

Право на добра администрация

1. Всеки има право на безпристрастно и справедливо разглеждане на неговите въпроси в разумен срок от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

2. Това право включва по-специално:

а) правото на всяко лице да бъде изслушвано преди да бъде взета индивидуална мярка, която има неблагоприятни последици за него;

б) правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат законните интереси на поверителност и професионална и служебна тайна;

¹ Член II-99 от Конституцията.

² Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

³ Член II-100 от Конституцията.

¹ Член II-101 от Конституцията.

в) задължението на администрацията да мотивира своите решения.

3. Всяко лице има право на обезщетение от страна на Съюза за вредите, нанесени му от институциите или от техните служители при изпълнение на служебните им функции, съгласно основните принципи, общи за правото на държавите-членки.

4. Всяко лице може да се обърне към институциите на Съюза на един от официалните езици на Конституцията и следва да получи отговор на същия език

Разяснение

Член 41¹ е основан на съществуването на Съюза като субект на правния ред, чиито характеристики са разгърнати в съдебната практика, който включва *inter alia* добра администрация като основен законов принцип (виж *inter alia* Решение на Съда на ЕС от 31 март 1992 г. по дело С-255/90 П. Бурбан, Сборник практика на Съда на ЕО, 1992 г., стр. I-2253, и Решение на Първоинстанционния съд от 18 септември 1995 г. по дело Т-167/94 Ньоле Сборник практика на Съда на ЕО, 1995 г., стр. II-2589, и 9 юли 1999 г. по дело Т-231/97 Ню Юръп консултинг и др., Сборник практика на Съда на ЕО, 1999 г., стр. II-2403). Текстът на това право в първите два параграфа е резултат от практиката на съда. (Решение на Съда на ЕС от 15 октомври 1987 г. по дело 222/86 Хейленс, Сборник практика на Съда на ЕО, 1987, стр. 4097, параграф 15 от основанията, решение от 18 октомври 1989 г. по дело 374/87 Оркем, Сборник практика на Съда на ЕО, 1999 г., стр. 3283, решение от 21 ноември 1991 г. по дело С-269/90 Т.У. Мюнхен, Сборник практика на Съда на ЕО, 1991 г., стр. I-5469 и решения на Първоинстанционния съд от 6 декември 1994 г. по дело Т-450/93 Лисрестал, Сборник практика на Съда на ЕО, 1994 г., стр. II-1177, 18 септември 1995 г. по дело Т-167/94 Ньоле, Сборник практика на Съда на ЕО, 1995 г., стр. II-258) и текста по отношение на задължението да се дават основанията от член 253 от Договора за ЕО, понастоящем заменен от член I-38, параграф 2 от Конституцията (виж също законовото основание на член III-398 от Конституцията за приемане на законодателство в интерес на открита, ефикасна и независима европейска администрация).

Параграф 3 представя правото, понастоящем гарантирано от член III-431 от Конституцията. Параграф 4 представя правото, понастоящем гарантирано от член I-10, параграф 2, г) и от член III-129 от Конституцията. В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата², тези права следва да се прилагат при условията и в рамките, определени от част III от Конституцията.

Правото на ефективно разрешаване на проблемите, което е важен аспект от този въпрос, е гарантирано в член 47 от тази Харта³.

ЧЛЕН 42¹

Право на достъп до документи

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище в държава-членки, има право на достъп до документите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, независимо от материята, върху която те са съставени.

¹ Член II-101 от Конституцията.

² Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

³ Член II-107 от Конституцията.

¹ Член II-102 от Конституцията.

Разяснение

Това право, гарантирано в този член, е взето от член 255 на Договора за ЕО, въз основа на което Регламент 1049/2001 след това е бил приет. Европейската конвенция разшири това право до документи на институции, органи и агенции най-общо, независимо от тяхната форма, виж член I-50, параграф 3 от Конституцията. В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата ², правото на достъп до документи се упражнява при условията и границите, за които е създадена разпоредба в член I-50, параграф 3 и член III-399.

ЧЛЕН 43 ³

Европейски омбудсман

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище в една от държавите-членки, има право да сезира европейския омбудсман за случаи на лоша администрация при дейността на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на неговите съдебни функции.

Разяснение

Правото, гарантирано в този член, е правото, гарантирано от членове I-10 и III-335 от Конституцията. В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата ¹, той се прилага при условията, определени в тези два члена.

ЧЛЕН 44 ²

Право на петиция

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище в една от държавите-членки, има право да отправя петиция до Европейския парламент.

Разяснение

Правото, гарантирано в този член, е правото, гарантирано от членове I-10 и III-334 от Конституцията. В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата ¹, той се прилага при условията, определени в тези два члена.

ЧЛЕН 45 ³

² Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

³ Член II-103 от Конституцията.

¹ Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

² Член II-104 от Конституцията.

³ Член II-105 от Конституцията.

Свобода на придвижване и на пребиваване

1. Всеки гражданин на Съюза има право да се придвижва и да пребивава свободно на територията на държавите-членки.
2. С право на свободно движение и пребиваване се ползват гражданите на трети страни, които съобразно Конституцията, пребивават законно на територията на държава-членка.

Разяснение

Правото, гарантирано от параграф 1 е правото, гарантирано от член I-10, параграф 2, а) от Конституцията (виж също законовото основание в член III-125; и решение на Съда на ЕС от 17 септември 2002 г., C-413/99 Бомпаст, Сборник практика на Съда на ЕО, 2002 г., стр. 709). В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата¹ той се прилага при условията и в определените рамки, за които е създадена разпоредба в част III на Конституцията.

Параграф 2 се отнася до правомощията, гарантирани от Съюза по силата на членове III-265 до III-267 от Конституцията. Следователно предоставянето на това право зависи от институциите, упражняващи тези правомощия.

ЧЛЕН 46²

Дипломатическа и консулска закрила

Всеки гражданин на Съюза се ползва на територията на трети страни, в които държавата-членка, на която той е гражданин, няма представителство, от закрилата на дипломатическите или консулските органи на всяка друга държава-членка при същите условия, както и условията, с които се ползват гражданите на тази държава-членка.

Разяснение

Правото, гарантирано в този член, е правото, гарантирано от член I-10 от Конституцията; виж също законовото основание в член III-127. В съответствие с член 52, параграф 2 от Хартата¹, той се прилага при условията, определени в тези членове.

ДЯЛ VI

ПРАВОСЪДИЕ

ЧЛЕН 47²

Право на ефективно средство на правна защита и право на справедлив съдебен процес

¹ Член II-112, параграф 2 от Конституцията.

² Член II-106 от Конституцията.

¹ Член II-112, параграф 2 от Конституцията

² Член II-107 от Конституцията.

Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били накърнени, има право на ефективно средство на правна защита пред съд, в съответствие с условията, предвидени в настоящия член.

Всеки има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден по-рано със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

На лицата, които нямат достатъчно средства, се предоставя безплатна правна помощ, в случаите когато се счита, че тази помощ е необходима, за да се осигури ефективен достъп до правосъдие.

.

Разяснение

Първият параграф е основан на член 13 от ЕКЗПЧОС:

„Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени от настоящата Конвенция, са нарушени, има право на ефективни средства за защита пред национален орган, независимо дали това нарушение е било извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции.”

Въпреки това обаче, в законодателството на Съюза защитата е по-широко понятие, тъй като тя гарантира правото на ефективни средства за защита пред съд. Съдът на ЕС включва това право в своето решение от 15 май 1986 година като общо правило на законодателството на Съюза (дело 222/84 Янстон, Сборник практика на Съда на ЕО, 1986 г., стр. 1651; виж също решение от 15 октомври 1987 г., дело 222/86 Хейленс, Сборник практика на Съда на ЕО, 1987 г., стр. 4097 и решение от 3 декември 1992 г., дело С-97/91 Борели, Сборник практика на Съда на ЕО, 1992 г., стр. I-6313). Според съда това общо правило на законодателството на Съюза също се прилага към държавите-членки, когато те въвеждат правото на Съюза. Включването на този прецедент в Хартата не е имало за цел да се променя системата на съдебно преразглеждане, заложената в Договорите и по-специално правилата, свързани с достъп на преки действия пред Съда на ЕС. Европейската конвенция е оценила системата на Съюза за съдебно преразглеждане, включително правилата за достъп и ги потвърди, като ги измени в някои аспекти, както е отразено в членове III-353 до III-381 от Конституцията, и по-специално член III-365, параграф 4. Член 47¹ се прилага към институциите на Съюза и държавите-членки, когато те въвеждат законодателството на Съюза и правят това за всички права, гарантирани от законодателството на Съюза.

Вторият параграф съответства на член 6, параграф 1 от ЕКЗПЧОС, който гласи следното:

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедлив и публичен процес в рамките на разумен срок от независим и безпристрастен съд, установен със закон. Съдебното решение се произнася публично, но пресата и публиката може да бъдат отстранявани от целия или от част на съдебния процес в интерес на морала, обществения ред и националната сигурност в едно демократично общество, когато интересите на непълнолетните лица и защитата на частния живот на страните изискват това, или само до степен, крайно необходима съгласно мнението на съда, когато при особени обстоятелства публичността би накърнила интересите на правосъдието.”

¹ Член II-107 от Конституцията.
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

В законодателството на Съюза правото на справедлив процес не е ограничено до споровете, свързани с гражданско-правните права и задължения. Това е една от последиците от факта, че Съюзът е общност, основана на правния ред, както беше заявено от Съда в дело 294/83 „Ле Вер” срещу Европейския парламент (решение от 23 април 1986 г., Сборник практика на Съда на ЕО, 1988 г., стр. 1339). Въпреки това обаче, за всички отношения, различни от обхвата на горните, гаранциите, постигнати от ЕКЗПЧОС се прилагат по подобен начин в Съюза.

По отношение на третия параграф следва да се отбележи, че в съответствие със съдебната практика на Европейския съд за правата на човека, следва да се създаде разпоредба за правна помощ, когато липсата на такава помощ би направила невъзможно да се осигурят ефективни средства за защита (ЕКЗПЧОС решение от 9.10.1979 г., Еъри, серия А, том 32, 11). Съществува също така система за правна помощ за делата пред Съда на Европейския съюз.

ЧЛЕН 48¹

Презумпция за невинност и право на защита

1. Всеки обвиняем се счита за невинен до доказване на противното съгласно закона.
2. Зачитането на правото на защита на всеки обвиняем е гарантирано.

Разяснение

Член 48¹ е същият, както член 6, параграфи 2 и 3 от ЕКЗПЧОС, който гласи следното:

„2. Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, се счита за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона.

3. Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, има минимум следните права:
 - а) да бъде информирано незабавно и подробно за естеството и причините на обвинението срещу него на разбираем за него език;
 - б) да има достатъчно време и възможности за подготовка на своята защита;
 - в) да се защитава лично или да ползва адвокат по свой избор; ако няма достатъчно средства за заплащане на адвокат, да му бъде предоставена безплатно служебна защита, когато интересите на правосъдието изискват това.
 - г) да участва в разпита или да изисква разпит на свидетелите срещу него и да изисква призоваването и разпита на свидетелите на защитата да се извършват при същите условия;
 - д) да ползва безплатно услугите на преводач, ако не разбира или не говори езика, използван в съда.”

В съответствие с член 52, параграф 3¹, това право има същото значение и обхват, както

¹ Член II-108 от Конституцията.

правото, гарантирано от ЕКЗПЧОС.

ЧЛЕН 49²

Принципите на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията

1. Никой не може да бъде признат за виновен за каквото и да е наказуемо деяние, поради каквото и да било действие или бездействие, което в момента на извършването му не е представлявало наказуемо деяние съгласно националното или международното право. Също така, не може да бъде налагано по-тежко наказание от това, което се е прилагало към момента на извършването на наказуемото деяние. Ако след извършване на наказуемото деяние, законът предвиди по-леко наказание, прилага се това наказание.
2. Настоящият член не засяга осъждането или наказването на лице, виновно за действие или бездействие, което в момента на извършването му е било престъпление по смисъла на общите принципи, признати от всички народи.
3. Тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна с престъплението..

Разяснение

Този член следва традиционното правилото, че законите и наказателните санкции нямат обратна сила. Прибавено е правилото за обратната сила на закона, предвиждащ по-леко наказание, което съществува в редица държави членки и което е отразено в член 15 от Конвенцията за гражданските и политическите права.

Член 7 от ЕКЗПЧОС гласи следното:

- „1. Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на неговото извършване не е било квалифицирано като престъпление съгласно националното и международното право. Не може да бъде налагано по-тежко наказание от това, което е било предвидено за съответното престъпление по времето, когато то е било извършено.
2. Този член не изключва съденето и наказването на лице за каквото и да е действие или бездействие, които в момента на тяхното извършване са представлявали престъпление в съответствие с общите принципи на правото, признати от цивилизованите народи.”

В параграф 2 терминът „дивилизовани” държави е бил премахнат; това не променя значението на този параграф, който се отнася до престъпление по-специално срещу човечеството. В съответствие с член 52, параграф 3¹, правото, гарантирано тук следователно има същото значение и обхват, както правото, гарантирано от ЕКЗПЧОС.

Параграф 3 определя общия принцип на съответствие между наказанията и престъпленията, който е включен в общите конституционни традиции на държавите- членки и в съдебната практика на Съда на ЕС.

¹ Член II-112, параграф 3 от Конституцията

² Член II-109 от Конституцията.

¹ Член II-112, параграф 3 от Конституцията.

ЧЛЕН 50¹

Право да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление

Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказан за престъпно деяние, за което вече е бил окончателно оправдан или признат за виновен в рамките на Съюза съгласно закона

Разяснение

Член 4 от Протокол 7 от ЕКЗПЧОС гласи следното:

„1. Никой не може да бъде съден или наказван от съда на една и съща държава за престъпление, за което вече е бил оправдан или окончателно осъден съгласно закона и наказателните процедури на тази държава.

2. Разпоредбите на предходната точка не представляват пречка за възобновяването на процеса съгласно закона и наказателната процедура на съответната държава, ако съществуват доказателства за нови факти или новооткрити обстоятелства или за съществен порок на предишния процес, които са повлияли на изхода на делото.

3. Не се допуска дерогация от настоящия член на основание член 15 от Конвенцията.”

Правилото „*non bis in idem*” се прилага в законодателството на Съюза (виж между много други прецеденти, решението от 5 май 1966 г., дела 18/65 и 35/65, Гутман срещу Комисията, Сборник практика на Съда на ЕО, 1966 г., стр. 103 и едно по-късно дело, решението на Първоинстанционния съд от 20 април 1999 г., обединени дела T-305/94 и др., Лимбургс Винил Маатшапи НВ срещу Комисията, Сборник практика на Съда на ЕО, 1999 г., стр. II-931). Правилото, забраняващо кумулация, се отнася към кумулация на две наказания от един и същи вид, тоест наказания от наказателния закон.

В съответствие с член 50¹ правилото „*non bis in idem*” се прилага не само в рамките на юрисдикцията на една държава, а също между юрисдикциите на няколко държави-членки. Това съответства на достиженията на правото на ЕС; виж членове 54 до 58 от Шенгенската конвенция и решение на Съда на ЕС от 11 февруари 2003 г., C-187/01 Гьоцюток (още непубликувано), член 7 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности и член 10 от Конвенцията за борба срещу корупцията. Много малко изключения от тези конвенции, позволяващи на държавите-членки да се отклонят от правилото „*non bis in idem*” са обхванати от хоризонталната клауза в член 52, параграф 1 от Хартата² относно ограниченията. По отношение на ситуациите съгласно член 4 от Протокол № 7, а именно прилагането на принципа в една и съща държава-членка, гарантираното правило има същото значение и същия обхват, както съответстващото правило в ЕКЗПЧОС.

ДЯЛ VII

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ТЪЛКУВАНЕТО И ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА

¹ Член II-110 от Конституцията.

¹ Член II-110 от Конституцията

² Член II-112, параграф 1 от Конституцията

ЧЛЕН 51¹

Приложно поле

1. Разпоредбите на настоящата харта се отнасят до институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарността, както и до държавите-членки, в случаите, когато те прилагат законодателството на Съюза. В този смисъл, те зачитат и спазват правата и принципите и насърчават прилагането в съответствие с техните правомощия и зачитайки рамките на компетенциите на Съюза, така както са му предоставени в останалите части от Конституцията.

2. Настоящата харта не разширява приложното поле на правото на Съюза извън компетенциите на Съюза, не създава никакви нови компетенции, нито задачи за Съюза и не променя, определените в други части на Конституцията, компетенции и задачи.

Разяснение

Целта на член 51¹ е да определи обхвата на Хартата. Той се стреми да установи ясно, че Хартата се прилага предимно към институции и органи на Съюза в съответствие с принципа на субсидиарност. Тази разпоредба е съставена в съответствие с член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз, който изисква Съюзът да зачита основните права, както и мандата, издаден от Европейския съвет от Кьолн. Терминът „институции” е включен в част I от Конституцията. Изразът “органи, служби и агенции” е широко използван в Конституцията, като се отнася до всички власти, учредени с Конституцията или с вторичното законодателство (виж напр. членове I-50 или I-51 от Конституцията).

По отношение на държавите-членки изискването да се зачитат основните права, определени в контекста на Съюза, което следва категорично от съдебната практика на Съда на ЕС, е обвързващо за държавите-членки, когато те действат в рамките на законодателството на Съюза (решение от 13 юли 1989 г., дело 5/88 Вахаув, Сборник практика на Съда на ЕО, 1989 г., стр. 2609; решение от 18 юни 1991 г., ERT, Сборник практика на Съда на ЕО, 1991 г., стр. I-2925); решение от 18 декември 1997 г. (C-309/96 Анибалди, Сборник практика на Съда на ЕО, 1997 г., стр. I-7493). Съдът на ЕС потвърди тази съдебна практика в следния текст: „Като допълнение следва да се помни, че изискванията вследствие на защитата на основните права в правния ред на Общността също са обвързващи за държавите-членки, когато те прилагат правилата на Общността...” (решение от 13 април 2000 г., дело C-292/97, Сборник практика на Съда на ЕО, 2000 г., стр. 2737, параграф 37 от основанията). Разбира се, това правило, включено в Хартата, се прилага за централните власти, както и регионалните и местните органи и за публичните организации, когато те прилагат законодателството на Съюза.

Параграф 2, заедно с второто изречение на параграф 1, потвърждава, че Хартата не може да води до разширяване на компетенциите и задачите, които другите Части на Конституцията придават на Съюза. Логическите последици от принципа на субсидиарност и от факта, че Съюза само има тези компетенции, които са му били предоставени, са изрично посочени тук. Основните права, както са гарантирани в Съюза, нямат други последици освен в контекста на правомощията, определени в Части I и III от Конституцията. Следователно задължение съгласно второто изречение на параграф 1 за институциите на Съюза да насърчават принципите, заложили в Хартата, може да възникне само в рамките на същите тези

¹ Член II-111 от Конституцията.

¹ Член II-111 от Конституцията

правоомощия.

Параграф 2 потвърждава също, че Хартата не може да доведе до разширяване на приложното поле на законодателството на Съюза отвъд компетенциите на Съюза, така както те са установени в другите части на Конституцията. Съдът на ЕС вече установи това правило по отношение на основните права, признати като част от законодателството на Съюза (решение от 17 февруари 1998 г. C-249/96 Грант, 1998 Сборник практика на Съда на ЕО I-621, параграф 45 от основанията). В съответствие с това правило не е необходимо да се споменава, че инкорпорирането на Хартата в Конституцията не може да се разбира като разширяване по този начин на обхвата на действието на държавите-членки, което се счита за „приложение на правото на Съюза” (в рамките на значението на параграф 1 и на горесцитираната съдебна практика).

ЧЛЕН 52¹

Обхват и тълкуване на правата и принципите

1. Всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от настоящата харта, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на гореспоменатите права и свободи. Съобразно принципа на пропорционалността, ограничения могат да бъдат налагани, само ако са необходими и ако действително отговарят на цели от общ интерес, признати от Съюза или при необходимост да се защитят правата и свободите на другите.
2. Правата, признати от настоящата харта, които са предмет на други разпоредби на Конституцията, се упражняват при съответните условия и граници, определени в тези части.
3. Доколкото настоящата харта съдържа права, съответстващи на правата, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, тяхното съдържание и техния обхват са същите, като тези, уредени по тази Конвенция. Тази разпоредба не представлява пречка правото на Съюза да предостави по-широка защита.
4. Доколкото настоящата харта съдържа основните права, такива, каквито произтичат от конституционните традиции, общи за държавите-членки, тези права трябва да бъдат тълкувани в хармония с тези традиции.
5. Разпоредбите на настоящата харта, които уреждат принципи, могат да бъдат приложени чрез законодателни и изпълнителни актове, приети от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и чрез актове на държавите-членки, когато те прилагат законодателството на Съюза при упражняване на съответните им компетенции. Позоваването на тези принципи пред съд е допустимо само за тълкуване и контрол на законността на тези актове.
6. Националните законодателства и практики, така както са специфично посочени в настоящата харта, напълно се зачита.
7. Обясненията, изготвени като средство да се предоставят насоки при тълкуване на

¹ Член II-112 от Конституцията.
12004V-Constitution ЦПП-редактиран

Хартата на основните права, следва да се вземат под внимание от съдилищата на Съюза и държавите-членки.

Разяснение

Целта на член 52¹ е да определи обхвата на правата и принципите на Хартата и да определи правила за тяхното интерпретиране. Параграф 1 обхваща разпоредбите за ограничаване на правата. Текстът се основава на съдебната практика на Съда на ЕС: „...в съдебната практика на Съда е установено, че ограничения може да се налагат при упражняване на основните права, по-специално в контекста на цялостната организация на пазара при положение, че тези ограничения всъщност съответстват на целите от общ интерес, преследвани от Общността и не представляват по отношение на преследваната цел несъответна и неразумна намеса, подриваща съдържанието на тези права.” (решение от 13 април 2000 г., дело С-292/97, параграф 45 от основанията). Препратката към общите интереси, признати от Съюза, обхваща както целите, споменати в член I-2 от Конституцията така и други интереси, защитавани от специфични разпоредби на Конституцията, като членове I-5, параграф 1, III-133, параграф 3, III-154 и III-436.

Параграф 2 се отнася до права, които вече са изрично гарантирани в Договора за създаване на Европейската общност и са признати в Хартата и които сега се съдържат в другите части на Конституцията (особено правата, произтичащи от гражданството на Съюза). Той изяснява, че тези права остават подчинени на условията и границите, приложими към законодателството на Съюза, на което те се базират и поради което се създава разпоредба в части I и III от Конституцията. Хартата не променя системата от права, определени от Договора за ЕО и сега поети в части I и III от Конституцията.

Параграф 3 има за цел да осигури необходимото съответствие между Хартата и ЕКЗПЧОС, като установява правилото, че доколкото правата в настоящата Харта също съответстват на правата, гарантирани от ЕКЗПЧОС, значението и обхвата на тези права, включително допуснатите ограничения, са същите като тези, залегнали в ЕКЗПЧОС. Това означава по-специално, че законодателят, като определя ограничения на тези права, следва да се съобразява със същите стандарти, както са определени в подробните разпоредби за ограниченията, заложи в ЕКЗПЧОС, които по този начин са приложими за правата, обхванати от този параграф, без съответно да засягат автономността на правото на Съюза и тази на Съда на Европейския съюз.

Препратката към ЕКЗПЧОС обхваща както Конвенцията, така и протоколите към нея. Значението и обхватът на гарантираните права се определят не само от текста на тези инструменти, но също така от съдебната практика на Европейския съд за правата на човека и на Съда на Европейския съюз. Последното изречение на параграфа цели позволяване на Съюза да гарантира по-разширена закрила на правата. Във всеки случай нивото на закрила, постигнато в Хартата, не може никога да бъде по-слабо от това, гарантирано от ЕКЗПЧОС.

Хартата не засяга възможността на държавите-членки да се ползват от разпоредбата на член 15 от ЕКЗПЧОС, разрешаваща отклонения от правата в ЕКЗПЧОС в случай на война или други обществени заплахи за живота на нацията, когато те настъпят в зоните на национална отбрана при война и за поддържане на законността и реда в съответствие с техните отговорности, признати в членове I-5, параграф 1, III-131, III-262 от Конституцията.

¹ Член II-112 от Конституцията.
12004V-Constitution ЦПР-редактиран

По-нататък е представен списъкът от права, който понастоящем, без да спира развитието на законовата уредба, законодателството и Договорите, може да се разглежда като съответстващ на правата в ЕКЗПЧОС по смисъла на настоящия параграф. Той не включва права, допълващи тези в ЕКЗПЧОС.

1. Членове от Хартата, където значението и обхватът са същите, както съответните членове на ЕКЗПЧОС:

- член 2¹ съответства на член 2 от ЕКЗПЧОС;
- член 4² съответства на член 3 от ЕКЗПЧОС;
- член 5, параграфи 1 и 2³ съответстват на член 4 от ЕКЗПЧОС;
- член 6⁴ съответства на член 5 от ЕКЗПЧОС;
- член 7⁵ съответства на член 8 от ЕКЗПЧОС;
- член 10, параграф 1⁶ съответства на член 9 от ЕКЗПЧОС;
- член 11⁷ съответства на член 10 от ЕКЗПЧОС, без да се засягат ограничения, които законодателството на Съюза може да наложи върху правото на държавите-членки за въвеждане на разрешителни разпоредби съгласно третото изречение на член 10, параграф 1 от ЕКЗПЧОС;
- член 17⁸ съответства на член 1 от Протокола към ЕКЗПЧОС;
- член 19, параграф 1¹ съответства на член 4 от Протокол № 4;
- член 19, параграф 2¹ съответства на член 3 от ЕКЗПЧОС така, както се тълкува от Европейския съд за правата на човека;
- член 48² съответства на член 6, параграфи 2 и 3 от ЕКЗПЧОС;
- член 49, параграфи 1 (с изключение на последното изречение) и 2³ съответстват на член 7 от ЕКЗПЧОС;

2. Членове, в които значението е същото, както в съответните членове на ЕКЗПЧОС, но където обхватът е по-широк:

-
- 1 Член II-62 от Конституцията.
 - 2 Член II-64 от Конституцията.
 - 3 Член II-65 от Конституцията.
 - 4 Член II-66 от Конституцията.
 - 5 Член II-67 от Конституцията.
 - 6 Член II-70 от Конституцията.
 - 7 Член II-71 от Конституцията.
 - 8 Член II-77 от Конституцията.
 - 1 Член II-79 от Конституцията.
 - 2 Член II-108 от Конституцията.
 - 3 Член II-109 от Конституцията.

- член 9⁴ обхваща същото приложно поле, както член 12 от ЕКЗПЧОС, но неговият обхват може да бъде разширен до други форми на брак, ако са установени в националното законодателство;
- член 12 параграф 1⁵ съответства на член 11 от ЕКЗПЧОС, но неговият обхват е разширен до ниво Европейски съюз;
- член 14, параграф 1¹ съответства на член 2 от Протокола към ЕКЗПЧОС, но неговият обхват е разширен, за да обхваща достъпа до професионално и продължаващо обучение;
- член 14, параграф 3¹ съответства на член 2 от Протокола към ЕКЗПЧОС по отношение на правата на родителите;
- член 47, параграфи 2 и 3² съответства на член 6, параграф 1 от ЕКЗПЧОС, но ограничението към определянето на гражданските права и задължения или обвинения за престъпления не се прилага по отношение на законодателството на Съюза и неговото приложение;
- член 50³ съответства на член 4 от Протокол № 7 от ЕКЗПЧОС, но неговият обхват е разширен до нивото на Европейския съюз между съдилищата на държавите членки.
- и накрая, граждани на Европейския съюз не могат да бъдат считани за чужденци в обхвата на приложението на законодателството на Съюза поради забрана на всякаква дискриминация, основана на националност. Ограниченията, предвидени в член 16 от ЕКЗПЧОС относно правата на чужденците, следователно не се прилагат за тях в този контекст.

Правилото за тълкуване, съдържащо се в параграф 4, се основава на текста на член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз (виж сегашния текст на член I-9, параграф 3 от Конституцията) и отчита подхода към общите конституционни традиции, следвани от Съда на ЕС (напр. решение от 13 декември 1979 г., дело 44/79 Хауер, Сборник практика на Съда на ЕО, 1979 г., стр. 3727; решение от 18 май 1982 г., дело 155/79, AM&S, Сборник практика на Съда на ЕО, 1982 г., стр. 1575). Съгласно това правило, вместо да съблюдават твърдия подход на „най-малкия общ знаменател“, правата от Хартата следва да се тълкуват по начин, предлагащ висок стандарт на защита, който е в съответствие със законодателството на Съюза и е в хармония с общите конституционни традиции.

Параграф 5 разяснява разграничаването между „права“ и “принципи”, заложи в Хартата. Съгласно това разграничаване субективните права се зачитат, докато се спазват принципите (член 51, параграф 1)¹. Принципите могат да бъдат въведени чрез законодателни или изпълнителни актове (приети от Съюза в съответствие с неговите компетенции и от държавите-членки, само когато те прилагат законодателството на Съюза); те съответно придобиват релевантност за съдилищата, само когато такива актове са тълкувани или преразглеждани. Те обаче не дават основание за преки иски за действия на институциите

⁴ Член II-69 от Конституцията.

⁵ Член II-72 от Конституцията.

¹ Член II-74 от Конституцията.

² Член II-107 от Конституцията.

³ Член II-110 от Конституцията.

¹ Член II-111 от Конституцията.

на Съюза или на властите на държавите-членки. Това съответства както на практиката на Съда на ЕС (виж съдебната практика относно “принципа на предпазливост” в член 174, параграф 2 от Договора за ЕО (заменен от член III-233 от Конституцията): решение на Първоинстанционния съд от 11 септември 2002 г., T-13/99 Пфизер срещу Съвета с многобройни референции към по-ранната практика на съда; и серия от решения по член 33 (бивш 39) относно принципите на законодателството в областта на земеделието, например решение на Съда на ЕС C-265/85, Ван ден Берг, 1987 г., Сборник практика на Съда на ЕО, стр.1155: разглеждане на принципа на стабилизацията на пазара и разумни очаквания), така и на подхода на конституционните системи на държавите членки към “принципите” особено в областта на социалното законодателство. Като илюстрация принципи, признати в Хартата, съдържат например членове 25, 26 и 37 ². В някои случаи в член от Хартата може да се съдържат и двата елемента на право и на принцип, например членове 23, 33 и 34 ³.

Параграф 6 се отнася до различни членове в Хартата, които в дух и субсидиарност съдържат препратки към национални закони и практики.

ЧЛЕН 53 ¹

Степен на закрила

Никоя разпоредба на настоящата харта не трябва да бъде тълкувана като ограничаваща или силно накърняваща правата на човека и основните свободи в съответните области на приложение, приети от правото на Съюза, международното право и международните конвенции, по които Съюзът, Общността и всички държави-членки са страна, включително Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и от конституциите на държавите-членки.

Разяснение

Тази разпоредба е предназначена да гарантира определена степен на закрила, понастоящем приета в съответен обхват от законодателството на Съюза, националното право и международното право. ЕКЗПЧОС се посочва, тъй като е съществена.

ЧЛЕН 54 ¹

Забрана на злоупотребата с право

Никоя от разпоредбите на настоящата харта не се тълкува като даваща право да се извършва каквато и да е дейност или да се осъществява каквото и да е действие, целящо накърняване на правата и свободите, признати в настоящата харта или ограничаването им в по-голяма степен от онази, която е предвидена в настоящата харта.

Разяснение

Този член съответства на член 17 от ЕКЗПЧОС:

² Член II-85, II-86 и II-97 от Конституцията.

³ Членове II-83, II-93, II-94 от Конституцията.

¹ Член II-113 от Конституцията.

¹ Член II-114 от Конституцията.

„Никоя от разпоредбите на настоящата конвенция не може да се тълкува като даваща право на която и да е държава, група или лица, каквото и да е право да извършват каквото и да е дейност или да осъществяват каквото и да е действие, целящо накърняване на правата и свободите, признати тук или ограничаването им в по-голяма степен от онази, която е предвидена в Конвенцията”

13. Декларация към член III-116

Конференцията се съгласява, че в своите общи усилия да премахне неравенствата между жените и мъжете Съюзът си поставя за цел в своите различни политики да се бори с всички видове на домашно насилие. Държавите-членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да предотвратяват и наказват тези престъпни действия и да подкрепят и защитават жертвите.

14. Декларация към членове III-136 и III-267

Конференцията счита, че при изготвяне на проект на европейски закон или рамков закон въз основа на член III-267, параграф 2, който би повлиял на основни аспекти от системата за социална сигурност, включително на обхвата, разходите или финансовата структура или би засегнал финансовия баланс на тази система, както е определено в член III-136, параграф 2, интересите на тази държава членка ще бъдат дължимо взети предвид.

15. Декларация към членове III-160 и III-322

Конференцията припомня, че зачитането на основните права и свободи изисква по-специално отделяне на подходящото внимание на закрилата и спазването на дължимите права на физическите и на юридическите лица във връзка със съдебния процес. За тази цел и за да се гарантира задълбочено съдебно разглеждане на европейските решения, които налагат ограничителни мерки на физическите или юридическите лица, такива решения следва да се основават на ясни и отчетливи критерии. Тези критерии следва да бъдат съобразени със спецификите на всяка рестриктивна мярка.

16. Декларация към член III-167, параграф 2, в)

Конференцията отбелязва, че член III-167, параграф 2, в) се тълкува в съответствие със съществуващата съдебна практика на Съда на ЕО и на Първоинстанционния съд относно приложимостта на разпоредбите за помощта, предоставена в някои области от Федерална Република Германия, засегнати от предишното разделение на Германия.

17. Декларация към член III-184

По отношение на член III-184 Конференцията потвърждава, че увеличаването на потенциала на развитие и гарантирането на стабилни бюджетни позиции са двата стълба на икономическата и фискална политика на Съюза и на държавите-членки. Пактът за стабилност и растеж е важен инструмент за постигане на тези цели.

Конференцията препотвърждава своя ангажимент към разпоредбите относно Пакта за стабилност и растеж в качеството му на рамка за координация на бюджетните политики в 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

държавите-членки.

Конференцията потвърждава, че система, основана на правила, е най-добрата гаранция за ангажиментите, които следва да бъдат въведени в действие и за това, всички държави-членки да бъдат третирани равностойно.

В съответствие с тази рамка Конференцията също препотвърждава своя ангажимент към целите на Лисабонската стратегия: създаване на работни места, структурни реформи и социално сближаване.

Съюзът си поставя за цел постигане на балансиран икономически растеж и ценова стабилност. Ето защо за икономическите и бюджетни политики е нужно да се очертаят правилните приоритети по отношение на икономическите реформи, обновяването, конкурентноспособността и укрепването на инвестициите в частния сектор и потреблението в периоди на слаб икономически растеж. Това следва да намери отражение в позициите, съдържащи се в решенията за бюджета на национално и съюзно ниво, по-специално в процеса на реструктурирането на публичните приходи и разходи при спазване на бюджетна дисциплина в съответствие с Конституцията и с Пакта за стабилност и растеж.

Бюджетните и икономическите предизвикателства, пред които са изправени държавите-членки, подчертават значението на стабилна бюджетна политика през икономическия цикъл.

Конференцията е съгласна, че държавите-членки следва да използват периодите на икономическо възстановяване активно, за да се заздравят публичните финанси и да подобрят своите бюджетни позиции. Целта е в подходящ момент постепенно да се постигне бюджетен излишък, който да създаде необходимото пространство за посрещане на икономическите спадове и по този начин да се допринесе за дългосрочна устойчивост на публичните финанси.

Държавите-членки очакват възможни предложения от Комисията, както и по-нататъшен принос на държавите-членки по отношение на засилването и изясняване на прилагането на Пакта за стабилност и растеж. Държавите-членки ще предприемат всички необходими мерки за увеличаване потенциала на своите икономики. Повишена координация на икономическата политика би подкрепила тази цел. Тази декларация не предreshава бъдещия дебат относно Пакта за стабилност и растеж.

18. Декларация към член III-213

Конференцията потвърждава, че политиките, описани в член III-213, решително попадат под компетенциите на държавите-членки. На ниво Съюза и в съответствие с този член следва да се предприемат мерки за осигуряване на насърчаване и за повишаване на координацията, които да бъдат от допълнителен характер. Те ще послужат за засилване на сътрудничеството между държавите-членки, а не за хармонизиране на националните системи. Гаранциите и практиките, съществуващи във всяка държава-членка по отношение на отговорността на социалните партньори, няма да бъдат засегнати.

Тази декларация не накърнява разпоредбите на Конституцията, предоставящи правомощия на Съюза включително по социалните въпроси.

19. Декларация към член III-220

12004V-Constitution ЦПР-редактиран

Конференцията счита, че препратката в член III-220 към островните региони може да включва островните държави в тяхната цялост съобразно необходимите критерии, които следва да се изпълнят.

20. Декларация към член III-243

Конференцията отбелязва, че разпоредбите на член III-243 се прилагат в съответствие с текущата практика. Текстът „такива мерки се изискват, за да компенсират икономическите загуби, причинени от разделянето на Германия в икономиката на някои области от Федералната Република, засегнати от това разделение” се тълкува в съответствие със съществуващата съдебна практика на Съда на ЕО и на Първоинстанционния съд.

21. Декларация към член III-248

Конференцията се съгласява, че действието на Съюза в областта на изследванията и технологичното развитие ще отдели дължимото внимание на основните насоки и решения в областта на изследователските политики на държавите-членки.

22. Декларация към член III-256

Конференцията вярва, че член III-256 не засяга правото на държавите-членки да предприемат необходимите мерки за осигуряване на тяхната доставка на енергия при условията на член III-131.

23. Декларация към член III-273, параграф 1, втора алинея

Конференцията счита, че съгласно втората алинея на член III-273, параграф 1 европейските закони следва да бъдат съгласувани с националните правила и практики, свързани със започването на наказателни разследвания.

24. Декларация към член III-296

Конференцията заявява, че след подписване на Договора за създаване на Конституция за Европа, Генералният секретар на Съвета, Върховен представител на общата външна политика и политиката на сигурност, Комисията и държавите-членки следва да започнат подготвителна работа по Европейската служба за външно действие.

25. Декларация към член III-325 относно преговорите и сключването на международни споразумения от държавите-членки, свързани с
Пространството на свобода, сигурност и правосъдие

Конференцията потвърждава, че държавите-членки могат да преговарят и да сключват споразумения с трети страни или международни организации в областите, обхванати от Раздели 3, 4 и 5 от глава IV от дял III на част III от Договора за създаване на Конституция за Европа, при положение че тези споразумения са съгласувани с правото на Съюза.

26. Декларация към член III-402, параграф 4

Член III-402, параграф 4 от Конституцията предвижда, че когато до края на предходната финансова рамка не е бил приет европейски закон на Съвета за създаване на нова финансова рамка, разпоредбите относно финансовите тавани и други разпоредби, свързани с отминалата година за тази рамка, ще продължат да се прилагат до приемането на този закон.

Конференцията заявява, че ако до края на 2006 г. не бъде приет европейски закон на Съвета за създаване на нова финансова рамка и тъй като Договорът за присъединяване от 16 април 2003 г. предвижда създаване на различни фази през този период за разпределяне на средствата за новите държави-членки до края на 2006 г., разпределянето на фондовете от 2007 г. ще се извършва въз основа на критериите, прилагани за всички държави-членки.

27. Декларация към член III-419

Конференцията заявява, че правейки искане за установяване на засилено сътрудничество, ако държавите-членки възнамеряват вече на тази фаза да използват член III-422, те могат да се обявят за разширяване на квалифицираното мнозинство за гласуване или за връщане към обичайната законодателна процедура.

28. Декларация към член IV-440, параграф 7

Високодоговарящите страни се споразумяват за това, че съгласно член IV-440, параграф 7 Европейският съвет ще приеме Европейско решение, водещо до промяна в статута на Майота по отношение на Съюза, за да направят тази територия най-отдалечен регион по смисъла на член IV-440, параграф 2 и член III-424, когато френските власти уведомят Европейския съвет и Комисията за това, че развитието, което понастоящем е в ход по отношение на вътрешния статут на острова, позволява това.

29. Декларация към член IV-448, параграф 2

Конференцията счита, че възможността за изготвяне на преводи на Договора за създаване на Конституция за Европа на езиците, цитирани в член IV-448, параграф 2 допринася за изпълнение на целта за зачитане на богатото културно и езиково многообразие на Съюза, както е посочено в четвъртата алинея на член I-3, параграф 3 от Договора. В този контекст, Конференцията потвърждава принадлежността на Съюза към културното многообразие на Европа и специалното внимание, което той ще продължи да отделя на тези и други езици.

Конференцията препоръчва на тези държави-членки, които ще се ползват от възможността, призната в член IV-448, параграф 2, да изпратят на Съвета в рамките на 6 месеца от датата на подписването на този Договор езика или езиците, на които ще бъдат направени преводи на този Договор.

30. Декларация за ратифициране на Договора за създаване на Конституция за Европа

Конференцията отбелязва, че ако две години след подписването на Договора за създаване на Конституция за Европа, четири пети от държавите членки са го ратифицирали и една или повече държави-членки са срещнали трудности при процедурата на ратификация, въпросът ще бъде отнесен до Европейския съвет.

Б. ДЕКЛАРАЦИИ ОТНОСНО ПРОТОКОЛИТЕ, ПРИЛОЖЕНИ КЪМ КОНСТИТУЦИЯТА

Декларации относно Протокола към Договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската Република, и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция

31. Декларация към Аландските острови

Конференцията признава, че режимът, приложим към Аландските острови съгласно член IV-440, параграф 5, е установен, като се отчита специалния статут, с който се ползват тези острови съгласно международното право.

За тази цел Конференцията подчертава, че в раздел 5 от дял V на Протокола към Договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската Република, и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция са включени специфични разпоредби.

32. Декларация към народа сами

По отношение на членове 60 и 61 от Протокола към Договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската Република, и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция, Конференцията признава задълженията и ангажиментите на Швеция и Финландия по отношение на народа сами съгласно националното и международното право.

Конференцията отбелязва, че Швеция и Финландия са задължени да запазват и развиват средствата за издръжка, езика, културата и начина на живот на народа сами и преценява, че традиционната култура и начин на живот на сами зависят от първични икономически дейности, такива като отглеждане на елени в традиционните области на селищата на народа сами.

За тази цел, Конференцията подчертава, че в раздел 6 от дял V от Протокола към Договорите и актовете за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, на Република Гърция, на Кралство Испания и Португалската Република, и на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция са включени специфични разпоредби.

Декларации относно Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва,

Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република

33. Декларация относно суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър

КОНФЕРЕНЦИЯТА,

като напомни, че Общата декларация относно суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър, приложена към Заключителния акт от Договора относно присъединяването на Обединеното кралство към Европейските общности при положение, че разпоредбите, приложими към отношения между Европейската икономическа общност и суверенните бази ще бъдат определени в рамките на контекста на всяко споразумение между Общността и Република Кипър,

като има предвид разпоредбите относно суверенните бази, заложи в Договора за създаване на Република Кипър (оттук нататък наричан Договора за създаване) и съответната размяна на ноти с дата 16 август 1960 г.,

като отбелязва размяната на ноти между правителството на Обединеното кралство и правителството на Република Кипър относно администрирането на области на суверенните бази с дата 16 август 1960 г. и приложената Декларация от правителството на Обединеното кралство, че една от главните цели, които следва да бъдат постигнати, е защитата на интересите на пребиваващите постоянно или работещите в суверенните бази и преценявайки в този контекст, че цитираните лица следва да получават, доколкото това е възможно, същото третиране, както тези, пребиваващи постоянно и работещи в Република Кипър;

като отбелязва по-нататък разпоредбите от Договора за създаване относно митническите разпоредби между суверенните бази и Република Кипър и по-специално тези в приложение Е, към цитирания договор;

като отбелязва също ангажимента на Обединеното кралство да не създава митнически постове или други гранични бариери между суверенните бази и Република Кипър и договореностите, сключени съгласно Договора за създаване, като се има предвид, че властите на Република Кипър администрират широк кръг от публични услуги в суверенните бази, включително в областта на земеделието, митниците и данъчното облагане;

като потвърждава, че присъединяването на Република Кипър към Съюза не следва да засяга правата и задълженията на страните по Договора за създаване;

като потвърждава следователно необходимостта да се прилагат някои разпоредби на Конституцията и актове на Съюза към суверенните бази и да се сключат специални договорености относно въвеждането на тези разпоредби в суверенните бази;

като отбелязва, че в дял III от част втора от Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република са били включени специфични разпоредби за тази цел.

34. Декларация от Комисията относно суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия в Кипър

Комисията потвърждава своето разбиране, че разпоредбите на правото на Съюза, приложимо към суверенните бази съгласно дял III от част втора на Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република включват:

а) Регламент на Съвета (ЕО) № 3448/93 от 6 декември 1993 година, създаващ търговски разпоредби, приложими към някои стоки, добити в резултат на обработка на земеделски продукти;

б) Регламент на Съвета (ЕО) № 1260/1999 от 21 юни 1999 година, създаващ общи разпоредби относно структурните фондове до степен, изисквана от Регламент на Съвета (ЕО) № 1257/1999 от 17 май 1999 година относно помощта за развитие на земеделието от Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) с цел финансиране на мерки за земеделско развитие в суверенните бази съгласно Секция „Гарантиране” към ФЕОГА.

35. Декларация относно Атомна централа „Игналина” в Литва

КОНФЕРЕНЦИЯТА,

като декларира готовността на Съюза да продължи да предоставя адекватна допълнителна помощ за усилията на Литва за извеждане от експлоатация на атомни съоръжения също след присъединяването на Литва към съюза за периода до 2006 г. и след това, и като отбелязва, че Литва, като има предвид този израз на солидарност на Съюза, е поела ангажимент да спре блок 1-ви от Атомна централа „Игналина” преди 2005 г. и блок 2-ри до 2009 г.,

като отчита, че извеждането от експлоатация на Атомна централа „Игналина” с два 1500 MW реактора тип RBMK, наследени от бившия Съветски съюз, е с безусловен характер и представлява изключителна финансова тежест за Литва, несъизмерима с размера и икономическата сила на страната и че това извеждане от експлоатация ще продължи след текущите Финансова перспектива, дефинирани в Международното споразумение от 6 май 1999 г.;

като отбелязва необходимостта да се приемат прилагачи разпоредби за допълнителна помощ от Съюза, за предприемане на мерки за преодоляване на последиците от спирането и извеждането от експлоатация на Атомна централа „Игналина”;

като отбелязва, че Литва ще обърне дължимото внимание на нуждите в регионите, които са най-силно засегнати от спирането на Атомна централа „Игналина” за използването на помощта на Съюза;

като декларира, че някои мерки, които ще бъдат подкрепени чрез публични помощи, следва да се считат за съвместими с вътрешния пазар, като извеждането от експлоатация на Атомна централа „Игналина” и подобряване състоянието на околната среда в съответствие с достиженията на правото на ЕС и модернизиране на капацитета на конвенционалното

производство на електроенергия, необходимо за да бъдат заместени двата реактора на Атомна централа "Игналина" след тяхното спиране,

отбелязва, че специфични разпоредби за тази цел са включени в дял IV, част втора от Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република.

36. Декларация относно транзита на лица по суша между региона на Калининград и други части от Руската Федерация

КОНФЕРЕНЦИЯТА,

като отчита особената ситуация на региона на Калининград от Руската федерация в контекста на разширяването на Съюза;

като признава задълженията и ангажиментите на Литва по отношение на достиженията на правото на ЕС, установяващи пространство на свобода, сигурност и правосъдие,

като отбелязва по-специално, че Литва напълно ще прилага и въвежда достиженията на правото на ЕС по отношение на списъка от страни, чиито граждани трябва да имат визи при преминаване на външните граници и тези, чиито граждани са освободени от това изискване, както и достиженията на правото на Съюза по отношение на единния формат за виза най-късно от присъединяването;

като признава, че преминаването на лица по суша между региона на Калининград и другите части на Руската Федерация през територията на Съюза е въпрос, отнасящ се до Съюза като цяло и следва да бъде разглеждан като такъв, и не следва да води до никакви неблагоприятни последици за Литва;

като преценява решението, което следва да бъде взето от Съвета за премахване контрола на вътрешните граници, след като се е убедил, че необходимите условия за това са били изпълнени;

твърдо решена да подпомага Литва при изпълнението на условията за пълно участие в Шенгенската зона без вътрешни граници, възможно най-бързо,

отбелязва, че в дял V от част втора на Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република са включени специфични разпоредби за тази цел.

37. Декларация относно блок 1 и блок 2 от
Атомна централа „Бохунице V1”
в Словакия

КОНФЕРЕНЦИЯТА,

като отбелязва ангажимента на Словакия да спре блок 1 и блок 2 от Атомна централа 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

„Бохунице V1” в края на 2006 г. и съответно на 2008 г. и като декларира готовността на Съюза да продължи да предоставя финансова помощ до 2006 г. като продължение на предприєдинителната помощ, планирана по програма ФАР в подкрепа на усилията на Словакия да изведе от експлоатация атомните съоръжения;

като отбелязва необходимостта да се приемат уводни разпоредби относно продължаващата помощ на Съюза;

отбелязва, че в дял IX, част втора от Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република са включени специфични разпоредби за тази цел.

38. Декларация относно Кипър

КОНФЕРЕНЦИЯТА,

като препотвърждава своя ангажимент за всестрaнно разрешаване на кипърския проблем, съгласуван със съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН и неговата силна подкрепа за усилията на Генералния секретариат на ООН в тази посока;

като преценява, че такова всестрaнно разрешаване на кипърския проблем все още не е постигнато;

като счита, че следователно е необходимо да се предвиди преустановяване на приложението на достиженията на правото на ЕС в тези области на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър не упражнява ефективен контрол;

като преценява, че в случай на разрешаване на кипърския проблем, това преустановяване ще бъде премахнато;

като счита, че Съюзът е решен да приспособи условията на такова разрешаване в съответствие с принципите, на които се основава Съюзът;

като преценява, че е необходимо да се предвидят условията, при които съответните разпоредби на законодателството на Съюза ще се прилагат с цел съгласуване между горесцитираните области, както и тези области, в които правителството на Република Кипър упражнява ефективен контрол и източната област на суверенните бази на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия;

в желанието си от присъединяването на Кипър към Съюза да се ползват всички граждани на Кипър и да насърчават гражданския мир и помиряване;

като счита следователно, че никоя от разпоредбите в дял X от част втора на Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република не би попречила за прилагане на мерките за тази цел;

като преценява, че такива мерки няма да засегнат на прилагането на достиженията на правото на ЕС при условията, заложи в този Протокол, в която и да е част от Република

Кипър;

отбелязва, че в дял X от част втора от Протокола към Договора и акта за присъединяване на Чешката Република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката Република са включени специфични разпоредби за тази цел.

39. Декларация относно Протокола за позицията на Дания

Конференцията отбелязва, че по отношение на юридическите актове, които следва да бъдат приети от Съвета, действащ сам или съвместно с Европейския парламент и разпоредбите, приложими за Дания, както и разпоредбите, които не са приложими за Дания, тъй като имат законово основание, към което се прилага част I от Протокола за позицията на Дания, Дания декларира, че няма да използва своето право на гласуване, за да предотврати приемането на разпоредбите, които не са приложими към Дания.

Също така Конференцията отбелязва, че въз основа на Декларацията на Конференцията относно членове I-43 и III-329 от Конституцията, Дания обявява, че участието ѝ в дейности или правни действия съгласно членове I-43 и III-329 ще се състои в съответствие с част I и част II от Протокола относно позицията на Дания.

40. Декларация относно Протокола за преходните разпоредби относно институциите и органите на Съюза

Общата позиция, която ще бъде приета от държавите-членки на конференциите относно присъединяването на Румъния и/или България към Съюза, по отношение на разпределението на местата в Европейския парламент и претеглянето на гласовете в Европейския съвет и в Съвета ще бъде както следва.

1. Ако присъединяването на Румъния и/или България към Съюза се осъществи преди влизането в сила на решение на Европейския съвет съгласно член I-20, параграф 2, разпределението на местата в Европейския парламент за парламентарния срок 2004-2009 г. ще бъде съгласно следната таблица за Съюза, състоящ се от 27 държави-членки.

<u>II. ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ</u>	<u>III. МЕСТА В ЕП</u>
Германия	99
Обединеното кралство	78
Франция	78
Италия	78
Испания	54
Полша	54
Румъния	35
Нидерландия	27
Гърция	24
Република Чехия	24
Белгия	24
Унгария	24
Португалия	24
Швеция	19

България	18
Австрия	18
Словакия	14
Дания	14
Финландия	14
Ирландия	13
Литва	13
Латвия	9
Словения	7
Естония	6
Кипър	6
Люксембург	6
Малта	5
А. <u>ОБЩО</u>	785

Договорът за присъединяване към Съюза следователно, по изключение от член I-20, параграф 2 от Конституцията, определя, че броят на членовете на Европейския парламент може временно да надвиши 750 за парламентарния срок 2004 до 2009 година.

2. Съгласно член 2, параграф 2 от Протокола за преходните разпоредби относно институциите и органите на Съюза, претеглянето на гласовете на Румъния и България в Европейския Съвет и Съвета ще бъдат определени, съответно на 14 и 10.

3. По време на всяко присъединяване, прагът съгласно Протокола за преходните разпоредби относно институциите и органите на Съюза ще се изчислява съгласно член 2, параграф 3 от този Протокол.

41. Декларация относно Италия

Конференцията отбелязва, че Протоколът за Италия, приложен през 1957 година към Договора за създаване на Европейската икономическа общност, изменен при приемане на Договора за Европейския съюз гласи, че:

„ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да разрешат някои конкретни проблеми, свързани с Италия,

СЕ СПОРАЗУМЯХА относно следните разпоредби, които ще бъдат приложени към настоящия Договор:

ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ОБЩНОСТТА,

ОТБЕЛЯЗВАТ факта, че италианското правителство осъществява десетгодишна програма на икономическо експанзия, разработена да възстанови баланса в структурата на италианската икономика и по-специално посредством изграждане на инфраструктура в по-малко развитите области в Южна Италия и в италианските острови, и посредством създаване нови работни места с цел да се ликвидира безработицата;

ПРИПОМНЯТ, че принципите и целите на тази програма на италианското правителство са 12004V-Constitution ЦПР-редактиран

разгледани и одобрени от организациите за международно сътрудничество, в които членуват държавите-членки;

ПРИЗНАВАТ, че е в техен общ интерес да бъдат постигнати целите на италианската програма;

СЕ СЪГЛАСЯВАТ, за да улеснят изпълнението на тази задача от италианското правителство, да препоръчат на институциите на Общността включване на всички методи и процедури, предвидени в този Договор, и по-специално, подходящо използване на ресурсите на Европейската инвестиционна банка и Европейския социален фонд;

СЧИТАТ, че институциите в Общността следва, прилагайки този Договор, да имат предвид продължителните усилия, които трябва да положи италианската икономика през следващите години и необходимостта да се избегнат опасните напрежения, по-специално в баланса на плащанията или нивото на безработица, които може да изложат на риск прилагането на настоящия Договор в Италия;

ПРИЗНАВАТ, че в случай на прилагане на членове 109 з и 109 и ще бъде необходимо да се следи, всяка изискуема мярка от италианското правителство да не попречи на изпълнението на програмата за икономическа експанзия и за повишаване на стандарта на живот на населението.”

ДЕКЛАРАЦИИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

42. Декларация от Кралство Нидерландия към член I-55

Кралство Нидерландия се съгласява относно Европейското решение, съгласно член I-55, параграф 4, след като прегледът на европейското право съгласно член I-54, параграф 3 предвижда за Нидерландия задоволително решение относно нейната отрицателна позиция на нетните плащания, която е прекалено голяма по отношение бюджета на Съюза.

43. Декларация от Кралство Нидерландия към член IV-440

Кралство Нидерландия декларира, че инициативата за Европейско решение, съгласно член IV-440, параграф 7, целящо да измени статута на Нидерландските Антили и/или Аруба по отношение на Съюза, ще бъде изпратено само въз основа на решение, взето в съответствие с Хартата за Кралство Нидерландия.

44. Декларация от Федерална Република Германия, Ирландия, Република Унгария, Република Австрия и Кралство Швеция

Германия, Ирландия, Унгария, Австрия и Швеция отбелязват, че основните разпоредби на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия не са били съществено изменяни от влизането им в сила и следва да бъдат актуализирани. Следователно, те подкрепят идеята за провеждане на Конференция с представителите на правителствата на държавите-членки, която следва да се проведе възможно най-скоро.

45. Декларация от Кралство Испания и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия

Договорът за създаване на Конституцията се прилага към Гибралтар като европейска територия, за чиито външни отношения е отговорна държава-членка. Това не включва промените в съответните разпоредби на съответните държави-членки.

46. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно определянето на термина „граждани“

По отношение на Договора за създаване на Конституция за Европа и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия и във всеки от актовете, основани на тези Договори или продължили да бъдат в сила посредством тези Договори, Обединеното кралство още веднъж потвърждава Декларацията, която то направи на 31 декември 1982 г., относно определянето на термина „граждани“, който с изключение на позоваването на „граждани от Британските зависим територии“, следва да се интерпретира със значението „граждани на Британските отвъдморски територии“.

47. Декларация от Кралство Испания относно дефиницията на термина „граждани“

Испания отбелязва, че съгласно член I-10 от Конституцията, всеки гражданин на държава-членка е гражданин на Съюза. Испания също отбелязва, че съгласно настоящото състояние на европейската интеграция, отразено в Конституцията, само граждани от държави-членки могат да разполагат със специфични права на европейско гражданство, освен ако законодателството на Съюза не предвижда нещо друго. В това отношение, Испания отбелязва накрая, че съгласно членове I-20 и I-46 от Договора, Европейският парламент понастоящем представлява гражданите на Съюза.

48. Декларация от Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно активното избиращелно право при изборите на Европейски парламент

Обединеното кралство отбелязва, че член I-20 и други разпоредби от Договора за създаване на Конституция за Европа не са предназначени да променят базата на активното избиращелно право при изборите на Европейски парламент.

49. Декларация от Кралство Белгия относно националните парламенти

Белгия желае да изясни, че в съответствие с конституционното право, не само Камарата на представителите и Сената на Федералния парламент, но също така и парламентарните асамблеи на Общностите и Регионите действат, по отношение на компетенциите, упражнявани от Съюза, като компоненти на националната парламентарна система или камари на националните парламенти.

50. Декларация от Република Латвия и Република Унгария относно изписването на наименованието на единната валута в Договора за създаване на Конституция за Европа

Без да се засяга еднаквото изписване на наименованието на единната валута на Европейския съюз съгласно Договора за създаване на Конституция за Европа така, както е изписано на банкнотите и на монетите, Латвия и Унгария декларират, че изписването на наименованието на единната валута, включително производните, прилагани в текстовете на латвийски и на унгарски език от Договора за създаване на Конституция за Европа, не оказва влияние върху съществуващите правила в латвийския и унгарския език.